

ŞEYMA
TÜRKYILMAZ

KÖY
GÖ
CÜ
REN II

EPHESUS

Köygöçüren...

Uzun zamandır anılmayan bu isim,
yıllardır birbirine tek bir kurşun sıkmamış iki ailenin
tekrar çatışmasıyla, bir fısıltı gibi köyde dolaşmaya başlamıştı.

Tarih tekerrürden ibaretti; eskiden nasıl Nezihiler ve
Görgülüler bir kadın uğruna birbirine düşmüşse,
şimdi de Hasret uğruna düşmüşlerdi.

Çok can alınmış, çok ocak sönmüştü.

Yine canlar alınacak, yine ocaklar sönecekti.

Ne Hasret kimseye acıyacaktı ne de Nezihilerin Adnan Bey'i...

İsimler değişse de kader değişmiyordu.

Mevsim artık Hasret'ten geçmişti.

Kısa bir bahardı; çiçekleri solmuş,
yerini dikenlere bırakmıştı.

Mevsim artık Köygöçüren mevsimiydi...

"Madem sana
Köygöçüren demizler,
adının hakkını verelim o halde Hasret
Köy nasıl göçer görsünler."

YETİŞKİN OKURLAR İÇİNDİR.

/ephesusyayinlari
/ephesusyayinlari
/ephesusyayinevi
/ephesusyayinlari
/EphesusYayinlariResmi

EPHESUS
www.ephesusyayinlari.com
444 0 454

9 786255 701299

KÖY GÖ CÜ REN

*Düzenleme
Ny.özlem*

SEYMA
TÜRKYILMAZ

1. Bölüm

Pek Çok Şeyden Önce

Sol elindeki havluyla ıslak saçlarını rastgele ve hoyratça kurularken aynada kendine baktı Hamza, berbere uğrama zamanı gelmişti. Havalar yeni yeni ısınmaya başlamıştı, odasının açık penceresinden giren rüzgâr ürpertse de iyi geliyordu. Biraz kendine gelmeye ihtiyacı vardı.

Yatağın üzerindeki kıyafetlere bakarken kardeşine seslendi sakince: “Şerife! İşin var mı, gülüm?”

İçeriden telaşlı bir koşturma sesi duyuldu, Hamza başını iki yana sallayarak güldü. Pat küt gelip kapı ağzından baktı Şerife, gelirken halılardan birine takıldığına adı kadar emindi Hamza. Yüzünde hem meraklı hem de sırtıkan bir ifade vardı Şerife’nin. “Yok, ağabey. Bir şey mi yapayım?”

“Gömleğim kırıışmış, az ütüle diyecektim.”

“Hım...” diye güldü Şerife, ellerini arkasında bağlayıp tek omzunu kapıya yasladı. Hamza onun heyecandan parmaklarıyla oynadığını görmese dahi biliyordu, kardeşinin her hareketini ezbere bilirdi. Onu olduğundan daha çocuksu gösteren gülüşüyle baktı Şerife. “Ne vereceksin ütülersem?”

Hamza güldü sakince, kemerini pantolonuna geçirirken konuştu: “Pazardan geçerim, ne alayım sana?”

Her şeyi vardı Şerife’nin, şu güne kadar istediğinde alınmamış hiçbir şey olmamıştı. Yine de ağabeyinin alacağı küçücük bir boncuk da olsa sanki ilk kez alınacakmış gibi heyecanla beklerdi. “Şeker isterim,” dedi mutlulukla. “Bir de tatlı isterim.”

“Başka?”

"Aklıma başka bir şey gelmedi, gelince söyleyeyim?"

"Söyle, gülüm ama az acelem var."

Başını sallayıp koştur koştur gitti Şerife, gömleği almayı unuttuğunu da ütüyü hazırlayınca fark etti. Dudağını ısırarak ağabeyinin odasına döndüğünde onun eğlenir bakışları altında yavaş hareketlerle yatağın üzerindeki gömleği aldı ve göğsüne bastırıp odadan aynı sakinlikle çıktı. Hamza'nın görüş açısından çıktığı gibi yine koşturmaya başladı. Doğdu doğalı telaşlı ve hızlıydı fakat bir işi tam yaptığı henüz görülmemişti.

Ağabeyinin peşinden gelip onu izleyeceğini bildiğinden hemen ütölemeye başladı, en sevmediği şey iş yaparken izlenmekti. Ütü yaparken elini üç kez yakma hakkı vardı, bunu kendi kendine vermişti. Bu meselede kendi suçu yoktu. Ya ütüyü hareket ettirmeli ya da gömleğin kırıksık olan bir yerini önden eliyle düzeltmeliydi, ikisini aynı anda yapmaya çalışınca her şey birbirine karışıyordu. Şerife, başa çıkamadığı karışıklıklardan pek de hoşlanmazdı.

Hamza sessiz adımlarla gelip kapıda durdu, Şerife onun varlığını fark edebiliyordu. Gömleğin henüz bir tarafını dahi ütölememişken, elini yakınca daha ne olduğunu anlamadan ütü elinden alındı. Yutkundu Şerife, dikkatli olması gerektiğine dair ufak bir azarın ardından yaktığı elini soğuk suya tutmak üzere mutfaka yollandı.

"Gidiyorum ben. Geldi mi aklına bir şey, başka ne alayım sana?"

Şerife azıcık alnını kaşıdı, yanan elini soğuk suya tutsa da acısı geçmediği için sürekli sallıyordu. Gözleri bir o tarafa bir bu tarafa çevrildi, en sonunda gülüşüyle yüzü aydınlandı, "Ay, ağabey!" dedi sevinçle, "Şu örgü peynirler var ya, azıcık ondan alsan? Annem kızıyor evdekilerden yemiyorum diye ama... İçim kalkıyor, vallahi yiyemiyorum, ne yapayım?"

Hamza güldü onun küçük suratının iğrenircesine bir ifadeye bürünmesine, eğilip kardeşinin alnını öptü. "Alırım tabii, haydi Allah'a emanet."

Şerife, ağabeyinin arkasından elini salladı uzun uzun, Hamza yürüdü gideceği yolu, pek çok kişinin selamını aldı, büyüklere selam verdi. Yolun yarısında Gönül'le anasını gördü, hiç âdeti olmasa da ters ters baktı.

Geçen günlerde Şerife üzgün bir hâlde yanına gelip, "Gönül abla bana *salak* dedi," diye omzuna yaslanıp ağlamıştı. Anlattığına göre muhabbet ortasında konuştukları meseleyi tam anlayamamıştı Şerife. İkinci kez sorunca da Gönül terslemişti. Hepsinin hırsını çıkarmak istese de bu kadınla konuşmasının dahi dedikodu olacağını bildiğinden kendini tutuyordu Hamza.

"Bir tane akıllı denk gelmez ki anasını satayım!" dedi homurdanarak. Günlük işlerini halletti, birkaç yere uğradı, Cemşit ve Edip'i bulup tarlaya işçi ayarladı hemen. Bağlar temizlenecekti, üzümlerin dipleri kazılacaktı. Bahar gelmiş, ağaçlar yeni yeni yaprak açmıştı. Hava biraz ısınsa da hâlâ akşamları buz kesiyordu. İşçiyi, aşçıyı ayarlayınca kahveye oturdu. Birkaç bardak çay içti, kendisiyle boş boş muhabbet eden adamları dinledi, arada kendi de iki çift laf etti. Fıtratı gereği pek konuşmazdı Hamza. Lazım olunca iki çift laf edip bırakırdı.

"Rüştü ağabey düğünü yapıyor sonunda yahu, bizim karıya iş çıktı," dedi bir adam.

"Yapıyor da daha iki ayı var onun. Hemen zilleri takma," diye yanıt verdi biri eğlenerek. Akşama kadar eşlerinin dırdırından şikâyet edip duruyorlardı, kendilerinin kahveden kalkıp iş yaptıkları görülmezdi.

Rüştü dedikleri adamın oğlu Hamza'nın da dostuydu, toplaşıp gidilecekti o düğüne. Altı kişilik masalarında biraz da düğün konusu döndü, Hamza pek sevmezdi bu işleri.

"Ee, ağam... Civar köyleri az bir dolaşsan, sana da bir düğün yapsak," diye sırita sırita konuştu Cemşit. Hamza'nın hazzetmediği konuları pek bir severdi. Başkalarına duyurmayı, ardından da dayak yemeyi âdet edinmişti.

"Almayım ayağımın altına, Cemşit," dedi sakince.

"Ya, var yani biri... Ah! Ağam!"

Cemşit bir an sandalyedeyken göz açıp kapatıncaya kadar sandalyeyle birlikte kendini yerde buldu, kahvedekiler her seferinde aynı muhabbetin dönmesiyle gülüştü.

Hamza'yı sevip sayarlardı. Buraların zengini olmasından çok hem iş kapısıydı hem de hoşgörülü adamdı. Köylülerden birinin meselesi olsa, ardında kim var diye sorsalar herkes Nezihilerin Hamza derdi. Onun lafı sadece burada değil, amcası sayesinde büyük şehirlerde de geçerdi. Köylüye göre tek kusuru henüz evlenmemiş olmasıydı, soyu da bir yerde devam ettirmek gerekiyordu. Köylülerin de güzeller güzeli kızları vardı ama Hamza büyük adamdı, kimseyi beğenmiyordu. Kızı olanlar da hafiften gocunuyordu.

Muhabbet Hamza'nın pek de ilgilenmediği yerlere geldi; herkes tarlasına ne ekecekse, nereye satacaksa onu konuştu. Bazıları ağzını aradı; bu sene hangi tarlayı ektirecek, ne kadar ektirecek, kimi işe alacak, kaç para verecek... Yılların kurduydu Hamza, kimseye rahat bir soluk aldırarak yanıt vermedi. İyiydi buranın insanı ama iyiliği biraz fazla gösterince sanki hakkıymış gibi dahasını istiyordu. Bunlarla uğraşılmazdı. Şimdiye kadar karşısına dikilip hesap soracak adam çıkmamıştı köyden, çıkamazdı da.

Elinde respihiyle izledi etrafı, baharın toprağı zar zor ısıtan güneşi gözlerine vurunca kaşlarını çattı biraz, gözlerini kıstı. Bakışları nedense pazara giden yola takıldı, kıstığı gözlerini o tarafı daha net görebilmek için açtı biraz, kaşları kendiliğinden çatıldı.

Bir kız geliyordu bu tarafa. Üstü başı pek özenli değildi, ellerindeki çantalarla zar zor yürüyordu; başındaki yemeni biraz kaymış, kı-sacık saçları yüzüne doğru dağılmıştı. Ama nedense ayrı bir güzelliği vardı. Kendine baktırıyordu.

Başkasını değilse de Hamza'yı.

Nedense yutkunddu Hamza, hiç âdeti olmasa da kızı uzun uzun süzdü. Ama öyle çok beğendiğinden değildi, yabancı gelmişti gözüne. Tanımaz etmezdi. Kimin kızıydı, Allah bilir. Hem belki de evliydi.

Üzerinde kirli beyaz, soluk çiçekleri olan bir elbise vardı. Kumaşının eski olduğu tek bakışta bile anlaşıl-sa da güzeldi. Zar zor bir iki adım daha atıp çantaları bıraktı kız, ellerini beline atıp soluklandı, yüzüne yapışan saçlarını çekti, örtüsünü düzeltti. En son avuçlarını açıp baktı, taşıdıklarının ağırlığı ellerini kesmiş olmalıydı. Yerinden kalkıp yardım etmemek için zor tuttu kendini Hamza, niye yardım

etmek istediğini bilemeden öylece kaldı. Çıtı pıtı bir şey olduğundan onca şeyi taşıyabilmesi de şaşılacak şeydi.

Bir kadın aniden kızın koluna vurdu ve eliyle bir tarafı gösterdi, Hamza o sırada fark etti yaşlı kadını. Annesi olmalıydı ama elinde bir şey yoktu. Her şeyi kıza taşıtıyordu. Kız çattı kaşlarını, sesleri gel-mese de öfkeyle bir şeyler söylediği fark ediliyordu. Hamza onun bu hâline içten içe güldü, dışarıdan baktığında dudağının kıyısındaki hafif gülüş belli oluyordu sadece. Güzel görünüyordu kız, o an bunu kesin bir şekilde kabul etti. Üstelik parmağında yüzüğü de yoktu. Bu, içini rahatlatarak derin bir soluk aldırdı Hamza'ya, bakışlarını bir an bile ayırmadan kızın hareketlerini takip etti.

Kız en son oflayıp pufladı, *ne yaparsan yap* der gibi bir hareketle yaşlı kadını orada bıraktı. Kadın da söylendi arkasından, bunca ben-zemeseler Hamza şüpheyne düşerdi ana kız olduklarından. Biri bir yana gitti, öbürü diğer yana.

“Ağam?”

“Hım?”

“Neye bakıyorsun?”

Ağır ağır başını çevirip Edip'e baktı Hamza; kaşları çatık, ifadesi olabildiğine düzdü. “Sana ne, Edip?”

Cemşit çayını tam yutacakken gülme tuttu, uzun uzun öksürdü.

“Hiç, ağam. Öyle dalgın görünce meraklandım.”

Bakışlarını aynı düzlükle Edip'in üzerinde tuttu Hamza, tövbe çekip tekrar kızın olduğu tarafa çevirdi başını. Ama beklediğini görmedi, kızın da annesinin de yerinde yeller esiyordu. Hızlı bir kararla bardağındaki çayın son yudumunu içip kalktı, içini fazlaca merak sarmıştı. Nedenini bilmeden konuştu. Gittiği yeri söylemek hiçbir zaman âdeti olmamıştı, o yüzden hem kendisi hem de masadakiler garipsemişti.

“Şerife tatlı istemişti sabah, tezgâhlar kalkmadan bir bakayım.”

Kimsenin ne dediğini umursamadan ceketini alıp omzuna attı, ak-şama kaymakam köye ziyarete gelecekti. Çok vakti yoktu. Kızın kim olduğunu öğrenmeli, belki de kendini kıza göstermeliydi. O bıkkın

fakat keskin bakışların etrafındaki alelade kişilere değil de kendisine değmesini istiyordu, kızı yakından görmek istiyordu.

Esasında bu işlere pek burnunu sokan bir adam değildi Hamza, birinin karşısına geçip gönül işlerinden konuştuğu hiç olmamıştı. Birine başını çevirip ikinci kez de bakmazdı, o denli bir güzelliği şu kadar yıllık ömründe henüz hiç görmemişti.

Şimdiye dek:

Genç kızın yüzü çok canlı görünmüştü gözüne, esmere yakın bir teni vardı, yanakları al aldı ve bakışlarında her şeye rağmen yaşamın verdiği canlı bir parıltı vardı. Ona bakarken sanki uzun zamandır ciğerlerine nefes gitmemiş gibi derince bir solumuştu Hamza. Nasıl biri olduğunu merak etmişti.

Genç kızın gittiği yolda telaşsız adımlarla yürüdü; kumaşçılar, kumanyacılar, zeytinciler, bakırcılar... En son süt ve peynir satan tezgâhlara doğru yaklaştı. Pazarın sonuna doğru kalabalığın arasında elindeki çantaları bırakmış hâlde buldu kızı, bulduğu gibi de yutkundu. Adamla sohbet eder gibi bir havası vardı, yaklaştı onlara doğru, kızın yanından geçti gözlerini onun yüzünden alamayarak.

Taş çatlasa yirmi yaşındaydı, parmağında sahiden yüzük yoktu, üzerinde hiç takı da yoktu. Örtüsünden çıkan saçları kıvrılıp ensesine doğru sarılmıştı, kulağının az aşağısında kesilmişti. Gözleri parlak bir kahverengiydi, kirpikleri uzundu, boynu inceydi. Dudakları...

Gözlerini birkaç kez kırıştıtarak kendine geldi Hamza, bakışları peynirlere dikilmişken kulak misafiri oldu kızın söylediklerine.

“Benim tavuğumdan daha iyi yumurtlayan yoktur. Ne güzel taze taze getiriyorum, yine de ucuza alıyorsun. Allah Allah! Bak, hindi yumurtası kadar.”

Duyduğuna gülecek olduysa da kendini tuttu Hamza, sakalını kaşıma bahanesiyle yüzünü kapatıp peynirleri inceledi. “Şu örgü peynirden ver bakayım.”

“Ne kadar vereyim, ağabey?”

Kulağı kızdayken bir kilo istedi Hamza, Şerife bol bol yiyebilirdi.

“Bacım valla kâr etsem sana daha çok vereceğim ama yok!”

“Hı, yok! Ben gidince bunları öbür yumurtalardan ayrı satıyorsun. Görmedim mi ben, gördüm işte.”

“Yahu yumurtanın ayrısı gayrısı mı olur?”

“Niye olmasın, Allah aşkına?” diye hayretle sordu kız. “Bak bunlar sarı, bunlar beyaz. Şunlar küçük, bunlar büyük. Hepsini aynı paraya mı satıyorsun sanki?”

Kızın inadı karşısında kaşlarını kaldırdı biraz, gözlerini ısrar eden satıcıya dikti, adamlar göz göze geldi Hamza. Kısacık bir an, hiç düşünmeden kızı gösterdi gözleriyle. Adam duraksadı, sonra anladı demek istediğini.

“Tamam,” dedi bıkkınlıkla. “Senin dediğin fiyattan olsun.”

Omuz silkti genç kız. “Kabul etmeseydin yukarıdaki adama gidecektim zaten,” dedi altta kalmadan.

“Beni şu adamla sınama, bacım,” diye homurdandı satıcı, Hasret getirdiği ne varsa sattı adama. Paralarını sayıp birazını bir cebine, birazını başka cebine koyup hızla ayrıldı oradan.

Hamza o ara kendisine doğru uzatılan poşeti zar zor gördü. Peynirin parasına ek az daha para koyup verdi çırağa. “Kolay gelsin,” diyerek ayrıldı.

Arkasından bakan satıcı imalı imalı kaşlarını kaldırsa da kimseye tek laf edemezdi. Belki kıza acımişti Hamza. Canı bu meseleyi azıcık deşmek istese, kızın da Hamza’nın da ardından bakakalsa da ağzını kapattı. Bir de laf ederse tezgâhı elden gidebilirdi.

Hamza bir süre sonra ufacık kıızı kalabalığın arasında gözden kaybetti. Kaybetmese şaşardı, genç kız tezgâhların arasında pire gibi hızlı hızlı dolanıp durmuştu. Elinde peynir poşetiyle aheste aheste dolaştı Hamza, gözleri adını dahi bilmediği kıızı arıyordu.

Dili epey keskindi. Kendisinden önce pazarcı adamın başını ne kadar ağrıtmıştı, Allah bilirdi. Toplasan şu köydeki kızları, hepsini birleştiren bir adamın karşısına geçip öyle konuşamazdı. Bir de güzeldi sesi... İnsan dediği lafa da kızamıyordu.

Güldü kendi kendine. “Tavukları büyük yumurtluyormuş. Hey Allah’ım ya!”

Pazarda ne kadar dolaştığını bilmiyordu ancak kızı bulamadı. Gitmiş olma ihtimali de vardı, yakında akşam çökecekti. Bir ümit dolaşmaya devam ederek Şerife'nin şekerleri almaya gitti, birkaç tezgâh gezdiyse de onun sevdiği yuvarlak şekerlerden bulamadı.

İnsan aradığını bulamaz, vazgeçince de dibinde biterdi. Pazarın çıkışına doğru yürürken genç kızın sesini duydu, duyduğu gibi de ondan tarafa döndü. Tatlıcının önünde duruyor, ara sıra da etrafına bakıyordu.

“Beyaz olanlar ne kadar peki?”

“Bunu parçalı satıyoruz, abla. İçerisi cevizli. Bir tanesi on lira, iki tanesini sana on beş yaparım.”

Biraz sessiz kaldı Hasret, yuvarlak şekerleri orada görünce Hamza da fırsat bulmuş gibi yaklaştı hemen. Belki iki çift laf eder, hiç yoksa adını öğrenirdi.

“İki tanesini ne yapayım ya, kocaman şeyler.” Tereddütle tatlıya bakmaya devam etti kız, elindeki birkaç bozukluğu şingirdatıp duruyordu. Almak istediği bakışlarından belli oluyordu. “Yarım satmıyor musun bunları?”

“Böleriz ikiye, abla.”

“Tamam, böl o zaman. Ama çabuk, evim uzak, akşama kalacağım.”

Evinin uzak olduğu zaten belliydi, Hamza bu kızı daha önce buralarda hiç görmemişti. Çatık kaşlarıyla kendisine arkası dönük duran kıza baktı, belki de son parasını alacağı ufacık tatlıya verecekti.

Beklemediği bir anda arkasını döndü kız, etraf kalabalık olduğundan kendisini fark etmemiş olmalıydı ki biraz yaklaştılar. Kaşları çatık, şaşkın bir hâlde omzuna zar zor gelen kızı izledi Hamza ama kız gölge bir yer bulmuş gibi kendisinin baktığını fark etmeden elbisesinin yakasını azıcık açtı. Küçük, kahverengi bir cüzdan çıkarırken bir de homurdandı:

“Sapık adam, çiçeğime bakıyor bir de gözünü ayırmadan.”

Lafın kendisine geldiğini sansa da kız farkında bile değildi varlığının. Cüzdanından parayı çıkarıp yerine geri yerleştirdi ama Hamza göreceği çiçeği gayet iyi görmüştü. Arkasını dönüp parasını verdi kız, sonra telaşla gitti önünden. Ateş gibiydi, Hamza onun ne yaptığına

da ne dediğine de yetişemiyordu. Gözleri etrafta dolanıyordu, sanki birilerini arıyor ya da birilerinden saklanıyordu. İki üç tezgâh geçti kız, sonra o kadın çıktı karşısına. Yine tartışır gibi konuştular.

“Ağam, ne istersin, ne verelim?”

Denileni duymadı Hamza, kız cebinden çıkardığı parayı kadına verdi. Kadın az daha konuştu, arkalarını dönüp gittiler.

“Ağam?”

Başını ağırca çevirip oğlana baktı Hamza, bu mu bakmıştı kızın çiçeğine?

“Lan!” diyerek yaklaştı tezgâha, çocuğu önlüğün önünden tutup çekti kendine. “Kıza mı bakıyordun lan sen, it!”

Oğlan bocaladı, ağzını açıp kapattı, tezgâhın asıl sahibi gelip ensesine bir tane patlattı ve içeri gönderip telaşla baktı Hamza’ya. “Ben alırım ifadesini, ağam. Var mı bir isteğin?”

“Kov bunu, Halil! Bir de şu şekerden ver.”

Kızın gittiği tarafa bakarak aldı şekeri Hamza. Ama uzaklaşmadı tezgâhtan. Genç kızın yarısını aldığı cevizli lokumda gözü kalmıştı.

“Şu yarımı da versene.”

“Tamdan vereyim, ağam?”

“Yarımı istiyorum Halil, tam istesem tam derim.”

Adam şaşkınlıkla başını salladı, hemen tatlısını paketleyip verdi. Hamza yine hemen ayrılmadı tezgâhtan, kızın kim olduğunu bilip bilmediklerini soracaktı. Dilinin ucuna kadar gelmişti ama tek laf edememişti.

Belki sevdiği vardı. Güzeldi, yanını boş bırakacaklarını sanmıyordu. Üstelik başını çevirip kendisine bir kez dahi bakmamıştı. Bak-saydı azıcık cesaret alır, peşinden giderdi belki.

Sıkın bir nefes alıp yürüdü peşlerinden. En azından köyün ne tarafında oturdukları öğrenir, sorup soruştururdu. Niye bu kadar merak ettiğini bilmiyordu ama gözden kaybetmek istememişti, aralarında zaten uzunca bir mesafe vardı. Köyün kahvesinin önünden geçtiler yine, Hamza daha da ilerleyemeden çocuklar önünü kesti.

“Ağam, ağam! Kaymakam gelmiş, seni çağırıyorlar!”

Daha da sıkkın bir nefes verdi Hamza, genç kızın ardından az daha baktı ama o dönüp bir kez ardına gözlerini gezdirmeydi. Belki de nasip değildi, belki de bir daha göremeyecekti. Hem belli mi olurdu? Hamza yüreğinin şimdiye dek böyle çarptığını hiç görmemişti. Belki de bu hâli denecek, birkaç güne unutacaktı.

Kaymakamı karşıladı, muhabbet ettiler, güлüştüler. Her güлüşü sonrasında, arada sessizlik olduğunda aklına o kız düşüverdi. Konuşurken parıl parıl bakan gözleri, ensesine doğru kıvrılan kahverengi saçları, yanaklarının ve ucu kalkık burnunun üzerindeki güneş kızarıklığı, muhtemelen parası pulu olmamasına rağmen dünya zenginiymiş gibi duruşu, konuşması, sesi... Her şeyi.

Hamza aklından atamadı genç kızı.

Kaymakamı yollayıp evin yolunu tuttu, tozlu yollarda taşları tekmeleme tekmeleme yürüdü. Karanlık iyiden iyiye çökmüştü. Beyaz duvarlı evin yanına kadar geldi, kapısıyla karşı karşıya durdu. Bir babasının evine baktı bir de yıllar önce yaptırdığı, yakında evlenecek olan ağabeyine vereceği eve. Uzun zaman sonra ilk kez evlilik düşündü Hamza, bir kere görüp iki lafını duyduğu kız ile düşündü hem de.

Kızı tekrar görmek istiyordu, konuşmak ve onu iyice tanımak istiyordu. Aklından geçenlerle kendini durduramadan evine doğru yürüdü. Bahçenin kapısını açıp girdi içeri ama eve giremedi. Merdivene ağırca çıktı, önce tütün saracak olduysa da aklına gelenle kendi kendine güldü. Dirseklerini dizlerine yaslayarak gecenin karanlığını izleye izleye genç kızın yarımını aldığı lokumu çıkarıp gülererek yedi.

“Düştüğüm hâle bak, anasını satayım! Belki kız yüz bile veremeyecek.”

Söylendi de söylendi kendi kendine. Yaptığı her hareketi, dediği her lafı tekrar etti kafasında. Etkilenmişti. Hoşlanmıştı. Daha ne kadar his varsa kızı görünce içinde bir bir uyanmıştı. Hele bir de tatlı tezgâhlarının orada kendisine doğru dönmesi, elbisesinden içini görmesi işi hepten yokuşa sürmüştü. Hamza şu yaşına kadar öyle durup da bakmamıştı kimsenin, kızın tabiriyle, çiçeğine. Ama orada da gözünü çekememiş, başkalarının göreceği telaşıyla da önünü tamamen kapatmak isteyerek yaklaşmıştı kıza.

"Daha nerede göreceksin yüzünü! Allah bilir hangi köyden geldi," diye mırıldandı.

O merdivende kaç saat kaldığını bilmiyordu, gecenin kör bir vakti olunca ümitsizce kalkıp gitti babasının evine, artık ne kadar düşündüyse rüyasında da gördü genç kızı. Bir bahçede oturuyor, çiçeklerin ve böceklerin arasında aldığı o tatlıyı yiyordu. Üzerinde yine aynı elbise vardı, oturduğu için biraz daha yukarı toplanmış olsa da genç kız umursamıyordu. Elini uzatıyordu Hamza'ya, gözlerinin içine baka baka *gel*, diyordu.

Sabahın köründe nefes nefese uyandı Hamza, hem de kızın elini tuttuğu anda. Yatağında oturup yüzünü sertçe sıvazladı, bir süre kendini toplamaya çalıştı. "Bilsem kim olduğunu geleceğim, anasını satayım! Bu ne böyle?"

O günden sonra geçen haftalar boyunca sessiz sedasız aradı kızı Hamza. Şerife'nin tanıdığı tüm kızları bir bir sorguladı, onların tanıyıp tanımadığını öğrenmeye çalıştı. Yetmedi, birkaç kişiye sordurdu. Bu konuda bulaşmadığı bir annesi kalmıştı. Ona söylediği anda kız bulunup ailesiyle konuşularak düğün dernek kurulacaktı, biliyordu. İsteddiği bu değildi Hamza'nın; kızı tanımak, kendini tanıtmak istiyordu. Çekindiği şey, kendisi bu kadar gönüllüken kızın gönülsüz olmasıydı.

Her pazar günü yerinde duramadan arayıp taradı, bir kere görür gibi olduysa da bulamadı. En sonunda vazgeçecek oldu ama bir yanı sürekli dürtükleyip duruyordu.

Mehmet'e vermeye niyetlendiği evi de vermemişti zira evlilik artık o kadar uzak bir mevzu değildi Hamza için. Kızı bir bulsa, bir tanısa her şey daha kolay olacaktı. Bir yanı tanıdıktan sonra belki de o kadar sevmeyeceğini düşündürse de kızın konuşmaları hoşuna gitmişti. Sürekli didişmek olmazdı tabii, Hamza onu istediği zaman susturmayı da çözerdi.

Dört hafta daha geçti, Rüştü'nün oğlunun düğün vakti yaklaşmıştı. Kızı tanımazdı ama gözüne güzel gelince kabul etmişti oğlan. Hamza'dan altı yaş küçüktü, köylüye göre oğlanın tam evlenme yaşıydı.

Sabahında tıraş ettiler, oğlанда saç sakal bırakmadılar. Hazır ona berber gelmişken damat takımını elden geçirdiler. Hamza başta istemese de sonra genç kız geldi yine gözünün önüne. Düğündü sonuçta, belki tanıdıktı da gelirdi. Saçını, sakalını karışık görürse Hamza'yı beğenmezdi. Bu düşünceyle tıraş oldu. Biraz fazla ümitlenmiş olacaktı, damat kadar özenmişti üstüne başına. Parlak ayakkabılarını giydi, gümüş saatini taktı, saçını ikide bir düzeltip durdu. Genç kızı bu akşam da göremezse başvuracağı birkaç yolu aklında döndürüp duruyordu.

Evden çıkıp düğün evine doğru yürümeye başladı. Bir yerde Cemşit, bir yerde Edip katıldı yanına. Böyle böyle yol boyu kalabalıklaştılar. Millet konuşuyor, Hamza'nın gözü beklentiyle etrafta fır dönüyordu. Hiç âdeti değildi, kız daha şimdiden huyunu suyunu değiştirmişti Hamza'nın.

Yaklaştıkça kalabalıklaştı, kalabalıklaştıkça kızlar çoğaldı. Hepsinin yüzüne bakmasına gerek yoktu o kızı tanımak için, yürüyüşü dahi aklımdaydı. Sonra bir sokakta birleşti herkes, Hamza gördü aradığı kızı, gördüğü gibi de dünyanın durduğunu sandı. Adımları duraksamak istese de ilerletti kendini, ayağı bir taşla takılınca tökezleyecek gibi olduysa da duruşunu bozmadı. Genç kız, önündeki kızlara düşünceli düşünceli bakıyordu.

Tıpkı o günkü gibiydi, bir farkı varsa o da burnunun üzerindeki kızarıklıkların azıcık artmış olmasıydı. Güneş altında kalıyordu demek ki. Yutkundu Hamza, genç kızın ileri doğru bakmasıyla meraklanarak onun baktığı yere döndü, pek bir şey göremeyince ona baktı tekrar.

İlk kez göz göze geldiler o an. Kısacık bir an da değil, öyle bakakalmış gibi durdular bir süre. Adımları devam etse de gözleri ayrılmadı gözlerinden. Genç kızın alelaide bir bakışmış gibi önüne döneceğini anladığı an düşünmeden göz kırptı Hamza. Sonra da tıpkı kızın yapacağı gibi önemsiz bir anmış gibi önüne döndü.

İşte, şimdi onun aklında kalacaktı.

Keyifli gülüşünü tutmaya çalışarak yoluna gitti, bir yanı içinden *yanlış yaptın*, dese de diğer yanı *iyi yaptın*, diyordu. Kararsız kalmıştı. Uzunca bir süre tanıdıklarla selamlaşıp kalabalık hâlde damada yakın bir yere kuruldular. Önlerine sofrası, yiyecekler, içecekler geldi.

Hamza'nın gözleri genç kızı arıyordu kalabalığın içinde, sonunda buldu, onca insanın içinde alenen parlıyordu. Ana kız bir kenara geçmiş, yabancı gibi oturmuşlardı. Önüne gelen yemeği yiyemedi, suyu içemedi Hamza. Genç kız oynayanları izliyor, gelinle damada bakıyor, annesiyle hiç konuşmuyordu. Sonra bir an döndü, kendisini buldu gözleri. Ne hissedeceğini bilememek pek Hamza'ya göre bir iş değildi ama telaş etmişti kızın inceleyici bakışları altında.

Koskoca adam *ne yapacağım* derdine düştü. Fakat kız fazla bakmadı kendisine, öyle başını çeviriyormuş da görmüş gibi çekti güzelim kahverengi gözlerini.

Ayrıldılar, tekrar birleştiler. Az da olsa ümitliydi Hamza, bu kadarı dahi konuşması için bir müsaadeydi.

Herkes gelinle damada takısını takıp oynamaya dönünce kalktı anne kız. Yaşlı kadın önde, genç kız arkada kendisine doğru yaklaşıırken Hamza bir an bocaladı. Düğün sahibinin hemen yanında oturduğunu unutmuştu.

Yan yana geldiklerinde kız uzaktan bakarken olduğu kadar cesur değildi. Bir kere bakıp kaçırdı kahverengi gözlerini, düğün sahibine odaklandı.

Hamza ayağa kalkmış, tüm vücudu genç kıza dönük hâlde ona bakıyor, o da omzu Hamza'ya bakacak şekilde düğün sahibine bakıyordu. Yine inceledi uzun uzun. Kadın adamla iki çift laf ediyordu; genç kız ise ellerini önünde birleştirmiş, kendisinin bakışlarını fark ettiği belli olurken gerginlikle bekliyordu.

Çok güzeldi. Belki yoldan birini çevirse neresi güzel diyebilirdi ama Hamza'ya çok güzel geliyordu işte.

Bir de düğün yerinin cılız ışığından burnunun ucu parlıyordu. Gözü ona takılmıştı nedense, oldukça tatlı görünüyordu.

"Hasret, sende miydi para?" diyerek kıza döndü annesi. Genç kız dalgınca, "Hı?" dedi. Sonra anlayıp cebinden çıkardığı katlanmış zarfı annesine uzattı.

Hamza yarı güler bir ifadeyle izledi genç kızı, onun utandığını dudağının içini kemirmesinden anlamıştı. İki arada bir derede adını da öğrenmişti.

Hasret.

Kendisi gibi adı da güzeldi. Üstelik Hamza'ya o günden beri hasret çektirerek hakkını da veriyordu. Kadın iki çift laf daha etti, Hasret boynuna doğru kıvrılan saçlarından rahatsız olup onları geriye itmeye çalıştı, yerinde kıpırdanıp durdu. En son hem yakınlıklarının hem de bakışlarının gerginliğine dayanamamış olmalıydı ki başını kaldırıp baktı kendisine.

Kısacık bir an.

Meraklı, parlak, iri, kahverengi gözleriyle öyle içine işleyerek nasıl bakabildiğini bilmiyordu Hamza. Bildiği tek şey orada gönlünü bu kıza teslim ettiğiydi, hayatı boyunca ondan başkasına bakamayacağını o an anlamıştı. Yutkundu derince, kız önüne dönse de Hamza bakışlarını çekememişti. Geçip biraz daha oturdular ana kız. Onlar oturunca Hamza'nın hâlini fark etmiş, epeyce de sarhoş bir dostu elindeki dolu bardağı uzattı. "Geçmiş olsun," diye uzata uzata konuşurken sırtıyordu.

Hamza da biraz içti, içilmeyecek bir akşam değildi. Adını dolaştırıp duruyordu aklında. Hasret...

O akşamlık son kez olduğunu bilmeden yine bakıştılar. Diğerlerinden daha uzun, bu kez sahici bir şekilde beğenilerek izlendiğini fark edince hızlandı yüreği. Karşılıklıydı.

Ana kız kalktıktan sonra kapkaranlık yollarda nasıl gideceklerini dert eden Hamza da peşlerinden kalktı.

"Nereye, oğlum?" diye seslendi en sarhoş olanları, Hamza'nın koluna tutundu. "İçmeye gideceğiz buradan."

"Sokmayayım oğlunu götüne, bırak lan kolumu!" Edip ile Cemşit sarhoş arkadaşlarını çekerek yerine oturtular. Hamza'nın hâlini onlar da fark etmişlerdi.

"Ağabey?" diyerek yaklaştı Cemşit. "Bir mesele mi var?" dedi alayı bırakarak.

Hamza sakalını kaşdı kısa bir an. "Var. Birini bulmam lazım," dedi adını sanını söylemeden. "Nerede oturduğunu bir öğreneyim, konuşacağım."

"Şimdi mi?"

Başını salladı Hamza. “Şimdi.”

“Az kafan iyi ya, bir şey olmasın. Babası, ağabeyi falan vardır.” Etrafına bakındı Cemşit, Hamza’nın gözlerini bir an bile ayırmadığı kızı pekâlâ fark etmişti. Fark edilmeyecek gibi değildi. “Biz de gelelim mi? Geride dururuz vallahi, Görgülü de yakındadır.”

Burnundan soludu Hamza, güvendiği iki adam varsa onlar da Cemşit ve Edip’ti. “İkiniz gelin sadece. Geriden.”

Gittiler peşlerinden ama iki dakikaya kalmadan da kaybettiler. Kimdir, nedir derken Çakır gelini bildiğini söyledi Cemşit. Hasret, Rahmetli İsmail’in kızı çıktı. Edip tam bilmeseydi de ileride bir yerde evleri olduğunu biliyordu, duymuştu.

Ama gece gitmeleri şart mıydı?

“Bir kere kaybettim, bir daha kaybedeni si...”

“Tamam, ağabey,” diye lafını kesti Cemşit. “Valla bulacağız kızı.”

Hamza sanki yolu biliyormuş gibi en önde yürüyor ama karanlıkta pek de bir şey göremiyordu.

“Çektiğim çileye bak,” diye mırıldandı kendi kendine. “Ah, Hasret. Öyle bakmasaydın da peşine takmasaydın ya beni.”

Hoş, dili öyle söylese de kendinden çok gönlü takılmıştı peşine. Aralarına uçurumlar girse yine çekerdi bu çileyi. Mühim olan aramak değildi, bulacağını bilerek aramak içini rahatlatıyordu Hamza’nın. Bundan sonra köyün sokaklarında adım attığı her yerde görme ümidiyle Hasret’i gözleyeceğini biliyordu. Tutulmuştu.

Sonunda bir ev gördü Hamza; çok eski olmasa da sıvası yer yer dökülmüştü, çatısında birkaç kiremit eksikti. Diğerleri ardından yavaş yavaş gelirken gözü pencereye takıldı. Hasret oradaydı. Ay ışığının altında beyaz bir gecelikle, omzunun bir başı açık, eğilerek penceresinin altındaki çiçeklerini izliyordu. Yalnız üstü başı biraz fazla açıktı. Bir de eğilince...

Edip ile Cemşit’e gitmeleri için hemen eliyle bir işaret yaptı ama beklediğinin aksine sarhoşça bir ses geldi: “Oğlum, ne işimiz var ya burada?”

Hamza hiddetle döndü ardına, Edip peşlerine takılıp gelen dostunun ağzını tutarak Hamza’ya suçlu suçlu bakıyordu.

“Ne işi var lan bunun burada?”

“Ağabey, valla peşimize takıldı...”

“İçmeye gitmiyor muyduk?” diye ağız kapalıyken konuşmaya çalıştı adam. Hamza sinirden köpürmüştü Edip zar zor geriye sürükledi arkadaşını. Cemşit o ara Edip’e sessiz sessiz küfrediyordu.

“Götürün!” diye tersledi Hamza.

Kendi genç kızın adını dahi söylemek istemezken bir de bu yaş takmışlardı peşlerine. Niyeti tek gelmekti, en başında öyle yapmalıydı. Sinirden başına giren ağrıya baktı sürüklenerek götürülen adama, aynı hiddetle Cemşit’e döndü. “Sen de git Cemşit, gözüm görmesin bir süre!”

Cemşit konuşmadan başını salladı, Edip’in suçunu da üstlenerek gerisin geri döndü. Hamza’nın yanında silahı olmalıydı, Görgülü’yle yahut başkasıyla karşılaşırса gerekeni yapardı.

Hamza da tek katlı, küçük eve doğru döndü. Bu tarafa bakan tek penceresi vardı, genç kız içeri girmişti şimdi. Ama penceresini kapatmamıştı, sadece perdeyi çekmişti. Niyeti bozuk bir şerefsiz gelse kendini savunacak tek bir şeyi yoktu Hasret’in. Üstelik az önceki seslerin telaşından penceresini de kapatamamıştı. Korkmuştu besbelli. İçinden küfretti kendine, pencereye doğru yaklaştı, çiçekleri görünce yüzü gülecek olduysa da akli yere oldukça yakın olan pencerede idi. Perde hareket ediyordu, oradaydı Hasret.

“Pencereni kapat,” dedi sakince. “Perdeyi de çek, bir gören olacak. Üstün başın açık.”

Telaşlı bir nefes duydu, kendisi burada olduğu sürece korkacaktı. Gecenin bir vaktiydi, zaten sadece evinin nerede olduğunu öğrenmek istemişti.

Geldiği gibi ağır adımlarla uzaklaştı Hamza, bir ağacın gövdesine yaslanıp tütün sardı. Genç kız penceresini kapatana kadar bekleyecekti. Ama daha sardığı tütünü dudağına sıkıştırıp yakamadan pencere de perde de kapandı. Hasret saçının tek bir telini göstermeden ikisini de örtmüştü. Hamza gülerек sigarasını yaktı. Biri bitti, o pencereye bakarak iki tane daha sardı.

“Yarın,” dedi kendi kendine, “Yarın konuşmak lazım.”

Belki bu akşamdan sonra hiç yüz vermezdi ama deneyecekti Hamza. Hasret'i tanıyacak, kendini tanıtacaktı. Gözleri pencerede, çiçeklerde kala kala döndü evine. Sabahı nasıl ettiğini bilemedi, öylece tavanı izledi, kendi kendine Hasret'e diyebileceği lafları saydı.

Seni gördüm, beğendim diyecekti. Bu işleri pek bilmezdi, aklına ne gelirse söyleyecekti işte. Nasıl karşılık alacağını bilmemek tedirgin ediyordu sadece. Sabahın köründe kapısına dayanır gibi gidilmezdi, o gün öğlen olmak bilmedi. Her günkü gibi giyindi, bir tek fazladan kolonya sürdü. Hiçbir şeyi anlamayan Şerife bunu anlamış gibi kapı ağzından bakıp sırtıp durdu. Hamza çıkmadan kardeşinin yanaklarını sıktı uzun uzun. "Dua et bana."

"Ne diyeyim?"

"İşi rast gitsin de."

Şerife başını salladı, koridorun ortasında ellerini kaldırıp dudaklarını oynatarak dua etmeye başladı. Hamza güldü, tedirgin olsa da keyfi yerindeydi nihayetinde. Bir kez daha kardeşini alnından öperek ayrıldı evden. Köyden çıktı, birkaç tarla aştı, azıcık orman geçti, dün geceki evi buldu. Hasret oradaydı, pencere dibindeki çiçeklerin arasından birkaç ot yoluyordu. Biraz da...

"Kendi kendine mi konuşuyor o?"

Söyleniyordu uzun uzun. Bir de güneşin altında duruyordu, yüzündeki kızarıklar güzel duruyordu da başına güneş geçecekti.

Annesi seslendi Hasret'e, dereden su getirmesi için birkaç laf etti. Hasret elini beline atıp söylendi, sonunda kovayı alıp ağaçların arasına yürüdü. Bunlar sürekli böyle didişiyorlar mıydı, didişiyorlarsa öyle ömür mü geçerdi, bilemedi Hamza.

Yine de sonunda onu yalnız yakalama fırsatı bulunca hemen derenin diğer tarafına geçip Hasret'in olduğu tarafa yürüdü. Ama evdeki hesap çarşıya uymuyordu.

Hasret kovasını çoktan doldurmuş, ayaklarını suya sokmuş, eteklerini dizlerinin üzerine kadar toplamıştı. Elini yüzünü yıkıyordu.

Ağzını açsa da bir şey diyemeden geri kapattı Hamza. Genç kız serinlemek için ellerini boynuna doğru sürmeye başlayınca başını öteye

çevirdi, gözlerini kapattı, biraz nefeslendi. Tövbe çekse çekemiyordu, bu günaha tövbe de çekilmezdi.

Başını çevirdi yine Hasret'e. O da başını kaldırıp baktı, şaşkınlığa kapılmıştı.

Onun gözlerine baktıktan sonra pek de aşağıları görmedi Hamza. Utanmıştı genç kız, utanınca da sinirlenmişti. Suları etrafa sıçrata sıçrata çıktı dereden, üzerini düzeltti. Saçları önüne düşmüştü, yüzüne ne de çok yakışıyordu.

"Bir de erkek adamım diye dolaşırlar ortalıkta!" diye tısladı ağzının içinde, Hamza sadece gülebildi bu dediğine. Dili dolanmış gibi tek laf edemiyordu, Hasret ise arkasını dönmüş, gidiyordu evine.

"Kaçırdık yine," dedi kendi kendine. Ama suratında bir gülüş kalmıştı, gözünün önünden atamıyordu hiçbir anını. Sürekli kızı korkutacak şeyler yapıyor, sonra da öylece kalıyordu. Böyle giderse işi yaştı.

Ama çok tedbirsizdi Hasret, sağına soluna hiç bakmıyordu.

Ne kadar orada durdu, bilinmez; derenin az yukarısından, dar yerinden Hasret'in evinin tarafına geçti Hamza. O ara Hasret'in sesini duydu yine, yaklaştı büyük çınar ağacının yanına, genç kız yine su dolduruyordu. Yerde de küçük bir balta duruyordu.

Kendisi burada diye getirmiş olmalıydı, eğilip aldı Hamza. İstemeden azıcık da süzdü Hasret'i. Üzerinde o günküne benzer elbisesini, ince belini, yarısı başından kayıp omzuna düşmüş yemenisini... Onun hakkında her şeyi merak ediyordu.

Mesela sürekli su mu taşıyordu?

Genç kız doğruldu, başını biraz uzatarak derenin öbür tarafına bakındı. Onun kendisini aradığını fark edince güldü Hamza. Hasret döndüğünde bir kez daha göz göze geldiler. Önce kendisine, sonra elindeki baltaya baktı genç kız.

Hamza da yutkundu onu yakından görünce. Yüzüne, gözlerine, saçlarına baktı uzun uzun. Ne diyeceğini, nasıl başlayacağını bilemedi bir an. İçindeki heyecana tezat şekilde düzdü yüz ifadesi. Her zamanki Hamza gibiydi.

Ağzını açtı ne diyeceğini bilmeden. "Selamünaleyküm."

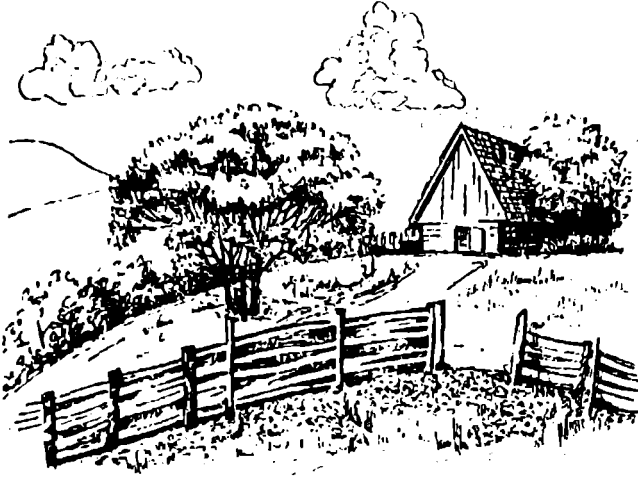
“Aleykümselam,” dedi kız. Bakışlarını gözlerinden hiç sakınmıyordu.

Hamza ona bakmaktan pek de bir şey diyemeyince derin bir nefes alıp konuştu kız: “Dünden beri epey kalabalık buralar, hayrola efendi?”

Kaşlarını azıcık kaldırdı Hamza, Hasret’in lafını söyledikten sonra yanıt istercesine küçük burnunu kaldırmasıyla gülecek oldu. Hoşuna gitmişti. Çok hoşuna gitmişti.

“Görmediğim...” diye başladı lafına, bir adım yaklaştı Hasret’e. Genç kız kirpiklerini kırdı bir kez. Hafifçe yutkunduğunu gören Hamza, “Hiç duymadığım biri varmış buralarda,” dedi.

Onu görmeye, onu duymaya gelmişti. En sonunda ise almaya, bir yuva kurmaya.

2. Bölüm

İyi gören bir gözün dahi ucunu bucağını seçemediği büyük bağın orta yerinde küçük bir kulübe vardı. Çatısı canlı bir tona sahip kırmızı kiremittendi, o civarda böyle özenilerek ev bile yapılmazken kulübenin sahibi burayı epey seviyor olmalıydı ki oldukça özenli bir çatı, sağlam bir de direk yapmıştı. Yaşanan ve yaşanacak pek çok hadisenin vuku bulduğu bu yer, şansı yaver giden bir insanın hayatında bir kez görebileceği nadir güzelliklerdendi. Fakat her güzelin başına bir talihsizlik gelirdi, burası köylülerin uzun yıllar ayak basmayacağı kanlı bir mekân olarak kalacaktı. Keza Hamza kanlar içinde yerde yatıyordu.

Göğsüne isabet eden kurşunların sesi yankısını henüz yitirmemiş, ıslık gibi hafif olsa da uçsuz bucaksız bağda kulakları sağır ederek dolaşıyordu. Muhterem silahını indirmemiş, Mustafa son nefesini henüz vermemiş, Cemşit silahını çıkarmaya fırsat dahi bulamamıştı. Ortalıktaki ölüm sessizliğine tezat kulaklarda güçlü bir uğultu vardı. Öyle ki konuşacak olsalar kendi seslerini bile duyamazlardı.

Bağ evine gelen tek bir yol vardı, o ıssızlığa rağmen kulakları sağır eden uğultunun arasında hızla yaklaşıp art arda duran araçları kimse fark etmemişti. Muhterem, vurduğu Nezihi soyuna ve vurulan kendi soyuna hayretler içinde bakıyordu. Etraftaki adamlar Hamza'nın vurulmuş olmasının dehşetini yaşıyorlardı. Cemşit ve Edip anın verdiği hayretle kalakalmışlardı, onların alışık oldukları kavgalar bunlar değildi. Onların kavgaları kanlı bitmezdi.

Yaklaşan arabalardan en öndeki tozu dumana katarak durdu, onları ilk fark eden henüz silahını indiremeyen Muhterem oldu. Sıkıdığı

kurşunun hangi adamı vurduğunu henüz kendisi dahi anlayamamıştı, bir ölen oğluna bir de yerde kanlar içinde yatan Hamza'ya bakıyordu.

Parlak, siyah bir çift ayakkabı hızla bastı yere, arabadan çıkan adam tek bir an tereddüt etmeden belinden silahını çıkarıp Muhterem'e doğrulttu ve tetiğe bastı. Henüz yola girdiklerinde görmüştü olanları, tıpkı Hamza'nın vurulduğu gibi göğsünden vurdu Muhterem'i. Biryle denk olmayı sevmezdi; o yüzden üç değil, dört kez bastı tetiğe.

Onun arkasındaki üç oğlan ellerindeki tüfekleri kendisine doğrultmaya kalktılar, onlara da acımadı. İnsanlara acıyacak vicdanı yıllar önce bu köyde bırakmıştı. Çok kısa sürede ortalık kan gölüne dönmüştü; kimin yaşayıp kimin öldüğü bilinmez olmuştu. Hamza'nın başında dikilen iki beceriksiz adama baktı düz bir ifadeyle. Meselenin şimdiki hâlini bilmese de öncesini biliyordu, Hamza en son evlendiğinden fakat Murat'ın başını ağrıttığından telefonda bahsetmişti. Yine de halledilirdi, can sıkacak bir durum değildi Hamza'nın dediğine göre ama yanlış anlamıştı genç adam. Demek ki can sıkacak değil, can alacak raddeye gelmişti mevzu. "Cevdet!" diye seslendi.

Cevdet arabadan hızla inmiş, tehdit oluşturabilecek bir gence silahını doğrultmuştu. Fakat söylendiği gibi gençti çocuk, henüz toydu. Cevdet'in kendisine doğrulttuğu silaha karşılık vermemesi gerektiğini bilmiyordu, tehdit almış ve karşılık vermek için elini beline atmıştı. Atmaması gerekirdi, olduğu yerde gitmelerini beklemesi gerekirdi. Cevdet, çocuğun yaptığı harekete içten içe küfrederek omzuna bir el ateş etti. Onun için yemek yemek, su içmek gibiydi. Gözünü bile kırpmadı, hemen sonra yanındaki adama seslendi: "Al şunun silahını."

Hızla gencin silahını aldı bir adam, Adnan Bey kumaş pantolonunun dizlerini yukarı çekerek yerde boylu boyunca uzanan Hamza'nın başına çöktü. Göğsü tamamen kanla kaplıydı, beyaz olan gömleğinde tek bir beyaz yer kalmamıştı. Durumun vahametine şaşarak sikkın bir soluk aldı, kaşları olağanca çatılmış hâlde öylece durdu. Böyle karşılanmayı beklemiyordu.

"Akif, buraya bak!" diye seslendi sertçe. Yanına gelip Hamza'nın durumunu inceleyen Akif'e baktı, genç adamın yüzündeki umutsuzluğu

görünce daha da çattı kaşlarını. “Çabuk hastaneye götürün. Gerekirse Ankara’ya, yurt dışına...”

Başını kaldırdı Akif, tıpkı gözlerindeki ifade gibi umutsuz birkaç laf edeceği belliydi, onun sözünü hızla kesti Adnan Bey:

“Yaşayacak, Akif.”

Yaşayacaktı, Hamza’nın başka çaresi yoktu.

“Ben çok anlamadım, Mustafa ölmüş mü yani şimdi?”

“Ölmüş tabii ya. Hamza’nın eline düşmüş, sağ kalır mı?”

“Ya Hamza?”

Haberi aldığı gibi düşüp bayılan tazecik gelinden gözlerini çekerek yanındaki bir başka kadına döndü. Kızcağızın hâline üzülmüştü, bir de Hamza’nın adını sayıklayıp durmuştu. Kocasını öğle saatlerinde olup biteni haber alınca Hamza’nın peşinden gittiği için çoğu şeyden haberdardı. Eve döndüğünde de bir bir anlattırmıştı. Bildiklerini şimdi değil de ne zaman satacaktı?

“Bak şimdi, dikkatli dinle.”

“Hah, dinliyorum.”

“Mustafa, kızı bağ evine kaçırmış, Hamza da bunu haber almış, tabancasını aldığı gibi kapılarına dayanmış.”

“Ee, Hamza niye vurulmuş o zaman?”

“Dur daha! Hamza oraya gitmeden Muhterem duymuş nereden duyduysa, soyunu sopunu toplayıp gitmiş, altı yedi kişi çıkmışlar Hamza’nın karşısına.”

“Ya! Ama tek çıksa yıkamazdı zaten Hamza’yı. Dağ gibi adam.”

“Öyle tabii. Çıkmışlar da gözünü yine kırpmamış Hamza, Mustafa’yı vurup öldürmüş. Geçen dediler ya; sadece bacısına değil, zamanında Hasret’e de yan gözle bakmış Mustafa.”

“He, duyduğum onu. Vallahi sonuna kadar hakkıdır. Ya Hamza’yı kim vurmuş?”

İçli bir nefes aldı kadın. “Muhterem vurmuş, kim olacak! Oğlunu öyle görünce dönmüştür gözü. Benim koca, *Hamza üç kere vuruldu*, diyor. Yanında giden biraderi de *üçünden biri göğsüne geldi, diğerleri gelmedi*, diyor. Gömleği boydan boya kana bulanmış. Anlamamışlar.”

“Yanına gidip de bakmamışlar mı?”

“Nasıl baksınlar? Hamza vurulduğu gibi amcası gelmiş. Haşim’in küçüğü var ya, İstanbul’daydı hani...”

Kadının ağzı şaşkınlıkla aralandı, etrafındaki kalabalık sesini duyup kendisine dönünce eliyle ağzını kapattı, bir de dizine vurdu şaşkınlığını pekiştirerek. “Abo, sahi mi? O ayak basar mıydı buralara?”

“Basmış, arabası varmış. Gelmiş hemen, nereden haber aldığını bilmem.” Kadına doğru eğilip sessizce devam etti: “Kimseyi sağ bırakmamış. Muhterem mevta, yanında çağırdıkları mevta. Cenaze yeri yapmış oraları, kan gövdeyi götürmüş.”

Kadın bir şaşkınlık dalgası daha yaşayarak eliyle ağzını kapattı, gözleri etrafta dolandı biraz. “Hamza Ağa yaşıyor mu o zaman?”

“Bilmiyoruz ki! Kimse bakamamış Hamza’ya, alıp götürmüşler. Nasıl kalabalık gelmişler ama! Üç araba adam doluşmuş. Hamza’yı da Şerife’yi de alıp götürmüşler.”

“Şerife de var ya, iyi sopayı hak ediyor! Ortalığı kattı birbirine vallahi.”

“Kattı da anam, o kızı öyle başıboş bırakmayacaktı Mediha. Hamza bir yerden bir yere yollasa ardından bakıyordu doğru gidebiliyor mu diye. Anası niye düşünmüyor?”

“Doğrusun vallahi, abla.”

“Doğruyum tabii, Mediha şimdi dizlerini dövsün. Olan Hasret’e oldu, iki güne de amcası, anası para pul diye kapısına dikilirler, görürsün. Yazık ki ne yazık!”

“Yok yahu, Haşim Ağa izin vermez onlara,” dedi kadın.

Bu lafin üzerinden yarım saat geçmeden, kadınların bir kısmı Hasret’i ayıltmaya çalışırken Haşim’in olduğu taraftan bir kadın çığlığı yükseldi. Yaşlı adamın yüreği olanların kederine, üzüntüsüne dayanamamış; oğlu Mehmet’in umursamaz tavrını da kaldıramayınca olduğu yere çökmüştü. Hasret’in başından kalkıp onun başına

koşturdular. Felaket dediğin tek başına gelmiyordu, illa yanında başkasını da getiriyordu.

Haşim'i ilçeye giden tek arabaya bindirip hastaneye yetiştirmeye çalıştılar, aile bir kötü haberi daha kaldıramazdı. Mediha ve en büyük oğulları Ayhan da gitti hastaneye, köylü olup biteni büyük bir şaşkınlıkla izliyordu. Asırlık ailelerdi bunlar, hele Nezihiler köyün tüm geçimini neredeyse tek başına sırtlıyordu. Koskoca bir zelzele olsa bu denli yıkılmazdı bu aile, Hamza'nın vurulması öyle sarsmıştı herkesi. Onun ardından Haşim'e de bir şey olursa kimse bükülen bellerini doğrultamazdı.

Olayın dedikoduluk kısmı bu kez hızlı bitmişti, herkese bir matem havası çökmüştü, yarını belli olmayan bir akşamın karanlığı üzerlerine örtülmüştü. Ağır ağır düşünmeye başlamıştı köylü, bu kez gidecek olan yalnızca iki can değildi çünkü. Bu adamlar, Haşim ve Hamza, sırtlarını yasladıkları koca birer çınardı. Onlar olmadan kışı atlatmaları mümkün değildi.

Kalabalığı çeşitli sözlerle dağıttı Zümrüt. İnsanlar karamsar bir havayla evlerine döndüler. Kimi oturup dua etti yaşasınlar da köyün başına dönsünler diye, kimi Görgülülerde iş var mı diye ağız aramak için yol tuttu. Haşim'in evinde Hasret, Zümrüt ve Mehmet'ten başka kimse yoktu. Zümrüt, genç kızın yanındaydı; Mehmet'in nerede olduğunu bilmiyordu. Derin bir soluk vererek Hasret'in yanı başına yaklaştı, başını ümitsizce iki yana salladı, eli Hasret'in saçına şefkatle dokundu, solmuş yüzünü kederle izledi. Baygın hâliyle gözünden sızarak saçlarının arasına karışan bir damlayı nazikçe sildi Zümrüt. "Bu kızı nasıl toparlayacağız biz?" dedi sessizce. Boğazına bir yumru oturmuştu. "Nasıl toparlayacağız?"

Mediha kocasının yanında gitmişti, Zümrüt'ün kocası Ayhan da yanlarındaydı. Bu işin sonunda eve Haşim'in de Hamza'nın da cenazesinin gelmesi ihtimali vardı. Hasret'in Hamza'dan başka bir şeyi düşünecek hâli olmazdı ama Mehmet'e zerre güvenmiyordu Zümrüt. Onların yokluğunda evi ocağı toplamak da akıllı bir karış havada olan kerhaneci Mehmet'e değil, Zümrüt'e kalırdı. İşin zor kısmının Hasret'i sakinleştirmek olduğunu biliyordu. Çıldıracaktı.

Bayılmadan önce onlarca kez adını sayıklamıştı Hamza'nın; nerede olduğunu sormuş, kimin vurduğunu bilmek istemişti. Ağzı ayarsız birkaç kadının *Muhterem yapmış*, dediğini duymuştu Zümrüt. Hasret'in o hâline rağmen gözlerini bürüyen intikam hırsını bir ömür unutmazdı. Bu işin sorumlularını çıplak elleriyle öldürebilirmiş gibi bakmıştı.

Muhterem'in öldüğünü söylemişlerdi sonra, bunu duyunca kini içinde patlamıştı Hasret'in. Onun tüm duygularını gözlerinden açık açık okuyabiliyordu Zümrüt. Daralan nefeslerini, elini kalbine koyuşunu, başta inanmayışını, herkesin yüzünde buna dair izler arayışını, inkâr edişini, *yalan* deyişini. En sonunda da içi çekilir gibi aldığı nefesleri, gözlerinden akan yaşları... Zor tutmuşlardı.

Yarı baygın Hasret başını iki yana salladı, gözlerinin kenarından ikişer damla yaş daha süzüldü. Genç kızın yüzündeki acıyı ve çaresizliği gördükçe gözleri doluyordu ama destek olması lazımdı. Kimsesizliği pek bilmezdi Zümrüt, şahit olduğu en büyük kimsesizlik de Hasret'ten ibaretti. O da yüreğini dağlıyor, bu kızın elinden tutmak istiyordu.

Hasret'in destek kabul etmeyeceğini içten içe biliyordu, insan bu kadar yalnız kalmaya alışınca gördüğü desteği kolayca benimseyemiyordu. Ona da hak veriyordu. Anlık bir çıkardan ibaretti Hasret'in yakınlık kurması, sevildiğine hiçbir zaman kolayca ikna olmazdı. En azından Zümrüt onu tanıdığı andan beri böyle gözlemlemişti. Kulağına dolan iç çekişlerle genç kıza baktı, bu iş nasıl olacaktı da toparlanacaktı, biliyordu. Tek dileği Hamza'nın yaşamasıydı.

Eğer ölürse olacakları tahmin ettiğinden böyle bir şeyin ihtimali bile söz konusu olsun istemiyordu. Hasret'in ailesi bir yandan, Mediha bir yandan, düğünü bozulan Mehmet'in kini bir yandan, bundan sonra boş durmayacağı apaçık olan Murat bir yandan derken ortalık karışacaktı.

Zümrüt'ün eli de bir yere kadar uzanacağından ne yapıp edeceğini, Hasret'in nerelere sığacağını kestiremiyordu.

"Hamza..." diye ağlarcasına mırıldandı Hasret, başını yastıkta diğer tarafa doğru eğdi, alnı kederle kırıştı. "Hamza..."

"Uyandı mı?"

Konuşan, Hasret'i istemeye gittiklerinde karşılarına oturan ninenin torunu Gülhanım'dı. Zümrüt onu pek tanımazdı, sadece gözlerinin görmediğini biliyordu. "Yarı uyanık, mırıldanıyor."

İçli bir nefes aldı Gülhanım, oturduğu yerden kalkıp ağır adımlarla Hasret'in diken üzerindeymiş gibi yattığı yatağa yaklaştı. Yerini az önceki mırıltısından anlamış olmalıydı, elleriyle etrafını yoklaya yoklaya yanına oturdu.

İçeride ayrı dert, dışarıda ayrı dert varken sık sık izledi Zümrüt. "Hasret'in bir süre buradan çıkmaması lazım. En azından bir şeylerden haberimiz olana kadar. Hamza öldü mü, kaldı mı, bilmiyoruz."

"Öyle deme, üzeceksin Hasret'i," dedi Gülhanım, sesi her zamanki gibi yumuşaktı. "Duyar o."

Islak gözleriyle, baygınlığında dahi aldığı sığ nefeslerle gözlerini açtı Hasret. Nerede olduğunu anlayamadı bir an, aklı karışmıştı. Bir ümit doldu içine, olup biteni kötü bir rüya sandı. Bir anlığına yüzü gülecek oldu, bakışlarında cılız bir heves kendini gösterdi, yanında Hamza'yı aradı hızlıca. Fakat kederle bakan Zümrüt'ten, görmeyen gözlerine rağmen üzgün bir ifadeyle donukça yatağın örtüsüne başını eğmiş Gülhanım'dan başkası yoktu. "Hamza?" dedi kısık sesiyle, başında duran iki kadının yüzüne sorgularcasına bakarken yerinde doğrulmaya çalıştı. "Hamza nerede?"

Saf bir masumiyet vardı sesinde, annesini kaybetmiş küçücük bir çocuk gibi sesi titriyordu. Dolan gözleri kederle parlıyordu.

O an onun hâlini kimse anlayamazdı, uzun zaman sonra bulduğu o kişinin ebedi yokluğuydu iliklerine kadar korkutan. Bir daha görememe, dokunamama, hissedememe korkusu sarmıştı her yanını.

Dolan gözleri kendinden habersiz taşı, tekrar sıklaşan nefeslerini düzene sokmak ister gibi elini göğsüne yasladı, ağlamaklı sesi yükseldi: "Hamza nerede!"

Gülhanım sıçradı beklemediği haykırış karşısında, elini uzatıp genç kızın elini tutmak istedi ama Hasret hemen geri çekildi. Hamza'dan başkasının elini, desteğini istemiyordu. Bakışları Zümrüt'e odaklandı. "Nerede dedim!"

“Hasret...” Alttan almaya çalışır gibi yaklaştı Zümrüt. “Bazı olaylar olmuş!”

Dişlerini sıkı sıkı üzerindeki örtüyü savurdu Hasret. “Vurdular Hamza’yı! Vurdular, biliyorum.”

Her bir uzvu titrerken yataktan kalktığında Hamza’nın bu evdeki odasında olduklarını fark etti. Aynı dolap, aynı yatak, aynalar... Kısa saçlarını kulağının arkasına sıkıştırdı, her bir eşyada gözlerini dolaştırdı. Akli almıyordu hiçbir şeyi. Hamza nasıl vurulurdu? Şimdiye dek ona zarar verebilecek hiçbir şeyi, hiç kimseyi görmemişti. Her işten sıyrılmasını, her kavgayı kazanmasını bilmişti Hamza. O silahı doldurup evden çıktığında Hamza’nın birini vuracağını düşünmüştü. Korktuğu şey kocasının birini vurup katil olacağı, bunun için hapse düşeceğiydi. Hamza’nın vurulacağı aklının ucundan bile geçmemişti. Akli almıyordu. Çok basit olmuştu her şey, Hamza tüm bunlar için o kadar olanaksız bir yerdeydi ki.

Hasret’e göre kimse Hamza’ya bir şey yapamazdı. Vurmaya nasıl cesaret etmişlerdi? Mustafa ve babası bir yerde, Hamza az daha yüksekte bir yerdeydi ona göre. Hamza’ya nasıl yetişmişlerdi? Bir damla yaş daha düştü gözlerinden, kendine gelmek ister gibi yüzünü sertçe ovaladı, sadece kendi duyacağı kadar fısıldadı: “Ben onsuz ne yapacağım?”

Sert bir hıçkırık boğazına kadar geldi, yaşlarla parıldayan gözleri odada dolandı hiçbir şey görmeyerek. Histerik bir sesle, “Ölmesin,” diye fısıldadı kendi kendine. “Ne olur ölmesin.”

Ne yaptığını bilmez hâlde ayağa kalktı. Gülhanım genç kızın kederli sesini dinliyordu yalnızca, Zümrüt odanın kapısını kapatmıştı olası bir kaçışa karşı. Hasret’in ne yaptığı, ne yapacağı belli olmazdı. Kendi kendine konuşuyor, ellerini yüzüne koyup kendine gelmeye çalışıyor, ağlayarak kocasının adını sayıklıyordu.

Hasret, kendini kaybetmişçesine dolanıyordu odada. Kendi dâhil kimse anlamıyordu ağzından çıkanları, sakinleşmeye çalıştı ama faydasızdı. Yapamıyordu, göğsünün üzerinde bir ağırlık, bilinmezlik, korku, dehşet ve yanında hepsine zıt şekilde Hamza’ya bir şey olduğuna dair inançsızlık vardı. Ağlıyordu, içi çekilir gibi ağlıyordu. Fakat

içten içe *şu kapı açılıp Hamza içeri girse*, diye düşünüyordu. Bir yanı kabul ediyor, diğer yanı inkâr ediyordu.

“Nerede şimdi Hamza?” diyerek aniden Zümrüt’e döndü, aklı az buçuk başına gelmişti. Hızlı adımlarla deminden beri kendisini izleyen Zümrüt’ün dibinde bitti. “Nerede? Tabip lazımdır, şehre mi götürdüler? Nerede vurmuşlar hem? Nasıl kıymışlar? Beni götürün yanına, niye buradayım ben? Neredeymiş Hamza?”

Binbir soruyu yarısı anlaşılır, yarısı anlaşılmaz şekilde ağlayarak sordu Hasret. Ne yapacağını bilmiyordu, düşüncelerini sıraya koyamıyordu. Sonunda eli kolu tutuldu, nasıl olduğunu anlamadan yatağa oturtuldu. Zümrüt’ün vereceği bir yanıtı kaçırma korkusuyla yaşlı gözlerini genç kadının yüzünden ayırmıyordu. Tane tane konuştu Zümrüt: “Hamza’yı amcası götürmüş, yerini kimse bilmiyor, Hasret.”

“Yaşıyor ama... Yaşıyor, değil mi?” Daha yeni yeni kendine gelir gibi baktı Zümrüt’e, gözleri doldu, çenesi titredi, sesi yalvarır gibiydi. “Yaşıyor de, ne olursun...”

Cevap alamadıkça bir ağlama aldı Hasret’i, nasıl susturacaklarını bilemediler. Saçlarını çeke çeke, *ben yaptım, ben ettim*, diye diye ağlıyordu. Derin bir buhranın içinde, uyandığı andakinden daha çok kaybolmuş hâlde, koskoca yatağın ortasında kendine sarılıp küçücük kalarak ağlıyordu.

“Yirmi iki yaşındayım ben!” dedi hıçkırıklarının arasından, sözleri zar zor anlaşılıyordu. “Âşık oldum be bir kere,” dedi iç çekerek. “Bir kere âşık oldum, sevdim!” Hırçın sesi durağanlaştı, omuzları düştü yıkılmış bir dağ gibi. Birkaç hıçkırık boyunca devam edemedi sözlerine, kısıldı sesi, mahzunlaştı. “Neyini çok gördünüz bana? Bir kere yüzüm güldü. Bir kere...”

Dolan gözlerini genç kızdan kaçırdı Zümrüt, yaklaşıp sarılmak istese de itiyordu Hasret.

“Bir kere evim oldu.”

İçli bir nefes almaya çalıştı, biri göğsüne bastırıyormuş gibi solukları yetmiyordu, dertop olduğu yerde yatağa koydu başını, kendi kendine fısıldadı: “Yemek yapacaktım ben akşama...”

"Akşama yemek yapacaktım..." Yatağa gömdüğü ıslak ve kızarık yüzünü kaldırıp pencereye baktı, karanlık gökyüzünü görünce daha da ağladı. "Akşam olmuş. Nerede Hamza?"

Uzun uzun sayıkladı Hamza'nın adını. Yemek yapmayı çok bilmezdi Hasret, varsa yoksa pilav yapardı, belki şuncacık evliliklerinde bıktırmıştı Hamza'yı, bilmiyordu. Evlendiklerinden beri ilk kez etli bir yemek yapacaktı, Hamza tadına bakacaktı. Daha bağları birlikte bozacaklardı, birlikte şehre gideceklerdi, nikâhları bile kıyılmamıştı henüz.

Her şey yarımdı, en çok da Hasret. Henüz yaşayamamıştı aşkını. Kendi bilmiyordu dediklerini, Zümrüt ve Gülhanım da anlamıyordu. Dermanı kalmayan kollarından zar zor güç alarak doğrulmaya çalıştı, yüzünü sildi ama durmadan akıyordu gözyaşları. Gözleri kan çanağına dönmüştü, bakışları çaresiz ve öfkeliydi.

"Kim öldürdü o adamı?"

Çatallı çıkan sesiyle hırsla sordu bu soruyu, duyamamıştı kendinden geçmeden önce, duysa da o an hatırladıkları rüya gibiydi. Başı dönmüştü ve kadınların sadece seslerini duymuş, hiçbir şeyi sahiden işitmemişti.

Üç kez vurmuşlar.

Hasret'in başını yasladığı, dik durmak için güven aldığı o göğsüne üç kurşun sıkılmışlardı.

"Hamza'nın amcası gelmiş, demiştin ya... Oradaki herkesi vurmuş, Mustafa'nın ailesinden kimseyi sağ bırakmamış."

Hasret'e alınacak öç bırakmamış.

"Ama geç kalmış işte," dedi kadın sessizce. "O gelene dek vurmuşlar Hamza'yı."

Gözünden bir damla yaş daha düştü Hasret'in, götürmüşlerdi Hamza'yı. İyi bir tabip bulmuş olmalıydı. "Nereye gitmişler peki? Beni de götürseler ya yanına. Gitmem lazım, görmem lazım, Zümrüt. Ölürüm ben burada böyle durursam," dedi Zümrüt'e biraz yaklaşıp.

"Hasret, arabaları varmış. Allah bilir nereye gittiler..." Şefkatle okşadı hâlâ doğru düzgün kendinde olmayan Hasret'in deminden beri yolduğu saçlarını. "İyileşince..."

“O iyileşinceye kadar ayrı mı duracağım ben! Haberim olmayacak mı? Öldü haberini mi duyacağım?”

“Hasret...” diyerek tekrar yatıştırmaya çalıştı ama nafileydi. Kalktı hırsıyla, odadaki eşyalara bakmamaya çabalayarak kapıya yürüdü. “Gidip sorarım herkese, her yeri ararım. Gerekirse yayan gider, şehir şehir dolaşırım. Ne bağlayacak ki beni?”

Zümrüt hemen peşinden ayaklandı, kapıya kadar hızla giden kıza yetişememişti elbette. Merdivenden indiler biri önde, biri arkada. Avluya çıktılar. “Hasret saçmalama, iki gün sonra gelirse Hamza ne olacak? Hiçbir yere gitmiyorsun! Sen onu ara, o seni arasın! Hiçbir şey bilmiyoruz daha, belki çabucak dönecek.”

Dolu gözleriyle kadına döndü yine Hasret, anlamıyorlardı. “Nasıl dönecek, Zümrüt? Göğsünden vurmak ne demek, ben hiç görmedim öyle vurulup sağ çıkını. Kalbinden mi vurmuşlar, neresine gelmiş, bilmiyorum bile! Ya bir daha göremezsem?” Derin bir soluk almaya çabaladı. “Ya hiç göremezsem ne olacak?”

Yutkundu Zümrüt. “Biz de bilmiyoruz, Hasret. Bizden gören, duyan yok. Ağabeyin de yetişememiş Hamza’nın peşinden.”

Ağabeyin dediği de Zümrüt’ün kocası Ayhan’dı, o niye gitmemişti Hamza’dan önce? Onun ailesi vardı da Hamza’nın yok muydu? Şerife, sadece Hamza’nın kardeşi miydi de diğerleri sahip çıkmıyordu? Bu ailenin sıkıntılarını niye hep Hamza sırtlanıyordu? Üstelik bu öylesine olmuş bir mesele değildi. Mustafa’nın kandırabileceği, Muhterem’in vurabileceği bir adam değildi Hamza.

“Hep Murat yüzünden!” diye tısladı dişlerinin arasından. “Hep o şeref yoksunu yüzünden!” Derin nefesler alarak yatışmaya çalıştı ama daha da harlanıyordu öfkesi.

“O yaptı her şeyi! Birdenbire haber geldi, onca zamandır duymamışlar Şerife’nin yerini de niye şimdi duydular? Kim gördü, kim bildi de Hamza’ya söyledi? Tuzak kurdular kocama!” Salonda gezindi görmeyen bakışları. “Kocama tuzak kurdular.”

“Olan oldu, Hasret.”

Başını kaldırıp gelene baktı Hasret, Mehmet’ti bu sözleri sarf eden. Sanki hiç derdi yokmuş, Hamza vurulmamış, Haşim hastanelere

düşmemiş gibi duruyordu karşısında. Dişlerini sıktıkça sıktı Hasret, yüreği hem öfkeden hem kederden patlayacaktı.

“Olan oldu mu?” Güldü acı acı, Zümrüt’e bakarak alayla konuştu: “Olan olmuş, Zümrüt. Gördün mü?”

Histerik gülüşünü tutmaya çabaladı, tutmaya çalıştıkça gülüşü büyüdü, gözleri ise dolu doluydu. “Niye buradasın sen?” diye sordu aniden ciddileşerek, iki adım attı Mehmet’e doğru. Hamza’yla aralarında iki yaş vardı. Ama sorsan Şerife’yle yarışırdı Mehmet.

Başını iki yana salladı hesap sorar gibi. “Sen niye buradasın? Gidip Hamza’nın nerede olduğunu bulsana!” Her cümlesinde adamın üzerine doğru yaklaşıyordu Hasret, Zümrüt onun arkasında ne yapacağını şaşırmış bir hâlde kalakalmıştı. “Kardeşini vurmuşlar, sen daha ne yapıyorsun burada?” Göğsünden itti Mehmet’i, sesi çıktığı kadar bağırdı: “Çıksana Murat’ın karşısına, hesap sorsana!”

Sönük bir bakış, alaycı bir duruşla karşısındaydı Mehmet. “Benim davam değil bu, ben kendi davama bakarım. Rahat dursaydınız burununuz boka batmazdı. İlla kendini öne atacaktı Hamza.”

Zümrüt’ün hayretle nefes aldığını duydu, oysa Hasret pek de hayret edemiyordu. Bu kansızın başından beri böyle olduğunu biliyordu. “Senin kanından değil mi Hamza? O seni ölümlerden çekip almadı mı? Kerhane köşelerinde dayaktan ölecektin o olmasaydı!”

Ona yardım edeceğim diye küsmüşlerdi zamanında, bir akşamları dargın geçmişti, sonra bir de köylünün dedikodusunu çekmişlerdi. Hatta bir de değil, kaç kere Mehmet’in hatalarının bedelini ödemişlerdi! Satsan iki kuruş etmeyecek adamların kahrını çekiyordu Hasret.

Bakışında tek bir şey değişmemişti adamın, Hasret o an açıkça anladı Mehmet’ten fayda gelmeyeceğini, bir anlık öfkesini de tutamadan son gücüyle itti adamı. “Şerefsiz it!” diye bağırdı önünü sonunu düşünmeden. “Kardeşin o senin, kardeşin! Hiç mi hatırı yok sende? Adam değilsin sen! Rezil!”

Neresine geldi diye bakmadan vurdu Hasret. Adam düşmek üzereyken kendini toparlamış, toparladığı gibi de Hasret’e elini kaldırmıştı. “Ne diyorsun lan...”

“Mehmet!”

Geniş avlunun ortasında bir gürültü koptu, ardından ölüm ~~sesiz-~~liği sardı ortalığı.

Mehmet'in eli havada kaldı duyduğu sesle, Hasret'in yüzü *ne gelirse gelsin* der gibi yukarı bakar hâlde, başı dikti. Şu güne dek eğmemiştii başını, bundan sonra da eğmeyecekti.

Mehmet'in şaşkın yüzüne baktı kinle, havada kalan elini tereddütle indirişini, bir hayaletin sesini duymuş gibi beti benzi atarak arkasına dönüşünü izledi. Kendisi de o sırada sesin sahibine baktı. Tanımadığı bir adamdı ama Hasret yutkunduu, sanki yanlış görmüş gibi gözlerini kırptı birkaç kez. Yabancıydı, evet ama insan bu kadar mı benzerdi Hamza'ya? Bakışı, duruşu, saçları, sakalı bu denli mi andırırdı?

Doldu yine gözleri, sanki Hamza'nın on beş yıl sonraki hâli karşısındaymış gibi kalakaldı. Adamın arkasında bir hareketlilik oldu, gözlerini zar zor ayırıp kenardan çıkan Şerife'ye baktı Hasret. Onu gördüğü gibi her şey aklından uçup gitti, odağı Şerife'ye çevrildi hızlıca.

Korku dolu, mahcup görünüyordu Şerife. Gözlerinden akan yaşlar durmuyor, başı eğik olduğundan burnundan damlıyordu sürekli. Yüzü ağlamaktan kıpkırmızı kesilmiş, uzun saçları dağılmış, ağlamasının etkisiyle birkaç tel saç ıslanan yüzüne yapışmıştı.

Zümrüt hemen yanına gidip kıza sarıldı, önüne gelen saçları şefkatle geriye itti, iyi olup olmadığını yokladı. Hasret ise sabır dilenerek yumruklarını sıktı. Acınası bir durumdaydı Şerife, o tatlı yüzüne bakan kim olsa acırdı, ağlamalarını dindirmek isterdi. Fakat o kadar da iyi biri değildi Hasret, içinde bir tutam kötülük ve kin elbette vardı hatta belki diğer insanlardan daha fazlaydı. Daha çok ağlasın, yaptıklarının sonucunu görsün ve hepsinin cezasını çeksün istiyordu.

Başkalarının yaptığı pervasız hareketlerin bedelini ödemekten bıkmıştı. Kendi işlemediği suçların cezasını çekmekten usanmıştı. Çakır gelinin kızı olmak, Hasret'in suçu değildi. Mustafa'nın âşık olması, Murat'ın ilgisi, köylünün dedikoduları, Mediha'nın tavırları, Hanif'in sözleri, Şerife'nin aptallığı... Hiçbiri Hasret'in suçu değildi, bir kez olsun başkasının değil, kendi hatasının bedelini ödemek istiyordu. Gözlerini çekmedi kızın üzerinden, kendisini izleyen gözlerin farkındaydı, öfkeden elleri titriyordu.

“Yenge,” diye yaklaşmaya çalıştı şerife, Zümrüt’ün kollarından çıkıp Hasret’e iki adım attı şefkat bekler gibi. Siniri, öfkesi, acısı, çaresizliği, umutsuzluğu bir oldu Hasret’in; ağlaya ağlaya kendisine yaklaşan şerife’nin yanağına sert bir tokat savurdu. Kızın başı yana düştü, daha şiddetli ağlamaya başladı. Hayatında yediği ilk tokattı bu.

O yere çöküp ağladı, Hasret ayakta olsa da çökmüştü. Zümrüt yavaş adımlarla yaklaşıp şerife’yi kaldırmaya çalıştı. Hıçkıra hıçkıra ağlıyordu genç kız, Hasret onun varlığına dahi katlanamıyordu. Öfkesi koskoca bir ateş gibi sarmıştı yüreğini; acımak nedir, o an bilmiyordu.

Gelen adama çevrildi yaşlı bakışları fakat o donuk bir ifadeyle sadece Mehmet’e bakıyordu. Üzeri jilet gibiydi, saçları taralı, düğmeleri özenle ilikli, şhirden gelmiş gibi çık. Her baktığında kocasıyla olan benzerliğine şaşıracaktı Hasret, kaşlarını atışı bile aynıydı.

Mehmet yaklaştı adama doğru. “Amca?” dedi şaşkın bir şekilde. “Sen ne zaman geldin?” Sesi içine kaçmış gibiydi. Hasret baygın düştüğü andan beri adamın döndüğü söyleniyordu fakat Mehmet her zamanki gibi farklı lemlerde dolanıyor olmalıydı ki duymamıştı.

Adam iki sert adımla yaklaştı Mehmet’in yanına, nasıl olduğunu anlayamadan bir yumruk indi Mehmet’in meymenetsiz suratına. Aldığı darbeyle yere serilmişti, çok çabaya gerek yoktu Mehmet için. Zaten onun için tek çabalayan Hamza’ydı. Üç kere vurdu amcası, Mehmet suratı kanlar içinde yerde uzanıyordu, adamın sesi sert ve tavizsizdi. “Bu evde, kadına el kalkmaz, Mehmet. Baban öğretmediyse baba yarısıyım, ben öğretirim.”

Hasret biraz baktı yerde kıvranan Mehmet’e, sonra algıladı adamın aslında kim olduğunu. Hamza’nın günlerdir geleceğini söylediği adamdı bu. İstanbul’dan gelen, yol üstünde işleri olan o mühim adam. Kadınların dilinde uğultu gibi dolaşan isim, Hasret için yeni berraklaşmıştı.

“Sen... Hamza’nın amcası,” diye fısıldadı sessizce, kendisine dönen adamın sert yüzüne beklenti dolu bir ifadeyle baktı. Belki de haberi aldığından beri ilk kez yüzü güldü, ümitli bir bakışla yaklaştı hemen adama. Yabancı olmasa yakasına sarılacaktı. “Hamza nerede?

Götürmüşsünüz, vurmuşlar. Allah'ınızı severseniz beni de götürün yanına. Nasıl, iyi mi?"

Donuktu adamın ifadesi, kim olduğunu inceler gibi baktı Hasret'in durmadan ovuşturduğu ellerine, gördüğü yüzükle memnuniyetsizce durdu. "Hamza'nın hâli pek de iyi değildi," dedi geçiştirir gibi.

Hasret hayatı pahasına ağzından çıkacak küçük bir heceyi dahi dinliyor, adam ise önemsizmiş gibi konuşuyordu. Kaşları çatıldı, yüzündeki ümitli ifade anbean çözüldü. "Nasıl iyi değil?" Karşısındaki adamdan tepki alamayınca alını kırıştı. "Nasıl iyi değil dedim? Nerede şimdi?"

Kızın gergin yüzünü sessizce inceledi adam, sanki tavırlarından bir şeyleri çözmeye çalışıyormuş gibiydi. Köyde yaşanan mevzuların kulağına geldiği hatta o mevzuların bir kısmını Şerife'den dinlediği, geri kalanını ise oradan buradan duyduğu belliydi. Fakat Hasret o an bunu anlayamıyordu. "Ankara'ya yolladım. Buradaki hastane yetersiz, ilk müdahaleyi yaptılar ama devamı Ankara'da olacak. Gerekirse yurt dışına gidecek."

Hasret hayretle baktı adama. Ankara neresiydi, ne kadar mesafede idi?

"Ben..." dedi beklentiyle, yalvarır gibi bakıyordu adama. "Ben de gideyim yanına. Beni de götürün." Elini hızla göğsüne koydu kendini tanıtır gibi. "Karısıyım ben Hamza'nın, Hasret'im."

Hasret'iyim.

Karşısındaki adam Hamza'ya o kadar benzemesine rağmen pek çok eksiklik vardı. Hamza'nın yüzünden şefkat ve merhamet eksik olmazdı, kimseye değilse de kendisine karşı. Bu adamda hiçbir his yoktu, o bomboş ifadesini bir an bile bozmadan baktı yüzüne, ne acıma vardı ne de hüznü. Tek bir hissi dahi belli olmazken eğildi az buçuk Hasret'e doğru. "Zaten senin yüzünden vurulmuşken bir de yanma mı gideceksin?"

Duyduğu sözlerle dolan gözlerini kırıştırdı Hasret, ani bir saldırı almış gibi iki adım gerileyip hayretle baktı. O kadar emin söylemişti ki adam, sanki Hasret silahı eline almıştı da Hamza'yı vurmuştu.

Kendisi yüzünden değildi. Hamza'yı düşürmeye çalışan Murat yüzündendi. Evli olduğunu neredeyse alnına yazıp gezmesine rağmen peşinden ayrılmayan Mustafa yüzündendi. Gördüğü ilk oğlana tav olan, ailesini umursamadan kaçan Şerife yüzündendi. Niye herkes sadece Hasret'i görüyordu? Belki babası yok diye, belki annesi ardında durmuyor diye. Ama umurunda değildi, bunlardan geçmişti Hasret. Önceki ailesi kendi rızasıyla düzeltip şekillendireceği bir şey değildi, şimdiki ailesine sahip çıkacaktı. Hamza'yı bulacaktı.

"Sen kimsin?" dedi başını iki yana sallayıp adama yaklaşarak. "Sen beni ne kadar tanıyorsun da suçluyorsun? Sen bizim neyimizi biliyorsun da üstten üstten konuşuyorsun? Tek bir isteğim var, o da kocamın yanında olmak."

Kaşlarını kaldırdı adam. "Tek bir isteğin var, peşine Murat denen şerefsizi takıp Hamza'yı buldurmak." Kaldırdığı kaşlarını indirdi sonra adam, Hasret'in ağlamaktan bitap düşen yüzüne baktı, acımanın zerresi yoktu. "Kocan zaten ölüm döşeginde, ümidini çok da sağlam tutma. Durumu bu, fazlasını merak etmene gerek yok. Otur, evinde haber bekle."

Boğazına bir düğüm oturdu Hasret'in, dişlerini sıktı gücü yettiğince. *Ümitlenme*, diyordu adam. *Hamza sağ gelmez*, diyordu. Bir de Hasret sanki olduğu yerde durabiliyormuş gibi *evinde bekle*, diyordu.

Ağzını açmasına müsaade etmeden arkasını döndü, adamlara doğru yürüdü. "Murat'ı buldunuz mu, Akif?"

Önünü ilikleyerek adama eş zamanlı yürümeye başladı biri, genç bir adamdı, elinde deri kaplı bir defterle her an hazırды. "Hayır Adnan Bey, aratıyoruz. Evini ve gidebileceği tüm konumları tuttuk, geldiği gibi alacağız."

Başını iki yana salladı Adnan denen adam. "Gelmesini beklemeyin. Söyle Cevdet'e, neredeyse alıp getirsin."

Hasret burada oturup Hamza'nın gelmesini mi bekleyecekti?

Ya da ölmesini.

Köyün her evi ayrı bir karamsardı o akşam. Hamza'nın yokluğu, belki de bu mevsim iş yok demekti. Tek ümitleri Haşim'in dönmesi, işleri ayarlamasıydı. Ya da yeni gelinin tarlalara sahip çıkıp kocasının yerini doldurmasıydı. Bu da düşük bir ihtimaldi.

Mürüvvet, Hasret'e destek olmak için yanına gitmek istese de babası göndermemişti, Adnan'ın orada olduğu haberini aldıktan sonra Mürüvvet de gitmeye çekinmişti. Duyduğuna göre o adamın olduğu yerde silahın sesi pek susmuyordu. İçinden Hasret'in güçlü kalabilmesi için dua ediyordu, gücü yalnızca buna yetiyordu. Konuşma sırasında babasının evlilik söylemlerini de onaylamıştı Mürüvvet, adamın canı bu konuda sıkın olsa da zar zor gülümsedi. Kızını pek severdi ama yaşı gelmişti, uzak yere göndermek istemiyordu.

Bir başka evde Mustafa'nın annesi başına bir yazma bağlamış, dizlerini döve döve bir oğluna bir kocasına ağlıyordu. Kadınlar teselli etmeye çalışsalar da tesiri olmuyordu. Gözünden sakınarak büyüttüğü oğlu, çatısını dik tutan kocası gitmişti.

Hasret kocaman odanın bir köşesinde dizlerini kendine çekmiş, hayattan soyutlanmış hâlde kocasının adını sayıklayarak içli içli ağlıyordu. Ne yapacağını bilmemenin ve yalnızlığın getirdiği tükenmişlikle eli kolu tutmaz olmuştu. Artık ne yolu vardı ne de izi, kaybolmuştu.

O esnada köyün eski imamının kapısını da unutulmaya yüz tutmuş bir dostu sakince çalışıyordu. Kasvetli, ağıtlı havayı soluyarak Nezihilerin tarafından gözlerini bir an olsun ayırmadan bekliyordu.

Dut ağacı yapraklarını dökmüştü. Şimdi o eski gölgesi ve dibinde gülüşen iki sevgilisi artık yoktu. Dere kenarındaki söğüt yapayalnızdı, dalları usul usul çimlere dokunuyordu. Dibinde bir zamanlar öpüşen iki sevgili yerine kırık bir kova vardı. Günler Hasret'in baharı kadar aydınlık değildi artık. Gecenin karanlığı bile daha koyuydu, ay ışığı parıltısını yitirmişti.

Hasret'in babaevindeki penceresinin önünde çiçekleri sökülmiş eski toprak vardı. Büyük çiçeklerin arasında kalmış, çiçeği olmadığından ot sanılıp geride bırakılmış bir fide yeşertiyordu şimdi o toprak. Köygöçürenler çıkmıştı sökülen çiçeklerin yerinde; aralarında yapayalnız bir yıldız çiçeği kalmış, dikenlerin arasında tek bir

çiçek açmıştı. Cılızdı, ya solacaktı ya da dikenlere sarılıp büyüyecekti. Başka çaresi yoktu.

Aynı anlarda bir doktor hastasının göğsünden dikkatle çıkardığı kurşunu demir aletin ucunda tutuyordu. İşi zordu.

3. Bölüm

Karanlık, köye bir çöktüyse Hasret'e bin çökmüştü. Söylenmiş onca lafa, onca söze rağmen belinde Hamza'nın verdiği çakıyla Haşim'in kapısını çarparak o koca evden çıkmıştı. Evine gidiyordu.

Gitmeyip yapacağı bir şeyi yoktu. Üzerine iftira atılan evde kocasının yanına gitmek için tanımadığı bir adama yalvardığı, Mehmet'in kendisine el kaldırdığı o yerde bir an daha durmazdı. Kendi evi vardı Hasret'in, yanında biri olmasına gerek yoktu. Etrafı istediği kadar kalabalık olabilirdi, Hamza'nın olmadığı yerde yalnız olacağını biliyordu.

Zümrüt, Hamza yokken o evde güvende olmayacağını söylüyordu. Ama o ev tanınmamış, bilinmemiş bir ev değildi. Hasret'in eviydi. Cesareti olan kapısını çalar, karşısına çıkıp boyunun ölçüsünü alırdı.

Evin kapısına gelince bir an durdu Hasret, ağlamaktan acıyan gözlerini etrafta gezdirdi. Kimsenin evinde doğru düzgün ışık yanmıyordu, sokaklar bomboştu, dışarıda kimse yoktu. Adnan'ın sözleri yankılandı kulaklarında: *Ankara'ya yolladım.*

Ankara neresiydi, pek bilmiyordu Hasret. Hızla attığı adımları durdurdu, başını sokağın bir sağ tarafına bir sol tarafına çevirdi. Yutkunup, "Ne taraftan gidilir ki Ankara'ya?" dedi kendi kendine. "Beş gün yürüsem varır mıyım? Herhâlde varırım."

Kararsızlıkla durdu yolun ortasında. "Ya Hamza geri gelir de beni bulamazsa?" Uzak mıydı, yakın mıydı, bilmiyordu. Gözünü korkutan yol değildi. Yanma biraz yiyecek, içecek alıp yürürdü. Trenle gidilirdi, onu biliyordu. *Büyük şehre gidiyor*, demişlerdi ama hangi büyük

şehir olduğunu hiç öğrenmemişti. Diğer yandan bu arabalar merkeze gidiyorsa Ankara'ya da giderdi. Ama Hamza dönüp de Hasret'i bulamazsa, Hasret büyük şehirde kaybolup da Hamza'yı bir daha göremezse ne olacaktı? Bu konuyu yarın düşünecekti, şimdi kafası çok karışıyordu. Öfkesi ve üzüntüsü doğru düşüneceği varsa da yanlışa çeviriyordu.

Bahçeye girip demir kapıyı sertçe kapattı, sürgüyü çekip anahtarını yuvasında iki kere döndürdü. "Mustafa'nın gözünün yaşına bak, Muhterem'in gözünün yaşına bak, Murat'ın yaptıklarını sineye çek, Şerife'nin yaptıklarını sineye çek..." Burnunu koluna sildi. "Kimse benim gözümün yaşma bakmıyor, kimse beni sineye çekmiyor ama."

Merdivenden hırsıyla çıkıp evin kapısını açtı. "Murat'ı peşime takmışım! Gördüğüm yerde nasıl eceli oluyorum, gör! Ben takılacağım onun peşine."

Ağlamamak için zor duruyordu, yine de kendi kendine herkese sövüp durdu. Nefesi göğsüne yetmiyordu, attığı adımlar her an boşa düşebilirdi ve Hasret her an yere yığılabilirdi. Sıcak olsa da buz gibi hissettiren evi dolaşarak içeriği aydınlattı, alışkın olduğu her bir noktaya değdirdi gözlerini, bir eli destek almak istercesine duvara yaslıydı. Hamza'nın sıcaklığı, güveni, sesi eksikti. Bu büyük eksikliği hissetmemek için aydınlattığı yerlerin ışığını kapattı, kendi gibi karanlığa bürüdü odaları. Düşünmeden duramıyordu, soluk alamıyordu.

"Ben sana edeceğimi bilmez miyim!" diye mırıldandı hırslı bir sesle, Adnan'dı sözlerinin muhatabı. "Elime düş de bir yudum su veriyor muyum gör! Yakacağım herkesin çirasını."

Yakabileceğinden değildi, Hasret üzüntüsünü öfkeyle yansıtmayı biliyordu sadece. Bu çizgide de devam ediyordu.

Evde amaçsızca dolaşarak her yerin bomboş olduğunu görünce öfkesi kaçınılmaz bir hüzne dönüştü, mutfaka girip sandalyesine oturdu. Mutfak tüm odalardan daha serindi, sobadaki odunlar kendi kendine yanıp tükenmişti. Hoş, yansa bile içini ısıtamazdı Hasret'in, tuhaf bir soğukluk yer etmişti göğsünde. İçeriği cılız bir gaz lambasının sarı ışığı aydınlatıyor, ortamı daha da kasvetlendiriyordu. Diğerlerini yakmamıştı, biri yeterdi Hasret'e.

Gözlerini dikti yanan gaz lambasına, tüm hayatını küçücük bir çemberden acımasızca geçirdi. Eski bir evde yirmi yılını tüketmişti, ne o dünyadan çıkmaya cesaret edebilmiş ne de oraya razı gelmişti. Hamza elini tutmasaydı buraya gelmeye de cesareti olmayacaktı, ağzından çıkan onca söze tezat korkağın tekiydi Hasret. Yirmi yılda bir sevilir, onu da çabucak kaybederdi.

En büyük kusuru ders almamaktı. Bu sevgiler hiç bitmez, hiç tükenmez sanıyordu. Babası yaşarken severdi Hasret'i, o küçük aklıyla ömrü boyunca öyle devam edeceğini sanırdı. Etmemişti. Sevgi tükenme ömür tükeniyordu.

Hamza başından beri seviyordu, Hasret bazen o sevginin elinden kayıp düşeceğini hissederdi, sanki Hamza bir anda *ben seni sevmekten vazgeçtim* diyecekmiş gibi bir korku düşerdi içine. Ya hisler tükeniyordu ya da ömür. Hasret onca şeye rağmen tozpembe görüyordu her şeyi.

Dirseklerini masaya yasladı, bakışlarını gaz lambasından çekip öylece mutfak kapısından bahçeyi izledi. Dolunay vardı ve ortalığı epey aydınlatıyordu. Bu dolunaylı geceler zaten Hasret'i hep tüketiyordu.

Hamza'yı düşündü derin bir kederle. Şu mutfakta daha ilk sabahlarında yaktıkları yumurtayı, küsüp barışmalarını, yedikleri yemekleri... Çok değil, gülüp eğlendikleri zamanlar daha iki gün öncesiydi.

Gülüm Hasret, çiçeğim Hasret.

Üzümlü tanesi Hasret.

Salkımından kopmuş da toprağı boylamış gibi hissediyordu şimdilerde. Belki de fazla olgunlaşmıştı, en nihayetinde o tatlı hâlinin bir son noktası olacak, sonra da çürümeye yüz tutacaktı her şey gibi. Belki de bu kadar mutluluk yeterdi, belki Hasret mutlu olacağı günlerin hepsini tüketmişti. Ama çok erken değil miydi bunun için, bu kadar kısa mı sürecekti hayatının en güzel zamanları?

"Hamza gelecek," dedi içindeki kötü düşünceleri susturup mutfaktaki o tuhaf sessizliği kırarak. "Dirisi gelecek hem de."

Kendi söylediğine inanmak isteyerek telkinler verdi yüreğine. Kırmış gözlerinden ne zaman yaşlar tekrar akmaya başlamıştı, onun

bile farkında değildi. “Bu kadar acıma yüreğim, bu günleri de aşacağız, ardından gülererek bakacağız.”

Derin bir nefes daha alacak oldu ama boğazında tıkanırdan hisleri. Hamza'nın geleceğe dair hayalleri, ceplerinden tütün çalacak olan çocukları... Yüzünü ellerine gömdü Hasret, ağladı da ağladı. Yüreğindeki o korku kıpırdamıyordu yerinden. Yokluk çok başka bir şeydi. Beklenen kişinin yokluğu, belki de bundan sonra hiç olmayaacağı ihtimali korkunçtu.

Hep böyle ıssız mı olacaktı bu ev?

Hasret burada tek başına ne yapacaktı?

Hâlâ inanamıyordu kocasının vurulduğuna, her zaman sıcak olan teninin soğuma ihtimaline. Üstelik hiçbir şey bilmiyordu, belki ansızın ölüm haberi gelecekti. Getireceklerdi Hamza'yı, yıkayıp kefenleyeceklerdi, üzerine kürekler dolusu toprak atacaklardı. Tıpkı babasının cenazesi gibi ne olduğunu anlamaya çalışarak izleyecekti Hasret. Başında bir kara yazma, kollarında boş yere teselli veren iki dedikoducu kadınla toprağa verecekti kocasını. Son anlarını dahi görememiş olacaktı. Sadece bir kara toprak, bir mezar taşı kalacaktı Hamza'dan. Sevdiği, hayatını bir ettiği adamdan.

Bir daha gözlerine bakarak konuşamayacaktı belki. O bakışlarını göremeyecek, dokunuşunu hissedemeyecek, bir yuvası olamayacaktı.

Derin bir nefes alarak sandalyede geriye yaslandı, başını tavana çevirdi nefes alma ihtiyacıyla, yanaklarını ıslatan gözyaşları bu kez saçlarının arasına doğru süzülüyordu. “Hiçbir şey olmadı daha, kimse ölmedi. Bu kadar kedere gerek yok, ümitsizliğe gerek yok.”

Adnan denen adamın dediğine göre ümit bağlamamalıydı ama ümit bağlamazsa oturduğu bu sandalyeden dahi kalkamazdı. Hamza'dan ümidi keserse kendinden de keserdi.

Yüzünü yine mutfak kapısına çevirdi, gözyaşları arasında güldü kendi düşündüğüne, bu dermansız hâline. “Soydan mı ki böyle olmak?” diye sorguladı kendini, tıpkı Çakır gelin gibi konuşmaya başlamıştı.

Tek dileği *rahmetli Hamza* dememektir.

Bu iki lafı yan yana koyunca içi ürperdi, kendini tutup bu kez ağlamadan durabildi. Sağ salım gelecekti Hamza, Hasret bu kez saçlarına sahiden kına yakacaktı.

Kalkıp mutfağın kapısını açtı, dışarının havasını soluyarak sakinleşmeye çalıştı. İki adım daha atıp dışarı çıkacaktı ki geçenlerde dolapta bulduğu içi tütün dolu kutu aklına geldi. Geri dönüp baktı olduğu yerde mi diye, biraz arkalara itilip saklanmıştı ama yine de duruyordu. Hamza itmişti onu arkaya, belki içini de boşaltmıştı içmesin diye. Bilmiyordu.

Uzanıp aldı, içinin dolu olduğunu görünce kırık bir gülüşle çıktı bahçeye. Hamza'ya yakalandığı anlar bir bir gözünün önünden geçiyordu, evin duvarına sırtını yaslayarak çömeldi ve kendine tütün sardı. Gözlerinden yaşlar akarken kâğıdın ucunu diliyle ıslatarak yapıştırdı, hazır olunca dudaklarının arasında sıkıştırdı sigarayı.

Bir ümit mutfağın kapısına baka baka kibriti kabından çıkardı. Sanki yaktığı anda Hamza gelecekti de onu azarlayacaktı. Bu kez yakalanmak istiyordu.

Kibriti yaktı, çenesi de elleri de titrediğinden alevle sigaranın ucunu zar zor denk getirdi, ciğerlerini yakan bir nefes çekti. Sessiz sedasızdı her yer; tek bir adım sesi, çıtırtı yoktu. İlk içtiğinde hissettiği merak ve heyecanı hatırlıyordu, yüreğinin pır pır edişi hâlâ bir yerlerde saklıydı. Bir nefes daha çekti. Bir evden kapı sesi geldi, bir de kedi miyavlaması. İkisi de uzaktı.

İki tane sigara içti Hasret, geleni de gideni de yoktu. Bir yanda sırtını yasladığı koskoca ev, odalar, zenginlik, bağlar, bahçeler, şaraplar... Diğer yanda küçücük olmuş, hepsine sırtını dönmüş, titreyen eliyle sigara içen Hasret.

Yokluğu son damlasına kadar gördüğünden zenginlik pek de ilgisini çekmiyordu. *Dünya hâli*, diyordu buna. Elinde varsa yer, yoksa çok da gocunmazdı. Eskiden annesini kınadığı şey de buydu, dünyalık meselelerden geçmek demek ki böyle oluyordu. Ha bulgur yemiş, ha et... Hasret'i artık düşündürmüyordu. Ama sevince öyle olmuyordu, elinde varsa da yoksa da aşk insanı tüketiyordu.

Yarım kalmış aşk, yaşanmamış aşk. Hele ki henüz hevesi alınmamış aşk...

Bir sigarayı daha saracağı anda bahçenin kenarından bir şeylerin düşme sesini duydu, sonra da birkaç tıkırtı. Bahçenin duvarları epey yüksekti, birinin içeri girmesi zordu. Ayaklanıp etrafına baksa da bir şey bulamadı, belindeki çakıdan destek alarak sessiz sedasız yürüdü.

Karanlıkta bir şey görünmüyordu. Ağlamaktan acıyan gözlerini kısıp baktı, tam seslenecek olduğunda kendisine doğru sallana sallana gelen karanlığa rağmen sarısı belli olan bir kedi gördü.

Hem de ağzında yavrusuyla.

Tuttuğu çakıyı geri koydu, kediyi daha ilk görüşte kulağının ucundaki kesikten tanıdı. İçini bir şaşkınlık kapladı, kedi ağzındaki aynı renk yavrusuyla yanına geldi, boğuk mırıltılar çıkararak ayak ucuna bıraktı küçücük bebeğini, sonra da arkasını dönüp koşa koşa geri gitti. Hasret daha şaşkınlığını atamadan bir yavru daha getirdi, o biraz karaydı. Çömeli yavruyla şaşkınlıkla baktı Hasret, eskiden inek sağarken süt verdiği kedi kendini tanımış gibi dizine sürtünüp etrafında döndü, sonra yüzünü sürttü Hasret'in dizine.

Eski bir dosttu.

Hasret'in gözünden iki damla yaş düştü, olduğu yerde bağdaş kurup kediyi kucağına çekti. "Nasıl buldun sen beni?" dedi burnunu çekerek. Kucağına yatıp dinlenmek isteyen kedinin başını şefkatle okşadı. "Yavrularını da mı getirdin?"

Mırıldanan ve sevildikçe gözlerini kusan kediyi biraz daha sevdi, güldü bu hâline. "Bu adamlar da hep bizi bırakıp gitmiş, senin koca nerede? O da mı vuruldu?"

Kedi tekrar mırıldandı, eski hâline göre epey yorgun görünüyordu. İki yavrusunu ev arayışıyla oradan oraya taşımıştı muhtemelen. Hasret biti, piresi demeden daha da sarıldı kediye. Başından öptü birkaç kez. Yavrular birbirleriyle oynuyordu.

"Kesin yalnız olduğumu anladın da geldin," dedi sevgiyle. "Zamanında bağırmasaymışım ama keşke. Çocuklarına da sana da bakarım, sakın gitmeyin bir yere."

Kedi kucağından kalkıp etrafında dolaştı, yavrularını yaladı. Hasret de onları izledi öylece. Biri sarı, biri kara iki yavru kedi. O zamanlar *kendi geldiği yetmemiş kedime de eş getirmiş*, demişti Hamza'ya.

O anların hatırasıyla biraz daha ağladı. Kediye mutfak kapısının önünde birkaç minder ve örtüyle yatacak yer hazırladı. Su kabını da koydu özenle.

Başlarına oturup sakince izledi küçük aileyi, aklına gelen taze hatıralarına ağladı. Ama bugünde kalmalıydı bu ağlamalar, yarın dimdik duracaktı Hasret. Buna mecburdu.

“Yenge, mevsimlik işçiler geldi. Ne yapalım diye soracaktım sana.”

Cemşit daha kuşluk vakti gelmeden kapısına tedirgin bir hâlde dayanmıştı. Hasret başta anlamasa da biraz durup düşününce Hamza’nın bahsettiğı konu aklına düşmüştü. Köylünün çoğuna iş vermeyeceğinden bahsetmişti Hamza. Bunca dedikodu, bunca vefasızlık hoşuna gitmemişti. Hamza’nın düşünceleri de Hasret’in doğrularıydı.

Kendisini Murat soysuzuyla yakıştıran, evli olmasına rağmen isimlerini sürekli yan yana anan, Mustafa’yla adını çıkarıp kendisi için kötü laflar eden onca insan vardı. Bir de onlara para kazandırmayacaktı Hamza, öyle demişti.

“Üzerimi değıştirip geliyorum. Senin işin var mı, Cemşit?”

“Yok, yenge,” dedi Cemşit hemen. “Ben zaten ağama çalışırım, bu işlere ben bakıyordum, Edip de satışlarla ilgileniyordu.”

Başını salladı Hasret, Edip’in satışlarla ilgilendiğı belliydi zaten. Hamza’nın haberi geldiğinden beri ortalıkta yoktu. Cemşit köye dönüp soluğı Hasret’in yanında almış, anladığına göre de önceki gece evin kapısından ayrılmamıştı.

Fakat Edip’i hiçbir yerde görmemişti, önceleri Hamza’nın yanından ayrılmayan adamın yerinde şimdi yeller esiyordu.

Cemşit’in yüzündeki tedirgin ifadeyi inceledi bir kez daha, mevsimlik işçilerin gelişi köylüyü huzursuz etmişti anlaşılan. Hamza’nın yanında gördüğü birkaç tanıdık sima daha evin kapısından biraz uzakta bekliyordu. Onları Cemşit çağırması olmalıydı, demek kocasının yokluğunda korunmaya muhtaç olacaktı.

“Bekle sen burada,” diyerek kapıyı kapattı, içeri girdi. Gece bir an olsun uyumamıştı, ne yapacağını düşünüp durmuştu, bilemeyince tekrar ağlamıştı. Hamza’nın önceden gösterdiği paralar kasada duruyordu. Ne olur ne olmaz diye onlar için birkaç önlem almıştı.

Bir de duvarda asılı, üzeri işlemeli büyükçe bir tüfek vardı. Onu da indirmiş, evin girişine koymuştu lazım olur diye. Kocası yoktu artık yanında, ne kendisinin ne yapacağını biliyordu ne de diğerlerinin. Hamza’nın gittiği yoldan gidecek, ne yapılması gerekiyorsa onu yapacaktı. Eğer oturup Hamza ölmüş gibi karalar bağlarsa direnemezdi. Henüz sokağa çıkmamış olsa da kimse iyi bir gözle bakmayacaktı Hasret’e. Üzerinden kalkanı eksilmiş gibi savunmasız hissediyordu.

Her şey yolundaymış gibi davranacaktı. Hamza yaralanmış, üç güne kadar dönecekmiş gibi başını dik tutacaktı. Zaten Cemşit ve daha birçok çalışanı vardı Hamza’nın, önceden nasıl hallediliyorsa işler yine öyle halledeceklerdi.

Aynı zamanda kocasının sağ salim dönmesini bekleyecekti köşesinde. Murat’la bir hesaplaşması vardı, Hamza kaç kere vurulduysa göğsünden, Murat da o kadar vurulacaktı. Öyle kolay değildi, Hasret yıllar sonra bulduğu bu huzurun elinden alınmasını sakince karşılamayacaktı.

Ama duyduğuna göre adam ortalıkta yoktu, bu işi başına sardıktan sonra belki de başka bir şehre kaçmıştı. “İnşallah Hamza’nın amcasından önce benim karşıma çıkar,” dedi elbisesinin üzerine kısa bir yelek giyerken, düğmelerini ağır hareketlerle ilikledi.

Bakışları solgundu kocasının yokluğunda, etrafındaki her şey yabancı ve uzak geliyordu. Birlikte yattıkları yatak, dolabı, perdeleri, halıdaki kırmızı şarap lekesi bile bir tuhaftı. Sanki hayal görüyordu Hasret, sanki hiçbir şey gerçek değildi ve biri seslendiğinde uyanıverecekti.

Dalgin gözlerini bir kez kırptı, sakın adımlarla çıktı odasından. Kaç tarla vardı, kaç işçi vardı, hiçbir şey bilmiyordu. Hepsine bakmalı, *önceki senelerde nasıl yapıldıysa aynı düzende devam edelim*, demeliydi. Evinin kapısını kilitleyip çıktı, Cemşit’e sorular sora sora muhtarlığın arka tarafında toplanmış işçilerin yanına kadar yürüdü. İçinde bir korku olsa da dışarıdan sakın görünüyordu. İçinden bir

türlü atamadığı yılgınlıkla CemŒit'ten öğrendiklerine göre sanki kırk yıllık tarla sahibiymiş gibi yevmiyecileri bölüp blŒtrd, Edip'le hiç karŒı karŒıya gelmek istemediğinden satıŒ iŒini de CemŒit'e verdi. Toplanan zmler akŒama kalmadan fabrikaya yollanacaktı.

Bir yandan da köy kaynamaya baŒlamıŒtı, sesler kulağına henüz gelmese de kokular burnuna geliyordu Hasret'in. İŒini Œansa bırakmayarak fabrikaya gidecek tüm arabaların baŒına silahlı bir adam koymasını söyledi CemŒit'e.

Köylü göreceğini grmŒt. Yevmiye için CemŒit'in sabah gelip kendileriyle konuŒmasını beklemiŒlerdi. Her sene böyle olurdu; onlar hazırlıklarını yapar, CemŒit herkesi toplar, önce hangi bağ bozulacaksa oraya götürürdü. Bu kez öyle olmamıŒtı, CemŒit bu kez aralarından adam semiŒti. Birilerine iŒ vermiş, birilerini hiç ağırmmamıŒtı. Neye göre ayırdığını baŒta bilmiyorlardı fakat sonra muhtarlığın arkasına birikmiş adam kalabalığını görünce fkelenmişlerdi. Yarı köylü alıŒacaktı, yarı dıŒarıdan adam bulmuŒlardı. BaŒlarında durup iŒleri ayarlayan da Hasret'ti, Hamza'nın yokluğunu fırsat bilip her Œeyin zerine konmuŒtu. Daha dn bir, bugün ikiydi. Zaten köylü en baŒında bu kızın Hamza'nın parasında gözü olduğunu sylemiŒti!

“Yeni gelin baŒka yerden iŒi ağırmmış, duydunuz mu?”

Kimileri ŒaŒırmış, kimileri fkelenmiŒti. Kendileri nerede alıŒacaklardı, parayı nereden bulacaklardı? Onca yıllık emektarlardı, hiç mi vefası yoktu gelinin? Üstelik bu kızın aklı böyle iŒlere ermezdi. Hamza'nın yokluğunda tüm düzeni bozacaktı!

Bir, iki derken herkese yayıldı bu söylemler. İŒsizlik ve parasızlık korkusu hepsinin bir ağız olmasına neden olmuŒtu, Hamza'nın ağabeyi Mehmet'e iki adam göndermişlerdi. Erkekler bozulduğunu dŒndkleri bu iŒi düzeltmeye uğraŒırken kadınlar bir ağızdan tutuŒturmuŒlardı fitili.

“Evden, ocaktan ırak olsun zaten! Bir geldi, herkesi etrafa savurdu!” dedi bir kadın. Ellerini beline yerleŒtirmiş, gneŒin altında kalmaktan ve öfkeden kızarıp terlemiŒti.

“Hamza'dan önce Mustafa'yla da oynaŒlarmış! Yoksa Hamza niye vermesin bacısını gl gibi ocuğaa? Onları da Hasret bozmuŒ! Kaç yuva dağıldı onun yüzünden!”

“Ya Görgülü Murat?” dedi bir başkası.

Muhterem’in akrabalarından biri tuttuğu yasın öfkesiyle konuştu, Hasret’i hasretlikten etti tek lafıyla: “Murat’a yüz vermese onca peşinde dolanır mı o adam? Hamza’dan silleyi yiyip yine de kızın peşinden gidiyorsa vardır bir bit yeniği. Hah, şuraya yazıyorum! Hamza ölür, bu kız da Murat’a varır.”

“Bitmez tükenmez bu köyün köygöçüreni!”

Bu laf bir uğultu gibi dolaştı insanların arasında, evlerin eski duvarları bile işitti yıllardır ayan beyan anılmayan bu ismi, eski kolonlar bir bir çatırdadı. Uğursuz bir laftı, mezarından kalkmış bir ölü gibi ürpertti yaşı geçmiş kadınları. Kimi kocasını toprağa vermişti sırf bu dava yüzünden; kimi ağabeyini, babasını. Koskoca köy kalemle çizilmiş gibi ortadan ikiye bölünmüş, sırt sırta veren iki aileyi asır sürececek bir kan davasına mecbur bırakmıştı. Nezhiler de Görgülüler de çok oğul gömmüşlerdi, birinin acısı ötekinden noksan değildi.

Fakat uzun vakittir bu kadar yüksek sesle anmamıştı kimse köygöçüreni. Devrin en çok kan dökülen meselesi buydu, kinlerini de verdikleri canlarla birlikte gömmeye çabalamıştı iki aile de. Köylünün arasının yumuşaması da bundan sebepti.

Köygöçüren lafı köydeki evlerin arasında soğuk bir rüzgâr gibi eserken kadın kalabalığı büyük caminin yanında toplaşmış, konuşuyordu. Sesleri her yerden duyuluyor, duyulmasın diye de sakınmıyorlardı. Kalabalıklardı, kalabalık olunca kendilerini çokça haklı görüyorlardı.

O esnada Hasret de yakınlardaydı, Cemşit’in işçileri tarlaya gönderişini boş bakışlarla izlemiş, eve dönecek olduğunda da yine Cemşit’in kız kardeşi yanında bitmişti. Tek göndermek içine sinmemiş olmalıydı ama bu da küçücük kızdı. En fazla Şerife’yle yaşıt çıkardı. Kendisine hem üzüntü hem de hayranlıkla bakan genç kıza gülmüştü yalnızca, adı Ayşe’ydi.

Yavaş adımlarla evine doğru ilerledi Hasret, üç kadının tövbe çeke çeke yanından geçtiğini görünce kendine bilenmiş bıçaklar olduğunu da fark etmişti. Ama pek de umursamıyordu, köy yansa oturup izlerdi öylece. Kendi yangınına denk bir yangın Hasret yakana kadar çıkmazdı.

Yanındaki Ayşe'nin gözlerini belerterek etrafı izlediğinin farkındaydı, bir de yola çıktıklarından beri dolu, boş demeden konuşuyordu kız. Hasret'i ufaktan bıktırmış olsa da kafasını dağıttığı için memnundu. Yanında tasasız birinin olması eskilerde bir yerde kalan Hasret'i hatırlatıyordu.

"Yengeme ne olmuş ki ya? Kötü kötü bakıyor bana," dedi Ayşe, Hasret başını kızın baktığı yöne çevirdi hafifçe ama aklı orada değildi. Hamza'yı düşünüyordu, bir de Adnan denen adam hâlâ gitmediyse ona edeceği iki çift lafı düşünüyordu.

"Aa, o kalabalık ne ki?"

Genç kızın lafıyla donuk gözlerini caminin köşesine dikti, kadınların tülbentlerini ağızlarına kapatarak konuştuğunu görünce sıkıntılı bir nefesle göğsünü şişirdi. Birazdan mesele çıkaracakları bakışlarından belliydi. Ama Hasret'in canı burnundaydı, belindeki çakısı da duruyordu üstelik. Elinden bir kaza çıkmasın diye dua ederek attı adımlarını.

Bu kadınların lafına göre ne köyde görüşmediği adam kalmıştı ne arasını bozmadığı âşık. Hasret deyince şeytan görmüş gibi oluyordu bazısı, bir de iş vermediği için azar mı yiyecekti?

"Utanmaz arlanmaz!" diyen birini duydu, kaşlarını çatarak baktı ondan tarafa. "Bir de yüz­süz yüz­süz geziyor ortalıkta. Azıcık karı olsa evinde durur da kocasını bekler!"

Kimseden çekinmeden durup kalabalıkta o lafları eden kadına baktı Hasret, öylece durmasına şaşırان birkaç sima gördü. Daha çok şaşıracaklardı, kaşlarını çatarak bir süre kadını izledi. "Bana mı dedin sen o lafları?"

"He, senden başka yüz­süzü mü var köyün?"

Çenesini kaldırıp donuk bakışlarını kadına dikti, kaşları yüzüne karşı söylenen bu sözlerin cüretine karşı şaşkınlık ve alayla kalkmıştı. "Az öne çık da bir sesli söyle bakayım demin dediklerini."

Kadın kendine göre hakkı olan işi alamamanın hırsıyla bir adım attı öne. "Dağdan gelmişsin, bağdakini kovuyorsun, gelin. Ağam gelince hesabını sormaz mı?"

“Ağan gelince alnımdan öper, *dediğimi yapmışsın, aferin*, der. Bana der ama size ne diyeceği meçhul. Lafını bil de konuş, almayayım ayağımın altına!”

Kadın çenesini kaldırdı tıpkı Hasret gibi. “Sen de ayağını denk al o vakit, adının çıkmadığı adam kalmamış ama sen gelmiş, caka satıyorsun millete. Ekmek bekliyor millet, ekmek! Senin oynasın yüzünden adamlar birbirini vuruyor!”

Bir uğultu yükseldi kalabalıktan, Hasret öfkeyle üstüne yürür gibi iki adım attı. “Ne oynasın diyorsun sen? İki puştun adına laf edemedin de beni mi gördü gözün!” Elini kaldırıp gösterdi alyansını. “Kime namus borcum var benim? Aha yüzüğüm, aha kocam! Vakti zamanında çok oynasın olduysa bilirsin o işleri! Yürü işine!”

Kadın öfkeleni, çünkü çocuk saydığı Hasret’in lafına yanıt veremeyince de kızarıp bozardı, Hasret kalabalığa acır gibi baktı. “Kimse bir halt bilmez gibi duruyor karşımda! Daha dün ballandıra ballandıra Hamza’yı konuşuyordunuz, ne oldu? *Hamza gitti, yerine Murat var mı dediniz? Biraz da onu koyalım önümüze, onu çekiştirelim mi dediniz? Nasıl olsa bize laf etmiyorlar, istediğimiz gibi milletin namusuna laf atalım...* Yok öyle.” Başını iki yana salladı. “Öyle gözüm görmez, kulağım duymaz yok artık. Aha gördüm, aha duydum, daha da iş verir miyim size? Neyin hesabını soracaksın? Kocamdan habersiz başka yerden işçi çağırmışım diye beni mi şikâyet edeceksin?” Alayla güldü Hasret, bir eli belindeydi. “Hamza biliyordu zaten içinizi, kendi çağırdı işçileri! Kimi kime anlatıyorsunuz?”

“Kendini temize çıkarmak için bir de işi Hamza’ya yıkıyor.”

“Hah!” diye güldü Hasret. “Ha ben çağırmışım, ha kocam çağırmış, aynı şey. Kimin toprağında kime hesap soruyorsun sen? İstedigime veririm işi, istersem hiç toplatmadan çürütürüm bağda, kime ne?”

Hasret’in alaylı sözlerine dayanamadan yere eğildi kadın, sözüyle yanıt veremediğinde öfkesi içinde patlıyordu. Kaç yıllık komşularının sözcüsü olup bir de aşağılanıyordu. Rastgele bir taş aldı avucuna, doğrulduğu gibi duraksamadan Hasret’in başına attı. “Yosma!”

Hasret daha ne olduğunu anlayamadan alnının köşesine gelen taşla başı öteye savruldu, hissettiği acıyla öne doğru eğildi. Bir an

algılayamadı olanı, elleri öylece havada kaldı, gözünün önü bulanıklaştı, kalabalığın uğultusu sardı her tarafını. Henüz fazla uzayamayan saçları açıktı, eğildiği için yüzünü perdeliyordu.

Bir yandan bağıırıyordu kadınlar: "Hak etti. Zaten Hamza'ya parası için varmadı mı? Hakkımızı versin!" Onları sanki çok uzaktaymış gibi duyuyordu Hasret. Gözünün önünde haftalardır suya aç, rengi sarıya yakın olan toprak vardı. Alnından sıcak bir damla kan süzülürdü kaşına doğru, bir damla daha burnunun ucuna kadar indi, toprağa damladı. Bu aç toprakları Hasret'in bir damla kanı doyurmazdı. Köylüyü de doyurmazdı, hiçbirine yetmezdi, hep daha fazlasını isteyeceklerdi. O bir damla kanı ikincisi, ardından üçüncüsü takip etti. Gözlerini usulca kapattı Hasret. Sesler, gürültüler, kan kokusu... Bir de Hamza'nın yumuşak sesi.

"Bas ayaklarıma Hasret, daha da taş değdirmem tenine."

Bir ölüm sessizliği oldu, Hasret'in kulakları uğulduyordu. Yokluğu ne de belli oluyordu Hamza'nm. Lafı yetmeyen, gücü yetmeyen atacağı bir taş sarılıyordu. Yalın ayak gezmeye alıştı Hasret fakat ilk kez taşlanıyordu. Başına değil de ruhuna atılmış bir taşı bu, zannettiğinden daha derin bir oyuk açmıştı içinde. Bu köyde yanında Hamza olduğu kadar vardı, o yoksa lafını sayan da onu dinleyen de yoktu.

O hâlde şimdiye kadar var olduğu gibi devam edecekti Hasret. Annesiyle nasıl mücadele ettiyse köylüyle de öyle edecekti. Bunların bir fazlası ya da bir eksigi yoktu, sureti değişmiş Çakır gelindi tüm bu kadınlar, hepsi aynıydı. Nihayetinde Hasret'in Hasret olma vakti gelmişti.

Eğdiği gibi kaldırdı başını, yüzünün yarısı kan içinde kaldığından kadın bir an için korktu. "Sen bana mı attın o taşı?" dedi Hasret. Kadın daha ne olduğunu anlayamadan eğilip gördüğü ilk taşı alıp kadına attı. "Şeytan mı taşıyorsun lan sen!"

Çığlık çığlığa bir gürültü oldu, kadına kaç taş attığını sayamadı Hasret. Durulduğunda alnından sızan kan sabah giydiği yeleğine kadar akmıştı, eli ayağı titriyordu. Son sözü kadınları yine bilese de sınır çizilmişti.

"Bundan öte bir adım yol da iş de yok size! Adım Hasret'se sizi burada barındırmam, sıkıyorsa çıkın karşıma! Bu sokaktan öteye adım attığınızı da görmeyeyim!"

Kadınlar bunun üzerine tek laf edemediler fakat Hasret'in olmadığı yerde söylenecek laf da belliydi artık.

Hasret değil, Köygoçüren.

Eve nasıl gitti, kapıyı arkasından koşturan Cemşit'in yüzüne nasıl kapattı, bilmiyordu Hasret. Derin nefesler alıyor, yine de kendine gelemiyordu.

Taşlanmıştı. Üzerine ahlaksız yaftası yapıştırılarak hem de!

Bir o yana bir bu yana dolandı salonda, alnındaki yaradan kan sızıyordu, titreyen eliyle kanı temizlemeye çalışsa da yaptığı tek şey yüzüne daha fazla bulaştırmaktı. "Ben ne yapacağımı biliyorum size! Ben sizin kökünüzü kurutmasını bilmiyor muyum?"

İki tur daha ya döndü ya dönemedi, kapı gümür gümür çalındı. Hasret burnundan soluyarak koltuğa yaslı büyük tüfeği alıp hızlıca yürüdü, bahçeye çıkıp demir kapıyı açtı.

Karşısındaki Mehmet'ti.

Belasız günü olsa oturup şükür namazı kılacaktı. Rahat verselerdi de durup kocasının üzüntüsünü yaşasaydı!

"Ne alacaklı gibi çalıyorsun kapımı?"

Mehmet öfkeli görünüyordu fakat Hasret'in kanlı yüzünü görünce kaşları çatılmış, ardından keyifli bir ifade sarmıştı yüzünü. İki adımla girdi içeri, Cemşit de ne olur ne olmaz diye Mehmet'in arkasında duruyordu. Gözü Hasret'in elindeki tüfeğe kaydı. Ağanın karısıydı sonuçta, ne yapsa laf edemezdi.

"Sen kimsin de köyün düzenini bozuyorsun lan? Milleti kutlığa mı sokacaksın?"

Başı dikti Hasret'in. "Kocamın dediğini yapıyorum."

İki eli belindeyken Hasret'in yüzüne baktı Mehmet. "Kocanın dediğini yapıyorsun?"

Çenesini kaldırdı Hasret, bir damla kanın şakağından aşağı sızdığını hissediyordu. "Evet."

"Resmî nikâhın mı var da mülk sahibi sanıyorsun sen kendini?" diye bağırdı Mehmet, bir süredir bunu söylemek için fırsat kolladığı yüz ifadesinden belliydi. "Çağırırım jandarmayı, attırırım seni buradan! Daha köyün yakınına bile yanaşamazsın!"

"Höst oradan! Bir nikâhım yoksa öbürü var, sen kimi kimin evinden kovuyorsun? İstersen komutanları, paşaları dik kapıma; kocamın evi burası! Tek bir adım atmam dışarı!"

"Bana bak, haddini bil."

"Yoksa?" diye eğlendi Hasret. "Sabah akşam kerhane köşelerinde dolanan adamdan akıl mı alacağım ben? Yürü işine, babanın kavun tarlalarında gönül eğlendir anca."

"Ulan, seni var ya!" diye Hasret'in üzerine yürüyen Mehmet, bir anda genç kızın tuttuğu tüfeğin namlusunu göğsünde, Cemşit'in silahının soğuk baskısını ensesinde hissetti.

Ölüm sessizliği sardı bir anlığına ortalığı, konuşmaya başlayan Hasret'in sesi olağanca kısık ve sakindi. "Tek bir an gözümü kırpmam Mehmet, kaybedecek bir tek canım var."

Karşısındakinin kim olduğu onu zerre kadar ırgalamıyordu şu vakitten sonra, zaten canı burnundaydı. "Hamza gelsin, bu lafların aynını ona et. Bak bakalım şu tüfekteki mermi o zaman da yerinde kalıyor mu? İşime karışmayacaksın."

Öfkeyle baktı Mehmet, göğsüne yaslanan namlu baskısını artırıncı bir adım geri çekildi, arkasını dönüp Cemşit'in yüzüne baktı, bu konuşmanın sonunu yediremediği belliydi. "Görüreceğiz, Cemşit."

Başını salladı Cemşit. "Boş gelme, doldururum."

Hâlâ üzerine doğrultulan bir silah varken kapıdan çıktı Mehmet, öfkeden kudurduğu belli oluyordu. Ardına bakmadan yoluna gitti, Hasret onun gidişinin ardından kollarını yoran ağır tüfeği indirdi.

"İşimiz zor, yenge," diye derin bir nefes verdi Cemşit, silahını beline koyup Hasret'e bakmadan sakallarını kaşdı. Genç kızın başını

salladığını görse de ona dönmedi. “Ben sana şey diyecektim, yenge,” dedi rahatsızca. Kısa sayılmayacak bir bekleyişten sonra başını kaldırıp baktı Hasret’in çatık kaşlarla kendisini izleyen yüzüne.

Onun Hamza’yla yan yana olan hâlini de hatırlıyordu Cemşit. Üzerindeki renkli kıyafetleri, konuşkan hâli, parlak gülüşü ve neşesiyle ışıldıyordu. Şimdi ise koyu renkli kıyafetleri, solgun bakışları ve yüzünün yarısını kaplayan kanla sahiden bir savaşın ortasındaydı bu genç kız. Yutkundu Cemşit. “Ağamın şehirde evleri var. İstersen işler düzeline kadar seni oraya götürelim, yenge. Hem kimse sana yanaşamaz hem de korumak daha kolay olur. Şimdi böyleyken zararın nereden, nasıl geleceğini bilemiyoruz. Köyün içinde bile iki adım yürünmeyecekse...”

“Olmaz, Cemşit,” dedi Hasret, belki adam kendine göre haklıydı ama Hasret burayı bırakıp gitmek istemiyordu. Hamza gelecekti ve Hasret onu tam burada, bu bahçede karşılayacaktı. “Burada bekleyeceğim.”

Sıkkin bir soluk aldı Cemşit, bir anlığına ısrar etmek istese de Hasret’in yüzündeki kararlı ifadeyi görünce pes edercesine başını salladı. “Ben haber salayım bizimkilere, gözümüzü dört açacağız artık.”

Başını salladı Hasret, gözü bir an kapıdan dışarı kayıp gergince uzaklaşan Mehmet’i gördü. Düşmanı uzaklaşınca omuzları rahatlamayla çökmüştü. “Adnan denen adam burada mı?”

“Yok, şehre gitmiş diye duydum. Ama adamları burada hâlâ Murat’ın izini sürüyormuş.”

Yine başını salladı Hasret, Cemşit’in kapıya dikeceği birkaç adamı ve alacağı önlemleri dinledi. Onun gidişiyle sessiz sedasız kapandı bu kez kapı, kapandığı gibi de elindeki tüfeği kırıp iki fişek yerleştirdi Hasret. Az önce Mehmet’e doğrulttuğu tüfek boştu. Kırdığı yeri sertçe birleştirdi, tüfeğin geri tepeceğini bildiğinden sağlamca durup gökyüzüne iki sefer ateş etti. Bir kez daha doldurup bir kez daha ateş etti.

Gözdağı veriyordu esasında köylüye. *Yaklaşanı, ilişeni vururum,* diyordu.

Bunu, ömürlerinin kesiştiği kısacık zamanda rahmetli İsmail’den öğrenmişti.

Göge doğru uzattığı namludan gözlerini ayırdı, yüzünün bir tarafını kaplayan kan kurumuş ve derisini germişti. Burnuna artık sadece kan kokusu değil, barut kokusu da geliyordu. Hamza'nın vurulduğu an da etraf böyle kokmuş olmalıydı. Kolları tüfeğin ağırlığını daha fazla tartamadı, yavaşça indirip toprağa yasladı, gözleri boş bakışlarla evinin bahçesini izledi.

Aldığı nefes göğsüne ağır geliyordu, içinde yumak olmuş bir sıkıntı yüreğine atacak yer bırakmıyordu. Yalnızdı. On yılı aşkın zamandır çektiği bu yalnızlık ilk kez böylesine acı veriyordu. Hamza onu kendi dünyasından çekip çıkarmasaydı, kendine alıştıırıp sonra böyle bir başına bırakmasaydı Hasret acı çekmezdi. Bu aşkı hiç tatmasaydı yokluğunu da hiç hissetmezdi.

Evin duvarına yaklaşıp kadar götürdü elindeki tüfeği, beyaz duvara dipçliğini yasladı, hemen yanına da kendi yaslandı. Günün ağırlığı omuzlarına yeni binermiş gibi sırtını duvara vererek oturdu, dolan gözlerinden birkaç damla gözyaşı aktı. Bahçedeki ağacın birine kedi yavruları tırmanmaya çalışıyor ama sürekli düşüyorlardı; mutfağın kapısını da açık unutmuştu, tül dışarıya savruluyordu.

“Ne günah işledim, hâlâ bilmiyorum,” dedi usulca. “Ne yaptım da böyle oldu?”

Az önce önünde taşlandığı camiden ikindi ezanının sesi yükselmeye başladı, uzaklarda bir yerde birkaç çocuk çığlık çığlığa oynuyordu, “Bekliyorum...”

Derin bir nefes alıp yanaklarını ıslatan gözyaşlarına rağmen gülümsemeye çalıştı Hasret. Alnındaki taze yarası sızladı biraz, Hamza'nın tüfeğine çevirdi gözlerini. “Bekliyorum, Hamza. Çok sabırlıyım.”

“Çok fazla sabırlıyım.”

Ezbere bildiği numarayı çevirerek telefonun ahizesini kulağına ruttu adam, birkaç çalıştan ve muhataptan sonra istediği kişiye yönlendirildi. Karşısındaki adam pek tekin olmadığından konuşmayı

hızla bitirmek istiyordu, bu yüzden kısa ve öz olacak şekilde durumu bildirdi.

“Ameliyat başarılı geçti, Adnan Bey fakat kanamalardan biri kritik bölgede olduğu için her şeye hazırlıklı olmalıyız. Çok kan kaybetmiş, iyileşme göstermesi zaman alabilir. Bekleyeceğiz.”

Sıkın bir soluk verdi Adnan, keskin gözleriyle dışarıyı izliyordu. “Elinizden gelen her şeyi yapın, her türlü imkân hastanenize ve size sunulacak, doktor. İyi haberler bekliyorum.”

Hattın diğer ucundaki adam yutkundu, hızlıca onaylayarak telefonu kapattı. Adnan ahizeyi ağır ağır yerine yerleştirdi, ellerini arkasında birleştirerek insanların koşuşturmasından ibaret olan manzarayı izlemeye devam etti. Akif masadaki birkaç evrakla uğraşıyordu.

“Murat sıçanı ortaya çıktı mı?”

“Hayır, efendim. Aramayı sürdürüyoruz.”

Başını sallayarak adamı onayladı, yavaşça arkasına dönerek deri koltuklardan birine oturdu, metal çakmağıyla oynamaya başladı. Samanlıkta iğne aramak gibiydi Murat’ı aramak, Adnan yıllardır buraya ayak basmadığı için onun kimlerle bağlantılı olduğunu, nerelerde saklanabileceğini bilmiyordu. Yapacağı en iyi şey onu tuzağa çekmek, kendi kendine ortaya çıkmasını sağlamaktı. Bunun yolu da tek bir yerden geçiyordu.

“Herkes Hamza’nın öldüğünü duyur.”

Akif’in elindeki kalem kâğıdın üzerinde duraksadı, sızan mürekkebin kâğıda yayıldığını ve yazıyı mahvetmeye başladığını görünce hızla geri çekti. Şaşkın ifadesini toparlayıp her zamanki durgun hâline döndü. “Eşine de mi öldüğünü söyleyelim?”

Adnan başını salladı, düşünceli bir yüzle ceketinin iç cebinden bir sigara çıkardı, dudağına yerleştirip yaktı. “Eşine de öldüğünü söyleyin.”

Aldığı emirle başını salladı Akif. “Peki, beyefendinin durumu nasıl?”

“Yaşar.”

Hamza’nın ölümü duyurularak Murat’a imkân tanıyordu Adnan Bey, ortaya çıkmasını istiyordu. “Fakat beyefendinin eşi için çok

yıpratıcı bir süreç olmaz mı, Adnan Bey? Aldığım duyumlara göre sık sık saldırıya maruz kalıyor. Beyefendi döndüğünde...”

Yakığı sigarasından bir nefes çekti Adnan. “Ne gibi bir saldırıymış bu?”

“Köylünün önceden çıkardığı dedikodular nedeniyle bu sene mevsimlik işçiler çağırılmış, hâl böyle olunca Hasret Hanım’ı taşlamışlar.”

Kaşlarını kaldırdı Adnan, gözlerinde ufak bir merhamet kırıntısı görünecek olsa da Akif’e bunu fark ettirmemeye çalıştı, umursamaz görünmeye çabaladı. O kızın Hamza’yı sahiden sevdiğini ve sandığı kadar da alelade bir kız olmadığını anlamıştı. Oldu olası akıllı insanı severdi Adnan ve Hasret’in gözlerindeki bir avuç cini görmemek için kör olmak gerekirdi. Kendisi Murat’ın bu işlerini haber almış ve Hamza’ya saldıranın o olduğuna bu şekilde emin olmuşken Hasret ilk anda tüm bunları Murat’ın yaptığını söylemişti.

Kocası vurulmuşken, Haşim başlarında yokken ve her türlü tehlikeye açıkken söylemişti hem de. Yine de emin değildi o sıralar Hasret’ten, şimdi de çok güveniyor sayılmazdı fakat içinde filizlenen o merhamete engel olamıyordu.

“O kız bunu yanlarına bırakmaz. Üstelik baş edilmeyecek bir şey değil.” Sigarasının külünü siyah mermerden küllüğe döktü. Akif kendisiyle aynı fikirde değildi ki devam etti:

“Ayrıca resmî nikâh da görünmüyor aralarında. Beyefendinin bilgilerini hastaneye verirken fark etmiştim. Bu işleri zora sokacaktır, yengeniz Mehmet Bey bu vaziyetten yararlanmak için harekete geçmiş durumda.”

Bu bir an için durdurdu Adnan’ı. Hamza’nın üzerinde çok fazla arazi ve mülk vardı, Mehmet’in eskiden beri bundan rahatsızlık duyduğunu biliyordu Adnan. Hamza ne kadar dillendirmeme taraftarı olsa da farkındaydı. Adnan’ın bir meziyeti varsa o da kanı bozuk olanı bir bakışta fark etmektir. Zaten Mehmet’i bacak kadar boyuyla ortalıkta dolaşıp millete sataşırken de sevmezdi. Bu kez kaşlarını çatıp düşündü. Olurunu, olmazını tarttı kendince. “Ne yapıyor Mehmet?”

“Babanızla konuşmuş.” Adnan’ın kendisine dönen sert bakışlarını görünce yutkundu Akif, hızlıca düzeltti. “Hanif Bey’le konuşmuş. Beyefendinin üzerinde hem kendi arazileri hem de Hanif Bey’in arazileri

görünüyor, yani bu neredeyse köydeki tarlaların ve hatta civar köylerin bile içinde bulunduğu geniş bir coğrafya de..."

"Akif."

Duraksadı Akif. "Buyurun, efendim."

"Kısa kes. Ne yapıyor Mehmet?"

Konuşmadan önce öksürdü Akif. "Hanif Bey'i ikna edip arazileri üzerine geçirmeye çalışıyor. Aynı zamanda Hamza Bey'in ölümü durumunda onun olan arazileri de almak niyetinde olduğu kanaatindeyim. Sadece arazileri değil, aynı zamanda evleri de."

"Hamza'nın evi mi? Karısının kaldığı?"

Başını salladı Akif. "Aynı zamanda şehir merkezinde de şu an sayısını net bilmediğim kadar ev de var."

Sıkıntıyla yüzünü sıvazladı Adnan. Bunların toponun soyu bozuktu, dışarıdakiyle baş etse içerdekiyle edemiyordu. "Resul Bey hâlâ belediye reisliğinde mi?"

"Evet, efendim."

"Arayıp görüş, resmî nikâh işini hızlıca hallet. Hasret'in haberi olmasına gerek yok, benim ricam olduğunu ilet."

"Tabii, efendim." Evrakları toplayıp ayaklandı Akif, Adnan hâlâ dertli dertli sigara içiyordu. Akif kendisine söylenecek hiçbir şey kalmadığını düşünerek arkasını dönüp odadan çıkmak için hareketlenmişti ki "Ayrıca..." diye durdurdu Adnan yardımcısını. "Hasret'e Hamza'nın durumundan bahset, o hariç herkes öldü bilsin. Fakat sıkıca tembihle, tek bir kişiye dahi söyleyemez."

Duyduğu sözlerle genç ve yakışıklı yüzü neşelendi Akif'in, bu ifadesini saklamaya çalışarak başını eğdi. "İyi bir karar olduğunu düşünüyorum efendim, hanımefendiye direnmek için güç verecektir."

"Versin." Sigaranın sonunu küllüğe bastırarak söndürdü Adnan, bu konuda oldukça kararsız olsa da vicdanı bir parça rahatlamıştı. "Versin bakalım."

“Adnan Bey sizi arıyor.”

Ortalığın sessizliğine uygun bir gerginlikle soludu Selami. “Onca yıldan sonra niye dönmüş, nasıl dönmüş, anlamadım. Eski meselelerin üzerinden çok zaman geçti. Ama Adnan Bey... Aynı Adnan Bey.”

Murat pencereden dışarıyı izlemeye devam ediyordu, kulağı duymadığından değildi yanıtız kalması, içten içe büyük bir meselenin hesabını veriyordu. Düşüncelerini toparlamakta zorluk yaşadığından hemen algılayamadı Selami’nin sözlerini. Alkolün verdiği bir bulanıklık da olabilirdi bu.

“Köyün her karışında adamları var, çok kalabalık gelmişler. Her yerde sizi arıyor, bu kadar uzakta olmasanız bulması an meselesi.” Korkuyla soludu Selami. “Hamza’ya, Haşim Ağa’ya benzemez. Girdiği ocağı söndürmeden çıktığı olmaz. Aman beyim, dönmeyin köye.”

Elindeki bardağa gözlerini dikti Murat, baygın ve yorgun bir bakışı vardı. Dışarıdan bakan *umursamaz ve rahat* derdi fakat bu umursamazlık ciddi bir karmaşayı gizleme çabasından başka bir şey değildi. Selami’nin bunca korkuyla anlattığı Adnan’da değildi düşünceleri. Onu yıllar önce duymuş ve mevzusunu kapatmıştı. Belki de alkolün verdiği öz güvenle kendini o anlığına Adnan’ı dahi alt edebilecek gibi hissediyordu. Ama asıl düşündüğü bu değildi, Hamza’yı düşünüyordu.

Ve Hasret’i...

Hamza vurulurken orada değildi ama olayın nasıl geliştiğini saniyesi saniyesine anlatmıştı Selami. Şerife’yi almak istemişti Hamza, bunun talebiyle gürültülü bir şekilde gelmişti o bağ evine. Mustafa ve Şerife’nin nerede olduklarının haberini Hamza’ya gönderirken o kapıya olağanca öfkesiyle dikileceğini biliyordu Murat. Hamza düz ve tahmin edilebilir bir adamdı. Sonunu da bu getirmişti.

Şerife’nin kararsız kaldığını, sonunda ise ağabeyiyle gitmek istediğini söylemişti Selami. Yarım akıllı ve kandırılması çok kolay bir kızdı, Murat onunla konuşurken aptallaşıyormuş gibi hissediyordu. Yine de işine yaramış, Hamza kazılıp hazırlanmış mezarına kız kardeşinin peşinden kendi ayaklarıyla gelmişti.

Planı tıkr tıkr işlemişti Murat’ın. Hiç yanılmamıştı, her şey tahmin ettiği gibi olmuştu. Ama her şeyi önceden düşünmüş olmasına

rağmen içindeki bu sıkıntıyı anlamıyordu. Biliyordu tüm bunların olacağını, Hamza'nın öleceğini, Nezhilerin dağılacağını, köylünün büyük bir kısmının geçim sıkıntısına gireceğini, Hasret'in dul kalacağını.

Her biri bir fırsattı Murat için.

Önce başsız kalan toprakları koruyacak, Hasret'e yardım edecekti. Köylünün ona saldıracağını adı kadar iyi biliyordu, Murat tüm bunlar yaşanırken sessizce bir gölge gibi koruyacaktı Hasret'i. Sonra civar köylerden teklifler gelecekti Hasret'e, sessiz sedasız onların da karşısına dikilecekti Murat. O sırada âşık edecekti Hasret'i kendine. Ondan ne kadar etkileniyorsa onun da kendisinden o kadar etkilendiğinden emin olacaktı. Her şeyi düşünmüş, her türlü ihtimalin planını yapmıştı.

Mesele para pul değildi Hasret için, Murat bunu anlıyordu. Hamza'ya bu kadar bağlı olmasının sebebi korunup kollanması, sahip çıkılmasıydı. Murat bunu sağlayabilirdi, Hasret için her şeyi sağlayabilirdi.

İçindeki hislerin ne olduğunu oturtamıyordu günlerdir düşünmesine rağmen. Hasret'i seviyor muydu, âşık mıydı, hayranlık mı duymuştu, anlamıyordu. Sadece onu hemen yanı başında istiyordu. Sesini duyacak, gözlerine bakacak kadar yakınında...

Hislerinin gelip geçici olabileceğinin de farkındaydı. Ama Murat ve Hamza arasında yıllardır süren ve sınırları belli olan bir savaş vardı. Hasret'in asıl yaptığı şey yıllarca süren bu savaşı tehdit etmektir. Murat sınırını geçmezdi, Hamza sınırını geçmezdi. Şimdiye kadar kan dökmüş tek bir kavgaları olmamış, köyün huzurunu bozmamışlardı.

Hasret'e kadardı tüm bunlar. O kız Murat için pek çok defteri kapattırmış, bir milim geçmediği o çizgiyi aştırmıştı. Hamza'nın olmayacak kadar güzel ve değerliydi. Murat, onun için yeni bir savaşı başlatmayı göze almıştı.

Onu ilk gördüğünde etkilenmişti Murat. Hareketlerinden, sözlerinden, duruşundan. Diğer kızlara benzemiyordu; bir yabanilik, o yabaniliğin getirdiği bir güzellik vardı Hasret'te. Kayalıkların arasında yetişmiş bir çiçek gibi keskin ve güzeldi. Aynı zamanda zehirliydi.

İçten içe o keskinliği törpülemek istediğini, onunla uzun uzun konuşmak istediğini de ilk karşılaşmalarında fark etmişti. Ama kondu-ramamıştı kendine, böyle işlerin adamı değildi. Beğenir, alır ve hevesi geçince bırakırdı.

Hasret bu düşüncelerini kısa bir zamanda öylesine değiştirmişti ki kendisi bile şaşırılmıştı. İmkânsız olduğunu biliyordu Murat, anlamış ve bunu kendine yedirememişti. O kızın Hamza'ya bakışından, gözlerindeki o ısıltudan anlamıştı şansı olmayacağını. Sahip olamayacağı bir aşkın Hamza'ya altın tepside sunulmasına da öfkelenmişti. Hiç çaba sarf etmeden böylesine bir şeye sahip olması haksızlıktı.

Çizgiyi aşmasına neden olan tam olarak buydu. Yıllardır kavgadan öteye gitmemiş husumetlerinin arasına karışan kan, Hasret'in seçiminden kaynaklıydı. Ve Hasret şu an o köydeyken kendisinin uzakta, burada olması tamamen saçmalıktı.

"Köye döneceğiz. Ama daha mühim bir şey var, Selami."

Ağır ağır başını çevirip baktı adama Murat. Gözleri kanlanmış, yeşil hareleri kızılığa karışmıştı. "Hamza'yı bulacaksın bana. Nerede olduğunu öğreneceksin."

"Ama Adnan..."

"Başlatma Adnan'ına!" Başını pencereden dışarı çevirdi. "Gerekirse onu da indiririz. Önemli olan Hamza. Neredeyse bulmalı."

Başını çevirip tekrar baktı Selami'ye. "Öldürmeli."

Sarhoş bakışları kapı aralığından kendisini izleyen bir çift yeşil göze takıldı. Küçük çocuk korkak bakışlarla kendisine bakıyordu, konuyu kendi kendine kapatıp çocuğa odaklandı Murat. Elini kapıya doğru şefkatle uzattı. "Gel."

4. Bölüm

Elindeki çubuğun ucunu uzun zamandır yağmur görmemiş toprağa sürttü çocuk, çizdiği yolu diğer çizdikleriyle birleştirip büyük bir dörtgen yaptı kendince. “Ağam öldü diyorlar.”

Memo arkadaşının dediğiyle başını kaldırdı hemen, bir gözü şiş olduğundan fazla bakamıyordu o tarafa. Tekrar önüne döndü, oldukça sessizdi. “Ben inanmıyorum.”

“Niye inanmıyorsun ki? O adam söyledi işte Şerife ablama.” Sonra da Şerife bayılmış, bir sürü ağlamıştı.

Memo yine omuz silkti, kabul etmiyordu. “İnanmıyorum işte.”

Ellerindeki çubuklarla toprağı eşelemeye devam ettiler. Karşılıklı çömelmişlerdi, çıkan tek ses ellerindeki çomakların toprağa sürme sesiydi, etraf her zamankine göre epey ıssızdı. Çocuk Memo’ya üzgün üzgün baktı, onun babası olacak adamı hiç sevmiyordu. “Gözün hep şişmiş, kanlanmış. Keşke ağam burada olaydı, o izin vermezdi babana.”

Memo ağlayacak gibi büzdü dudaklarını ama dudağındaki yara canını acıtmıştı, tazecik tenine rağmen alnı kederle kırıştı. Islak kir-piklerini kırpıştırdı, başını salladı. Konuşursa sesi kötü çıkacaktı. Zaten Hamza’nın yokluğunda her şey çok kötüydü.

Hasret ablasının alnı da yaraydı, o gün tüfek seslerinden sonra işin aslını duyduğu gibi evlerine gitmişti. Başta ne kadar çalsa da açılmamıştı kapı, en son ağlayacak gibi adını seslenince insafa gelmiş olmalıydı Hasret. Büyük demir kapıyı hafifçe aralamıştı.

Memo için yeterliydi, hızlıca içeri sızıp boyunun yettiği kadar sarılmıştı Hasret'e. Oturup birlikte ağlamışlardı uzun uzun. O gün destek olmuşlardı birbirlerine fakat Hasret'in evinden çıktığını gören babası da akşam dövmüştü Memo'yu.

Oraya gitmesi artık yasaktı.

O zamandan beri Hasret'i sadece uzaktan görmüştü, üzgün olduğunu biliyordu. Yüzünden anlaşılıyordu.

Hamza *çiçek* demişti zamanında Hasret için. Öyleyse Hasret'in güneşi, suyu, toprağı Hamza olmalıydı çünkü yokluğunda solmuştu, sararmıştı, incelmışti.

Yedi koca gün geçmişti Hamza'nın vurulmasının üzerinden. İki gün önce bir araba gelmiş, Hasret'in yanına bir adam gitmişti. Sessiz sedasız girip çıkmıştı eve, sonra Haşim'in evine gidip bir haber vermişti. Hasret ne kadar sessiz karşılamışsa adamı, Haşim'in evi o kadar ağıtlarla inlemişti.

Şerife ağlaya ağlaya Hamza'nın öldüğünü duyurmuştu. O çığlıklar, feryatlar hâlâ kulağındaydı Memo'nun. Geceleri yatmadan yankı yapıp dolanıyordu kafasının içinde. O günden sonra Hasret'in kapısı kilit vurulmuş gibi bir daha açılmamıştı.

Gözü sürekli onun evindeydi, bacadan duman tütmüyordu, içriden ses gelmiyordu, iki adam Hasret'in kapısından bir an olsun ayrılmıyordu. Hasret'e bir şey olur diye korkuyordu Memo ama elinden gelecek hiçbir şey de yoktu.

Üstelik herkes öfkeliydi Hasret'e. *Köygöçüren* diyorlardı onun için, *çiçek* olduğunu bilmiyorlardı.

Uzaktan uzağa baktı yine Hasret'in evine, sonbahar yaklaştığından otlar da ağaçlar da kurumaya başlamıştı. İki günde solup gitmiş gibiydi her yer, rüzgâr ters esmeye başlamıştı. İki üç yaprak evin büyük, demir kapısının önünden sürüklenerek geçti. Sanki o ev kimsesizmiş gibi bir his oturdu Memo'nun küçük yüreğine.

Hasret'in sonuna kadar açık kapıları, rüzgârda uçuşan mutfak tül-leri, renkli elbiseleri, Hamza'yla gülüşlü sohbetleri yoktu artık. Memo bunların özlemini çekiyordu. Durmuştu sanki havaları.

“Aha, araba gürlüyor!” diye heyecanla kalktı arkadaşı, Memo kalkmadan öteye dönüp baktı ilgisizce, o arabalar hep kötü haberler getiriyordu. Önüne dönüp toprağı eşelemeye devam etti.

Siyah, parlak bir araba toprak yolu tozutarak geçti ve Hasret’in kapısında durdu, başını çevirip önüne düşen düz saçlarının arasından izledi arabadan inen siyah kıyafetli kocaman adamları. Hasret’in kapağı onlara da açılmadı, adam söylene söylene arabaya dönüp yan taraftaki eve gitti.

“Bu adamı tanıyor musun?” diye sordu arkadaşı, tanı mıyordu. Başını iki yana salladı ama aklında Hasret’in o gün ağlarken sayıkladıkları vardı.

“Hamza Ağa’yı Murat vurdurmuş,” dedi sessizce, bunu ilk kez dilendiriyordu, arkadaşı şaşırarak ona doğru yaklaştı. “Ne diyorsun? Ya Muhterem amca?”

“Hasret ablam dedi ki herkesi Murat fitillemiş. Ablam onu gördüğü yerde vuracakmış, evini barkını hep yakacakmış. Her yeri ateşe verecekmiş!” Kızgın bakışları eşelediği topraktaydı bunları söylerken. Hasret’in farkında olmadan söylediği şeyler aklında epey bir yer etmişti.

“Yapar mı ki?”

Gözlerini eşelediği topraktan çekerek yaşından büyük bir kini omuzlamış hâlde baktı arkadaşına Memo. “O yapamazsa ben yaparım. Yakmaktan kolay ne var ki?”

“Memo?”

“Ne?” diye fısıldayarak bağırdı Memo, ters esen rüzgâr yüzünden dün gece soba geri basmıştı, sanki bu bile annesinin suçuymuş gibi öfkelenmişti babası. Yine dayak yemişlerdi. Hamza olsaydı tüm bunlar olmazdı, babası yanlış bir şey yaptığında hemen gelip söyleyecekti, böyle olunca da hiç zarar görmeyeceklerdi. Hamza böyle demişti ama babası, onun yokluğunu fırsat bilmişti.

Murat’ın suçuydu. Her şey Murat’ın suçuydu. Yapılacak her şeyi hak ediyordu.

“Her şey onun yüzünden oldu, ağam babamı dövdüydü, daha yanaşmayacaktı bize,” diye sayıkladı, babasının vurduğu gözü sızlıyordu.

Çocuk üzgün üzgün baktı Memo'ya, o da çok severdi Hamza'yı, gördüğü yerde başı okşanıp göz kırıldığından ayrı bir yakınlık duyardı. Bir de büyük adamdı Hamza, herkes onun gibi olmak isterdi.

Ama Memo'nun dediği de zor işti, nasıl zarar vereceklerdi birine? Üstelik Görgülü Murat'a. Neyi yakacaklardı, kimi vuracaklardı? Alttan alttan baktı Memo'ya, onun kararlılıkla söylediği şeyi duyunca da tedirgin bir nefes aldı.

"Büyük ahır yakalım."

"İkimiz mi?"

"Sarı'yı da çağıralım," dedi grubun son üyesini kastederek, sonra fark etti arkadaşının gerginliğini. "Korkuyorsan gelme, ben tek başıma da yakarım!"

"Ne korkacakmışım! Ağamı vurmuş Murat, yakalım neyi varsa!"

Elindeki çubuğu bırakmadan az önce çizdiği dörtgene bir de çatı ekledi Memo. "İyi o zaman. Bu gece Görgülü'nün büyük ahırını yakacağız."

Üç küçük çocuk sessiz sedasız ortalıkta dolanmıştı o gece. İpleri çözülen inekler, eşekler, atlar dere tepe demeden kaçmış; kerpiçten yapılma, köyün en büyük ahırı samanların etkisiyle hem yanmış hem yıkılmıştı.

Görgülü Murat'ın annesi ellerini dizlerine vura vura ağladıysa da kâr etmemişti. Yanan yanmış, giden gitmişti. İnsanların içine hafiften bir korku da düşmüştü tabii.

Köygöçüren, demişlerdi yine. Hasret'ten bilmişlerdi meseleyi.

Fakat üç küçüğün bu işi yaptığını bilmeden onun olmadığı yerde etmişlerdi bu lafı. Sonra bir gece ansızın inekleri kaçmıştı ahırdan. On lafı beşe indirmişler, kışlık samanlar tutuşuvermişti kendiliğinden.

Böyle böyle bir korku başlamıştı etrafta. Hasret evinden çıkmasa da adı hâlâ ortalıkta dolanıyordu.

Zaman geçiyordu. Hamza'nın vurulmasından sonra on yedi gün saymıştı Hasret, yetmiş sekize kadar saymayı biliyordu. İlk kez öğrenmek istemiyordu bir şeyleri, yetmiş sekiz onun için sondu, devamını bilmek istemiyordu.

Adnan'ın adamları her yerdeydi, Murat'tan haber yoktu. Olsaydı yanı başından ayırmadığı tüfekle vuracaktı adamı Hasret. Gözünü dahi kırpmayacaktı. Yüreğini kaplayan bu kini içine kim koydu, bilmiyordu. Murat yalnızca Hamza'yı almamıştı elinden; Hasret'in yirmi iki yıllık kışını bitiren, sevilmemiş yüreğinin baharını çalmıştı. Henüz doyulmamış, hevesi alınmamış bir bahardı bu. Çok büyük bir günahı işlediği, Murat sağ kalsa dahi bu ahın altında ezilecekti.

O vakitlerde Hasret'in yüreğinde ferah tek bir nokta varsa o da Hamza'nın yaşamasındandı. *Yalan söylemeyeceğim*, demişti Adnan'ın yardımcısı olan o genç adam.

Beyefendinin durumu ciddi fakat herkese öldüğünü söylememiz sahte maskelerin düşmesini, düşmanların ortaya çıkmasını sağlar. Bu durumu canınız pahasına en güvendiğiniz kişilerden dahi saklamalı, asla dillendirmemelisiniz. Beyefendinin ölüm haberini buradan çıktıktan sonra ilan edeceğim. Cenazesini de Adnan Bey getirecek. Murat denen adamın ortaya çıkması için böyle bir oyunun düzenlenmesi şart.

Bunlar, adamın söylediği sözlerdi. İçi bu haberin köyde yankılanmasına ne kadar yansa da kabullenmişti Hasret. Murat'ın ortaya çıkmasını herkesten daha çok istiyordu. Ortaya çıkmasını ve cezasını kesmeyi, yaptıklarının bedelini ödetmeyi her şeyden çok istiyordu.

Kimseye tek bir laf etmemişti hatta Hamza'nın yaşadığını henüz kendine dahi sesli bir şekilde söylememişti. Her gün kedileriyle ilgileniyor, Hamza'nın çalışma odasında onun izleri arasında dolanıp duruyor, köyden gelen haberleri dinleyip köşesine çekiliyordu.

Delirmesi an meselesiydi, direniyordu.

Zaman yavaş ve ağırdı, taşlandığı günden sonra dışarı adımını atmamıştı. Korktuğundan değildi tabii, sadece son günlerde daha fazla uğraşamayacak kadar bitkin hissediyordu. Kapısı onlarca kez çalınmıştı, kimin geldiğini umursamadan herkese karşı dikmişti surlarını. Yalnızca Cemşit'le konuşuyordu. İşçileri tarladan çekmemişti, inadına civar köylerden de işçi toplatmıştı, iki haftada bitecek işin süresini bir haftaya düşürmüştü. Köylülerin tüm bunları gördüğünü, gördükçe de kendisine bilendiklerini biliyordu. Herkes ağzından çıkan lafın bedelini ödeyecekti, Hasret nasıl Hamza yanındayken aldığı iki rahat soluğun diyetini ödüyorsa onlar da ödeyeceklerdi. Bu

insanların adalet terazisi yamuksa Hasret'in terazisi daha da yamuktu. O iki koldan birinde Hasret, diğesinde onlar duruyordu ve elbette Hasret ağır basacaktı. Uğraşanla uğraşırdı.

Hâlâ bu evde olmak, bu köyde durmak savaşmak demektir. Buradan gittiği gün, kaybettiği gün olacaktı.

Yangın haberini almıştı. Cemşit kapısına gelip söylediğinde içten içe *Hamza mı*, diye düşünmüştü. Fakat kısa sürmüştü bu düşünce, imkânı yoktu. Ama Görgülllere düşman olacak cesaret Hamza'dan başka kimsede yoktu. Adnan ise büyük adamdı, ahır yakmakla uğraşmazdı. Bir de kendisi vardı Görglllere düşman ama adamın malına mlkne zarar vermek gelmemişti aklına. Bizzat Murat'ın kendisine zarar vermek istiyordu.

Meseleler uzayıp gidiyordu. Bu süreçte yavrular biraz büyümüştü, Hasret de büyümüştü.

Acının ve hüznün kattığı bir ağırlık gözlerine birer çentik gibi izlerini bırakmış, bakışlarına ince bir keder değmişti. Belki de hayat boyu taşıyacaktı bu emareleri, hoyrat bir pençenin henüz filizlenmiş çiçeği parçalaması gibi adaletsizdi yaşadıkları. Dünyada o kadar kötü insan varken tüm bunları kendisinin yaşamasını da haksız buluyordu. Kimseye bir zararı dokunmamıştı Hasret'in, annesinin evindeyken cebindeki üç kuruş bile etmeyecek parayla kendi de aç olmasına rağmen birkaç aç çocuğu doyummuşluğu bile vardı. Bunu yaptı diye hayatı güllük gülistanlık gidecek değildi tabii. Ama yine de kalbinin iyiliğinin ekmeğini yemek istiyordu Hasret. Belki biraz açgzllkt ama o kadar da olurdu. Mutluluğa epey açtı, asırlardır susuzluk çeken kurumuş ve çatlamış topraklar gibi.

Hamza'nın yokluğunda mevsim hep kurak bir yazdı. Baharı henüz gelmemişti Hasret'in, yalnızca ufacık yalancı bir bahara rastlamış ve hemen yeşillere bürünmüştü. Ama o taze yaprakları yanıyordu, donuyordu. Hasret kendine bir türlü yuva bulamıyordu.

Haşim'in durumunu da bilmiyordu, cenaze olsa çağırırlar diye düşünüyordu kendince. Hamza dışındaki her şeye kapatmıştı kendini, ondan gelenler hariç tüm haberler görünmez birer toz parçasıydı. Her şey sessiz sedasız ilerlerken, köyün kadınları kendisine

ulaşamayacağını anlayıp her şeyden vazgeçmişken on sekizinci günün sabahında kapısı tekrar çalındı.

Tabii, ondan öncesinde de çalınmıştı fakat böyle bir şiddetle değildi. Üstelik kapıda iki adam olmalıydı, bu hiddete izin vermezlerdi.

Bahçede koşturan iki yavru kediye bakıp elindeki bıçağı önlüğüne sildi, yüzü gülmeyi unutmuşçasına süzülürken elinde bıçağıyla kapıdan usulca çıktı, bahçe kapısına yöneldi. Yaklaştıkça sanki anlamış gibi, "Yenge!" diye seslendi dışarıdan Cemşit, sesi telaşlıydı. "Diyeceklerim var, çok mühim!"

Kapının önünde durup bekledi biraz, alacağı kötü bir habere kendini hazırlayıp bıçağı kenara koyarak kilidi çevirdi, sürgüyü çekti ve demir kapıyı açtı. Karşısındaydı Cemşit, saçı sakalı az dağılmış olsa da Hasret benzer bir manzarayı kendisinin de sunduğunu biliyordu. "Buyur, Cemşit."

"Yenge," diye seslendi yine ama nereden başlayacağını bilememiş gibiydi. "Şey..."

Kaşları hafiften çatıldı Hasret'in, Hamza'nın haberinin gelmesi ihtimaliyle gerildi. "Ne, Cemşit?"

Karşısında çökmüş olsa da Hasret'liğinden bir şey kaybetmeyen genç kıza baktı Cemşit, evinden çıkmasa dahi köylünün sabrını sınamayı fazlasıyla başarıyordu. Görgülü Murat'ın annesi dahi bilenmişti Hasret'e, yangını kimin çıkardığını bulamasalar da sorumluyu Hasret bilmişlerdi.

"Adnan Bey evde," diyerek Haşim'in evini başıyla işaret etti. Hasret'in bakışları ise gerginlik doluydu.

"Hamza yanında değilse beni alakadar etmiyor, Cemşit."

"Öyle değil, yenge. Şey geldi..."

"Kim geldi?"

Yutkundu Cemşit, Hasret'in ifadesini okumaya çalışarak temkinlice konuştu: "Çakır gelin geldi."

Çatık kaşları önce düzeldi Hasret'in, durağan ifadesi yüzünde biraz kaldı, ardından ince kaşları hafifçe kalktı. Belki de yüz ifadesi bir haftadır ilk kez değişmişti. Günlerdir açmadığı kapısını bu haberle sonuna kadar araladı, adımını eşikten dışarı attı. Bakışlarında

bir tereddüt, merak vardı. Başını çevirip baktı beyaz, kesme taştan yapılmış koca eve. Gözlerine çocuksu bir dalga vurmuş gibiydi. Yumuşak değildi bakışları, sert hiç değildi. Annesi niye gelmişti?

“Anam mı?” dedi fısıltıyla, Cemşit başını sallayarak onayladı onu. Hasret onun bir gün geleceğini biliyordu; onu bir kez daha göreceğini, yollarının yine kesişeceğini, o gelmese bile kendisinin ona gideceğini biliyordu. İçten içe hep farkındaydı, hesapları henüz kapanmamıştı. Hasret ve Çakır gelin günün birinde karşı karşıya geleceklerdi, Hasret’in bilmediği şey ise o gün söyleyecekleri ve duyacaklarıydı.

Yine de onun gelişinin bu kadar sıradan olacağını hiç düşünmemişti. Hiçbir iz yoktu Çakır gelinden. Sokaklar sakın, hava durağan, güneş tepedeydi. Hasret’e kalsa annesinin gelişi fırtınalı havada gökyüzü olağanca bulutluyken ve güneş yüzü görmedikleri, rüzgârın nereden estiği belli olmayan epey karanlık bir günde olurdu. Alışılmadık şekilde sesiz sedasız gelmişti Çakır gelin. Köyü ayağa kaldırmadan, Hasret’in kapısını yumruklamadan, hesap sorup el kaldırmadan. Onun gelişi Hasret’in aklında nedense kıyamet gibiydi. Dereler taşar, ağaçlar kökünden sökülür, evler yıkılır, etraf bulanık bir griyle kaplanır gibi. Çakır gelin demek bu demekti çünkü. Hasret’e hep böyle gelmişti.

Böyle sessiz sedasız gelmesi tedirgin etmişti Hasret’i, annesinin adı anıldığından beri içine çöken uğursuzluk hissini bir türlü atamıyordu. Tanıdığı bir düşman değildi, karnından çıktığı bir düşmandı bu kadın. O kadar tanıdık, o kadar yabancıydı. Kaçmaya çalışıp döndüğü, ayağından kalın bir organla bağılmış gibi uzaklaşmaya çalışıp gidemediği her şeydi annesi.

Ben de bu yollardan geçtim, kızımın hâlini bilirim, demezdi. Dünya yansa demezdi. Belki canıma değsin, gördün mü gününü, derdi. Belki alay ederdi, kendi çektiklerini Hasret de çekecek diye gülerdi. Yutkundu Hasret, içten içe korktuğu laflardı bunlar, onda gördüğü her şeyi kendi de yaşıyordu. Ters olsun istiyordu; o gözlerde biraz olsun merhamet görmek, ufak bir siteme rastlamak istiyordu. Bir kez olsun başkalarının değil, annesinin merhametini istiyordu.

“Ne işi varmış? Geldiği gibi gitsin, evinin yolunu biliyordur,” dedi hislerini derinlere gömmeye çalışarak. Bir yandan onu görmek istiyor,

diğer yandan da bunun hiç bilmediği yerlerde, hiç rastlamayacağı yeni yaralar açacağını biliyordu. Lafını sakınmayacaktı Çakır gelin, bıçağını kesebildiği kadar savuracaktı Hasret'e. Kanatacak, bundan memnun olacaktı.

Cemşit derin bir nefes aldı, Hasret sanki annesini görür gibi bakıyordu o eve. Biraz öfke, biraz kırgınlık vardı bakışlarında. Eğer yanlış görmüyorsa küçücük de bir beklenti. Gözlerini Hasret'in baktığı yere dikip bir süre sonra tekrar genç kıza döndü. "Tek değil, yenge. Necip diye yaşlıca bir adam var yanında, Çakır gelinin babası diye işittim. İmammış."

Daha büyük bir şaşkınlık, buna tezat bir donuklukla Cemşit'e döndü Hasret. "Necip mi?"

Yine başını salladı Cemşit ama Hasret bir türlü inanamıyordu. "Yanlış duymadın, değil mi?"

"Oradan geliyorum, gördüm, yenge."

Tekrar yutkundü Hasret. Haşım'ın evinde ne işleri olduğunu, ne yapmaya çalıştıklarını düşünmekten bir süre konuşamadı. Öğrendiğine göre Adnan ve Mehmet oradaydı. Bu eve gelmediklerine göre kendisine değil, aile eşrafına edecek iki çift lafları vardı. Bu lafların Hasret'in hayrına olmadığı da malumdu.

"Dur bakalım," dedi kısa bir an sonra. "Ne diye gelmişler, görelim. Üstümü değiştirip geliyorum."

Yukarı çıkıp düzgünce siyah bir elbise giyip geri indi. Bir de düşündü bu süreç boyunca, Hamza'nın öldüğünü herkese duyurmuşlardı. *Çoluğun yok, çocuğun yok, seni götüreceğiz* diyebilirdi.

Dedesı de geldiğine göre amaçları kesin buydu, Çakır gelin artık Hasret'e söz geçiremeyeceğini biliyor olmalıydı ki yanına büyüğünü de katıp getirmişti. Ama Hasret'e yabancılardı artık, edecekleri hiçbir lafın tesiri yoktu. Bir insanı yakın görebilmek için kötü gününde yanında mıydı diye bakardı Hasret. Çakır gelin tüm kötü günlerinin sebebi olmuşken, Hasret onun yüzünden baba ocağından olmuşken onu hiçbir türlü iyi ve yakın göremiyordu.

Evden kaçmıştı Hasret. Kendine haklı demiyordu, bu meselenin haklı yanı olmazdı ama yine de hâlâ o kadının kıızıydı. Çakır gelin bir

kez olsun gelip sormamıştı. Belki zalim bir adam çıkacaktı Hamza, belki zarar verecekti, belki kullanacaktı Hasret'i. Belki dövecek, belki öldürecek, belki daha aklına gelmeyen pek çok şey yaşanacaktı. Şu yaşında tanıdığı insan sayısı bir elin parmaklarını geçmezken kaçmıştı Hasret. Annesinin yaptıklarından kaçmıştı daha üç günlük tanıdığı adama. Cahillikti yaptığı, biliyordu. Hamza'nın tatlı diline, sevgisine inanmıştı. Şansı yaver gitmişti sadece, diğer ihtimalleri o sırada hiç düşünmemişti, düşünmek istememişti.

Fakat dünya böyle bir yerdi. Hasret, annesine bile güvenmemesi gerektiğini küçük yaşta öğrenmesine rağmen Hamza'ya güvenmişti. Belki de tamamen gönül işiydi. Hasret, Hamza'nın gözlerine bakarken hiç korkmamış; sanki yıllardır yanındaymış gibi bir tanıdıklıkla sarıp sarmalanmıştı. Güvendiği buydu, mevzu Hamza olduğunda güveni hiç boşa çıkmamıştı.

Âşıktı Hasret, ebediyen âşık kalacaktı. Fakat mesele annesi olduğunda içinde hep bir ukde olacaktı. Çakır gelin hiç peşine düşmemişti Hasret'in, bir kez olsun dönüp bakmamıştı. Kızı ne hâlde, öldü mü kaldı mı diye şu köye inip bir kez dahi yoklamamıştı. Hasret sevmiyordu annesini, onun yüreğinde açtığı oyukları ömür boyu doldurmaya çalışsa da başaramazdı.

Ama istiyordu. Hatasını telafi etmesini, hâlini hatırını sormasını, uzaktan uzağa da olsa yumuşak bir bakışını görmek istiyordu. Annesinden anneliğe dair bir şey görmek istiyordu.

Hiçbiri yoktu, hiçbir zaman olmamıştı. Şimdilerde onun sözünü dinlemediği için vefasız ve riyakâr bir evlattı. Köygöçüren bile olmuştu bu köyde Hasret, vefasızlığı da eksik kalmamalıydı.

"Tek bir adım atmam buradan," dedi sert bir tavırla. Eğilip ayak-kabıllarını giydi, doğrulduğunda düzeltme bahanesiyle eli alyansına gitti. Hamza'dan destek almak ister gibi parmağında çevirdi yüzüğünü, derin bir nefes aldı. "Çok dinlenmişiz herhâlde evde, hemen çullandılar. Bir de değil, iki tane."

Sağ tarafında Cemşit ile Hamza'nın babaevine yürüdü Hasret. Evi terk ederken annesinin bacağında açtığı o kesik kapanmış olmasına rağmen attığı her adımda sızladı. Kulağında bağıırışı, hakaretleri, ilgisizliği, sevgisizliği...

“Geçip karşıma ne diyeceksin, Çakır gelin?” dedi kendi kendine, içten içe tahmin ediyordu işiteceği cümleleri. Kırılıp üzülecekti belki yine ama artık ağlamazdı. Anne olacak yaşa gelmişti Hasret, artık kendi annesine akıtacak gözyaşı kalmamıştı. Bazı meseleleri kapkara topraklara gömmek, içeriden ses gelse de dönüp bakmamak gerekiyordu.

Sağlam durmaya çalışarak geçti beyaz taştan yapılma konağın eşinden, buraya son gelişinde kocasının haberini almıştı, şimdi yine kötü bir haber kulağına çalınacakmış gibi titriyordu. Davetsiz misafirleri hemen gördü, avluda oturuyorlardı. Yıllar önce gördüğü o ketum suretin daha yaş almış hâlinin başında yine beyaz takkesi vardı. Kolunu ev sahibi gibi koltuğun kolçağına yaslamış, elinde sallanan akik tespihiyle duruyordu karşısında dedesi. İçeri girdiği gibi yarı kapalı gözlerini açıp baktı kendisine, sonra da görmek istemez gibi başını çevirdi, tövbe çekip tespihte bir boncuk daha atladi.

Tıpkı onun baktığı gibi bakarak yanıt verdi Hasret. Burada olmasını istemediğini, ondan memnun olmadığını açıkça belli ediyordu suratı. Sonra gözleri Çakır gelini buldu. Annesini inceledi bir süre; beklediği kadar çökmemiş, yıpranmamıştı. Memnuniyetsiz bir ifadeyle etrafı süzüyordu, Hasret’in onu düşündüğü kadar düşünmediği açıkça belliydi. Sanki yaşananlar oldukça sıradan, her an başlarına gelebilirmiş gibi alelade bir bakış vardı gözlerinde. Yaşlı kadının o an en çok rahatsız olduğu şey ise genişçe oturup bir yandan kahvesini, bir yandan kalınca tütününü içen Adnan’dı.

Yutkundu Hasret. Hiç yoksa öfkeli bir bakış görmek isterdi, *hiçbir şey* olmaktansa nefret edilen olmak isterdi, bunun bu kadar canını yakacağını düşünmemişti. Kalbi hızla atıyor, avuçları gerginlikten terliyordu.

Bu manzarada bir yer kaplamak istemiyordu esasen, Mehmet’in yüzündeki ifadeden anladığı kadarıyla birazdan açılacak konular pek de hoşuna gitmeyecekti. Neyse ki Cemşir’in gölgesini her daim yanında hissediyordu, zorla bir yere götürmeye güçleri yetmezdi. Laflara zaten gereken cevabı verirdi. Bu yaşma kadar annesinden öğrendiği bir şey varsa o da dikenli bir dildi.

“Selamünaleyküm,” diyerek kendini belli etti. Çakır gelinin sonunda kendisine dönen bakışlarına dikti gözlerini, asırlar geçse bile düşman kalacak iki insandı onlar. Hasret bu savaşın nedenini bilmiyordu, yıllardır nedenini bilmediği bir savaşın ortasında kılıcını oradan oraya savuruyordu. Annesinin kin dolu bakışlarına aynı şekilde yanıt verdi, içinde kalan son parçaların da kırıldığını ufak bir sızıyla hissediyordu. Tükenmişti Hasret, düşmanlık artık ağır geliyordu.

“Aleykümselam.”

Adnan seslice, imam dedesi dudağını kıpırdatarak mecburen almıştı selamını. Geçip oturdu karşılarna Hasret, dedesi de annesi de yüzüne bakmıyordu. O hâlde neden gelmişlerdi? Hasret’e edecek lafları, onu muhatap alacakları bir mevzu yoksa neden bu evdelerdi?

“Hayrolsun?” dedi dayanamayarak, yok sayıldığı bir ortamda fazla vakit geçirmek istemiyordu. Annesiyle yüz yüze gelmişti, kadın nasıl bıraktıysa öyleydi. Ne bir adım ileri gitmişti ne de bir adım geri. Onu bir daha görmek de istemiyordu Hasret. Madem kimse için bir değeri yoktu, madem insan yerine konmuyordu, o zaman laf da söyleyemezlerdi. Kaza bela olmadan evine geri dönecekti. Derken sorusuna yanıt alamadan Hamza’nın ninesi elinde bastonuyla geniş avluya girdi, Hasret ona da şaşırdı.

“Hoş geldiniz cümleten,” diyen ninenin sesinde bir baskınlık vardı. Buraya haber alıp geldiği, bu ziyaretten de memnun olmadığı belli oluyordu. “Haberimiz olsaydı daha münasip karşılardık, Çakır gelin. Biricik torunumun gelininin anasıyla dedesi!”

O tondaki iğneleri fark ederek dudaklarının kenarını kıvırdı Hasret, Adnan Bey annesi gelince oturuşunu toparlamıştı. Hâl hatır sorma faslı oldu, annesini de dedesini de süzdü Hasret. Pek değişmese de benzi solmuştu, gözlerinin ferri azalmıştı Çakır gelinin. Yine de o kin, öfke ve yabancılık aynıydı.

Dedesi ise sanki utanılacak bir insanmış gibi ötelere bakıyordu sürekli. Muhtemelen Hamza’nın öldüğünü duyduğu için o evde yalnız başına kalmasının münasip olmayacağını söyleyecekti. Hasret iyi tanımasa da iyi sezmişti adamı, onca yıldır dul kızının yanına uğramayan adam şimdi hayır işlemek için gelecek değildi.

“Önce kendi kızına baksın,” diye fısıldadı Hasret. “Kaç yıl kocasız durdu.” Adnan Bey’in tuhaf bakışını görse de yüzüne bakmadı. Ona da öfkeliydi. Olup biten her şeyin cezasını Hasret’e kesmeye alışmışlardı. Güzün ortasında yere yaprak düşse Hasret’ten bileceklerdi.

“Durum bellidir büyükana,” dedi Necip, Hasret o sırada hangisinin yaşının daha çok olduğunu düşündü. “Damadın ahvali bellidir, olup biten her şey köylünün dilinde. Namazını daha kılamadık ama Allah rahmet eylesin.”

Yutkundu Hasret, sanki edilen laflar doğruymuş gibi ağır bir his oturdu göğsünün ortasına. Bir an nefes alamadığını sandı, Adnan’ın ufak öksürüğüyle kendine gelip ona çevirdi bakışlarını. Adam kalın sigarasına dudağma götürüp derin bir nefes çekti, o sırada güven verir gibi gözlerini bir kez kapatıp açtı. Necip sanki alelade bir meseleden konuşur gibi devam etti:

“Daha gencecik kız bizimki de.” Sesler Hasret’e uğultu gibi geliyordu. “Damadın kırkı çıksın, sonra yanımıza alırız Hasret’i. Burada kocasız, çatisız duramaz.”

Nine çenesini kaldırdı, Hasret’in dedesine üstten üstten baktı. Adnan’ın keyfi kaçmış, elindeki sigarayı söndürmüş, tüm ilgisini karşısındaki adama vermişti. Daha lafı o alamadan nine konuştu: “Gelin bu eşikten geçmiştir, imam efendi.” Bu lafın anlamını idrak etmesi için biraz sessiz kalarak izledi adamı.

“Bu eşikten geçen bir ömür Nezihî’dir. Sen kimi kimin yuvasından alıyorsun?”

Bir tövbe daha çekti adam, respini iki çocuk kadar ilerletti. “Yuva mı kalmış ortalıkta? Kim kimin eşiginden geçmiş? İmamlığı yarım yamalak bir oğlana kıydırmışlar nikâhı, kim takmış bu kızın duvağını? Düğün gören, işiten yok.”

Nine dişlerini sıktı, öfkeleniği belliydi, elindeki bastonu bir kez yere vurdu. “Kimmiş o yarım imam, kimsin de kimi yeriyorsun, efendi?”

“Bizim ilmimiz başkadır, o okullu imamın tahsili başkadır,” dedi adam açık bir böbürlenmeyle. “Bize denk düşmez.”

Hasret kaşlarını kaldırdı. Zaten resmî nikâhı yoktu, bu nikâhını da mı yok sayacaklardı? Olanlara şaşmıyordu artık, elinde Hamza'dan kalan bir nikâhı vardı onu da böyle harcatmazdı.

Bir de Hamza'nın dedikleri gelmişti aklına: *Bir imam Ankara'dan okur ezanı, diğeri Şam'dan.*

Bahsettiği iki farklı imam bunlar olsa gerekti. Dudaklarını aşağı doğru büktü, tek laf etmeden dinledi konuşulanları. Öyle bir yer-deydi ki şu zamandan sonra kimse saçının teline ilişemezdi, iliş-tirmezdi. O yüzden isteyen istediğini konuşabilirdi.

“Size düşmezse bize düşer, ziyarı yok. Kimseyi götüremezsin bu-radan. Ha, kendi rızasıyla çıkacaksa o başka. Yine de bizim gelini-mizdir, elimizi bir ömür üzerinden çekmeyiz.”

İmamın da Çakır gelinin de bakışları birden kendisine döndü, Çakır gelin ilk kez kendisine hitaben konuştu: “Çıkar,” dedi Hasret için. “Kendi rızasıyla çıkar.”

Kimseye şaşırma fırsatı vermeden başını iki yana salladı Hasret. “Çıkmam.” Hem alayla hem acıyla güldü. “Bir ömür tutarım ko-camın yasını, anam bilir bu işleri, dedem de müsaade eder.”

“Bir kere yaparım o hatayı!” diye hiddetle elini kaldırıp tespihin imamesini Hasret'e doğrulttu adam. “Karı kısmını tek başına bı-rakmak neymiş?”

“Anam ne diye kaldı o zaman?”

“Sen vardın yanında.”

“Belki benim de yavrum olur yanımda.”

Ağzından çıkan lafa kendi bile şaşırdı Hasret. Bunu düşündü-ğünü, beklediğini bile bilmiyordu. Hamza'yı düşünmüştü hep, onun kendisine vereceği hediye aklına getirmemişti.

Çakır gelin de imam da birbirlerine baktılar, Hasret onların bu kadar benzemesine şaşırmıyordu. Nine ardına yaslandı rahatça. “Her şeyden önce iddet mühleti vardır, imam efendi. İlmini sorgulamak haddimiz değildir ama okullu imam bile bilir bunları.”

Nine ile imam bir süre bakıştı, Hasret o sırada annesine baktı uzun uzun. Bir acı aradı gözlerinde hatta bir acıma. Bulsa şükredecekti.

Küçüklüğünden beri sevilmediğini bilirdi aslında, bir yandan içini rahatlatırdı bu durum. Her şeyi beklerdi, hayal kırıklığına uğramazdı.

Yine de şimdi yaralarının aynı yerden olduğunu düşünerek bir parça da olsa ince bir bakış beklemişti ondan. Yoktu. Zaten anlık bir beklentiydi, sonra Hasret'in bakışları da sertleşmişti.

"Vakti dolduktan sonra gelip alacağım Hasret'i," dedi kadın, Hasret bakışlarını ondan çekmiyordu, öyle olunca kimse de yanıt vermedi. Nine onlara sertçe bakıyor, Adnan tarifi zor bir bakışla ortada dönen meseleyi izliyordu. Ayaklandılar, tek kelime etmeden kapıdan çıktılar. Nedenini bilmesede Hasret de peşlerinden çıktı yolcu eder gibi.

Beklediği şey çok yakındı.

İmam yürüyüp gitti düşünceli ve öfkeli bir şekilde, Çakır gelin kaldı geride. Yüz yüze geldi ana kız. Hasret'in yüreği hızla atmaya başladı, duyacağı şeyleri bekledi. Şimdi ardını dönüp evine gitmesi, kapısını kilitlemesi gerekiyordu ama kendi kilitlenmiş gibi duruyordu annesinin karşısında.

"Rahata erdin mi şimdi?" diye sordu Çakır gelin, onu bir perdenin ardından izler gibi izledi Hasret. "Kaçtın kocaya, huzur buldun mu?"

Acır gibi bir ifade, alaylı bir gülüş vardı yüzünde. "Emeğim de sütüm de kalsın boğazında, lafımı dinlemeyip gittin ya her şey hak sana! Kuyruğunu sürttün sürttün adama, en sonunda nikâhına da girdin."

Yine hiçbir şey demedi Hasret, öylece baktı Çakır gelinin yüzüne. "El âleme maskara olmuşsun şimdi. *Köygöçüren*, diyorlar arkandan. *Yollu*, diyorlar. *Kocası öldü, düşmanına varacak*, diyorlar. Anasının lafını dinlemeyene her bir şeyi derler, bilmiyor muydun sanki?"

Annesinin kırıışmış yüzünü izlemeye devam etti Hasret, bakışlarındaki her kötü duyguyu hapsetti aklına. "Dere kenarlarında oynayıp durdun, günahı da sevabı da öğretememişim sana! Ne oldu? Kına yak şimdi."

Yüzü ifadesiz, içi dermansız baktı annesine. Bitiyordu yavaş yavaş. Bir mum son demlerinde nasıl dalgalanıyorsa, alevi nasıl yalpalıyorsa öyleydi Çakır gelin.

“Ölmüş kocan.” Hasret’e baktı pis bir şeye bakar gibi. “Oh, iyi olmuş. Anlarsın şimdi dünya kaç bucakmış!”

Hasret bu lafları duyunca alacağı nefesi alamadı ama gözlerini de kaçırmadı annesinden. Sessiz sedasızdı, içindeki fırtınaya tezat dışında yaprak kımıldamıyordu.

“Ama malı mülkü sana kalır sanma, burada rahat rahat yaşar giderim sanma. Sen beni ezdin, ben de seni ezeceğim!” Sanki hiç ezmemiş gibi söyledi bunu Çakır gelin, gülmek istedi Hasret. Ağlayamadığı gibi gülemedi de.

“Hamza ölmüş, Hasret kalmış. Peh! İsmail ölünce de Çakır gelin kaldıydı.”

Lafını bitirip başını hızla çevirdi, ötelere baktı Çakır gelin. Hasret sessizdi, diyecek çok lafı vardı ama ağzını açmadı. Konuşabilirdi, bu lafların hepsini annesinin ağzına tıkabilirdi. Onun karnından çıkmıştı, esasında Çakır gelinin bir eksiği değildi. Lafları ondan daha yumuşak, daha acıtmaz değildi. Yine de konuşmadı.

Tekrar dönüp Hasret’in kaliteli görünen siyah elbisesini süzdü. “Geleceksin yanıma!” dedi sertçe. “Gebe olmadığın anlaşılın, isteyen var. Çok baş edemem seninle, dul kadınsın sonuçta.”

Gözlerini birkaç kez kırpıştırarak dinlemeye devam etti Hasret.

“Bir adam talip sana.”

Buna elinde olmadan güldü Hasret, yutkunup sesini toparladı. “Tanımadın mı beni, Çakır gelin? Bu kan senin kanın.”

“En iyi ben tanırım, dediğimden bu kez çıkmayacaksın!”

“Ya çıkarsam?”

Lafını bitirir bitirmez yüzüne sert bir tokat çarptı, zerre şaşırmadı Hasret. Dudağına yakın vurduğundan ince bir batma hissetti, kanadığına emindi, Hamza gittiğinden beri damarlarında durmak istemiyordu kanı, akacak yer arıyordu.

“Çıkmayacaksın.” Kinli kinli baktı yine kadın. “Ayarttığın adamın sefasını süremedin, bari evinin sür. Çok yakın Hasret, küçükten ecektim başını.”

Sonra ardını döndü gitmek için ama yer etmiş gibi sızladı Hasret'in yüreği. Bu denli acımasızlık bu kadına dahi fazla olmalıydı. Bir adım iki adım, belki hayatının hepsi gözünün önünden geçti o an.

Acıktığı için aldığı bir lokmalık peynir yüzünden yediği dayak, babasını yanağından öpüp içeri kaçtığı için başının arkasına yediği tokat, yüzüstü düşüşü, saçlarının çekilmesi, kızgın soba demiriyle dürtüldüğünden şimdilerde bile izi olan yanık yarası, hakaretleri, aşağılamaları...

Hepsi bir olup dolandı aklında. Sesler birbirine karıştı, görüntüler iç içe geçti. Hangisi gerçekti, hangisi hayaldi, ayırt edemedi Hasret.

"Çakır gelin!" diye seslendi sonra. Eğildi yavaşça, yerden titreyen elleriyle bir avuç toprak aldı, kumlu toprak sımsıkı kapattığı parmaklarının arasından biraz sızıp esen rüzgârda savruldu, o doğrulana kadar dönüp kendisine bakmıştı annesi. Gözleri dolu dolu güldü Hasret. Bu fersiz, bitmiş bir gülüştü. Bakışlarındaki boşluk tanıdıktı Çakır geline, yine de bir zerre merhamet filizlenmedi bakışlarında.

"Sen bana ah etmişsin, analık hakkı sonuçta, kocamdan yana tuttu." Bir damla hızlıca düştü yanağından, göğsündeki titreme geçmiyordu. "Ben de sana ediyorum." Yutkundü sertçe, gülümsemesine rağmen dolu olan gözünden bir damla daha aktı, dudağının kıyısından geçip yarasını yaktı. Sesi titrese de söylediklerinin yüreğinden geldiği açıktı. "Vebalim boynuna asılsın, ölüm döşeğinde bir yudum su verenin olmasın. Öyle zor ver ki canını, bana yaşattıklarının ahı çıksın!"

Elindeki bir avuç toprağı annesinin yüzüne doğru savurdu Hasret. O andan sonra üç gün yaşamadı Çakır gelin. İlk toprağını, büyük Nezihi konağının önünde yıllardır bir dirhem şefkat göstermediği kızı Hasret attı.

Alelaide bir insan gibi öldü. Hasret'e göre ölümü de gelişi gibi kıyamete benzer, şu bastıkları toprağın her zerresi titrerdi. Öyle bir yerdeydi annesi. Hasret ondan bu kadar çekinmiş, bu çekinmeleri yıllardır bastırmıştı. Yıllardır mücadele ettiği kadının gidişi Hasret'in savuracağı bir avuç toprağa bakıyordu.

Onun son günleri Hasret için tamamen rivayetten ibaretti. Adını yine anmamıştı Hasret'in, varsa voksa kocasını savıklamıştı. Durumunu

epeyce düşkünleşmiş, Hasret'in yanından gittikten sonra son nefesini verene kadar gözünü hiç kırpmamıştı. Ona bakan da Necip'in buradaki imam dostu, onun aile eşrafıydı.

Sahiden zor vermişti canını. Hasret onun ölüm haberini evinin önüne koşturan bir çocuktan öğrenmişti. Hasret için o gün bir devir kapanmıştı.

"Hasret abla!" diye koşturmuştu bir çocuk evinin önüne. Adının Esat olduğunu duymuştu Hasret. Yine kapıyı açmamış fakat yaklaşıp kulak vermişti.

Çocuk belki de elli kez çağırdı Hasret'i fakat inadı inattı, kapıyı açmadı. Kenardan köşeden Memo'nun sesini duydu: "Boşuna bağırma, Esat," diyordu çocuğa. "Hasret ablam açmaz kapıyı. Ağam yok ya."

"Oğlum! Çakır gelin ölmüş, onu haber edeceğim," dedi çocuk. "Cenaze varmış öğlen."

Memo'nun sesi kesildi bir an, Hasret duyduklarıyla kapıdan bir adım uzaklaştı, irileşen gözleriyle demir kapıya daldı bakışları, öylece kalakaldı. Dünya durdu sanki bir an, tepesini yakan güneş kayboldu, rüzgâr dindi, bulutlar durdu, sular duruldu, sesler kesildi. Hasret'in kalbi durmadı, Çakır gelininki durmuştu. Hasret'in solukları durmadı, annesinin durmuştu. Ufak bir uğultu vardı yine, iki küçük çocuğun bir adımlık mesafedeki demir kapıyı küçük yumruklarıyla çaldığını çok uzaklardan işitiyordu.

Çakır gelin ölmüştü.

Donuk gözlerinden bir yaş düştü Hasret'in. İçine bir boşluk yerleşti, bir oyuk açıldı, omzundan tonlarca yük kalktı, göğsüne bir ağırlık eklendi. Ne hissedeceğini, nasıl hissedeceğini bilememenin karmaşasıyla öylece kaldı bir anlığına.

Çakır gelin ölmüş...

Ne yaptığını bilmeden kapıyı açtı, iki çocuğun da yumrukları havada kalmış, şaşkınca kendisine bakıyordu. Kapıyı açmayacağını düşündükleri kesindi, zaten Hasret'e bu kapıyı ya Hamza'nın gelişi ya da Çakır gelinin gidişi açtırdı.

Esat haberin mahiyetini düşünmeden, yalnızca ulaştırmış olmanın şevki ve çocukça bir düşüncesizlikle bağırarak söyledi Hasret'in

Yüzüne annesinin öldüğünü ve cenazeye Hasret'i de çağırdıklarını. Ardından giydiği tabanı ince terliklerle ses çıkara çıkara toprak yolda geldiği tarafa doğru koştu.

Hasret onun ardından gözleri dalmış gibi baktı bir süre, Çakır geline savurduğu o ölü toprağı şimdi kendi üzerine atılmış gibi hissediyordu. Sanki iki soluk sonra gömeceklerdi Hasret'i de. Yutkundur, Memo'nun çekingen bakışlarla kendisini izlediğini fark etti, dalgın gözlerini küçük çocuğa çevirdi. Biraz onunla göz göze kaldı, ne bakışlarındaki kederi görüyordu çocuğun ne de gözünün kıyısında izi kalmış ufak yarayı. Perde inmişti sanki gözlerine, herkese kördü Hasret.

Yüzünü göğe kaldırdı, kahverengi bakışlarına bir de mavi eklendi. Memo hâlâ onu izliyordu. İzlediği Hasret değildi esasında, bir çiçeğin soluşuna şahit oluyordu.

Bir kuş sürüsü geçti gökyüzünden, kalabalıklardı. Göç ediyorlardı zira kış yaklaşmıştı. Hasret'in gözlerine bir karaltı ekledi bu göç edenler fakat tesiri azdı. Mevsim değişmişti, bu rüzgârlar artık Hasret'e değmiyordu.

"Gördün mü, Memo?" derken sesi kısıktı. Memo da ağlayacağı zamanlar sesi titremesin diye böyle sessizce konuşurdu. Hasret de öyle konuşuyordu. Yutkundur Memo; Hasret'in gözlerinde gördüğü, boğazından geçmeyecek o acıları bir bir yuttu. Hasret hâlâ göğe bakıyordu.

"Kuşlar da gitti."

Bir düşmanı bile yoktu artık Hasret'in. Ne savaşılmaya gerek kalmıştı ne de sevmeye. Her şey usul usul bitiyordu.

"Herkes gitti."

Davetsiz misafirlerin geldiği o gün Adnan'ın yardımcısı Akif kapı kenarından dinlemişti konuşmayı. Hasret ve annesinin konuşmasını dinlemek ne kadar kendisine göre etik olmasa da konuşmanın detayları aklını karıştırmış ve duyduklarından sonra dinlemekte ne kadar haklı olduğunu anlamıştı. Hasret'in bu konuşmada dikkat etmediği bir nokta varsa o da talip meselesiydi.

Köye geldiğinden beri ortamı kendi mantığına göre analiz etmişti Akif, tahsilli ve akıllı bir adamdı. Hamza'nın buradaki konumunu düşündüğünde ondan daha zengini veya nüfuzlusu çıkmadığı sürece Hasret'e kimse talip olamazdı. Bunu yine Murat'ın planladığını veya planlamaya çalıştığını anlayabiliyordu. Bu yüzden meseleyi derhâl Adnan'a açtı. Adnan Bey zaten hiç hazzetmemişti o yaşlı kadından ve imamdan, Murat'la görüşmüş olmalarına da bu yüzden şaşırmadı.

Şaşırdığı şey, Murat'ın bu kadar iyi saklanması ve haberleri olmadan köye girebilmesiydi.

Adamlarını daha sıkı bir asayiş için tembihledi, tam o sıralarda köyü nedense jandarmalar sık sık ziyaret etmeye başlamıştı. Muhterem ve ailesi resmiyette talihsiz bir kazaya kurban gitmişlerdi. Adnan, jandarmanın bu denetiminin nedenini Hamza'nın vurulmasının ardındaki hadiseler zannetse de değildi.

Mehmet, Hasret'i ihbar etmişti.

Resmî olarak evli olmadığı için evinden attırmak hatta tutuklatmak istemişti fakat pek de beklemediği bir öğretmen engeli çıkmıştı karşısına. Jandarma komutanı önce öğretmenin yanına gitmiş, gelen ihbarın nedenini ona sormuştu. Köyün en sağlam ailelerinden biriydi Nezihiler, ailenin bir oğlu diğer oğlunun karısını ihbar ediyordu. Hamza ve Hasret'in evlendiği kulağına çalınmıştı tabii. Hamza'nın evlendiğini şehirdeki tüccarlar, esnaflar bile biliyordu. Bir de bu kız bir süre öğretmenin yanında kalmıştı, meselenin aslını öğretmen biliyor olmalıydı yani. Bir de aralarındaki münasebetten

kaynaklı olarak komutan bu kadına güveniyordu. Güveni de boşa çıkmamış; Hasret ve Hamza'nın evli olduğunu, resmî nikâha yeti-şmeden Hamza'nın vurulduğunu, Mehmet'in maddi beklentiler içinde olduğunu öğrenmişti. Ama ihbar ihbardı, komutan gidip görünmeli ve bir de Hasret'ten dinlemeliydi. O sırada öğretmen vakit kazanmak için hızlıca konuşmuş, nikâhın belki de kıyıldığını ama kendisinin haberi olmadığını söylemişti. Komutan epey farkındaydı öğretmenin tavrının, ne yapmaya çalıştığını da anlamıştı. Bozuntuya vermedi. Köyde bir süredir sular durulmuyordu, bu yüzden ihbarın detaylarını almadan gelip içeriğini burada öğrenmişti. Aracın telsizinden karakola haber saldı belediyeyi arayıp sordurmak için. O sırada lojmandan uzaklaşmış, askerî aracın açık kapısına yaslanmış, haber bekliyordu. Bir yandan da lojmanın önünde oturmuş, elleriyle oynayan öğretmeni izliyordu.

Telsizden cızırtılı bir ses geldi, belediyeden öğrenilenler hakkında bilgi verdi karakoldaki er. Hiçbir şey söylemeden dinledi komutan, ardından *tamam*, diyerek yerine koydu telsizi. Yine aynı bakışla öğretmeni selamlayarak arabaya bindi, diğer askerler de toparlanınca Hasret'in evine uğramadan geri döndüler.

Hasret'in resmî nikâhı yakın bir zamanda kıyılmıştı. İhbar asilsizdi.

Mehmet'in o günün sabahından beri söylediği, *jandarma bugün Hasret'i kapı dışarı edecek* lafı da sönüp gitti. Yine de etkisi büyüktü, önce bir süre öğretmenle komutanın lafını ettiler fakat dönüp dolaşıkları yer aynıydı. Hasret artık köylünün kürkçü dükkânıydı.

"Bizim Köygöçüren'i jandarma bile yerinden edemedi."

Akif bu insanları yüzünde mütevazı bir tebessümle izliyor ama yeri geldiğinde de cüretkârlıklarına hayret etmeden duramıyordu. Bir sınırı aşmışlık, hadsizlik ve tuhaf bir samimiyet mevcuttu. Hiçbir zaman bunu tam anlamıyla anlamlandıramayacaktı. Cevdet'in ve Adnan Bey'in aksine aileden gelen bir eğitimi, bu aileninse yedi kuşak İstanbul'a dayanan bir tarihi vardı. Hukukçuydu Akif, Adnan Bey'in resmî olan her konuda danışmanıydı. Yine onun söylediğine göre, Akif'in şehirli kimliği köy hayatını idrak edemeyecek kadar baskındı.

Buna rağmen uyum sağlıyordu Akif. Talip meselesindeki yorumu da bunu kanıtlar nitelikteydi, günler geçmişken Murat'ı tetiklemek adına bir dedikodu çıkardılar. Asıl amaçları Murat'ın başını deliğinden biraz olsun çıkarmasıydı. Yine Hasret'i düşünen yoktu, dedikoduların onun kulağına gidip gitmediğini bile bilmiyorlardı.

"Hamza'nın kırkı çıktıktan sonra Hasret anasının yanına geri dönecekmiş. Sonra başkasıyla evlenecekmiş, Çakır gelin kızı Hasret için, 'Dul kadınla baş edemem,' demiş. Eh, Çakır gelin öldüyse dedesinin yanına gidecek, oradan buradan isteyen birine verecekler kızı. İsteyeni de çokmuş, kaç köyden görücüye gelmişler. Hasret, 'Evlenmem,' demiş ama kim kime kalmış bu dünyada, Hasret mi Hamza'ya kalacak?"

Köylünün gözünde Murat için açık bir davetti bu, Çakır gelinin sözlerinden sonra insanların gözü Murat'ı arar olmuştu. Gelmesini, eskiden Hasret'in karşısına nasıl çıktıysa yine çıkmasını bekliyorlardı. Hatta öyle ki bu mevzuyu aralarında çok kez konuşmuşlar, konuştukça bundan bir heyecan duymaya başlamışlardı. Gözleri bir zamanlar Hamza'nın, Hasret'in peşinde yürüdüğü bu meydanlarda Hasret ve Murat'ı izlemek ister olmuştu. Hamza ölmüştü, cenazesi henüz olmamışsa da mühim değildi, insan dediğin kimleri kimleri unutmuştu. Hasret mi Hamza'yı unutmayacaktı? Unuturdu. Murat iyiydi onun için. Hem Hamza'yı karşısına alacak kadar, onu vurduracak kadar sevmişti Hasret'i. Yıllanmış bir davayı tekrar açmış, Hasret için savaşmıştı.

Böyle bir rüzgâr dolanıp duruyordu köydeki eski püskü evlerin arasında, Murat'ın dönüşünü bekliyorlardı şimdi. Esasında haberlerinin olmadığı bir mesele varsa o da Murat'ı uzaklarda ararken adamın köyün içinde fink atıyor olmasıydı. Çok olmamıştı geleli, üstelik hemen köye de gelmemişti. Yürüttüğü sular samanları aşırıyordu, çok övdükleri Adnan'ın bile ruhu duymamıştı buraya geldiğini. Belki de duymuştu ama karşısına çıkmaya cesaret edemiyordu. O anlık öyle düşünmüştü Murat. Aklında Hasret vardı, asıl mücadele etmesi gereken kişinin o olduğunu düşünüyordu. Hasret'le Hasret için mücadele edecekti. Zor olacaktı, biliyordu.

Buraya gelmeden önce bu kadar zor olacağını, Hasret'in ortaya çıkıp *Hamza'yı Murat vurdurdu*, diyeceğini bilmiyordu. Sadece

bununla da kalmamıştı Hasret, çıkan dedikodularda tam da Murat'ın istediği gibi yan yana anılıyordu isimleri. Fakat bunu da yüksek perdeden reddediyordu Hasret, Murat için *kocamın katili* diyordu. Bu kadarını beklememişti Murat, bu kadar iz bırakmadan yürüttüğünü düşündüğü işin nasıl açığa çıktığını bilmiyordu. Hasret'in karşısına geçtiğinde bunu inkâr edebilecek kadar bağlantısını zayıf tutmuştu. Nihayetinde Hamza, Şerife'nin Mustafa'ya kaçması sebebiyle vurulmuştu. Murat'ın bunda nasıl parmağı olabilirdi?

Hasret'in meseleyi bu kadar çabuk çözeceğini, bu kadar tereddüt-süzce kendisini düşman ilan edeceğini düşünmemişti. Şimdi çıkıp *Hamza'yı ben vurdurmadım* dese bir Allah'ın kulu inanmazdı. Hasret Allah'ın sevdiği kullarındandı, o hiç inanmazdı.

Koskoca bir ahırı yaktırmıştı Hasret. Öğrendiğine göre köylülerin bir kısmına iş vermemişti, biraz zaman sonra da Görgülülerle iş tutan pek çok kişiden desteğini çekmişti. Birazı Hamza'nın işiyse birazı Hasret'in oyunlarıydı. Kapalı kapıların ardından fokurdayan kaynar su gibiydi, kendi çıkmasa da söylediklerini Cemşit'e bir bir yaptırıyordu. Bağ yollarını kapattırmıştı, Görgülülerin tarlalarına giden suları kestirmişti. Şehirdeki bağlantısı olan tüccarlara ya rüşvet vermiş ya da tehdit etmiş, ticaretini kestirmişti. Murat'ın zamanında Hamza'ya yaptığı ne varsa Hasret tarafından yapılıyordu şimdi.

Buna gülüyordu Murat. Hasret'in kendisiyle uğraşmasından içten içe zevk de alıyordu. En büyük isteği karşısına çıkmak, gözlerinin içine bakmaktı. O gözlerdeki ateşi istiyordu. Sırf bu yüzden çalmıştı Hasret'in annesinin kapısını. Tatlı diliyle yılanı deliğinden çıkarırdı fakat bu yılan deliğinden çıkmaya zaten hevesliydi. Çabuk ikna olmuş, Hasret'i kendisine vereceğine de ant içmişti. Aralarındaki davayı biliyordu yaşlı kadın, hevesinin nedeni buydu. Kadın öldüğüne göre sözü de düşmüştü, Murat kendi işini kendisi halledecekti. İşine yarayacaksa Necip denen adamı kullanabilirdi.

Gözlerini Hasret'in evinden çekmeden derin bir soluk aldı Murat. Duvarları yüksekti fakat aşılmaz değildi, söz konusu Hasret olduğunda Murat'ın aşamayacağı duvar yoktu. Hamza'yı öldürmeyi göze almıştı, bundan ötesi yoktu.

Köylünün ağzında dolaşan lafa tezat, onun ölmediğinin de farkındaydı. Kolay kolay gidecek bir adam değildi Hamza. Murat onun hangi hastanede, nerede olduğunu soruşturuyordu. Çünkü biliyordu, Hamza'dan daha tehlikeli bir şey varsa o da canına kast edilmiş fakat ölmemiş bir Hamza'ydı.

Eğer dönerse, dönebilirse köyü şimdiye kadar görülmemiş bir dava bekliyor olacaktı. İkisinden birinin cesedi çıkacaktı buradan, bunun da farkındaydı. Bu yüzden hazırlığını iyi yapıyordu.

Elindeki sigaranın külünü döktü, son günlerde uzayan saçları altına dökülüyordu. Ay tepede tüm parlaklığıyla duruyor, yeşil gözlerini aydınlatıyordu. Duvarların ardını görür gibi bir bakışı vardı Murat'ın. İçinde bir yerde istediğini alamamış olmanın hırsı yatıyor, üzerini de Hasret'in güzelliği örtüyordu. Derin bir kararsızlığın koununda sigarasını bitirene kadar bekledi, gece yarılanmıştı. Ayın parlak ışığını bulutlar örttü bir süre, bu gizli zamanları severdi Murat, etrafına kısa bir bakış atıp eve yönelecek oldu ama duyduğu sesle duraksadı.

Bir koşturma sesi vardı, bir çocuk telaşlı ve ağlamaklı sesiyle Hasret'in kapısına geliyordu. Kapıya gelip iki basamak çıktı çocuk, içli içli fakat sesini dışarı taşırmayarak ağlıyordu. Küçük bedenini büzerek merdivene oturdu, ne kapıyı çalmıştı ne de seslenmişti.

Kaşlarını çattı Murat, planladığı şey iki dakikalığına uykuda bile olsa Hasret'i görmekti. Fakat bu çocuk buradayken olmazdı. O anlık düşünmüyordu neden bu çocuğun burada olduğunu, gece vakti neden ağladığını...

Birkaç tıkırtı geldi evden, çocuk dizlerine gömdüğü başını kaldırıp merdivenden aksayarak indi, evin köşesine geçip saklandı. Kapı açıldı sonra, Murat bu sahneyi izliyordu uzaktan. Hasret dışarı çıktı. Üzerinde uzun kollu, ayaklarına kadar örten bir gecelik ve dağınık saçlarıyla uykusuz hâlde baktı dışarı.

"Memo?" dedi sessiz bir seslenişle, sonra yükseldi sesi: "Memo, sen misin?"

Çocuk sesini çıkarmıyordu, Hasret'in görmeyeceği bir yere sinmişti. Genç kızın uzaklardaki bir eve bakışını, kederle soluk alışını, elini göğsüne koyuşunu izledi bir süre. Kendi kendine konuştu

Hasret, sonra tereddütle kapattı kapıyı, kapatmadan önce bir kez daha çıkıp sağına soluna baktı.

Memo çıkmadı o gün evin köşesinden, Murat da Hasret'in evine giremedi. Kendi hâlinde ufak bir nöbetçiydi Memo fakat canı yanıyordu.

“Durumu nasıl, şimdiye dek ayaklanmış olması gerekiyordu.” Elinde sigarasıyla yine telefon başındaydı Adnan. Doktorla konuşurken bu kez sesi biraz daha sertti.

“Durumu iyiye gidiyor, Adnan Bey. Fakat bilinci henüz tamamen açılmadı, sadece birkaç kez sayıklama durumu gözlemledik. Bu durumda elimizden gelen bir şey yok, hastanın hazır olmasını bekleyeceğiz.”

“Sikeceğim şimdi hazır olmasını! İki üç kere Hasret, Murat deyince uyanır o!”

Anlamayarak kekeledi doktor, Adnan ahizeyi hızla yerine koydu, doktor telefonun diğer ucunda kulağından çektiği ahizeyle bakıştı biraz, ardından tedirgince yerine koydu.

“Efendim, Ankara’ya gidecek misiniz?”

Başını iki yana salladı Adnan. “Hayır, iyileşip gelsin hergele, bu kadar yattığı yeter. Kız burada nelerle uğraşıyor!”

Başını salladı yardımcısı, o da sıkıntılıydı. “Durum nasıl ilerleyecek peki? İstanbul’a...”

“Henüz dönmeyeceğiz, Akif. Hamza gelsin, düzeni oturtsun, sonra bakarız. Bunlar bu kızı çiğ çiğ yerler. O imam olacak adamdan hiç hoşlanmadım.”

Başta ne kadar sevmese de tuhaf bir hâli vardı Hasret'in, Adnan gibi bir adamda bile hayranlık uyandıracak kadar dirayetli ve hazırcevaptı. Kendisiyle ne kadar konuşmasa da etrafındayken sergilediği tavırları gözlemlemişti.

Söylenene göre Hamza yanında olduğunda bunun onlarca katı neşesi vardı. Başta o bile Murat’a gidebileceğine inanmıştı çünkü esasında kadınlar böyleydi.

Fakat yaptıkları, söyledikleri, duruşu derken ince bir güven işlemiştii Adnan'a. Şimdilerde ne kadar kızın arkasında durmak ve korumak istese de Hasret artık Adnan'ın önünde durmazdı. Hamza'nın yanına göndermemiştii onu, Hasret'in tüm öfkesi bundandı. O zaman Adnan desteklememiştii, şimdi ise Hasret desteğini istemiyordu. Genç kıza karşı anlayışlı olmak için geç kalmıştı Adnan.

"Annesi ve dedesinin tavrı fazlasıyla nahoştii," dedi Akif.

"Şerefsizler desen kâfi, Akif. Öyle kibarlık işlemez bunlara. Evli barklı kıızı yanlarına alacaklar da ne olacak? Dayak, hakaret, en son da yeter ki zulüm olsun diye dul bir koca. Artık kıza kim daha kötü davranacaksa ona gönderecekler." Alayla baktı Akif'in yüzüne. "Niye, biliyor musun?"

"Neden, efendim?"

"Sırf dedikleri olmadı diye. Kıızı kendi istediğini yaptı diye." Akif'in yutkunuşunu izledi Adnan, şehirli çocuklar anlamazdı bunu. "Babam da böyledir, çok iyi tanırım buranın insanını. Hasret en çok Murat'ı istemez şimdi, o kadın da en çok Murat'la evlendirmek ister." Güldü Adnan. "Allah'tan öldü de kıızı kurtuldu."

Akif biraz düşündü bu lafın üzerine. Hasret'in annesiyle yüzleşmesine anbean şahit olmuştu. Tüm söylenenler karşısında sessizliğine, konuştuğunda sesindeki kedere, sitemine. Her şeyi duymuştu, duymadıklarını da hissetmişti, bu kııza haksız yere zalim bir insanmış gibi davranıyorlardı. "Hanımefendi üzölmüşdür belki annesinin ölmüne."

Ağzının içinde reddedercesine bir ses çıkardı Adnan. "Sanmam."

Düşünceli bakışlarını önüne dikti Akif. Belki de kendi yanlış yorumluyordu genç kıızı, bilmiyordu. "Beyefendinin haberini verdikten sonra Hasret Hanım'ın tepkilerinde bir durağanlaşma görüyorum, umarım tekrar bir araya geldiklerinde problem yaşamazlar."

"Yaşamazlar. Hamza için ölüyor kıızı, bizimki de sayıklıyormuş."

Başını salladı Akif, biraz sessizlik oldu aralarında. "Hasret Hanım, Görgülü ailesine yakın olanlara bir daha iş vermeyeceğini söyleyince köyden beş hane göç etmiş. Bu yeni bir kavgaya neden olabilir."

“İyi olmuş, kavga çıkaramazlar artık. *Jandarmayı bile alt etti*, demiyorlar mı bu kız için? *Görgülülerin ahırını yaktı*, dediler ama onlar da bir şey yapamadı, lafını dinlemeyeni de sürdürdü köyden. Ec, daha kim ne diyecek? Bu gidenlerin dahası da gelir, sahiden köygöçüren olacak başımıza.” Dumanlı bir nefes verdi Adnan. “Murat’la evlenmeyeceğine göre adının hakkını versin bakalım.”

Veriyordu da Hasret, birkaç gün daha geçince zamanında Hasret’e laf edip ters düşenler yavaştan evlerini boşaltmaya başladılar. Görgülülerin iş mevsimi değildi, Nezihiler de iş vermediğine göre kışı geçiremezlerdi. Ağzı laf yapmayanların, diğer tarafla iş tutmayanların düzeni sağlamdı. Paralarını almış, huzurla yaşıyorlardı. Ortalığı karıştıranlar uzaklaşınca köy de bir nebze rahatlamıştı, dikenleri ayıklanmış gibi serbestleşmişti neredeyse.

O gün gelen habere göre nine rahatsızlanmış, Gülhanım da gözleri görmediği için ona bakamaz olmuştu. Üzerine hırkasını geçirdiği gibi çıkmıştı evden Hasret, uzun zamandır kendi derdine düşmüş olmanın vicdan azabıyla yürüdü toprak yollarda.

Çakır gelinin beklenmeyen ölümüne burulmadığı kadar burulmuştu kalbi. Ondan lif aldığı gün gelmişti hatırına. İlk karşılaştıkları, ilk konuştukları gün. Hasret’in o zamanki derdi başkaydı, şimdiki derdi bambaşka. O zamanlarda henüz yarınını düşünmeyen, hayatı bugünlük yaşayan bir kızdı. Ölümü düşünmüyordu, yalnızlık Hasret’e bu kadar dokunmuyordu, tek başına olmayı güçlülük olarak görüyordu. Tek başına yine güçlüydü, kendinden bir şey eksiltmemişti Hasret, hep üzerine katarak ilerliyordu.

Ama birine yaslanmayı sevmişti. Yorulduğunda başını göğsüne koymayı, mücadeleyi bir anlığına bırakıp dinlenmeyi sevmişti. Bunu ona Hamza sunmuştu, hayatın böyle de yaşanabileceğini göstermişti. Aşk bir yana; Hasret, Hamza’nın varlığını seviyordu.

“Zaman...” dedi kendi kendine. “Pek bir acımasız.”

Cemşit o sırada nereye gittiğini söyleme gereği duymadan hızlı adımlarla ilerleyen Hasret’in peşine takılmıştı. Duyuyordu onun konuştuklarını ama kendi kendine konuşmasına alıştığından sadece dinliyordu. Hatta arada kendisi de kendi kendine konuşuyordu. Böyle böyle vardılar ninenin yanına.

Tam o vakitlerde Adnan'a da bir telefon geldi, epeyce güzel bir haber aldı.

Hasret kadının evinde sanki kendi eviymiş gibi ıhlamurunu demledi, Hamza'nın yokluğunda öğrendiği iki üç çeşit yemeği yaptı. Ninesi kalkamıyordu, Gülhanım'ın gözleri görmüyordu. Böyle olunca da kılığından çıkan evi topladı. Zaten dizme taştan yapılma bir yerdi, çatısı Allah rızası için duruyordu. Tabip sabah gelip kadına ilaç yazmıştı.

Oturup sohbet ettiler, yaşlı kadına çorbasını içirdi Hasret. Bunca zamandır gelemediğine yandı, konu komşu şimdiye kadar yardım etse de bir yere kadar gelirdi. Kadının yanakları çökmüş, gözlerinin feri gitmişti.

"Çok solmuşsun be kızım," dedi sonra yaşlı kadın, kendi hâlini değil de Hasret'i düşünüyordu. Hatta öyle ki biraz durup inceledi, Hasret'in bitik duruşuna baktıkça gözleri doldu. Dalıp dalıp gidiyordu genç kız, laflarının bazılarını yarısında unutuyordu, sesinin dahi canı yoktu. Ellerinin kemikleri sayılıyordu, yaşlı gözleri yanlış görmüyorsa eğer ara ara titriyordu da. "Hamza döndüğünde böyle görmesin seni."

Yaşlı kadının dediğiyle başını hızla kaldırdı Hasret. Odanın bir köşesinde duran Gülhanım'a, fırsat bulup buraya gelen Mürüvver'e baktı duydular mı diye. Herkes Hamza'yı öldü biliyordu.

Yaşlı kadın onun bu ifadesine güldü. "Ben yitirdim kocayı hatta onun verdiği evladı. Sen böyle duramazdın, buralara sığamazdın. Belli ki haberini almışsın."

Ne itiraz etti ne de kabul etti Hasret, gözlerini elindeki çay bardağına çevirdi sadece. Yaşlı kadın yattığı yatakta elini uzatmış, şimdilerde biraz daha uzamış olan saçlarını şefkatle okşuyordu.

"Kendi ellerimle ördüm şu saçlarını, keşke benim yavrum olaydın da layığıyla bakaydım. Çok severim kız çocuklarını, bilir misin? Gül'ün entarilerini ellerimle diktim. Sana da dikerdim."

Gözünden bir damla yaş düştü Hasret'in, nasıl olurdu diye kısacık bir anda bolca düşündü. Kendini sıkıtiğundan olmalıydı ki başında bir ağrı dolaştı, çenesi titriyordu. "Uzun uzun ördüm, kısacık saçların.

Mutluluğun uzun, huzurun daim olsun; ömrün bir yol olsun da sevdiğinle dolsun, dedim. Dualar ettim içimden."

Titreyen elleriyle Hasret'in saçını okşadı yine, en son yanağına koydu elini. Hasret de dayanamaz gibi yaşlı kadının eline yaslandı, iki yaşlı göz baktı birbirine; biri daha genç, biri ölüme iki soluğu kalmış.

"Vaktim az kaldı, insanın içine doğarmış..."

Çenesi yine titredi kadın öyle deyince ama itiraz da edemedi Hasret. Yine gözlerine baktı kadının, ufak bir gülümseme aldı ondan. Hayatında görmediği bir şefkatti bu, Hasret dünyayı yaksa yine de kollarını açacaktı sanki. Aklını okumuş gibi kolunu gücü yettiğince kaldırıp yanına gelmesi için çağırdı Hasret'i. Azıcık bir mesafe vardı aralarında, Hasret yer yatağında kadını rahatsız etmemeye çabalararak girdi kolunun altına. Başında bir el vardı şimdi, saçlarını okşuyordu. Aynı el omzuna dokunuyor, sırtını ovuyordu.

Demek ki anneler böyle seviyordu.

Yaşlı gözlerini kapattı Hasret, öylece uzandılar bir süre. O sırada kendine yeni bir hayat kurmaya çabaladı; başından beri köyde olduğu, babasının yaşadığı, annesinin böyle olmadığı bir hayat. Ama olmuyordu, bunun hayali bile ne kendisine ne annesine oturuyordu.

Dışarıda bir gürültü koptu, Hasret sıçrayarak pencereye döndü. Yaşlı kadın ilaçların ve yaşlılığın verdiği yorgunlukla uyuyordu.

"Hasret!"

Tam doğrulacakken Murat'ın sesi durdurdu Hasret'i. Mürüvvet gözleri irileşmiş hâlde elinde soyduğu patatesle öylece kaldı, bakışları Hasret'le kesişti. O an ne olduğunu anlamadı Hasret. Bir an döşegün yanındayken iki saniye sonra Mürüvvet'in elindeki bıçağı kapmış, dışarıdaydı. Araba gürültüsü geliyordu ama mühim değildi. Hamza vurulduktan sonra ilk kez Murat'la karşı karşıyaydı.

Nefes nefese, içinde kocaman yangınlarla indi iki basamağı. Görgülü Murat buradaydı işte. Adnan'ın yana yakıla aradığı adam, uğruna Hasret'i Hamza'nın yanına göndermediği adam, Hamza'yı vuran adam buradaydı.

Elinde tuttuğu büyük bıçakla dikildi karşısına, bakışlarındaki o kurnaz ışık eksilmemişti. Tıpkı Hamza gibi giyinip kuşanmıştı da

gelmişti. Hiç korkmuyordu Hasret'ten, Hamza gibi vurulup gitmekten hiç korkmuyordu Murat.

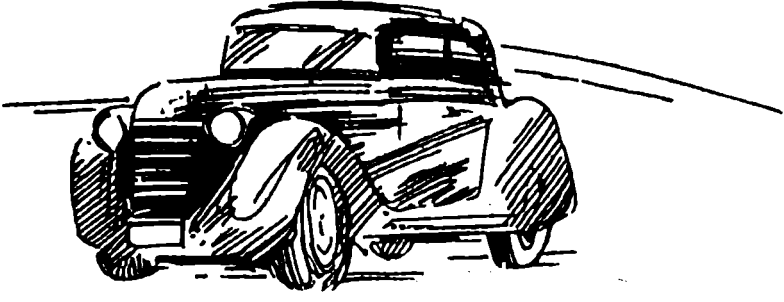
İnsanlar şeker görmüş karınca gibi toplandı etraflarına, onlar gelmeden de kalabalıktı zaten ortalık. Öfkeli bakışlarını Murat'tan çekip onun arkasındakilere baktı Hasret, pek çok genç oğlan vardı, sayıları on civarıydı. Bir de dedesi vardı tabii, o olmasaydı Murat eksik kalırdı. Cemşit silahını doğrultmuştu Murat'a fakat onca adam da Cemşit'i hedef almıştı.

Yeşil, kurnaz gözleri parıldaya parıldaya baktı Hasret'e, herkese duyurarak dedesine hitaben konuştu sonra, amacına ulaşmış olmanın hazzı vardı yüzünde. Sanki önceden konuşup anlaşmışlar gibi, sanki bir durumu insanlara ilan eder gibi konuştu Murat.

"Torunun Hasret'e talibim, imam efendi!"

Aynı anda yaklaşan iki araba durdu, Adnan hem aldığı güzel haberin etkisi hem de uzun zamandır beklediği o yüzü görmenin hazzıyla gülümsedi ve silahını belinden çıkardı.

"Ah, Akif... Ne güzel bir gün."

5. Bölüm

Arabanın kapısını açtı sanki günlerdir canını almak için beklediği adam yakınında değilmiş gibi telaşsız bir gülüşle. Ayağını yere bastıktan sonra derin bir nefes çekti ciğerlerine. Arabanın gelirken kaldırdığı toz toprak ciğerlerine dolunca memnuniyetsizce buruşturdu yüzünü. Köy havasını eskiden de sevmezdi.

Üzerinde takım elbisesi, ayağında parlak ayakkabıları, deri kemeri, uzun ve koyu renk kabanı... Ortamın geneline tamamen zıt bir şekilde ağır adımlarla yaklaştı kalabalığa.

Elinde bıçakla adama doğru atılmak isteyen fakat birkaç kişi tarafından tutulan, gözünü kan bürümüş Hasret; sanki üzerine silah doğrultulmamış gibi cesurca Murat'ı hedef alan Cemşit, Murat'ın adamları, adamların önündeki çeyrek imam ve en önde günlerdir aranan Görgülü Murat.

Elinde tuttuğu silahın horozunu geriye çekip derince bir nefes aldı Adnan.

Tıpkı dayısına benziyordu Murat; yüzündeki bu hırslı ifade, doyumsuzluk, talepkârlık... Bunların soyunda vardı, kimde iyi bir şey varsa göz dikerlerdi. Alana ya da ölene kadar pes etmezlerdi. Adnan'ın günahları bile bunlardan daha temizdi.

Bir adım, iki adım... Kendisini fark edenler geçmesi için hızlıca yol açtılar. Adnan'ı Muhterem ve diğer ölenler sebebiyle tanıyanlar korkuyla bakıyordu, eskiden bilenler ise saygıyla. Murat'ın yüzü kendisine çevrildi, o çevirince Hasret dışında herkes Adnan'a baktı. Onun gözleri öldürücü bir hırsla Murat'ı izliyordu.

“Seni nerelerde aradık, nerede bulduk be Görgülü!” Güldü Adnan, kollarını iki yana açtı sanki yıllardır görüşmeyen iki dostlarmış gibi. “Ama kavuştuk en nihayetinde, bir selam sabah isterim.”

Cemşit’e doğrultulan silahlar bir bir Adnan’a dönünce iki araba dolusu adam boş durmadan etraflarını sardı, Murat’ın ensesine iki soğuk namlu dayandı, imam ellerini kaldırdı.

Akif sakinliğini hiç bozmadan elindeki kahverengi, deri kaplı defteriyle Hasret’in yanına gitmişti. Onu nafile bir çabayla sakinleştirmeye çabalıyordu. “Hanımefendi, lütfen bırakın bıçağı. Bu size bir çözüm sunmaz, Adnan Bey tüm sorunları birazdan halledecek.”

Hasret’in adamı umursamayacağı dünden belli olsa da kendince deniyordu işte.

Ortalıktaki manzarayı bir kez daha süzdü Adnan, Murat’ın ardındaki imama baktı acır gibi. Sonra kinle yüzüne bakan Murat’a döndü. “Yazık, biliyor musun? Dayını da amcanı da ben vurdum fakat senden onlarca kat şerefli öldüler.”

Ceketinin iç cebindeki kutudan bir sigara çıkarıp yaktı, silahı da elindeydi. Hasret’i arkasında zor tutuyorlardı, biliyordu. “Hiç yoksa peşinden koştukları kadın nikâhlı değildi, kocasını şerefsizce pusuya düşürüp katletmeye çalışmadılar.”

Derin bir soluk aldı sigarasından, ortamda ölüm sessizliği vardı. Murat, Adnan’ı çözmeye çalışarak ve bu kadar adamın peşinden nasıl sıyrılacağını düşünerek izliyordu. Geleceğini, hemen ona haber uçurulacağını biliyordu fakat bu kadar hızlı olmasını ya da böyle bir denk gelişi beklememişti.

“Seni takdir etmek isterdim,” dedi Adnan. “Hamza’yı yarı kadar ben yetiştirdim, çocukluğu yanımda geçti, *alt etmek zordur*, derdim.” Dumandan ibaret olan nefesini gülerek bıraktı, herkes gerim gerim gerilmişken en rahat olan oydu. “Ama senin başarın değil Hamza’nın vurulması, üç yaşındaki veledin eline versen aynısını yapar. Adam olan çıkar karşısına, *seni ben vuruyorum*, diye diye vururdu. Akli yarım bir oğlanın, bir oğlundan başka soyu soppu olmayanın ardına sığınıp adam mı vurulur, Görgülü? Ananı da çağır, korkarsan eteğinin altına saklanırsın.”

Kızarıp bozaran adamı izledi Adnan, onca insana rağmen Hasret'in cinnete yakın sert soluklarından ve sayıklamalarından başkası duyulmuyordu. "Şimdiyi yaşayacak vaktin yoktu senin, Hamza bunca merhametli olmasaydı mezarına su döküyordu sizinkiler. Cami duvarına işeyip kaçmışsın Murat, olan bundan ibaret. Karşına geçip yaptıklarını anlatınca bu kadar utanıp üzülme."

Derin bir soluk aldı Adnan. Karşısında Görgülü Murat, arkasında Köygöçüren Hasret vardı. Ortada olması gereken Nezihi kendisi değildi fakat vekili olmaktan da şeref duyardı.

Bitmek üzere olan sigarasından son bir nefes çekti, izmaritine odaklanmış gözlerini kaldırıp önce Murat'a baktı, ardından kendisine silah doğrultan genç oğlanlara.

Hepsinde uzun uzun tuttu donuk bakışlarını, kararsızlık içinde titreyen ellerini görebiliyordu. Buradan sağ çıkamayacakları aşikârdı, Adnan'ın karşısında durup da sağ kalan hiç olmamıştı. Tuhaf ve sessiz bir bekleyişin ardından küçük bir merhamet göstererek başıyla gitmelerini işaret etti onlara. "Almayalım gencecik oğlanların canını, değil mi Görgülü?"

Bir daha bakmadı onlardan yana. İki kişi silahını kararsızlıkla indirdi. Adnan'ın adamları tarafından silahları hemen alındı, üstleri arandı ve arkaya çekildiler. Onlara bir şey yapılmadığını gören diğerleri de çekildi. Görgülü'nün arkasından, silahlarını indirdiler. Karşı taraf sayıca kalabalıktı, Görgülüler de eskisi kadar güçlü değillerdi. Üstelik Nezihilere karşı silah tutmuş olsalar bu kadar çekinmezlerdi, karşılarındaki Adnan'dı.

"Öldürmekten hazzetmez Hamza. *Allah'ın verdiği candır*, der; kıyamaz." Gıkı çıkmayan Murat'ın yüzüne baktı hafif bir gülüşle. "Ama ben kıyarım, Görgülü."

Kimse ne olduğunu anlamadan, ortalıkta yaprak kımıldamadan patlayan silah sesiyle bacağından vuruldu Görgülü.

Acı içinde bağırdı, birkaç korkulu çığlık koptu etraftan. Adnan hiçbir şey olmamış gibi bakıyordu onun yere yığılmış, acıyla bacağına sarılmış hâline. Küfürler ediyordu Görgülü, ağza alınmayacak sözleri açıkça bağıırıyordu. Fakat gereksizdi hepsi.

Kızarıp bozaran adamı izledi Adnan, onca insana rağmen Hasret'in cinnete yakın sert soluklarından ve sayıklamalarından başkası duyulmuyordu. "Şimdiyi yaşayacak vaktin yoktu senin, Hamza bunca merhametli olmasaydı mezarına su döküyordu sizinkiler. Cami duvarına işeyip kaçmışsın Murat, olan bundan ibaret. Karşına geçip yaptıklarını anlatınca bu kadar utanıp üzülme."

Derin bir soluk aldı Adnan. Karşısında Görgülü Murat, arkasında Köygöçüren Hasret vardı. Ortada olması gereken Nezih kendisi değildi fakat vekili olmaktan da şeref duyardı.

Bitmek üzere olan sigarasından son bir nefes çekti, izmaritine odaklanmış gözlerini kaldırıp önce Murat'a baktı, ardından kendisine silah doğrultan genç oğlanlara.

Hepsinde uzun uzun tuttu donuk bakışlarını, kararsızlık içinde titreyen ellerini görebiliyordu. Buradan sağ çıkamayacakları aşikârdı, Adnan'ın karşısında durup da sağ kalan hiç olmamıştı. Tuhaf ve sessiz bir bekleyişin ardından küçük bir merhamet göstererek başıyla gitmelerini işaret etti onlara. "Almayalım gencecik oğlanların canını, değil mi Görgülü?"

Bir daha bakmadı onlardan yana. İki kişi silahını kararsızlıkla indirdi. Adnan'ın adamları tarafından silahları hemen alındı, üstleri arandı ve arkaya çekildiler. Onlara bir şey yapılmadığını gören diğerleri de çekildi Görgülü'nün arkasından, silahlarını indirdiler. Karşı taraf sayıca kalabalıktı, Görgülüler de eskisi kadar güçlü değillerdi. Üstelik Nezihilere karşı silah tutmuş olsalar bu kadar çekinmezlerdi, karşılarındaki Adnan'dı.

"Öldürmekten hazzetmez Hamza. *Allah'ın verdiği candır*, der; kıyamaz." Gıkı çıkmayan Murat'ın yüzüne baktı hafif bir gülüşle. "Ama ben kıyarım, Görgülü."

Kimse ne olduğunu anlamadan, ortalıkta yaprak kımıldamadan patlayan silah sesiyle bacağından vuruldu Görgülü.

Acı içinde bağırdı, birkaç korkulu çığlık koptu etraftan. Adnan hiçbir şey olmamış gibi bakıyordu onun yere yığılmış, acıyla bacağına sarılmış hâline. Küfürler ediyordu Görgülü, ağza alınmayacak sözleri açıkça bağıriyordu. Fakat gereksizdi hepsi.

Hasret elindeki bıçağı Akif denen adama vermemek için mücadele ederken yere yığılan Görgülü'den bakışlarını çekmiyordu. Bu Adnan'ın davası değildi, kendisi almalıydı onun canını.

“Bırak onu!” dedi o yüzden sert bir sesle. “Ne olacaksa ben yapacağım!”

Duyduğu öfkeli sesle dudaklarının kenarı hafiften kıvrıldı. Adnan'ın, aldığı habere kadar Murat'ı yaşatmaya niyeti yoktu. Şimdi ise yaşaması, Hamza'nın karşısına çıkması gerekiyordu. Genç kızı duymazlıktan gelerek başını çevirip Necip denen imama baktı, sözlerine devam etti: “Hamza'ya nazaran Allah'ım, kitabım da pek yoktur üstelik. Hacı da tanımam, hoca da. Herkes ayağını denk alacak, imam efendi. Yeğenimin yokluğunda hanımı benim himayemdedir. Söyle o taliplere, bir de bana görücü diye gelsinler bakalım.”

İmamın korku dolu olsa da dik tutmaya çalıştığı başına bakıp devam etti: “Tek bir yanlıştı gözümü kırpmadan silerim herkesi. Kızının yanında bulursun kendini. Tahsinin kuvvetli miymiş orada öğrenirsin.”

Bu sahnelerin hepsini Adnan'ın arkasından izledi Hasret. Önde olması gereken kişi kendisiyken tanıdığı, tanımadığı birçok el tarafından tutuluyordu. Adnan'ın kibarcık yardımcısı sürekli, “Hanımeffendi,” diyerek teskin etmeye çalışsa da tesiri yoktu. Nasıl olabilirdi?

Murat şerefsizi onca şeyi yapmışken ve hâlâ da yapmaya niyetliyken Hasret'in tutulması manasızdı. Şimdi karşısına çıkıp tasasızca *Hasret'e talibim*, derken üstelik.

“Deşeceğim ulan seni!” diye tısladı ağzının içinden.

Kendisini tutan ellere uyum sağlayarak sakinleşmiş gibi durdu biraz, gözleri Murat'ta ve onun daha fazla akması gereken kanındaydı. İçinde fokurdayan öfkeyi tutamıyordu. Sanki kendisi değildi bu dünyaya bakan, bir canı içine kaçmıştı da intikam istiyordu.

Sakinleştiğini sanan Mürüvvet ve Akif'in birkaç cümlesini daha duymazlıktan geldi, elindeki bıçağı sıkı sıkıya tutuyordu. Gözlerini ayırmadı Adnan'dan ve yerde yatan Murat'tan. Yanağına Mürüvvet'in eli değdi, yüzünü çevirmeye çalıştı ondan tarafa. Ama gözleri hedefinden bir an ayrılmıyordu.

Adnan bir emir verdi, iki kocaman adam kaldırdı Murat'ı yerden. Kollarından tutup diktiler adamın önüne, birkaç afili laf etti Adnan. En iyi zamanı kolladı Hasret; en yakın olduğu, en gevşek tutulduğu anı. Murat'ı arabaya doğru götürecek oldukları zaman üzerindeki elleri aniden çözerek atıldı ileri doğru, her şey yavaşladı sanki o an. Mürüvvet'in çılgılığı kapladı ortalığı, Akif tutmak için uzansa da eli boşa düştü, gelen çılgınlıkla Adnan ne olduğunu tahmin ederek gözlerini bikkınlıkla kapattı.

İki adım, üç adım... Elindeki bıçağı iki adam tarafından tutulan Görgülü'nün karnına nasıl sapladığını bilmiyordu Hasret.

Hoş, birini bıçaklamak da zordu. Keskin metal sandığı kadar kolay girmiyordu sıcak ete. O yüzden yetersiz geldi bir an. Bu insan müsveddesinin yaşamaması, tek bir soluk dahi almaması gerekliydi. Hasret'in hayatını çalmak bu kadar kolay değildi. Yıllardır hasretini çektiği mutluluğu günlere sığdırıp, geri kalan ömrünü yasa boğmak kimsenin haddine değildi.

Yarisına kadar ancak ilerlettiği büyük bıçağı hızla çekti, dişleri birbirine kenetlenmişti, bakışları pek de Hasret gibi değildi. Tekrar bıçaklamak için davranacağı sırada Adnan tarafından tutuldu bıçak tutan eli, Hasret rahat durmayınca tamamen geri çekti.

"Hasret!"

Bir sürü insan hep bir ağızdan Hasret'e sesleniyordu, sesler karıştı, kolları Adnan tarafından tutuluyordu ve gözleri Murat'ın üzerindeydi. Bacağının acısıyla yüzü buruşmuşken karnındaki yarayı hissedince şaşkınca kaldırmıştı başını.

Yeşil gözlerindeki o kurnazlığın yerini korkunun alışına dahi içi rahatlayamadı Hasret'in. Sanki hiç bitmeyecekti öfkesi, hiç dinmeyecekti.

Geriye doğru çekildi, Hasret'in elindeki bıçağı Adnan öfkeyle çekip aldı. "Ne yaptığını sanıyorsun sen?"

Hasret kendini Adnan'ın kollarından kurtardı, Murat'ı apar topar arabaya bindirdiler. Avını kaçırmış gibi gözlerini ayırmıyordu Hasret, Adnan'ın önüne geçmesiyle onu da itti öfkeyle. "Asıl sen ne yapıyorsun? Benim davam bu, benim! Benim kocamı vurdu bu şerefsiz! Çekil önümden! Bana getirin onu!"

Çekilmedi Adnan, Hasret'in öfkmesini dizginlemeye çalışsa da nafileydi. Şimdiden yanağında iki çizik vardı. Adnan'ın adamları ortalıktaki kalabalığı dağıttı.

"Hasret abla!" diye koşa koşa gelen bir çocuk göründü sonra, Hasret kendi bağırışından çocuğu duyamadı, Adnan da genç kızı zor bela Gülhanım'ın evine sokmuştu. O sırada yaşlı kadın uyanmış, onun uyandığını görünce Hasret'in sesi dinmişti.

Memo, Hasret'e doğru koşmaya devam etti ama dağılan kalabalığın arasında babasını da görünce hızlı ve kararlı koşuşu tereddüde düşmüş, yavaşlamıştı. Nefes nefese baktı babasına, yutkundu.

"Ben sana ne dedim lan?"

Bir daha yutkundu Memo, konuşsa sesi cılız çıkacaktı.

Küçük, toprak bir meydandı o an orası. İçeride Hasret sakinleştirilmeye çalışılıyor, dışarıda Görgülü'nün kanı toprağı ıslatıyordu. Memo küçük boyuyla bir yanda, babası uzun boyuyla öbür yandayken tamamen zıt ve rahatsız edici bir manzaraydı.

Bilmedikleri bir adam da Akif'in karşısında gözlerini onlardan ayırmadan izliyordu olup biteni. Çocuk, Hasret'e seslendiğinden beri göz hapsindeydi.

Korkudan titreyen çenesiyle bir şeyler mırıldandı, adam elini aniden kaldırıp başına savurunca çocuk küçük bir çuval gibi yere düştü. Anlık gelişen olaya alışkın olsa da irkildi adam, gözlerini kırıp açtı sanki kendisine vurulmuş gibi.

Küçücük çocuk yere yığılmıştı, babası hareketsizce duran çocuğa bir kere daha vurduktan sonra kolundan tutup kaldırarak sürükledi öbür tarafa doğru.

"Beni dinliyor musun, Cevdet?"

Dalgin gözlerini çocuktan çekip Akif'e baktı adam. "Dinledim, Akif. Adamı götürecekleri yeri Adnan Bey'e söyledim, onayladı."

Akif kaşlarını çatıp defterini karıştırdı, buna dair bir bilgi bulamadı. "Bana söylememiş."

Cevdet keyifsizce güldü, gözü tekrar o manzaraya kaysa da toparladı. Akif işin kâğıdıyla, kalemiyle ilgilenirdi ve yanında silah dahi

taşımazdı. Son derece nazik, kurnaz ve genç bir adamdı. Kendisine tamamen zıttı.

“Bu işler her zaman senin bildiğin şekilde yürümez.” İçeriden Hasret denen kadının Adnan’a bağıırışı geldi yine, Cevdet evin kapısına baktı. “Adnan Bey’in yanına git sen, yardım lazımdır belki, ben bir şeye bakıp geleceğim.”

Gözlerini çocuğun gittiği taraftan alamıyordu bir türlü, o adama iki dakikada nasıl bu kadar bilendiğini anlamasa da avuçları kaşınmıştı.

Akif iki çift laf daha etse de sözünü geçiremediği tek adam Cevdet olduğundan fazla üzerinde durmadı. Adnan Bey durumu Hasret’e açık açık anlatsa ve Hamza hakkında bilgi verse bu tür işlerle hiç uğraşmayacaklardı aslında. Yine de bir bildiği olduğunu düşünüyor, itiraz edemiyordu.

Akif bir yana yönelip evin içine girdi, Cevdet ise küçük çocuğun gittiği yöne doğru yürüdü. Girdikleri evi görmüştü. Adımlarını her zamankinden hızlı tuttu, adamın çocuğa vurduğu an nedense gözünün önünden gitmiyordu. Belki küçükken kendisi de benzer şeyler yaşadığı içindi.

Evin yanına yaklaşıncı hemen yan evin kapısında bir hareketlilik oldu. Küçük bir kız çıktı dışarı; ardından telaşlı, ufak tefek, genç bir kadın. Gördüğü kadarıyla fazlasıyla güzel, muhtemelen de evliydi.

Kadına fazla bakmamak için hemen eve yöneldi, kadın kendisinden önce adamlarla çocuğun girdiği evin kapısına dayandı, hızlı hızlı vurdu. Cevdet kaşlarını çattı derince, bir aile meselesinin tam ortasındaydı. Peki, müdahale etmeli miydi yoksa uzaklaşmalı mıydı?

“Ali! Ali, ne olursun aç! Bir şey yapma oğluma, Ali!” diye hem bağırdı hem yalvardı kadın, kapıya vurmada bir an bile durmuyordu. Yanındaki kıızı da ağlamaklı ifadesiyle annesinin eteğine sarılıyordu. “Allah belanı versin, Ali!”

Kadın alyanslı elini kaldırıp kızının başını okşadı, yüzünü yandan görünce de az önce çelişkiye düştüğü meseleyi kendince karara bağladı Cevdet. Çenesinde büyük bir morluk, tıpkı o oğlan çocuğu gibi dudağının kenarında kurumuş bir yara vardı. Analı oğullu dayak yiyorlardı adamdan.

"Buna da adam denirse tabii," diye söylendi kendi kendine. İki üç adımda yaklaştı yanlarına. Kadın kendisini fark etmese de küçük kız fark etmiş, annesinin eteğine sarılmıştı korkuyla.

"Az çekilin de bakayım," dedi rahatsız bir sesle. Kadın *sana ne* dese diyecek bir şeyi yoktu ama vicdan yapmıştı çocuğu öyle görünce. Kadın şaşırarak döndü kendisine, biraz göğsüyle bakışıp şaşkınca başını yüzüne çevirdi.

Su yeşili gözleri ıslak ıslak, teni yara bere içindeydi. Cevdet bu kadar yakından görünce, bir de böyle daha güzel olduğunu fark edince afalladı. Yutkunup kapıya dönerken, "Oğlun mu içerideki?" diye sordu. Ne diyeceğini bilememişti bir an.

Kadının kısa vuruşlarının aksine üç kere sertçe vurdu kapıya, kadın *karışma* dese bile o çocuğu adamın eline bırakamazdı. Çünkü hiç merhamet yoktu vuruşunda, koskoca adam gücünü bile ayarlamıyordu. Sanki dengiyle kavga ediyordu.

"Evet... Evet, oğlum." Telaşla başını salladı kadın, Cevdet'in tahminin aksine kurtuluş yolu bulmuş gibi parıldamıştı gözleri. "Allah'ını seversen yardım et, ağabey. Öldürecek hepimizi!"

Başını salladı Cevdet, o kadar da ağabey değildi ama bir şey demedi.

Kapı açılmadı, "Sen kızını yan eve yolla," dedi sakince. İçeriden bir patırtı gelince kadın koşarak kızını komşusuna bıraktı, küçük kız eve girdiği gibi ahşap kapıya tekme bastı Cevdet. Kapı yarı kırıldı yarı açıldı, bir de duvara çarptı.

Ali denen adam şaşkınlıkla bir odadan çıkınca çocuğun nerede olduğunu dahi göremeden yakasından tuttuğu gibi evin bahçesine savurdu adamı. İri yarı bir adamdı, zaten mesleği gereği öyle olması lazımdı, zorlanmamıştı.

Kadın elleri ağzında yere savrulan kocasına baktı bir saniyeliğine, sonra telaşla Memo'ya bakmak için içeri koştu.

"Sen kimsin lan!" diyerek doğrulmaya çalıştı Ali denen adam. Fakat bazı şeyler için artık çok geçti. Hamza'nın şiddetli, Haşim'in şiddetsiz uyarıları, komşuların sözleri derken kulak asılmayan pek çok şey şimdi kulağına asılacaktı.

Epey dövdü adamı Cevdet, bir ay yataktan kalkamazdı. Ama böyleleri kalktığı gibi yaptıklarına devam ederdi, o yüzden ya devam edemeyeceği hâle getirmeliydi ya da dönemeyeceği bir yere göndermeliydi. Son bir kez suratına yumruğunu savurduktan sonra doğruldu. Etrafta bakan iki üç komşuya aldırmadan kapıda sarılmış vaziyetteki Memo ve annesine döndü.

Memo alnındaki şişliğin zonklamasına aldırmadan Cevdet'e bakıyordu. Hamza'dan az daha büyük bir adamdı, aynı Adnan denen adam gibi giyiniyordu, belinde silah da görmüştü. Babasına yumruk atmak için kolunu yukarı kaldırdığı sırada ceketi de yukarı sıyrılmış, belindeki siyah metal parıldamıştı. Memo'nun ilgisini çekerdi böyle şeyler, görünce gözleri irileşse de bu bakış annesinin elleri gözlerini kapatana kadar sürmüştü.

Bir zaman sonra gürültü dindi, Memo annesinin elini gözlerinden çekti. Büyük adam yine kendi gibi büyük adımlarla yanlarına gelince annesinin önüne geçti. "Sağ olasin!"

Çocuğun sert sesine güldü Cevdet, nefesleri sıkı. "Ne demek, her zaman."

Bakışlarını çocuktan çekip kadına dikti, aralarında geçen tuhaf bakışmadan sonra yerde cansız gibi yatan adama göz atıp kadınlı çocuğa döndü tekrar. "Sen bir kardeşine bak bakalım, küçük," dedi Memo'ya. Konuşacaklarını çocuğun duymasını istemezdi.

Memo, annesinin isteğiyle gözü arkada kalarak gitti, adam da olup biteni bir bir sorguladı. Utanarak konuştu kadın; annesiyle babası ardında durmamıştı, o yüzden erken yaşta evlenmişti, adam kumara ve içkiye başlayınca ayrılmak istese de şiddetle karşılanmıştı, o zamandan beri dayak yiyorlardı, kurtulamamışlardı.

"Ben götüreyim mi o zaman bunu?" diye sordu en son Cevdet.

Kadın ne diyeceğini bilemez hâlde bakakaldı. "Ali'yi mi? Geri döner mi daha?"

"Gözüm üzerinde olur, dönemez."

Biraz durdu kadın. Ne yapacağını bilmemenin gerginliği ve bundan sonra olacakları belirleyecek kişinin kendisi olmasının şaşkınlığıyla kalakaldı. Eli kalkıp boynundaki morluğu buldu sakince,

Cevdet'in kendisini pürdikkat izlediğini fark etmeden parmaklarını sürttü o morluğa. Gözleri yerde ölü gibi uzanan Ali'den ayrılmadı bir süre, ardından çocuklarının olduğu komşu evine döndü başı, sanki Memo'yla Fatma'yı görür gibiydi. Bir anlığına gözleri hüznle doldu, ardından yüzünü esir alan öfkesiyle kurudu. Cevdet bu karar verme anını ustaca gizlediği bir hayranlıkla izliyordu. Azıcık başını salladı kadın, Cevdet bu hareketi yakaladığı gibi elini kaldırıp birine gelmesini işaret etti. Genç kadın bu kadar basit bir şekilde halledilecek bir mesele olduğuna inanamaz gibi iki adamın gelip Ali'yi almasını, Memo'nun gidip Cevdet denen adamla konuşmasını izledi.

Adam bir eli cebinde durmuş, Ali'nin arabaya götürülüşünü izliyordu. Memo da onun yaptığına bakıp elini cebine koymuştu.

Başını tuttu, öylece izledi sadece. Hayırlısı böyle olsa da olmasa da, adının yanına dul lafı eklense de böylesinin daha iyi olduğunu biliyordu. Kocasını bir daha görmeyecek, oğlu bir daha dayak yemeyecek, evlerine tanımadıkları adamlar gelmeyecekti. Nasıl olduğunu tam olarak algılayamasa da kurtulmuşlardı.

Ötelerden gelen ve hırslı hırslı yürüyen Hasret'i görünce yüzü güldü genç kadının, oğlunun anlattıklarına bakılırsa kendilerine yardım etse etse o ederdi. Köylünün Hasret hakkındaki laflarına pek inanmıyordu. Zira aynı köylü yıllardır çektiği zulme sessiz kalmış, yardım eli uzatmamıştı. Fakat yardım istemesi gereken gün bugün değildi anlaşılan. Hasret'in bir eli dirseğine kadar kana bulanmıştı, bastığı yeri görmeyecek bir öfkeyle yürüyordu.

Yutkundu Züleyha, başka bir gün gidecekti Hasret'in kapısına. Sonuçta o da kolay şeyler yaşamamıştı, zora düşenin hâinden anlardı, belki de Züleyha'ya iş verirdi.

"Telefonu Hamza'ya ver, doktor."

Telefonun diğer ucundaki adam sıkkın bir soluk verdi. "Adnan Bey, beyefendinin durumu iyi fakat tamamen iyileşmiş sayılmaz. Şu an uyu..."

“Doktor Bey. Uyuyorsa uyandır, acil.”

Biraz sessizlik oldu bu sözlerden sonra, adam daha dün uyanmıştı ve zorlanmaması gerekiyordu ama gönülsüzce onayladı doktor. “Beş dakika sonra size dönerim, beyefendi.”

Adamın lafları bitince ahizeyi yerine koydu Adnan, sandalyesine yaslandı. Akif her zamanki eğik ve güzel el yazısıyla bir şeyler yazıyordu, yine de kulağının kendisinde olduğundan emindi.

“Beyefendinin durumu geri dönüş için müsait olmayabilir, Adnan Bey,” dedi düşüncesini kanıtlarcasına. O esnada işinden başını kaldırmamıştı.

“Bir kere uyandıysa daha ölmez Akif, merak etme.”

“Fakat sağlığı?”

“Doktor yanında gelir.” Hasret’in hâlini gördükçe hissetmeyi unuttuğu o merhamet duygusu filizlenip duruyordu. Hamza vurulmuştu, evet ama bu en zoru değildi. Onun uyuduğu her günde Hasret ayrı bir imtihandan geçmişti, ilkinde de Adnan yapmıştı. Murat’ı bıçaklayışı gözünün önünden gitmiyordu, bu kızı bu hâle onlar getirmişlerdi. Şimdi biraz olsun Hamza da nasiplensin istiyordu bu durumdan. Bir yanı ince bir zevk alacaktı yeğeninin hâlinden. Hasret’in adı geçince öleceğini bilse dahi koşa koşa geleceğini biliyordu. Onun sevgisine şahit olmasa da duyduğu kadarı yetmişti.

“Dün... Siz hanımefendiyi sakinleştirmeye çalışırken bir kadın vardı.”

“Beni evden kovan mı?” diye sordu Adnan gülerek.

Akif de güldü elinde olmadan, Adnan Bey şimdi gülse de o anki çarpılmış hâli gözünün önünden gitmiyordu. Buna çok uzun süre gülecekti.

Gözleri görmeyen bir kadın vardı orada, Gülhanım diyorlardı. Nasıl olduysa Adnan’ın Hasret’e söylediği *peşine Murat’ı takarsın* lafını duymuş, Hasret’i Hamza’nın yanına göndermemesine öfkelenmiş, dün de bunları adamın yüzüne vurmuştu.

Bir de laf etmişti tabii. “Eli silahlı kimse bu eve giremez!” demişti sesini yükselterek. O bir el ateş edilen silahın nasıl Adnan’a ait olduğunu anladığını Akif dışında kimse sorgulamamıştı.

Genç kadının göğsüne doğrulttuğu o görmeyen gözleri Adnan için nedenini bilmediği şekilde sarsıcı olmuştu. Belki de ilk kez hesap verme isteği hissetmişti içinde. *Murat ortaya çıksın diye Hasret'i yollamadım* demek istemişti.

Ama tutmuştu kendini, Gülhanım lafını bitirdikten sonra ayakta kalan Adnan ve Akif'in gitmelerini beklemişti. Fakat istilacı bir adamdı Adnan, olduğu yerin hâkimiyetini alırdı. Onu girdiği yerden zorla çıkarmak neredeyse imkânsızdı, kovmak içinse yürek yemiş olmak gerekirdi. Yine de gözleri görmeyen bir kadının karşısında neden onun isteğine boyun eğme ihtiyacı hissettiğini bilmeden kadının sınırlarına hassasiyet göstererek bir adım geri çekilmişti, gözlerini ondan alamadan beklemişti. Hasret'in öfkeli sesi kulağına gelse de melodiden farksızdı. Hasret'ten emir alan Cemşit de adamları çıkarmaları için ikaz etmeye meylederek bir adım atmıştı ama Adnan'la göz göze gelince kalakalmıştı.

Görgülülere silah doğrultmaya benzemezdi bu.

Gülhanım yaşlı ninesinin mırıltısına kulak vermişti ufak bir anlığına, Adnan o sırada yaşlı kadını da rahatsız ettiklerini anlayarak gitmeye niyetlenmişti. Genç kadın bu kez sahiden öfkelenerek adamlara dönmüştü. "Çıkın evimden!"

Girişleri nasıl vukuatlı olduysa çıkışları o kadar sessiz olmuştu.

"O hanımefendiyle önceden tanışıyor muydunuz?"

Yutkundu Adnan, bulunduğu ortama dönmesi ve Akif'i anlaması biraz zaman aldı. "Ninesini tanırım, onu pek tanımıyorum. Niye sordun?"

Genç adam patronunun ruh hâlini anlamış olmalıydı ki bakışlarını onun üzerinden çekti ve belgenin altına adını, soyadını yazıp imza attı. "Konuşma şekli öyle düşünmeme neden oldu efendim, belki üslubu böyledir."

Adnan yanıt veremeden telefon çaldı, kaçış yolu bulmuş gibi ahizeyi hemen kaldırdı. "Alo?"

Biraz sessizlik oldu karşı tarafta. Zorla alınan bir nefesin hırıltısı, telefondan kaynaklanan birkaç cızırtı geldi kulağına. Yutkundu

Adnan, ne kadar umursamaz görünse de kendi oğlu olsa Hamza'yı ancak bu kadar severdi. Kısa bir bekleyişin ardından konuştu Hamza:

"Amca?"

Onun yorgun ve bitkin sesini duyunca rahat bir nefes verdi Adnan. "Şükür be oğlum, yüreğimize indirdin!"

Yine sessizlik oldu, Hamza uyanmış olsa da tam olarak toparlanamamıştı. Uzak yerde olmazdı zaten, gelip karısının yanında iyileşmeliydi.

"İyiyim. Bitkinim sadece. Sen... Neredesin?"

"Memleketteyim Hamza, burada işler çok karışık."

Birkaç tıkırtı duydu diğer taraftan, doktorun uyarı dolu sesine inat Hamza'nın konuşması öncekine göre daha güldü. "Hasret..." dedi merakla. "Hasret'i gördün mü?"

Güldü Adnan ama gülüşü sesinin ciddi tonunu bir milim dahi bozmadı. "Gördüm tabii, perişan oldu kız yokluğunda."

Hamza'nın solukları sıklaştı. Onun aklında olan biteni de tahmin edebiliyordu Adnan. Hasret'in tek başına olduğuna ihtimal vermiyordu kesin. Haşim destek olur, kızlar yanından ayrılmaz sanıyordu. Hatta belki annesi yanında durur, Zümrüt koruyup kollar... Yeğenin bu düşüncesini hızla sildi Adnan.

"Baban hastanede, haberinin geldiği günden beri doktor gözetiminde. Kalp vurmuş. Yengem de Ayhan da oradalar, sadece Mehmet'le Zümrüt kaldı köyde. Mehmet'i de zaten biliyorsun..."

Bu sözleri idrak ettiği gibi bir küfür çıktı Hamza'nın ağzından, yattığı yerden tamamen doğrulmuş olmalıydı ki doktor uyardı yine. Pek mıymıntı bir adamdı.

"Hasret tek mi orada?"

Kaşlarını kaldırıp etrafa bakındı Adnan, babası yerine Hasret'i soruyordu, buna da güldü. "Evet." Biraz duraksadı. "Anasıyla dedesi geldi geçen gün, dediler ki *Hamza ölmüş, kızımızı geri alacağız.*"

"Amca!"

“Murat çıktı ortalığa,” derken sandalyesine iyice yayıldı Adnan. “Benim adım zaten mimli köyde, kimseye ilişmem. Murat’a da ne yapayım...”

Hamza’nın dur durak bilmeyen küfürlerini neredeyse sırtarak dinledi.

“Dedesi de çıkmış diyor ki *Murat’a vereceğim Hasret’i*. Bir durduk karşısında, iki durduk ama daha da duramıyoruz, Hamza. *Damat öldü, nikâh düştü*, diyor. Kızı telli duvaklı gelin edecekler yakında Murat’a.”

Lafı daha bitmeden çat diye suratına kapandı telefon, Adnan da keyifli keyifli yeni bir sigara yaktı.

“Az da sen koştur, Hamza Efendi,” dedi kendi kendine, bu durumdan oldukça zevk alıyordu. “Az da sen koştur.”

“Böyle bir vurdu babamın yüzüne!”

Küçük elini yumruk yapıp yanağına doğru ağır ağır yaklaştırmak nasıl vurduğunu gösterdi Memo. Önce yanağına sürttü yavaşça, ardından sahiden yumruk yemiş gibi dudakları büzüldü, yavaşça düşmüş gibi toprağın üzerine yattı, biraz durduktan sonra başını hızla Hasret’in yüzüne çevirdi. Kendisine sevgiyle bakıyordu. “Aha, böyle yere düştü babam.” Gösterisi bitince hızla kalktı, Hasret’in dibinde bitip yardım etti küçük bir çukur kazmaya. “Daha da kalkamadı, alıp götürdüler.”

“Ee, daha gelecek mi baban?”

“Yok, Cevdet dedi ki *sen istersen toz ederim onu*. Ben de *olur*, dedim.” Elindeki çiçeği açtığı boşluğa yerleştirdi Memo.

Hasret güldü çocuğun dediğine ama hiçbir gülüşü gözlerine kadar ulaşmıyordu. Derin bir nefes çekti, sonbahar güneşi tatlı tatlı yüzüne vurduğundan mayıştırmıştı. Zaten birkaç gündür olur olmadık uykusu geliyordu.

“Bana niye demedin babam böyle böyle yapıyor diye? Cemşit’e derdim, hallederdi,” dedi içten içe suçlu hissederek. Hamza’nın

yokluğu öyle bir vurmuştu ki etrafında olanları bile anlayıp müdahale edememişti. Memo onu çokça teselli etmişti ama Hasret, Memo'nun derdini aklına getirememişti.

Memo çiçeklerden birini daha kazdığı çukura oturttu. "Diyesim geldi aslında ama ağam yok ya, belki babam sana da vurur diye korktum."

"Asıl ben babana vururum, o kimmiş!"

Memo güldü çarpık iki dişini göstererek. "Vurursun."

Etrafta dolaşan iki yavru kedi yanlarında duran kek tabağına dandı, sonra birbirlerini fark edip bambaşka bir oyuna giriştiler. O sırada köyün yoluna siyah bir araba döndü, tozu dumana katarak yaklaşıyordu. Adnan'ın arabalarından daha parlaktı, tarlada uğraşan üç beş köylünün dikkatini çeken ilk şey buydu. İçini henüz görememişlerdi, bir süre sonra merakları ağır basarak işlerini bıraktılar, köye doğru yollandılar. Belki vali, belki kaymakam gelmişti.

Ama bu arabalar henüz hiç hayırlı haber getirmemişti.

Hasret ve Memo da öğretmenin evinin arka tarafında kalan çiçekleri topraktan çıkarıp getirmişlerdi, onları dikiyorlardı beraberce. Cemşit arka tarafa kümesi koymuş, tavuklar başta yabancı yere alışmasa da yem çuvalını görünce dadanmışlardı. Hasret'e göre bazıları bir kısım köylüden daha akıllıydı.

Araba okulun olduğu meydandan geçti, içindeki adamı gören çocuklar hayretle doğru görüp görmediklerini sorguladılar. Birkaçı peşinden koşturdu, koştururken de evlerin boyunu aşan tozları yuttular.

Araba Hasret'in kapalı kapılarının önünde durdu.

Etraf sessizdi, kimseden çıt çıkmıyordu, evlerinde olanlar perde-lerin ardından izliyordu. Sokağın ortasında kısalı uzunlu yedi çocuk yan yana durmuş, arabadan inecek adamı bekliyorlardı. Şoför indi arabadan, önünü ilikledi, merakla arabayı izleyen çocuklara kısaca bakıp arka kapıyı açtı. Çocuklar pürdikkat bu manzarayı izliyordu, aralarından biri hâlâ dinmeyen tozlar yüzünden öksürdü ama hemen doğruldu. Bir anını bile kaçıramazdı.

Parlak bir çift ayakkabı bastı toprağa, ardından metal bir değnek... Yutkundu çocukların hepsi, inen yaşlı bir adamdı belli ki. Ama hepsi

Hamza'yı gördüklerine emindi. Bir kumaş pantolon, bir gömlek manşeti. Ağır aksak arabadan inen adamın başını görünce aralarından biri heyecanla zıplamaya başladı; bir diğeri ellerini ağzına kapatmış, hayretle bakıyordu.

Hamza yavaşça indi arabadan. Evin arka tarafından dolanıp gelen Cemşit dili tutulacak kadar şaşkınlıkla baktı ona. Başta konuşmadı Cemşit, Hamza'nın dilinde tutulacak bir şey yoktu. Onun, "Hasret," dediğini duydu çocuklar. En kısılardan biri yere çömelmiş, ellerini yanaklarına koymuş, hayretle izliyordu artık bu sahneyi. Cemşit kapalı kapıyı işaret etti. Hamza cebinden ikili anahtar çıkardı, Hasret'in kilitli kapıları yalnız Hamza'daki anahtarla açılıyordu. Yokluğunda kimseye bu kapıdan geçme izni vermemişti Hasret, vermezdi.

Gömleğinin düğmeleri açıktı, omzunda bir ceket vardı, göğsü sarıgılıydı. Zayıflamıştı Hamza, o eski cüssesi yoktu, sakalları uzamıştı, saçları az buçuk dağılmıştı, omuzları dermansızlığına rağmen dik duruyordu. Ama yine de Hamza'ydı.

Öldü dedikleri Hamza.

Hamza neyle karşılaşacağını bilmemenin verdiği tedirginlikle, Hasret'i görecektir olmanın da heyecanı ile ağır ağır girdi evine. Kapının yanındaki saksıya yeni dikilmiş bir yıldız çiçeği karşıladı onu. Yutkundu. Gözlerinin etrafı kızarıktı, Hasret'ini aradı bakışları.

Eve girecekken arka taraftan bir çocuk gülüşü duydu, ufak bir duraksamanın ardından o tarafa yönlendirdi adımlarını. Yavaş yavaş yaklaştı, duvar kenarından baktı, sığ bir soluk aldı. Uyandığı andan beri aldığı ilk nefesmiş gibi can geldi yüreğine.

Hasret... Oradaydı.

Bıraktığı gibi, bıraktığı yerde.

Hasret ve Memo yerde oturmuş, çiçek dikiyorlardı. Hasret'in parmağında alyansı duruyor, yüzünde hüzünlü bir gülüşle çocuğu izliyordu. Sonra çiçekleri okşadı usul usul, Memo'ya fark ettirmeden dolan gözlerini sildi.

Orada ne kadar durduğunu, onları ne kadar izlediğini bilmiyordu Hamza. Yokluğunda olanları bilmiyordu. Ayakta duracak mecali

kalmayınca seslendi uzun zamandır konuşmadığı için kısık çıkan sesiyle...

"Hasret..."

"Haşim emmi!"

Küçük, esmer çocuk ince bacakları ve toprak yola şap şap vuran ayaklarıyla köyün şimdilerde tek kalan büyük evine doğru koşturdu. Haşim köye geleli iki gün oluyordu.

Çok mühim haberleri vardı, köy yerinden oynayacaktı! Ama köy zaten yerinde durmuyordu, önemli olan koparacağı bahşıştı.

"Haşim emmi!"

Çocuğun ta ötelere duyulan sesiyle burukça güldü Haşim, bazı şeyler hiç değişmiyordu. Bir ayda on yıl yaşlanmıştı sanki, gözlerini yorgunlukla açıp kapattı. Çocuk koştur koştur içeri girip hemen yanında bitti. Avlu oldukça kalabalıktı.

"Haşim emmi!" diye nefes nefese adını elli kere tekrar etti Esat, her zamanki gibi.

"Hamza Ağa!" diye bağırdı, nefesi yetmeyince ellerini dizlerine koyarak eğildi, iki soluk daha aldı. Haşim'in yüzündeki hatıralara dalmış tebessüm, oğlunun adını duyunca bıçak gibi kesilmişti. Doğrulmaya çabalarken çocuk devam etti lafına: "Hamza Ağa geldi!"

Başta Mediha, geçmiş olsun demeye gelen tüm kadınlar hayretle ellerini ağızlarına kapattılar. Adamlar ise kaşlarını çatmıştı.

O ara Cemşit aynı küçük çocuk gibi nefes nefese girdi evin kapısından, çocuk inandırmak isteyerek yeminler ediyordu. Tüm gözler kendisine dönünce Hamza'nın döndüğünü başıyla onayladı Cemşit. Mediha dermanı kalmamış gibi kendini yere atarak ağlamaya başladı.

"Simsiyah arabayla geldi! Her yeri toz toprak yaptı!"

Kadınlar merakla dinlerken çocuk yine yükseltti sesini:

"Hemen eve gitti, Cemşit ağabeye de Hasret'i sordu!"

"Oy!"

“Göğsünde sargı vardı! Hiç beklemeden eve girdi...” Lafını kesecek kimse var mı diye heyecanlı gözlerini yaşlıların üzerinde gezdirdi çocuk, devam etti: “Kapıyı da kapattı!”

Bu kez ensesine gelen bir şaplak yoktu. Her şey bu kadardı.

6. Bölüm

“Hasret...”

Duyduğu sesle zarar vermemek için özenle tuttuğu çiçeği aniden bırakıverdi Hasret. Çiçek toprağına düştü, kökü dağıldı, başı sarsılarak eğildi. Tıpkı bir zamanlar Hamza’nın kötü haberini alan Hasret gibiydi akıbeti. Toplanması için dağıtanın geri gelmesi gerekliydi.

Yakınında olan, derinden gelen, belki de o kandırıkçı seslerden biriydi bu duyduğu. Biraz durmalı, beklemeli; hayal mi, gerçek mi, çiçekleri dikerken uyuya mı kaldı da rüya görüyordu, anlamalıydı.

Bu sesi ilk duyuşu değildi çünkü.

Durup dururken Hamza kendisine sesleniyor sanırdı bazen. Bazen uykularında, bazen uyanık olduğu dalgın zamanlarında.

Memo başını çevirip baktı arkaya sonra ağzı hayretle açıldı, elindeki su çanağını hemen bir yana attı. “Ağam!”

Bir feryat, bir figan koşturdu çocuk. Hasret hâlâ arkasına bakamıyordu. Rüya olabilirdi çünkü en çok Hamza’yı düşünüyor, en çok Memo’yu görüyordu. Bu yüzden şu an ikisini de rüyasında görüyor olabilirdi. Ama çok gerçek gelmişti Hamza’nın sesi, *kokusundan tanırım dese* o da olmazdı, rüzgâr Hasret’ten geriye esiyordu. Ona getirdiği bir şey yoktu, yalnızca götürüyordu. Yutkundü, yüreğindeki heyecanın yeni bir kırıklığa dönüşmesinden deli gibi korkarak gözlerini kapattı. Memo bir kez daha Hamza’nın adını zikrettiğinde anın gerçekliğine kanıt olan bu tepki ellerini titretmeye yetmişti. Kapattığı gözlerini heyecanla açtı bu kez.

Gelmiş miydi Hamza?

Gözleri doldu, ne yapacağını bilemeyerek birkaç kez nefes alıp verdi, titreyen elleriyle eteğinin kumaşını sıktı, göz bebekleri nedsizce titriyordu.

“Şşt, çok sarılma, oğlum. Yaralıyız.”

“Ağam! Valla billa inanmadım. Herkes öldü dedi ama ben inanmadım! Herkese dedim *ağam gelecek, bakın görün diye!*”

Güldü Hamza, duyduğu o kısık gülüşle Hasret’in dolan gözleri bu kez dayanamadı, taşıyamadı yaşlarını, birer birer süzöldü yanağından.

“İyi demişsin, iyi. Aferin.” Bir de ağzının içinde homurdandı Hamza, Memo’nun yüzünü görmüştü. “Artık o babanın gelmişini geçmişini sikmeyenin...”

Sonra fazla ses çıkmadı birkaç fısıltı haricinde, Memo’nun ufak ayak sesleri duyuldu, gidiyordu.

Hasret hâlâ inanamıyordu. Sanki bir rüya, bir hayal görüyordu. O kadar da imkânsız değildi Hamza’nın dönüşü ama ne zaman sorsa durumu ciddiydi. Her şeye hazırlıklı olmalıydı. Hazırlıklı olması gereken şeyin hep ölüm olduğunu düşünmüştü, Hamza’nın böyle aniden döneceğini hiç düşünmemişti. Buna hazırlığı yoktu.

Bir sessizlik oldu, Hamza’nın bakışlarını sırtında hissediyordu. Gözlerini kökleri dağılmış yıldız çiçeğinden bir türlü alamıyordu ama yanağına düşen gözyaşını hissediyordu.

“Dönmeyecek misin bana, Hasret?” dedi Hamza’nın az önceye nazaran güçsüz çıkan sesi.

Bu kadardı sanki her şey, komut almış gibi çömeldiği yerde döndü Hamza’ya. Yirmi beşinci gündü bugün. Ayrı kaldıkları, koparıldıkları, yaralandıkları onca uzun günün yirmi beşincisi.

Her şeyden önce gözlerine baktı; kendi yüzü yaşlarla ıslanmış, kederde bürünmüşken Hamza’nın ifadesi de ondan pek farklı değildi. Onun da gözleri kızarmıştı, ağırlaşmış bakışlarla kendisini izliyordu.

Beyaz gömleğinin açık düğmesinden görünen, göğsünü boydan boya saran sargıları gördü. Çenesi titredi Hamza’yı böyle görünce; zayıflamıştı, birden yaş almış gibi gözlerinin yanındaki o şefkat dolan kırışıklıklar derinleşmişti.

Bir kez daha, "Hasret," dedi Hamza. Hasret bu kez dayanamadan orurdu çiçek diktiği yerin kenarındaki taşlara, topraklı ellerini dudaklarına kapatarak ağlamaya başladı, sözleri anlaşılmıyordu ama Hamza anlardı. "Gerçek misin sen? Geldin mi, Hamza?"

"Geldim, Hasret."

Sanki aralarındaki mesafeyi aşmak çok zormuş gibi ağır adımlarla yaklaştı durmadan ağlayan Hasret'e. Zaten zayıfça olan bedeni iyice incelmışti Hasret'in, neşeyle parıldayan yüzü donuklaşmış, göz altları hafifçe morarmıştı. Bir mevsim geçmişti sanki Hasret'ten.

Kendisi ayrı kaldıkları zamanı çok hatırlamasa da Hasret iliklerine kadar yaşamıştı. Uyandığından beri üç gün süren ayrılığa dahi zor dayanmışken Hasret bunun kaç katını çekmişti?

Yaklaştı omuzları sarsıla sarsıla ağlayan karısına, göğsündeki yaralar her hareketinde kendini hatırlatmak istercesine iğne gibi batsa da yüreğindeki emsali yoktu. Bir daha yaşayamazdı böyle bir kavuşmayı, böyle tatlı bir acıyı, ağır yükü, pişmanlığı.

Yere çökmüş, topraklı ellerini yüzüne kapatmış, dünyadan soyutlanmış gibi ağlıyordu Hasret. Küçücük kalmıştı büzüldüğü yerde, Hasret'e yakışmayacak kadar savunmasızdı.

Onu öyle görünce alnı acıyla kırıştı, dolan gözlerini kapatıp derin bir nefes çekti ve genç kızın önünde dizlerinin üzerine çöktü Hamza. Hasret'in saçlarına koydu elini tereddütle. Şimdi başını kaldırıp eline vursa, *neredeydin sen bunca zaman* diye azarlasa hakkıydı. Hatta ağlamasmdansa kızmasını tercih ederdi.

Adını söyleyemediği günlerin diyetini ödetir gibi tekrar etti fısıltıyla, saçlarını kenara çekti yüzünü görmek isteyerek. "Hasret'im. Bak geldim, sarılmayacak mısın bana?"

Ellerini yüzünden çekti Hasret, ıslak yanaklarını sildi ama yanığına birkaç tel saç yapışmıştı. Hamza o saçları özenle çekti, o saçların yerini Hasret'in gözyaşları doldurdu, ağlamaktan yüzü kızarmıştı.

"Yaşıyorsun, Hamza..."

Olabildiği kadar gülümsemeye çalıştı Hamza ama Hasret ağlarken çok zordu. "Sensizken ne kadar yaşamak denirse, Hasret."

Hasret'in çenesi titredi, ağlamamak için dudaklarını birbirine bastırsa da gözleri çoktan dolmuştu. Tereddüt ve korkuyla yüzüne bakarken sanki gerçek olduğunu anlamak ister gibi yanaklarına dokunmak için ellerini kaldırdı ama sonra topraklı olduklarını fark ederek geri indirdi. Gözleri yüzünün her bir hattında dolanıp duruyordu, Hamza da sakalını kesmediği için kendine içten içe sövüyordu.

Karısının ellerini tuttu, toprağı umursamadan sakallarının üzerine koydu. "Özledin mi beni?" dedi Hasret'i azıcık da olsa gülümsetmeye çalışarak ama aksi gibi daha çok ağladı Hasret. Sonunda dayanamadan yanaklarında olan ellerini tutup boynuna sardı Hamza.

Yaraları vardı ve çok hareket etmemesi, dikişlerinin açılmaması gerekliydi. Ama Hasret'e sarılmazsa bunlardan daha büyük bir tehlike ortaya çıkacaktı. Sımsıkı olmasa da karısının gözyaşlarını omzuna akıtacağı kadar sarılabildiler. Hasret sonunda inandı Hamza'nın sahiden döndüğüne; sırtını, saçlarını, dokunabildiği her yeri okşadı elleri titreye titreye.

"ok korktum, Hamza," diyordu sürekli. "Sensiz kalacağım diye çok korktum. Sana bir şey olacak diye çok korktum."

Hamza da korkmuştu ama hisleri arasında en yoğun olan pişmanlıktı. Durup bir an düşünse, o haberi doğru düzgün anlasa tüm bunlar yaşanmamış olacaktı. Cemşit'i peşine takacak, herkesi toplayıp Şerife'yle birlikte sağ salım dönecekti. Hasret'i üzmeyecekti. Bunca derdin, bunca hainliğin arasında kalmayacak; bu kadar ağlayıp hüzne boğulmayacaktı Hasret. Ama olana da ölene de çare yoktu, şimdi karısının yaralarını saracaktı Hamza.

"Üzüm tanem," diye fısıldadı kulağına. "Geldim, buradayım. Bir daha tek bir adım uzağında olmayacağım. Bak gör."

Burnunu ekti Hasret. Yüzünü boynundan hiç ayırmıyordu; sanki oraya saklanmış da başka bir şey duymak, görmek istemiyordu. Omuz da silkti hafifçe. "Bittim Hamza, incir çekirdeği kadarcık kaldım ben. Hem sen önceden de öyle dedin, inanmıyorum daha sana."

Kederle güldü Hamza, okşadığı saçlarına burnunu değdirip kokusunu derin derin içine çekti. Hasret'in ağlaması yavaşça duruldu, gözleri hâlâ kızarık olsa da onun burada olduğuna inanmıştı. Gömleğinin yakasına sıkı sıkı tutunmuştu, bir daha hiçbir yere gitmesine

ın vermeyecekti. Gitse bile haberi olacak, Cemşit yanından asla ayrılmayacaktı. Bundan sonra da kimsenin işine bulaştırmayacaktı kocasını, Şerife de istediğine kaçabilirdi.

Yüzleri biraz ayrıldı, Hasret parmak uçlarıyla sevdi Hamza'nın yüzünü. Çizgileri belirginleşen alnını, uzamış sakallarını, rengini kaybetmiş dudaklarını, herhâlde hastanede yattığından hafiften şişmiş tenini...

Hamza birkaç güne kendine gelirdi ama Hasret acısını nasıl dindirecekti? Ne dese Hamza'nın yokluğunda açılan yaraları kapanırdı? Eskisi gibi olacağına inanmıyordu, gülüp eglense dahi aklının bir köşesinde kalacaktı sanki bu tüm yaşananlar. Ömrünün baharına derin bir çentik atılmış gibiydi şimdilerde. Nasıl toparlanacak, nasıl ayağa kalkıp yoluna devam edecekti? Hiçbirini bilmiyordu.

Yutkundu, aradaki kısacık mesafeyi aşarak Hamza'nın yanağına dudaklarını yasladı. Teni her zamanki gibi sıcak değildi, ılıktı. *Soğuk olan adamın kanı fazla olmaz*, diye bir laf kulağına dolmuştu, Hamza fazla kan kaybetmiş olmalıydı. Konuşulanlar aklında yankılandı:

Gömleği boydan boya kana bulanmış, kaç kere vurulduğunu bile görememişler.

Yanağından biraz yukarıya tırmanıp gözünün altından öptü, Hamza ilk yaklaştığı anda kapatmıştı gözlerini. Kirpikleri bile titremiyordu, kendini tamamen Hasret'e bırakmıştı. Şakaklarından, alnından, çenesinden öptü derken en sonunda alınları birbirine yaslandı. "Sensizlik çok zor, Hamza. Herkese lafını verdim, kimini canından bezdirdim, köyden sürdüm, kavga ettim... Ama sensizlikle bir türlü baş edemedim. Çıkıp dışarıda yürüdüm sanki hiç yüreğim yanmazmış gibi... Sabah akşam ağladım."

"Hasret."

"Şart mıydı böyle olması? Bunca acıyı niye çektik biz?"

Ağladı ağlayacak gibi söylüyordu bunları Hasret. Hamza'nın, onun tüm yaşadıklarını başından sonuna kadar dinlemesi gerekiyordu. Çünkü gözlerinde gördüğü sadece yokluğunun acısı değildi.

Alınlarını azıcık ayırıp tıpkı az önce Hasret'in yaptığı gibi genç kızı izledi, nefesleri birbirine vuruyordu. Gözlerine, dudaklarına,

rengi solmuş yanaklarına, saçlarına baktı. Bakışları tekrar dudaklarına inecek oldu fakat ne gördüyse yine alnına ıktı. Alnının köşesinde saçlarından az buçuk kapanmış gibi görünen bir yara vardı. Kaşları çatıldı zira küçük bir şey de değildi, elini kaldırıp alnını kapatan saçlarını geriye yatırdı, şimdi daha da göz önündeydi. “Bu nasıl oldu, Hasret?”

Gözlerini kapattı Hasret, kirpiklerinin arasından bir damla sızdı. Yanıt vermeyeceği belliydi, Hamza incelemeye devam etti. Kaşlarını, kapalı gözlerini, burnunu, dudaklarını... Dudağının köşesindeki küçük yarayı.

Daha da atılabilecekmiş gibi yaklaştı kaşları, Hasret’in çenesini tutarak yüzünü kendine doğru biraz daha kaldırdı, başparmağıyla hafıfe dokunarak kendiliğinden çıkan bir uçuk mu yoksa bir darbe mi olduğunu anlamaya çalıştı. Fazla uzun sürmedi bu çabası. Sesi belki de Hasret’in şimdiye kadar duyduğu tüm tonlardan daha sertti.

“Kim vurdu sana, Hasret?”

Derin bir nefes verdi Hasret, kapattığı gözlerini açtı. Ağlamaktan kızarmışlardı. “Her şeyi anlatırım. Ama önce içeri geçelim de sana doya doya bir sarılayım, öpeyim... Ondan sonra konuşalım, olur mu?”

“Hasret, sana...”

“Hamza.”

Bu uyarı Hamza’yı susturdu, öylece gözlerine baktı Hasret’in. Yorgun, yılmış, aşık ve kederli gözlerine. Yutkundu sakince, iki eli de onun solgun yanaklarındaydı şimdi. Başparmaklarıyla yanaklarını okşuyor, tıpkı Hasret gibi derin bir özlemle bakıyordu. Onun bu konuyu henüz dillendirmek istemediğini anlayarak yutkundu. Ne kadar zor olsa, bakışları her an o yaralara kaysa da değiştirdi sözlerini.

“Geldiğimde hemen boynuma atlırsın diyordum aslında. Karşılamak için persin hatta öpmekten konuşturmazsın.”

Hasret gülümseyince Hamza için sanki güneş doğdu bir anda. Burunlarını değdirdi. “zm tanesi Hasret, sen beni pek zlememiş misin?”

“Allah çarpar öyle derseni,” diye fısıldadığında Hamza güldü. Aklı hâlâ o yaralarda, onlatın nasıl oluştuğundaydı ama içten içe, Hasret’e göstermeden düşünüyordu bunları.

“Ben bilmem orasını, azıcık öp de bakayım ne kadar özlemişsin.”

Burnunu çekti, ıslak kirpikleriyle alttan alttan baktı, belki de ne-reyi öpeceğine karar vermeye çalıştı. Hamza beklerken gözlerini kapatmıştı, bir eli hâlâ Hasret’in saçlarındaydı.

Yanağından, dudağından, çenesinden hatta gözlerinden öpül-meyi bekliyordu. Bir an sonra sargılarla kaplı göğsünde küçük bir temas hissetti, yarasına yakın bir yere sargının üzerinden küçücük bir öpücük kondu. Ciğerlerindeki tüm nefesi bıraktı. Hasret bir kez daha öptü, tüy gibi hafifti dudakları, ona tezat sözleri göğsüne demir gibi ağır geliyordu. “Kaç kere vurdular seni?”

Yutkundu Hamza, nedensiz diyemeyeceği kadar ağır bir yükte kapalı gözleri doldu, sessiz sedasız konuştu: “İki kere.”

“Kalbine ne kadar kalmış?” dedi fısıltıyla Hasret, bakışları Hamza’nın göğsündeydi. “Şuncacık kurşun seni benden alacakmış.”

Hasret’in saçlarını okşadı Hamza, boğazında bir yumru vardı şimdi. “Yıldırım bir düştüğü yere bir daha düşmez, kurşun bir vurduğu yeri bir daha vurmaz. Vakti zamanında pek sağlam vuruldum. Daha da yüreğime gelmez hiçbirisi.”

Gözünde bir damla yaşla gülümsedi Hasret, bir kez daha öptü sargısının üzerinden ama öyle hafifti ki hem daha çok öpmesini istiyor hem de canının yanacağını biliyordu. Buna rağmen katlanmak istiyordu Hamza. Başını biraz yukarıya kaldırarak boynuna yaklaştı Hasret, Hamza nefesini tutarak bekledi onun dudaklarını.

Diğerlerinden daha baskılı şekilde öptü bu kez Hasret, Hamza dünyada değildi sanki artık. Dudakları boynunda oyalandı, çenesine doğru çıktı, sakallarını öptü usul usul, dudağının kenarında soluklandı. Nefesleri birbirine vurdu bir an. Önce Hasret mi davrandı yoksa kendisi mi saçlarını okşayan eliyle genç kızı kendine çekti, bil-miyordu Hamza. Dudakları birleşmişti ikisine de bir ömür gibi gelen ayrılığın sonunda.

saydı. Bir ara durup yetmiş sekizden sonra hangi sayının geldiğini bilmemesine şaşırdı. En son yerinde duramayarak aşağıya inecek oldu ama kendisi davranamadan kapı açıldı, Hamza girdi içeri. Kendisini görene kadar bakışları düşünceliydi, sonrasında güzelce bir gülüş oturmuştu dudaklarından gözlerine kadar. Buzlanmış bir cama sabah güneşinin vurması gibiydi gülüşü.

“Hoş geldim mi?”

“Çok hoş geldin, Hamza.”

Hasret'i izleyerek geldi Hamza, elinden tutarak onu kendine çekti. Ama düşünceliydi Hasret, Hamza'nın yaralarından başkası aklının ucundan bile geçmiyordu. Dikkatle yatağa oturtmaya çalıştı. Yarı oturur, yarı uzanır hâldeki kocasının sırtına yastıklardan bir de destek yaptı. Odaları aynıydı, Hamza'nın yokluğunda bir kürdanı bile başka yere koymamıştı. Tuhaf, sıcak fakat durgun bir hava vardı aralarında. Konuşmalar kelimeler yetmeyecek, konuşmalar eksik kalacaklardı.

“Anlat, Hamza,” diye lafa girdi Hasret, sesi fısıltıdan bir dirhem yukarıydı.

Rahatsızca yastıklara sırtını yasladı Hamza, yüzü çektiği acıdan ara sıra kırışıyordu, Hasret de bunu gördükçe sanki acı çeken kendisiymiş gibi yüzünü buruşturuyordu.

“Nereden başlayayım, Hasret?”

“Benim bilmediğim yerden.”

Güldü azcık Hamza, eli uzanıp Hasret'in yanağını okşadı usulca. “O gün bir öfkeyle çıktım evden, önünü ardını düşünmedim. Şerife dediler, kulağım başka da bir şey duymadı. O itin elindeydi, alıp gelecektim. Murat vardı işin içinde, en başında Mustafa'yı elimden alan da zaten oydu, Cemşit'i dövüp bayıltmışlardı.”

“Edip yine mi yoktu?”

Yine lafına kaşları hafiften çatılacak oldu Hamza'nın. “Edip'i kovdum en baştan. O hiç yoktu.”

Burnundan sinirle nefesini verdi Hasret, Hamza'nın yokluğunda o adamı görmemişti hiç. Aralarının bozuk olduğunu, Hamza'nın ona sinirli olduğunu biliyordu ama yine de ortalıkta gözükmemesini

beklemişti. Hatta *gidip fabrikayla konuşsun*, demişti ama sonra nedense bir daha sinirlenip o işi tamamen Cemşit'e vermişti. "Sonra?"

"Murat, Muhterem'i çağırmış. Gittim o eve, Şerife *gelmem* diyor, Mustafa *Şerife'yi vermem* diyor."

"Şerife *gelmem* mi dedi?"

Biraz durdu Hamza, yutkundu. "Öyle dedi başta. Israr ettim *gel yanıma, hiç mi hatırım yok, babam ne diyecek* diye. Akli karıştı. Öyle olunca sinirledi Mustafa, Şerife bir tek onun dediğini yapsın istiyor. Kıt akıllı!" Kısa bir ara verdi Hamza, konuşurken zorlanıyordu. "Olmadık laflar etti, Şerife'yi çekıştirdi." Derin bir nefes alıp dalgın gözlerini Hasret'in gözlerine çevirdi. "Bir bir geçti aklımdan tüm yaptıkları, sana dedikleri, yapmaya çalıştıkları, hadsizliği, şerefsizliği... Çektim vurdum, Hasret. Öldürmek için vurdum. Öldü."

Hasret usulca yutkundu, gözlerinde bir parça dahi merhamet, vicdan azabı yoktu Mustafa'ya karşı. Varsa yoksa ağıtlarını uzaktan uzağa duyduğu o anneye üzülüyordu. "İyi yapmışsın."

Dünyayı ateşe verse yine de Hasret'in ardında duracağını biliyordu. Bu düşünceye gülümsedi biraz, o nasıl ardında duruyorsa Hamza onun bir fazlası duruyordu. *Şu köyü yak Hamza* dese sorgulamazdı. *Demek ki Hasret'in canını yakmışlar* deyip küle çevirirdi etrafı.

"Muhterem de oradaydı," dedi düşüncelerini toparlayarak. "Nereden geldiğini anlamadan silah sesi duydum." Parmağıyla göğsünün alt tarafını gösterdi. "Biri buradan." Biraz daha aşağıya inip belinin hizasında bir yer daha gösterdi. "Biri de buradan."

"Üç kere vurdular, dediler bana," dedi Hasret yutkunarak.

"Üç kere. Biri sıyırdı. Mühim değil, gülüm."

Derin bir nefes aldı Hamza, yumuşak bakışlarla Hasret'i izliyordu. "Öyle işte, öbür tarafa gittim sandım ama gözümün önünde hâlâ sen. Çağırıyordun sürekli, kulağıma bir şeyler fısıldıyordun, gülüyordun neşeli neşeli. Kaç gün uyudum bilmem ama seninle geçti her zamanım. Tabii, arada da Muhterem'le."

Azıcık güldü Hasret, saçlarını okşayan eline yasladı başını. Yorgunluktan Hamza'nın yüzü solmuştu biraz.

“Uyandım sonra. Sen yoksun, kimse yok. Doktor sürekli *kalkamazsın*, diyor. Ama sana gelmem gerek. Takvim ayın kaçına dönmüş, bensiz ne yaparsın, bensiz sana ne yaparlar?”

Hasret’in gözleri doldu o böyle deyince ama kırpıştırıp toparlanmaya çalıştı.

“Amcam aradı sonra,” dedi Hamza. Bakışlarına bir sorgulama eklenmiş, o solgunluk yerini sessiz bir öfkeye bırakmıştı. “*Hasret’in dedesi geldi, anası geldi, Hasret’i geri alacaklarmış*, dedi. İçten içe inanmadım aslında. Üstelik seni buradan, evimizden almak... Kimsenin harcı değil.”

Hasret kaşlarını azıcık çatarak dinledi Hamza’yı.

“Ben ölmüşüm, nikâh düşmüş güya.”

Hasret’in kaşları daha da çatıldı, Hamza’nın zorla konuştuğu lafları ağzının içinde gevelemesinden belli oluyordu. Sanki dillendirmek bile istemiyordu.

“Murat çıkmış sana talip olmuş. Deden de seni verecekmiş, telli duvaklı gelin edecekmiş.” Hasret’in yüzünü ince ince süzdü Hamza, gerginliği belli oluyordu. Geldiğinden beri bunu içinde mi tutuyordu? “Doğru mu, Hasret? Senin karşına mı çıktı?”

Öyle sorunca doğrudu ama Hasret’i rızası olmadan kim gelin edecekti?

Rızası olduğu hâlde daha Hamza’ya gelin olamamıştı.

“Doğru,” diye mırıldandı parmaklarını kıpırdatarak, Hamza’nın doğrulacağı anı anlayınca hızla devam etti: “Ama mühim değil ki Hamza, kimin lafına gitmişim şu yaşıma kadar da dedeminkine gideceğim? Üstelik herkese senin öldüğünü dediler ama ben biliyordum gerçeği. Nikâhımız duruyordur, değil mi?”

“Hasret, mesele nikâh mı? O puştun vadesi dolalı sene oluyor!”

Gerçekten de dolmuştu. Hamza’nın elini aldı kucığına, parmaklarıyla oynadı da oynadı. “Ben ne yaptım, biliyor musun?” diye sordu usulca. Suç işlemiş de saklarmış gibi bir ifadesi vardı, böyle bir ifadesi olduğundan da habersizdi. Hamza yanıt vermese de dinlediğini belli ederek baktı Hasret’e.

“Murat’ı bıçakladım.”

“Ne?”

“Valla nasıl oldu, anlamadım. Bıçakladım ama ölmemiş.”

Hamza bakakaldı Hasret’e, sonra inanmayarak güldü. Ama genç kızın ifadesi değişmiyordu, o yüzden gülüşü yavaş yavaş soldu. “Gerçek mi?”

Başını salladı Hasret, Hamza’nın sanki yeryüzünde hiç rastlanmamış bir canlıya bakar gibi kendisini izlediğini görünce rahatsızca kıpırdandı. “Seni vurdurmuş Hamza, adımı çıkarmış köyde, bir de üstüne tüm köyün ortasında *Hasret’e talibim*, demiş. Ne yapsaydım? Hem benden önce Adnan amcan bacağından vurdu. Ölürsa ondan ölür. Benimkinde bir şey yok ki. Küçük kesti bıçak, ondan da ölünmez.”

Hamza’nın şaşkın bakışları altında duraksayıp yutkundu. Kocasının parmaklarıyla oynadı hafif hafif. “Ama burnumdan kan kokusu gitmiyor kaç gündür. Kusasım geliyor.”

Hamza durgun durgun okşadı Hasret’in yanağını; genç kızın kızılmayı, belki azarlanmayı beklediği bakışlarından belliydi. Ama Hamza onu bunca hengâmenin arasında yalnız bırakmıştı. Düşman Hasret’in düşmanı değildi, cephe Hasret’in cephesi değildi, soy onun değildi, dava onun değildi.

Daha sessiz sedasız yapmalıydı bu işleri. Hasret’i kaçırmamalı, o kadının ince damarını bularak baskılamalıydı. Telli duvaklı gelin etmeli, amcalarını öğrenerek onları da tesirsiz kalacak şekilde halletmeliydi. Bunca ortalıkta olmamalıydı Hasret, dik başı ne kadar görürse o kadar ezmek isterdi buranın insanı. Yokluğunda öyle yaptıklarını henüz duymasa bile tahmin edebiliyordu. Ama akıl sonradan başa geliyordu.

Mehmet gelmemişti *geçmiş olsun* demeye. Onun bir haltlar karıştırdığını anlayabiliyordu. Büyük ağabeyi ise mahcuptu, Haşim’in hastane işleriyle ilgilenmek için şehirde olduğunu üstüne bastırarak söylemişti.

Ben burada yoktum, diyordu yani. *Bu köyde ne olduysa benim ilgim yok, beni suçlama*, diyordu. Suçlardı Hamza, herkes için her şeyi yapmıştı ve bu iyiliklerinin karşılığını verecekleri zaman arkalarını dönmüyorlarsa kimsenin yüzüne bakmazdı daha. Mesele karşılıklı iyilik

değildi, mesele iyilik düşünmeyecek kadar yüreklerinin fesat olmasıydı.

Dalgınca kırptı gözlerini, Adnan da dediğinin aksine Murat'a oldukça ilişmiş gibi duruyordu, mimmeliyise bile hiç öyle bir tavrı yoktu. Gelmesi için değil, bunca telaşla gelmesi için bazı noktalarda yalan söylemişti. Ona da bir şey demiyordu. Derin bir nefes aldı. "Sıra sende Hasret, en baştan başla. Neler olup bitti yokluğumda? Bu alındaki yara hangi şerefsizin işi?"

Azıcık gülümsedi Hasret, onun için için kudurarak fakat yine de sakinlikle telaffuz ettiğİ lafları dinledi. Başını biraz eğerek Hamza'nın eline yasladı yanağını, avuç içini öptü. Uzunca bir sessizlik sürdü aralarında. Her şeyi düşündü bir anda. Nereden başlamalı, nerede bitirmeliydi. İlk önce bayılmıştı, uyandığında her şeyi rüya sanmıştı. Etili yemeğini, dolu bıraktıkları iki çay bardağım, başına atılan taş, Çakır gelinin ölümünü, bağları bahçeleri, Murat'ı bıçaklamasını...

En sonunda burnunu çekti Hasret, Hamza'nın her an daha da ferisönen gözlerine rağmen can kulağıyla kendisini dinlediğini, edeceği her lafı takip ettiğini biliyordu.

Özlediğİ şefkatli, sevgi dolu elleri yine saçlarındaydı. Hasret kalmış gibi okşayıp duruyordu. Hasret de onun gözlerine bakmak istiyordu uzun uzun; özlemine anlatmak, içindeki boğuk duygulardan kurtulmak istiyordu ama bakışlarını bir türlü onun göğsündeki sargılardan, o sargıların altında olduğunu bildiğİ iki kurşun yarasından çekemiyordu. Sıra kendisine gelmişken konuşamıyordu.

Her şeyi anlatmalıydı aslında, eteğindeki tüm taşları dökmeliydi, herkesi Hamza'ya şikâyet etmeliydi. *Bak, bana bunları bunları yaptılar*, demeliydi ama dermanı yoktu.

Hamza'yı sağ salim görmüştü, başına atılan taşın acısı da onu karşısında görünce geçmişti. Kendisine kalkan el, yanağına savrulan tokat ve duyduğı o ağır laflar da.

Köygöçüren Hasret...

Hepsi bitmişti, belki onun yokluğunda dallardan düşen sararmış yapraklar bile yerlerine geri dönmüştü şimdi, kuruyan otlar yeşermişti, solan çiçekler canlanmıştı. Karşısındaydı işte, bunu çok kez

tekrar etse de inanamıyordu. Nefes alıyordu, gözlerine bakıyordu, ellerini tutuyordu. Hamza yaşıyordu.

Üstelik her şeyi anlatmasını istiyor, ağzından çıkacak tek lafı bekliyordu. Nereden başlayacağını bilemese de kuruyan dudaklarını araladı Hasret, gözlerini dalgın dalgın baktığı göğsünden kaldırıp yüzüne çevirdi. *Başıma taş attılar*, diyecekti. *Arkamdan konuştular*, *evden attırmak için jandarma çağırdılar*, *Murat'la beni yakıştırdılar...*

“Çakır gelin öldü, Hamza,” dedi kendinden habersizce. “Öylece öldü.”

Hamza'nın kaşları çatıldı duyduğuyla, Hasret gözleri dolu dolu olurken devam etti: “*Bana rahata erdin mi, huzur buldun mu*, dedi. *Sütüm boğazında kalsın, adamı ayarttın da nikâhına girdin*, dedi. *Kocan ölmüş...*” Zar zor yutkundu. “*Oh olsun sana*, dedi.”

“Şşt...” diyerek durdurdu Hamza, zaten daha da devam edemezdi Hasret. Boğazında bir yumru, gözünden akan üç damla yaş... Belki de ilk kez ağlıyordu annesi olamayan Çakır gelin için. Sadece gelindi o kadın. Rahmetli İsmail için yaşamış, kızına hiçbir güzel anı bırakmadan göçüp gitmişti.

“Gel buraya,” diyerek çağırdı Hamza. Hasret ikiletmeden onun kolunun altına girdi, küçücük bir çocuk gibi büzüldü de büzüldü. Burnunu çekti çok kez, Hamza'nın ilaçlarla karışsa da yerli yerinde olan kokusunu soludu, boğazındaki ağrı geçer gibi olunca anlatmaya devam etti:

“Dul kadınmışım artık, yanına gidecekmişim. Benimle de baş edemezmiş, birine verecekmiş. Bu dediğine güldüm içimden, vallahi çok güldüm. Ama bir şey demedim, belki insafa gelir diye düşündüm lafları bitene kadar. Hiçbir dediğine cevap vermedim. En sonunda bir dediğine itiraz ettim, o da bana vurdu.”

Dalgın dalgın baktı görmediği bir yerlere, sonra gülmeye çabaladı, sesi başta berrak olsa da sonlara doğru ağlamaya başladığından dalgalanmıştı. “Dudağımın kenarındaki ondan.”

“Hasret...”

Hamza'nın kolunun altında, ona sarılmaya korka korka ağladı Hasret. “Beddua ettim yüzüne yüzüne, sonra bir avuç toprak attım

yüzüne. Üç gün... Üç gün sonra ölmüş.” Burnunu çekerek zar zor konuşuyordu: “Dediler ki hep babamı anmış. Ölüm döşeginde bile bir kere *Hasret* dememiş. Beni çağırmamış.”

Hamza yanıt vermedi buna, belki de veremedi. *Hasret*’i alnından, şakağından öptü birkaç kez. Başlarını yasladılar birbirlerine.

Sessizlik sardı ikisini de. Annesini düşündükçe hem üzüldü hem öfkelenildi *Hasret*, onun öfkesiyle de bir bir anlattı her şeyi. Hamza’yı yanındaki. Yine eskisi gibi yataklarında uzanıyor, onca yarasına rağmen *Hasret*’i hep kendine yaslıyordu. En büyük desteğiydi, hep öyle olacaktı.

“Ben senin yanına gelmek istedim ama amcan izin vermedi. Peşime *Görgülü*’yü takarmışım!” diye öfkeyle soludu önce.

Ardı sıra Mehmet’le devam etti: “Ya ağabeyin! Bağırıp çağırdım Murat’ın peşine düşsün diye, dedi ki bu onun davası değilmiş! Sen onu kerhane köşelerinden topluyordun ama! O da senin davan değildi! Öyle dedim her şeyi yüzüne, o da bana el kaldırdı. Ama vura-madı, amcan ona vurdu.”

Hamza’nın kararan gözlerini, sıkıdığı yumruklarını o an görmüyordu *Hasret*. Yalnızca bir anlığına baktı öfkeli yüzüne, bu yakınlıklarından dolayı kendisi az buçuk sarhoş olmuş gibiydi. Gözlerini kocasından ayırmadan gömleğine doğru burnunu yasladı, ona baka baka çekti kokusunu. O sırada da yarıya kadar kapandı göz kapakları. *Hasret*’e göre o an kocasının kokusu cennetti, Hamza’ya göre ise karısının her hâli.

Yutkundu ikisi de, bu göz temasını hızla kesmeye çabaladılar. *Hasret* devam etti zar zor, çok özlemişti.

“Senin çağırdığın işçiler geldi sonra, yanımda bir Cemşit bir de Memo durdu. Köylü çıktı karşıma bu sefer, herkesle oynamışım da birbirlerine düşürmüşüm! Bir de onlara haklarını verecekmişim!”

Gözü kararmış bir öfkeyle devam etti, Hamza sakince dinlemeye çabalıyordu ama çok zordu. “Ben de dedim ki istersem hepsini bağda bırakıp çürütürüm, size mi soracağım?” Kaşları çatıldı sonra. “Kadının teki de taş attı kafama, bak buraya. Bu da ondan oldu işte.”

Hamza'ya gösterdi yarasını, onun biraz inceleyip biraz öpmesiyle ağlamamaya çalışarak devam etti: "Ben de onu taşıdım. Sonra eve gittim, bu sefer de ağabeyin geldi. Nikâhım yokmuş, jandarma çağırılmış. Senin olanları kendine istiyordu, kötü kötü laflar etti. Ben de tüfeği doğrultup *seni öldürürüm*, diye tehdit ettim." Yutkundu. "Zaten sen de yoktun o sıra, senden hiç haberim yoktu daha doğrusu. Kaybedecek bir canım vardı."

Hamza duydukları karşısında yutkunurken Hasret devam etti. Böyle anlattıkça sanki can gelmişti.

"Sonra..." Ne olduğunu sırasına göre hatırlamaya çalıştı. "Hah, senin öldüğünü söylediler herkese. Ama Akif işin aslını bana haber etti."

"Akif?"

"Amcanın sağ kolu, pek kibarcık."

Kaşlarını kaldırdı Hamza, Hasret kendince devam edince meseleye odaklandı yine. "Öyle olunca dedem çıkmış ortalığa. Çakır gelini de almış yanına, babanın evine gitmişler." Orada edilen her lafı anlattırdı Hamza. Onun sinirlendiğini hatta sinirden deliye döndüğünü biliyordu.

"O gün öyle geçti gitti, sonra nine hasta diye ben Gülhanım'ın yanına gittim. Birden dışarıdan bir ses geldi." Kendisini engelleyen Adnan'ı, Akif'i en ince ayrıntısına kadar anlata anlata bitiremedi Hasret.

"Öyle işte, şerefsiz Murat'ı götürdüler. Sen gelince icabına bacakmışsın, amcan öyle dedi. Ya doğru dedi ya da ona da bir şey yapmayayım diye beni geçiştirdi, bilmiyorum."

Hamza derin bir nefes aldı, yaraları sızladı az buçuk. Yine de hiçbir yüreğindeki ağırlık kadar huzursuz etmiyordu.

"Bir de..." diye tekrar lafa girdi Hasret. Hamza başını eğip Hasret'e baktı, göz göze geldiler yine. Genç kızın deminki harı gitmiş, yerini yine o ağır bakışlar almıştı. Hasret'in içindeki yabancı bir tarafa bakıyordu sanki Hamza. Alevi dinmiş, katılaşmış da üzerine birikmiş gibiydi. Yanağını okşadı genç kızın. "Üzüm tanesi Hasret," dedi yine

en sevdiği hitabıyla. “Bu olgunluk hiç gitmemiş üzerine. Nereye kayboluyor o bağırış çağırış Hasret?”

Omuz silkti Hasret. “Üzüm tanesi değilim artık, *köygöçüren* dediler bana.” Lafının sonuna doğru cılızlaşmıştı sesi, bakışları gözlerinden düşüp gömleğine takılmıştı. Biraz izledi Hamza karısını, hüznünü, anılacak olduğu hâli, söyleneceğini bildiği lafları. Ama her köygöçürenin dikenini, çiçeği farklıydı. Hele Hasret apayrıydı.

“Desinler. Önce yanlışı derler, sonra düzeltirler. Biz biliyoruz doğrusunu, Hasret.”

“Ama size hep Nezihî diyorlar.”

“Ne kâr eder, gülüm. Bizim soydan çürüğü çıkmıyor mu? Hem yanaş bakayım az daha...”

Lafını ikiletmeden Hamza’nın yarasını sakınarak yaklaştı Hasret, yüzleri epeyce yakındı.

“Hasret’im...” Genç kızın gözlerine şefkatle bakarak devam etti: “Adının önüne hangi lafı koyarsan koy, Hasret yine Hasret. *Önceki kadın gibi mi yapmış* diye sorarlar, cevabını alırlar. Sonra da derler ki *o zaman bu başka biri, bu başka bir Hasret.*”

Hasret yine de memnun olmayarak baktı Hamza’nın gözlerine. “Üzüldüm ama Hamza. Niye öyle desinler ki bana?”

“Üzülme gülüm, ben senden eminim. İstersen zakkum ol, ben seni yine gönlümün penceresinde sulayıp büyütürüm. Dikenin de zehrin de bana, hepsini de bir ömür isterim.”

Ağlayası olsa da güldü Hasret. Hamza’nın eli yine yanağını okşadı, aralarındaki hava aniden ağırlaştı, Hamza’nın bakışları değişti. Hasret buna her daim hazırdı. Yüreğini ağırlaştıran bir özlem vardı içinde, ne yapsa dinmeyecekti. Hamza’yı sabahlara kadar öpse, kollarına sarılıp bir ömür geçirse, durmadan gözlerine baksa da geçmezdi. Dudaklarını öpmeden önce usulca fısıldadı adam:

“Ama madem sana *köygöçüren* demişler, adının hakkını verelim o hâlde. Köy nasıl göçer, görsünler.”

7. Bölüm

"Ama madem sana köygöçüren demişler, adının hakkını verelim o hâlde. Köy nasıl göçer, görsünler."

Bu lafı Hamza'nın ağızından duyduktan sonra huzur konmuştu Hasret'in göğsüne. Bir eminlik, bir güven...

Uzun uzun tutmuşlardı dudaklarını birbirlerinde. Kocasının derin bir sakinlik veren temaslari şu sıralar peşini bırakmayan uyku nöbetleriyle birleşince burnunu Hamza'nın boynuna gömüp onun kokusuyla uyumuştı Hasret.

Aniden uyuması Hamza'yı azıcık şaşırtsa da onun da ihtiyacı vardı. Hasret'in yalnız, Murat'ın da ortalıkta olduğunu duyunca onca mesafeyi nasıl aşip geldiğini bilmiyordu. Epey yorgundu.

Uyuyan karısını fırsattan istifade üç beş daha öpüp kokladı, kendi kendine hasretini dindirirken uyuyakaldı.

Öğle vakti döndü, ikindiye geçti, güneş ışığı sarıdan sıyrılıp turuncuya geçti. Odada iki tarafta pencere olduğundan hem sabah hem akşam güneşini alırdı, Hasret'in yüzüne sabahın güneşi uzun zamandır vurmasa da ikindi güneşi yerini bırakmamıştı.

Turuncu ışıklar Hasret'in birbirine geçmiş kirpiklerine dokundu önce, Hamza'nın sakalları arasına karıştı. Ortalık sessiz sedasızdı.

Kaşlarını çattı Hasret, aralarından ışık sızan kirpiklerini azıcık daha sıkı da rahatsız edici aydınlık yine oradaydı. Nerede olduğunu, neler olduğunu bir anlık bilinç aydınlığıyla idrak edince hemen gözlerini açtı, Hamza'yı yanı başında görünce rahat bir nefes aldı.

İyiden iyiye üzerine çıkmıştı yatarken. Yaralarına bastırmış mıydı, bilmiyordu. Ama bastırıyorsa uyanırdı herhâlde Hamza, demek ki rahatsız olmamıştı. Uzun zamandır göremediği yüzü izledi bir süre; sonra saçını, sakalını, uykudaki ifadesini, solgun dudaklarını...

Belki tanıştıkları andan beri Hamza'nın en derbeder ve çirkin hâliydi ama öyle güzel geliyordu ki içli içli solumadan edemedi. "Hay gözünü sevdiğim ya," dedi gülümseyerek. "Ne güzel uyuyor."

Kıpırdandı Hamza, yüzü acı çeker gibi buruşunca Hasret elini kolunu dikkatle çekti yüzünden. Kaşları sanki kendisi acı çekermiş gibi yaklaştı birbirine, yatakta doğrulup Hamza'yı uzun uzun izledi.

Binbir düşünce geçiyordu uyku bulanıklığı henüz silinmemiş aklından; yaşanabilecek diğer ihtimaller, kötülükler, iyilikler, yokluklar... Bu düşünceleri ve ölü toprağı üzerinden bir süre daha atamayacak gibiydi. Hamza'yla yan yana oldukça düzelmeyi umuyordu.

Eğilip yumuşakça öptü kuru dudaklarından, çok kan kaybetmiş olmalıydı, teni bile eskisi gibi sıcak değildi. Üzgünce izledi kocasının yüzünü. "Etili yemeğin zamanı gelmiş."

Bir öpücük daha çaldı dudağından, sonra yanağından. Yavaşça çıktı yataktan, Hamza'nın üzerini bir çocuğa bakar gibi özenle örttü. Dolabının kapağını açtı, şu saatten sonra eve geleni almazdı. Kocası zaten hasta olduğundan bir zahmet kapıyı da bir süre aşındırmayacaklardı.

Üzerindeki elbiseyi çıkarıp ayaklarının dibine bıraktı. Ahşap dolabın kapağını açıp askılı, dizlerinin az yukarısında biten geceliği başından geçirdi. Ama önceden birkaç kez giydiği gecelik sanki şimdi az daha dar olmuştu. Yine tam yapışmıyordu ama kalçasına oturmuştu biraz. "Yıkayınca çekmiş herhâlde bu."

Görüntüsüne fazla takılmadan saçlarını düzeltti, dolabın kapağını yavaşça kapattı. Aynada önce kendine baktı; sonra da uzandığı yerde gözlerini açmış, kısıp bakışlarla kendisini izleyen Hamza'ya. Bakışp kaldılar öylece, Hamza'nın dudakları azıcık kıvrılınca Hasret de başını biraz eğerek gülümsedi.

"Az gelsene, Hasret."

Gülümsemesi yüzünden silinmeden omzunu kaldırıp indirdi Hasret, aynadan bakışıyorlardı hâlâ. "Gelmem."

"Niye?"

Hamza'yı ne kadar özlediği, onsuzluğun ne kadar zor olduğu bir bir oturdu yüreğine. Tekrar bir omzunu kaldırıp indirdi yavaşça, bu *bana ne* demekti. "Ben seni çok özledim, biraz da sen beni öze diye."

"Ben seni zaten özledim gülüm, gel yanıma haydi."

Ellerini geceliğinin üzerine gezdirerek omuz silkti Hasret, ikisinin de yüzünden gülümseme eksik olmayınca bir hoşuna gidiyordu inatlaşmaları.

"Niye giydin o incecik şeyi o zaman, zulüm mü edeceksin bana?"

"Hıı..." Yerinde bir iki kere salındı, saçları çok uzunmuş gibi arkasına doğru attırdı. "Köy göçecek de sen kalacak mısın, Hamza Efendi? Az canın çeksın de gör gününü."

Aynada biraz kendine baktı Hasret, Hamza'nın başını sağa doğru uzatarak aynadaki görüntüsünü izlemeye çalıştığını görünce içten içe güldü.

Çok özlemişti bu hâllerini, aşklarını, Hamza'yı...

Geceliğin göğsünü biraz aşağı indirdi, askısı buna epey müsaitti. Çiçeklerini biraz biraz gösterdi Hamza'dan tarafa doğru, onun ağzının içinde homurdandığını duysa da anlayamamıştı. Yine de aralarında hiç bozulmayan bu çekime gülümsedi.

Yavaşça kocasına doğru dönüp ağır ağır yürümeye başladı, onun bakışları altında yamacına kadar gelip hemen yanına oturdu. "Kapıyı kilitledin miydi onlar gidince?"

"Kilitledim."

Yanıtı hızlı gelmişti, Hamza'nın gözleri hem çiçeklerinde doluyor hem de yüzünü inceliyordu. Eli kalktı sonra usulca, Hasret yanağının okşanacağını bilerek yaklaştı ona doğru, azıcık mayıştı dokunuşları altında.

"Aşağı mı ineceksın, gülüm?"

"Hıı, sana etli yemek yapacağım."

"Aç değilim, Hasret."

Kaşlarını çattı Hasret, kocasına az daha yaklaşarak elini onun öbür yanına yaslayıp kafesledi, yüzüne baktı inceler gibi. “Nasil aç değilsin, Hamza? Geleli kaç saat oldu, haberin var mı? Hem hep güçten düşmüşsün, sana iyi bakmak gerek.”

Güldü Hamza, yattığı yerde yüzü kendisinden daha yukarıda kalan Hasret’i izledi parıldayan gözlerle. Yutkundu. “Uyuduk, uyandık ama daha yeni geldim sayılır. Az uzan yanıma, sarıl. Hasretim dinmedi benim daha, gözümün önünden gitme.”

Son lafı deyince Hasret kıpır kıpır oldu yerinde, Hamza böyle *gözümün önünden gitme* derse sahiden de gidemezdi. Bakışları bir nazlandı, kirpikleri ağır ağır hareket etti. “Ama yapacağım o yemeği sana. Çok içimde kaldı, Hamza.”

“Gel gülüm yanıma, birlikte de yaparız.”

Kollarından tutup üzerine doğru çeken kocasına gülerek engel olmaya çalıştı Hasret. “Yaa Hamza, ilişmeyeceksin ama...”

“Sarılacağım sadece, Hasret. Belki biraz da öperim.”

Ağzını açmadan içinden içinden güldü Hasret, Hamza’nın kulağına yaklaşp fısıltı sandığı bir sesle konuştu: “Neremden?”

Hamza da güldü Hasret böyle deyince, tuttuğu elini dudağına yaklaştırıp öptü usulca. “Nerenden istersen.”

“Dudağımdan daöp.”

“Gel Hasret, her yerinden öperim.” Tam dudaklarına yaklaşp öpecekti ki Hamza’nın ağzını eliyle kapattı Hasret.

“Ama daha üzerini değiştiremedik, rahat edemezsin ki böyle,” dedi, elini yavaşça aralarından çekip sanki kendisi öpüşmelerini engellememiş gibi özlemle baktı Hamza’nın dudaklarına.

“Hasret!”

Adamın öfkelenecek gibi çıkan sesini duyunca azıcık daha yanaştı. “Ne Hamza, kemerini bile çıkarmamışsın daha, sen nasıl rahat ettin ki uyurken? Hem sen niye kemer taktın, yasak değil mi?”

“Niye yasak olsun yavrum, yaram orada değil ki.”

Azıcık kızardı, azıcık bozardı Hasret. Doğru söylüyordu, yine de bu hâlini çıkartacak değildi.

Sıkkin bir nefes vererek Hasret'in kemerine uzanışını, gömleğinin düğmelerini azar azar çözüşünü izledi Hamza. "Bir rahat edemedik ki anasını satayım!"

Dudaklarını birbirine bastırarak güldü Hasret. Bir, iki derken gömleğin tüm düğmelerini çözüp kocasının omuzlarından çıkardı. Pantolonun da kemerini çözmüştü, iş düğme ile fermuara gelince Hamza'nın eli telaşla kapandı elinin üzerine. "Ben gerisini yaparım Hasret, tamam."

"Ama yaralısın Hamza, ağrın sızın olur, bırak da ben yapayım."

"Hasret," diyerek zar zor doğrulmaya çalıştı Hamza, Hasret'in yüzüne yaklaştırdı yüzünü, üst üste duran ellerini sıkıca tuttu hareket etmesin diye. "Elim ayağım tutuyor çok şükür, üstümü de değiştirim yahu."

"Ama Hamza... Özledim ben seni, azıcık ilgileneyim."

Hasret'in boşta olan elini tuttu, ardından avucuna sıcak bir öpücük kondurarak yanağına yasladı Hamza. Yutkundu, gözlerini Hasret'in yüzünde gezdirdi. "Ben de seni çok özledim, Hasret'im ama daha bekleyeceğiz gibi."

Küçük bir tebessümle yerinde kıpırdanarak baktı Hasret, tatlı niyetine tek lokmada yemelikti. "Beklerken öperim ama seni."

"Beklerken öp ama beni," dedi gülerek Hamza. İsteddiği kadar öpebilirdi hatta Hamza'yı öpe öpe eskitebilirdi.

Hasret zar zor kalktı yanından, iki parça rahat kıyafet getirip Hamza'nın kalkmasına yardımcı oldu. "Bekle de ben giydireyim, Hamza."

"Hasret, elim ayağım tutuyor diyorum ya yavrum."

Dudağını ısırarak güldü Hasret, birden yüzüne yaklaştı. "Hamza'm... Tutar tabii, ona ne şüphe..." Kısa kollu beyaz bir pijama üstünü çırpıp Hamza'nın kafasından geçirdi. "Ama ben giydireyim, özlemişim sana dokunmayı. Şimdi yıkardım bir de seni ama sargıların ıslanır, onu nasıl yapacağımı bilemedim."

Kocasının üzerini sargılara dikkat ederek düzeltti Hasret. Ardından yaklaşıp Hamza'nın gözlerine baka baka metal tokalı kemeri şingirdatacak iki yana çekti, pantolonun düğmesini açtı usulca, ardından

fermuarını indirdi yavaş yavaş. Gözlerini bir an bile Hamza'nın gözlerinden ayırmadan yaptı bunları.

Hamza yutkundu. Başını öbür tarafa çevirmek istese de Hasret'in yüzünü görme isteği ağır basıyordu. Fısıldar gibi iç çamaşırını da çıkaracağını söyledi Hasret, şimdi hastaneden geldiğinden onunla da rahat edemezdi dediğine göre. Lafını bitirip istekle baktı Hamza'nın yüzüne. İncecik geceliğiyle kıvırtarak gitti, dolaptan çamaşır alıp geri geldi. Yanakları kızarmış olsa da hevesli olduğu belli oluyordu. Hamza da bir şey demeden dişlerini sıkı sıkı Hasret'in işini yapmasına müsaade etti. Zamanında kendisi de genç kıza aynısını memnuniyetle yapmıştı. Bir de denklik meselesi olduğundan bir şey demiyordu ama ipin ucundaydı. Hasret'in elleri, bakışları, yürek hoplatan eğilip kalkmaları pek kötü yapıyordu Hamza'yı. Şimdi mümkün olsaydı bir an bırakmazdı. Boş tüfeğin namlusuna konmuş keklikti Hasret.

Birden ne olduysa Hamza'nın eli genç kızın incecik askısını omzundan düşürüverdi. Bunu kesinlikle iradesiyle yapmamıştı. Geceliğin göğsü de pek sağlam durmadığından ilk askının düşüşüyle Hasret'in çiçeği yarıya kadar açıldı. Ama düzeltmeye tenezzül etmedi Hasret, sakınacağı biri değildi karşısındaki adam. Hamza'ydı.

"Yaklaş az daha."

İkiletmeden yaklaştı Hasret, kısacık bir süre göz göze geldiler. Hamza dayanamayıp diğer askısını da indirdi, Hasret düşmek üzere olan kumaşı son anda tuttu. Ama son günlerde azıcık büyümüş gibi hissettiği çiçeklerini Hamza'nın insafına bırakmaya oldukça istekliydi.

"Özledin mi beni?" diye sordu Hamza, Hasret bu sorunun cevabını vermeye de tenezzül etmedi. Çünkü hisleri de düşünceleri de açık seçik ortadaydı.

Hamza yatağına ağır ağır oturdu, Hasret'i elinden tutup kendine doğru yaklaştırdı. Tam olarak istediği yere denk geliyordu yüzü ama görmek istediği manzarayı geceliğin kumaşı ile Hasret'in eli engelliyordu. O yüzden neredeyse efsunlu bir sesle fısıldadı: "Bırak gülüm, elini çek oradan."

Bıraktı Hasret, kaygan kumaşlı gecelik karnına kadar düşüp orada kaldı. Üzeri çırlıçiplak hâlde Hamza'nın karşısındaydı şimdi.

Heyecanlı nefesleri göğsünü hareketlendiriyor fakat Hamza'nın bakışlarından hiçbir şey kaybettirmiyordu.

Ne kadar zaman geçirdiklerini anlayamadan akşamı ettiler, etli yemek yapmak için malzemeleri çıkarmışken midesi bulandığından kocasını çağırdı ve etin hepsini ona doğrattı Hasret. Pişince kötü kokmuyordu, sadece çiğken bir tuhaf oluyordu midesi.

Hamza'nın birkaç tuhaf bakışını, vücudunu süzüşünü, bıyık altından gülüşünü yakalasa da anlamlandıramamıştı.

O andan uyuyacakları ana kadar Hamza'nın gözlerini farklı bir ışıkla üzerinde hissetmiş, memnun bir ifadeyle süzölmüş ve onun gülüşlerine karşılık vermeden edememişti. Bir de adamı kendine yine âşık ettiği için böbürlenmişti tabii. Hasret'i hangi kaba koysan yine Hasret'ti.

Sabah erkenden kalktı Hamza, Hasret'in mışıl mışıl uyuduğunu görünce kendi kendine güldü. Genç kızın uykusu ağırlaşmıştı, göğüsleri hafiften şişmişti, zayıflamış olmasına rağmen fiziksel değişimini de gayet net anlayabiliyordu. Bazı şeylere midesi bulanıyordu, üstelik ayakta dururken elini beline koymaya başlamıştı. Hamilelikte bel ağrısı bu kadar erken başlıyor muydu, bilmiyordu. Belki de önceden taşıdığı onca suyun ağrısı şimdi çıkıyordu.

"Allah korusun," dedi kendi kendine. İyi bir ebe bulmalı, gözlemlerini söylemeliydi. Dua ediyordu içten içe, bir evlatları olması için ne kadar temiz duygusu varsa hepsiyle dua ediyordu.

Hızlıca düşün yapmalılardı. Dillere destan, bilmem kaç yıl konuşulacak bir de davet.

Hasret'in yüzüne gelen birkaç tel saç kenara çekti, yanağını usul usul okşadı. Eli kendiliğinden genç kızın karnına gitti, ufak bir çıkıntı gibi avucuna gelen göbeğini hissetti. Yutkundu Hamza. Bu kesinliği belli olmayan, ihtimalden ibaret olan düşünceye ümitlenmek istemese de elinde değildi. Ama fazla kalamadı yanında, işleri vardı. Bu yaralı hâliyle hepsini halledecek değildi ama mimlediği kişileri ortadan kaldırmalıydı.

Hasret'in giydirdiği pijamalarını çıkarıp gömleğini ve pantolonunu zar zor giydi. Eski Hasret olsa kırk kere uyanırdı, şimdi tık yoktu. Buna da içten içten güldü, Hasret'i odada yalnız bırakıp

merdivenden ağır ağır indi. Anahtarını alıp evin bahçesinden çıkınca karşısında Cemşit'i buldu.

Dün gecedan beri kapıdan ayrılmamış olmalıydı; uykusuz olduğu yüzünden, epey çetin mücadeleler atlattığını gösteren gözünün altındaki şişlik ve morluktan, çökmüş yanaklarından belli oluyordu. Hasret bir savaş vermiş, Cemşit yanında durmuştu.

"Günün aydın olsun, Cemşit," dedi minnettar bir ifadeyle gülümseyerek. "Hayırdır, nöbet mi tutuyorsun?"

Başını salladı Cemşit. "Senin de ağam. Ortalıkta kancıklar fink atıyor vallahi. Tutmasak büyük dert."

Başını salladı Hamza, Cemşit'e bir adım daha yaklaşıp fazla derine inmeden konuşmaya devam etti. Hasret'in anlattığı kısımları biliyordu, bir de bunlara ek vardı.

"Siz buradayken Mediha ananın dedikleri sebep oldu aslında olana bitene," diye haddi olmadığını düşündüğü bu konuya girdi Cemşit. "Başta yengenin ardında dursaydı köylü taşlamaya cesaret edemezdi. Anası yok, babası yok, kaynanası desen kızı kabul etmiyor diye yokluğunda laf ettiler. Millet de cesaret buldu."

Gözlerini az uzakta olan babaevine çevirdi Hamza, o sırada Cemşit devam etti: "Ama bir yerden sonra lafların önü kesildi. Biri türedi, daha çözemediler kim olduğunu. *Hasret* diyeni mimlediler vallahi. Görgülülerin büyük ahırını yaktı önce, sonra köyün içinde yengenin adını geçirip dedikodu yapan kim varsa zarara uğrattı. Ne inek kaldı ortalıkta ne de dana."

Kaşlarını çattı Hamza. "Kimmiş bu?"

"Bulamadık, ağam." Biraz kıvrandı Cemşit. "Ama bazıları da diyor ki..."

Gözlerini Cemşit'in yüzüne çevirip donuk donuk baktı Hamza. "Ne diyorlar yine?"

"*Yengeye sevdalı biri var da o mu yapıyor, diyorlar.*"

Hamza gözlerini usulca kapattı, kıskançlık içinde kızıl bir kıvılcım gibi yükseldi. Hasret'in başkasını seveceğinden değildi tabii, o sadece karısına bakan her gözü tek tek oymak istiyordu.

"Ama yenge hep yanımdaydı ağam, kimseye gözünü değdi..."

“Ben karımı biliyorum, Cemşit. Mesele o değil,” diyerek kestirip attı, Hasret’i savunmak kimsenin haddi değildi. “O kişi her kimse bul. Sonra bana getir.”

Cemşit etrafa sikkın sikkın bakındı, şimdi nerede arayıp nerede bulacaktı? Onca zaman geçmişti üzerinden, samanlığın külü bile kalmamıştı.

Bir süre öyle karşılıklı durdular, güneş az daha yükseldi. Hasret’in uyanmasına az kalmış olmalıydı.

“Ama ondan önce senden istediklerim var, Cemşit.” Başını çevirip Cemşit’in yüzüne baktı. “Yakında düğünüm olacak.”

Adamın yüzünün anbean aydınlanışını izledi, tebriğini kabul etti. “Ama o zamana kadar bu köyde Hasret’e dili uzanan tek bir insan kalmayacak, Cemşit. Başta dedesi, Muhterem’in sülalesi, yoldan geçip ters bakarı bile atacağım buradan.”

Derin bir nefes aldı Cemşit, emir almış gibi başını salladı. “En iyisi, ağam. Yengeye olmasa evladınıza kötülük eder bunlar. Peki ya Görgülü?”

“Onun defterini ayrı düreceğiz. Mezarını çoktan kazdırdım.”

“Ay Mürüvvet! Vallahi ne diyeyim sana, bilmiyorum,” diye bıkkın bıkkın söylendi Hasret. Elinde olsa aklının birazını böler, şu kızcağıza verirdi. Edip için bunca şeye değer miydi?

“Ama ne yapayım, Hasret? Onca yıl sevmişim, beklemişim. Bir de sebebi öyle keyfi değil ki. Ağam için.”

Elini gelişine salladı Hasret. “Bugün ağası için, yarın paşası için. Olmaz Mürüvvet, en öne seni koyacak ki üzülme yesin. Hem diyelim ki gecenin bir vakti gelip öptü, bari arkasında durup düzgün iki laf edeymiş haspam. *Ben seni denedim*, demiş!”

Mürüvvet’in iki talibi olmuştu fakat çok uzak köylerden olunca *ben kızımı ötelere yollamam*, demişti babası. Allah için biri epey ya-kışıklıydı ama aynı odada Edip olsa gözü yine ondan başkasını

görmezdi. O yüzden onu aklından atmadıkça yerine başkasını koymıyordu.

Gelmiş karşısında konuşmuştu Edip. *Seninle ilk konuştuğumuz gece Mustafa'yı kaçırdılar, ikinci konuştuğumuzda ağamı vurdular, demişti. Ben de vicdan yaptım, biraz da senden bildim meseleleri*, diye eklemişti. Bu yüzden o tavrı ama sevmişti Mürüvvet'i. Hoşuna gitmişti onun sevgisi.

Evlenmek niyetindeyse kendisi pekâlâ talip olabilir, hem babası da uzak yere gitmeyeceği için ikna da olurdu. Edip böyle demişti uzun lafın kısası. Onun heyecanını hissetse de eski saf sevgisinin üzerine bir set çekilmiş gibi ulaşamamıştı Mürüvvet'e hisleri. Gözleri eskisi gibi parlak bakamamıştı adama. O titreklik yoktu artık yüreğinde, o heyecan eski heyecanlar gibi değildi. Köşebaşından dönerken bile *ya Edip'i görürsem* diye kendi kendine hayallere dalıp telaş ederdi, o eski Mürüvvet sahiden yoktu. Kalbi ve hevesinin çoğu kırılmıştı.

Yine de seviyordu. Evlilik söz konusu olduğunda Edip'ten başkasının yüzü aklına gelmiyordu. Üstelik rahatsızlık hissetse de Edip'in kendisini sevdiğini değil, arzuladığını düşünmüştü bakışlarından. Belki de yanılttı, bir anlıktı, bilmiyordu.

"Bu akşam Edip gelecek," dedi yutkunarak. "Babamla konuşacak."

"İnşallah baban kapı dışarı eder."

Omuz silkti Mürüvvet. O olay hiç yaşanmamış olsa, tazecik hevesiyle Edip'in gelişi için hazırlık yapsa ne olurdu?

Masanın üzerinde duran elinin üzerinde Hasret'in elini hissetti, genç kızın destek dolu bakışlarını görünce dolmak isteyen gözlerini engellemeye çabaladı. "Ama düşünme bu kadar. Dağ gibi baban var ardında, istemediğin hiçbir şey olmaz. O yoksa da ben varım. Edip'se Edip'liğini bilsin, canım! Sen onu ona katarsın vallahi, öpsün de başına koysun."

Hasret'in gaz vermelerine güldü, onun iki lafından sonra insanın morali sahiden de yükseliyordu. Sarılıp ayrıldıklarında Mürüvvet babasından izin alabilirse yarın geleceğine dair söz verdi ama düşük bir ihtimaldi. Gelişi de zaten Hamza'nın dönüşüyle mümkün olmuştu, asıl niyeti hem *geçmiş olsun* demek hem de bunca zamandır gelememesinin nedeninin babasının izin vermemesi olduğunu söylemekti.

Hasret anlayışla karşıladı, kendi annesi bile Hasret'i onaylamıyorken dışarıdaki bir adamın onaylayıp kızını yanına göndermesini bekleyemezdi.

Hamza arka bahçede Cemşit'le oturmuş, uzun uzun konuşuyordu o sırada. Geldiğinden beri kendisiyle o kadar uzun konuşmamıştı. Mürüvvet'in ardından kapısı boş kalmadı, Memo'nun annesi geldi çekinerek.

Hasret epey şaşırdı bu kadının gelişine, Mürüvvet gibi mutfağa değil de küçük salona buyur etti. Taze çayı vardı, iki bardak koydu. "Bu kadın bu kadar beyaz, Memo nasıl çıkmış yahu bundan? Bir de çocuğun gözleri mavi, bu kadının nasıl yeşil? Yoksam bu da mı mavi?"

Kadın oturup derdini anlatırken Hasret az dinledi, az aklındaki-leri düşündü. Kadının kocası artık yoktu. Cevat mı, Cevdet mi neydi; bir adam halletmişti. Ama şimdi dul kadın diye ortalıkta lafı dolanacaktı, Hasret'ten iş istiyordu. Başını sokacak evi vardı, başka adamlarla evlenmek de istemiyordu. Memo'yu zaten biliyordu Hasret, bir de onun bir boy küçüğü olan kız kardeşi vardı.

Yardım etmek elbette isterdi, hele de iki tane küçük çocukla bir başına kalmış bir kadındı karşısındaki. Memo'nun babasını da biliyordu Hasret, o adamdan kurtulmaları çok iyi olmuştu.

Ama Hasret'in kendine işi yoktu daha, bu kadına nasıl vereceğini bilemedi bir an. Memo'nun annesinin düzgün bir işi olmalıydı. Öyle tarlada tapanda olmazdı bu kadın, iki çocuğu nasıl idare edecekti? Azıcık düşünüp küçük bir güvence verdi ayarlayacağına dair, Hamza bu işlerden anlardı ama onun adını da geçirmede. "Benden haber bekle..." dedi yalnızca, sonra da kadını gönderdi.

Derin bir nefes alarak mutfağa geçti Hasret, esnemeler yine bastırdı. "Of! Nasıl uykum var. Niye uykum var?"

Geçip mutfak masasına oturdu, bundan sonra neler olacağını pek de düşünmek istemiyordu. İki fıstık attı ağzına ama her şeyin tadı tuhaf geliyordu, o yüzden geri bıraktı.

"Yenge," diye seslenerek mutfağa doğru başını uzattı Cemşit. "Ellerine sağlık, sağ olasın çay için."

"Afiyet olsun, Cemşit. Gidiyor musun?"

“Gidiyorum, yenge,” diye söylenip selamlayarak gitti Cemşit, Hasret de soluğu kocasının yanında aldı.

“Ya Rabbi, şükür elhamdülillah!”

Hamza başını kaldırıp baktı Hasret’e, kollarını açtı gelmesi için. “İşler gülüm, işler. Yoksa ayrılır mıyım bir an yanından?”

“Az bekleseler ölmezler herhâlde, Hamza. Öldüm sıkılmaktan.” Hemen oturdu Hamza’nın yamacına, başını omzuna yaslayarak ufak bir nefes aldı onun kokusundan.

Yanına sokulan karısına gülümsedi Hamza. “Senin misafirin yok muydu içeride?”

“Vardı.”

“Yine mi sıkıldın?”

“Hı, herkes sen gibi tatlı tatlı muhabbet etmiyor ki.”

Hamza gülerек Hasret’in saçlarından öptü. Hasret unutmadan Memo’nun annesinden bahsetti, Ali denen adama olanlardan ve kadının iki çocukla yalnız kaldığından. Hamza da bulacağını söyledi kısaca, unutmamak için önündeki kâğıda bir yazı yazdı.

“Hasret...” dedi bir süre sonra Hamza. Bahçede yazdan kalma ikinci sığının altında sarmaş dolaş oturuyorlardı.

“Hım...”

“Senin uykun bu aralar biraz ağır sanki.”

Bıkkın bıkkın başını kaldırdı Hasret. “Her yere uyuyorum Hamza, sürekli evdeydim ya alıştım herhâlde. Ben de mi çalışsam ki?”

Hamza o konunun kıyısından geçip gitti, parmaklarının tersiyle genç kızın yanağını okşadı. “Hiç ağrın sızın var mı?”

Hamza’nın sorusuna kaşları azıcık çatıldı Hasret’in, belini oynatır gibi yaptı, kararsızdı. “Sanki ayakta çok durunca ağrıyor gibi.”

“Hım...” Azıcık daha okşadı genç kızın tenini, boynuna doğru indi, yüzlerini yaklaştırdı. “Sanki... Çiçeklerin de biraz şey gibi.”

Gözleri büyüdü Hasret’in, kocasının bunu nasıl fark ettiğine şaşırmadı ama “Değil mi, bana da öyle geldi ama hasta olacaksam on-dandır. Ne zaman oldum ki?” diye düşünmeye başladı Hasret. Sonra kaşlarını çatarak Hamza’ya baktı uzun uzun.

"Ne zaman oldun?"

"Bilemedim ki Hamza. Ne zaman oldum?"

"Çok mu oldu?"

Ensesini kaşdı Hasret, Hamza'nın soruları ve bu unsur birleşince birkaç şimşek çaktı gözlerinde. Şaşkın şaşkın baktı heyecanla kendisine bakan kocasına, elini karnına koydu, midesine yakın koyduğunu fark edince az aşağı indirdi.

"Biz çocuk mu yapmışız, Hamza?" dedi şaşkın şaşkın.

"Vallahi bilmiyorum ki gülüm, çağırayım mı ebeyi?"

Hasret gözlerini etrafta gezdirdi, sonra Hamza'da durakladı bakışları, fazlasıyla şaşkıındı. "O nasıl anlıyor ki? Ben eteğimi açmam!"

Güldü Hamza, Hasret'i çekip dudağından öptü. "Bilmiyorum gülüm, sorup soruşturmak lazım. Ben haber edeyim de gelsin, istediğin gibi muayene etsin."

"Öyle olur mu ki?"

"Olur, yavrum. Niye olmasın?"

Hasret tutulup kalmış gibi Hamza'nın kolunun altında girdi evden içeri. Salona geçip oturdu. Hamza Cemşit'e haber yolladı ebeyi getirsin diye. Cemşit oradan oraya koşturmaya başladı.

Hasret elleri dizlerinde öylece eve yabancı biriymiş gibi etrafı izliyordu. Hamza onun bu hâline gülmek istese de dudağını ısırtıyor, durup durup azıcık güldürmeye çalışıyordu.

İkinci dönüp güneş battıktan sonra kapı çaldı, Hasret yüzüne can gelmiş gibi kalkıp çocuk varsa da düşmesin diye karnını tuta tuta yürüyüp kapıyı açtı.

Kısacık, yaşlı bir kadın bekliyordu.

Ama karşısında sarhoş mu sarhoş, derbeder bir Edip vardı. "Sen misin ulan ebe?" diye söylendi Hasret sinirle, adamı az kenara itip eşikten geçerek sokağa doğru uzattı başını, etrafa bakındı gelen giden yok mu diye. Kimseyi göremeyince omuzları düştü.

Hemen bir müjde almak istiyor, Hamza nefes alamayana kadar ona sarılmak istiyordu.

“Hasret, geç gülüm az içeri,” diye konuştu Hamza, Hasret omuzlarını daha da düşürdü.

“Nerede bu Cemşit ya? Çocuk mu doğurtuyorlar?”

“Affet beni, ağam! Vallahi billahi...” diye konuşmaya başladı Edip. Hasret’in gözü onu ciddi ciddi ilk kez gördü, düşen omuzları yükseldi bir anda. Hamza, Edip’e bir şeyler diyordu ama mühim değildi. Bu adamın şimdi burada değil, Mürüvvet’in kapısında olması gerekiyordu. “Sen niye Mürüvvet’in yanında değilsin?” diye sordu öfkeyle. Bu akşam tanışma işi vardı, bu salak içip içip Hamza’ya mı gelmişti?

“Ağam!” diye yükseldi Edip, Hamza kaşları çatık hâlde adamı kovuyordu. Ama öyle kovulmazdı bu, Hamza nazik davranıyordu.

“Seni var ya Edip! Süpürge!” diye etrafına bakındı Hasret.

“Hasret.”

“Ya Hamza, tutma beni. Bunun bu akşam kız görmeye gitmesi lazımdı ama içmiş içmiş, kapına dayanmış salak! Süpürge ver bana, döveceğim! Süpürge!”

“Hasret, az dur Allah için.”

En sonunda buldu Hasret süpürgesini, ucundan tutup sert olan sapıyla iki üç kere vurdu Edip’e. Hamza düşmesin, bir şey olmasın diye onu tutuyordu ama vurmasına mâni olmuyordu.

Derken bahçe kapısında bir hareketlilik oldu. Önde Cemşit, ardında otuzlarında bir kadın geldi. Bir yandan eve bir yandan da elinde süpürgeyle koca adamı döven Hasret’e bakıyordu.

“Ebeyi getirdim, ağam!”

Bir anda zaman durur gibi oldu. Hasret başını çevirip baktı gelene, elindeki süpürgeyle öylece kalakalmıştı. Edip ellerini başına siper etmiş hâlde öylece durdu. Cemşit’in sözüyle Hamza’nın bakışlarındaki karanlık sis gibi dağılmıştı.

Beklenen an gelmişti.

Hasret de havaya kaldırdığı süpürgeyi umursamazca bir kenara attı, yine Edip’e denk geldiğinden cılız bir inleme yükseldi.

“Hamza?” diye fısıldadı. Onun ellerini belinde, yaralı göğsünü sırtında hissedince güven geldi ama ağlamak istiyordu. Hem de öyle

böyle bir ağlamak değildi. Yüreği çıkacakmış gibi çarpıyor, ne yapacağını bilememenin telaşıyla karanlık odalara saklanmak istiyordu. Heyecanla bekliyordu bu haberi ama almaktan da korkuyordu.

“Bir şey olmayacak, yavrum.”

Yutkundu Hasret. “Ya yoksa?”

Boğazını temizledi Hamza, Hasret görmese de bu ihtimalle yüzü düşmüştü. “Büyük konuşmak gibi olmasın ama kesin vardır, Hasret. Anlamasaydım bile hissederim ben, var.”

Başını kaldırıp ümitli ümitli baktı Hamza’ya, ne dese ona inacak gibi bir ifade vardı yüzünde. Öyle olunca da yutkundu Hamza, karısının kendisine bu kadar güvenmesi belki de yeryüzünde eşi benzeri bulunmayacak bir şanstı. Bunun farkındalığıyla baktı Hasret’e, sevgisi ağır gelince yarasından fazla acıttı göğsünü. Deli gibi âşıktı. Bu teslim olmuş, Hamza’dan gelen her şeyi ister hâllerine ayrı; dik duran, umursamaz hâllerine apayrı.

Dört mevsim Hasret... Neşesi bahar, hüznü kara kış, sevgisi sım-sıkacak bir yaz günüydü. Başkasına sorsan pek uymazdı belki Hasret’e ama Hamza onun sıradan duruşunu hep sonbahara benzetirdi. Hafif bir hüznün, tuhaf bir neşe, bir de inatçılık vardı. Kendi mevsiminde bir ağaç olsa *yaprağını dökmem* diye inat ederdi Hasret. Hamza onu sım-sıkı sarmak, bir ömür öyle kalmak istiyordu. İki adım uzağa gitmesine bile tahammülü yoktu. Elini sım-sıkı tuttu, alnının köşesinden öptü, yarasına aldırmadan karısını göğsüne yasladı.

“Ama yine de yoksa?” diye fısıldadı Hasret.

“Yoksa yaparız, gülüm. İstedğin o olsun. Daha bir ömür var önümüzde.”

“Ama çok ümitlendim ben Hamza, hemen olsun.”

Bu mızıldanmaları duyunca güldü Hamza ama fazla sürmeden boğazını temizleyip ebeyi içeri buyur etti. Hasret kollarının arasından sıyrılıp kadına yol gösterdi, bir şey ister mi diye sordu nazik nazik. Onun bu tavrını geldiğinden beri dudağından eksik olmayan ince tebessümüyle izledi Hamza.

Sahici bir ev hanımı gibi davranıyor, alışık olmadığı şekilde düzgün düzgün konuşuyordu Hasret. Pek de kendisinin yanında olduğu gibi değildi şimdi. Buna da şaşarak baktı arkasından.

“Ne yapıyorsun lan sen burada?” diye hayret dolu bir şekilde konuşan Cemşit’i duydu kulağı, yine de ebeyle konuşarak bir odaya giren Hasret gözden kaybolana kadar gözlerini çekemedi.

“Ağam, affet ağam!”

Gözlerini yavaşça kapattı Hamza, bıkkınca başını çevirip yerde oturan sarhoş Edip’e dikti gözlerini. Perişan görünüyordu, eski Hamza olsa hâline üzülmüdü. Onca yıllık dostunu karşısına alıp konuşurdu. Derdini dinler, hiç yoksa bahanelerine bakardı. Ama şimdiki Hamza farklıydı. Bir koca olmuştu ve belki de bir baba olacaktı. İçeri gitmek için yanıp tutuşurken eski dostunun karşısında dimdik durdu, elini cebine koydu.

“Yokluğumda karımı taşlamışlar, Edip. Haberin var mı?”

Adının anılmasıyla sarhoşluğun verdiği bir alıklıkla başını kaldırıp baktı Edip. “Yo-yok, ağam.”

“Karıma el kaldırmışlar, ondan haberin var mı?”

Yutkundu Edip, sesi de az kısıldı. “Yok, ağam.”

Başını ağır ağır salladı Hamza. “Kapıma gelip karımı almak istemişler. *Hamza öldü, nikâh düştü*, demişler. Ondan haberin var mı, Edip?”

Tutuk bir şekilde başını iki yana salladı Edip, dertli dertli yere indirdi bakışlarını, Hamza devam etti: “O hâlde ne sıfatınla affedeyim seni? Dostum olsan bilirsin, bana çalışsan haberdar olursun. Hatta mâni olur, *Hamza’nın emanetine yanaşan karşısında bizi bulur*, dersin. Ama yok. Sen kimimsin, Edip? Neyin affını istiyorsun?”

“Ağam, senin ölüm haberin gelince...”

“Bir sana mı geldi o haber, Edip? Cemşit de öldü bildi beni, yine de ayrılmamış evimin önünden! Sen ölseydin biz ardında bıraktığına böyle muamele ettirir miydik? Bu kadar mıydı lan senin dostluğun? Bir değil, iki değil, kaçınıcı bu yaptığın!”

Sessiz kalan Edip’in başı eğik, omuzları düşüktü. Hamza bağırdığından dolayı kasılan göğsüyle artan ağrısı geçsin diye bekledi, kolları

çatıldığından daha hiddetli görünüyordu. Karşısındaki iki adamı da epey evvelden tanırdı, tanıdığını sanırdı. Cemşit lakayt adamdı, her şeyin gırgırı şamatası ondaydı, gülmediği tek bir an olmazdı. Edip, ona göre daha ağır olsa da pek düşünmezdi bazı şeyleri. Yine düşünmemişti.

Hamza önceden oturup düşünse ardında bırakacağı ailesine en çok Edip yardımcı olur derdi kendine. Ne kadar küsülse, kızıl sa da böyle düşünürdü. Cemşit işin eğlencesine bakarken Edip delikanlılık taslardı. Ama Edip batmış, Cemşit aşmıştı bazı şeyleri. Hamza'nın gözünde sadece bir dost değildi artık ikisi de. Edip çok uzaklardaydı, Cemşit dostluktan da öteydi.

"Hamza, gelsene az," diye heyecanla seslendi Hasret, sesinin tonundan yerinde duramadığı belliydi. Hamza, Edip'i götürmesi için eliyle küçük bir işaret yaptı Cemşit'e, ardını dönüp kapıyı kapatarak hızlıca Hasret'in yanına geldi.

Ebe kadın misafir odasındaki koltuğa oturmuş, etrafına bakınıyordu yüzüne yer etmiş hafif memnuniyetsizlikle. Hasret ise elleri önünde, gözleri parıl parıl heyecanla bir oraya bir buraya bakarak ne olacağını bekliyordu. Sabahtan beri *eteğimi açmam*, diye başının etini yemişti Hamza'nın, şimdi ise karşısındaki kadın aç dese anında açacaktı. Böyle de kendine tezattı.

"Yavrum?"

"Hı?" diyerek saf bir şekilde kendisine döndü Hasret, Hamza onun bu hâline güldü. Bu denli heyecanlanacağını, bu kadar isteyeceğini, isterken dünyadan haberinin olmayacağını bilememişti. Yarı buradaydı Hasret'in, yarı hayal âleminde. Allah bilir neler düşünüyor, aklında kaç tane tilki dolandırıyor? Belki de şu an kendisine bakarken hayalinde yavrusunu kucağına alıyordu.

Güldü Hamza, karısının yanağını okşadı usul usul. "Tek mi konuşacaksın, ben de durayım mı yanında?" dedi sessizce.

Ama yanıt Hasret'ten değil, ebe kadından geldi, sesi biraz tersti, "Tek dursun tabii. Sen çık, beyim. Biz bir konuşalım, ona göre işimizi yapalım."

Hamza kaşlarını çatıp baktı kadına ama kadın çantasını yanına koymuş, içini karıştırmaya başlamıştı. “Ablam sen de gel. Hasret mi adın?”

Hasret elini göğsüne koydu heyecanla, başını salladı. Hamza çıkıp çıkmamakta kararsız kalsa da Hasret’in aynı parlak bakışlarla kendisine dönüp onay verince yapacak bir şeyi kalmamıştı. O an o bakışa karşı çıkacak yürek yoktu Hamza’da. Yavaşça ıktı, kapıyı kapatmadan da karısının gözlerine baktı. “Hemen buradayım Hasret, ayrılmıyorum hiçbir yere.”

Başını salladı Hasret, elleri birbirine dolanıp duruyordu. “Tamam, bekle beni.”

Son kez bakıştılar kapı aralığından, Hasret dudaklarını ısıra ısıra kapattı kapıyı, sonra da küçük adımlarla ebeni yanına gidip oturdu.

“Kaç ay oldu evleneli, ablam?”

Parmaklarıyla oynaya oynaya konuştu Hasret: “İki ay kadar.”

Kaşlarını kaldırdı kadın, çantadan birkaç kutu çıkardı. “Evlenmeden şey ettin miydi hiç?”

“Ne ettim miydi?”

“Yanaştın mı?”

“Yok.”

“Hiç mi?”

Başını iki yana salladı Hasret. O yanaştıkları, evlendikten sonraki-lerin yanında hiç kalırdı. Tabii kendine göreydi bu, o yüzden tereddüt etmedi. “Hiç.”

“Uykulu musun bu aralar?”

“ok.”

“Her şeylerin kokusu burnuna geliyor mu?”

Başını tekrar salladı Hasret. “Hele de çiğ et. Ölüyorum kokusunu duyunca.”

“Kusuyor musun?”

Bu kez iki yana salladı başını Hasret. “Yok, hiç kusmadım.”

Bilmiş bilmiş başını salladı kadın. “Zaten erkenmiş daha, varsa iki aylık bile değildir seninki. Ama bir bakalım yine de,” dedi, Hasret’e üç beş küçük kutu verdi, yapacağı işi söyleyip yolladı tuvalete. Kapıyı açtığı gibi kocasını gördü Hasret, iri gözlerle ona bakıp hemen tuvaletin yolunu tuttu. İki dakika sonra ebe kadın, Hasret’in peşinden tuvalete gitti. Koridorun ortasında duran Hamza ne yaptıklarını anlamaya çabalıyordu. Bir odanın kapısına bir tuvaletin kapısına bakıyordu. Biraz beklediler tuvalette; bu kez ebe önde, Hasret arkada girdiler odaya.

Hasret elleri titreye titreye bekledi elindeki bilmediği bir şeylerle uğraşan kadının konuşmasını. “Bu kadar mı oluyor muayene, eteğimi açmayacak mıyım?”

“Eteğini mi? Alttan neyini göreyim ablam, minnacık bebedir daha.”

Kaşlarını kaldırdı azıcık Hasret, kadının her hareketini izliyordu. “Minnacık mıdır? Var mı yani?”

Derin bir nefes aldı kadın, bir diğer küçük kabı incelerken yüzü güldü. Başını salladı usulca, az önce aldığı derin soluğu bıraktı. “Var tabii, var.”

Şaşkınca baktı Hasret. Yüzünde bir gülüş, akıllı bir karış havada, öylece bulutların üzerine süzüldü bir süre. Kadın konuştu azıcık ama anlamadı. Hamza’ya söylemeliydi hemen, ona haber vermeliydi!

“Az beni dinlesene, kız!” diye kızdı ebe kadın, Hasret anca öyle dünyaya döndü. “İkinci ayın az geçince içeride ortalığı karıştırır seninki. Midemi bastıracağım diye çok tuzlu yeme. Kocan cigara içiyor mu?”

Başını salladı Hasret, içiyordu.

“Onun yanında fazla durma içerken, zarar eder. Beben ha şu kardarcık,” diye parmağının ucuyla küçücük bir boyut gösterdi kadın. “Ama çok hızlı büyüyecek. Zarar alırsa da en çok şimdi alır, o yüzden çok dikkatli olmak gerek. Çok hamurlu yeme, hızlı ağırlaşırsın. Az kalk bakayım, belinle karnını göreyim.”

Kalktı Hasret, kadın karış ölçer gibi karnına baktı, belini inceledi, azıcık bastırdı. “İyi, iyi. Maşallah. Rahat geçer senin gebeliğin.”

Güldü yine Hasret, dudağını ısırdı. Elleri şimdilerde pek de çıkıntısı olmayan karnını gitmişti bile.

“Hiç kanaman oldu mu evleneli?” diye sordu bu kez kadın.

“Kısa bir zaman âdet ağrısı gibi hafiften bir şey oldu ama kanamam olmadı.”

“Maşallah kız, ne güzel gidiyor. Kanaman olursa çağır hemen beni. Ağır işe zorlama, zaten yakında iştahın açılır da bir kendine yetersin. Ağrın olursa hemencecik kocana de, şimdi geçer diye savma. Tamam mı? Canım tatlı tut.”

Başını salladı Hasret. “Tamam.”

Hasret’in konuşsa da aklı beş karış havada hâline güldü ebe kadın, bir de içinden maşallah çekti. Hem gencecikti hem de anne olmayı bu denli istiyordu. Demek ki mutluydu evinde, gözünün içine içine bakan ve kapı dibinden ayrılmayan kocasını da görmüştü. Herkese nasip olmuyordu.

“Ha, aklıma gelmişken...” diye yanaştı genç kıza. “Kocana yanaşırsın bir şey olmaz, öyle bebem var diye çekinme.”

O yeni aklına gelmiş gibi kaşlarını kaldırdı Hasret. “O zarar etmez mi?”

“Neye etsin kız? Hem gebe olunca bazısının canı daha çok çeker, bazısı hiç istemez. Keyfin nasıl isterse öyle yap.” Hasret’in canı kesin çok isterdi, o yüzden bir şey demedi kadına. Yanakları kızarıırken onayladı dediklerini. Kadın pılım pırtını topladı, Hasret’in hâlâ rüyadaymış da olanı biteni anlamaya çalışmış gibi hâline gülüp genç kızın saçını okşadı içinden gelen bir sevgiyle. “Canın da nerede mevsimi olmayan şey varsa çeker, haberin olsun. Kocanın da boşuna mı parası var, aldır istediğini.”

Ardından kapıdan çıkıp ortalıkta dönerek haber bekleyen Hamza’ya gitti. Kendisini gördüğü gibi durdu adam, tek laf etmeden alacağı parayı söyledi ebe.

Erkekleri pek sevmezdi, hem de doğuştan.

Hamza parasını verdi bir gözü sürekli kapıya kayarken, ebe güzel haberi de karısı versin diye eliyle içeriyi gösterip gitti. Kendi işi bu kadardı.

Hamza koridorda kaldı, Hasret ise odanın ortasında.

Hamza'da derin bir heyecan, aynı zamanda korku, bir titreklik, bunca yaşına rağmen görmediği bir çarpıntı vardı. Kendinden habersiz yürümeye başladı, bir an dahi düşünmeden kapıyı açtı. Hasret yüzünde hayret dolu bir gülüşle odanın ortasında öylece duruyordu. Kapının açılmasıyla gözlerini kendisine çevirdi, gözleri dolu doluydu fakat yüzü müthiş bir gülüşle şenelmmişti.

Konuşmasına gerek yoktu, Hamza anlamıştı.

Gözlerini bir an bile ayırmadan yavaşça yaklaştı. Hasret hem gülüyor hem ağlıyordu, öyle olunca Hamza'nın da gözleri doldu. Saklamaya da çabalamadı, saklanacak birinin yanında değildi.

"Varmış, Hamza," dedi ağlamaklı bir sevinçle Hasret. "Çocuğumuz olacaktı!"

Akan burnunu çocuk gibi koluna sildi, ağlamasını dindirmeye çalışsa da nafiyleydi. Daha da sesli ağlamaya başlarken sarıldı Hamza'ya. Yüzünü onun boynuna gömdü, beline sarılan kolların etkisiyle kendini bırakmak istese de durdu, mutluluktan düşen gözyaşlarını kocasının omzuna akıttı.

Yutkundu Hamza. Bir de nefes almaya çabaladı ama olmuyordu. Dudaklarını ne kadar birbirine bastırsa da gülüşünü engelleyemiyor, dolu gözlerine rağmen içinden kahkaha atmak geliyordu.

Çok kez öptü Hasret'in saçlarını, alnını, yanaklarını. Genç kızın ağlamalarını dindirdi, gerçi yarı gülüyor sayılırdı ama yine de dayanamıyordu. "Gel, Hasret." Yanına çekip koltuğa oturttu, kendi de yanına ilişti. "Anlat neler dediğini."

Hasret burnunu çekti yine, gözleri çipil çipil baksa da heyecanla anlattı kadının dediklerini. "Yediğime, içtiğime dikkat edecekmişim. Karnım, belim iyiymiş; gebeliğim rahat geçermiş. Ağrım sızım olursa hemen çağıracaktım, bu işler şakaya gelmezmiş. Sonra... Hah, yakında kusmalarım başlarmış, neredeyse ikinci ayımmış ama daha tam dolmamış. Tütün kokusu bile zarar edermiş, uzak duracaktım."

"Dururuz gülüm, yaparız hepsini." Hamza yüzünde hayran bir gülüşle izledi Hasret'i, ne zaman yaptığını bilmeden elini genç kızın karnına koymuştu, Hasret de hemen ellerine tutunmuştu.

Hasret'in azıcık ağlamaklı, azıcık suçlayıcı bakışlarını görünce kalakaldı. Yanağından yavaş, yumuşak bir makas aldı. "Sensin tabii, gülüm." Gülmek istese de gülmedi Hamza. "Üzüm değilse ne olsun?"

Omuz silkti Hasret. "Üzüm benim, o da... Çekirdeğim olsun." Karnını tuttu yine. "Zaten içimde."

Hamza güldü bu dediğine, başını iki yana salladı. "Çekirdeğimiz mi var o zaman şimdi?"

"Çekirdeğimiz var. Üzüm tanesi benim."

"İyi, ben de ikinizi birden yerim."

İçtiği ağır ilaçlara ve yaralarına rağmen o sabah erken uyandı Hamza, sarmaş dolaş uyuduğu karısı hâlâ derin bir uykundaydı. Uyanacak gibi de değildi.

Dün akşam *ben artık yüklüyüm*, diyerek en bol geceliklerini ortalığa çıkarmış, tütünleri bir kenara kaldırmış, evin içi sıcak olmasına rağmen ayakları üşümesin diye kalın çoraplarla bir süre dolaşmış, sonra sııcakladığı için kendisinin görmediğini sandığı bir yerde çıkarıp kenara koymuştu. Bir de sürekli belli olmayan karnını tuta tuta yürümüşü.

Çıtı pıtı bir üzüm tanesiydi, çekirdeğini düşürecek diye aklı çıkıyordu.

Onu izledikçe hayat doluyordu Hamza. Hasret'in bir anı bir anını tutmuyor, daha şimdiden aylar sonrasının hayalini kuruyordu. Bir de başını koyduğu yerde uyuyordu tabii.

Sessiz sedasız yaklaşıp öptü yanaklarından, dudağının köşesinden, çenesinden... Elini karnına koydu usulca, okşadı hafif hafif. Yatmadan önce bir de *acaba hangi seferimizde oldu*, diye sormuştu Hasret. Böyle şeyleri merak etmekte üstüne yoktu ama Hamza'ya kalsa kesin ikinci seferlerinde olmuştu.

Kalkıp aşağı indi. Hasret'e süt ısıttı, kendine çay yaptı. Peynir, zeytin derken de epey kalabalıkça doldurdu masayı. Kendine bir çay

bardağı çıkardı, Hasret'e fincan. O ara da gözüne kahve takımları ilişti, birinin sapı kırıktı.

Yutkundu Hamza, eli ona uzandı. Kırılan sapı içindeydi, bunu tamir etme zamanı gelmiş de geçiyordu. Hasret zamanında çok üzölmüştü bunun için, gözyaşına değmezdi ama yine de şimdilerde sağlam hâlini görürse mutlu olurdu. Sonra bunları annesinin gönderdiği zamanlar aklına geldi. Yine dertler, yine sıkıntılar. Hasret'e dokundurmadan gidip konuşacaktı onunla. İyi huyluydu Mediha, laftan anlardı. Anlamalıydı.

Ama Hamza unutmazdı edilen lafları, edilen laflara çıkmayan itirazları; insanın ardında durmayan anneyi, babayı, atayı.

Kalkıp da ceza vermezdi ama şu iki evin arasında esen rüzgâr kendisine değmez, diğer evi üşütürdü. Herkes yaptığının sonunu düşünecekti.

Kısık ateşte ılıyan süte baktı, aynı anda iki kedinin cılız miyavlaması duyuldu. Kaşlarını çattı Hamza, yavaş adımlarla kapıya gidip camdan dışarıya baktı. Etrafta bir şey yoktu ama yine de ses geliyordu.

Birden bir karartı atlamaya çalıştı cama doğru, boşluğuna gelince geriye sendeledi Hamza. "Lan!" Hızlıca açtı kapıyı.

İki küçük kedi kapı önünde dolanıyordu, içeri girmeden miyavlayarak beklediler. Hamza onların nereden geldiğini düşünürken yarı esneyerek, yarı konuşarak Hasret geldi Mutfağa. "Ay, Hamza bize kahvaltı hazırlamış. Öpelim mi bu adamı?"

Neşeyle gelip uzunca öptü Hamza'yı yanaklarından, dudağından, boynundan. Onun beline sarılan kolu, kalçasına doğru inen eliyle daha da şımararak yasladı kendini. Sonra yaraları aklına düştü, ufakça geri çekildi.

Muhabbetlerini de ağlar gibi miyavlayan kediler böldü. Hasret gülererek tanıttı onları hemen Hamza'ya.

Onlar da yoldaşının çekirdekleriydi. Haberi olmadan tek kişilik değil, iki kişilik beklemişti Hasret. Beklerken gelen misafirlerini de kocasına tanıttı.

"Ağam kurban kestiriyormuş üç tane, millete dağıttıracakmış. Lokma da döktürüyormuş."

"Ya, gelmesi niyetine mi?"

"Ondan herhâlde."

"Vay be, eti de herkese dağıtacak demek ki."

Kadın gözlerini etrafta çevirdi, yaklaştı komşusuna. "Yok yahu, ne herkesi? Köyün yarısını mimlemiş diyorlar. Karısını taşıdılar adamın, onları mı doyuracak? Cemşit dört dönüyor ortalıkta, Hamza gidince ortalığa çıkanların hepsi şimdi sinmiş."

"Oh, iyi yapıyor vallahi. Yüze gülerler, ardından neler ederler. Sürsün hepsini buradan!"

"Muhterem'in karısını şehre yollamış."

"Duydum onu ama insafı davranmış, ev vermiş bir de."

Dudaklarını kısıtı, başını salladı kadın. "Kocasının oğlunun diye-tini kadın ödedi ama insan ister mi öyle olsun? Görmesin, bilmesin, başı yanmasın diye oğlunu ta nerelere yolladıydı zamanında. Yazık vallahi kadına, evlat acısı çok başka."

"Orası öyle de ne bileyim? Hepsine de zor vallahi."

"Öyle, öyle. Mürüvvet de Edip'le nişan takacakmış. Dün akşam gelecekler diye konuşuyorlardı."

"O Edip de..." Derin bir nefes aldı kadın. "Neyse."

"Niye öyle dedin, kız?"

"Bacım, ev olacak adam var, olmayacak adam var. O adama kızını vermez zaten Hacı Dayı, yine de adı yanında anılıyor işte. Gül gibi kız yeminle, oğlum olsa gözümü kırpmadan isterim."

"Öyle valla. Sarı sarı, ne güzel."

"Allah dengi birini buldursun, iki gün sonra ev yolu bulamaz Edip. Hevesi geçer kızıdan."

Dudağını aşağı büktü kadın, yandan yandan baktı. "Gelin de hiç hazzetmiyor Edip'ten."

"Hasret mi?"

"Hıı, bir kürek şey görmüş gibi bakıyor adı geçince."

Bu dediklerine karşılıklı güldüler, biraz da Ali'yi ortalıktan kaldıran Cevdet denen adamı konuştular, tanımaz etmezlerdi. Dıştan az kötü konuşsalar da içten içe sevmişlerdi. Kadını kurtarmıştı o ayyaş heriften ama nikâhlı kadına karışmak da... Bilemediler.

Hamza'yı konuştular bolca; nasıl gelmiş, ne etmiş... Anasıyla doğru düzgün konuşmamış, Mehmet ortalıktan kaybolmuş, Hamza köye gelince bilmem kaç kişi trene bilet almış...

Adnan'ın pek de lafını edemediler, yerin kulağı vardı. Zaten adını bir kere andıktan sonra bir saate kalmadan araba sesleri yine kuşattı köyü. Gelmişlerdi.

Hamza'nın evinin önünde duran arabadan önce Cevdet, arkasından elinde deri kaplı defteriyle Akif, en son da ağızında sigarasıyla Adnan indi.

Hamza onları evin arka tarafında, Hasret'in çiçek diktiğı yerin yanında oturduğı sandalyede bekliyordu. Hasret kollarını göğsünde bağlamış, üst pencereden olup biteni izliyordu.

Çok geçmeden şerife de çekine çekine evden çıkmış, toprak yolda ağabeyinin yanına doğru yürüyordu. Bir şeyler çatırdamaya başlamıştı ufaktan. Köy bir yana, en çok Nezihi soyu.

Düzenleme

Ny.ozlem

8. Bölüm

Hamza'nın büyük, demir bahçe kapısını ağır adımlarla geçti Adnan. Sağ tarafında Akif, sol tarafında Cevdet vardı.

Uzun zaman sonra ilk kez böyle bir aile meselesine karışıyordu. Vakti zamanında burada babasının lafı ve ağabeyinin gölgesi altında yitip gitmemek için büyük bir kargaşa arasında kapıyı çarpıp çıkmıştı. Sadece evden değil, memleketinden de gitmişti.

İyi de yapmıştı kendine göre. Şimdiki adam olmak için o kapıyı çarpmak, o tetiği çekmek, bu toprakları terk etmek zaruriydi.

Pek çok köylünün bileceği gibi yakın geçmişte ilk Görgülü kanını Adnan dökmüştü. Haklı olduğu herkes tarafından biliniyordu, bu yüzden de saygı duyuluyordu. Hamza da aynı olmasa bile benzer bir yoldan yürüyordu.

Cemşit denen adam kendisini görünce yönlendirmek ister gibi önden yürüdü, Hamza'ya haber vermeye gitmediğine göre Adnan'ın misafirliği beklenen bir durumdu. Evin iç kapısı açıktı ama kimse görünmüyordu. Hasret kocası gelince gelen gidenle muhataplığı kesmiş olacaktı. O kıza da akıl sır erdiremiyordu Adnan, Hamza'yla birbirlerini iyi bulmuşlardı.

Arka bahçeye geçtiler, gördüğü manzaraya kaşlarını kaldırdı Adnan. Mevsimi miydi, bilmiyordu ama etrafta epeyce çiçek vardı. Ağır adımlarla yaklaştı geniş sandalyesinde rahatça oturan Hamza'ya.

Sonbahara dönüyordu mevsim, buna rağmen güneş yerini koruyordu, Hamza da tepesinde duran bir sayvanla güneşten korunuyordu. Eskisi kadar olmasa da sağlıklı görünüyordu yüzü, şifasını biraz da olsa bulmuş olmalıydı.

Göğsündeki yaraları zorlamasın diye bol bir gömlek giymişti, ayazının yanında iki yavru kedi kıpır kıpır oynuyordu. Tuhaf bir canlılık vardı evde. Sanki kimse olmasa, içinde kimse yaşamasa bile bir ruhu hep olacaktı.

“Hoş buldum, Hamza,” dedi iğnelercesine, yeğeninin karşısına geçip rahatça oturdu. Güneş gözlüklerini çıkarıp arkasında durduğuna emin olduğu Akif’e uzattı, hemen elinden alındı gözlüğü.

Tüm odağını Hamza’nın suratına çevirip inceledi biraz, duruma bakılırsa karısı her şeyi baştan sona anlatmıştı. Arada Adnan’ı da harcamış gibi görünüyordu, Hamza’nın öfkeli gözleri böyle söylüyordu.

“Hoş mu geldin, konuşunca anlayacağız, amca,” dedi Hamza, evin onca neşeli ruhuna tezat ifadesi donuktu. Hesap soracağı kişiler epey yakın olduğundan öfkesi de oldukça kabarıktı. Onun bunca sakin kalabilmesi bile takdir edilesiydi.

Adnan geriye yaslanıp Hamza gibi oturdu, bir sigara daha çıkardı cebinden. “Bir çayını içerim o hâlde.”

Biraz baktı amcasına Hamza, şöyle bir tartar gibi süzdü, sonra onun arkasında ayakta duran iki adama baktı. Biri tanıdıktı, birlikte iş yaptıklarından muhabbetleri vardı, diğerini bir iki kez görmüştü.

“Cevdet, Memo seni soruyordu. Git de bir bak,” dedi sakince. Cevdet, Hamza’nın sözüyle gitmeye hevesli olsa da durakladı yerinde; Adnan’dan gelecek onayı bekledi.

Gitmek, Memo’yu ve annesini görmek istiyordu. Kişisel bir nedenden kaynaklı değildi tabii, tamamen vicdaniydi. Bir de onlara dair birkaç rüya görmüş olabilirdi, yoklayıp gelirdi ne güzel.

Koskoca adam beklentiyle Adnan’ın hareketlerini izlerken küçük bir baş sallayıştan aldığı onayla rahat bir nefes verip yanlarından uzaklaştı. Başka zaman olsa umursamadan istediği yere giderdi, Adnan’la o kadar hukukları vardı tabii. Ama yanlarında Hamza olduğunda Adnan’ın lafından çıkmazdı. İşin usulü gibiydi bu da. Hamza uzaklaşan Cevdet’ten gözlerini çekip bir de Akif’e baktı.

Hasret’in bahsettiği kibarcık bu olsa gerekti, derin bir soluk aldı. “Adın ne senin?” dedi kabaca, bir de inceledi adamı. Düzgün giyimli,

rahsilli, efendi birine benziyordu. Ama yine de pek hoşlandığı söylenemezdi, içten içe onu uzaklaştırma isteği duyuyordu.

Akif, Hamza'nın bu kaba üslubuna şaşırsa da kendini bozmadı. "Adım Akif, beyefendinin hukuki ve mali işleri için..."

"Sağ kolum," diyerek kesti Adnan. Hamza, amcasına gözlerini değdirmeden süzdü Akif'i tekrar. Kendince tartıp biçti. Adamın bakışlarının hiç değişmemesiyle en son amcasına dönüp Akif'e hitaben konuştu: "Git de bir çay koy, Akif."

Adnan güldü yarım ağız. "Karın misafir ağırlamıyor mu yoksa?"

"Yokluğumda çok yorulmuş. Geldim, dinleniyor."

"Elimizden geldiğince yardımcı olmuştuk," dedi Adnan, rahatlığından ödün vermiyordu veya vermemeye çalışıyordu.

Lafların arasından kibarca öksürdü Akif, Hamza'dan aldığı elektrige göre eğer bu eve geldiğini ve mutfakın yerini bildiğini belli ederse hayatının bundan sonraki kısmında arkasını kollaya kollaya yürümesi gerekebilirdi. "Mutfak ne tarafta?"

Dilini dişlerinin ucunda gezdirdi Hamza, bakışlarını tekrar Akif'e dikti. Eskiden kiskanmanın karşı tarafa güven duymamakla alakalı olduğunu düşünürdü. Şu an en güvendiği kişi Hasret olmasına rağmen nedense bu oğlancığın Hasret'le konuşmuş olması dahi içini tırmalayan bir pençe hissiyatı veriyordu.

Başını pek de kaldırmadan evin üst katındaki yatak odalarının penceresine baktı, Hasret dudaklarını kemirerek pencerenin kenarından kendisini izliyordu. Bakışları çakışınca biraz şaşırp geriledi, sonra gülerek elini pencereye koydu.

Onun bu şaşkın ve heyecanlı hâline gülesi gelse de kendini tuttu Hamza. Misafirleri gidince karısının ve çekirdeğinin yanında gönlünce gülebilirdi. Bir anlığına daldığı hülyadan sıyrılıp Akif'e başıyla geldikleri yönü işaret etti. "Evin kapısı açık, sağdan üçüncü kapı mutfak."

Akif yanlarından gidince amca yeğen biraz sessiz kaldılar. Hamza bir yandan Hasret'in yokluğunda yaşadıklarını düşünüyordu, Mehmet'in karşısına dikilip hesap sormak istiyordu. Ama kaçmıştı Mehmet, onun saklanacağı yerler Hamza'nın adını dahi duymadığı,

bilmediği köşelerdi. Onu oradan çıkarmaya uğraşmak, başka kimseyle ilgilenmemek demekti.

En iyisi milleti birbirine kırdırmak, işleri öyle halletmekti.

“Karıma...” diye başladı söze, az önce Hasret’e yardımcı olduğundan bahsetmişti Adnan. “Başka adamları peşine takacağı iması yapmak mı geldi elinden, amca? Yanıma göndermemek mi senin yardımın?”

Adnan sıkkın bir nefes aldı. “Ne bileyim lan ben kızı sevdiğini? Yaşın geldi de bulup birini evlendin sandım düğün davet duymayınca. İşin aslı anlaşılınca zaten çıktık kızı buraya.”

“Amca...”

“Hamza,” diye sözünü kesti Adnan. “Ben işe karışmasaydım ne sen bu eve dönebilirdin ne de bu kızı burada bulabilirdin. Suçlamadan önce etrafıca bir düşün.”

“Karışmaktan başka çaren varmış gibi konuşma,” diye net bir şekilde kesti lafını Hamza. “Lafın her yerde bu kadar geçiyorsa benim sayemde, elbette mabadını deri koltuklardan kaldırıp gelecektin. Senin yokluğunda ortalığı nasıl topluyorsam sen de öyle toplayacaktın. Vefa borcu nutuğu dinlemeye niyetim yok. Ben yaptım, sen de yapacaktın.”

Biraz bakiştılar. Bu bakışmada kaç savaş verildiğini ve kaçında mağlup, kaçında muzaffer olunduğunu bilmiyorlardı. En sonunda Adnan konuştu: “Hasret’ten en başta haberim olsaydı yanına gönderirdim. Buraya gelince öğrendim evlendiğini, Murat meselesi de açığa çıkınca patladı her şey.”

“Haberin olduktan sonra da Hasret’i, Murat’ı köye çekmek için kullandın. Gereği var mıydı? Ben gelince itin götüne de girse bulup çıkaracaktım zaten. Karımı bu kadar sıkıntının ortasında bırakmanın, bunca oyunu onun üzerinden çevirmenin gereği var mıydı? Madem o kadar elin kolun uzun, nasıl bulamadın bunca zaman Murat’ı?”

Hiç âdeti olmasa da dudağının içini ısırды Adnan, öyle şeyler yapmıştı ama böyle alenen söylenince omuzlarına suçluluğun yükü biniyordu. Üstelik Hamza’ydı bu lafları eden, şimdiye kadar tek bir saygısızlık yapmadığı amcasına söylüyordu bunları. Alelade bir kadın

değildi Hasret, Hamza'nın pek sevdiği karısıydı. Görev bilinciyle yapılmış bir evlilik olsaydı savunurdu kendini ama işin içine sevip saymak girince Adnan da sıkıntıya giriyordu.

Amcasının düşünceli hâlini izlerken bir an gözlerini kaldırıp odalarının penceresine baktı Hamza, Hasret hâlâ oradaydı. Belli ki ne konuşuklarını anlamaya çalışıyordu.

Sakince göz kırptı Hamza, genç kızın dudağını ısırarak tatlıca gülümsemesiyle kendi de dudaklarıyla çok olmasa bile gözleriyle güldü. Öyle olunca Hasret daha bir gülüp yüzünün yarısına kadar tül perdeyi çekti gülüşünü saklamak için. Derin bir nefes aldı Hamza.

Bakışmaları kesildikten sonra Adnan'ı izledi biraz, koltuğuna yaslanmış hâlde yanan sigarasını izliyordu düşünceli bir şekilde. "Bir süreligine işlerinden çekiliyorum," dedi Hamza.

Adnan'ın bakışlarının hızla kendisine dönmesiyle istediğine ulaşmış olmanın hazzıyla yaslandı geriye. Bu durumun zararı kendisi kadar Adnan'a da vuracaktı ve geri dönmesi için şimdi olmasa da birkaç güne ısrar edecekti. Hamza ise sadece Mehmet'in getirilmesi karşılığında Adnan'ın işlerine geri dönerdi.

"Batarsın, Hamza."

"Battığım hâlimle bile bir ömür rahat yaşarım. Beni merak etme."

"Görgülüler seni rahat bırakmaz oğlum, şimdi sırası değil! Biraz daha toparlan."

Başını iki yana salladı Hamza. "Kimse kılım kıpırdatamaz bundan sonra." Masanın üzerindeki kutudan bir dal sigara çekip dudaklarının arasına sıkıştırdı, Hasret'in kendisini hayran bakışlarla izlediğinin farkında değildi o an, bir kibrit çaktı. "Murat zaten yarı ölü sayılır, en kısa zamanda selası okunacak."

"Ne zaman?"

Dumanlı bir nefes vererek Adnan'ı izledi Hamza. "İyi bir haber aldım, onun hatırına birkaç gün elimi kana bulamayacağım."

Başını iki yana salladı Adnan. "Küçük düşünüyorsun, Hamza. Nasıl Nezihiler senden ibaret değilse Görgülüler de Murat'tan ibaret değil. Eğer işten güçten elini çekip de Murat'ı öldürürsen seni güçsüz görüp tepene binerler."

Hamza az daha yaslandı geriye. Sanki Adnan'ın bilmediği bir gücü, dayanağı vardı da öyle rahat duruyordu. Gözlerini ondan çekmeden güldü sakince. "Nasip."

Adnan ikna etmek için iki üç laf daha edecekti ki elleri önünde birleşik bir şekilde yavaş adımlarla yaklaşan Şerife göründü evin köşesinde. Hamza kız kardeşinin ağladı ağlayacak hâldeki yüzünü gördü önce. Gözlerinin etrafı kızarıktı, dudaklarını birbirine bastırarak çenesinin titremesini engellemeye çalışıyordu. On yedisinde bir genç kızdan ziyade o ufacık bir çocuk gibiydi. Zaten öyle sayılırdı.

İyice zayıflayan bedenini, tereddütle yürürken attığı yan adımlar yüzünden sarsılışını inceledi biraz. Ona öfkeliydi fakat ne olursa olsun kıyabileceği biri değildi Şerife.

Yavaş yavaş yaklaştı genç kız, Hasret'in de görebileceği bir yakınlığa gelince onun tepkisini merak ederek başını kaldırıp pencereye baktı Hamza. Hasret, Şerife'yi gördüğü gibi kaşlarını çattı. Sonra kendisine baktı o çatık kaşlarla. En son da perdesini çekip uzaklaştı pencereden. Haklıydı.

Onun tarafından bakınca oldukça haklıydı hem de. Hamza'nın Şerife'ye kızacağı bir şey varsa o da yaptıkları yüzünden Hasret'in bu köyde çektikleri olurdu. Vurulmayı gözüne değdirmiyordu, gerekirse Hasret için de Şerife için de ölürdü. İki de canından birer parçaydı nihayetinde.

Yine de konuşulup anlaşılmalı, Şerife'ye güzel bir ders verilmeliydi. Başlarına gelenlerin asıl nedenlerinden biri Şerife'yi Mediha'ya emanet etmektir. Hamza, Mustafa'yı ilk öğrendiğinde kardeşini karşısına alıp konuşmalı ve ikna etmeliydi. İşi annesine bırakmakla hata etmişti.

O gün, o bağ evinde Şerife ikna olmuş hatta kendisinin yanına gelmeye çabalamıştı. Fakat Mustafa geride bırakılmayı kendine yedirememişti.

"Hoş geldin, Şerife," dedi sakince.

Genç kızın başını kaldırıp kendisine şaşkınlıkla bakışını, sonra utanıp yüzünü yere eğişini izledi. Ona hitaben konuşmasına şaşırmıştı. Muhtemelen yüzüne dahi bakmayacağını düşünmüştü. Gerginlikle ovuşturduğu ellerinin üzerlerinde yaralar çıkmıştı. Haşım,

Şerife'ye el kaldırmazdı ama genç kız muhtemelen onların da yüzüne bakamıyordu. Suçluluk hissi nefes alışından bile anlaşıyordu.

“Ho-Hoş buldum, ağabey.” Yutkunup kısacık bir an arkasına baktı kim var kim yok diye, bir yandan da Hasret'le karşılaşmak istemiyordu.

Yanağındaki tokadın acısını hâlâ hissediyordu. Gözlerini kaldırıp düşünceli düşünceli duran Adnan'a baktı Şerife, o sırada ağabeyinin sesini işitti:

“Gel bakalım gülüm, otur yanıma. Seninle biraz konuşalım.”

“Bir daha gelmezsin sandım.”

Yarım ağız gülererek küçük oğlanın kafasını okşadı Cevdet. “Niye gelmeyelim lan, mis gibi çocuksun özletiyorsun kendini.”

Özlemek lafını duyunca gülümsedi Memo, bu koskoca adam mı özlemişti yani kendisini? “Vallahi mi?”

“He ya, bende çoluk çocuk yok ama severim senin gibi fırlama tipleri.”

Fırlama tipleri...

Memo pek de fırlama sayılmazdı aslında. Son zamanlardaki yakma, yıkma işleri dışında pek bir yaramazlığı yoktu. Onlar da hep Hasret içindi. Yine olsa yine yapardı. Ama Cevdet dediyse bundan sonra az buçuk fırlama da olabilirdi. Bir de takıldığı bir nokta vardı kendince. “Senin çocuğun yok mu?”

Başını iki yana salladı Cevdet, o sırada salon kapısından geçip elinde tepsiyle kendilerine doğru yürüyen Memo'nun annesini gördü. Yakın bir mesafedelerdi, oğlunun sorduğu soruyu duymuş olmalıydı. “Yok.”

“Niye yok?”

“Evlenmedim ben hiç, o yüzden çocuğum da yok.”

Memo kaşlarını daha da kaldırdı, o yaşa kadar insan nasıl evlenmezdi? “Niye evlenmedin?”

Yutkundu Cevdet, kulağı çocukta olsa da gözleri genç kadındaydı. Oğlunun sorduğı sorulara utandığından olsa gerekti, yanakları hafifçe pembeleşmişti. Yaklaşıp çay ve kuruyemiş koydu önlerindeki küçük masaya. “Afıyet olsun.”

“Sağ olun.” Çocuğun sorusunu unutup genç kadının gözlerine baktı biraz Cevdet, kendini tutamadı sonra. “Sen de içseydiniz ya bir bardak.”

Şaşkınca durdu biraz genç kadın. Adamın senli, sizli hitabına gülmesi gelse de tuttu kendini. Oturamazdı, sırf çok laf etmesinler diye adam geldiğı gibi evvelden beri iyi anlaştığı komşusunu çağırması evde tek olmamak için.

Ama adam da sadece oturup Memo’yla muhabbet etmeye mi gelmişti?

Belli ki bir şeyler diyecekti, belki Ali hakkındaydı diyecekleri. Yoksa Ali geri mi dönecekti? Hallolmamış mıydı onun işi? Bu adam boş iş yapacak birine benzemiyordu, illaki gelmesinin bir nedeni vardı.

Birden kendini adamın karşı koltuğunda otururken buldu, şimdi adam mühim bir şeyler konuşacakmış gibi merakla gözlerine bakıyordu.

Uzun, büyük bir adamdı. Sadece kendi değil, yaşı da biraz büyüktü. Ama tahmin etmek istese tutturamazdı, öyle alenen de sorulmazdı. Memo’ya sordururdu belki.

“Rahatınız yerinde mi burada?” diye sordu adam.

Genç kadın önce oğluna, sonra adama baktı anlamamış gibi. “Nasıl rahatımız?”

“Rahatsız eden, laf atan, huzursuz eden kimseler var mı?”

Öyle deyince anladı genç kadın, azıcık da kızardı. “Yok, azıcık dedikodu eden var ama o kadar da olur herhâlde.”

Genç kadının konuşurken ince bir heyecanla parıldayan gözlerine bakıp kaldı Cevdet, kadın da aynı şekilde bir anlık derince baktı kendisine. Sanki ilk gördüğü anki kişiyi değil de bir başkasını fark eder gibi olmuştu. Bakışlarındaki değişimden bunu anlamıştı Cevdet.

Memo bir annesine bir Cevdet’e bakıyordu.

O dikkatli bakışın sonunda tıpkı kendisi gibi hafif beğenir bir ifade oluştu genç kadının yüzünde. Alenen gözlerine, kaşlarına, sakallarına, dudaklarına baktı uzun diyemeyeceği bir an kadar. Sonra ne yaptığını fark edip hızlıca kaçırdı gözlerini kadın, oğluna baktı hemen. Cevdet ne olduğunu daha tam idrak edemedi telaşla kalktı, lafını bile bitiremeden içeri kaçtı. “Çayın altına su çekmeyi unutmuşum ben. Yanmasın.”

Cevdet biraz arkasından bakıp düşününce tereddütlü bir ifade oluştu yüzünde. “Ulan...”

“Cevdet, sen nasıl bu kadar uzun oldun?” diye aklına gelen her soruyu soran Memo’yu hâlâ duymuyordu. Bir anlığına kendisini fark etmişti resmen kadın. Biraz da olsa etkilenmiş bir bakışını görmüştü. Ama kendini çok açık ettiğini düşünmüş olmalıydı ki hemen kaçmıştı yanından.

Cevdet buradan yürürdü. Hem de ne yürümek, bundan sonra dere tepe düz giderdi. İlk gördüğünde zaten beğenmişti kadını, kendine söylemek istemese de evli olmasına epeyce üzülmüştü. Günlerce şansına küfretmişti.

Tamam, adamı ortadan kaldırmışlardı ama kadın yeni ayrılmıştı o adamdan. Belki bir senesi dolsa, bir sene olmasa bile birkaç ay geçse biraz daha serbest olurdu her şey. En azından Züleyha’nın aklındaki bulanıklık gitmiş olurdu. Ali denen adamı paket edeli bir hafta olmuşken şimdi de kadının kapısında dolanınca mesele yanlış anlaşılacaktı. Kimse yanlış anlamasa Züleyha farklı şeyler düşünebilirdi.

“Düşünse keşke,” dedi fısıltıyla. Memo’ya baktı sevgiyle, bir de Züleyha’nın küçük kızı Fatma’ya. İçli bir soluk aldı Cevdet.

“Olur mu lan acaba?”

Mürüvvet annesine yakalanmadan evin dış kapısından kendini sokağa attı. Sabaha kadar ağlamıştı. Sebebi de Edip’in dün akşamki görüşmeye gelmemiş olmasıydı.

Babası bir beklemiş, iki beklemiş, bir saat kadar geçince evin kapısını Mürüvvet'e kilitlettirmişti. Sonra da herkesi misafir beklendiği için dopdolu olan çay sofrasına oturtmuş, bir güzel her şeyi yemişti.

Bundan sonra Edip diye birini de tanımaz etmezdi. Selam verse selamını da almazdı, öyle bir adamdı.

Mürüvvet orada ağzına tek lokma atamadan kenardan mazlum mazlum izlemişti babasını. Gece boyu kapıda, pencerede bir tıkırtı duymak için beklemiş; bir sebep duymak istemişti Edip'ten. İkna olacağından değildi, bu saatten sonra olmazdı ama yine de bir şeyler söylemesini istiyordu.

"Şerefsiz!" Burnunu çekti sertçe. "İyi oldu ama bana, ben görmezdim ki hiçbir şeyi. Evlenirdim bu salakla, sonra da bir ömür ağlardım." Burnu daha çok akınca koluna sildi bu kez. "Millet doğru söylüyormuş. Koca olmamış bundan."

Her şeyden kötüsü sabah mutfak penceresine dikilen Eda ve Ela'nın, Edip'in dün gece zilzurna sarhoş olduğunu söylemesiydi.

"Ne mal olduğu belliydi aslında. Ben bana bakmıyor diye heves ettim." Çenesi titredi yine, kendi kendine ezdi onca yıllık sevgisini. "Yoksa ne seveceğim öylesini? Şeytan görsün yüzünü!"

Burnunu sildi yine. Hasret'in yanında Edip için ağlarsa dayak yiyebilirdi. Hem en iyisi Hasret gibi olmaktı, belki o zaman kendisini sevecek birini bulurdu.

Evin bahçe duvarına yaslı duran Cemşit'i gördü, başıyla selam verdi yavaşça. Cemşit de aldı selamını, bir şeyler diyecek gibi bir ifadesi vardı ama dinlemek istemiyordu Mürüvvet. Kapıdan geçip bahçeye girdi, evin içine hiç girmeden kenardan dolaşıp mutfağın kapısına geldi. Hasret genelde orada olurdu.

"Hasret!" diye seslendi, başını uzatıp kapıdan içeri bakınca da kaldı bir an için. Genç bir adam jilet gibi bir takım elbisesi ve omzuna attığı beyaz, dantelli havluyla duruyor; ellerinde çaydanlıkla şaşkınca kendisine bakıyordu.

Mürüvvet aynı şaşkınlıkla baktı adama, sonra hafızasında birkaç taş yerine oturunca tanır gibi oldu. Murat'a saldırmamın diye birlikte Hasret'i tutmaya çalışmışlardı. Yani o adam olmalıydı.

“Merhaba, hanımefendi,” diye birden beyaz dişlerini göstererek gülümsedi adam. Mürüvvet ise hâlâ şaşkınlıkla bakıyordu.

Sarı saçları öylesine örttüğü yemeniden biraz taşmış, mavi gözleri ağlamaktan ve uykusuzluktan kanlanmıştı. Akif genç kıza şöyle bir bakıp çayı demleme işine geri dönmüştü.

“Ben... Merhaba.”

Genç kızın tatlı sesine gülümsedi Akif, çaydanlığın altına soğuk su doldurup ocağa koydu, genç kıza döndü usulca. Bedenini tezgâha yasladı. “Hanımefendi bugün yorgun hissettiği için istirahat ediyormuş. Fakat isterseniz geldiğinizi haber verebilirim.”

Biraz şaşkın ve anlamamış gibi baktı genç kız, *hanımefendi* dediği Hasret miydi? “Hasret mi?”

Yanaklarındaki gamzeye benzer çizgileri belli ederek gülümsedi Akif. “Evet, hanımefendinin adı Hasret.”

Öyle deyince utandı genç kız, o gün adamla yan yana durmuş olsalar da hiç kendisine hitaben konuşmamıştı. Hasret’in dediğine göre kibarcıktı, o yüzden Mürüvvet’in aklına kadın kılıkli biri gelmişti. Ama bu adamın aklına gelenle hiç alakası yoktu, basbayağı erkekti.

Sadece güzel konuşuyordu. Bir de güzel bakıyordu. Güzel de gülüyordu.

“Ben...” diye başladı cümleye, devam edemeden gürültüyle, “Mürüvvet!” diye seslenen Edip çıktı kenardan. Daha mutfığa girmemişti Mürüvvet, kapısında beklediği için evin kenarı sıra yaklaşıyordu Edip. Kendisini buraya gelirken görmüş ve peşinden gelmiş olmalıydı ama ne yüzle geliyordu? Ne konuşacaktı, ne anlatacaktı? Hem yüzünde neden öfkeli ifade vardı?

Kızması gereken Mürüvvet’ti. Haksızlığa uğrayınca tıpkı Hasret gibi bağırıp çağırmalıydı.

“Ne yüzle geldin sen buraya?” diyerek Edip’in üzerine yürüdü, o ara nereden geldiyse Cemşit kesti Edip’in önünü. Öyle kaldılar karşılıklı. Akif de mutfaktan çıkmış, genç kızın ardında durmuştu.

“Konuşacağız, Mürüvvet! Gelemedim dün akşam ama babanın ettiği de laf değil. Bu böyle olmaz!” diye devam etti. Dinlemek istemeyerek başını çevirdi Mürüvvet, gözleri yanına kadar gelen Akif’i

buldu. Ama adam kendisine değil, bağırıp duran Edip'e bakıyordu. Suratında rahatsız bir ifade vardı, azıcık da tasvip etmez gibiydi.

Babası arkasından ne dediyse hak etmişti. Yutkundu, gözlerini yumdu kısa bir sürelğine, sonra açıp Edip'e baktı. "Neredeydin sen dün akşam?"

Alenen hesap sorulmasıyla Edip bir an Cemşit'e baktı, Mürüvvet ise cevap alamayınca devam etti: "Bana söz verdin geleceğim diye, sonra da içip içip zilzurna sarhoş mu oldun?"

Üç adam ve mutfak kapısında duran Hasret genç kıızı izliyordu.

"Mürüvvet, ben iyi de..."

"Sen ne zaman iyi oluyorsun, Edip? İyi değilsen bana ne diye söz veriyorsun?" Adamın üzerine doğru iki adım attı, Cemşit o ara Edip'in önünden şaşkınlıkla çekildi. "Ben, senin sözüne güvenip geleceksin diye elli yaşındaki babamı akşamın kaçına kadar beklettim! Niye, sarhoş olasın gelmiş diye! Senin nazını mı bekleyeceğim ben be!"

Edip yutkundu, kaşlarını kaldırdı genç kıza bakarak. "Hesap mı vereceğim sana?"

Bu yanıtı alınca başını alayla dikti Mürüvvet. "Hesap da sormazsın o zaman, babam da istediğini der sana. Adam olaydın da sözünde duraydın. Daha çıkma karşıma. Böyle de peşimde dolanma, yürü git nereye gidiyorsan."

Arkasını döndü mutfağa girmek için, Edip yine konuştu yarı gülererek: "Sen bu hırsıyla hemen evlenirsin de. Taliplerin kapıda dizili nasıl olsa."

Hasret gururlu bir anne edasıyla Mürüvvet'in vereceği yanıtı bekledi, mutfak kapısından dudağını ısırarak onlara bakıyordu. Mürüvvet önceden böyle değildi, ağlaktı azıcık. Hep Hasret öğretmişti bunları.

"Lan Edip!" diye tıslayan Cemşit'i duydu Mürüvvet, hemen Edip'e döndü. "Sana ne?" dedi alayla. "İstediyimi yaparım, sana mı soracağım? İster evlenirim ister evlenmem, istersem de boy boy çocuk yaparım. Sana mı soracağım bu saatten sonra, Edip?"

Bu gülüşün, bu ifadenin, bu alayın nedenini biliyordu. Mürüvvet seviyordu ya Edip'i. Ne yapsa affeder gibi, kaç kere gitse de ardında durup bekler gibi, bir ömür bıkmadan sineye çeker gibi seviyordu ya... O yüzden eninde sonunda kendisine döneceğini düşünüyordu Edip. Mürüvvet tilki, Edip de kürkçü dükkânıydı. Hoş, bu kadarcık zamanda böyle güveni nasıl aldığını da bilmiyordu.

Mürüvvet'in yüreğini az biraz hızlandırırsa da artık geleceğinde onu göremiyordu. Görse bile iyi şeyler değildi.

Akşamları tek başına oturduğu sofralar, geceleri tek başına yatmalar, ilgisizlikler, belki başka kadınlar, tek başına çocuk büyütme, kavgalar, gürültüler... Dayanamazdı Mürüvvet. Üstelik değmezdi de.

"Parmağında yüzüğüm yok, yüreğimde bir bağım yok. Sevdiğim yok, sevenim yok. Bulurum tazesinden bir sevda. Sana mı soracağım, Edip? Sen bir şeyim değilsin benim. Daha selam da verme. Sen sağ, ben selamet."

Edip ağzını açıp kapattı, kaşları şimdi sahici şekilde çatılmıştı. Genç kız umursamaz gibi içeri gidecekken konuştu tekrar: "Saçmalama, Mürüvvet. Konuşurum ben babanla, orta yolu buluruz. Münasip olunca da gelirim, olmaz böyle."

Genç kız tiksindir gibi elini silkeleyerek uzaklaşmasını istediğini gösterdi. Edip'in kaşları daha da çatıldı, Mürüvvet içeri girdiğinde yeni fark ettiği yabancı bir adam da ardından girdi. Edip az daha celallendi. "O adam kim lan?"

"Senin ağzına sıçarım, Edip!" diyerek sertçe itti Cemşit. "Hamza görecektir içeri girdiğini de belanı sikecek, başına sarma kimseyi."

Tıslayarak konuşan Cemşit'i duymadan içeri giren ikilinin arkasından bakıp durdu Edip, omzundan itile itile dışarı çıkarıldı. Hâlâ o adamı soruyordu.

"Eğer ayrıldıysanız hayatınızın en mükemmel kararlarından birini vermişsiniz, haddim olmasa da sizi takdir ettim, hanımefendi," diyerek omzundaki havluyu eline alıp Mürüvvet otursun diye bir sandalye çekti Akif.

Sandalyeye oturup adamın yüzüne baktı Mürüvvet. "Nasıl?"

“Bir erkek henüz evlenmeden sizi erteliyorsa evlendikten sonra da ertelemeye devam eder. Sesini bu şekilde yükseltmesinden bahsetmiyorum bile, o yakın mesafeden size ulaşması için bağırmasına gerek var mıydı?”

Yoktu. Mürüvvet onun fısıltısına bile kulak kesilmişti.

“Üstelik çok kaba.” Genç kız fark etmese de yutkundu Akif. Mürüvvet’in yüzünü inceden süzdü, yaşını merak etmişti. “Sizin gibi ender rastlanan bir güzellik için fazla çirkin göründü gözüme.”

Adamın sanki eğlenir gibi söylediği fakat ciddiyet barındıran lafıyla utandı Mürüvvet. Edip’in sözlerinin etkisinden çıkamamışken Akif’in dediklerini zar zor algılıyordu. “Sağ olun.”

Akif ince bir gülümseyişle inceledi genç kızın yüzünü, az biraz da olsa saflık vardı. Zaten böyle bir adamı sevmesine saflıktan başkası neden olamazdı.

Duru bir yüzü, yemenisinden sıyrılmış sarı saçları ve berrak mavi gözleri vardı. Kendi gözleri de renkliydi ama genç kızın mavisi gibi canlı değildi. Daha soluk ve açık bir maviydi, yine de gülümsediğinde karşısındaki kişiyi etkileyebileceğini biliyordu.

Bunun güveniyle baktı Mürüvvet’e, içten içe onun için özel bir insan olmak istemişti. Kötü bir niyetten değildi, uzun zaman sonra içini tırmalayan merak duygusu biraz yabancıydı. Öksürdü hafifçe, “Hazır hanımefendi dinleniyorken size bir kahve ikram edebilir miyim?”

“Kahve mi?”

“Türk kahvesi. Sohbet edebiliriz biraz, sizin için de sakıncası yoksa tabii.” Elindeki havluyu tekrar omzuna attı, çapkın bir gülümseme kendinden habersizce sardı yüzünü. “Beni içeri yolladılar da çay için, özel konuşacaklarmış. Ben de burada yalnız kaldım, isterseniz eşlik edebilirsiniz.”

Mürüvvet adamın gülümseyen yüzüne baktı biraz, ilgisine şaşırmış olsa da az önce Edip’le konuşmasına şahit olmuştu geçmişti. Yani önceki görüştüğü kişiyi bilip de ilgi göstermezdi herhâlde. Hem sadece ondan değildi. Bu adam çok yakışıklıydı, zaten bakmazdı kendisine.

“Olur,” dedi tıpkı adam gibi kibarca, onun dediğini tekrar etti: “Eşlik edebilirim.”

Akif dudağını ısırarak gülümseyip arkasını döndü, cezveyi ve kahveyi eliyle koymuş gibi bulup tezgâha çıkardı. “Sütlü mü, sade mi?”

Bir de kendi elleriyle mi yapacaktı kahveyi? Erkek hâliyle, hem de sadece kendisi için?

“Sütlü,” dedi hevesle. “Şekerli bir de.”

“Hay hay,” diyerek süt de çıkardı Akif. “Şekerli içmenize şaşırmadım ama.”

Ellerini çenesine yaslayarak adamı izlemeye başladı Mürüvvet. “Niye ki?”

“Bu tatlılığın...” Tek kaşını kaldırıp hafifçe genç kıza döndü Akif. “Başka biz izahı mümkün değil de ondan.”

Mürüvvet gözlerini kocaman açtı, Hasret kapı arkasında sesli sesli gülmemek için ellerini ağzına kapatıp bekledi biraz, sonra tıkırtılar artınca odasına kaçtı. Şerife’nin gelmesi az buçuk moralini bozmuştu, daha doğrusu o ne kadar kızılıyorsa Hamza da Şerife’ye o kadar kızsın istiyordu. Ama kardeş oldukları gerçeği, Şerife’nin yaşı, aklı ve daha birçok etken Hamza’yı ona karşı merhametli kılıyordu. Bunu biliyordu ama yine de kızmasını istiyordu.

“Herkesler sevdiğini görüyor da bir ben kocamı göremiyorum.”

Karnını tuta tuta çıktı merdivenden, göbeği de hiç çıkmamıştı dünden beri. İnsan azıcık hızlı büyüdü. “Hem ben bir kişi değilim artık, iki kişiyim. Değil mi, kız?” dedi karnına doğru.

Yani Hamza’yı bir değil, iki özlüyordu artık. Yani bundan sonra bir öpülüyorsa iki öpülmeli, iki sarılmalıydı.

Her şey ikiye katlanacaktı. Hamza yanında bir kendisi için duracaktı, bir çekirdekleri için. Derin bir nefes alıp saçlarını geriye doğru attı. “Aşağı ineceğim diye açık saçık elbisemi de çıkardım ya. Kim giyecek şimdi onu geri?” dedi memnuniyetsizce.

Odada biraz oyalandı, aşağıda herkes birbirini bulmuştu da konuşuyordu, “Biz de seninle mi konuşalım, çekirdek? Bu adam bizi yalnız bıraktı, bakmayalım daha da yüzüne.”

“Kim kimin yüzüne bakmıyormuş?”

Hamza'nın sesini duyunca elinde ne var ne yoksa bırakıp döndü ondan yana, az önceki yüzüne bakmama meselesini unutmuştu hepten. "Ya sen neredesin? Sabahtan beri yoksun."

Hamza'nın gülererek kendisine yaklaşmasıyla fazla yürümesin de göğsündeki yaralar acımasın diye kendisi yaklaştı.

"Bahçedeyim ya, Hasret." Aralarındaki mesafe kapanıp da birbirlerine yaslanana kadar yanaştılar, Hamza'nın bakışları azıcık değişmişti. "Bakıp bakıp gülüyorsun sabahtan beri, bilmezmiş gibi bir de soruyorsun."

Öyleydi ama yine de omuz silkti Hasret. "Yanımda değilsen bilmem nerede olduğunu." Sonra düzeltti kendini cilveli bir gülüşle. "Yani yanımızda değilsen."

Hamza'nın bir eli ince beline sarıldı ağırca, diğeri de karnına doğru tırmandı. Sessiz sessiz güldü biraz, Hasret daha da sırnaştı. "Gitti mi çok değerli misafirlerin?"

"Gittiler."

Alnında ve saç diplerinde dolaşan dudakları, tenine kondurulan öpücükleri hissettikçe iyice mayışşıyordu Hasret. "Şerife'yle ne konuştunuz?"

"Pek bir şey değil, özür diledi. Olanı biteni kendi tarafından anlattı."

Dişlerini sıktı Hasret. "Neymiş acaba onun tarafından?"

"Murat gelmiş, kendi konuşmuş Şerife'yle."

Kulaklarını azıcık dikti Hasret, o çakal soyu kesin kandırmıştı Şerife'yi. "Şerife bilmiyor mu onun düşman olduğunu? Ne diye konuşmuş?"

"Bir akranı vardı, ona diye gitmiş ama orada Murat çıkmış karşısına. Mustafa hakkında, senin hakkında yalan yanlış şeyler demiş."

Hamza'nın elini çenesinde hissetti, başını yavaşça yukarı kaldırdığında göz göze geldiler. *Kanmasaymış, inanmasaymış*, diye bir sürü konuştu içinden Hasret. Ama Şerife zaten böyleydi, Murat konuşmasa bile ikna olurdu. "O şerefsiz kurnazdır."

"Kurnazdır," diye onayladı Hamza. "Bizim kız zaten saf. *Hamza sizi engeller, kaçıp evlenin*, demiş Murat. *Çocuk olunca dönersiniz, baban seni affeder*, demiş."

Gözlerini kocasının gözlerinden çekip duvara dikti Hasret, öfkeli hâli azıcık geçmişti ama şimdi de tedirgin bir ifade gelmişti yüzüne. Nasıl soracaktı ki Mustafa'yla Şerife şey etmiş mi diye?

"Bir münasebet olmamış aralarında," diye gergin ve kısık sesle konuştu Hamza, bunu dillendirmek bile istemiyordu. Elbet bir gün evlenirdi Şerife fakat şimdilerde neredeyse el kadar kızdı. Bir de Mediha'dan bunun için çok kez dayak yemişti.

Hasret kendi tokadını büyük sanırken Şerife'nin daha fazlasına maruz kaldığından haberi yoktu.

"Anam zulmetmiş Şerife'ye, babam araya girmese ne olacağı belli değil." Sıkınca konuştu Hamza: "İyice yoldan çıktılar."

Başını salladı Hasret, Hamza'nın eli yanağına kadar çıkıp okşadı usul usul. "Bir yanımlı üzümlüyor az da olsa. Fakat bir kez daha sineye çekemeyiz, Hasret. Hepsini dersini almalı. Almalı ki daha da böyle bir şey yapmaya cüret edemesinler."

"Ne yapacaksın ki Hamza?" Az mazlum göründü Hasret. "Her şeyden önce ailen. Diğerlerini köyden sürdün diyelim, sizinkilere laf mı geçer?"

"Elimi çekeceğim her şeyden, Hasret. Madem nasıl davranacaklarını bilmiyorlar, o hâlde hiç olmasam ne yaparlar, görsünler."

Hasret yüzünü yasladı Hamza'nın eline, beklentiyle baktı. "Hiç çalışmayacaksın yani, hep yanımda mı duracaksın?"

Hamza güldü onun takıldığı noktaya, içten içe de sevindi. Para pul derdi yoktu hiç Hasret'in, tek isteği yan yana olabilmektir. Şimdi başkası olsa eve gelecek paranın derdine düşerdi. "Çalışacağım tabii ama senin yanında daha çok dururum."

"İyi o zaman. Ben de kendi kendime ne diyordum, biliyor musun?" Hamza'yı elinden tutup çekti ve yatağa oturttu. Kendisi de sokuldu iyice yanına, dudaklarını yaklaştırdı. "Ben artık tek kişi değilim."

Başını sallayarak onayladı Hamza, yüzü şimdi ayrı bir gülmüştü. "Çekirdeğimiz de var."

"Evet. Çekirdekliyiz." Derin bir nefes aldı, o ara gözleri Hamza'nın dudaklarına kayd, ne diyeceğini şaşırdı. "Şey diyecektim..."

"Bir öp de ondan sonra dersin, gülüm."

Kocasının dediğiyle hızlıca kollarını sardı omuzlarına. "Değil mi ya, sabahdan beri özledim." Lafı biter bitmez dudaklarını azıcık aralayarak öptü dünden hazır bekleyen kocasını. Arada sızlanarak daha çok yaklaşmaya çalıştı, yaralarına da dikkat ediyordu.

Nefes nefese kalana kadar ayrılmadı, Hamza da uzaklaşmasın diye ensesinden tutmuş, istekle karşılık veriyordu.

Zar zor ayrıldıklarında burunları birbirine değerken konuştu Hasret: "Şimdi hepten unuttum diyeceğimi."

"O zaman... Ben yoruldum onca insanla konuşa konuşa." Genç kıızı ensesinden bastırıp azıcık daha kendine çekti Hamza, dudaklarına yumuşak fakat derin bir öpücük kondurdu. "Senin işin var mı?"

"Hamileyim ben, başka işim yok."

Güldü Hamza neşeyle. "Gel o zaman, akşama kadar dinlenelim."

"Hım... Ne yapacağız ki akşama?"

Hasret'in elbisesinin bir omzunu düşürdü Hamza, çıplak kalan omzunu parmak uçlarıyla okşadı.

"Aile yemeğı yiyeceğiz, Hasret. Büyük aile yemeğı."

Omuzlarında, boynunda hafif hafif dolaşan parmak uçlarıyla azıcık düşüncelere dalıp sessizleşti Hasret. Kocasının çektiğı yere gitti, yataklarına uzandılar.

Pek laf etmek istemiyordu onlara dair, Hamza'nın kerhaneci ağabeyi gencecik kızın hayatını karartmasın diye kendini öne atmıştı. Kimseden lafını sakınmamış, bazen kendini de savunamamıştı. Belki de bu hoyratlığı yüzündendi başına gelenlerin hepsi, bilmiyordu.

Ama bundan sonra karışmayacaktı, onlar ötede birbirini yesin dursun, Hasret evinde huzurlu huzurlu yaşayıp gidecekti. Zaten Hamza da yanındaydı artık, kimselere ihtiyacı olmazdı.

Hamza'nın kısık sesini duyana kadar düşündü. "Ama seninle gitmekte de tereddütlüyüm Hasret. Bir laf edilir de canın sıkılır, üzülürsün diye korkuyorum."

Yan yana uzandıkları yatakta biraz daha sokuldu kocasının göğsüne, yaralarına dikkat ediyordu. “Ne üzülecekmişim yahu, her şeyim bitti de onlar mı kaldı? Hiç de umursamam kimseyi.”

Birkaç tel saçının okşandığını hissetti, kirpikleri Hamza’nın gömleğine değerek birkaç kez kırıldı. “Öyle değil işte. Ne diyecekleri belli olmaz, dedem de gelecek. Seni biliyorum, aklına takılır. Kederlenirsin.”

“Ağzım, dilim var çok şükür Hamza, yanıtını veririm herkeslere.” Azıcık muziplikle başını kaldırıp Hamza’nın yüzüne baktı. “Ama sonradan *anama, babama niye öyle dedin* demek yok.”

Hamza da güldü bunun üzerine, Hasret devam etti yüzü mutlu görünse de derinlerde biriken kırıklıkla: “Hem o kadar zaman yoktun, o yolları el ele yürüyelim istiyorum. O kapıdan da birlikte girelim. Hoş, *ben daha oraya ayak basmam*, dedim ama hep büyük konuşurum zaten, bir şey olmaz.”

Hasret’in alnına düşen birkaç tel saç okşadı Hamza, başını salladı hafifçe. “Burada yaptıracaktım yemeği,” diye başladı, Hasret lafın devamını engelleyerek hızlıca başını iki yana salladı. “Aman yok, gelmesinler evime.”

Bir anlık sessizlikten sonra evde istemediği kişilerin Hamza’nın ailesi olduğunu ve bunu kötü bir dille söylediğini fark edince yutkundu Hasret. Ne olursa olsun Hamza’nın annesi ve babasıydı. “Yani gelsinler tabii ama hemen gelmesinler diye...”

“Gelmeleri daha hayırlı, Hasret. Seni müşkül durumda bırakmak istemiyorum, tereddüdüm bu yüzden. Oraya daha gitmek istemezsin diye burayı düşündüm ama burası da ikimizin. Pek de kimseyi sokmak istemedim.”

“Hiç tereddüdün olmasın, ben öyle derim ama bir şey olmaz. Yanımda sen olunca her yere giderim.”

Yattığı yerde başını azıcık eğip Hasret’in alttan alttan kendisine bakan gözlerini izledi, güldü hafifçe. “Her yere mi?”

“Hı... Aldın artık başına belayı. Bir de değil, iki tane.”

Hamza daha da güldü bu lafına, beline azıcık daha sarılıp kendine çekti karısını. Şu yaraları olmasaydı daha neler yapacaktı da sabrediyordu.

Üstelik herkesinki gibi bir sabır değildi bu. Hasret'e sabretmek apayrı bir şeydi. Bakışına, işveli gülüşüne, elinin tersiyle olmadık dokunuşlarına, incecik elbiselerine, sürekli öpüşlerine, âşık âşık bakışlarına...

Her hâline ayrı içi gitse de şimdilik sadece yakınlıklarıyla yetiniyordu Hamza. Nihayetinde iyileştiği günler gelecekti ve Hasret elinden epeyce çekecekti. Sıcak alnını uzunca öptü Hasret'in; sonra saçlarını, burnunun ucunu, yanaklarını... Omuzlarını okşadı, sırtında elinin değmediği yer kalmadı, iyice çekti kendine. Uyuyup uyumadığını bilmiyordu ama aklına takılanı kendini tutamadan soruverdi:

"Bu Akif... Kimdir, necidir, biliyor musun sen?"

Hasret epeyce yakın olduklarından başını zar zor kaldırıp baktı Hamza'ya, o ise kendisine bakmıyordu, şaşırdı. "Şey mi, amcanın yanındaki mi?"

"Başka Akif yok buralarda."

Hamza'nın yanıtına az daha şaşırdı Hasret, yine de pek ilgilenmeye değmezdi. Yüzünü tekrar boynuna gömüp konuştu hafif uykulu bir sesle: "O şey ya, kibarcık. Ama iyidir. Amcanın yanında gördüm hep, bir kere de buraya geldi."

"Buraya mı? Niye?"

Görmese bile Hamza'nın kaşlarını çattığı hissetti Hasret, ne olup bittiğini bir anlık aydınlanmayla fark edince gülmesini zor tuttu. Açıkça kıskanılıyordu.

"Senin haberini vermeye geldi. Hâlimi pek iyi görmemiş," dedi dudaklarını birbirine bastırarak.

Hamza'nın kasılışını, omzunu okşayan elinin duraksayışını hissetti. Kıskanılmak, böyle sessiz sakin şekilde kıskanılmak hoşuna gitmişti nedense. Ama yine Hamza'ya yarardı bu durum çünkü onu bir sürü öpesi gelmişti.

"Hâlini pek iyi görmemiş?" diye tekrar etti Hamza. Ses tonundaki tehlikeyi sezse de en sonunda toparlayacağından şimdilik pek müdahale etmedi Hasret.

"Öyle dedi."

"Ona neymiş senin hâlinden?"

Gülüşünü tutarak, sesini her zamanki gibi ayarlayıp konuştu Hasret: "Adnan amcan, Murat ortaya çıksın diye herkese senin öldüğünü dedi. Başta bana da öyle diyeceklermiş."

"Sana benim öldüğümü mü diyeceklermiş?"

"Hıı... Sonra Akif ikna etmiş bana doğrusunu söylesinler diye."

"Sana ne dedi, *ben ikna ettim Adnan'ı* mı dedi?"

Hamza'nın azıcık doğrulur gibi olmasıyla kendini geri çekti Hasret, yüz yüze baktılar bir süre. "Öyle bir şeyler dedi işte. Ne yapacaksın ki hem, geçti bitti işte."

"Resmen hava satmış ben yaptım diye, anasını satayım! Kendini mi beğendirmeye çalışıyor bu piç!"

"Yok, yok, öyle demedi," diye kaşlarını azıcık kaldırdı Hasret, Hamza'nın yükselmeye başlayan sinirinden hiç etkilenmemiş gibi sakın sakın durdu, biraz adamın dediği cümleyi düşündü.

"Dedi ki Adnan Bey bu hususta bilgim olsun istemiyormuş, bana pek güvenmediğinden yani. Ama Akif şahsen durumun şeyini fark etmiş. Iıı... Bir laf dedi de unuttum ya. Mühim mi dedi, ehem mi..."

"Ehemmiyet."

"Hah, ondan! Fark etmiş işte, haber almazsam kötü olacağımı düşünmüş." Hamza'nın çatık kaşlarına bakıp geri uzandı göğsüne. "Hamza'm sağ salim duruyormuş, onu haber etti işte. Allah razı olsun."

"Olsun," dedi Hamza sertçe. "Nerede dedi, evimize mi geldi?"

"Hıı, çay falan verdim."

Tekrar öfkeyle soludu Hamza. "Salonda mı?"

"Yok, mutfakta ayaküstü konuştuk zaten. Çok içeri almadım."

Ağzının içinde homurdandı Hamza. "Bana mutfağın yerini soruyor bir de şerefsiz!"

“Adam ta nerelerden gelmiş, Hamza. Bizim mutfağı mı hatırlasın?”

Lafını bitirdikten sonra Hamza’nın boynuna doğru sessiz sedasız gülüp durdu Hasret. Hamza da bir kolu başının altında, diğeri Hasret’e sarılı hâldeydi. İçini nedensiz de olsa kıskançlık kurtları kemirirken tavana bakıyordu.

O adamı etrafında istemiyordu. Hasret’in bu denli üzüldüğünü görecektir kadar incelemiş, onunla konuşmuş, iyiliğini düşünmüş olsa da ilgilenmişti. Bu durum huzursuzluk yaratıyordu içinde.

Sıkınca gözlerini kapattı, bir iki dakika geçmeden Hasret’in küçük öpücüklerini boynunda hissetti. Burnunu sürtüp kokusunu içine çekiyor, dudaklarını kısa kısa bastırarak sessiz gülüşlerle kendi kendine eğleniyordu.

Pek de kısa sürmeyen bu eğlence faslıyla Akif meselesini azıcık unuttu Hamza, gevşedi, sakinleşti. Hasret’e sarılı duran eli kendiliğinden hareketlendi, okşamak yetmeyince teninin temasını isteyerek zaten omzunu sıyırdığı elbisesini daha da aşağı çekip sırtında elini gezdirdi.

“Akif’i kıskanmanın hiç gereği yok.”

Hasret’in kısıp sesinden duyduğu lafla duraksadı Hamza, boynuna doğru iyice sokulan ve sıcaklığına alıştığı karısının sözünü tamamlamasını bekledi.

“Gönlümün hepsi sende, Hamza. Başkasına o niyetle azıcık gözümlü değdirmeye bile yerim yok. Hoş, olsa bile... Bir tuhaf adamsın, canım senden başkasını çekmiyor.” Sessiz sedasız lafını bitirip Hamza’yı boynundan göğsüne doğru daha uzun uzun öptü.

Rahat bir nefes alarak saçlarını okşadı Hamza. Hasret bunları her zaman açık açık söylemese bile biliyordu. Bakışından, gülüşünden kendisine olan sevgisinin büyüklüğünü görebiliyordu. Ama yine de kıskanmaktan kendini alamıyordu. Güzeldi Hasret. Hamza’ya göre eşi benzeri olmayan, kırk yılda bir rastlanacak biriydi.

Sürekli kendisini öptüğü için genç kızın önüne doğru düşen saçlarını topladı bir eliyle, diğeriyle de sırtını okşayarak ensesine kadar geldi, saçlarının diplerini okşadı hafif bir sertlikle. Bu hareketini

sevmiş olmalıydı ki öpme işini biraz abarttı Hasret, sesli bir nefes ve inler gibi bir sesle daha sert öptü kocasının boynunu, çok geçmeden dişlerini de işin içine katınca sert bir nefes aldı Hamza.

Sonunda sabrını tükettiğinden Hasret'in canını acıtmadan hem ensesinden hem de saçlarından tutarak başını geriye çekti, yüz yüze gelmelerini sağladı.

"Hasret..."

"Ne güzel çektin."

Hasret'in arzuyla parıldayan gözlerine, deminden beri kendisini öpmekle meşgul olduğundan kızaran dudaklarına baktı Hamza. Yutkundu. "Yapma."

Kaşlarını çattı Hasret. "Hiç mi iyileşmedin, Hamza?"

Dişlerinin sıkı sıkı bir hâl olmuştu Hamza, az önce Hasret'in sırtına doğru sıyırdığı elbisenin önünü hiç hesap etmemişti. Çiçekleri neredeyse ayan beyan ortada, kendisine yaslı duruyordu. Çekirdekleri sağ olsun; epeyce şişmiş, aşağıdan aşağıdan kendisine bakıyorlardı. Yutkundu yine. "Hiç iyileşmedim Hasret, elimden bir şey gelmiyor diye tepin sabrımın üzerinde. Ama dur sen, acısını çıkarmaz mıyım bunların!"

Dudağını ısırarak güldü Hasret, ezilecek çekirdeğim var demeden kendini sonuna kadar yasladı Hamza'ya. "Ama ben onu demedim ki. İyileş de dere tepe gezelim biraz diye dedim. Aklın fikrin nerelerdeyse ilk onlar geliyor."

Hamza'nın çatık kaşlarına, kızarmaya başlayan yüzüne, sürekli çiçeklerine kayan gözlerine baktı. Konuşmaya mecali yoktu adamın. "Hım?" diyebildi sadece.

"Öyle..." diyerek azıcık kıpırdandı Hasret. "Havalar da soğumadan..." diye yarım bıraktı lafını.

"Ne olacakmış soğumadan?"

Hamza'nın sakallarına dokundu parmak uçlarıyla. "Azıcık dereye gireriz. Şöyle biraz تنها bir yer bulursun. Gelen geçen olmaz." Fısıldayarak devam etti: "Sular serindir."

"Hasret."

Dudaklarını değdirecek kadar yaklaşıp fısıldadı en son: “Güzel olmaz mı, Hamza?”

Yutkundu Hamza, hazır yakinken kısa ve sertçe öptü dudaklarını. “Açık hava mı çekiyor senin canın?”

“Hıı...” Burnunu sürttü Hamza’nın burnuna. “Hem açık havayı hem seni çekiyor.”

Derin bir soluk aldı Hamza, elinin biri kalçasına kadar indi, oradan karnına geçti usulca. İkisi de nefeslerini tuttu, bir anlık çekirdeği düşününce yüzleri güldü aynı anda. Hamza çok beklemeden elini Hasret’in kasıklarına indirip hafif bir baskıyla okşadı.

“Hamza...” diye hafiften kıvranarak konuştu Hasret.

“Söyle, yavrum.” Hasret’in nefes almak istercesine aralanan dudaklarını izledi. Sonra yanağından, dudağının köşesinden öptü istekle. “Yaklaş.”

Hasret telaşla elini tutup hareket etmesine engel oldu. Öyle olunca da anlamak isteyerek kaşlarını çattı Hamza. Birkaç nefeslenmenin ardından tekrar eski hâllerine geri dönerek boynuna sokuldu Hasret, mırıl mırıl konuştu: “İyi değilsin hâlâ.”

Hamza’nın sessiz kaldığını fark edince devam etti Hasret: “Sadece ben olunca hoşuma gitmiyor hem.” Fısıltıya kadar indirdi sesini, Hamza dahi zor duyuyordu. “Seninle aynı oluyoruz ya... O daha çok hoşuma gidiyor.” Duraksayıp yutkundu. “Ben arada öpüyorum ama seni istediğimden hep. Uzak kaldık ya, özledim. Çok zorda kalıyorsan dokunmam ama sen diyene kadar.”

Azıcık utandığından kızaran yanağında Hamza’nın yumuşak dokunuşunu hissetti Hasret, başını biraz kaldırıncı yüz yüze geldiler. “Bensiz istemiyorsun yani?”

Hamza’nın kırpıp kestiği ve istediği yeri alarak söylediği lafa güldü Hasret. “Seninle olanın tadını almışım, sensiz istemem.”

Yüzü gülse de bakışları başkaydı Hamza’nın. Arzulamaktan daha koyu, daha sahiplenici bir bakıştı. Hasret’in içini kıpır kıpır eden, boğazını kurutan bir bakıştı.

Nefesi yine sıklaştınca yutkundu Hasret. “Göğsüne doğru uzanırım var,” dedi aklına gelen ilk lafı ortaya atarak. “Karnım büyüdünce öyle yatamam, hemencecik iyileş de yatayım.”

Hamza'nın o bakışı yine değişmeden kendisini izlemeye devam edince bir daha yutkundu. Bu kez sahici bir istek içini tırmalıyor, kasıkları sızlıyordu. “Bakma bana öyle ayıp ayıp.”

“Bakarım, Hasret. Sen yanaşıp durmayı biliyorsun.”

Omuz silkti Hasret. “Ben kadın kısmıyım, istediğimi yaparım. Sen erkek adamsın, sabredeceksin.”

Alayla güldü Hamza. “Tabii, çok sabrederim.”

O ateşi nasıl söndürdülerse bir zaman sonra uyudular, güneşin batmaya yaklaşmasıyla da Hasret'in kıpırtılarıyla uyandılar. Hasret gözünü açtığı gibi tuvaletin yolunu tuttu, Hamza da oflaya puflaya rahat yataklarından kalktı.

Yemeğe daha vardı, o aralıkta gidip Hasret'in hüviyet cüzdanını bulmalıydı. Zaten Hasret o zamana anca hazırlanıp süslenirdi. Nikâh ve düğün işini bir şekilde hızlıca yola koymalıydı. Dolabın kapağını açtı yavaşça. “Çekirdek kapıda. Az daha beklersek anasına gelinlik de giydirmes.”

Hasret'in ilerleyen zamandaki hâli gözünün önüne gelince güldü Hamza, güzel zamanlar onları bekliyordu.

İki çift kıyafet aldı kendine, askıda duran elbiseler dikkatini çekti sonra. Hepsini de tanıdı. Biri Hasret'in istemede giydiği, diğeri nikâhta giydiği elbiseydi. En kenarda kalan da Mediha'nın Hasret'e görücü gittiği gün üzerinde olandı.

Hamza'nın kumaşını aldığı, Hasret'in kendi elleriyle diktiği, Çakır gelinin kana buladığı elbise.

Yaklaştı biraz Hamza, diğer elbiseleri es geçip Hasret'in diktiği o elbiseyi aldı askıdan. Eteklerindeki kan lekesi yıkanmış olsa da tam çıkmamış, izi kalmıştı. Kumaşın bir kısmı da kesilmişti.

Hasret için milat gibi bir gündü, belki o yüzden saklıyordu bu elbiseyi. Onun elbise dikeceğini söyleyip kendisini kovduğu akşamı; sonraki gün etrafında döne döne açık mavi, sarı çiçekli elbiseyi

mutlulukla kendisine gösterişini hatırlıyordu. Bahar gibi bir heyecanı vardı hep, Hamza'ya nefes oluyordu.

Yarı hüznü, yarı mutlu şekilde elbiseyi yerine astı. Çakır gelinin yaşadığı zamanlarda her anılarında ufak ufak, bu anılarında ise kocaman bir leke vardı. Safi ziyandı kadın, tek faydası Hasret'i doğurmuş olmaıktı.

Hazırlandı, saçını şöyle bir düzeltti, Hasret'in elini kurulayarak kendisine yaklaştığını görünce güldü hafiften. "Ben çıkıyorum yavrum, ufak bir işim var. Sen hazırlanana kadar gelirim."

"Ne işin var?"

"Öyle, ufak bir şey."

Hasret dikkatle baktı gözlerine. "Ufaksa ben de geleyim."

Tereddüdünü, şüphesini anlayarak yaklaştı Hamza. Alnından öptü. "Gidip geleceğim hemen, Hasret. Sen güzelce giyin, hazırlan, istersen süslen. O zamana dönerim."

Kararsız kalsa da mecburen onayladı Hasret, Hamza'nın gidişleri korkudan başka bir his uyandırmıyordu artık. "Dudağımı da boyayayım mı o zaman?"

"Bizimkine zararı dokunur mu?"

Kaşlarını çattı Hasret. "Bizimki mi?"

"Hıı, çekirdek."

"Aa, o da vardı," dedi bir anlık boşlukla, sonra kendi dediğine dudağını ısırp yavaşça karnına sarıldı. "Var tabii. Bir şey olmasın yavruma, sürmeyeyim bari."

Hamza başını iki yana sallayarak güldü karısının bu hâline. "Senin bileceğin iş, Hasret. Öp de gideyim."

Kocasını öpüp yolcu etti. Hamza gitmeden de Memo geldi, sohbet muhabbet başladı. Cevdet denen adam onları ziyaret etmiş, çaylarını içmişti. Memo'nun anlattığına göre kendisini pek sevmiş, özlemişti. Ziyareti de o yüzdendi.

Memo'yu elbet kandırırdı Cevdet ama Hasret'i kandıramazdı. Memo sokakta gezip tozardı, onu bulduğu yerde de konuşabilirdi adam. Ama onun çay içesi gelmişti. Çayın yanında Memo'nun

annesini göresi de gelmiş olabilirdi. Hasret pek de yanılmazdı bu meselelerde.

Dudağını bastıra bastıra, ciddi bir konu dinlermiş gibi dinledi çocuğu. Başka biri olsa bu kadar özenli olmazdı, Memo hem tez canlı hem de kırılgandı. En basitinden, “Cevdet bize çaya geldi,” diye heyecanla konuşurken Hasret onun gözlerine bakmasa o heyecanı yitirirdi Memo. Belki onun yanında cesaretini de.

Çakır gelinin kendisine yaptığını Memo’ya babası yapmıştı, o yüzden sarıp sarmalayası geliyordu.

“Ben sana bir şey diyeceğim,” dedi çoğunlukla hazırlanmış hâlde aynanın karşısına oturmuşken. Tarağı Memo’nun eline verdi. “Saçlarımı tara da anlatayım. Ama çekme, tamam mı?”

“Çekmem. Bacımın saçını hep ben tararım, hiç ağlamaz,” dedi Memo gururla. “Ne anlatacaksın?”

“Çok mühim. Ama kimseye demek yok.”

Daha da meraklandı Memo, Hasret’in saçına doğru yaklaştırdığı tarağı geri indirdi. “Ne ki? Kimseye demem.”

“Annene bile demek yok.”

Daha da heyecanlandı çocuk çünkü böyle önemli şeyi kimseye değil, kendisine söylüyordu Hasret. “Valla billa demem!”

Biraz durdu Hasret, aynadan küçük dostuna baktı gülererek, Aniden söyledi sonra. “Hamza’yla bizim çocuğumuz olacak.”

Memo önce anlayamadı, yavaş yavaş oturdu sonra söylenen söz. Birkaç öğrendiği şey aklında dönüp dolaştı, Hasret’in karnı büyüyecek, sonra kucığında küçük bir bebeği tutacak, sonra o bebek küçük bir çocuk olacaktı.

“Aa...” dedi kısıp sesli bir hayretle.

Hasret çocuğun şaşkın bakışına güldü. “Ya işte, çekirdeğim var artık.”

Ben de üzüm tanesiyim diyecek oldu ama çocuğun aklını bulandırmaya gerek yoktu.

“Çekirdek mi?”

“Hıı... Kız olursa çekirdek, oğlan olursa sap olacak.” Kendi dediğine gülerек aynadan izledi çocuğun şaşkın hâlini. “Ama bana kalırsa kesin kız olacak. İçimden öyle geliyor.”

“Öyle anlaşılıyor mu?”

“Yok yahu. Ama üzüm de çekirdeğini bilmez mi, canım? Biliyorum işte.” Gözünün kıyısıyla küçük çocuğa baktı Hasret. “Bana bak, zıpırık Memo. Seni ileride kızıma alacağım, ona göre. Öyle kimseye gönül vermek yok, tamam mı?”

Hasret’in dümdüz karnına azıcık baktı Memo. Değil kız, içeride biri varmış gibi bile durmuyordu ama hayır derse Hasret üzülebilirdi. Dudağını büktü mecburen. “Tamam, olur.”

“Aldım sözünü, ona göre,” dedi muziplikle, oysa Memo’nun bu sözü epeyce ciddiye alacağını bilmiyordu. “Ama ben doktor olacağım.”

“Benimki de öğretmen olur. Sizin öğretmen gibi olmaz ama oğlanlara da kurdele verir.”

Kaşları çatıldı Memo’nun. “Oğlanlara niye kurdele veriyor?”

Bir an şaşkınlıktı Hasret, bu erkek milletin kışkıncılığı pek ilettilti. Tam iki çift laf edecekti ki Memo’nun kılıksız babası geldi aklına. Kesin ondan öğrenmişti bu hâlleri.

“Niye vermesin yahu? O öğretmen olacak, onlar öğrenci. Koskoca kadın olur o zamana.”

Hem çekirdeği istediği oğlana mavi boncuk dağıtabilirdi.

Biraz kendi bildiği kadar güzel laf etti Memo’ya, babasının zehirlediği kadarını temizlemek ister gibi konuştukça konuştu. Onun yardımıyla da saçını başını güzelce yaptı. Geriye Hamza’yı beklemek kalmıştı.

Dere kenarında yürüye yürüye tanıdık eve doğru yaklaştı Hamza, pek çok anı gözünün önüne gelip duraksamasına neden oluyordu.

Hasret'le ilk kez öpüştükleri o söğüt ağacının dibi, pencere önü, şimdilerde dikenlerin kapladığı eski çiçekliği, yakalandıkları gece arkasına saklandığı tavuk kümesi, biber ekili küçük bahçeleri...

Her şey yerli yerindeydi, Hasret'in varlığının getirdiği o ışık yoktu sadece. Buranın yalnızlığı fazlaca vuruyordu insanın yüzüne, Çakır gelin de bunu çekmiş olmalıydı.

Sakin sakın yürüdü evin kapısına kadar, kilitli olsa bile eski olduğundan bir itmeyle açılacağını biliyordu, öyle de oldu. Buraya ilk kez Hasret'i götürmek için girmişti. Şimdi de ondan kalan son parçaları almak için giriyordu.

Evin çürümüş, rutubetli kokusu vurdu yüzüne. Burnunu kırıstırıp Hasret'in odasına doğru bakındı. Buraya kadar gelip o odaya girmeden olmazdı. Kendinden önceki zamanı hep burada geçmişti Hasret'in. Çocukluğu, gençliği, en çok da yalnızlığı...

Her yeri es geçip o odaya girdi, ayağının altındaki tahtalar bir bir gıcırdadı. Bir komodin, kilim, yatak, perde. Yatağın altında da birkaç eşyası vardı kesin.

Yaklaşıp açtı çekmeceleri. Birkaç işlemeli mendil, içlik, gecelik, bir kemik tarak, küçük bir şişe koku vardı. Her şeyin altında ağır, pahalı gibi görünen küçük, kare bir de el aynası. Hasretin seveceği bir şey değildi, belki küçükken babası almıştı.

Karısının her eşyasını alıp bir torbaya koydu Hamza, Hasret istemediğini atardı. Ama hemen çıkamadı odadan. Yorulmuş gibi oturdu Hasret'in yılanmış yatağına, düşünceli düşünceli baktı duvarlara. "Ah be Çakır gelin," dedi sessizce. "Az düzgün duraydın da Hasret'imi buradan gelin alaydım, sen de az daha yaşardın."

O zaman hiç dertleri olmayacaktı belki, hiç ayrı kalmayacaklardı. Odayı uzun uzun süzdü Hamza, nedense içinde Hasret'le buluştukları o anların heyecanı peyda olmuş, kendini engelleyemeden oturduğu yataktan pencereyi izlemişti. Duvarda Hasret'in aynası asılı duruyordu, pek çok anlarına şahitlik etmiş tül perde ise öyle salınıyordu.

Onun kendisini beklerken yaşadığı heyecanı tahmin etti sonra. Kızarıp yanaklarla, lafı ne kadar sert olsa da utangaç hâllerle pencereye çıkışını. Aşkklarını güzel yaşamışlardı. Hâlâ güzel yaşıyorlardı.

Vaktin geçtiğini fark ederek Çakır gelinin odasına geçti Hamza. Bir sandık vardı, kilidini bulmaya uğraşmak istemediğinden mutfaktan bir bıçak alıp kısa bir uğraştan sonra açtı. Her yer gibi sandığın içi de rutubet kokuyordu, burnunu kırıstırdı.

Rahmetli İsmail'in birkaç çerçevesi resmi, üç beş bilezik, çokça çeyizlik vardı içinde. En sonunda hepsinin hüviyet cüzdanını buldu Hamza. İsmail'inkini, Çakır gelininkini geri attı sandığa; Hasret'inkini alıp inceledi biraz.

Güldü hafifçe. "Sahiden başta yalan demiş yaşını. Yirmi ikilik Hasret, 23 Temmuz doğumlu."

Bu sene geçmişlerdi Hasret'in doğum gününü, seneye kutlardı artık. Şehirliler kutluyordu bu günleri, kesin Hasret de kutlayınca mutlu olurdu.

Biraz daha karıştırdı sandığı ama hiç mi Hasret'in küçüklük resmi olmazdı? Varsa yoksa rahmetli İsmail'in vardı. En son İsmail'in iki çerçevesini aldı Hasret ister diye, eline aldığı gibi de kaşlarını çattı. Pencereden gelen cılız ışığa doğru tuttu. Kalın görünüyordu fotoğraf, arkasında bir şeyler daha olduğunu fark edince hızla çıkardı İsmail'in fotoğrafını. Altından küçüklü büyüklü yedi sekiz fotoğraf çıktı.

Hepsine birer birer baktı Hamza, baktıkça yüzüne büyük bir gülüş yerleşiverdi. Hasret vardı hepsinde. Küçüklüğünden İsmail rahmetli olana kadar hâlleri vardı.

Birinde İsmail yüzünde kocaman bir gülüşle kızını kucığına almış, kameraya doğru gülüyordu. Babasının gülüşüne tezat elinde şekeriyle ağladı ağlayacak gibi küçücük Hasret duruyordu. Üç yaşında anca vardı. Ama belki de hayatı boyunca hiç bu kadar güzel çocuk görmemişti Hamza. Baktıkça bakası geliyordu.

Bir diğerinde Hasret tek başına fotoğrafçının sandalyesinde oturuyordu. Önceki fotoğraftan daha küçüktü, İsmail kadrajda olmasa da orada olduğu Hasret'in bakışlarından belliydi. Kameraya değil, muhtemelen kenarda olan babasına bakıyordu. Bu andan sonra kollarını babasına uzattığını tahmin etti Hamza. Tek başına korkmuş bir bakışı vardı küçük Hasret'in.

Diğerlerinde neredeyse mutluydu, birinde siyah okul önlüklü bir fotoğrafı vardı. Bir başka fotoğrafta babasıyla gülümsemiş, düşen ön dişlerini göstermişti.

Hasret'in dediği gibi rahmetli İsmail kızına sahiden de iyiydi. Çakır gelinle tek bir fotoğrafları yoktu. Belki bu fotoğrafları buraya İsmail koymuştu, o kadının bunlardan hiç haberi yoktu. Zaten Hasret'in anlattığı birkaç şeyden sonra pek kondurmak istemese de İsmail'in ölümünde Çakır gelinin parmağı olduğunu bile düşünmeye başlamıştı. Kızının canını umursamayan, anlık bir cinnetle kocasının canını da umursamazdı. Belki de onu unutamamasının nedeni buydu.

Her şeyi toplayıp evden çıktı Hamza, kümese fazla yaklaşmadan ahıra doğru geçti. Tavuklar telef olmuş, etrafı hep kokutmuştu. "İnşallah ineği de biri çalmıştır."

Çalmamıştı.

Hayvanın durumu hiç iyi değildi ama vakti de yoktu. Biraz duraksamadan sonra azar azar su ve yem verdi, bunca açlıktan sonra çok yerse çatlayıp ölürdü. Başka da bir şey yapmadan ahırın kapısını kapattı, gerisine Cemşit bakardı.

"Ay neredesin Hamza ya? Hani kısacıktı işin?"

Hasret'in üstünü başını şöyle bir süzdü Hamza, biraz fazla oyalandı oldukça yakışan elbisesinde. "Geldim ya gülüm, terziyle Cemşit'e de uğradım."

Kaşlarını çatı Hasret, bir şey fark etmiş gibi süzdü Hamza'yı, sonra iki adım yaklaşp kokladı üzerini. "Ay, ahır kokuyorsun sen."

Hamza da kaşlarını çatıp üzerini kokladı hafifçe. Azıcık kokuyor gibiydi. "Değiştiririm şimdi üzerimi," dedi yavaşça. Ama Hasret evin öbür ucuna gitmişti çoktan. "Git yıkan, Hamza! Vallahi durmam yanında! Çabuk yıkan!"

"Çiğ et kokusu yok..." diye mırıldanarak banyoya yöneldi Hamza. "Ahır kokusu yok. Bakalım daha neler yok?"

Hızlıca hazırlanıp, bir de üzerine koku sürünüp indi aşağıya. Hasret ayağını yere vura vura bekliyordu. Onun üzerindeki o gerginliği seziyordu tabii Hamza ama kendisi yanında olduğu sürece kimse tek laf edemezdi Hasret'e.

Hem yemekten dönünce o fotoğrafları, eşyaları bir bir gösterecekti. O zaman neşesi gelirdi.

“Sen arabayla mı gittin?”

“Arabayla gittim çok geç kalmayayım diye.”

“Az geç kalacağını biliyordun yani.”

“Biraz. Şimdi o kadar büyüğümüz var orada, bekletmezsek olmaz.”

Hasret'in gülüşünü duydu, evin kapısını kilitleyip çıktılar. Toprak yolda Hasret'in hafif topuklu ayakkabılarıyla kaza bela çıkmasın diye sarmaş dolaş yürüdüler. Tabii, Hasret olduğundan az daha yamuk yürüdü. Uyanıklıksa her zaman uyanıktı. Ne kadar zor yürürse Hamza o kadar sarılırdı.

“Hamza,” dedi sonra Hasret tereddütle.

“Söyle, gülüm.”

“Bizim çekirdeği söyleyecek miyiz?”

“Söyleriz laf arasında, istersen sen söylersin.”

Başını salladı Hasret. “Annenlere sen dersin, ben önceden Zümrüt'e diyeyim mi? Aramız iyiydi.”

Hamza güldü yavaşça, yaklaşıp saçlarından öptü Hasret'i. O denli yabancı gibiydi ki Hamza'nın ailesine, vereceği haberi bile Hamza'ya danışıyordu. “İstedigine istediğin gibi söyle, Hasret. İstersen kapıdan girdiğin gibi haberini ver. Sadece benim yavrum değil, ikimizin o. Yaparken bu kadar çekingen değildin yahu.”

“Ya, Hamza. Ne bileyim ben, her zaman böyle şeyler mi oluyor da çekirdekliyim diyorum. Allah Allah. Ben derim Zümrüt'e. Ninem ne yaptı, bilmiyorum. Ona da gidip diyeceğim. Gülhanım'a da diyeceğim. Mürüvvet'e de haber veremedim. Bir Memo'ya söyledim.”

“Oo, yeter de artar bile Memo,” diye eğlendi Hamza, Hasret'ten bir fiske yiyince de sustu mecburen.

Kapıda karşılandıklarında herkes Hamza'ya ölmüş de dirilmiş gibi bakıyor, Hasret'i pek görmüyorlardı. Hamza elini bıraksa kopup gideceklerdi, o da bırakmıyordu.

Hamza sadece babaannesinin elini öptü, Hasret de aynısını yaptı. Konuşulan fakat samimi olunmayan bir ortamdı. Belki de hayatında en yabancı ve en gamsız olduğu yerdi Hasret'in. Burasıyla bir ilişkisi yokmuş gibi hissediyordu.

Çaprazında oturan Zümrüt'le göz göze geldiklerinde gülüştüler biraz. Bir abla gibi olan tavrı Hasret'e sıcak hissettiriyordu. İki üç derken son göz göze gelişlerinde küçük bir gülüş ve karnını hafifçe okşayışla haber verdi hamileliğini. Küçük bir anda Zümrüt anladı, gözleri kocaman olurken yüzü şenlendi.

Hasret nedense bir ağlamaklı oldu böyle mutlu karşılanınca, neyse ki ebe kadın *durup dururken bile ağlarsın*, demişti de hazırlıklıydı. Hamza'nın cebine koyduğu mendili kendi cebindeymiş gibi rahatça aldı. Onun sorgulayan bakışını görse de bir şey demedi.

Hamza'yla babası konuştular biraz, Haşim'in gözleri arada kendisine kaysa da Hasret ona pek bakmadı. *Geçmiş olsun* da dememişti, onlar kendisine çokça ayıp ettiği için içten içe ayıp etme sırasını kendinde görüyordu.

Yemekler masaya dizildikten sonra etrafına bakarak konuştu Hamza: "Şerife nerede? *Hoş geldin* de demedi."

Haşim sustu, Mediha'nın yüzü sertleşti, babaanneleri de hiçbirini umursamadan konuştu: "Hapsettiler kızı odaya, geçen gün senin yanına geldi diye kızmış anası. Zamanında zapt edemedi ya, yine kaçtı sanmış."

Hasret kaşlarını kaldırdı, babaanne devam etti: "Vaktinde doğru düzgün bakmaz çocuklara, vakti geçince de odaya tıkar. Alacağım Şerife'yi yanıma, senin gibi ana mı olurmuş! Püh!"

"Ana," diye sessizce uyardı Haşim ama yaşlı kadına kocası bile söz geçiremezdi.

"Sen hele hiç konuşma!" diye uyardı kadın Haşim'i. "Şu dünkü Hasret kız yarın ana olsa sizden iyi yetiştirir çocuğunu." Ağzının içinde homurdandı sonra: "Kepazeler!"

Herkes gerilmişken bir Hasret kıpır kıpırdı. Tabii iyi yetiştirirdi çocuğunu, hele kızı olsa daha bir özenirdi. Elini karnına koydu kendinden habersiz, parlak bakışları öylesine etrafta dolanıyordu.

O sırada yaşlı kadın da fark etti Hasret'i, Hasret'i izleyen Hamza'yı. Genç kızın karnından ayrılmayan elini de görünce kendi müjdeli haberini kimse söylemeden aldı. Allah'tan Hasret'e hediye aldığı ve bir türlü veremediği altını yanında getirmişti.

"Şerife!" Kardeşinin adını yemek masasından içeri doğru seslendi Hamza, sonra annesine döndü. "Kilitli mi kapısı?"

Yutkundu Mediha. "Kilitli."

"Anahtarı nerede?"

Gelen soru üzerine kocasına baktı Mediha, Haşim yemek masasına dalgın dalgın bakıyordu. Ondan destek göremeyince mecburen cebinden çıkardığı anahtarı masaya koydu.

"Büşra." Çalışan kıza seslendi Hamza. "Al anahtarı, Şerife'yi çıkar. Sonra anahtarı bana getir. Bunun bir de yedeği var, onu da getir."

Başını sallayarak koşup gitti kız, Hamza'nın bakışları babasına döndü. Dedeleri Hanif ise hiç mi hiç konuşmuyordu.

"Yakışık alacak iş mi bu, baba?"

Haşim'den yanıt gelmedi, Mediha konuştu: "Olan biten yakışık alacak iş miydi, Hamza? Kaçıp gitti Şerife, milletin neler dediğini biliyor musun, oğlum?"

"Millet laf ediyor diye bacımın evin içinde gezmesine de mi müsaade yok?"

"Yok. Yapmadan önce düşünecekti."

Burnundan alaylı bir nefes vererek güldü Hamza. "On yedisinde Şerife. Yaptıysa sahip çıkılmadığından yaptı. Alacaktın kızını karşına, konuşacaktın, derdini dinleyecektin."

Başını iki yana salladı Mediha. "Yanlış yanlış, Hamza. Karına arka çıkmadım diye cephe almışın sen bana. Kızımı terbiye etmeme de karışma."

Kaşlarını kaldırdı Hamza. "O meseleye hiç girmedim ana, bir gi-reyim de ondan sonra gör sen ortalığın hâlini."

Babaanne derin bir nefes aldı. “Neyse, girmeyin şimdi oralara,” diyerek kesti konuyu. Hasret’in yanında konuşulmaması gerektiğini en iyi bilen kendisiydi.

Yanlarına gelen Şerife ellerini önünde birleştirmişti, tırnaklarının kenarlarını ovuştura ovuştura bekledi. Korku dolu, nemli gözleri sadece ağabeyindeydi. Ağlamamak için kendini sıkırsa da konuşurken çenesi titremişti: “Beni çağırmışsın, ağabey.”

“Çağırdım, gülüm. Yemeğe geldik ama sen yoksun, olur mu öyle?”

Azıcık şaşırdı Şerife, babasına baktı ne diyecek diye, sonra ağabeyine döndü. “Masaya mı geleyim?”

Hasret yutkundu sadece, Hamza’nın sıkılan yumruğunun üzerine elini koydu. Çok zayıflamıştı Şerife, dudağının kenarında bir yara vardı, gözlerinin ferisi sönmüştü. Hamza’nın yanına geldiğinde sadece yukarıdan görmüştü onu, şimdi bu hâlini görünce...

Hep çekirdeği yüzündendi bu ağlama isteği. Şerife’ye üzölmek istemiyordu ama mümkün değildi. Ufacık çocukmuş da ailesinden zulüm görüyormuş gibiydi. Tıpkı Memo gibi. Hasret’in çocukluğu gibi.

Yanında duran sandalyeyi geriye doğru çekip yanını gösterdi Şerife’ye. Onun utana sıkıla gelip oturmasıyla burnunu çekti. Bu masaya oturtmuyorlardı demek artık Şerife’yi, bunca yabancıladağına göre öyle olmalıydı.

Dişlerini sıktı, belki de hayatı boyunca hiç bakmadığı bir kinle baktı Mediha’ya. Alevli değil, kül olmuş gibi soğuk bir kinle.

Uzunca bir sessizlik oldu yine, çalışan kızlar da Şerife’ye yemek koymadılar. Koyacak gibi oldukları anda Mediha’ya bakıp durdular, o demeden de bir şey yapamadılar. En sonunda dayanamadı Hasret, geldiğinden beri ilk kez konuştu: “Şerife’ye çorba koy, Büşra.”

Kız sonunda birinden bir şey duymuş olmanın rahatlığıyla hemen çorba koydu Şerife’ye. Mediha *ona yemek yok*, demişti. O yüzdendi tereddütleri.

Hamza düşünceli düşünceli babasına baktı biraz, babaanne gördüğü yemeklere dayanamadan kaşığına daldırdı çorbaya. “Hepinize afiyet olsun.”

Kimsenin feri olmasa da başladı yemeğe, babaanneden sonra en heveslisi Hasret'ti. Ama eli çorbada olsa da gözü tatlılardaydı.

Yemek yerken pek konuşulmadı, Hasret bir ara Şerife'ye dönüp küçücük tebessüm etti sadece. Zeytin dalı gibi bir gülüştü. Bu kız burada kalırsa harcanıp giderdi, yardım eli uzatmak lazımdı. Burada kaldıkça tükenecekti.

"Bundan sonra işçileri buradan almayacağım," diye söze girdi Hamza, akşamın gündemini açıyordu yavaştan. "Zaten köylünün yarısı şehre gitti."

Bu durumdan da Hanif rahatsızdı, Hasret'e baktı tersçe. "Acaba niye gitti?"

"Ekmek yenen kaba taş atılırsa daha da o kabı rüyalarında göremezler, ondan gittiler."

"Peh!" dedi Hanif, Hamza arkasına yaslanıp dedesine baktı. "Ben buralıya daha tarla işi vermem; güvendiğim adamları da ustabaşı yaparım." Başını eğdi biraz, bir babasına bir dedesine baktı. "Amcamla işin ilişkisini kestim. Üzüm işine bakacağım sadece."

Haşim oğluna baktı tereddütle. "Geçinebilecek misin, oğlum?"

"Tapusu bende olan tarlaların hepsini işleyince rahat geçinirim," dedi sakince. Hasret bu mevzuyu pek bilmiyordu, masadaki herkesin odağı Hamza'dayken tabaktan bir tatlı daha aldı.

Haşim düşünceli düşünceli baktı oğluna, kastettiğini anlamıştı. Vakti zamanında çeyiz gelecek, toprak bölüşülecek diye Hamza'yı nişanlamıştı. Epeyce büyük bir tarla alacaklardı, iki dağın arası kadar uzanıyordu. Ama Hamza kızı görmeden etmeden atmıştı nişanı, bir de *ben sana alırım o kadar toprak, başımı rahat bırakırsın*, demişti. Şimdilerde Haşim'in en büyük gelirlerinden biriydi orası ama aslında Hamza'nın hakkıydı. O çalışıp almıştı, tapusu da ondaydı.

"Tapusu sendeyse yer de senindir, oğlum. Seneye ekersin oraları," dedi sakince. Şerife meselesinden sonra dünya malından elini eteğini çekesi gelmişti Haşim'in. Mediha'nın sorgulayıcı bakışlarını üzerinde hissetse de bakmadı ondan yana.

Hanif oğluna göre daha gergindi, kendi hüviyeti çıkmadan önce Hamza'nın üzerine almıştı çoğu tarlasını, babadan kalan yerler dahi

resmiyette Hamza'daydı, elini masaya vurdu o yüzden. "Olmaz öyle şey!"

"Niye olmasın, dede?" derken geriye yaslandı Hamza, bir eli Hasret'in dizinde duruyordu. "Küçükken hepimizi bedavaya çalıştıırı-yordun, almayayım mı karşılığını?"

Hanif iğrenir gibi baktı Hamza'ya. "Bilenmişsin sen, karının ne halt yediğini söyledim diye mi bu haysiyetsizlik?"

Ağızdaki tatlıyı çiğnerken bir an duraksadı Hasret, sonra yemeye devam etti Hanif'ten yana hiç bakmayarak.

"Karıma iftira attığın için, dede. Ağzından o laf çıktığı an bilendim sana, doğru bildin. İstersen aç ağzını, yum gözünü; dünya malı seviyorsan dünya malından vururum seni. Bu sene mahsulünü al ama tek bir yardımım dokunmaz, işçini de aşçını da kendin bul; sonra ne yaparsan yap. Seneye oralara ayak basarsan karşına jandarmayı dizerim. Hiç şakam yok, daha tanımam seni. Önümde bir durdun, iki durdun ama artık izin vermem."

"Nerede durmuşum ben senin önünde?"

"Mustafa'ya zamanında arka çıkmasaydın, Muhterem'e *dostum* demeseydin göğsümde iki kurşun olmazdı. Şerife de evinden hiç ayrılmazdı. Sayayım mı daha yaptıklarını, yaptıklarının suçunu karıma yıktıklarını?"

Hiddetle kalktı masadan Hanif. "Yürü hanım, daha durulmaz burada!" diye bağırdı yaşlılıktan kalın çıkan sesiyle. Babaaanne kıııldamadı yerinden. "Sen git nereye gidiyorsan, ben daha doymadım."

Hasret söylenen lafların iç sıkıntısını atamamışken onlara gülecek olsa da gülemedi, Hanif karısına da sinirlenerek evi terk etti. Masadakiler sessizdi. Bazıları yemeğe, bazıları da lafa doymuştu. Kızlar sofrayı yavaştan kaldırmaya başladılar. Hamza mutfak tarafına baktı biraz, sonra Hasret'e döndü. "Yavrum?"

"Hı!"

"Şerbet var mutfakta, tatlı var. Sen bir dolaş da gel, hem muhabbet edersin."

Hasret baktı o tarafa biraz, duymaması gereken bazı şeyler varsa tabii duymamayı tercih ederdi. Gidip tatlı yemek varken bir de onlara üzülemezdi.

“Gideyim o zaman ben. Ama tatlı yemem, su falan içerim.”

“İyi bakalım, bir su iç.”

“Tamam.”

Hamza taş duvar gibi dursa da ailesine karşı böyle olmak onun da içini oyuyordu, biliyordu Hasret. Elini tutup destek olmak ister gibi sıktı, anca Hamza’nın gülen yüzünü görünce tek başına bırakabildi onu. Mutfaktaki muhabbet iyiydi, Zümrüt de gelince ortalık biraz şenlendi.

Derin bir nefes aldı Hamza. “Mehmet karıma el kaldırmış,” dedi sakince. “Nedeni de Hasret’in *Hamza’yı vuranların peşine düş*, demesiymiş.” Güldü Hamza. “Biricik Mehmet’in nerede şimdi, ana? Benden mi kaçıyor yoksa kerhane köşelerinde mi sabahlıyor?”

“Ben mi dedim öyle yap diye?”

“Demiş kadar oldun.” Baktı biraz annesinin yüzüne. “Hasret’e bakışın dahi insanları bile, *bu kızın ardında Hamza’dan başka duracak yok, bir de ben üstüne gitmeyeyim*, demedin. Niye? Çok mu kıymetliydi bir boka hayrı olmayan Mehmet’in?”

Babasına döndü Hamza. “He baba, beni bin fersah uzağına ittin o nişanla, Mehmet’e de aynısını yaptırıp *bir daha günaha gireyim* mi dedin? Haydi dedin, Hasret’imi niye kattın bu işe? Benden habersiz üstelik.”

Geriye yaslanıp annesine ve babasına baktı Hamza. “Şerife’ye yaptığınıza ne demeli, bu kız ölünce mi rahata ereceksiniz? El bebek gül bebek büyüttünüz, dünyadan haberi yok. Haberi olunca da eve kapatalım dediniz.”

“Şerife meselesi bizden başkasını ilgilendirmez, Hamza,” dedi Mediha sertçe. “Sen kendi karma bak.”

Başını salladı Hamza. “Bakıyorum ben karıma. Ne ikinci bir sureti var ne de adamına göre değişen lafı. Belki de bu yüzden fark edemedi seni, anne. Ama ben ettim, sırf sen o kadınlara fırsat verdin diye taşladılar benim karımı. Karnında çocuğuyla, yanında ben yokken, herkes

beni öldü biliyorken taşladılar Hasret'i. Belki de sebep olacaktın karıma, evladıma. Hasret bu kadar mücadele etmese belki o gün oradaki kadınların biri değil, hepsi taşlayacaktı. O zaman da derdin *ben bir şey yapmadım* diye, sonra yine hepsiyle komşuluk ederdin. Belki sebep olacaktın kendi torununa."

Başını iki yana salladı Mediha. "Aklını yıkamış o kız senin. Senden hep sildirmiş bizi, ettiğin laflara bak."

"O değil, sen sildirdin. O zaman değilse bile şimdi." Yutkundu Hamza. "Hasret karnında yavrumuzu taşıyor dedim daha yeni, yüzün bile gülmedi."

"Gülecek hâlim mi kalmış Hamza? Allah analı babalı büyütsün."

"Mediha!"

"Ne Mediha? Oğlun aileden saymıyor bizi, kendi derdine düşmüş, ağabeyine düşman olmuş; babasından, dedesinden toprak alıyor. Sen anca Mediha de!"

Gözlerini bir anlığına açıp kapattı Hamza, Hasret'in olduğu tarafa baktı ama onu göremedi. Kızlar dolaşıyordu içeride, tatlı tepsisi de Hamza'nın görüş açısında duruyordu.

"Soyuna hepten yüz mü çevireceksin, oğlum? Bir kadın uğruna mı?"

Kulağına doğru ilişen bu laflara pek de aldırış etmedi Hamza. Mutfağa su içmeye diye gidip tepsiye yaklaşan, sofrada pek de yiyemediği tatlıdan aşırıan karısını izliyordu. Tepsinin yanına gelmişti, elinde de çatalı vardı.

Hasret son günlerde apayrı bir Hasret'ti.

"Bir kadın değil," diye başını çevirdi kan bağı olsa da artık eskisi kadar yakın görmediği ailesine. "Bir Hasret uğruna."

"Oğlum..." diye başladı Mediha ama Hamza sözünü kesti.

"Siz beni anlamadınız," dedi ağır ağır. "Hasret benim karım, yoldaşım. Sen sanıyor musun ki ona yaptıklarınızı, laflarınızı sineye çekirim?"

"Ben senin karına ne laf etmişim? Söyle de bileyim!"

"Hasret'e çok da etmedin ama ben senin içini bilirim. Ona değil, başkasına edecektin. Senin vaktinde etmediğin iki laf için yokluğumda taşladılar Hasret'i. Ağıza alınmayacak laflar ettiler. Haberin var mı, ana?" Mediha'nın sertleşen yüzünü izledi, güldü alayla. "Var tabii, olmaz olur mu? Harfi harfine biliyorsun her şeyi."

Yutkundu Mediha, Hamza ise devam etti bu sofrayı zehretmeye yemin etmiş gibi: "Benim kinim derindir, bir ömür unutmam yapılanı, üstelik senin hakkın varsa benim de var. O oğlunu daha adım attırmam buraya, çok göresin varsa kendin gidersin."

İtiraz edecek olan annesine de son darbesi vurmak ister gibi sakince konuşmaya devam etti: "Sebebi olacaktın Hasret'in, öbür tarafta ödemeyecek misin?"

"Herkes kendi ektiğini biçer! Hiçbir şeye de sebep olmadım!" diye sertçe konuştu Mediha ama içinde fırtınalar estiği gözlerinin sulanmasından belliydi.

Başını iki yana salladı Hamza. "Hiç kenara çekme kendini. O kadınları babamın yaptığı ayağa kaldırdı, ellerine taşı senin lafların tutuşturdu." Bir babasına bir annesine baktı Hamza. "Bir oldunuz, karnında evladımı taşıyan Hasret'imi taşı tuttunuz. Söyle şimdi Mediha kadın... Bu gözler sizi daha ana, baba diye görür mü?"

Haşım çatık kaşlarla baktı oğluna, iki çift lafı da ona etti Hamza: "Toprakmış! Kırk yılıma yetecek param var, şükür ama yularını sıkmadığınız o Mehmet kapıma kadar gelip karımı tehdit ettiyse daha zerre bir şey bırakmam ortalıkta. Ben ölmeden malıma konmaya çalışmış, siz *oğlum* diye gezin durun daha."

Derin bir nefes aldı Hamza, parmaklarını masaya vurdu birkaç kez. "*Köygöçüren* demişler karıma. Anam da çanak tutmuş." Annesine döndü Hamza, sonra babasına baktı sitemle. "Geçmiş zaman, konuşuyorum o kadar ama olan olmuş, biten bitmiş. Düğün yapacağım yakında, gelirsiniz bir ona gelin."

Haşım yumdu gözlerini, Mediha hayretle baktı.

"Daha da çalmayız kapınızı, siz de bizimkini çalmayın."

9. Bölüm

Parmakları Hamza'nın avucunun içindeyken dudağının içini kemirdi Hasret. O anası kılıkli kadın kaçırmıştı işte Hamza'nın tüm keyfini. Yemek bahaneydi, ortalığı karıştırmaya yer arıyordu kadın.

Sıkın sıkın soludu biraz, Hamza dalgındı tabii onca hararetli konuşmanın üzerine. Kocasının yüzünü güldürmek de kendisine ve çekirdeğine düşüyordu.

Bir de mutfaktan şahit olduğuna göre çekirdeklerine de hiç sevinmemişti Mediha. Hiç yoksa bir *hayırlı olsun* bile dememişti Hasret'e, suratı sirke sata sata geçip gitmişti yanından.

İnsanlar böyleydi işte; işine gelince milletin önünde elleriyle besliyor, işine gelmeyince yüzüne bakmıyordu. Sanki onca adamla görüşmüş de Hamza'yı aldatmış gibi bir yafta yapıştırıp başını öte çeviriyordu hep.

Ama unutmazdı Hasret. İleride daha da yaşlanıp düşkünleşince bu günlerin yanıtını çok güzel verirdi. Yine kendini üzecek büyük şeyler değildi bunlar, Hasret anneden yana gelecek her darbeye alışkındı geçmişten. Ama Hamza'sı üzölmüşü, sessizleşmişti.

Yüzünü nasıl güldürürüm, diye düşündü bir an, Aklına gelenle kaşlarını kaldırdı, Hamza'nın yüzünü yokladı alttan alttan.

Hâlâ düşünceliydi.

Etraftaki evleri de kısacık yokladı Hasret, kimsecikler yoktu, ışıklar da sönmüşü. Yine dolunaylı bir gece olduğundan yollar aydınlıktı.

Hamza'dan bir adım uzaklaştı elini onun elinden çekmeden, kocasının ne yaptığını anlamaya çalışarak kendisine baktığını görünce

etkelerini uçurarak etrafında döndü, tekrar elleri gerilip karşı karşıya kaldılar. Dikkatini biraz dağıtmış, yüzüne azıcık bir tebessüm koymuş olmanın öz güveniyle tekrar dans eder gibi dönerek kendini onun göğsüne yasladı.

Hamza'nın kolunu biraz çevirmişti ama orada yarası yoktu.

Hem o, Hasret üzgün olduğu zamanlarda bunu yapıyordu. Hamza'yı kaldırıp döndüremeyeceğine göre kendi kendine ufak oyunlar oynayabilirdi. Ama kesin işe yarardı. Tekrar etrafında dönüp Hamza'yla yüz yüze geldiklerinde Hamza'nın yumuşayan yüzünü görünce rahat bir nefes aldı sonunda.

"Çok mu sıkılmışlar benim kocamın canını?" dedi sessizce, ay ışığıyla aydınlanan yüzü, parıldayan gözleriyle izliyordu kocasını. Elini kaldırıp Hamza'nın sakallı yanağını okşadı, oradan boynuna kayd. Parmakları tenini ezberlemek ister gibi dokundu, temasları arttıkça sakinleştiriyormuş gibi hissediyordu.

"Çok değil, biraz."

"Gözlerinin ferini çalmışlar," dedi Hasret, Hamza'yı epey derinden inceliyordu. "Hiç değmez ama onlara, vallahi de çok iyi evlatsın. Bana hiç bakma zaten, Çakır gelin kötüydü de ben çok mu iyiydim? Sen benden bin kat iyisin. Ne yapıyorlarsa kendilerine yapıyorlar. Kadir kıymet bilmezler!"

Hamza güldü karısının öfke ve ciddiyetle dediklerine, elini kaldırıp yanağını okşadı usul usul. Yol ortasında olmak pek de umurunda değildi.

"Benim gözlerimin ferisi sensin Hasret, çalamazlar," dedi sakince. "Biraz düşüneyim sadece bu gece ne dediler, ne dedim diye. Sonrasında ne olacaksa olur."

"Bana da anlatacak mısın konuştuklarını?"

"Seni üzmeyecek kadarını."

Ağzını açıp kapattı Hasret. "Ama hepsini duyasım var. Üzülmem, sinirlenirim."

"O hâlde sinirlenme de. Çekirdeğimiz de senin gibi sinirlenirse vay hâline ortalığın." Güldü Hamza fakat Hasret gülmeyince yine okşadı yanağını. "Hasret."

“Anlatacaksın, yoksa vallahi rahat vermem. Ayakta dikilirsin tüm gece.”

Hasret’in kararlı gözlerine baktı Hamza, onun yumuşak yanağını okşayan başparmağı dudağına doğru yaklaştı.

“Aklımı çelme Hamza ya! Unutmam, anlatacaksın.”

“Hasret...”

“Hı?”

“Az rahat dursan ne olur?”

Aralarında ağırlaşan havayla yutkundu Hasret, kendinden habersizce yaklaştı iyice kocasına. “Rahat duruyorum ben, yanaşıp durma-sana yolun ortasında. Öpecek misin?”

“Öpmeyeyim mi?”

Kararsızlıkla duraksadı Hasret, gözleri etrafta dolaştı. “Öp ama... Sonra anlatacaksın bana her şeyi.”

Hasret’in lafının bitmesiyle aralık kalan dudaklarını öptü Hamza. Uzun değil, Hasret’i o anlık memnun edecek kadar bir süre ve müstehtecenlikle.

Ayrıldığı gibi de fazla uzaklaşmadan baktı genç kızın mayışmış gibi bakan gözlerine, elini sıkı sıkı tuttu. “Gidelim artık eve. Yarın mühim bir işimiz var.”

Hasret o anki akıl bulanıklığıyla sorgulamadı o mühim işi, başını sallamakla yetindi. Bir de unutmadan diyeceği iki laf daha vardı. Eve gidene kadar aklından uçması muhtemel olduğundan iş Mustafa meselesine dönmessin diye hemencecik söyledi.

“Büyükanan bana altın verdi. Kocaman bir şeydi.”

Kaşlarını kaldırdı Hamza. “Hayırlı olsun, gülüm.”

Parmaklarını birbirine dolaştırdı Hasret. İtiraz etmiş, gerek olmadığını söylemişti ama kadın tutuşturmuştu eline. Hem Hamza aldığı için kızmamıştı, niye kızacağını düşündüğünü de bilmiyordu ama içi rahat etmiyordu.

“Aslında almayacaktım. Ben şimdi ona küsüm ya biraz, belki sen de almama kızarsın diye.”

“Onunla küslük olmaz Hasret, en sağlamımız o. Ayran meselesi mi?”

Başını salladı hemen Hasret. “Bana vermesin, ona bir şey demem. Ama sen koskoca kadınsın, Gönül’e niye veriyorsun?”

Güldü Hamza. “Seni sınamak için yapmıştır. Ama yanlış.”

“Öyle tabii,” dedi Hasret, Hamza’nın elini başının üzerinden do-laştırıp omzuna attırdı, sokuldu iyice kolunun altına. “Sen gidince anam geldi ya, aslında o zaman affettim büyükanayı. *Benim gelinimi kimse bu eşikten geçiremez*, dedi. *Kimin nikâhını sorguluyorsun sen, imam efendi*, dedi. Herkes öyle dışarıdan dışarıdan konuşuyordu, büyükan *benim gelinim* deyince bir tuhaf oldum... Buralıymışım, sahip çıkıyorlarmış gibi geldi.”

“Sen zaten buralısın, Hasret. Benim ne kadar elim kolum varsa senin de var. Malım mülküm ikimizin. Kendini bir adım geri görme sakın.”

Omuz silkti Hasret. “Malın mülkün senin olsun, Hamza.” Yüzünü kaldırıp kendisine bakan kocasına çevirdi bakışlarını. “Bana bir sen lazımsın.”

Alnına değen ılık dudaklarla gözlerini kapattı Hasret, eğer yaralı olmasaydı şimdi Hamza’nın kucağında olacağını biliyordu. Birkaç kez daha değdi kocasının dudakları alnına, muzip sesini duydu sonra: “Altın da sevmiyorsundur sen şimdi.”

Güldü Hasret. “Sen kadar değil.”

“Öyle mi?”

“Öyle. İnsan kaybetmeye yüz tutunca yanındakinin kıymetini daha çok anlıyor. Sensiz ben nasıl yaşamışım, ne kadar eksik yaşamışım...” Derin bir soluk aldı Hasret, söyleyeceği çok şey vardı ama sustu. Hamza bilmiyordu. Hasret’in gönlünü nasıl çaldığını, onu ne kadar sevdiğini, onsuz yapamayacağını bilmiyordu.

Bunlardan habersiz olan Hamza yine güldü. Eğilip şakağından, gözünün kıyısından, dudağının yanından öptü uzunca. “Altınım, ömürlük madenim,” diye hatırlattı bir zaman önce söylediği lafları. Bu sözler güldürdü Hasret’i. Evin bahçesine girdiler aheste aheste.

Bahçedeki çiçekler gece karanlığında içlerine çekilmişlerdi, kendi çiçeklerinin yanına eklenmiş yeni bir fideyi fark etmemişti henüz Hasret. Hamza kaşla göz arasında Hasret'in eski evinin penceresinin önünde, dikenler arasında kalmış yıldız çiçeğini almıştı oradan. Hasret'in diktiklerinden olduğu belliydi. Karısına ait tek bir parçayı dahi ortalıkta bırakmak istemiyordu.

O gece uzun geçti, odalarına gittiklerinde Hasret'i anısı olan birkaç fotoğraf, rahmetli İsmail'den kalma eski bir bıçak, birkaç eşya ve iki bilezik bekliyordu yataklarının üzerinde.

Hasret kaşlarını çatmıştı, aynı zamanda üzerini değiştirmek için düğmeleriyle uğraşıyordu. Gözlerini daha yatağın üzerinden almadan parmaklarının yanında Hamza'nın parmaklarını hissetti, düğmeleri açma işini kocasına bıraktı. Hasret'in bakışları hâlâ yatağın üzerindeydi.

"Onlar ne öyle yatağın üzerinde?"

Açılan düğmelerine odaklanmış hâlde bakan Hamza'ya çevirdi bakışlarını Hasret, adam konuşmuyordu. "Hamza."

"Dur gülüm, üzerini değiştirelim de bir rahat et. Sonra bakarsın."

Gözlerini yatağın üzerinden çekmeden bekledi Hasret. Kocasını çıkardı elbisesini, ardından iç çamaşırını. Küçük dokunuşlar, irkiltecek kadar minik temaslara rahat bir gecelik giydirdi. Yaramazlık yapmaması da şüpheye düşürmüştü.

"Gideyim mi şimdi?"

Hamza gülerek Hasret'in yanağını okşadı. "Git bakalım."

"Gidiyorum bak."

Hamza'nın daha da gülmesiyle uzanıp dudağının köşesinden öptü, fazla geri çekilmeden sakallı yanağından da bir öpücük çalıp yatağa yaklaştı, dizlerinin üzerinde ortasına kadar gidip oturdu.

Derin bir nefes aldı Hasret fakat eşyaları, fotoğrafları görünce yüzündeki gülüş de nefesi de yarıda kesildi. Babasıyla kendisiydi fotoğraflardakiler. Birkaç kez kirpiklerini kırptırdı. Fotoğraflara uzansa da dokunmaya bir an cesaret edemedi.

Çok küçükken birlikte buraya geldikleri, anı kalsın diye gizlice çektiydikleri fotoğraflardı. Çakır gelin istemezdi, fotoğraf çekmek ona

göre günahı. Rahmetli İsmail'in birkaç fotoğrafı vardı sadece, onu da evde namaz kılınıyor diye bir yere koymazdı.

Tek tek incelediği fotoğraflarda keskin ve net bir şekilde hatırladığı tek bir anı vardı, orada yaşı biraz daha büyüktü.

Silik silikti sahneler. Siyah önlüğü, babasının pazardan aldığı dantel yakalığı, köydeki derme çatma tek okulun cılız yolu, muhtarın babasıyla konuşması...

Sadece oğlanları alıyorlardı o zamanlar ama babası inat etmiş, üç beş dostunun da kızını göndermesine ikna etmişti. Konuşmalar arasında onu da hatırlıyordu. Okul nedir, ne değildir, pek bilmiyordu ama babası okuyacağı için bunca seviniyorsa demek ki iyi bir şeydi. O yüzden kendisi de sevinçliydi.

Güzel fotoğraftı elindeki. O okul önlüğüyle fotoğrafçı taburesinin üzerindeydi küçük Hasret, hemen arkasında gülümseyen rahmetli İsmail duruyordu. Babasının gülüşüne bakarken kendi de gülümsedi, dolan gözleri taşmaya yer arıyordu.

Yüzünü unuttuğunu dahi fotoğrafını görünce anlamıştı. Oysa çok tazeydi hisleri, o gün önlüğüne değil de dantel yakalığına çok sevindiğini hatırlıyordu. Küçük Hasret durmadan etrafta koşturmuş, neşesini babasına da bulaştırmıştı. Onun kendisini kucağına aldığını, yanağını sevgiyle öptüğünü hatırlıyordu. Az buçuk bıyığı vardı rahmetli İsmail'in, o bıyıkların yanağına batışını hissederek gibi olmuştu. Daha dün ne yediğini hatırlamazken bu hissi bu kadar net bir şekilde hatırlamasına şaşıyordu.

Hayatı boyunca sevildiğini hissettiği en büyük anısı buydu.

Tek bir sahne kalmıştı babasından, Hasret onu ufacık bir anı kadar tanıyordu. Yanağındaki ufak bir batma hissiydi, bir dantel yakalıktı rahmetli İsmail. Belki de Hasret'in ilk gönül yarasıydı.

Tek bir gün giyebilmişti o önlüğü. Eve döndüklerinde Çakır gelin gidecekse bir Kur'an kursuna gideceğini, yoksa hiç dışarı salmayacağını söylemişti. Rahmetli İsmail'i sesi de az çıkmazdı öyle olunca, bağırış çağırış ortalığı götürmüştü. Hasret yerlere çalınan bakır tasların sesine, kırılan bardakların korkusuna odasındaki pencereden atlayıp evin köşesine saklanmıştı.

() saklandığı yerde yıllar geçirmiş gibi hissetmişti kavga bitene kadar, zaten her korktuğunda zaman durmuş gibi gelirdi. Elleri kullaklarında beklemişti uzunca bir süre. Ama gürültü kesilip kapı çarpılınca atladığı pencereden geri girememişti içeri, mecburen korka korka kapıya yaklaştığında da kalmıştı öylece. Saçları esmer, küçük suratının etrafına dağılmıştı. Annesi sabah örmediğinden de belinden aşağıya kadar karmakarışık salınmıştı. Badem gözleri, annesiyle babasının ettiği kavganın korkusuyla irileşmiş, annesini izlerken de tedirginlikle parıldamıştı.

Sobanın önünde annesi oturuyor, içinde de daha bir kez giydiği önlüğü yanıyordu.

O günden sonra okula gitmemişti Hasret. Babası sabah baş ucuna yeni bir önlük koymuş, bir defter ile bir kalem getirmişti ama yine de gidememişti Hasret. Aşılmaz bir engel vardı önünde.

Sonra zaten göçmüştü babası, Hasret'in dünyasının rengi solmuştu. Pek çok anısı vardı ona dair, hepsini unutmuştu. Güzel bir hayatın ihtimaliydi rahmetli İsmail, Hasret belki de bu ihtimalin acısıyla yaşamak istemediğinden silmişti her şeyi.

Rahmetli İsmail'in haftası dolmadan belinden aşağıda olan saçları da demir bir makasla omzu hizasında yamukça kesilmişti. Çok sabun gidiyordu, Hasret'in belinden aşağıda olan saçları bir kalıp sabun etmiyordu.

Fotoğrafın üzerine düşen bir damla gözyaşıyla fark etti ağladığını, annesinin neden böyle kindar biri olduğunu hiç anlayamamıştı. Üzerine düşünmeye de gerek görmüyordu artık, onun kötülüğünü düşünüp ömründen götürmeyecekti. Geçmiş geçeli çok oluyordu. Giden zamanın ardından da bir Çakır gelin ağlardı, Hasret ona hiç mi hiç benzemiyordu. Asla benzemeyecekti.

İki bileziği eline alıp inceledi. Bunları daha önce görmemişti, Hamza hüviyetini de aldıysa Çakır gelinin çok gizli o sandığı açılmış demekti.

"Ben de paramız pulumuz yok diye dertleneyim," dedi alayla. Karıştırdığı eşyaların arasında eski bir bıçak buldu. Kırıldı kırılacaktı, işe yaramazdı. Babasının hatırası diye saklardı onu da.

Her şeyden çok fotoğraflara sevinmişti, hiç yoksa ileride çekirdiğinc bak, bu senin deden diyebilirdi. Ya da Hamza *çocuğumuz bana benziyor* dediğinde kendi küçüklüğünü benzerlik olmasa dahi gözüne sokabilirdi.

Gülmeye çabaladı biraz, kendini toparladı. Kocası tarafından izlendiğini biliyordu ama hislerini saklamaya gerek görmüyordu. Hamza zaten kendinden biriydi, her şeyini bilebilirdi. Ağladığını da güldüğünü de. Ama içeride bir yerde parçalanmış bir Hasret daha vardı, onu kendinden bile saklarken Hamza'nın görmesini istemiyordu.

"Güzelmışim küçükken, değil mi?" dedi başını kaldırıp ona bakarak. Durgun bakışlarla kendisini izlerken gömleğinin düğmelerini çözüyordu.

"Çok hem de... Dua edeyim de kızımız olursa sana benzesin."

Ayaklarını uzattı Hasret, fotoğrafları kucağına alıp tekrar tekrar inceledi hepsini. Belki on dakika, belki yarım saat. Zaman algısını kaybetmişti , o sırada gözü Hamza'ya kaydı. Adam gömleği çıkarıp koydu bir kenara, üzerine bir şey geçirmeden dolaptan pijama altı aldı.

Gözlerini fotoğrafa çevirmeye çalışsa da başaramadı Hasret, nihayetinde insandı o da. O esnada üzerini hepten değiştirdi Hamza, Hasret de ayak uçlarını birbirine sürte sürte kenardan köşeden izledi yine her bir hareketini.

Ebe kadının dediği doğru bir laf varsa o da Hamza'yı eskiye nazaran daha da çok istemesiydi. Dudağını ısırды, Hamza'nın çıkardığı kıyafetleri toplayıp banyoya götürüşünü izledi. İzlerken de baştan aşağıya süzmeden edemedi. Göğsündeki sargılar hâlâ durduğundan yatarken bir şey giymiyordu. Ya da sargıları bahane ediyordu, hiç belli olmazdı.

Zar zor fotoğrafa çevirdi bakışlarını. Babasını kendisine bakar gibi görünce irkildi, tövbe çekti ağzının içinde.

"Her yaptığımı görmüyordur inşallah."

"Bana mı dedin?"

Hamza'nın sesinin geldiği tarafa döndü. Üst bedeni çıplak hâlde duran kocasını izledi biraz. "Yoo, şeye dedim... Çekirdeğime dedim."

Dudaklarının kenarında küçük, memnun bir gülüş gördü Hamza'nın. Adamın bakışları üzerinde dolanıp karnına, kasıklarına doğru indi usulca. "Muhabbetiniz bol olsun."

"Gel, beraber olsun."

"Geleyim Hasret, baktın mı fotoğraflara?"

Elindeki fotoğraflara bakarak, "Baktım, sadece bir tanesini doğru düzgün hatırlıyorum. Diğerleri ya bulanık ya da hiç yok," dedi.

"Pek küçükmüşsün, bir tanesi neredeyse bebekliğin."

"O zamanlar küçük üzüm müymüşüm?"

Hamza güldü karısının dediğine, yanına uzanıp alnından, şakağından öptü. "Hım, ekşiymişsin o zamanlar." Bir daha öptü. "Şimdi tatlısın."

Dudağını ısıra ısıra yaklaştı Hasret, Hamza'ya sırtışmayı seviyordu. "Lafın sonunda *jiyeyim seni* demeyeceksen hiç yanaşmayayım."

"Şimdilik yemeyeceğim Hasret, hem yarın işimiz var seninle. Dinlen güzelce."

İş lafını duyunca kulaklarını dikti Hasret, acaba ne işiydi? "Ne yapacağız yarın? Niye dinleneyim?"

"Şehre gideceğiz."

Duyduğuyla azıcık daha doğrulup yukarıdan baktı Hamza'ya. "Gezmeye değil herhâlde, anlatsana Hamza ya."

Biraz nefeslenip karısının kısa saçlarını parmaklarına doladı, yanağını okşadı usul usul. "Belediyeye gideceğiz yarın, nikâhı konuşup mümkünse aynı gün evrakları halledeceğiz. Belki bir iki gün kalırsın orada."

Hasret biraz sindirmeye çalıştı duyduklarını, parmak basmalı nikâhın da vakti gelmişti demek.

Hem Hamza'nın yokluğu hem o nikâhın yokluğu epey başını ağrıtmıştı. "Orada nerede kalacağız, burası ne olacak? Kediler var, aç kalırlar."

“Cemşit’le bahçe kapısının anahtarı var, o verir. Merkezde evim var. Haber saldı, yarına hazırlarlar.”

Kaşlarını kaldırdı Hasret. Merkezde niye evi vardı, kime haber saldı diye düşündü içinden; daha dile dökmeden de yanıt geldi Hamza’dan:

“Karşına ilk çıktığım zamanlar demiştim ya *işim var, gidiyorum bir haftalığına*, diye. İşim olduğunda arada orada kalıyorum, bazen başka şehre gitmek gerekiyor. Yoksa çok uzun kaldığım bir yer değil. Zaten küçük bir ev.”

“Anladım,” diye mırıldandı Hasret. “Yarın sabah erken mi çıkacağız?”

“Kahvaltı yapıp çıkarız. Durma öyle, beline veriyorsun yükünü, ağrıyacak sonra.”

Hasret yavaşça kendini Hamza’nın üzerine doğru bıraktı, yaralarına da dikkat ediyordu sürekli. Yerleşti güzelce, hem sardı hem sarmalandı. Hamza’nın pek çok duyguyu açıkça hissettiren elleri vücudunda dolaştı, bir ara kalçasına kaydı.

Aklındaki soruları sora sora uykusunu getirdi.

Nikâhta sadece parmak mı basmak lazımdı, soru sorarlarsa ne diyecekti, bebekleri var diye kızmazlar mıydı? *Niye parmak basarak evlenmeden yaptınız*, derler miydi?

“Hamza.”

“Hım?”

“Sen vurulunca bakan hekim erkek miydi, kadın mı?”

Uykuya dalmak üzereyken duyduğu soruyla kaşlarını kaldırıp gözlerini açtı Hamza, göğsünde uzanan karısına baktı. O da uykuyla uyanıklık arasında bir yerdeydi.

“Kadın olsa ne olacak ki?”

“Sinirlenirim.”

Güldü Hamza, sonra sesi çıkmasın diye dudaklarını birbirine bastırdı. “Başka?”

“Kıskanırım. Kadın olmasın.”

“Ben senden başkasına bakmam ama.”

“Olsun...” Hasret’in ılık parmakları göğsünü okşadı yavaşça, onun etkisine girmemek için kendini tutmak zorunda kaldı Hamza. “Kimse seni böyle görmesin.”

“Bir sen mi göreceksin böyle?”

“Başkası da mı görsün istiyorsun?”

“Yok gülüm, niye görsün?”

“Bir heveslisin sanki.”

“Hasret...” dedi en son Hamza. Karısının saçlarını okşadı yavaş yavaş. Uzun bir sessizliğin ardından ikisi de uykuya dalacakken usulca fısıldadı: “Erkekti.”

“Ya Rabb’i şükür ya, valla yol hiç bitmeyecek sandım. Sallan Allah, sallan! Çekirdeğimi tuta tuta geldim, ya bir şey olsa?”

Başını iki yana sallayarak güldü Hamza, Hasret’in çenesinden tutup tekrar söylenmek için açılan dudaklarını öptü. Başka türlü baş edebildiği yoktu.

Hasret nefes nefese ayrıldı sonunda, dudağını yaladı Hamza’nın dudaklarına bakarak. “Sapıttım iyice senin yüzünden.”

“Ne güzel işte, işime gelir.”

“Hım, gelir...”

Hamza güldü yine, çenesini okşadı genç kızın. “Nikâhı halledelim, düğün hazırlığına başlarız. Gelmişken gelinlik de bakarız.” Hasret’in birden hevesle ışıldayan yüzünü izledi aşkla. “Tüllü, kabarık hatta istersen çiçekli. Nasıl istiyorsan söyle, diktiririz.”

“Sahi mi?”

“Sahi.”

Dudağını ısırdı Hasret, bakışları dışarı daldı gitti azıcık. Muhtemelen düğünlerine dair birkaç hayale dalmıştı. Gözlerinin parıltısı, mutlu ifadesi ve karnının üzerindeki kıpır kıpır eli öyle bir izlenim veriyordu Hamza’ya. Sessiz kalıp öylece karısını izledi.

Sabah zor bela hazırlanıp çıkmışlardı, Hasret'in *ne giyeceğim* telaşıyla kaç elbise değiştirdiğini sayamamıştı Hamza. Bir de önceden öğretmenini görmüştü Hasret bir kez çarşıya giderken. Anlattığına göre başına küçük bir eşarp takıp çenesinin altında bağlıyor; dizlerinin altında bir etek, fırfırlı bir gömlek ve kısa topuklu ayakkabılar giyiyordu. Köyde en şehir görmüş insan o olduğundan Hasret de öyle giyinmek istiyordu.

Onaylamıştı sadece Hamza, Hasret istediğini giyebilirdi. Her giydiği de yakıştığından kendinde pek müdahale hakkı görmemişti. Belki çok yakışırsa *güzel olmamış, değiştir bence* diyebilirdi.

Tıpkı öğretmenin giyindiği gibi giyinmişti Hasret; kahverengi bir gömlek, dizinin altında biten ekoseli etek ve aynı tonda ayakkabılar... Eşarabı da çenesinin altında bağlamıştı. Aynada kendini beğenmiş görünse de onun gözlerinin kırmızı ayakkabıda ve beli kurdeleli kırmızı beyazlı bir elbisede olduğunu fark etmişti Hamza.

Hasret'in giydiğinde illa bir kırmızı, yoksa da onu andıran bir renk olacaktı.

Biraz dönüp dolaşmıştı odada Hasret, mırıl mırıl konuşmuştu sonra: "Ayağımı acıttı bu ayakkabı, bir de kırmızıyı giyeyim," diye ayakkabıları ayağından çıkardığı gibi parmak uçlarında hızlıca yaklaşıp kırmızıları giymişti. Giyince yüzü ışıldamıştı.

Biraz daha kendini incelemişti, aynadan attığı kaçamak bakışları hâlâ gözlerinin önünden gitmiyordu. Akıllara zarar bir şekilde güzeldi Hasret. Hamza onu sadece durup izleyebiliyordu.

Yine ufak bir mırıltıyla gözüne kestirdiği elbiseyi almıştı. "Bu da güzel gibi sanki Hamza, bir deneyeyim mi? Çok mu geciktim?"

Elinde elbise, yüzünde mahcup bir ifadeyle o anki hâli gözünün önünden ölse dahi gitmezdi, belki aşktan gözü kör olmuştu da Hasret'in nefes alışını dahi bu kadar güzel görüyordu. Başını sallamıştı Hamza sakince, genç kız hızla üzerindeki çıkarıp elbiseyi giymiş, bir de kendi etrafında dönmüştü. Zarif, dökümlü bir elbiseydi. Hasret sonunda istediği rengi giyince daha bir ışıldamıştı.

"Ne yapacağız şimdi Hamza, ben sadece parmak basacağım, değil mi?" Tamamen kocasına döndü, Hamza'nın ne düşündüğünden

bihaber tatlı tatlı konuşmaya devam etti: “Ben hiç konuşmayayım ya, yanlış bir şey dersem de evlendirmezlerse bizi? Hep sen konuş.”

“Sen de konuşursun gülüm, cebinden çıkarırsın herkesi. Çekinme kimseden.”

“Ya yanlış bir laf edersem?”

“Düzeltiliriz, ne olacak?”

Düşünceli düşünceli baktı biraz Hasret. “Ama onlar okumuş adamlar, yanlış laf edilmez ki.”

“Okumuşsa ne olmuş, işleri bize yardım etmek. Sıkma canını, ne lazımsa onu de.”

Ama öyle olmazdı, okumuş adamlar alenen konuşulmazdı. Birkaç kez düşünmek, dikkat etmek gerekirdi. Dışarıda görse etmezdi de Hamza belediye falan demişti, devletteydi yani. Kesin dikkat etmek lazımdı.

Muhabbete devam ederken bir sokak geçip büyük bir binanın kapısından girdiler. Hasret elinde hüviyet cüzdanıyla Hamza’nın eline sıkı sıkı sarılarak baktı etrafına. Kendine epey yabancı bir dünya gibi insanlar geçip gidiyordu. Hamza yapacakları şeyleri bir bir anlattı, bir adamı bulup ona isim yazdıracaklardı.

El ele girdiler bir odaya, orta yaşlı bir adam ayağa kalkıp Hamza’yla el sıkıştı, kendisine de başını eğip selam verdi.

Şimdi hemen evlenmeyeceklerini biliyordu Hasret ama heyecandan kulakları uğuldamaya başlamıştı. Başta ne konuştuklarını anlamadı, sonra kafa kâğıdı istedi adam. Hasret hem parmağını hem de hüviyetini hazır tuttuğundan hemen uzattı.

Heyecanla Hamza’ya baktı sonra, o ceplerini yokluyordu.

“Allah’ım, unuttu kesin,” diye mırıldandı, zaten bir işi rast gitse dişini kıracaktı.

“Arabada unuttum herhâlde,” diye sıkıntıyla soludu Hamza, adama baktı sonra. “Sen Hasret’in kaydını bul, biz bir alıp gelelim.”

“Tabii beyefendi, aceleye gerek yok.”

Geldikleri gibi çıktılar odadan, Hasret ne olduğunu pek de idrak edememişti. O sırada bir yere oturtuldu, yüzünün hemen önünde

Hamza'nın yüzünü gördü. "Gölüm, iki dakikaya gelirim ben, sen otur burada."

Bir Şeyler diyecek olduysa da toparlayamadan başını salladı Hasret. Hamza da hızlı hızlı gitti.

"Ne oldu ya iki dakikada? İnşallah bir Şey çıkmaz." Yutkunarak etrafına baktı biraz. "Hamza da gitti. Kesin başıma bir Şey gelecek Şimdi."

Pek de bir Şey gelmedi, biraz sonra Hamza göründü kapıda, Hasretin de yüzü güldü.

"Hasret Hanım," diye tereddütlü bir ses duydu yakınından, az önceki Selim Bey kapıdan çıkmış, elinde büyük bir defterle kendisine bakıyordu. "Şey, bir husus var da..."

"Nasıl bir husus?"

"Siz kayıtlarda zaten evli görünüyorsunuz."

Kaşlarını çattı Hasret, *dinî nikâhla resmî nikâh ayrı*, demişti Hamza. Belki de o imam ikisini birden halletmişti. Sonra kaşları çatıldı. Bunu imam kıymıyordu, başkası kıyıyordu.

Murat geldi aklına. Hiçbir yere parmak basmamıŐtı ama öyle bir pislik yapılabilir miydi?

"Selim Bey?" diye yaklaştı Hamza. "Bir sorun mu var?"

Selim denen adam bir Hasret'e bir Hamza'ya baktı, çekingence tekrar Hasret'e döndü. "Şey, hanımefendi kayıtlarda evli görünüyor da..." dedi sonra.

Tuhaf bir sessizlik oldu.

Hamza anlamaya çalışır gibi kaşlarını çatmıştı. Evli değildi Hasret, yani evliydi de böyle evli değildi.

"Ben bir yere parmağımı basmadım valla," dedi Hamza'ya sessizce. Bir an göz göze geldiklerinde Hamza gözlerini kırpıp açınca bir rahatlama çöktü üzerine. Kendini bir anda bu kadar sıkıttığını dahi fark etmemişti. Haberi yoktu hiçbir Şeyden ama o gittiğinde sanki başkasıyla konuşmuş veya görüşmüş gibi suçlu hissetmişti.

"Benimkini de kontrol et, Selim Bey. İmkânı yok öyle bir Şeyin."

Selim Bey başını sallayıp girdi içeri, Hamza'nın elini yanağında buldu Hasret, yüz yüze geldiler. "Bir şey imzalatmadılar sana, eminsin değil mi Hasret?"

"Vallahi imzalamadım. Parmak da basmadım. Hem Akif seni söylemeye geldiğinde uyardı *Cemşit'e dahi tam güvenme*, diye. Yapmadım hiçbir şey."

"O hâlde dert edecek bir şey yok gülüm, yanlışlık olmuştur belki."

Sonra neler oldu, neler bitti, anlayamadı Hasret. Adamlar koş-turdu durdu, Hamza kâğıttaki *evli* yazısına baka baka ufaktan kudurdu. En sonunda da anlaşıldı neyin ne olduğu.

"Hasret Hanım ile evli görünüyorsunuz, Hamza Bey. Belgeleriniz de eksiksiz." Sayfa sayfa bir şeyler gösterdi adam, Hasret de çok anlayacakmış gibi hepsine tek tek baktı.

"Islak imza var bunda, belediye başkanı kıymış görünüyor nikâhı." Bir şeyler daha homurdandı Hamza ağzının içinde. Hasret ise kenarda dinliyordu. Bulundukları odanın kapısı açıldı, içeri giren adamı görünce bu kez ağzının içinde homurdanan Hasret oldu. "Bu da bir yerden çıkmasa eksik kalır."

"Sonunda aklınıza resmî nikâh gelmiş," dedi Adnan. Takım elbisesi, siyah gözlüğü ve yanından eksik olmayan adamlarıyla ağır ağır yürüyordu. Hasret bu adamı bir kaşık suda boğardı.

"Senin parmağın mı var bu işte?" Hamza'nın sorusuna cevaben başını salladı Adnan.

"Bazı nedenlerden dolayı seni, servetini ve karını güvence altına almamız gerekti. Bir tanıdığım sağ olsun, ricamı kırmadı."

Adamın dedikleri açtıktı, nikâhı belediye başkanı kıydıysa Adnan'ın tanıdığı da belediye başkanının kendisi olmalıydı. Kimler kimleri tanıyordu işte. Hasret'in çevresi de bir Memo bir de Mürüvvet'ti.

Adamlar çıktı dışarı, Adnan gelip Hamza'nın karşısına geçti. "Öyle bakma, sana verdiğim kıymet akrabalıktan ötedir, Hamza. Hatamız varsa cana dokunmuş iyiliğimiz de var."

"Niye gerekti bu nikâh?"

Mehmet için gerekliydi, Hamza da bunu biliyordu ama demek ki altında başka bir şey daha vardı.

“Mehmet senin öldüğüne dair bir beyan hazırlatıp malını bölmek istemiş. Daha doğrusu mirasını. Akif onunla ilgilendi, üzerine birkaç karşı dava açtı. Hallediyor işte.”

Sadece Hasret’in kapısına dayanmamıştı yani. Burada da bir şeyler için uğraşmıştı.

Hasret, Hamza’nın öfkeyle gerilen yüzünü izledi bir süre. Kardeşinden böyle bir darbe yemek oldukça sarsıcı olmalıydı. Hasret pek bilmiyordu ama Hamza’nın yüzüne bakarken hissettiklerini hisseder gibi göğsü sızlıyordu.

“Tapu dairesine de bugün uğramak lazım. Nikâh tamamsa pek de sıkıntı yok o hâlde.”

Ağır ağır gelip tuttu Hasret’in elini, genç kızın bakışlarıyla denk düşünce duraksadı Hamza. Parmak basacaktı Hasret, dün akşamdan beri ona heveslenmişti. Şimdiyse bu hevesi boşa çıkmıştı. Hızla Selim denen adamı çağırdı Hamza. “O belgedeki Hasret’in imzası değil. Yenilet, parmak izi yapalım.”

“Ama efendim, resmî olarak zaten...”

“İkimiz olmadan nikâhı kıymışsın, o kâğıdı yenilemeye gocunmazsın herhâlde.” Hamza’nın sert sesiyle Adnan kaşlarını kaldırdı, adam biraz tereddütten sonra yeni evrak hazırladı.

“Basacak mıyım yani şimdi parmağımı?”

Hamza’nın yorulmuş gibi görünen yüzü bir anda küçük bir gülüşle yeşerdi, Hasret’in çenesini okşadı yavaşça. “Basacaksın tabii. Bakayım hangi parmağındı o?”

Hasret dünden beri sakındığı parmağını kaldırdı hemen. “Bu.”

Hamza yaklaşp kaldırdığı parmağını öptü. “Dikkatli olsun, büyük iş başaracak.”

Hasret etrafındaki insanların varlığıyla gerilse de içten içe güldü, adam sonunda bir kalem bir de mürekkep çıkardı. Hasret parmağını önce mürekkebe, sonra kâğıda bastı. Hamza’nın da parmağını basacağını düşünüyordu, nedense aklında hep öyle canlanmıştı ama o kaleme uzanıp uzun ve güzel bir imza attı. İş bitip geri çekildiğinde Hasret onları evlendiren kâğıda baktı bir süre. Birkaç yazının yazdığı

yerde bir parmak izi, bir de eğik ve güzel bir imza görünce gözlerini kırıştırdı. İkiisi arasındaki fark bariz belli oluyordu.

Eve gittiklerinde Hasret de imza atmaya öğrenecekti.

Oradan çıkmadan önce adam ikisinin de fotoğrafını istedi, daha sonra getireceklerdi. Hamza da Adnan da pek konuşmadılar o sürede, çıkınca da karşı karşıya geldiler. Hasret ikisinin konuşmasına şahit olmak istemeyerek uzaklaştı biraz, küçük bir tezgâhta takı toka satan kadına yaklaştı. “Kolay gelsin.”

Kadın ağzına götürdüğü sigarayı bırakıp Hasret’i süzdü. “Buyur hanımım, çok güzel bileziklerim var.”

Renkli, boncuklu, taşlı, bazıları işlemeli onlarca takı vardı. Küçük bir tezgâhta olduğundan daha da renkli duruyordu. Birkaçını beğendi Hasret, bir bilekliği işaret etti. “Bunlar kaç para?”

“Bileklik değil o, hanımım. Hintli karılar bunu ayaklarına takarlar. Yürürken şingır şingır eder.”

Hintli karılar kimdi, pek tanımıyordu Hasret. Ama pek bir hoşuna gitmişti, küçük küçük mavi boncuklar sarkıyordu zincirden. “Çok mu şingırdar?”

“Öyle çok değil tabii. Az bir şey.”

“Bunu takarsam bana *zilli* derler ama.”

“Aman! İncecik bileklerin, gözleri bile kalır. Önce arkandan konuşurlar, bir zaman sonra bir bakmışın ki sen gibi yapmışlar.” Kadın biraz durup Hasret’i süzdü. “Hem ne, biliyor musun?”

“Ne?”

“Sorarlarsa *çok pahalı bunlar, çarşıda bir yerde satılıyor ama yabancı memleketten gelmiş* dersin. Bak bakayım o zaman diyebiliyorlar mı?”

Kadın öyle deyince kaşlarını çattı Hasret. “Kaç para ki bu?”

“Sana az para. Ama gelenler senin adını desin,” derken göz kırptı kadın. “Onlara çok para.”

Hasret de güldü kadının uyanıklığına, kendi de belki zamanında bu işleri yapmasa kanardı dediğine. Ama Hasret yılların kurduydu, on yaşından beri tezgâh tezgâh dolanıp süt ve yumurta satıyordu.

Yine de beğenmişti bu şingirdak şeyi, dışarıda takmasa evde takardı. Hoşuna gitmişti. Birkaç küpe beğendi, bir bileklik ve iki tane de ayak bileğine takılından aldı. Dönene kadar Hamza ile Adnan'ın konuşması bitmişti.

Bunları ona göstermek istiyordu.

“Hasret.”

Aralarında on adımlık mesafe ancak olmasına rağmen, “Geldim, geldim,” diye telaşla yaklaştı Hasret, burada kaybolmak istemiyordu. “Nereye gideceğiz buradan?”

“Tapuya gitmem lazım, seni de biraz bekleteceğim, yavrum.”

“Ne beklemesi, yanıdayım ya Hamza. Arabayla mı gidiyoruz?”

“Arabayla gidelim, gel.”

“Ben arabada mı bekleyeceğim?”

“Yok, benim yanımda gelirsin. Arabada yalnız kalma.” Başını çevirip baktı genç kızın yüzüne, kaşları hafiften çatıldı. “Yoruldu mu, gülüm?”

Başını iki yana salladı Hasret. “Yok, yorulmadım. Bir tezgâh vardı, oradan bir şeyler aldım.”

“Bakayım ne almışsın.”

Yavaş adımlarla ilerlerken poşetin içinden aldıklarını çıkardı Hasret. “Bak, bu küpe. Çiçekli çiçekli, çok güzel değil mi?” dedi hevesle. “Bu ayak bileğine takılıyor, şingirdarmış. Bu da bileğime, bak şurasında boncuk da var.”

Hasret hevesli hevesli anlatırken arabanın yanına kadar geldiler. İki de birbirine bakıp Hasret'in muhabbetine takıldıklarından etrafta kim var, kim yok diye bakmamışlardı. Hamza etrafta bir gerginliğin olduğunu sezerek Hasret'in elinden zinciri sarkan bileklikten gözlerini ayırıp başını kaldırdı. Gerginliği sezmekte haklıydı.

Zira Mehmet park edilmiş arabalarının yanındaki ağaca yaslanmış, onları bekliyordu. “Hamza!” dedi kinle. Yine son ana kadar fark edilmemiş olmanın kinini yaşıyordu kendince.

Bu seslenişle elindekilere bakan Hasret de başını kaldırdı, şimdi ikisi de derbeder bir hâldeki Mehmet'e bakıyordu.

“Kardeşim!” dedi abartılı bir samimiyetle Mehmet, Hasret yutkundu tedirginlikle. Başları beladan bir kurtulamıyordu, bu ayyaş onları nereden bulmuştu?

“Köye girmeme müsaade etmiyorlar, Hamza!” dedi rahatsız edici bir boş vermişlikle. “Cemşit gelmiş, dikilmiş karşıma; *adım atarsan vururum*, diyor! Hasım mı olduk, ne olduk?” Güldü gevşek gevşek, Hasret daha da tedirgin oldu.

“Ben de seni arıyordum, Mehmet,” dedi sonra Hamza, sesi olağanca sakindi. “Arkamdan yediğin bokları milletten duyuyorum. Kardeş dediğim nasıl hasımlık yapıyor, ona bakıyordum.”

Omuz silkti Mehmet. “Ben ölsem sen de aynısını yapardın, oğlum. Hayat bu.” Ellerini iki yana kaldırdı, sonra gözleri Hasret’e döndü. “Ama şu kancık karın her boka burnunu sokmasaydı, senin aklını bulandırmasaydı bunlar olmazdı.”

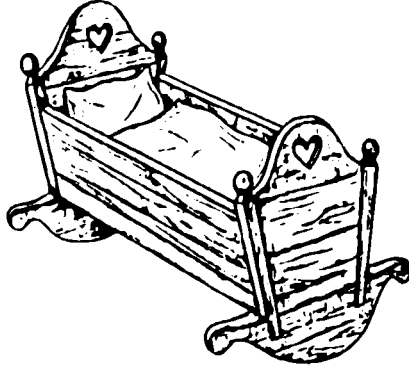
“Ağzını topla!” dedi Hamza, sesi sakın olsa da tonu bu işin iyi yerlere gitmeyeceğinin teminatını veriyordu. Birden ne olduysa Hamza belinden silah çıkarıp Mehmet’e doğrulttu. Hasret ona şaşırmadan Mehmet’in elinde de bir silah gördü. Fakat Hamza’nın silahı Mehmet’e, Mehmet’in silahı Hasret’e doğrultulmuştu.

“Tüm derdimiz bitecek bu karı gidince, biliyor musun?” dedi Mehmet. “Hareket ettiğin an vururum, Hasret. Sen bana acımadın, ben de sana acımam.”

Yutkundu Hasret, nefesleri bir bir boğazına dizildi, elleri yavaşça karnına sarıldı. Gözleri çoktan dolmuştu. Ne yapacağını bilemedi bir an, böyle bir anda ne düşünüleceğini zaten bilmiyordu. Başını çevirip Hamza’ya baktı, bir göz kırpma anına sığacak bir anda her şey karıştı. Bir kurşun sesi duyuldu ama kimin kimi vurduğunu anlayamadı Hasret.

Çok yakından gelen bu ses kulağını çınlatmış, başını döndürmüştü. Bir yerden sonra ayakta kalamadı. Vuruldu mu, öldü mü, bilmiyordu. Tek bildiği etrafın artık karanlık olduğuydu.

Yanlarına birinin daha geldiğini hissetti, sonrası Hamza’nın kollarıydı...

10. Bölüm

“Ne dedin kolluklara?”

Aynı anda sigaralarından birer nefes çekti Adnan ve Hamza, müstakil bir evin bahçesinde son üç saatte yaşanan karmaşayı hem düşünüyor hem konuşuyorlardı. Adnan yanıtladı sakince:

“Aile içi bir mevzu olduğunda bahsettim. Akif ilgileniyor.” Sigarasının külünü dökerken dumanlı bir nefes verdi. “Büyük ailelerde küçük tartışmalar her zaman olur.”

“İki el ateş ettim.”

“Bazen büyük tartışmalar da olur.”

Alayla güldü Hamza, bu adamın üstünü kapatamayacağı pek bir şey yoktu. “Ya Mehmet?”

“Bir süre yürüyemeyecek gibi görünüyor, muhtemeldir ki topal kalacak.”

Başını salladı Hamza, kurşunu sıkıldığı yeri iyi bilirdi, sıkarken de amacı tam olarak buydu. “İyi, öyle kalsın. Attığı her adımda beni hatırlar artık.”

Güldü Adnan, biraz da uzaklara daldı gözleri. Hamza’nın içeriye gitmek ve karısının yanında olmak istediği hareketlerinden belli olsa da onu yanında tuttu. “Hasret hamile demek,” dedi sakince.

Hamza duraksadı, Hasret’in bayıldığı o an geldi gözünün önüne, vücudundaki tüm tüyler diken diken oldu. Her ne kadar ebe iyi şeyler söylemiş olsa da henüz çok yeniydi çekirdekleri. Hasret’in parmak ucu kadardı ve çok dikkat edilmesi gerekiyordu. Ona çok iyi bakmaları, sinirden ve karmaşık her türlü ortamdan uzak tutmaları gerekti.

Fakat olması gerekenle olan bir türlü uyuşmuyor, öz kardeşi gelip Hasret'e silah çekiyordu.

Neyse ki şimdi iyiydi Hasret, o anki vurulma riski aklını başından alıp götürdüğünden daha fazla düşünmek istemiyordu Hamza.

"Hamile," dedi aklım boşaltmak isteyerek. Ama o anki korkusunu ölse unutamazdı. Hasret'in kollarına bilinçsizce yığılışını, hiçbir çağrısını duymayışını, ağır ağır soluyuşunu...

"Sevindim," dedi Adnan burukça. "Bir erkeğin adam olduğu yer tam da burasıdır. İyi bir baba olmak her şeyin anahtarıdır, kendinden sonrakini eğitebilmek büyük şans. Korumak da mühim. Herkese nasip olmuyor."

Başını salladı Hamza. Adnan'ın geçmiş zamanda bir oğlu olmuştu az buz bildiğine göre, çocuk henüz üç yaşındayken düşmanları tarafından vurulmuştu. Derin bir mevzuydu bu, pek kimse bilmezdi Adnan'ın oğlunu.

Bazılarının dediğine göre Adnan hapisteyken olmuştu bu olay, bazılarının dediğine göre de silah ticareti işlerine girdiği zamanlardı. Bilenler sırasıyla hakkın rahmetine kavuşmuştu. Adnan da oğlunu elleriyle toprağa vermiş, daha da hapis yatmamıştı.

Bu konuda yarası olduğunu bildiğinden üzerine konuşmak istemedi Hamza, o yüzden lafı değiştirdi: "Düğün düşünüyoruz çok yakında. Seninle ilişigi kestiğimden Ankara'dan pek adam çağırılmayı düşünmüyorum. Yakın dostlarımı davet ederim sadece, ayıp olursa sen iletirsin."

"Hamza işlerden çekildi mi diyeyim?"

Tamamen çekilmemişti Hamza, bir eli her zaman oralarda olurdu fakat Adnan kadar derine batıp suç teşkil edecek seviyeye gelmezdi. "Uzaklaştığımı dersin, şartlar el verirse belki uğrarım."

Başını salladı Adnan, bir sigara daha sardı kendine. "Murat ne âlemde?"

"Duruyor."

"Niye?"

"Daha sürünecek toprağı var."

Yoğun bir sessizlik oldu aralarında, epey de fazla sürdü.

Hamza'nın ne yapmak istediğini anlasa da belki birkaç söz etmeliydi Adnan, hiç yoksa kendi yaptığı hataları onun yapmasını önlemiş olurdu. "Yaşadığı her an onun için bir fırsat demek," dedi sessizce.

"Bu kadar toplamışsın her şeyi, Hamza; karın, çocuğun, evin... İtin tekinden intikam alacağım diye harcama. Tıktığın o delikten çıktığı an sana değil, sevdiklerine saldıracak. Bu adamlar nereden vurmaları gerektiğini her şeyden iyi bilirler. Varsın sessiz sedasız ölsün, âleme ibret olmasın. Ama ölsün, sana da yakınına da dokunamasın."

Adnan'ın demek istediği gayet açıktı ama acısız şekilde, alenen ölmesini istemiyordu Görgülü Murat'ın. Hasret'e söyledikleri, Şerife'ye yaptıkları, namussuzluğu ve her an bir hinlik peşinde olan fikirleri... Hepsinin cezasını bulmalıydı.

"Avucumun içinde, bir adım atamaz benden habersiz," dedi sakince. "Âleme ibret olsun diye de öldürmem kimseyi, o cezasını çekecek."

Sıkkin bir solukla başını iki yana salladı Adnan. "Lafımı dinle, en kısa zamanda ortadan kaldır. Görgülüler düzdür, anca kan davası güderler ama Murat sinsidir, nereden vuracağı belli olmaz. O piç başka."

"Güdülecek bir şey yok ortada, karıma göz koyuyorsa bu şerefsizliktir." Sigarasının dumanını ağır ağır üfledi. "Kansızın davası olmaz."

Kaşlarını kaldırdı Adnan, ardından yüzünü buruşturdu. "Sen bilirsın, ben seni uyardım. Yardım lazım olursa çağırırsın."

Son cümlelerinden sonra sessiz adımlarla merdivenden inip gitti, arabanın arka koltuğuna oturdu. Ön koltuktaki Cevdet başıyla selam verince de uzaklaştılar evden.

"Akıl veriyor bir de," diye homurdandı ağzının içinde, nerede ne yapması gerektiğini gayet iyi biliyordu Hamza. Atması ve atmaması gereken adımları Adnan gibi iki dakikada değil, sabah akşam düşünüyordu.

Bir eşi vardı, evladı olacaktı. Yapacağı her hareket onların da hayatını, geleceğini etkileyecekti. O yüzden ince düşünmeli, hesap etmeliydi. Düşünceli bir ifadeyle girdi evin kapısından, içerisi dışarıya göre biraz daha sıcaktı. Sonbahar gelip çatmıştı, hesabına göre çekirdekleri

bahar gibi kundağında olacaktı. Yüzü güldü bu düşünceyle, Hasret'in bulunduğu odaya girdi, ardından kapıyı kapattı.

Evin havasından ayrı bir hâli vardı bu odanın, Hasret içinde olduğundan da olabilirdi. Daha sıcaktı sanki, daha güzel kokuyordu, daha doluydu.

Örtülerin arasında epeyce derin bir uyku çekiyordu Hasret, dudakları biraz aralanmıştı. Sürekli ağzından nefes aldığından uyanığında ilk su isteyecekti, Hamza onun başının hemen yanına bir bardak su koydu.

İyi bir hekim getirmişlerdi bayılmasının üzerine, Hasret'in de çekirdeğin de bir sıkıntısı yoktu. Korkmuştu sadece, o yüzden bayılmıştı. Bu aralar baş dönmeleri de kendini gösterebilirdi, dikkat etmek lazımdı. Hekim böyle demişti.

Yaklaştı biraz daha yatağa, Hasret geldiğini hisseder gibi kıpırdandı, anlaşılmayan birkaç kelime mırıldandı, elini yatağın boş tarafına doğru uzatıp biraz yokladı, belki de kendisini aradı.

“Hamza?” dedi en son, kocasının yüzüne güzel bir gülüş koyduğunun farkında değildi.

Hamza çıt çıkarmadan yatağın yanına kadar geldi, oda pek ışıktan tarafa bakmasa da boğuk bir şekilde aydınlıktı. Yatağın boş tarafına oturdu yavaşça, Hasret'in uykuyla uyanıklık arasındaki kıpırdanışlarını yumuşak bakışlarla izledi.

Eş olmak ayrı bir mevzuuydu. Kendinin dahi haberi yokken merhametli, sözünü sakınan bir adam olmuştu. Normalde de ağzından çıkanı tartardı fakat Hasret'e bir laf edecekken bir değil, on kez tartıyordu.

Çekindiğinden yahut başka bir nedenden değildi bu, onu kırmak istemiyordu. Başka yerden gelecek söze incinirdi Hasret. Hamza onu içeriden onarırdı, izi bile kalmazdı. Ama kırıklık içeriden, Hamza'dan gelince ona ne Hasret ne Hamza el uzatabilirdi.

Baba olacağını öğrendiğinden beri de bir şefkat sarmıştı her yanını. Hasret'e karşı elbette daha yoğundu, saçına dokunacakken dahi *zarar eder miyim*, diye düşündüğü oluyordu. Genç kızın yanına

uzandı yavaşça, dirseğini onun yastığına yasladı, üzerine uzanır gibi eğildi sakince. “Gülüm.”

Hasret gözleri hâlâ kapalıyken sesin geldiği yönü bulmaya çalışır gibi mırıldandı, bir eli kalkıp Hamza’nın göğsüne dokundu yavaşça.

“Çiçeğim.”

“Hım?”

Hasret’in mırıldanmasına gülerek eğilip dudağının köşesinden öptü. “Üzüm tanem.”

“Hamza?” diyerek gözlerini açtı sonunda Hasret, yüzünü görünce gülümsedi önce gamsızca. Ardından yüzündeki gülüş yavaş yavaş soldu, gözleri telaşla Hamza’nın göğsünü, üzerini yokladı yarası var mı diye. “Neredeyiz? Mehmet vardı!” dedi bir telaşla. “Vurulmadın, değil mi?”

“Vurulmadım, Hasret.”

“O zaman...” Gözlerinde şimşek çakar gibi oldu Hasret’in, eli hemen karnını buldu ama tazecik çekirdeği pek de dışarıdan belli olmadığından anlayamadı. “Hamza, çocuğumuz?”

Hamza oldukça sakın şekilde yanağını okşadı Hasret’in. “Çekirdeğin kabuğu çatlamış biraz.”

Anlamayıp kocasına baktı Hasret. “Nasıl çatlamış?” Sonra ağlayacak gibi kaşları yaklaştı birbirine. “Bir şey mi oldu yavrumuza, Hamza? Söylesene!”

Hasret’in yüzüne biraz daha baktı Hamza, genç kızın yanağını tekrar okşadı parmaklarının tersiyle. “Sapasağlamız, Hasret. İyiyiz hepimiz.”

Hamza’nın sakinliğine ayrı, dediklerine ayrı kaşlarını çattı Hasret. “Silah sesi duydum ben en son. Mehmet’i... Vurdun mu o zaman?”

“Vurdum.”

Biraz durdu Hasret, kocasının yüzünü izleyerek sakinleşti. Aklında oturuyordu her bir parça, eksik yerler tamamlanıyordu, çekirdeğinin yerli yerinde olması da sakinleştiriyordu.

Yabancı bir odadaydı, kocaman bir yatakta sırtüstü yatıyordu ve üzerinde yüz yüze geleceği şekilde Hamza duruyordu. Her zamankine

nit şekilde yüzü gülmüyor, ciddiyetle kendisini izliyordu. Bakışları yürünün her bir hattında uzun uzun dolanıyor, böyle olunca Hasret ne yapacağını bilemiyordu.

Yutkundu yavaşça, başını biraz yukarı çevirip Hamza'nın koluna baktı, tam başının üzerine yaslamıştı. Sonra ona döndü, diğer eli boşta kalmış gibi hafifçe karnının üzerine yerleşmişti.

“Ben de korktum bir şey oldu diye,” dedi sakince. Hamza'nın bakışlarının, konuşunca hareket eden dudaklarına kilitlendiğini görünce yutkundu. “Sen de iyileşmişsin herhâlde.”

“Tam sayılmaz,” dedi Hamza ciddiyetle, Hasret'in cesaretli durmaya çalışıp sürekli kaçırdığı bakışlarına gülesi gelse de tuttu kendini. Yüzlerini biraz yaklaştırdı, Hasret'in karnında olan elini kasıklarına doğru kaydırıp yavaş yavaş okşadı.

“Bu çekirdek de toprağından bir çıkamadı,” dedi Hasret'in diline uygun şekilde.

“Değil mi, insan bir kendini gösterir.” Hamza'nın dudakları yaklaşınca nefesi tıkanarak kıpırdandı Hasret. “Ama hep beni düşündüğünden. Gelinlik giyeceğim ya, müsaade veriyor evladım.”

“Versin müsaade.” Burnunu Hasret'in burnuna yavaşça sürttü Hamza. “Bana da verir mi?”

Kasıklarında ağır ağır dolaşan elin biraz daha aşağıya inmesiyle elini Hamza'nın göğsüne yasladı Hasret, derin bir nefes aldı. “Çocuğun niyeti doğuştan bozuk olursa ne olacak?”

“Olmaz bir şey, sen ayarlarsın onu.”

“Ayarlar mıyım?”

“Tabii,” dedi Hamza ağırca, burunlarını bir kez daha sürttü, Hasret'in iki arada bir derede kendisine sardığı bacağına okşadı. “İsteyip de yapamadığın şey mi var, Hasret?”

“Yok mu?”

“Hiç yok.”

Sözleri biter bitmez dudakları birleşti, Hasret, Hamza'ya sarılıp üzerine doğru çekti. Dudaklarını araladı, kocasının üzerindeki hâkimiyetine izin verdi, hoşuna gidiyordu.

Birçok öpüş şekli vardı Hamza'nın; bazen sevgisinin yoğunluğunu ifade eder, bazen kısacık öpüp heveslendirir, bazen de oldukça yoğun şekilde öperdi. Hangisinin sonu nasıl biterdi, iyi biliyordu Hasret. O yüzden fazla beklemeden bir kolunu sıkıca sardı Hamza'nın boynuna, diğeriyle de gömleğinin düğmelerini hızlı hızlı çözdü.

Dudaklarının ayrıldığı kısacık anda nefes nefese konuştu Hamza: "Bir şey olmaz, değil mi Hasret?"

"Olmaz tabii Hamza, azıcık edepsiz olur belki bizimki." Lafını bitiremeden dudakları tekrar birleşti. Önce Hamza'nın gömleği çıktı, sonra Hasret'in üzerindeki bol gecelik.

Hamza her zamankine zıt şekilde pek konuşmuyor, gülmüyordu. Başka zaman olsa Hasret'in hoşuna gitmezdi bu durum ama bu kadar ayrı kalmanın üzerine hasretle kendisine bakan gözleri, ciddiyetle dokunan elleri fazlasıyla cezbediyordu.

"Öyle özledim ki Hasret..."

Genç kızın üzerinden memelerini kapatan ince çamaşırını hızla çıkarıp odanın bir köşesine savurdu. İkisi birbirine bakarken iç çamaşırını tül perdeye çarpıp yere düştü.

"Ne kadar özlemişsin?" Dudağını ısırды Hasret, kocasını konuşturmadan devam etti: "Çoksa anlatamazsın sen şimdi, istersen göster."

Hamza gülümsedi ilk kez fakat mutluluktan değil, hinlikten gelen bir gülümsemediydi. Eğilip çıplak memesini öptü yavaşça. Bir kez, iki kez derken öpüşleri yoğunlaştı, sertleşti. Hasret ise kocasının bedeninin altında sere serpe uzanarak yapacağı her şeye müsaade etmiş bir şekilde onun dokunuşlarına tepki veriyordu.

Hamza'nın başı göğsüne gömülmüş hâldeydi, dudağına kısırdığı teni öperken beline sardığı kollarını da kalçasına doğru indiriyordu. Birazdan çıkacak olan ince alt çamaşırının kenarına Hamza'nın parmağı çoktan takılmıştı.

Odada nefes sesleri, Hasret'in ince mırıldanmaları, Hamza'nın şiddetli öpüşleri yankılanıyor; başka da bir şey duyulmuyordu.

Genç kızın göğsünden aşağı doğru kaydı biraz Hamza, kendisi kaydıkça Hasret'in iç çamaşırını da bacaklarından aşağı sıyrıldı. Hamza sol memesini sertçe kavradı. Buna yanıtsız kalacak değildi Hasret,

yetişebildiği kadar uzanıp Hamza'nın kemerini çözdü, düğmesini açıp fermuarını indirdi, sonra tekrar uzandı yatağa. Gözleri Hamza'nın baştan çıkaran öpüşlerindeydi.

Karnından aşağıya doğru indi Hamza'nın dudakları, öncekilere nazaran daha yumuşak öptü ileride güzel bir çıkıntı oluşacak kısmı. Dudakları uzun uzun orada durdu, Hasret kocasının saçlarını okşadı yavaşça. Ayrıldı Hamza'nın dudakları karnından, biraz daha aşağıya inince bu kez burnunu sürttü, sertçe soludu.

Adamın ne yapacağını anlayınca kıvrandı Hasret, Hamza'nın başını kaldırıp bariz bir hırs ve istekle kendisine baktığını görünce ne diyeceğini bilemese de dudaklarını araladı. "Hamza..."

"Yavrum."

Memesini sıkın güçlü eli yavaş yavaş bedenini okşayarak beline, oradan da diz kapağının arkasına geldi. Bacağını yana yatırdı. Yüreği heyecanla göğsüne vursa da, bunu Hamza sayesinde önceden tatmış olsa da şimdi ilk kez yaşıyormuş gibi bir heyecanla kendini iyice yatağa bıraktı Hasret.

Görüş açısında sadece tavan varken bacağının iç tarafına bırakılan yumuşak öpücükle irkildi. Hamza'nın dudakları küçük öpüşlerle yaklaştı, oldukça hafif temas eden dudaklarının istediği yere gelince nasıl şiddetleneceğini bildiğinden sakince beklemeye çalıştı Hasret.

Bu adamın bazı huyları çok pisti. Ama hepsini de seviyordu, nihayetinde Hasret'te de biraz sorun vardı.

Hasret'in heyecanlı nefesleri, yer yer çığlıkları ve mırıldanmalarıyla; Hamza'nın da keyifli anlarıyla geçen vaktin sonunda Hasret tam da kendi sonuna yaklaşmışken ağzını genç kızın kadınlığından çekti Hamza. Karısının yarım kalmış hâline bakarak güldü, gözlerini ondan çekmeden Hasret'in eli değdiğinden önü açık duran pantolonunu yavaşça çıkardı.

Yutkundu Hasret, ne diyeceğini bilemez hâldeydi. Bacaklarını birleştirmeye çalışsa da kocası tam arasında durduğundan yapamıyordu, yanakları anın etkisiyle kızarmıştı, elleri yatağın örtüsüne sıkıca tutunmuştu. "Bitirmedin."

“Bensiz gelmek Hasret’imin hoşuna gitmiyormuş.” Göğsündeki hafif lekelenmiş sargılarına rağmen oldukça güçlü duruyordu. Kendisi ayrı, aşağıdaki tanıdığı apayrıydı.

Dudaklarını ıslattı Hasret, kıpırdanıp durdu Hamza’ya bakarak. Dokunmak istiyordu, üzerine uzanmasını ve her sevişmelerinde olduğu gibi ağırlığını biraz vermesini, birleştikleri anda dudaklarına doğru solumasını istiyordu.

Gözlerini bir anlığına perdeye çevirdi, sonra kapıya baktı Hasret. Bir cesaret bacağına kaldırdı, Hamza’nın beline saracak gibi yapıp tenlerini temas ettirdi usulca. Onun dikkatli gözlerinin üzerinde olduğunu bilerek gülümsedi, dudağını ısırarak bacağına biraz daha kaldırıp omzuna koydu. Ayak bileği tam da omzuna geliyordu. Onun şaşıracağını düşünse de memnun bir şekilde gülmüştü Hamza. Güçlü eli ayak bileğini tutup okşadı, başını çevirip öptü birkaç kez, dişlerini sürttü.

“Ne almıştın sen bugün?” dedi yavaşça. Hasret konuşmadı, Hamza’nın elleri bacağına esir almış gibi okşayıp duruyordu. Yine kendisi konuştu: “Başının yanında, uzat bana.”

Yutkunup başının yanındaki küçük komodine baktı Hasret, o kadından aldığı takı orada duruyordu. Sorgulamadan alıp Hamza’ya uzattı, onun omzunda duran ayak bileğine özenle takıldı halhal.

Daha ne olduğunu anlamadan Hamza bacağına omzundan indirdi, kalçasından tutup kendine çekerek bacaklarını beline sarmasını sağladı. Hasret kal gelmiş gibi izliyordu sadece, lafa gelince kendisi ise icraata gelince Hamza’ydı. Kadınlığına değen tanıdığım hissedince kıvrandı biraz, Hamza en sevdiği şekli alana kadar kendini ona bastırdı. Kollarını sardı kocasına, bacaklarını sardı, yakınında duran dudaklarını öptü sertçe.

Saçları okşandı, bacaklarında kocasının sıcak dokunuşu dolaştı, dudakları öpüldü, en son kadınlığının girişinde Hamza’nın dokunuşunu hissettiğinde derin bir nefes alarak dudaklarını birbirine yaklaştırdı. Beklentiyle bakarken Hamza’nın yüzü hafif bir muziplikle aydınlandı. Dudakları tekrar birleşti.

Özlemişti.

Onun göğsündeki yaranın acıdığını temkinli hareketlerinden anlıyordu Hasret. Fakat hareket edecek kadar da takati yoktu. Üstelik Hamza hem sonuna kadar birlikte olmak istiyor hem de hamileliğinden dolayı tereddüt ediyordu. Hasret de her zamankine nazaran bakışlarındaki farklılığı, isteği, hırsı, aynı zamanda özeni fark edebiliyordu.

Kaç kez öpüştüler, anın hırsıyla kaç kez dudaklarını ısırıyorlardı, ikisi de sayamadı. Koca yatakta birbirlerine sıkıca sarılıp dünyadan uzaklaşıyorlardı sadece. Hamza, Hasret'ten uzun zamandır uzak kalmasının da etkisiyle dayanamayarak sıkıca sarıldı genç kıza ve hareket etmesine engel olarak altında narin kalan bedenini sabit tuttu. Göz göze geldiklerinde Hasret yaşayacağı anı tahmin ederek dudaklarını ısırıyor. Hamza onayını almış gibi sona yaklaşmış olmanın etkisiyle hızlandı. Hasret'in dudaklarından ayrılmayan dudakları ve tenlerinin birleşiminden çıkan tahrik edici sesle dayanamayarak son darbelerini sertleştirdi, ikisi de sona ulaştığında yataklarının ortasında nefes nefese kaldılar. Öyle ne kadar durduklarını ikisi de bilmiyordu. "Hamza," diye mırıldandı Hasret.

"Yavrum," diye mırıldandı Hamza, genç kızın üzerinden kendini yana atması gerektiğini bilse de bu anın keyfini sürmek istiyordu. Hasret'in tekrar kasılmasıyla kendi de gerildi ancak sakin durmaya çabaladı.

"Çok âşığım sana."

Gülerek Hasret'in dudaklarını öptü birkaç kez. "Ne kadar çok?"

"Her şey kadar çok."

Hamza daha da güldü, birkaç kez daha öptü karısını, dudağına doğru birçok söz fısıldadı. Hasret o sözleri gözleri parıldayarak, sevildiğini yüreğinin derinliklerine kadar hissederek dinledi.

"Halhal iyiymiş," dedi en son yatakta yerlerini değiştirip Hasret'i kucağına çekerken.

"Nasıl iyiymiş?"

Bir kolunu başının altına aldı Hamza, diğerini üzerine doğru uzanan karısına sarıp çıplak bedenlerini hiç yakın değillermiş gibi

iyice yaklaştırdı, örtüyü üzerlerine çekip yorgunluğunu atmak isteyerek gözlerini kapadı.

“İyi şingirdiyormuş.”

Şehirde vakit oldukça hızlı geçiyordu, her gün dışarıda olmak Hasret'in kafasını biraz bulandırır da süslenip püslenip gezmek hoşuna gitmişti. Hamza nereye giderse peşine takılıp geziyor, o dünya kadar mühim iş yaparken kendisi nerede incik boncuk varsa oraya sızıyordu.

Merkezin ana caddelerini kaybolmayacak kadar öğrenmişti, hiç yoksa eve nasıl dönüleceğini biliyordu. Bir haftaya yakındır buradlardı, Hamza yanındayken günler pek mühim olmadığından onları da düşünmüyordu.

Hatta şu sıralar tek düşündüğü bir kocası bir de çekirdeğiydi. Köyden uzaklaşınca dertlerinden arınmış gibi hem huzurlu hem de boş hissediyordu. Bir yanı ne kadar rahatı sevse de diğer yanı biraz karmaşıklık istiyordu.

Belki de bağırış çağırış dolu bir ailede büyüdüğüdendi, bilmiyordu ama Memo'yu, Mürüvvet'i, ufak gürültüler yapan kedilerini özlemişti. Hamza'nın iyileşmesinin şerefine geceleri epey hareketli geçiyordu. Hatta evliliklerinin ilk zamanlarında doğru düzgün yan yana kalamadıklarını da böyle anlıyordu Hasret. Hamza baş başa kaldıklarında çok başka bir adam oluyordu.

Kendi kendine güldü, Hamza'yla dertsiz tasasız vakit geçirmek çok iyi gelmişti. Ne Mehmet gelmişti aklına ne Murat ne de Mediha. Hâlâ da geldiği söylenemezdi.

Merkezde bir kapalı çarşıdaldı şimdi. Evdeki eksikleri Hasret söylüyor, Hamza alıyordu. Arabanın arkasında kapağı yukarı doğru açılan yüklük gibi bir yer vardı, Hamza oranın adını söylemişti ama bir türlü aklında tutamıyordu Hasret. Köyde bulamayacakları ne varsa oraya doldurmuşlardı. Hamza lokum satan bir yere girip her çeşidinden azar azar almıştı, ardından peynir tezgâhlarından birine

uğrayıp örgü peynirlerden istemişti. Hasret'in isteği dışında aldıkları sadece bunlardı, genç kız çok anlam veremese de Hamza'nın yüzünde muzip bir gülüş vardı.

Bunlar dışında bir de Hasret'in merak edip aldıkları vardı tabii.

Birkaç patik, bebek battaniyesi, küçük kızlar için renkli tokalar, oğlanlar için mavi kurdeleli bir örgü yelek...

Bir de beşik görmüştü ama Hamza *daha güzelini buluruz, bulamazsak yaptırırız*, dediğinden caymıştı. Çingiraklı, mavili ve kırmızılı bir şeydi.

Nerede bebeklere dair bir şeyler görse meraklı meraklı bakıp kalıyor, hangisinin ne işe yaradığını çözmeye çalışıyordu. Hasret pek de bebek görmemişti esasında, ne küçükken ne de büyüdüğünde. Kucağına hiç almamıştı, komşusu ya da akrabası olsaydı en azından nasıl tutulduğunu bilirdi ama görmemişti. Çocuğu doğduğunda nasıl emzireceğini, nasıl bakacağını gösterecek bir yakını da yoktu. Belki Zümrüt'ten yardım isterdi, bildiği kadarıyla onun iki oğlu vardı.

Bunlar aklına geldikçe üzülüyordu, yine de daha zamanı vardı. Öğreneceğinden ümitliydi, belki de gebe bir kadınla dostluk kurmalıydı.

En son elinde birkaç torbayla yanına gelip etrafına kısaca bakındı Hamza. "Başka istediğin bir şey var mı, gülüm? Bir süre inemeyiz çarşıya."

Hasret de bakındı azıcık etrafına, bu çarşıya ilk kez geldiğinden her yer yabancıydı, sırtını Hamza'ya yaslamadan rahat edemiyordu. Kaşlarını kaldırıp alnını kırıştırdı, tezgâhlara baktı uzaktan uzağa ve "Yoo," dedi uzatarak.

Hamza güldü dudağının kıyısıyla, sağ elindeki poşetleri sola alıp Hasret'i kendine çevirdi, çenesine dokunup gözlerini kendisine çevirdi. Azıcık eğilir gibi yapıp izledi Hasret'in parıldayan gözleriyle gülmemek için sıkıttığı dudaklarını. "Var, var..." dedi. "Neyi beğendin?"

Ensesini kaşıyıp yine etrafına bakındı Hasret, çenesiyle ileriye işaret etti, gözleri ilerideki tezgâha takılmıştı. "Çok lazım değil ama..."

"İstiyorsan lazımdır Hasret, yenecek bir şey mi?"

"Yok."

“İçilecek?”

“Yok.”

“O zaman giyilecek?”

Bu kez başını salladı, durduğu yerde sallanıp Hamza’yı dürttü sanki tüm dikkati üzerinde değilmiş gibi, kaşlarıyla işaret ederek gösterdi istediğini. “Tüylü terlik gördüm de demin...” İnce ince gülmeye devam etti çatık kaşlarıyla terliklere odaklanan Hamza’ya bakarak. “Pembe olandan alsak mı ki?”

Hamza’nın o tarafa bakmasıyla biraz daha ayrıntı verdi. “Topuklu azıcık.”

Tekrar yasladı omzunu Hamza’nın göğsüne, işveli bir bakışla onca kalabalığı umursamadan fısıldadı: “Evde giyerim, hoşuna gider belki.” Hamza’nın hoşuna gideceğinden değildi tabii, o olmadığına da evde giyip gezecekti Hasret.

“Tüylü, topuklu terlik mi?”

“Hım.” Gelene geçene duyurmadan fısıldadı Hasret: “Geceliklerimin altına güzel olmaz mı?”

Hamza’nın bakışları önce yüzüne değdi; sonra da kırmızı, kadife ayakkabılarına. Yutkunup, “Sen benim başımı yakacaksın, Hasret,” dedi.

“Yanmasın mı?”

“Yansın anasını satayım, hangisini beğeniyorsan alalım.” Cümlesi bittiği gibi tezgâha doğru gidecekti ama aklına gelenle ciddiyetle karısına döndü Hamza. “Bizim çekirdeğe zarar eder mi?”

Başını hızla iki yana salladı Hasret. “Etmez, niye etsin?”

“Belin ağrır.” Tekrar Hasret’in ayakkabılarına baktı Hamza, oradan bileklerine doğru tırmandı bakışları. “Bileklerin de ağrır. Ya düşersen, o zaman ne olacak?”

“Ama her zaman giymeyeceğim ki.” Bakışları biraz imalı bir hâlde büründü Hasret’in. “Yanımda sen olursun giyince, düşecek olursam tutarsın.”

Derin bir soluk aldı Hamza, elindeki poşetleri arabanın arka koltuğuna bırakıp geri döndü. “O zaman gel bakalım, Hasret Hanım. Sabahlık terliklerini de alalım.”

Dudağını ısırarak kocasının elini tuttu Hasret, bunu da yaptırmadım demezdi. Bir terlik diye gittiği yerde hem kendi istediğini hem Hamza’nın beğendiği yumuşak terlikleri aldı. Önlere kıştı, Hasret gecelik derdinde olsa da Hamza ayaklarının üşümesinin hesabını yapıyordu. Sonuçta hastalık ayaktan gelirdi, Hasret hasta olursa çekirdeği de hasta olurdu.

Son istediklerini aldıktan sonra arabaya bindiler, Hasret şehre son kez bakar gibi baktı. Tekrar ne zaman gelirdi, bilmiyordu ama burada güzel vakitler geçirmişti.

Nasıl karnını tutarak geldiyse upuzun yolu aynı şekilde geri döndüler. Hamza arada güldü Hasret’e, Hasret araba süren kocasına birkaç meyve yedirdi. Bir ara araba sürmeyi merak etti, çekirdeklerinin doğumundan sonrası için sözleştiler. Hamza öğretecekti.

Kışluk vaktinde çıktıkları yol sohbet muhabbetle ikinci vaktine anca bitti. Bunca uzun sürmesinin nedeni Hasret’i korkutmadan, çok sarsmadan gitmesiydi. Hamza siyah arabasıyla köye girdi, yollar geldiklerine nazaran daha bozuk olduğundan Hasret çok rahatsız olmasın diye yavaş yavaş evlerine doğru sürdü. Bir bahaneyle buraları da yaptırmalıydı Hamza, iki seneye kalmadan arabanın şoför koltuğuna otururdu Hasret, her şeyi çabuk öğrendiğinden bunda da zorluk yaşayacağını sanmıyordu.

Hasret de o ara kocasının kendisi hakkındaki düşüncelerini bilmeden etrafta kim var, kim yok diye bakınıyordu.

Haşım’ın büyük, beyaz duvarlı evinin önünden geçtiler. Geçerken de ikinci kattaki odanın penceresinden gözlerini alamadılar.

Çeyiz serilmişti dışarı doğru; masa örtüsü, danteller, havlu kenarları, daha bilmem kaç eşya...

Kaç eşya olduğu da mühim değildi asıl, çeyiz böyle serilmezdi. Köyden uzak büyümüştü Hasret, iki kumaşlık çeyizi dahi yoktu ama kendisi bile bilirdi bunu. Havalandırılacaksa odanın içinde havalandırılırdı, bunun anlamı başkaydı.

Evdeki tek bekâr kız Şerife'ydi.

Yapılana bakılırsa da Mediha açıkça kızına gelecek görücülere *çeyizi tam* mesajı vererek kapı açıyordu.

Hamza'nın gözünün kıyısıyla bu görüntüye bakıp ağzının içinde birkaç küfür dolaştırdığını duydu, dudaklarını birbirine bastırdı Hasret. Kendi evleri yakındı, Hamza arabayı yavaşça durdurup çıktı hemen içinden. Cemşit sanki pusuda beklermiş gibi çıktı bir köşeden. Hasret de elinde çekirdeğine aldığı patiklerin olduğu poşetle çıkıp baktı bir kocasına bir Cemşit'e.

Daha köye yeni ayak basmışlar, bismillah diyememişlerdi. Yine bir olay, yine bir mevzu vardı. Kucağındaki poşete sarıldı Hasret, kaşları Hamza'nın başından eksilmeyen belaların üzüntüsüyle eğilmişti.

"Ne bu rezillik, Cemşit?" derken neredeyse bağırdı Hamza. "Babamın haberi var mı?"

Cemşit tereddütlü bir soluk verdi, ensesini kaşdı. "Dün bir mesele oldu, ağabey," dedi sessizce, Hamza'ya pek *ağabey* diye hitap etmediğinden Hasret şaşırdı fakat belli edebileceği bir ortam değildi.

"Ne meselesi?"

"Haşim Ağa kahveye dolaşmaya çıkmıştı. Birkaç ağzı bozuk Şerife hakkında laf etmiş." Yutkundu Cemşit, Hasret anladı ne konuda laf edildiğini. Yüreği sıkışır gibi oldu. Allah bilir o Mediha, Şerife'ye neler etmişti?

Namus deyince buranın insanına bir hâller oluyordu. Olmasına olsundu tabii, Hasret namusuna sahip çıkana kızacak değildi, insan yaşayacaksa namusu için yaşayacaktı. Ama burada namus bir başkaydı, hem sadece kadın kısmı üzerinden güdülüyordu hem de sanki adamlar kadınlara kendi kullarıymış gibi ceza kesiyorlardı.

Bu değildi namus. Hasret insan içine çıkmamış hâliyle bunlardan bin kat daha iyi biliyordu. Asıl namussuz Murat ve Mustafa'ydı, hem evli kadına bakmışlar hem de gencecik bir kızı kandırıp kaçırmışlardı. Asıl namussuz Haşim'di, yeni gelin olmuş kızı köylünün diline düşüreceğini bile bile olmayacak işlere bulaştırmıştı. Mediha da başı çekiyordu, ne kızını eğitmişti ne de düşmanına laf edebilmişti. Varsa

yoksa Hasret'e sataşıp Hamza'yı yola getirmeye çabalıyordu. Kime boyun eğdirebilirse işte.

"Haşım Ağa üstüne yürümüş adamın, suratını dağıtmış. Ama laf yayılıyor nihayetinde." Gözlerini kaçırdı Cemşit, nasıl diyeceğini bilemez gibiydi. "Mediha ana da demiş ki *benim kızım temizdir, kuşağıyla çıkar kapıdan*. Öyle bolca laf etmiş ama ben ağzıma alamam, ağabey. Günahtır."

Onun edeceği kötü lafları Hasret tahmin edebiliyordu. İffetli, temiz olduğunu kanıtlamak bile istemiş olabilirdi Mediha. O kadından her şeyi beklerdi.

"Hâlâ o evde mi Şerife?"

Başını hızla iki yana salladı Cemşit. "Yok, ağam. Büyükana dün yanına aldı."

Burnundan öfkeli bir nefes verdi Hamza. "İyi." Başını çevirip babaevine baktı kinle. "Demek dertsiz kalmış Mediha kadın, ona bir dert bulmalı." Bir dakika kadar sessiz kaldı Hamza, sonra Hasret'i irkiltecek kadar bağırdı: "Esat!"

Sesi köyün öbür tarafından bile duyulmuştu belki. Birkaç kadının pencereye çıktığını, birkaçının leğenle suyu evinin bahçesine çıkardığını gördü Hasret. Hamza dedikodu verecekti milletin ağzına, Hasret bu manzaradan bunu anlıyordu. Esmerce bir çocuk koştur koştur geldi, zayıfça bir şeydi. Hasret tam tanımasa da bunun sürekli laf satan çocuklardan biri olduğunu anlamıştı.

"Buyur, ağam?" dedi çocuk nefes nefese.

"Git Haşım Ağa'nın kapısına, Mediha kadına duyura duyura konuş..."

Çocuk pek böyle bir şeyle karşılaşmadığından sık solukları arasında Cemşit'in gözlerine bir an tedirgince bakıp Hamza'ya geri döndü. "Konuşayım, ağam."

"De ki Hamza, Mehmet'e iki kurşun sıkmış. Biri Hasret'e kalkan eline, diğeri de yaptığı yanlış her adımında hatırlasın diye dizine." Etrafı bir sessizlik aldı, yalandan çamaşır yıkamaya çıkan bir kadın boş güğümü düşürdü o sessizliğin içinde. Hamza umursamadı. "*Mediha kadının bir oğlu bundan böyle topal*, de."

Çocuk yutkundu, Hasret ise Hamza'nın öfkeli yüzünü izliyordu.

"Sonra dolaş köyü, herkese anlat bunu. *Hamza arkasından iş çeviren, ailesine kıyan ağabeyi de olsa acımamış, bize niye acısın* desinler. Şerife'ye gelecek talip de iki kere düşünsün, beni karşısına alacak yüreği varsa gelsin."

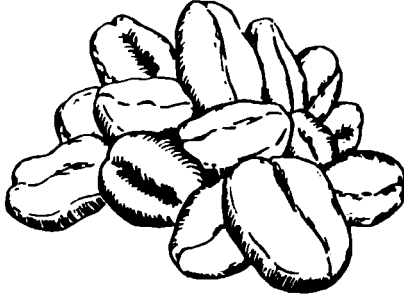
Cemşit gergin bir nefes aldı. Bu alenen Şerife'nin babasına, Haşim'e karşı hak iddia etmekte. Üstü kapalıydı fakat bir yandan da ayan beyan ortadaydı.

Hamza da gocunmadan üzerini açtı.

"Haşim Ağa'nın sözü bu köyde artık bana kadardır. Bunca yanlış adım ardı ardına atılmaz!"

Düzenleme
Ny.ozlem

11. Bölüm

“Sahi mi söylüyorsun, Mürü? Olmuş mu hakikaten öyle bir şey?”

Hasret şaşkın yüzü ve açılan ağzıyla dinliyordu genç kızı. Aklı hayali almıyordu, şuncacık Şerife’ye bu muamele mi reva görülüyordu?

Tamam, aklı ermiyordu, kandırılmıştı hatta Hasret de onu affedebilmiş değildi ama o kadının yaptığı olacak iş değildi. Kimse ağzını açıp tek bir laf edememiş miydi?

“Sahi söylüyorum tabii. Anam da gitti ne olduğunu anlamak için. Dün Şerife’ye laf gelince Haşım Ağa kavga etmiş.”

Koltuğa yaslanıp dikkatle genç kızı izledi Hasret, Cemşit bunu söylemişti ama detayları bilmiyordu. “Ne demişler ki tam? Ben bölük pörçük duydum hep.”

Dudaklarını birbirine bastırdı Mürüvvet, pek de ağzına almak istemiyordu o lafları. Şerife saf olsa da çok iyi niyetli kızdı, böyle meselelerin yanından dahi geçmemeliydi.

“*Namussuz senin kızın, demişler. Mustafa’yla yatıp kalktı, yanına geri döndü, demişler. Belki karnında Mustafa’nın bebesi bile vardır, demişler.* Haşım Ağa da bir temiz dövmüş adamı işte. Daha neler neler demişler de ağzıma almayayım şimdi. Pislikler! Ama dövdükten sonra da eve dönmemiş, görmemişler adamı hiç.”

Kahvesinden bir yudum alıp boğazını ıslattı, devam etti konuşmaya Mürüvvet: “Bu laf Mediha kadının kulağına gitmiş işte sonra. Artık namusu temiz diye kanıtlamak mı dersin, ne dersin bilmem. Ebe kadını çağırmuş, Şerife’yi gösterecekmiş.”

Şaşkınlıkla elini ağzına kapattı Hasret, dinlemeye devam etti ama rüyeleri ürpermişti bu duydukları karşısında. Şerife'nin şu anda güvende olduğunu bilmek içini rahatlatırsa da bunları yaşaması başlı başına bir işkenceydi. Üstelik kendisi için gelen ebe kadın, Mediha'ya denk gelseydi o zaman görürdü öz kızına böyle muamele etmek neymiş, dünya kaç bucakmış...

"Sonra nasıl olmuşsa büyükana duymuş. Bir gelişi var, sopasını mopasını atmış da koşturuyor! Gidip dağıtmış herkesi, Mediha'nın suratına da patlatmış ki sorma, hâlâ anlatıyor anam nasıl vurduğunu. Şerife şimdi onun yanında işte."

Başını salladı Hasret, gözleri bahçede gezindi. Hamza arabadaki eşyaları eve taşıyıp işi olduğunu söyleyerek gitmişti, olan biten her şeyi öğrenecekti kesin. Zaten biliyordu da bu kadar ince biliyordu işte.

"O Hanif denen adam Şerife'ye bir şey dememiş mi? Bana demediğini bırakmadı."

Mürüvvet biraz düşündü. "Pek bir şey demez herhâlde, o adam bir tuhaftır Hasret. Kendi soyundan olana kıyamaz."

"Hamza'ya laf ediyor ama!" Hem de ne laflar ediyordu da Hamza akıllıydı, onun kadar düşmeden hakkından geliyordu.

"O mesele ayrı. Benim yaşım küçüktür ama hep duydum etraftan. Adnan da Hamza Ağa da aynı evde büyüdüler neredeyse, ikisini de Hanif Ağa büyüttü. Dışarıdan öyleydi tabii ama bana kalsa o evde büyükananın sözü geçiyordu. Bunların ikisi o yüzden öyle sağlam görünür insanın gözüne. Hatta eskiden derlerdi ki Mediha'nın evinden çıkana bak, büyükananın evinden çıkana bak. Biri Mehmet, biri de ağamdır işte."

Güldü Hasret keyifsizce, Hamza iyiydi de Adnan bir parça çürüktü.

"Hanif Ağa da yanında büyüyen bir hor görür. Mehmet'i sever misal, bayramlarda elini ilk Şerife'ye öptürürmüş."

Başını salladı Hasret, o adama akıl sır ermezdi. Çünkü aklının ermesi için karşıdakinde de bir miktar olmalıydı bu nimetten. Yine de Şerife'ye iyi davranması iyiydi.

“Adnan denen adam niye gitti peki?”

Mürüvvet bir yudum daha aldı kahvesinden, derin de bir nefes aldı. “O mesele çok uzun ya...”

“Kısacık anlat.”

Öksürdü Mürüvvet. “Şimdi geçmişte şey olmuş...” Birilerinin adını hatırlamaya çalıştı, olmayınca pes etti. “Ya hem kız meselesi hem de toprak meselesi. Hanif Ağa yanında büyüyen hor görür dedim ya, toprakları Adnan’ın eline vermiyordu. Haşim’e verecekti. Adnan da buna kızdı, kavga gürültü çıktı. Ortalık karıştı. Yani karışmış, belki ben daha yokumdur o zamanlar, oradan buradan duydum hepsini.”

“Ondan mı gitmiş yani?”

“Tam ondan değil. Görgülü meselesi o zaman da varmış. Ama o iş pek karışık. Bir kız varmış işte, o zamanlar da Adnan nasıl yakışıklıymış, gören âşık oluyormuş, ölüp bitiyormuş.”

Şimdilerde de Hamza’nın yaşlılığına benziyordu Adnan, Hamza için de kızlar böyle diyor muydu? Hasret’in tüyleri ürperdi bu düşünceyle ama kızı dinlemeye zorladı kendini.

“Bu kız Adnan’a âşık olmuş. Kız da zengin bir adamın kızıymış, çok da güzelmiş. Anlata anlata bitiremezlermiş. Kızın peşinde Görgülülerden iki adam koşuyormuş. Biri Murat’ın amcası, biri de dayısı mı ne... Vurdu, kırdı derken kız ikisini de istememiş, *illa Adnan* diyor. Görgülülerden biri kızı kaçırarak olmuş...”

Kaşlarını şaşkınca kaldırarak dinlemeye devam etti Hasret. “Ee?”

“O zamanlar Adnan’ın eli silah tutuyormuş, biri haber salmış Adnan halleder bu işi diye.”

“Kızın babası zengin değil miydi?”

“Zengin de... Kabak zengini. Böyle bu işlerde pek tarağı yokmuş.”

“Hım...”

“Adnan da kızı alıp getirmiş. Öyle olunca Hanif demiş ki bu kızı sana alalım. Adnan istememiş, şehirden bir kızı seviyormuş o sıralar hatta birliktelermiş.” Bir yudum daha kahve içti Mürüvvet, yutar yutmaz devam etti: “Bu olaydan sonra Görgülüler coşmuş tabii, Adnan kızı aldı diye bilenmişler, kıza saldırmış ikisinden biri. Tam hatırımda değil hangisi olduğu. Bunlar Adnan’ın toprak işine

de karışmışlar, Nezihilerin içini de karıştırmışlar, Adnan da ikisini birden vurmuş. Sonra doğru hapse.”

Dudağını aşağı büktü Hasret, küçücük köyde millet neler yaşıyordu. “Vay be!”

“Öyle... Daha da bir sürü laf dolaşır ortalıkta ama pek kimse Adnan’a laf edemez. Korkarlar. İki Görgülü o zamanlar pek köklü adamlarmış, şimdiki Hamza Ağa gibi. Zaten onlar öldükten sonra zayıflamış Görgülüler. Öyle ikisini birden vurmak cesaret işi yani.”

“Cesaretini yesinler!” Memnuniyetsizce homurdandı Hasret. “Onca gün bulamadı Murat’ı. Yaşlanmış, paslanmış, hiç hazzetmem ondan. Hiçbir şey yoksa beni kocamın yanına gönderirdi.”

Dudağını büzdü Mürüvvet, biraz sessiz kaldılar Hasret’in öfkeli sözlerinin ardından. Yine Hasret konuştu:

“Bu çeyiz serme işi ne?”

Taze yüzü bıkkınca buruştu genç kızın, sessizliğinden aniden sıyrıldı. “Görgüsüzlük yahu! Vallahi rezillik, Hasret. Kızını pazarlar gibi ne o öyle? Ben daha dünkü çocuk sayılırım onun yanında ama arımdan ne diyeceklerini bilirim. Bu kadın bilmiyor mu Allah aşkına? Hiç mi rezil rüsva olmaktan korkmuyor?”

“Demiyor demek ki.” Fincandaki kırmızı çayını sakince karıştırdı Hasret. “O demez zaten, tanıdım artık da... Hamza’nın babasına hayret ediyorum. Haşım Ağa dedikleri böyle adam mıydı? Hani kızının gözünün içine bakardı?”

“Dünden beri ortada yokmuş Haşım Ağa. Ama şimdiye dek Mediha’nın yaptıklarına sesini çıkarmadı. Bunların sevgisi namus lafı geçene kadar, silip atıyorlar tek seferde. Ölse daha iyi onlar için.

Hasret yutkundu bu duyduğuna. Mediha’yı uzun vakittir tanııyordu ama Görgülü meselesinden sonra onda böyle bir ize rastlamıştı. Bazen anlamıyordu, daha aylar öncesinde gözünün içine bakıp kendisine *kızım* diyen kadın nasıl olmuştu da bu hâle gelmişti?

Biraz düşünceliydi ikisi de. Bahçedeki küçük koltukta biri bir uçta otururken diğeri bir uçtaydı.

“Aslında böyle değildi bu adam, ne olduysa Hamza Ağa vurulduktan sonra oldu. Kalbi kötü olduydu ya, ondan sonra düzen tutmadı işte.”

Omuz silkti Hasret. “Kalbinin kötü olduğu belli zaten.” Etrafa bakıp sıkkın sıkkın soludu, kediler köşede oynayıyordu ama Hasret görmüyordu. “Yahu benim kocama sebep oluyordu Şerife. Bir tokat attım, içten içe hakkım olduğunu da biliyorum. Ama onun vicdan azabıyla durdum kaç gün. Kendi kendime dedim ki *bu kız seninle bir mi, seninle aynı düşünür mü? Ne kadar görmüş, ne kadar geçirmiş?*”

Solgun bir nefes aldı sonra. “Karnımda da taşımadım Şerife’yi, yirmi yıldır karnını doyurmadım, kimsesi değilim. Ama karnında taşıyan nasıl kıyıyor? Akıl alır şey mi kızını onca insanın olduğu yerde o adamla şey yapmış mı, yapmamış mı diye baktırmak? İnsanın akli hayali almıyor. Haydi, o kadın yaptı diyelim ama Haşim Ağa’nın kulağı gözü tıkalı mı, kör sağır mı? Ne diye sahip çıkmıyor kızına?”

Mürüvvet hak verdi Hasret’e, aynı görüşleri farklı laflarla konuşup durdular bir süre. Sonra Hasret pek de kimseye söylemediği küçük sırrını açma isteğine kapıldı dost gördüğü genç kıza. Esasında bir yanı herkese ilan etmek istiyordu küçük çekirdeğini, diğer yanı da sadece kocasına ve kendisine saklamak ve herkesten sakınmak istiyordu.

“Mürü... Ben sana bir şey diyeceğim,” dedi biraz çekingen, biraz kararsızca. Pek Hasret’in âdeti değildi bu ifadeler, o yüzden karşısında oturan Mürüvvet de parlak mavi gözlerini kıstı.

“Ne ola ki?”

Biraz baktı Hasret’e, gözlerini üzerinden ayırmadan başını yana çevirip kısıp bakışlarını dolandırdı üzerinde. Bir farklılık görünmüyordu aslında, Hamza’nın gelişiyle teni daha bir parlamış, sanki çok az da kilo almıştı. Bir de elleri karnında duruyordu sürekli.

Kendi kendine düşündüğüyle gözleri sonuna kadar açıldı genç kızın. “Ay!”

Yutkunup tek kelime etmeden baktı Hasret. Mürü devam etti coşkuyla: “Gebe misin yoksa?”

Onun bir anda aydınlanmasıyla tatlı tatlı güldü Hasret, parmaklarını karnının üzerine hareket ettirerek Mürüvvet'in iki üç kısık çığlıkla sevinmesini izledi.

"Ay Allah'ım! Ne güzel olur senin çocuğun var ya, Hasret! Maşallah vallahi şimdiden, sağlıklı kucağına al inşallah. Daha hiç belli değil karnın! Ne zaman büyür ki? Ne kadarlık?"

Ve daha birçok soru, birçok dua duydu genç kızıdan. Hepsini itina ile yanıtladı, tıpkı ebe kadının gösterdiği gibi bir de parmağının ucuyla *daha şu kadarcık* diye de ekledi. Bu tabiri çok sevmiştir.

Mürüvvet'in sevineceğini tahmin ediyordu fakat bu kadarını düşünmemiştir. Sanki kendi çocuğuymuş gibi sevinçten gözleri parlıyordu genç kızın. Yaklaşıp karnına da dokunmuştu ama daha küçücük bir çıkıntıdan başka bir şey yoktu.

O çıkıntı da Hasret'e göre sabah fazla kaçırdığı börektendi.

Piyasaya çıkası yoktu küçüğün. Belki de ortalığı çok karıştıracağını, milleti birbirine düşüreceğini bilmesindendi. Kalkıp Hasret'in aldığı patiklere, yeleklere, ufak tefek eşyalara baktılar. Mürüvvet çok güzel yelek örerd, her renginden yapacaktı yeğenine. Nihayetinde o da teyze oluyordu, bunu da kendi kendine ilan edip Hasret'i tahmin ettiğinden daha çok sevindirmişti.

"Ben kalkayım artık, Hasret. Müjdemi de aldım, vallahi çok mutlu oldum."

Çayını masanın üzerine bırakıp ayaklanan genç kızı kolundan tutarak oturttu. "Dur, nereye? Daha Akif'i anlatmadın."

Kızarıp bozardı birden Mürüvvet, Hasret daha keyifli güldü. "Görmediğimi sandın, değil mi? Kaçar mı benden, bak bakayım gözüme."

Kaçmazdı tabii. Bir de kendi evinde, kendi mutfağında oturup öyle karşılıklı kahve içeceklerdi de Hasret'in haberi olmayacaktı. Olacak iş değildi.

"Bir şey yok ki," diye mırıldandı genç kız, Hasret kendini hiç bozmadan bakmaya devam etti. Biraz daha öyle bakınca Mürüvvet çözülecekti. Biliyordu. Çok da sürmedi.

“Edip geldi işte o gün,” diye başladı anlatmaya, tamamen kolruğun üzerine oturup ayaklarını da altına çekti, hepten Hasret’e döndü. Zaten küçük bir kızdı, öyle oturunca daha da küçülmüştü.

“Dediklerini anlatmayacağım, pek bir önemi yok çünkü. Ama içim soğumuş gibi hissettim öyle karşımda pişkin pişkin görünce, Hasret. Azıcık utanç vardı gözlerinde başta, ben iki sivri laf edince o da gitti. Ben de onunla daha önümü göremedim, ağzıma ne geldiyse saydım.”

Güldü Hasret. “İyi yapmışsın, ondan belki adam olur da düzgün eş olmaz. Hoş, yaptıklarına bakınca artık adam da olmaz.”

İç çekti Mürüvvet, Hasret de hâlâ bitiremediği çayından bir yudum alarak dinledi. “Akif denen adam da şahit oldu işte bu olaya, ben sanıyorum ki beni öyle cadaloz bir şey sanacak da kendini sakınacak. Adam kahve yaptı bana, *erkek adam kahve mi yapar*, dedim ama benden iyi yaptı valla.”

“Yapar yahu, niye yapmasın?” diye aradan çekiştirip aldığı konuyu yanıtladı Hasret. “Elleri, ayakları mı yok sanki?”

“Ama Edip’i öldürsen yaptıramazsın.”

“Aman boş ver onu, yarın öbür gün çocuğunuz olsa bir cezve sütü ısıtıp getirmez öylesi. Hayırsız adam işte. Akif iyidir, öyle şimdiden kahve yapan ileride neler neler yapar.”

Biraz meraklı, biraz utangaç göründü Mürüvvet, Hasret de içinden kıs kıs güldü. “Neler yapar ki?”

Yerinde bir kıpırdandı Hasret, Hamza’nın kendisine yaptıkları bir bir düştü fesat aklına fakat Mürüvvet bunu sorduğuna göre o da pek masum değildi. Saçını kulağının ardına sıkıştırıp karnında duran parmaklarını kıpırdattı. “İşte, hamile kalana kadar..”

“Hasret!”

Küçük bir kahkaha attı Hasret. “Ee, sen ne sordun ki? Hamile kalana kadar öyle özenir de bakar.”

Eliyle yüzünü ovaladı sertçe Mürüvvet, Hasret onun bir çıkmazda olduğunu görüyordu. Bir anlığına onu ilk tanıdığı zamanlara gitti aklı, o zamanlar pek de insanların derdini önemsemezdi. Sonuçta

kendi derdi de vardı ve kendine göre diğer insanların derdinden daha büyüktü.

Fakat şimdi bakınca hoş geliyordu bazı duyguları paylaşmak. Mürüvvet tazecik bir aşka düşüyordu misal. Hasret de Hamza'yı ilk gördüğünde böyle mi olmuştu? Gözleri parıldamış, yanakları böyle kızarmış, ne zaman gelecek diye pencereleri mi gözlemişti?

O zamanlar da şimdilerde de pencere gözlediği kesindi. Çünkü vakit akşama yaklaşmasına rağmen Hamza ortalıkta yoktu. Onun öfkeyle birilerine bir şey yapmasından korkuyordu.

Biraz durup bekledi, aklında birkaç düşünce dönünce en son konuştu kendi kendine: "Evladını da benim kadar düşünüyor Hamza'm, basacağı yere iyi bakar."

"Ne dedin, Hasret?"

Dalıp giden gözlerini birkaç kere kırıp kendine geldi, aklı Hamza'da olsa da devam etti konuşmaya: "Bir daha diyorum, ne zaman karşılaşsınız acep?"

Muhabbet böyle devam etti, bazı şeyler düzene giriyordu.

"Görgülü Murat."

Odanın ortasında dolanarak elindeki küçük ot parçasını çevirip duruyordu Hamza, hem düşünceli hem de gergindi.

"Hamza Nezihi..." dedi adam bitkinlikle fakat sinir bozucu bir alayla. "Karın elinden gidecek diye köyü ayağa kaldırmışsın, milleti sürmüşsün. Kulağıma geldi her şey. Tabii, bunca zaman kimseyi bulamayıp karısız kalınca..."

Alayla gülen bu kez Hamza oldu, esasında Hasret'i bu adamla konuşmak istemiyordu. Yine de iki çift kelam edecekti. "Şu zamana kadar bana yetişmek için, elimdekini almak için, sevdiğimi çalmak için çabaladın. Hangisini becerebildin?" Başını salladı iki yana sorgular gibi. "Neredesin şimdi?"

“Az daha uzağa gitsen yahut sahiden ölsen, Hamza... Karın yamacımda duruyor olurdu, biliyorsun.”

Elindeki otu iki parmağının arasında ezerek kopardı Hamza, bir tarafı da kuru olmalıydı ki avucunda parçalandı.

Bilmiyordu. Bilmezdi. Bu bilinecek bir şey değildi çünkü Hasret öyle şey yapmazdı.

“İnsan ölüme yanaşınca...” dedi ağır ağır odada iki adım atarak, duraksayıp Görgülü’nün gözlerine baktı. “Dünyadan koparmış. Doğruyla yanlış ayırt edemezmiş.”

“Sen daha iyi bilirsin o işi, Hamza. Kaç gün ölümün koynunda uyudun sonuçta.”

Güldü yine Hamza, gözlerinde bir parıltı olsa da aslında olabildiğine öfkeli ve gergindi, aniden konuştu: “Oğlun varmış, Murat.”

Bir anda ortalık buz kesti. Görgülü kendini tutamadan ciddileşti, Hamza da bilginin doğruluğunu onaylamış oldu böylece. Dudaklarının bir kenarını aşağı bükerek *vay be* der gibi bir ifade takındı. “Başta inanmadım ama doğru demek. Köşe bucak saklıyormuşsun ama yakında yerini buluruz.”

“Hamza...”

“Adı sanı nedir, hiç haberimiz de olmadı. Hem anası kim, onu da öğreniriz. Bu kadar gizliyse mühim biridir belki. Ha, önceden haberimiz olsaydı altınımızı takip *hayırlı olsun* derdik.”

“Hamza.”

“Bir getirelim köye, sizinkilerin haberi var mı bundan?”

“Ben, senin çocuğun olsa elimi sürmezdim!”

Sinirle eğilerek Murat’ın boynunu sıkıp oturduğu sandalyeyle birlikte arkasındaki duvara çarptı Hamza. Yüzü hiddetli, eli Murat’ın nefesini kesmek ister gibi kuvvetliydi. “Sen benim karıma meylettin, Murat. Evladına mı bulaşmayacaksın? Beni güldürme.”

Nefes almaya çalışsa da nafiyleydi, Hamza’nın gözlerinin içine bakabildi o yüzden sadece.

Tam soluğunu biteceği anda bıraktı adamı, sandalyesinin koluna ellerini yaslayarak baktı yüzü gözü çökmüş Murat’a. “Bir çizgi vardı

aramızda. Onca kaşınmana rağmen seni vurmadıysam, o çizgiyi geçmediysem saygımdandı. *Onca insanın ekmek kapısı, milletin çoluğu çocuğu doyacak, bir anlık öfkeyle şu adamı mezara sokmayayım*, dedim. Senin yaptığın neydi, Murat?”

Nefesini düzene sokmaya çalışarak öksürdü Murat. Kirlenmiş sarı saçları yüzüne düşüyor, o aydınlık ifadesinden eser kalmıyordu.

“Benim karımı çalmaya çalıştın,” dedi Hamza, sesi öfkenin ötesinde bir sakinlik ve hayretle çıkıyordu. “Sen benim sevdiğim, evlendiğim kadını benden almaya çalıştın. Alamayınca da beni vurdun, Murat. Âcizliğini görüyor musun?”

Murat tek laf etmiyordu. Ortamdaki sessizlik bir zaman sürdü, esasında tam olarak nerede olduğunu bile bilmiyordu.

“Tanışalım oğlunla,” dedi sonra Hamza. “Sen de son bir kez gör dünya gözüyle. Daha göremezsin.”

“Babamız niye gelmedi daha ya? Sen de bekliyorsun, değil mi kız? Ay kız diyorum da oğlan olursan ne olacak bakalım, çok kızma bana çıkınca.”

Pencerenin önüne tekrar gidip iki üç ışığın anca aydınlattığı karanlık sokağa baktı. “Hava da kararalı ne kadar oldu, gelirse eve almalıyım biz bunu. Haber de vermiyor.”

Oflaya poflaya odasına gidip giydiği güzel gecelikleri çıkardı ve az daha kalınını giydi, kocaya güzel görünmek isterken çekirdeği üşütmeye gerek yoktu. Saçlarını taradı uzun uzun, sonra örmeye çalıştı ama düz örgü değildi, balıksırtı örgüyü denedi. Pek güzel olmayınca geri çözüp birkaç tel olan perçeminin gerisinden ikişer tane ince örgü yaptı. “Ay, güzel oldu böyle de. Kızcağızım olursa örerim saçlarını. Oğlan olursa da tararım sürekli.”

Birkaç koku sürünecek oldu fakat kokular pek bir ağır geliyordu burnuna, o yüzden ilk şişeyi aldığı gibi yerine bıraktı.

Ayaklanıp evi gezdi, odaları tek tek inceledi. Yatak odasından başka dört beş oda daha vardı. Çekirdeğin odası olarak kendilerine

en yakın olanı seçti. Doğduktan sonra kendi yanlarında olurdu ama koskoca evde odasız mı olacaktı çocuk!

“Olmaz tabii. Güzelce dizeriz burayı.”

Biraz dönüp dolaştı odada, güzel bir halı düşündü; sonra da bir beşik, oyuncaklar, yumuşak minderler... Gözleri parıldaya parıldaya ne kadar olduğunu bilmediği kadar vakit geçirdi odada. Zar zor çıkabildi yüzünde temiz bir gülüşle.

“Hamza da gelmedi daha. Nerede ki bu adam? Cemşit de yok ki ortalıkta peşine göndersem. Ama belki yanındadır.”

Canı biraz daha sıkıldı, gidip Memo’nun getirdiği derslere çalıştı. Çekirdeği daha karnındayken okuma yazmayı sökmeliydi, o doğduktan sonra fırsat bulamazdı.

“İki yaşına kadar hiç yanından ayrılamam, sonra bir tane daha olur nasipse.” Birkaç kâğıt çıkardı, öğrendiği harfleri aklında kaldığı kadarıyla yazdı kalemi düzgün tutmaya çalışarak. “Memo gibi yıldız peşinde koşmasın evladım, ben ona öğretirim güzelce. Hoş, öğretmen kızlara veriyordu kurdele. Oğlan olursa söylerim, ona da verir.”

Biraz da buna takıldı ders çalışırken, sonra öğretmenin neden kızlara kurdele verdiğini düşündü, birkaç parçayı birleştirip küçük bir aydınlanma yaşadı. Kızlar akıllıydı, akıllı olduklarını da anaları babaları görsün diye kurdele veriyordu onlara. Görsünler ve kızları okula göndermeye devam etsinler diye. Öğretmeni takdir etti içten içe Hasret. Ama biraz da oğlanlara kurdele verse ölür müydü? Memo üzülüyordu.

Dersini bile bitirdi o akşam Hasret. Güneş battıktan sonra artık iki canlı olduğu için Hamza’yı bekleyemeyip yemek yemiş, sonra bir de *kocamla yiyemedim*, deyip üzülmüştü. Ama Hamza o kadar geç geliyordu ki ikinci akşam yemeğini onunla yiyebilirdi.

“Ne akşam yemeği ya?” dedi huysuz huysuz. “Adam eve gelmiyor. Az daha gelme de ben seni alıyor muyum o kapıdan!”

Kendi kendine söylenip durdu fakat küçük öfkesinin yanında hep bir tedirginlik vardı. Ya kötü bir haber gelir de bu kez Hamza’yı sahiden kaybederse diye korkuyordu. Artık tek kişi de değildi Hamza’nın ardında bırakacağı ailesi.

Mutlağa inip bir şeyler daha yedi Hasret, iştahı açıktı ama yediğinden de zerre keyif alamıyordu. Masaya pıt diye düşen gözyaşıyla anladı ağladığını. Tedirgindi ama bir şey olsa Cemşit gelmez miydi haber vermeye? O değilse köyün tellalı esmer çocuk dolanıp dururdu her yerde. Gecesi gündüzü yoktu onun.

Biraz daha vakit geçince evin dış kapısından bir ses geldi. Hasret gözü kulağı orada olduğundan hızla ayaklandı. Küçük bir delik vardı geleni gözlemek için, hemen oradan baktı tek gözüyle. Hamza'ydı gelen. Bu saatte gelirse Hasret'in aklına ya bir işe karışmış olduğu ya da sarhoş olduğu gelirdi. Eğer sarhoşsa onu bir ay yanına yanaştırmazdı.

Sessiz ve özenli bir şekilde dış kapıyı kapattı Hamza, bahçede iki üç adım atmasıyla iki yavru kedi ince sesleriyle miyavlayarak adamın ayaklarına dolandı.

"Şşt, çok bağıрма," diye sessiz sedasız konuştu Hamza, eğilip kedilerin başlarını okşadı. "Bizimkiler uyuyordur."

Hasret dudağını ısırdı kapının öbür tarafından, sesine ve hareketlerine bakılırsa sarhoş değildi. Ama Hasret'in onsuz uyuyacağını düşünüyordu, demek ki aklı tam yerinde de değildi.

Kedileri biraz sevip kapıya yöneldi Hamza, Hasret onun anahtarı şingirdatmamaya çalışarak yaklaştığını görünce kapının koluna bastı sertçe, çok azıcık araladı yüzünün yarısı görünecek kadar. Hamza şaşkıındı, Hasret sinirli. Biraz bakıştılar öylece.

"Sabah gelseydin Hamza, yorduk seni böyle."

"Yavrum, uyumadın mı sen?"

Dişlerini sıktı Hasret. "Uyudum, rüya bile görüyorum. Anca orada geliyorsun."

Elini uzatıp kapıyı aralamak istedi Hamza ama Hasret izin vermedi. Bir adamın eline baktı ters ters, bir de yüzüne. "Neredeydin sen?"

Hamza derin bir nefes verdi, sıkkın değil de sıkıntılıydı. Belli ki bazı olaylar olmuştu ama niye Hasret'e geç geleceğine dair haber verilmiyordu?

"İçeri geçeyim de anlatayım mı?"

“Yoo, almıyorum bu gece seni eve. Gecikmeden önce haber verseydin, nereden geliyorsun?”

“Görgülü’nün yanından.”

Bir duraksadı Hasret, yutkundu, parmağıyla kapının köşesini eşeledi. “Allah muhabbetinizi artırsın, ben hariç herkesle yan yanasın maşallah.”

“Hasret’im...”

Öyle tuhaf ve yorgun bir tonda adını deyince kapıyı sonuna kadar açtı ama bu kez de kollarını göğsünün altında dolamış, sitemle bakıyordu. “Yahu sen hiç mi demiyorsun benim karım var, beni merak eder, arayıp sorar, bensiz uyuyamaz, beni bekler gecelere kadar diye? Bir de uyurmuşum, kim nereye uyuyor ya?”

Hamza açılan kapıdan içeri girip ardından kapattı hızlıca, Hasret’in sözlerini onun gözlerinin içine baka baka dinledi. “Site-minde haklısın, yavrum ama haber etmeye fırsat olmadı. Üşüdün mü sen? Kalın giymişsin. Yoksa ateşi mi yakamadın?”

“Yakamadım değil, yakmadım. Gereği yoktu.”

“Yemek yedin mi bari, Hasret?”

Yandan yandan baktı Hasret, az vicdan azabının zararı olmazdı. “Yemedim, seni bekledim hep. *Şimdi gelir, şimdi gelir* derken bu saate kadar aç durduk.”

Hamza’nın hayretle bakmasıyla gülecek oldu ama biraz hesap sormak istiyordu. Bir sevgili olarak değil de eş olarak konuşmak daha hoştu.

“Gel Hasret.” Üstünü başını değiştirmeden Hasret’i elinden tuttuğu gibi mutfığa yöneldi Hamza, bir de söylendi: “Bir de bekledim diyor.”

Gidip baktı ne var ne yok diye, Hasret’in vazgeçilmezi bulgur pilavı ve iki üç çeşit üzerinden yendiği belli olan yemek görünce rahat bir nefes aldı. “Sen niye korkutuyorsun beni?”

Hasret omuz silkti rahatça. “Ben iki saattir korkuyorum, sen daha iki dakikadır korkuyorsun. Ödeşemedik bile.”

“Ödeşemedik bile?”

Hamza'nın ağır ağır üzerine yürümesiyle geriledi, sırtı duvara çarpana kadar yürüdü, çarpınca da hafiften telaşlı bir soluk aldı Hasret. "Üste çıkmaya çalışma."

"Çalışmıyorum, Hasret." Ellerini Hasret'in iki yanından duvara yasladı, yüzüne doğru yaklaştı iyice. "Seni üstte daha çok severim."

"Hih! Seni var ya!"

"Hım, beni var ya?"

Yutkundu Hasret, Hamza'nın *alıcı* diyeceği bu bakışları altında sabit durmak çok zordu, kıvrınmamak için kendini tutuyordu. "Kızgının sana."

"Nasıl affettiririm kendimi?"

"Affettiremezsin! Böyle akşamları eve geç geleceksen..." Duraksadı Hasret, bir anlığına *bırakırım seni, giderim yoluma* diye devam edecek oldu ama dili varmadı oralara. Hamza'yı bırakmak kolay mıydı? "Küseriz sana, daha da hiç yanaşmayız."

"İkiniz de?"

"Tabii ikimiz de. Benden ayrı yere gidebiliyor mu çocuk?"

Güldü Hamza, yaklaştı da yaklaştı karısına. "Yanaşma bana Hamza, git de karnını doyurup yat. Bir ay ilişme yanıma."

Hiç yanıt vermeden avına yaklaşır gibi biraz daha yaklaştı Hamza, Hasret onun bu bakışlarını pek beğenirdi, sonrasında ne olduğunu da çok iyi bilirdi. Ama şimdi olmazdı, bir küsüp barışmak gerekiyordu önce.

"Hamza, gelmesene."

Yine de geldi Hamza, o fazla yaklaşınca Hasret daha da yaslandı duvara. Bir mesafeden sonra küslüğü unuttuğu için yaklaşsın istemiyordu esasında.

Dudakları arasında milim mesafe kaldı, öpecek diye bekledi Hasret. Ama beklediği olmadı bir süre, Hamza'nın kocaman eli oldukça sahiplenici bir şekilde karnına yerleşti, Hasret mecburen avuç içlerini duvara yasladı. Kim üşüyordu, niye üşümüştü, hepsini unuttu.

Gözleri gözlerindeydi, eli ise henüz çıkıntısı bile doğru düzgün belli olmayan karnında. Baskısı çok olmasa da yoğundu. İlk kez bu

kadar derin hissediyordu Hasret bağlarını. Hamza'nın çekirdeği sahiplenişini ve şefkatini, kendisine olan tutkusunu ve sevgisini. Bir koca ve artık baba oluşunu...

Yutkundu, bir de mecburen tekrar âşık oldu kocasına.

“Bensiz üşümüştün, Hasret.”

Yine yutkundu Hasret. “Ama iyi baktım bizimkine.”

“Ona şüphem yok.” Burnunu Hasret'in burnuna sürttü, sesi kısıldı, biraz da mahrem bir tona dönüştü. “İçin sıcaktır zaten.”

Yine yutkundu Hasret. “Öyle deme, öfkeliyim sana.”

Karnındaki eli hareketlendi, şefkatle okşadı tenini. Ardından sanki yetmezmiş gibi kalın pijamasının altına girdi, sıcacık eli karısının sıcak teninde dolaştı.

Hasret birazdan Hamza'nın kollarına doğru eriyecekti.

Erimese de ona doğru meyillenip yaslandı, beli de kocası tarafından hızla sarıldı. “Niye geç kaldın bu kadar, neler yaptın?”

Önce Hasret'in yüzüne doğru eğilip dudaklarını yumuşakça öptü Hamza, sonra bu yumuşaklık fazla yumuşak kaçmış gibi birkaç kez de sertçe öptü.

“Keyfimizi kaçırarak birçok şey olmuş,” dedi Hamza. O sırada Hasret tarafından elinden tutulup odalarına götürülmüştü, günün yorgunluğuyla yatağa uzanmışlardı.

“Haydi, anlat,” dedi sakince Hasret, içindeki merakı sesine yansıtmamaya çabalıyordu, başını çoktan Hamza'nın göğsüne yaslamıştı. “Ne konuştunuz onunla?”

Hasret'in sırtına dağılan saçlarıyla oynarken gözlerini tavana dikti Hamza. “Oğlu varmış Murat'ın.”

Hasret şaşkınca başını kaldırıp baktı, sonra niye şaşırdığına şaşıırıp geri yaslandı göğsüne. “Evli miydi bu adam?”

“Değil. Çocuğun anası kim, bilmiyoruz.”

“Bunun anası, babası biliyor mu?”

“Onlar da bilmez. Bulduk çocuğu, getireceğiz. Bilseler o kadar kolay olmazdı, Hasret.”

Tedirgin oldu Hasret, o adamdan ne hayır gelmişti de oğlundan gelecekti? Hoş, küçük bir çocuk olmalıydı ama yine de yılanın büyüğü, küçüğü olmazdı. Bir anlığına çok acımasız geldi bu düşüncesi, küçücük çocuğun ne günahı olacaktı?

“Getirmesiniz keşke Hamza, dursun durduğu yerde.”

Hamza biraz sessiz kaldı. “Gelsin de babasını son kez görsün, gülüm. Daha göremeyecek.”

Çocuğun babasını son kez göreceğine takılmadı Hasret, Çakır gelinden kendisine ne kadar hayır geldiyse Murat’tan da oğluna ancak o kadar gelirdi. Ailesi kesin çocuğa sahip çıkacak, yeni bir Murat yetiştirecekti. Ama eskisi kadar güçlü değildi Görgülüler.

Bilmiyordu Hasret. Hiçbir şeyden emin değildi.

Uzun bir sessizlik oldu. “Başka neler oldu?”

“Çok mühim şeyler değil,” dedi Hamza. Ama canı elbet sıkılmıştı.

Eskiden beri tanıdık olan kuyumcu, nikâhlarından sonra Hasret’in boynuna yaptırdığı altınları yokluğunda Görgülü’ye satmıştı. Hepsinin parasını ödemiş olmasına rağmen işin parasında değildi Hamza, o kuyumcu kendisinin vurulduğunu ve Murat’ın Hasret’e yanaşmak istediğini bile bile o altınları satmıştı. Bunun ne anlama geldiğini bile bile. O da artık iş yapamazdı buralarda.

Hasret’e mihr verdiği kabak tarlasının eski sahibi olan kardeşler, yokluğunu fırsat bilip tarlayı tekrar sürdürmüştü. O işi bugün halletmişti Hamza, onlar da artık yaşanamazdı buralara. Yarın Hasret’in o çok sevdiği parmağını tekrar bir evraka basması gerekecekti. Böylece kimse bir şeyin üzerine konamayacak, kocasının yokluğunda bile Hasret zorluk çekmeyecekti.

Artık resmiyette de mülk sahibi olacaktı Hasret. Yine de canını sıkıyordu insanların bu denli fırsat kollaması.

“Yarın muhtara gitmek lazım, Hasret,” dedi sakince Hamza, karısının sağ elini tutup parmaklarını okşadı. “Parmak basacaksın yine.”

“Yine mi evleneceğiz?”

Güldü Hamza, genç kızın elini dudaklarına yaklaştırıp öptü yumuşakça. “Yok gülüm, bu kez tarla için.”

Hasret hangi tarla olduğunu biraz düşündükten sonra Hamza'nın göğsünün üzerinde duran başını aşağı yukarı salladı yavaşça. Yorgun bir şekilde sarmaş dolaş uzandılar bir süre. Hasret aklına takılanları bir bir soruyordu.

“Şerife’yle de konuşacağım. Yanına mı gitsem yoksa yanıma mı çağırısam, Hamza?”

“Yanına çağır, gülüm.”

Yine başını salladı Hasret, Hamza yutkunup düşünceli düşünceli durdu. Hasret’in ne düşüneceğini merak ederek aklını kurcalayan mevzuyu dillendirdi:

“Bugün Cemşit’in babası yanıma geldi.”

Hasret’in saçlarını okşadı sakince, onun duraksamasından kendisini dinlediğini anladı. “Cemşit’in haberi yok. Öyle sohbet ettik biraz, babamdan önce bana gelmiş. Dedi ki...”

Hasret biraz doğrulttu başını, merakla baktı. “Ne dedi?”

“Şerife’yle bizim oğlanı bir düşün, dedi.”

12. Bölüm

Yatak odasının kapısında ahşap pervaza doğru başarısız birkaç atlayış yapan yavru kediye gözünün kıyısıyla küçük bir bakış attı Hasret. Gözleri onda; elleri elbisenin önündeki küçük, kırmızı düğmelerdeydi. Aklı ise her zamanki gibi bambaşka diyarlarda.

Bir yanı Şerife'yi, bir yanı Cemşit'i, bir yanı Görgülü tarafını, diğer yanıysa birazdan gidip imza atacağı mühim evrakları düşünüyordu. Yine kendine pek yer kalmamıştı esasında.

Okumayı neredeyse sökmüş fakat yazmakta çokça zorluk yaşıyordu. O da muhtemelen vaktinde öğrenmediğinden, eli yatkın olmadığından. Kalem tutarken eli titriyordu ama onu da hallederdi.

Hanım hanımcık giyinmiş, saçlarını tarayıp ensesinde bağlamış, başına da önden biraz açıklık bırakarak küçük bir eşarp takmıştı. Kimse görmese de kulaklarında kırmızı bir çift küpe duruyordu.

İki adımda aynanın karşısına geçip kendine baktı, derince soluk aldı. Sakinleşmesi gerekiyordu. "İmza atacağım sadece, imza atacağım ve bitecek." Biraz daha nefeslendi. "Okuyacağım. İçimden daha hızlı okuyorum zaten. İki dakikada biter, çok da bir şey yazmıyordur."

Hamza'yla birkaç gün önce konuştukları bir meseleydi bu. Hasret'in mihr olarak aldığı o kabak tarlasının tapusu muhtarlıkta tamamen üzerine geçirilecekti. Esasında iki gün önce gitmesi gerekiyordu bu imzaya. Fakat o arsanın üzerine ev yaptırmak için bir evrak gerekiyordu; onun çıkması birkaç gün sürdüğünden hemen gitmemiş, biraz beklemişti Hasret. Nihayetinde imza atacaktı.

"Artık parmak basmak yok," dedi eteğini çekiştirerek. "Hamza imza atıyor, ben de atarım."

Önceki akşamdan beri Hamza'yla nasıl imza atılacağını çalışıyordu, orada şaşırmasa çok da güzel yapardı.

Ayakkabılarını giydi, kediye tutup kucağına alarak bahçeye indirdi, evin kapısını kilitleyerek çıktı. Son birkaç günde çok değişiklik olmuştu. Bugün yarın Memo'nun annesi evde işe başlayacaktı.

Hasret artık çekirdekli olduğundan ve hamileliğinde aksaklık olacaksa da Hamza her zaman evde olmadığından böyle bir durum yararlı olur diye düşünmüştü. Bir yerlerde düşüp kalırsa evde yalnız olmaması yararınaydı.

Eve aslında analı kızlı iki kişi gelecekti, Hamza en başında öyle demişti. Ama Mediha'yla arası bozulunca o iş de yatmıştı, duyduğu kadarıyla gelecek olanlar onun çalışanlarıydı.

"Adı batasıc!" diye söylendi ağzının içinde. Hamza'yı evlat yerine koymuyordu bu kadın. Hasret de durdukça bileniyordu.

Sadece o da değildi başlarındaki mesele, Hamza'nın dedesi herkese duyura duyura *Hamza'nın düğününe gelmem*, demişti. Hasret onu pek umursamıyordu zaten, yine de Hamza için büyük bir darbe olur da üzülür diye düşünmüştü.

Fakat Hamza gayet rahat bir şekilde, "Ankara'daki tanıdıkları çağırmayacaktım aslında düğüne, gereksiz kalabalık..." diyerek lafa girmiş, ardından da konuyu Hasret'in anlayacağı şekilde bağlamıştı. "Ama sırf dedemin o lafını yiyip yuttuğunu görmek için çağıracağım hepsini. İsterse gelsin."

Son lafını söyleyiş tarzından gelmeye mecburmuş gibi bir anlam çıkıyordu, Hasret pek karışmazdı onun işine. Artık Ankara'dan kimler gelecekse Hanif'i düğüne getirecek kadar mühim olmalıydı. Neyse ki bunlar Hasret'i ilgilendiren detaylar değildi.

Gelinliğini iki arada bir derede seçmiş, beğendiği dantelleri eklettirmek için terziye geri göndermişti. Düğün köy meydanında olacaktı, Hamza'yla sabah münasebetlerinden sonra uzun uzadıya dinlenip detayları konuşuyorlardı.

Kendisi ne kadar heyecanlıysa Hamza bir o kadar sakindi. Onun sevinme şeklinin dudağının kıyısını hafiften kıvırmak, kendisini parlak gözlerle ve hatta belki de sinsice izlemek olduğunu bilecek

kadar tanıyordu. Tabii, dayanamadığı anlarda yaklaşıp hırsıyla öptüğü de oluyordu. Bu hâli hoşuna gidiyordu.

Düşüncelerinden sıyrılıp etrafına bakındı Hasret; öğle sıcağı biraz durulmuş, hava bulutlanmıştı. İki ev daha geçtikten sonra toprak yolda adımlarına dikkat ede ede muhtarlığa vardı.

Etrafa baktı, tek tük insan ancak vardı. Aklında kaldığı kadarıyla kahve ilerideydi, Hamza'ya görünmeden girmek de istemiyordu. Dünden beri yanında gelmesin diye ısrar edip zor bela ikna ettiği adam şimdi ortalıkta yoktu. Kovarken bazen ayarı kaçırıyordu Hasret, acaba fazla mı kovmuştu?

“Ama o bakınca güzel imza atamıyorum ki,” dedi kendi kendine, sahiden de Hamza bakınca telaşlanıyordu.

“Nerede yahu bu adam, karısı gelecek diye bekler insan. Bir alıştıramadım kendimi karşılatmaya.”

Somurtarak yolun karşı tarafına geçip muhtarlığın kapısına yanaştı. Tekrar baktı sağma soluna, sonra ileride gördü Hamza'yı.

“Ay, oradaymış ya!”

Yüzü güldü birdenbire, çok da olmasın diye dudağını birbirine bastırdı. Hamza bir binanın taş duvarına yaslanmış, elinde sigarasıyla karşısındaki adamlarla konuşuyordu. Karısını görünce kesti adamlarla konuşmayı, uzun uzadıya Hasret'e baktı.

Öyle bakmak da âdetiydi işte. Gözünü çekmeden, yanındakileri önemsemeden süzüyordu.

Muhtarın kapısında olmasaydı Hasret de ona bir güzellik yapardı. Düzgünce durup yutkundu. Bir cesaret küçük binanın kapısını açıp girdi içeri.

Karşılama yeri gibi bir yerdi, bir masa ve boş sandalye vardı. Masanın üzerinde de birkaç parça kâğıt. İmzalayacağı şey burada değildi kesin.

Yutkundu, terleyen ellerini eteğine sürttü. Hamza olmadan ilk gelişi, kendi başına ilk kez bir şeyler yapışıydı. Kapının sol tarafında yazan yazıyı heceleyerek okudu yavaşça, odanın doğru olduğunu teyit ederek yaklaşıp üç kez tıklattı.

Öğretmen böyle yapıyordu.

Önce ses gelmedi içeriden, Hasret tam bir kez daha tıklatacakken şaşkın bir ses duyuldu: “Gel.”

“Allah’ım, yardım et,” diye fısıldadı kendi kendine, sonra sanki her gün buralarda dolanırmış gibi bir havayla açtı kapıyı.

Yaşlıca bir adamdı içerideki, merakla gelecek kişiye bakıyordu. Kendisini gördüğü gibi merakı dindi, oturduğu yerden kalktı, kafasındaki kasketi çıkarıp azıcık kalmış saçlarını düzelterek geri taktı, sonra gülüp konuştu: “Hasret kızım, hoş geldin.” Eliyle koltuklardan birini gösterdi sonra. “Buyur otur, ben de seni bekliyordum.”

Hamza geleceğini haber etmişti, nezaketle gülümsedi Hasret. “Hoş buldum.” Yutkundü, ne diyeceğini bilemeyerek durdu. Neyse ki muhtar olacak adam çokça konuşkandı.

“Vallahi onca badireler atlattınız, şükür çıktınız düzlüğe,” diye başladı adam. Hasret’e hemen bir çay, yanına da tatlı getirtti. Hasret fazla kalmayacağını söylese de nafileydi.

Muhtar, Görgülü Murat’ı zaten pek sevmezdi. Ne yapsa jandarma geldiğinden illallah etmişti. Hamza iyi adamdı, köye ne yapılacak olsa aracı olup işleri yoluna koyuyordu. Buralarda kadın kısmına pek tarla verilmezdi, o yüzden biraz şaşırırsa da diyecek lafı yoktu. Demek bundan sonra böyle şeyler de olacaktı. Üstelik muhtar ilk resmî nikâh yapanlardandı, şimdilerde Hasret’ten sonra herkes yaptırıyordu ama ilki muhtardı işte.

Adam az daha konuşursa Hasret olduğu yerde uyuyacaktı.

Sonunda evraklar çıktı ortalığa, Hasret kâğıdı ve kalemi alıp müthiş bir heyecanla okudu. Adını yazdı ellerinin titremesini engellemeye çalışarak, ardından soyadını yazdı. İkisi de güzel olmuştu. *Kesin imzada bir şeyleri yamuk yapacağım*, diye diye imzasını da attı.

Kalemi kaldırdı kâğıdın üzerinden, bir de inceledi imzasını. Güzel olmuştu.

Yutkunarak başını kaldırdı, muhtar elinde mürekkep kutusuyla şaşkınca duruyordu. “Ha, imza mı attın, kızım?”

“İmza attım.”

Birkaç dakika sonra küçük binanın kapısından heyecanı biraz olsun yatışmış şekilde çıkıyordu Hasret. Muhtar da ardından şaşkınca dudaklarını aşağı kıvrarak bakıyordu.

Hasret kocasıyla biraz olsun konuşmak isteyerek evin aksi yönüne, adamın durduğu yere doğru yürüdü. Öyle uzaktan bir kez göz göze gelince Hamza adamlara dönüp bir şeyler söyledi, sonra dağıldı hepsi.

Adımlarını hızlandırdı Hasret, Hamza da duramaz gibi üç beş adım attığında ortada buluştular.

“Hasret.”

Gülerek dudağını ısırdı Hasret, gözleri heyecan doluydu. “Hım?”

Hamza’nın da bakışları bir değişti, gülümser bir hâl aldı. “Hallettin mi?”

“Hallettim, elimden kaçır mı?”

“Kaçmaz tabii. Ama az daha dursan gelecektim.”

“Ay çok konuşuyor adam, iki saat köyde olup biteni anlattı. Topal Hasan’ın koyunlarına kadar biliyorum artık.”

Hamza güldü başını iki yana sallayarak, Hasret devam etti: “Hamza ya...”

“Söyle, gülüm.”

“Ben şeye gidecektim, Şerife’nin yanına. Öyle konuşmaya falan değil, bir göreyim diye.”

Mediha’nın yaptığından sonra merak ediyordu Şerife’yi, bir de Cemşit konusunda ağzını aramaktı niyeti. Tabii, bunu Hamza’ya hemen diyemezdi. Kocasını çok kararsızdı bu konuda. *Olsa iyi olur, olmasa da iyi olur*, diyordu.

Önceden olsa Şerife’nin evlenmesine hiç sıcak bakmazdı fakat her şey Haşim’in aklına düşecek küçük bir kurda kalsın da istemiyordu.

Cemşit iyiydi. Hoşgörülü, neredeyse sakın, yeri gelince muzip... Tipi de düzgündü.

Her şeyden önemlisi istendiği zaman müdahale edilebilecek kadar yakındı Hamza’ya. Bu evlenecek aday olmak için en büyük etkendi Hamza için. Şerife haber alınamayacak, sesi duyulamayacak kadar uzakta olmamalıydı. Hasret de buna katılıyordu, Cemşit için bir

engel bulunmuyorsa Şerife'nin âşık olması biraz da kolaydı. Hasret bu konuya müdahale edebilirdi.

"Hanif Ağa evde değildir bu saatlerde. Git gülüm, bir bak." Lafi bitince Hasret'in gözlerine uzun uzun baktı Hamza. Etrafta kim var, kim yok bir bakınıp yaklaştı bir adım. Genç kızı çenesinden azıcık tutup okşadı tenini. "Benim de biraz işim var."

"Akşama geç mi kalacaksın?"

Biraz ortalık yer olsa da az daha yanaştı Hamza. "Sitem edeceğin kadar kalmam."

"Ya, o zaman ben Gülhanım'ın yanına da uğrayayım. Sen dönerken beni alırsın."

Gözlerini açıp kapattı Hamza, bu onayladığının bir göstergesiydi. Parmak uçları Hasret'in çenesinden ayrıldı, yanağını okşadı yavaşça. "Bizimki ne âlemde?"

Hasret çekirdeğini duyunca azıcık salındı olduğu yerde. "Ne yapsın, öyle sessiz sedasız düğünümüzü bekliyor. Ondan sonra çıkacakmış ortalığa."

"Çıksın bakalım. Dikkatli git, biliyorsun zaten evi."

"Biliyorum."

Biraz daha bakıştılar sessizce, çekirdekleri olduğundan beri ayrı bir hava vardı sanki aralarında. Hasret'e sorsan bu bakışmalara *do-kunmadan sevişmek* derdi, hissettirdiği tam olarak buydu. Hamza hiç çaba harcamadan kalbinin orta yerine *seni seviyorum* lafını bırakıp gidiyordu böyle. Sessiz, sözsüz, temassız bir şekilde.

Ayrılacakları zaman Hamza çenesinden küçük bir makas aldı. "Öptüm say," dedi yavaşça. "Dudağından."

Hasret sahiden ortalık yerde öpülmüş gibi kızardı, içindeki yumuşak hislere tezat fısıldadı gülerek: "Sapık ya."

Onlar aralarında konuşup bir türlü ayrılamazken Muhtar kahveye geçip oturmuş, olanı biteni adamlara anlatıyordu.

"Vallahi imza attı, parmak basmadı!"

Sonra devam etti aynı perdeden: "Kapıyı da çaldı, bu köyde onca adam var da şu kız kadar terbiyeli yok vallahi!"

Adamın biri homurdandı, kendileri bile imza atmıyordu da şuncacık kız mı imza atacaktı? Basıp parmağını geçseydi, kadın kısmıydı nihayetinde.

“Atmıştır yahu, ben inanırım.” dedi bir başkası. “Hamza kızın üstüne tarla yaptı da imza mı attırmayacak? Peh!” Gerindi biraz oturduğu yerde, kendi karısının Hamza’nın karısından ne eksigi vardı? “Hem nikâhsa nikâh, tarlaysa tarla. Ben de kıydım resmî nikâhı, yaparım tarlanın birini de karının üstüne! Ne varmış?”

Biri daha onayladı, sonuçta kaç çocuğunun anasıydı!

Ama şimdi tarlayı karının üstüne yaparsa kapı dışarı edilme ihtimali de vardı. Diğerlerini bilmezdi de kendi hanımı biraz aksiydi.

“Düğün de yapacaklarmış on güne.”

“On güne mi?”

“Hee. Tebrik bastırıyorlar, yarına gelecekmiş. Yarısını buraya, yarısını vekillere ve tanıdıklara dağıtacaklarmış.”

Adamlar dikleşti azıcık. Hangi vekillerdi, kimler gelecekti derken bir ton iş çıkmıştı yine. Herkes duyduğunu serdi ortaya.

“Köyün araba yolu yapılacakmış düğüne kadar. Dükkânlar, evler düzelecekmiş. Meydana taş sereceklermiş, üç araba jandarma da ne olur ne olmaz diye düğünde nöbet tutacakmış.”

“Kalabalık olacak o zaman?”

“Hem de ne kalabalık, üç matbaa basıyormuş tebrikleri. Kaç aşçı bulmuşlar, valla şenlik gibi olacak düğün.”

Biraz bu mevzu üzerine yorum yaptılar, en son biri sordu ortaya gergince: “Görgülü Murat ne âlemde ki? Çat diye çıkmasın düğün günü.”

Bazıları da gerildi bu sözle, Adnan da buralarda olduğundan kim vurduya gitmek olasıydı.

“Ben diyeyim size, Hamza onun defterini dürmüştür. Aha, yazdım buraya.” Parmağına tükürdü, o parmağını bir de masaya sürdü. “Görürsünüz.”

Üç gün geçti o günün üzerinden, Şerife'nin yanına gittiğinden beri dalgındı Hasret. Hamza bir sormuş, iki sormuş, üçüncüye anlattırmıştı.

O gün yolda Memo'yla karşılaşmıştı, sonra da biri sarı, biri kara olan iki çocuk gelmişti yanlarına. Hasret onlarla konuşa konuşa gitmişti Hanif'in evine doğru, tam onların sokağına girecekken de ağır aksak yürüyen adamı görüp duvar dibine sinmişlerdi.

Hanif'ti gelen, bir elini ceketinin içinde tutarak yavaş yavaş yürüyordu. Hasret bu anları sanki Hamza'ya da yaşatmak istermiş gibi detaylıca anlatmıştı.

Evin bahçe kapısında kadar takip etmişlerdi adamı, bir amaçları yoktu, Şerife'yi görmeye gitmişlerdi. Hasret'i şaşırtan olaylar ondan sonra olmuştu zaten. Hanif evin bahçesinden girince Şerife mutlulukla açmıştı kapıyı, adamın ayakkabısını çıkarmaya yardım etmişti. Sonra o adam da pek rastlanmayacak bir şefkatle başını okşamıştı.

O sırada Hasret ve yanındaki üç çocuk kafalarını üst üste dizerek kenardan onları seyrediyorlardı. Çokça gülünesi bir manzaraydı.

Ceketinin içindeki elini çıkarıp siyah bir şey uzatmıştı Hanif, Hasret bunun yavru bir kuş olduğunu Şerife eline alınca anlamıştı. Yakın olduklarından konuştuğu her şeyi duymuşlardı.

Şerife'ye kuşa bakması gerektiğini, ne yedirmesi gerektiğini, nasıl koruyacağını, evin etrafına kedi yaklaştırmamasını öğütlüyordu Hanif. Küçük bir kızı sorumluluk almaya alıştırmaktı esasında yaptığı, Hasret bunu anlayabiliyordu. Ama bunu yapanın Hanif olması garipti.

Bu Hamza'nın, rahmetli İsmail'in ve belki de Haşim'in yapabileceği bir hareketti. İnce bir düşünce ve iyilik yatıyordu altında. Zaten Hasret bir yerde Çakır gelinle aynı kefeye koymuştu o adamı; zalim, nedensiz yere kötü ve herkese aynı nefretle bakan biri gibiydi. Bu yüzden bunca şaşırmıştı.

Çakır gelinin bir çocuğu sevme ihtimali gibiydi Hanif'in Şerife'ye iyi davranması. Bir de Şerife'yle kendini kıyaslamıştı şu durumda. Bu adam tarafından kendisine kolayca iftira atılıp adı lekelenirken, kendi isteğiyle gidip pişman olarak ve ağabeyini vurdurarak dönen Şerife şefkatle karşılanıyordu.

Kocasına bunları anlatmıştı uzun uzun, ardından da “Belki de tüm mesele benim,” diye sonlandırmıştı lafını.

Yüzü biraz gülerken sorsan kimsenin verdiği yahut vermediği sevgiyle ilgilenmezdi Hasret. Tek başına olsa dahi muhtaç olmazdı kimseden gelecek bir damla suya. Fakat biraz tökezleyince dönüp bakıyordu geçmişe, kırılıp incindiklerini izledikçe de biraz daha tökezliyordu.

Hamza’nın fark ettiği kadarıyla bu hâlleri çekirdeğin varlığını öğrendikten sonra biraz daha yoğunlaşmıştı. Yaklaşan düğün bu meseleyi unutturuyordu neyse ki. Hasret’in gelinliği, düğün hazırlıkları, gelecek misafirlere kalacak yer derken akşam vakti gelip çatınca ancak birbirlerini görüyorlardı.

Ağrıyan başını biraz ovaladı Hamza, çare olmayacağını anlayınca bir sigara çıkardı. “Cemşit!”

Elinde büyük bir çantayla Cemşit geldi, o da koşturmaktan perişan olmuştu. “Buyur, ağabey.”

“Çıktı mı damatlık?”

Başını sallayıp elindeki çantayı gösterdi Cemşit, gözlerini üç gündür köyden gitmeyen Adnan ve takımına dikip baktı rahatsızca, Cevdet denen adam ortalıkta yoktu. Sıkınca Hamza’ya döndü.

Hamza saatine baktı, Hasret’in dediği vakte yaklaşıyordu. “Sen onu götür bizim eve, ondan sonra dinlenmeye git. Zaten çok da aciliyeti olan bir şey kalmadı.”

“Bir işim daha vardı, bunu vereyim bizimkiler götürsün...”

“Yok, Cemşit,” diyerek lafını kesti Hamza, rahatsız rahatsız baktı. “Sen götür. Hasret’in diyecekleri varmış, seni çağırıyordu.”

Biraz tuhaf bir bakışma geçti aralarında, Cemşit şaşkınca başını salladı, Hasret’in kendisiyle ne konuşacağı olurdu ki? Terziden gelecek bir şey mi vardı?

Sırtında Hamza’nın bakışlarını hissederek gitti onların evine doğru. Kendisi bir yandan evin büyük kapısına yaklaşırken karşı taraftan Şerife de yanında Memo’yla geliyordu.

Tüm olanlardan sonra onu gördüğüne şaşırsa da iyi olmasına sevinliyordu Cemşit, her şeyden önce niyete baktığından Şerife o kadar

da suçlu gelmiyordu gözüne. Üstelik Murat, Edip'i bile atlatmışken bu kızı kukla gibi oynatabilirdi.

Şerife saf bir gülüşle Memo'yla bir şeyler söyleyerek geldi, başını kaldırdığı gibi kendisini gördü. Gülüşünü topladı sonra, başını biraz eğdi, yavaşça selam verip evin kapısını çaldı.

Ondaki değişikliği fark ediyordu Cemşit, eski çocuksu neşesinin yerini daha oturmuş renkler alıyordu. Buna yorum yapmak da haddi olmadığından pek üzerine düşünmüyordu.

Hasret'in söyleyeceklerini merak ediyordu sadece. Hamza'nın bakışlarını hâlâ sırtında hissediyor, rahatsızca kıpırdanıp duruyordu.

Çok geçmeden evin kapısı açıldı, Hasret güler yüzle ve hiç bitmeyen coşkusuyla misafirlerine baktı. "Ay, nasıl denk geldiniz aynı anda?" diye neşeyle konuştu. "Birlikte mi geldiniz?" diye de sordu kapıyı ardına kadar açarken.

İlk Memo geçti içeri. "Kek kokuyor," deyip mutfığa doğru koşturmaya başladı. Onu pek kimse umursamıyordu.

"Yok yenge, ben ağamın yanından geliyorum. Takımı getirdim, nereye koyayım?"

"Ben alayım onu, Cemşit," diye uzandı Hasret ama eli boşa düştü.

"İki takım var, ağırdır. Yerini gösterirsen ben koyayım."

"Hı," dedi Hasret, aklından birkaç hinlik geçip gitti. "Şeye koy sen onu, bizim yatak odasının karşısındaki odaya..." Biraz havayı kokladı yalandan. "Ay, kek mi yandı! Şerife, sen gösteriver odayı. Üst kattaki."

Kapıyı hızlıca kapatıp mutfığa koşturdu Hasret, koşarken de dikkat ediyordu tabii. Kek çoktan fırından çıkmış, tepsisinde duruyordu.

"Memo, kesip vereyim, dur tırtıklama."

Yanaklarını dolduran kekle alttan alta baktı Memo, Hasret dayanamadan çocuğun saçlarını karıştırdı.

"Allah'ım, elin çocuğunu bu kadar seviyorsam kendiminkine neler yaparım ya!"

Bir gözü kapıda, bir gözü çocuğa ayırdığı kekteydi. “Bir ceket bırakacaksınız Allah için. Ne yapıyorlar ki yukarıda?”

“Hım?” Ağzı dolu doluyken konuştu Memo, Hasret dalgın dalgın saçını okşadı çocuğun.

Niyeti ikisinin de ağzını aramaktı, özellikle de Cemşit’in. Çok geçmeden Şerife de Cemşit de aşağı indi. Şerife, Memo’nun yanına geçip oturdu. Hasret bir ona bir buna bakayım derken adamın idamını bekler gibi kendisini beklediğini görünce Hamza’nın bir şeyler çıtlattığını anladı.

Bir de o kadar belli etmemesini tembihlemişti sabah. Tek laf etmeden buraya gönderecekti sadece. Hasret de zamanını ayarlayıp Şerife’yle yan yana getirecek, kimde ne hareket var diye bakacaktı. Bu işler zaten Hasret’ten sorulurdu.

Şerife’yi mutfakta bırakıp Cemşit’in yanına geçti. “Sağ ol Cemşit, koşturup duruyorsun kaç gündür, vallahi ne yapsak hakkın ödenmez.”

“Ne demek yenge, siz mutlu olun da gerisi mühim değil. Şey... Ağam benimle bir şey konuşacaksın dedi ydi de ondan durdum. Önemli bir mesele mi var?”

Hamza öyle mi demişti?

Biraz durup baktı Hasret. “Ha, evet, var da çok mühim değil. Ben şeyi soracaktım.” Sesini kısıp numaradan içeri baktı Hasret, sonra geri adama döndü. “Şerife nasıldı gelirken? Önceden de tanıyorsun ya, hâlinde bir değişiklik var mı?”

Cemşit biraz durdu, nasıl cevaplayacağını bilemedi. Elini yüzünü sıvazladı biraz, o da içeri baktı, burnunu kaşıdı. “Ben önceden pek konuşmazdım da... Ağam daha iyi bilir.”

“Ağanı bırak şimdi. O ağabeyi, anlamaz çok. Sen dışarıdan bakıyorsun. Nasıldı?”

Yüzünde kaşıyacak başka yeri olsa onu da kaşıyacaktı Cemşit. “Değişmiş biraz. Eskisi kadar gülmüyor tabii, öyle sesi taşırdı her yere.”

“Hım, sessizleşmiş yani?”

Kararsızca başını salladı Cemşit, aklının tüm gücünü zorluyordu işe yarar birkaç yorum yapabilmek için. “Sanki biraz da olgunlaşmış gibi. Az daha şeydi önceden...”

“Çocuk gibi mi?”

“Heh, ondan.” Elini sakalına götürüp kaşdı yine, Şerife’ye dair tüm anılarını kurcalıyordu. “Bir de pişman gibi... Ağamla gördüm geçen gün de başı eğik dolaşıyordu.”

Başını salladı Hasret, Cemşit’in bocalayıp kıvrınmasına gülmemek için zor duruyordu. Yine de yalandan umutsuzca dudak büktü. “Doğrudur, zaten solgunlaşmış biraz. Eskiden nasıl güzeldi...”

Anlık bir gaffetle başını sallamış bulundu Cemşit, Hasret de istediğini alarak güldü sinsice. Böyle oluyordu işte bu işler, anın getirdiği bir havayla Cemşit’in omzuna vurdu, almak istediğini almıştı. “Haydi, git bakayım sen.”

Adama *git* deyip tek laf daha etmeden kendi gitti içeri. Ardından, “Bir şey diyecektin, yenge?” dese de aldığı düzgün bir yanıt yoktu.

Şimdi Hamza’nın yanma döndüğünde *Hasret seninle ne konuştu* diye sorarsa ne diyecekti? Bir şey diyemeyeceği için yalan söylüyor gibi görünmez miydi? Umutsuz umutsuz dönüp sokağa çıktı Cemşit, iş değil de bunlar kendisini çok yoruyordu.

Derin bir nefes alıp Şerife’nin karşısına oturdu bu kez Hasret, genç kızın beklentiyle kendisine bakan yüzüne güldü. “Bu Cemşit de çok iyi adam. Sağ olsun, Hamza’nın eli ayağı oluyor.”

İlk oltasını atıp iki çay koydu Hasret, eline masada duran iple iğneyi aldı. Şerife elleri dizlerinin üzerinde, hanım hanımcık oturuyordu. O da tıpkı Cemşit gibi bir şey diyemedi başta fakat ondaki tutukluk sadece bilmezlikten gelmiyordu.

Sanki bir erkek hakkında yorum yapmanın urancını da taşıyordu sesi, muhtemelen bu yaşanan hadiselerden sonra olmuştu. “Edip ağabeyle ikisi çok yardım ederlerdi zaten ağabeyime. Şimdi tek kalınca ona da zor olmuştur.”

“Öyle. Sen ne zamandır tanıyorsun onları?”

“Küçüklükten beri tanırım,” deyip sustu Şerife, Hasret’in ağzından çıkacak her lafı dikkatle dinliyordu.

Onun bu hâli nedense üzücü gelmişti, her an azar yiyecekmiş gibi tedirgin duruşu Hasret’in içini eziyordu. Hâl böyle olunca biraz

dertleşmek geldi Hasret'in içinden, Cemşitler gelip giderdi ama Şerife yine kendine kalırdı. Önce içi tamir olmalı sonra birine bakmalıydı.

“Yaşananlar geldi kulağıma, bir türlü inanamadım.” Durup baktı kızın yüzüne, Şerife bardağına odakladığından bakışını fark etmedi. “Sizinkilere de yakıştıramadım.”

Gözleri biraz doldu genç kızın, ağlamadan durmaya çalıştı biraz. “Ben dedim en başta bir şey olmadığını. O zaman inanmıştı babam. Ama sonradan...”

“Milletin lafına gittiler.”

Başını salladı Şerife, burnunu çekip gözlerini sildi, yüzü ağlamasının etkisiyle kızarmıştı. Sonra bir yudum çay içti. Onca hengâmenin arasında hayatına devam etmeye çalışması gibiydi bu hareketi.

“Anamda değil ama suç,” diye cevapladı Şerife. “Onca şeye sebep oldum, koca aileyi dağıttım. Ne diye? Zaten sevmezdi ki beni Mustafa, neyimi sevsin? Anam, babam bile sırt çevirmiş üstelik. Satsan üç kilo buğday etmezmişim!”

Bu lafla boğazına bir yumru oturdu Hasret'in. O kadar Çakır geline göre bir laftı ki bunun Mediha'nın ağzından çıktığına inanamadı. Gözlerini kırptı birkaç kez, sarsılmıştı. Niye sarsıldığını da çözemiyordu. “Öyle deme kendine, Şerife. İnsan kendine kıymet verdiği kadardır. Benim anam da diyordu *senden ne köy olur ne kasaba, seni seven bulunur mu, huyun suyun pis* diye.”

“Sen öyle değilsin ki ama.”

“Sen öyle misin? Herkesin bir seveni çıkar Şerife, hayat bu.”

Düşünceli düşünceli parmaklarını kıpırdattı Şerife. İkisi arasında bir sessizlik dolaştı. Hasret sürekli yanlış ördüğü patiği bir daha söküp baştan başladı, Şerife sessizce konuştu: “Beni de seven olur mu?”

Elleri bir anlığına durdu Hasret'in, Şerife'nin beklentiyle kendisine bakan gözlerine çevirdi gözlerini. Bir zamanlar kendine sormuştu bu soruyu. Öyle böyle değildi, sabah akşam sormuştu. O dere kenarında, o ıssız evde, hayattan bin fersah uzakta Hasret'i seven bulunur muydu?

Gülümsedi azıcık, içinde Şerife'ye karşı bir avuç şefkat varsa yarısını kesin çekirdek koymuştu. “Beni bulduysa seni kesin bulur.”

“Ama sen... Akıllısın. Ağabeyim hep diyor ki *Hasret çok akıllı, ona akıl fikir ermez.*”

“Öyle mi?”

“Hım... Ama benimki başka. Herkes *yarım akıllı* diyor bana, ağabeyim bile öyle diyor.”

Biraz nefeslendi Hasret, kaba bir lafla söylenecek olsaydı esasında öyleydi. Şerife safın da safı bir kızdı, ne yaptığının ne de yapacağının sonunu düşünüyordu. Biraz da pek bir şey yaşamadığından olmalıydı. Koskoca Haşım Ağa'nın kızı, çarşıya da pazara da sadece bir şeyler beğenmek için çıkmıştı. Eli avucu pek de para görmemişti ama istediği her şey alınmış, önüne konmuştu. Yani Şerife kendi başına pek yaşamamıştı, hayat dediğin soluk alıp vermekle, yiyip içmekle yaşanmıyordu.

Yine de bu yoldan dönülürdü Hasret'in bildiği kadarıyla. İnceledi genç kızı ince bir bilmişlikle. “İstesen zehir gibi olur...”

“Olayım! Nasıl olacağım ki?”

Kızın hevesli yanıtına güldü Hasret, hayatın zor yüzüyle tanışmaya bu kadar heveslisini görmemişti. “Ama Şerife, insan öyle gül bahçesinde yaşayıp da *köygöçüren* olmaz. Bunu bil önce.”

“Nasıl?”

“Zorluk çekmek lazım,” dedi Hasret sakince. “Kendinden vermek, bin laf ıstırmak, serden geçmek lazım. Zehir gibi dediğin insan önce kendine zehroluyor zaten. Önce kendi zehrini içmek lazım.”

Lafı bitince Şerife düşündü biraz. “Yine de değmez mi? Sen olsan, dışarıdan baksan beni mi seçersin yoksa kendini mi?”

Hasret onun dilinden dökülen lafa biraz şaşırdı, deminden beri anlattıkları annesinin söyledikleriydi çünkü biliyordu. Şerife *ben üç kilo buğday etmem* diyecek bir kız değildi. Adı değilse soyadı üç kilo altını kat kat geçerci.

Tam bir şey diyecekken de dışarıdan bir patırtı duyuldu. Hasret bezgin bezgin baktı önce *yine ne oluyor* der gibi. Sonra Memo'nun sesini işitti. Daha doğrusu haykırışını.

“Benim annem kimseye bakmaz! Yalan söyleme!”

Oturduğu yerden nasıl kalktığını bilmiyordu Hasret, yürürken bile çekirdeğini tutarken Memo'nun haykırışıyla koşturup kapıları savurarak dışarı çıktı.

Bir oğlan kalabalığı gördü önce, sonra Memo ve arkasındaki iki arkadaşının koca bir kalabalıkla kavga ettiğini. Daha çok da dayak yediğini.

“Memo!”

Hasret'in çığlık sayılabilecek sesiyle durulur gibi oldu çocuklar, aralarından büyük olanı yere düşen Memo'nun karnına sert bir tekme attı. Hasret o tekme kendi karnına gelmiş gibi çattı kaşlarını. “Bırak!” diye bağırdı, bu kez daha da hızlıca koşturdu.

O öyle öfkeyle gelirken çil yavrusu gibi dağıldı diğerleri. Bir sarı, bir siyah kafalı çocuk kaldı Memo'nun yanında. İkisinin de yüzü dağınıktı. Hasret yanlarına ulaştığı gibi diz çöktü, yerde baygınca yatan Memo'yu kucağına çekti.

“Memo! Bana bak Memo, gözünü aç haydi.”

Telaşla oğlanın saçlarını geriye çekti, yüzündeki yaralara baktı. “Allah'ım! Bela eksik olmayacak mı bu çocuğun başından? Hekim lazım!”

Oğlanla birlikte ayağa kalkmaya çalışınca Memo çekilip alındı kucağından, ne olduğunu anlayamadan başını kaldırıp bakınca kocasını gördü Hasret, ağladı ağlayacaktı. “Hamza...” dedi çaresizce.

“Tamam, götürüyorum ben hekime, koşma sen.”

Hasret ne yapacağını bilemez hâlde öylece baktı, Hamza kucağında küçücük kalan çocuğu sağlık ocağına götürdü. Olayın Hamza'ya intikal edeceğini pek de tahmin edemeyen çocuklar duvar diplerinden izliyordu olanları.

Fakat asıl tehlike Hamza değil, Memo'nun iki küçük dostu ve onların Memo'dan öğrendiği bazı intikam yollarıydı.

Parmaklarının eklem yerleri acısa da hiç düşünmeden son yarım saatteki beşinci kapısını gümbürtüyle çaldı Hasret.

Bir elini beline attı, diğer eliyle vızıldayıp duran çocuğun kulağını sıkı sıkı tutmaya devam etti. Gözleri epey hırslı bakıyordu.

“Ah! Ama ben bir şey yapmadım ki!”

“Sus! Bir şey yapmamışmış! O zaman Memo niye kafası gözü yarık yatıyor?”

Çocuk sızlanmaya, Hasret sinirle bakmaya devam etti. Kapı çat diye açıldı, telaşlı bir kadını çıkan. Gözleri fellik fellik döndü önce, sonra nihayet kendisine odaklanabildi. Şaşkınlığı Hasret’i görünce bir, oğlunun kulağını çektiğini görünce iki arttı.

Artardı işte öyle, bu veledi düzgün yetiştirmese daha kapısı çok çalınırdı!

Kadın bir şey de diyemedi ne olduğunu bilmediğinden, öylece baktı Hasret’e. Arada çocuk yine mızıldandı, Hasret’in azıcık yüreği sızlayacak olsa da bu oğlanı Memo’ya tekme atarken görmüştü. Af-fetmeyecekti.

Ne de olsa Memo bugüne bugün en yakın dostuydu. Hamza’nın yokluğunda bahçesine birlikte çiçekler dikmişlerdi. Üstelik ileride onu kızına alacaktı.

Çocuğun kulağını tutarak önüne doğru çekti, kadının üzerine doğru atmak istese de sonuçta bu da çocuktu. Hasret’in de olacaktı bir çocuğu; ileride ne olacağını, çekirdeğin nelere burnunu sokacağını bilmediğinden şimdiden büyük laflar etmek istemiyordu.

“Ne oluyor yahu?” diye sonunda konuştu çocuğun anası, Hasret daha bir öfkeli baktı.

“Ne olacak, bacım? Senin oğlan Allah yarattı demeden Memo’yu tekmeliyordu demin! Hiç mi vicdan öğretmedin sen bu veledi!”

Kadın hem şaşkın hem öfkeli bir ifadeyle oğluna baktı, bir de ardından utanmış bir şekilde Hasret’e. Sonra oğluna döndü. “Oğlum, ben sana demedim mi millete sataşma diye?”

Çocuğun kulağını bırakmadan annesine doğru ilerletti Hasret, biraz da yükseldi. “Vallahi ben laf söz anlamam, elebaşı bu çocuk. Sen terbiye vermişindir belki ama almamış bu hiç. Sen bunu al karşına, ne

yapıyorsan yap. Millete nasıl laf edilir, nasıl edilmez, küçüğe niye el kalkmaz; hepsini öğrensin.”

Bunca şikâyetin üzerine kadın biraz daha kızardı, oğlanın ensesine bir tane şaplak atarak içeri gönderdi. Ama bu yeni gelin de karşısına dikilip nasıl ediyordu o lafları? “Nerede ne konuşmuş benim oğlum da öyle diyorsun? Kime ne lafı olmuş?”

Kadının dişini azıcık göstermesiyle kaşlarını kaldırdı Hasret, ne de olsa ana olduğundan bir yerde savunacaktı tabii evladını. Çekirdek ileride kalkıp adam öldürse Hasret de *masum benim yavruşum*, derdi.

Ama bu velet bir çekirdek değildi, çekirdeğin nasibini tekmelemişti.

“Ben de tam onu diyecektim şimdi. Çocuğun akli nasıl ersin o laflara, sen bacak kadar veletlerin yanında Memo’nun anasının dedikodusunu mu yapıyorsun da bu çocuk ulu orta öyle laflar ediyor?”

Kadın durakladı, Züleyha hakkında ne konuştuğunu hatırlamaya çalıştı. Adnan’ın yanında gezenlerden biri pek yakınında dolanıyordu kadının. Bir ondan işkillenmişti. Onu da dile getirmiş miydi, hatırlamıyordu.

“Ben ne diyecekmişim yahu?”

Kadının üzerine doğru sert bir adım attı Hasret, onu da bir adım geriletti. “Ne dediğin beni pek alakadar etmez, bacım. Züleyha bundan sonra benim yanımda çalışıyor. Benim çatımın altındaysa benim himayemin de altındadır. Kocasını fos çıktı diye sizin ağzınıza dolatırmam adını. Çocuğuna da sahip çık, bir daha görmeyeyim Memo’nun yanında.”

“Bana bak...” diye başlayacak oldu kadın, Hasret gergin gergin üzerine az daha yürüdü, işaret parmağını doğrulttu kadına. “Kapat kapını, akşam akşam bulaştırma beni kendine!”

“Ay, tövbe estağ-”

“Kapat!”

Kadın kapattı kapıyı, Hasret arkasını dönüp sağlık ocağına yürüdü sert sert soluk alarak. Hamza’nın yolun ortasında kendisini izlediğini de sinirle başını kaldırınca gördü.

Elleri cebinde, üzerinden eksik etmediği beyaz gömleğinin yakası az buçuk açık şekilde; gözlerinde hafif kızgın, hafif sitemli bir bakışla bekliyordu. Hasret sert attığı adımları yumuşattı hemen, öfkelenince biricik çekirdeği aklından çıkıvermişti. Gerilen omuzlarını rahatlatmayı denedi. Ama Memo'nun o hâli gözünün önünden gitmiyor, içi bir türlü rahat etmiyordu. Şuncacık çocuktu yahu, ne istemişlerdi?

İki üç adımla Hamza'nın karşısında durdu, boyları arasında hatırı sayılır bir fark olduğundan başını da kaldırdı. Hamza hâlâ sitemle bakıyordu, o yüzden sessiz sedasız mırıldandı: "Kızdım herkese."

"Ben de sana kızdım, Hasret."

Biraz durdu Hasret, akşam karanlığında etrafı izledi. Neye kızdığını biliyordu, kendi de kendine kızıyordu.

Bir kere o kadar koşmaması lazımdı. Memo kaç okkalık veletti, onu kaldırmaması lazımdı. Bu kadar sert yürürse çekirdeğe bir şey de olabilirdi, ona önem vermek lazımdı. Bir de kapı kapı gezip millete bağırıyordu, çocuğu bu yüzden sinirli olursa yine bu karılara kızacaktı. Hasret zaten zamanında çok suçlanmıştı, şimdi kabahati kendi işlese dahi suçlu olmak istemiyordu.

"Niye?" dedi küçük bir mırıltıyla.

"Çok yordun bugün kendini."

"Ama Memo'ma vurdular."

Derin bir nefes aldı Hamza. Hasret bunun üstesinden elbette gelir, kendini çok güzel savunurdu. Hamza'nın dilinde tüy bitene kadar dur durak bilmeden konuşurdu. Ama biraz sırnaşmak istiyordu, o yüzden bakışlarını azıcık mahzunlaştırdı, ellerini önünde birleştirdi, sağ omzunu öne doğru büktü. "Kötü mü yaptım?"

Hamza biraz baktı bilge bilge, ne yapmaya çalıştığını anlamıştı. Dudağının kenarındaki gülüşten belli oluyordu. Kolunu kaldırdı altına girmesi için, Hasret de *fırsat bu fırsat* diyerek hemen yaklaşıp beline sarılmaya çalışarak.

"Kötü yapmamışsın ama bu kadar hiddetli olma bir dahakine."

"Sen beni gözetliyordun ama hep. Bir şey olmasına müsaade etmezsin ki."

“Uzaktan gözetliyordum, Hasret. O çocuklar iyidir, hoştur da ku-
lağından tutup anasına götürüyorsun. Kaçacağım diye seni itip dü-
şürse, bir şey yapsa... Allah korusun. O kadar da yakınında değilim.”

Başını salladı Hasret, Hamza doğru diyordu biraz. “Ama illa bir
şey olur diye ben hiç dışarı çıkmayayım o zaman.”

“İstediğin yere çekme şimdi meseleyi.”

Sırıttı Hasret. “İstediğim yere çekerim şimdi meseleyi.”

“Haydi ya?”

“Hıı, çekemem mi?”

Adımlarını durdurdu Hamza, başını eğip Hasret’in yüzüne iyice
yaklaştırdı yüzünü. “Ben de her şeyi istediğim yere çekerim o zaman.”

“Bana mı yani?”

“Sana yani.”

“Başka?”

Hamza’nın kolu beline sarıldı önce, sonra karnına uzandı yavaşça,
Hasret konuyu anlayarak güldü yine içten içe. Bu adamın da duru
durağı yoktu.

“Memo iyi, tabip *bir şeyi yok*, dedi. Az yarası var, anası başından
ayrılmıyor. Bacısı da geldi.”

Başını salladı Hasret, yine de gidip bakacaktı tabii. Ama Hamza’ya
bir şeyler sorması da lazımdı. “Bu Cevdet denen adam?” diyerek ucu
açık bıraktı lafını, Hamza tamamlasın diye de gözlerinin içine baktı.
Sonuçta bu mesele yüzünden laf çıkmış, Memo da çıkan lafı kaldıra-
mayıp çocuklarla kavga etmişti.

“Ne iş, ben de bilmiyorum, Hasret.”

“Ama iyi olurlardı sanki, he? Memo da sever Cevdet’i.”

Derin bir nefes aldı Hamza, Hasret’in yanağını usul usul okşadı,
yolun ortasındalardı ama pek de ırgalamıyordu artık. “Memo’nun ba-
bası içkici, kumarcıydı.”

“Onu biliyorum.”

“Cevdet de aynısı.”

Hasret kaşlarını kaldırıp şaşkınlıkla bakınca Hamza güldü. Adnan'ın yanında olup da bu işlere bulaşmayan tek kişi yoktur, Hasret."

"Sen de onun yanındaydın."

"İçkiye ucundan bulaşmıştık işte."

"Kumar?"

"O yoktu."

"Hiç mi?"

"Hiç."

Dudağının içini ısırdı Hasret, Cevdet aslında iyi adam gibi görünüyordu. Ama Züleyha'ya hayır gelir miydi bundan? "Ama o Memo'nun babası olacak soysuz başından beri böyleyse Züleyha niye varmış ki ona?"

"Ben pek bilmem."

"Az bir şey bilirsin ya..." Hasret alttan alttan bakarak devam etti sonra: "Bilirsin, bilirsin."

Hamza güldü yine, bir tutam saçı özenle parmağına doladı. "Başta sevip evlendiler diye duymuştum. Ali pısırdı biraz, *kızın ağzına bakıyor*, derlerdi."

"Hım..." diye teşvik etti Hasret. *Senin için de Hasret'in ağzına bakıyor diyorlar mı* diye soracaktı ama konu dağılırdı.

"Sonra çevresi değişmiş, it kopukla takılmaya başlamış. Böyle bir şey olup çıktı işte sonra."

Dudağını büktü Hasret, Hamza'yı böyle insanlarla yan yana bile getirmeyecekti hiç. Hoş, şöyle bakınca başta Hamza yan yana gelmezdi onlarla. Yine de tedbir şarttı.

"Olan da kadınla çocuklara oldu yani."

"Öyle oldu."

"Bu Cevdet peki? Onu ne kadardır tanıyorsun, Hamza? Sanki bana düzgün gibi geldi."

Sıkınca soludu Hamza, kararsızlığına bakılırsa iyi yanı da kötü yanı da vardı. Ona biraz süre tanıdı Hasret, süre tanırken de kocasının

elini sıkıca tutup parmaklarını birbirine doladı. Boynunu, çenesini izledi bir süre.

"Eskiden beri tanırım Cevdet'i. Aslında esaslı adamdır. Kadına hürmeti, çocuğa sevgisi de vardır."

"Ee, o zaman iyi değil mi?"

"Ama dediğim gibi Hasret, içince pis içer."

Dudağını birbirine bastırıp durdukları yolun sonuna doğru baktı Hasret. "Ama sen gibi olmaz mı? Belki bırakır."

"Onun işi biraz da içenlerin arasındadır, bırakamaz."

"Niye? Kerhanede mi çalışıyor bu adam?"

Kendini tutamadan güldü Hamza. "Sadece kerhanede mi içiyor?"

"Ben imam torunuyum, bilmem öyle yerleri."

Hasret'in ciddiyetle söylediğine daha çok güldü Hamza, eğilip genç kızın şakağına yasladı dudaklarını. Hasret bu uzun öpücük karşısında güldü sakince. "Aklımdan mı öpüyorsun?"

"Aklımdan öpüyorum, Hasret," diye lafını bitirdi Hamza, Hasret'in diyeceğini de tahmin ederek devam etti: "Ağzımdan da öp deme, yol ortasındayız."

"Aa, ağzımdan aldın lafı. Nereden bildin?"

"Demin öperken düşündüklerin bana da geçti."

Bu kez de Hasret güldü uzun uzun sonra Hamza'ya tamamen yaslandı. "Hepsi geçmemiş demek ki."

"Geçmemiştir. Başka neler düşünüyordun Allah bilir."

Biraz daha güldü Hasret, başını yukarı kaldırarak Hamza'ya baktı. "Az uğraşırsan sen de bilirsin..."

"Hasret."

Kocasının sesinin rengi değişince içten içe sırıttı Hasret, bunca yorgun olmasaydı onu çekiştirip eve götürürdü. Ama konuyu değiştirmeyi tercih etti. "Memo."

"Ne?"

"Gel, Memo'ya bakalım."

“Gidiyoruz ya, Hasret.”

“Ama sen yolu uzattın.”

“Yoruldu mu?”

“Hıı.”

“Kucağıma alayım seni.”

Duraksayıp kocasına döndü Hasret, ciddi olup olmadığını inceledi ama anlayamadı. “Valla mı?”

“Valla.”

Kollarını uzattı kendisini tutması için. “Al.”

Hamza ani bir hareketle Hasret’i kucaklayıp heyecanlandırmak istese de önündeki çekirdek engelini hatırlayınca duraksadı. Yaklaşıp eğildi, Hasret’in kolları hemen omzuna sarıldı. Genç kızın elbisesine dikkat ederek kollarının arasına aldı.

“Memo’nun yanında anası var, biz eve gidelim.”

“Ama ben görmedim, Hamza!”

“Yarın görürsün, uyuyor zaten kerata.”

Kararsızca sağlık ocağının olduğu tarafa baktı Hasret sonra Hamza’ya döndü. Kucağa alınınca ayaklarındaki sızıyı ve ne kadar yorulduğunu fark etmişti. Başını bayılır gibi düşürdü Hamza’nın omzuna. “Eve gidince beni yıka o zaman.”

“Sahi mi?”

“Hıı.”

Güldü Hamza, Hasret’in gördüğü kadarıyla başını eğip bir de kucağındaki vücudunu süzdü tekinsiz bakışlarla sonra başını geri kaldırıp önüne baktı. Dudağındaki çapkın gülüş yerli yerinde duruyordu. “Olur.”

“Yıkayacak mısın yani?”

“Tabii. Bulmuşum fırsatı, hiç kaçırmıyım?”

Dudağını ısırarak yüzüne baktı Hasret. “Nasıl yıkayacaksın?”

“Öpe öpe.”

İkisi de sırtırtırken Hasret kocasına daha sıkı sarıldı. “İyi o zaman.”

Yarın düğünleri vardı.

Son birkaç gündür ortalıkta o denli büyük bir hazırlık vardı ki Hasret kendini az buçuk yabancı hissediyordu ortama. Başını yastığa daha çok yasladı, Hamza'nın eli saçının bir tutamını parmağında dolastırıp duruyordu. "Kaç altın takacaksın bana?"

"Çok..."

"Ne kadar çok?"

"Sen kadar."

"Bilezik?"

"Ondan da takacağım."

"Ama ben pek sevmem bilezik." Yana dönüp burnunu az daha sürttü Hamza'nın göğsüne, oradan boynuna doğru daha da yaklaşıp sokuldu, sesini kısıtı. "Ayağıma taktığım var ya, ondan alalım."

"Onu sonra alırım, Hasret," dedi Hamza sakince, üzerine uzanan Hasret'in belini okşayan eli yavaşça çıplak kalçasına kaydı. "Ama burada kendim takarım."

"Öbürü gibi mi?"

"Ondan daha iyi."

Uzandığı yerden başını kaldırmadan sırtarak dudağını ısırdı Hasret ama Hamza güldüğünü fark etmesin diye sessizce durdu, derin derin soludu. "Bizim çekirdeğe isim düşündün mü?"

"Düşündüm."

Hafif şaşkınlıkla doğruldu Hasret, gözlerini iki kere kırpıp baktı Hamza'nın yüzüne. "Ne düşündün?"

Gözleri kapalı olmasına rağmen Hasret'in ifadesini görür gibi güldü Hamza, dudağının kenarı hafifçe kıvrıldı. Hasret bu gülüşten onun düşündüğü ismi söylemeyeceğini anında anladı.

"Ya Hamza... Söylesene!"

"Söylemem."

“Senin istediğini istemem o zaman ben de.”

“Sen de seversin.”

Daha da merak etti Hasret, geri uzandı yavaşça kocasının üzerine, ellerini çenesine yaslayıp meraklı meraklı baktı. Adamın gözleri hâlâ kapalıydı. “Nasıl bir şey?”

“İsim gibi.”

“Of, Hamza. Kız ismi mi, erkek ismi mi?”

Bu soruyla duraksadı Hamza, eli Hasret’in kalçasından sırtına, oradan ensesine, en son da yanağına kadar geldi. Gözlerini açtı yavaşça. “Senin aklında ne var, önce onu söyle.”

Hamza’nın gözlerine baktı derince. Bakışlarındaki aşk değilse eğer, tuhaf bir savunmasızlık derdi Hamza. Sanki hasret çocuklarını tüm dünyadan saklıyor da bir kocasına açıyordu.

“Bana kızmış gibi geliyor.”

Hamza’nın yüzünü okumak ister gibi baktı biraz. Onun kız ya da erkek ayırt etmeden seveceğini biliyordu. Yine de artık arada mesafe olmasına rağmen Hamza’nın ailesinden biraz çekiniyordu. Belki erkek diye tuttururlardı da milletin ağzına dedikodu verirlerdi.

Tabii, Hasret yanıtını verirdi hepsinin, kapıyı da suratlarına çarpardı. Ama üzülmüdü de bir yanı, üzülmek istemiyordu.

“Bana da öyle geliyor.”

“Sana nasıl öyle geliyor?”

“Babasıyım ya, ben koydum onu ora... Ah! Hasret!”

Vurduğu yeri azıcık ovuşturdu Hasret sonra güzel güzel baktı kocasına. “Haydi, söyle.”

Birkaç dakika kadar sessizce bekledi Hamza, Hasret de sabırla izledi onun yüzünü.

“Firuze.”

Yutkundu Hasret, çok güzel isimdi. Olur mu, olmaz mı diye daha doğmamış çocuğunun üzerine koydu anında duyduğu ismi. Ama kendi kendine sürekli çekirdek dediği için biraz ağır kaçıyor.

Hasret’ten doğma bir çocuk bunca asil olur muydu, bilemiyordu. Babasına çekerse olurdu da... Yine de kararsızdı.

"Çok güzel," dedi sessizce. "Bizimkine olur mu ki?"

"Sen de seversen olur."

"Sevdim."

"Ama?"

"Biraz haylaz olur sanki bizimki, bu isim de oturaklı biraz."

Hamza'nın elinin karnında dolaşmaya başladığını fark etmemişti, kıpırdandı azıcık.

"Senin aklında ne var, Hasret?"

Yutkundu Hasret, ne yoktu ki?

Ahu vardı, Elif vardı sonra Üzüm vardı. Hamza sonuncuyu pek sevmeyebilirdi. Ama küçükken Üzüm deseler, büyüyünce Firuze olsa çok güzel olurdu.

"Sesli söyle, Hasret."

Hiç durmadan pat diye söyledi Hasret. "Üzüm olsun mu ya?"

Bir sessizlik oldu aralarında. İçinden bir ses *ben taşıyacağım, adını da ben koyayım* dese de onu pek umursamadı. Bencil tarafını toprağa gömeli çok olmuştu ama mezardan gelen seslere de alıştı. Hamza çekirdeğinin babasıydı, her şeyde hakkı vardı.

Hasret'in on adım atması gerekiyorsa Hamza beşe indiriyordu bunu hep, her şeye bir kolaylık sunuyordu. Zaten bunlara gerek de yoktu Hasret'in gözünde, onu sadece Hamza olduğu için seviyordu.

"Dalga geçer çocuklar," dedi Hamza. "Biz Üzüm deriz, dışarıda Firuze olur. Ben çok yakıştırdım."

Başını salladı Hasret, Firuze güzeldi. Bir de öğretmen olsun istiyordu, tam öğretmen ismiydi.

"Olsun. Ben de sevdim."

Başını salladı Hamza, Hasret'in saçlarını parmaklarına doladı yavaşça. "Ama daha çok var doğmasına. İllaki başka isimler de buluruz. Kesin bu olacak değil."

"Daha güzelini bulana kadar Firuze o zaman."

"Tamam. Firuze."

Sonunda düğün günü gelip çatmıştı. Her şeyin olduğu gibi bunun kahrını da Memo çekiyordu.

Sabahtan beri dizlerinin üzerine oturduğundan iyice acıyan eklem yerlerini ovuşturdu. Yüzüne yüzüne gelen simli beyaz tülü Hasret'in hatırına kendinden uzaklaştırmıyordu. Fakat kafası şişmişti artık.

Sabah Kur'an okunmuştu evde. Okuyan kişi kimdi, bilmiyordu ama sesi güzel olduğundan mest olarak dinlemişti. Ama o fasıllar geçmiş, dua edilmiş ve bitmişti. Hasret o sıra yanında oturuyor; beyaz, sade bir elbiseyle dualara katılıyordu. Sonra daha kuşluk vakti bile olmadan Hasret ve on kişilik bir takım ortadan kaybolmuştu. Onların gitmesiyle de insanlar akın akın gelmeye başlamıştı. Memo, arkadaşı Sarı'yı bile az daha kalabalıkta kaybedecek olmuştu. O sıra kulağına çalınan lafları da duymuştu.

"Şu adam ziraat müdürüymüş."

"Hangisi?"

"Yanında karısıyla oturan var ya, yaşlı olan..."

"Hee... Onun yanındaki de bir şey bakanıymış da hatırımda değil. Ama büyük bakanmış."

"Hanif de gelmiş. *Hamza'nın düğününe gelmem*, dedi."

"Gelir tabii, Hamza toplamış milleti. Ta kaç köy öteden adamlar geldi de iki ev uzağı Hanif mi gelmeyecek? Caka satıyor anca."

Milletin arasında dolana dolana Hasret'i bulmaya çalışmıştı bir zaman Memo. Sonra duyduğuna göre Hasret odasında, gelinliğini gi-yiyordu. Hamza da köy meydanında ortaya konmuş bir sandalyede oturuyordu. Boynuna bağlanan yakalıkla sırtarak *ustura kesmiyor*, diyen berbere gülüyor, cebinden birkaç yeşillik çıkarıyordu.

Memo gülerek baktı ona, kalabalıkta göz göze gelince Hamza'nın yanına çağrılıp bir de bahşiş kopardı.

Hamza'nın etrafı da çok kalabalıktı, oradan zar zor çıkınca Adnan denen adamın birileriyle konuştuğunu, Hamza'nın içtiği sigaradan

daha kalın bir sigara içerek etrafa baktığını gördü. Yanındaki adamlar da aynı onun gibi giyinmişti. Adnan'ın yanından geçerken birden başı okşandı, arkasını dönüp baktığında Cevdet'i gördü.

Gülse gülemedi, kızsız kızsızamadı. Yutkunup ilerledi Memo. Mürüvvet ve diğerleri etrafta koşturup dururken gözleri Hasret'i aradı.

"Şşt, Memo!" diye seslendi kızlardan biri, Memo dönüp baktı şaşkınca. Kalabalık aklını bulandırmıştı. "Hasret seni soruyor, ezilip kalmayacakmışsın bir yerde!"

Birden canlanmıştı gözleri. "Nerede ki ablam?"

"İçeride..." Kız başını çevirip diğerlerine baktı. "Giyindi mi Hasret?"

"Giyindi ama önce makyaj yapılacaktı, biz yanlış yapmışız. Önlük götürüyorum."

Bir şeyler konuşulsa da ne olduğunu anlamadan kadın kalabalığının arasından sıyrılarak kendini Hasret'in yanında bulmuştu. Bulduğu gibi de şaşkınlığa düşmüştü.

"Ortalık mahşer yeri gibi. Millet sizin evlenmenizi mi bekledi yahu bunca zaman?" diye söyleniyordu Mürüvvet. Birileri de takılacak takıları hesap etmeye çalışıyordu. Hasret ise bir sandalyede oturuyor, aynadan Memo'ya bakıyordu sevecen bir ifadeyle. O anda Memo neye baksa bilemiyordu.

Çok güzel olmuştu Hasret, saçını biraz kabarık bir şekilde toplamışlardı. Boynu incecik görünüyor, gelinliğin kalın askısına iliştirilmiş danteller tenini perdeliyordu. Hemen yanında yüksekte duran beyaz bir minder üzerinde dışı beyaz, içi tozpembe çiçekli topuklu ayakkabılar duruyordu.

Yabancı bir kadın kırmızı bir kutu açıp oradan aldığı şeyleri Hasret'in yüzüne sürüyor, ince bir fırçayla dudağını bahçedeki güllerin rengine boyuyordu. Mürüvvet, Hasret'in bileğine parlak birkaç takı takarken biri de Hasret'in boynuna biraz daha parıldasın diye fırçayla bir şeyler sürüyordu.

"Memo," diye seslendi sonra Hasret, yüzüne boya süren kadın konuşmaması için onu uyardı.

Memo iki adında Hasret'e yaklaşmış, hâlâ hayran hayran ona bakıyordu.

"Yatağımın üzerinde kıyafet var Memo, aç onu, içindekini de giy çabuk. Haydi haydi, koş."

Ne olduğunu anlamadan kızlar Memo'yu üstünü giysin diye perdenin arkasına yolladılar. Ne varsa giyinmiş, kemeri takmış, gömleği iliklemişti. Ceket bile vardı. Kızlardan biri kendisini çekiştirip saçına bir şeyler sürdü, bir başkası tarayıp şekillendirdi. Saçları yetmemiş olmalıydı ki kaşlarını da taradı. Biraz da koku sıktı.

"Ben bununla düşersem ne olur, Mürüvvet?"

"Kocan yanında, tutar. Sen merak etme, Hasret."

Kızlar hep bir ağızdan gülüştü, burası da gürültülüydü. Memo gözlerini Hasret'ten alamıyordu. Sonra *damat tıraşı bitmiş*, dediler. Her kapıda bir ellilik kaptırmış ama Hasret'in kapısına dayanmıştı.

Kızlar tek tek çıktılar, bir Memo bir de Hasret kaldı içeride. Daha konuşmadan dışarıdan kalabalık sesi, bir de Hamza'nın belirsiz konuşması geldi. Memo sanki kendisine gelmiş gibi konuştu anlık bir heyecanla. "Aha, ağam geldi."

Hasret de heyecanla nefeslendi. "Valla geldi."

Hamza kalabalığın arasından zar zor girdi içeri, kapıyı da kapattı. Memo kenarda bakıp kaldı ikisine.

Yaklaştılar birbirlerine, Hamza dokunmaya çekinirmiş gibi okşadı Hasret'in yanağını. Hamza da çok iyi olmuştu, ayakkabısı parıl parıl parlıyordu. Öyle sessizce izledi gelinle damat birbirini ama Memo pek şahit olmamıştı böyle bir şeye. O yüzden az buçuk çekindi.

"Çok güzel olmuşsun."

"Sabahtan beri süsleniyorum."

"Yakışır, üzüm taneme. Allan pullan."

Gülüştüler biraz, bu gülüşme esnasında Hasret'in gözleri doldu azıcık. O ağlamaklı olunca nedense Memo'nun da gözleri sulandı. Hamza karısını teselli ediyordu, Memo da cebine koydukları mendile güveniyordu. Daha fazla konuşmadan kapı açıldı. Misafirler gelinle damadı bekliyordu.

O yoğun kalabalık birden açıldı. Memo, Hasret'in gelinliğinin eteklerini tutuyordu. Yere değerse kirlenirdi, beyazdı sonuçta.

Evden çıktılar yavaşça, başlarına kuruyemişler atıldı, sonra biri Hasret'in başında kırmızı örtü yok diye koşup getirdi. Kazasız belasız evden çıkıp düğünün yapıldığı geniş meydana kadar misafirlerin arasında yürüdüler. Meydanın orta yerinde kurulan yere oturdular.

Memo o zamandan beri yüzünün yarısına kadar gelen tülle birlikte Hasret'in dizinin dibinde oturuyor, etrafı izliyordu. Çok büyük bir şenlik varmış gibiydi. Hayatında bu kadar kalabalığı, müziği ve eğlenceyi bir arada görmemişti.

Ellerinde çırayla oynayan kadınlar, etek giyip kıvrıran adamlar, topallar, halaylar derken kocaman gözleriyle etrafı inceliyordu. Köylüler sandalyelerde oturmuş, izliyordu. Bakan dedikleri adamlar ise uzun bir masada içki içerek o gürültüde sohbet ediyordu.

Hasret bir ara kalkıp Hamza'yla oynamıştı, çok mutlu görünüyordu. Epeyce uzun sürmüştü, ikinci kez kalkıp oynadıklarında Memo yine gülerек onları izliyordu. Sonra nedense oynayan Hasret'in hemen arkasında kalan, masada oturan Adnan çarptı gözüne. O da gülüyordu çifte bakarak sonra biri kulağına eğilip Adnan'a bir şeyler söyledi. Söylediği gibi de gülen yüzü donuklaştı adamın. Memo bir şey olacakmış gibi gözünü Adnan'dan çekemiyordu.

Bir komut verdi Adnan, belli oluyordu. Adam o kalabalığın arasında yağ gibi sızıp gitti, bir dakika olmadan da geri geldi. Beyaz, topaklanmış bir örtüyü Adnan'a uzattı. Memo başını çevirip başka yere bakmak istese bile bakamıyordu.

Hasret oyununu bitirip gelinliğin geniş etekleriyle zar zor geldi ve yerine oturdu, bileziklerle dolu olan kolunu şingirdatarak saçını okşadı. Ona da bakamadı.

Önce Adnan kalktı masadan, ardından Cevdet ağzına bir fıstık atıp sandalyesini geri itti. Akif, Hasret ve Hamza'yı uzaktan uzaktan fotoğraf makinesiyle çekiyordu. Memo yerinde duramadı iki adam da kalkıp gidince. Etrafına bakındı annesi buralarda mı diye sonra başını çevirip Hasret'e baktı.

Genç kız sezmiş gibi güzel başını eğip baktı kendisine. "Memo. Yemek yedin mi?"

Başını salladı hızlıca, gitmesi lazımdı. “Yedim, abla. Verdiler iki kere.”

“İyi, tatlıdan al da götür eve, tamam mı? Yersin sonra.”

“Tamam. Baklava mı?”

Başını sallayarak onayladı Hasret. Sonra kalabalıktan birkaç kişi gelip tebrik etti, bir bilezik taktılar koluna. Memo *fırsat bu fırsat* diyerek sıvıştı hemen aradan. Yoğun kalabalıktan seyrek kısıma geçti sonra arabaların arasından sıyrıldı, en sonunda gördü Adnan ve Cevdet'i. İçinde sıkıcı bir hisle sessizce takip etti onları. Gergin bir şekilde yürüyor, çıt çıkarmıyorlardı. Köyün çıkışına kadar vardılar. İkinci vakti geçmiş, akşam yaklaşmıştı. Birkaç yıkık evin yanından da geçince gür bir sesle konuştu Adnan:

“Ben Hamza'ya dedim!” Ağır birkaç adım atıp dizlerinin üzerine çökmüş Görgülü Murat'a baktı. “İte insaf edilmez.”

Memo karşısındaki sahneyi gördüğü gibi donup kaldı. Adnan elindeki beyaz topak olmuş kumaşı sıyırıp attı, sarı bir silah parıldadı batmakta olan güneşin ışığıyla. Arkasında Cevdet ellerini önünde birleştirmişti, iki adam da Murat'ın arkasında bekliyordu.

“Adnan Bey, silahlı bir şekilde düğün alanına gidiyordu.”

Adamı dinleyip başını salladı Adnan. “Öyle mi, Murat? Kimi vuracaktın söyle bakayım.”

“Yanma kalmaz, Adnan. Hiçbir şey yanına kalmaz.”

Sorduğu sorudan alakasız gelen yanıtla dudağını aşağı bükerek küçümser bir ifadeyle Murat'a baktı Adnan. “Öyle bir kalıyor ki Murat, aklın şaşar.”

“Vuracak mısın beni?”

“Evet.”

Burnundan bir nefes verdi Murat, güldü sinsice. “Sende beni vuracak yürek var mı? Hasret'i alacak oldum da Hamza bile vuramadı.”

“Onunla bunu karıştırma.” Yanına yaklaşıp çömeldi, Murat'la aynı mesafeye geldi. “Belki kulağına gelmiştir. Hasret bir evlat bekliyor.”

“Biliyorum.”

“Kimi vurmaya gidiyordun?”

Yine güldü Murat, biraz sessiz kalarak baktı Adnan'ın gözlerine. "Hasret'i."

Adnan da güldü yavaşça. "Ben bu piçliği nerede görsem tanırım işte. Kandan geçer."

Silahın emniyetini açtı, horozu indirdi. Murat'ın inançsız gözlerine bakarak adamın alnına dayadı.

"Beni vuramaz-"

Silah büyük bir gürültüyle patladığında Memo oradaki sahneye bakarak kerpiçten yapılma eski evin duvarına daha sıkı tutundu. Kimse şaşkın değildi, adamların hepsi şanki bunun olacağını biliyormuş gibi sakinlerdi.

"Fazla merhamet, insanın kendine ihaneti işte, Cevdet. Görüyorsun. Hamza bunu eline geçirdiği gibi doğrayacaktı. Ama insafı davrandı. Fazla merhamet gün gelir bedel ödetir, düğün günü cenaze günü olacaktı."

"Ben deneyimli bir..." derken başını çevirip Cevdet'e baktı ve tam arkasındaki Memo'yu fark etti. Çocuğun gözlerine bakarak lafını değiştirdi, ağır ağır devam etti:

"Deneyimli bir adamım. Hiç iz bırakmam."

13. Bölüm

“Ama dudak boyam yüzüme çok yakışmamış mı?”

Hamza'nın sessiz gülüşüyle aynadaki yansımalarına bakmaya devam etti Hasret. Kendisi gelinliğiyle önde duruyor, arkasındaki Hamza yüzünde huzurlu bir gülüşle manasız sözlerini dinleyerek gelinliğin iplerini çözüyordu.

Evlenmiş, çocuk yapmış, çocuktan sonra bir de düğün yapmışlardı.

“Çok kalabalıktı.” Hülyalı bir bakış attı, hemen sonra ofladı. “Ama başım ağrıyor vallahi o kadar gürültüden.”

Çok kalabalık bir düğündü, köyün dışından o kadar misafir gelmişti ki ağırlamak için evler yetmemişti. Tabii, Hasret yeni gelin olduğundan kimseyi evine almamıştı.

Aynada kendisini az daha izledi, arkadan kocasının da kendisini izlediğini görünce gözlerini edalı edalı dikip baktı. Hamza henüz sadece ceketini çıkarmış, beyaz gömleğinin kollarını sıvamıştı. Kendi kendine düğünün dedikodusunu yapsa da heyecandan içi titriyordu Hasret'in. Üstelik Hamza ardında avını bekler gibi sessiz sedasız dururken aklına düşen her saçma sözü söylüyordu. Adamın bakışları bir an için değişmiyordu.

“Çok da güzel oynadık. Ben dansı pek yapamadım herhâlde ama o kadar da olsun, değil mi?”

“Güzel yaptın.”

Hamza'nın dediğiyle azıcık salındı Hasret, demek beğenmişti. "Hım..." dedi ağzının içinde, aynadan Hamza'nın iplerle uğraşmasını izledi. "Herkes bize baktı, Memo bile oynadı."

Hamza'nın kendisini sessizce dinlemesini fırsat bilerek konuştu da konuştu. Şehirden gelenleri, yemekleri, Mediha kadını, başına saçılan kuruyemişi, Hanif'i, düğünde azıcık yan yana duran Şerife ve Cemşit'i, asılan ampuller arasında gözüne çarpan bir tane patlağı, karşısına çıkıp tuhaf tuhaf oynayan yaşlı kadını...

"Kibarcık Akif bir sürü fotoğrafımızı çekti. Yakmadan çıkarabilirse çok güzel olurlarmış."

"Yakmasa bari o zaman."

"Değil mi? *Yakarsan ben de senin çıranı yakarım*, dedim," dedi olağan bir şekilde Hasret.

"Ne dedin?"

"*Çıranı yakarım*, dedim. Korktu azıcık." Hamza'nın gülüşünün muzipleşmesiyle kıpırdandı Hasret, hayretle baktı. "Ne?"

"Hiç. Öyle hoş geldin gözüme."

"Hoş mu geldim? Daha yeni mi hoş geldim?"

Ağzının içinde *cık* sesi çıkardı Hamza. "Seni gördüğümde beri hoşsun, şimdi daha bir hoş geldin."

Gözlerini sahte bir bıkkınlıkla ötelere çevirse de güldü Hasret, içindeki sevinci de mutluluğu da nasıl anlatacağını bilemiyordu. Fakat içi mutluyken dışı da hareketlenmiş olmalıydı ki Hamza durdurdu onu. "Şşt! Kıpırdama, ipler dolaşıyor."

Sakince durmaya çalışıp ellerini önünde birbirine sımsıkı sardı. "Sen yoruldu mu?"

"Biraz. Eve girerken Cemşit gâvura vurur gibi vurdu sırtıma."

"Hih! Yaran mı sızladı?" diye telaşla sordu Hasret, hemen arkasını dönüp adamın göğsüne baktı, yarasının olduğu yere dokundu. Sırtında değildi ama oraya da değirdi belki.

Hamza'nın bakışı değişti; biraz şefkat, biraz şehvet eklendi. Elini Hasret'in elinin üzerine koydu. "Sızladı, Hasret."

“Ne yapsak geçer ki? Şey... Bir yağ vardı, onunla azıcık şey yapayım mı? Ovayım mı? Ama geçer mi, bilmem ki.”

“Geçer, senin elin değsin diye bekliyor.”

Baygın baygın bakarak güldü Hasret. “Of Hamza, neyse dur da getireyim hemen.” Hızla gideceğim derken gelinlik ayağına takıldı, düşecek gibi olunca Hamza tuttu. Sonra bağları gevşemiş gelinliği üzerinden sıyırıp attı Hasret.

Utandığı için Hamza’ya çok bakmadan dolaptan bir gecelik aldı ama daha giyemeden omzunun üzerinden bir kol uzanıp elinden aldı geceliği. Adamın arkasından ne zaman nasıl geldiğini bile anlayamamıştı. “Dur Hasret, ne bu telaş?”

Durdu Hasret ama çok zor duruyordu. Gecenin sonunun nasıl olacağını bildiğinden içi kıpır kıpırdı. Bir de artık karnı yemekten değil, bebekten şişmeye başlamıştı. Etrafında döne döne karnını kocasına göstermemek için kendini zor tutuyordu. Hamza fark edip birkaç güzel söz söylese anında çözülecekti.

Hamza karısının karşısına geçip geceliği başından geçirdi, kollarını askıların arasından kaydırıp ve üzerini giydirdi. Öyle bakışıp kaldılar biraz, Hasret konuşacak oldu ama ne diyecekti ki? En iyisi işini gücünü halledip öyle gelmekti. “Ben şeyi getireyim o zaman.”

“Getir bakalım şeyi.”

Kaymış askısını, belinde toplanan geceliğin eteğini düzelterip odadan kaçtı Hasret, Hamza ardından gülerek baktı. Göreceğini çoktan görmüştü. Hasret’in güzelim çiçeklerini, yuvarlacık kalçasını ve Hamza’yı apayrı bir hâle sokan, büyümeye başlamış karnını...

Derin bir nefes aldı, karısının az önce çıktığı kapıya bakarak güldü Hamza. “Ah, Hasret...”

Şuncacık boyuyla karnında evladını taşıyor, bir de iyi olsun diye Hamza’nın gözünün içine bakıyordu. Hoş, Hamza’nın da ondan aşağı kalır yanı yoktu ama şimdilerde adamın en çok hoşuna giden şeylerden biri buydu. “Canım Hasret...”

İki dakika geçmeden kapıdan göründü Hasret, gidişi hızlı olmuştu ama dönüşü oldukça yavaştı. Tanıdığı Hasret merdivene kadar

gelince çekirdeği hatırlamış, sonra kendine kızmış, en son da karnını tutarak yürüyüp gelmişti. Hamza'nın gözünde canlanan buydu.

Kapıdan içeriye girdiğinde sadece karnını tutmuyordu, göz göze gelince eli hemen karnına gitti. "Hızlı yürümüşüm ya, hiç farkında değilim."

"Bir şey olmaz, çok da rahat etmesin oralarda. Gelmek istemez sonra."

"Çok rahat bıraktığın yok zaten, Hamza." Anında pembeleşen yanakları Hamza'yı güldürdü. "Hem niye çıkmak istemesin, Allah Allah."

"Niyesi yok." Yatağa gitmeden önce karısının kulağına yaklaştı Hamza. "Orada olsam ben de çıkmak istemem."

Hasret'in anında irileşen gözlerini, gülmemek için zor duran dudaklarını, etkilendiği belli olan muzip parıltıları izledi Hamza. Gömleğinin düğmelerini bir bir açtı. "Düğün günümüz, Hasret. Ben seni eşikten geçirdim."

"Ben de görevimi mi yapayım yani?"

"Görev demeyelim seninkine. Belki lütuf."

Elinde bir şişe güzel kokulu yağı tutarak baygın baygın baktı Hasret ama bir dizi öne doğru kırılmış, duruşu değişmişti. Hamza devam etti: "Belki dersin ki *benim bir garip kocam var, Hasret diye yanıp tutuşur. Bir yudum su vereyim, bir yanaşıp öpeyim, koynuna gireyim.*"

Hamza konuştukça duruşu yumuşayıp yatağa doğru yaklaştı Hasret, bir dizini Hamza'nın genişçe oturduğundan ayrı olan bacaklarının arasına koydu, diğerini de hemen yanına. Adamın elleri vücuduna sarılıp az daha çekti yatağın içine.

"Sırtını dönsene, oraya süreyim önce."

Hasret'i daha da kendine çekerek çıplak bacaklarını okşadı Hamza, derin bir nefes aldı. "Kucağıma otur, ne yapıyorsan öyle yap."

"Sırtına da mı öyle süreceğim?"

"Nasıl yapıyorsan işte, ben de az seni seveyim."

Kızmak istese de çatılan kaşları kararsızlıkla dalgalanmıştı. “Hep senin dediğin oluyor ama.”

“Ben zaten senin istediğini diyorum Hasret, ikimizin de istediği oluyor işte.”

Ona da bir şey diyemedi, Hamza’nın kucağına oturdu, yağı bir kenara bırakıp gömleğinin kalan düğmelerine dadandı. “Havalar da soğudu.”

“Daha sıcak, gülüm.”

Ellerini düğmeden ayırmadan adamın yüzüne baktı Hasret. Hamza ise geceliğinin göğsüne bakıyor, kumaşı parmak uçlarıyla hafiften aşağı çekiyordu.

Bakışlarını tekrar düğmelere odaklayıp sakince konuştu Hasret: “Sıcak değil o kadar, soğudu. Senin kazakların vardır, onları çıkaralım biz.”

“Ben kazak giymem; kalın gömleklerim var, onları çıkaralım.”

“Aman! Başın göğre mi eriyor gömlek giyince? Giyme gömlekten başka bir şey!”

Hamza’nın bakışlarının geceliğin göğsünden yukarı doğru tırmandığını görünce gömleğin son düğmesini de açtı. “Sadece senin yanında giyeyim o zaman.”

Adamın muzip sesiyle karnına küçük bir çimdik attı Hasret. “Seni döverim, Hamza.”

Hamza doğruldu yavaşça, Hasret’i kendine daha da çekip yüzleri arasında yok denecek kadar az mesafe kalana kadar yaklaştı. “Bir göster bakayım nasıl yapacaktıydın? Senden korkmalı mı yoksa korkmamalı mı, görelim.”

Birbirine azıcık değdi dudakları. Hasret öpsem mi, öpmesem mi derken Hamza konuştu yavaşça: “İstersen sana veririm gömleği, beyaz pek yakışıyor. Hem büyük... Karnın biraz daha büyümüş, o da rahat eder.”

Yutkundu Hasret, ifadesi tamamen değişti, gözleri çıkmak çıkmak baktı kocasına. Fark etmiş miydi? Ettiye nasıl bu kadar dikkatliydi?

“Büyümüş mü sahiden?” diye sordu kırılgan bir sevinçle. Hamza’nın gülüşünü izledi, adamın büyük eli kalkıp yavaşça karnını okşadı.

“Büyümüş tabii, baksana belli oluyor artık.”

“Göbeğim değil mi o?”

Güldü yine Hamza. “Değil, olsa tanırdım.”

Çenesi azıcık ağlayacak gibi titredi Hasret’in, Hamza’nın elleri omuzlarından ayrılıp yanaklarını tuttu, başını kaldırdı. Yüz yüze, göz göze kaldılar iki saniye kadar. Bir adam nasıl bu kadar şefkatli bakardı, anlamıyordu. Hamza bakışında tuhaf bir parıltıyla yapıyordu bunu.

Sanki dünyada ne olursa olsun koruyacak, bir ömür sevecek, öyle sarıp sarmalayacak ki rüzgâr bile değmeyecek gibi güven veriyordu.

“Ee, öp bari,” diye takıldı bir de Hamza ama ağlamasın diye yaptığı biliyordu Hasret.

Yaklaşıp yumuşakça dudaklarını birleştirdi, ellerini adamın yüzünden çekip sanki canı buna bağlıymış gibi boynuna sarıldı sıkıca. Nasıl öptüğünü, nasıl sevdiğini, ne kadar süre geçtiğini bilmeden en son yatağa uzandıklarında kendine geldi.

Dudakları biraz ayrıldı ama bu kez Hamza doyamamış olduğundan yanağından birkaç öpücük çalıp tekrar dudaklarına saldırdı. Anlaşılan iş oynaşmaya geldiğinde ağrısı sızısı kalmıyordu.

Ayrıldıklarında biraz nefesini toparladı Hasret, boynunu kaşıdı kaşınmadığı hâlde. “Neren ağrıyor?”

“Söyleyeyim mi?”

“Hamza ya!”

Dudağını ısırarak dizlerinin üzerinde yanına geldi Hasret, parmak uçlarını sanki sabah akşam bu adama dokunmuyormuş gibi çekingenlikle sürttü göğsüne. “Buralara da süreyim de iz kalmasın, değil mi?”

“Kalsa da zarar etmez. Bir sen görürsün.”

Kaşlarını kaldırdı Hasret, bir kendi görecekti tabii. Yağı damlatmadan parmak uçlarını Hamza’nın yalnızca izi kalmış yaralarında dolaştırdı.

“Öyle mi yapacaksın?”

“Yok. Keşif yapıyorum daha.”

Eline biraz yağ damlatıp ısıttı, ardından yaralarının üzerine sürdü. Onlar bitince omzunu ovacaktı biraz. İlk geceden iş yaptıırıyordu Hamza, neredeydi önceki gibi *cümleten hoş geldiniz* lafları?

Bir süre sessiz kaldıktan sonra, “Düğünün sonunda Mürüvvet’in babasına bir şeyler diyordun,” dedi sorarcasına Hamza. Hasret’in elleri azıcık duraksadı, sonra devam etti:

“Şey ya...”

“Ne?”

Öksürdü Hasret. “Adnan amcan falan misafirdi ya... *Biz ağırlayamayız, düğün eviyiz. Şeye de sığmazlar, dedim.*”

Derin bir nefes alıp verdi Hamza, göğsü bir yükselip alçaldı. “*Akif’i misafir edin, dedin yani?*”

“Öyle demedim Hamza ya... Hem sen ne biliyorsun?”

“Ya ne dedin?”

Dudağını ısırıp ellerini fırsattan istifade azıcık daha dolaştırdı adamın göğsünde. “Dedim ki adamın adını unuttum şimdi ama o zaman *bilmem ne dayı*, dedim. Aa... Hacı Dayı’ydı, evet. Neyse işte, *Haşım Ağ’a’dan sonra köydeki en nüfuzlu adam sensin, Hamza’nın da tanışı bunlar*, dedim. *Müsait yerin varsa sen ağırla*, dedim.”

“İki gönül hoş ettin, işini hallettin yani.”

“Öyle yaptım herhâlde.”

“Kabul etmezdi aslında o adam.”

“Ne etmesin canım, övdüm o kadar.”

“Ondan değil, kızı var evlilik çağında. Aynı çatı altına yaşı denk bekâr erkek almazlar. Aldıysa da vardır bir bildiği.”

“Hım...” dedi Hasret uzunca. “Zaten ben o adamda bir hinlik sezdim. Ta önceden Mürüvvet, Edip’i çağırınca; Edip de gelmeyince kapıları hep kilitletmiş. *Gelse de almam*, deyip börekleri, çörekler hep yemiş. Belki kibarcığı beğenmiştir de ondan kabul etmiştir.”

Hamza onayladı bir mırıltıyla. “İyi yapmış. Belki Edip’e laf gitsin diye de yapmıştır.”

“Edip ne yapacak ki?”

“Ne yapsın, delirir kendi kendine.”

Kaşlarını kaldırdı, biraz düşündü Hasret. O sırada Hamza’yı yüzüstü dönmeye ikna etmiş, bir yandan ellerini kocasının sırtında dolaştırıp duruyordu. “Sence seviyor muydu Mürüvvet’i?”

“Sevse de az buçuk. Çok bir zaman da sürmezdi hem. Edip ayrılan gönüllüdür. Çok sever, hızlı biter.”

Azıcık duraksadı Hasret, kendisi de Hamza’yı çok seviyordu ama hızlı biter miydi? Pek sanmıyordu.

“Bu yağın kokusu çok güzelmiş, sen de beni ovsana iki dakika.”

Dizlerinin üzerinde yükselip Hamza’nın sırtından omuzlarına kadar geldi, kalın boynunda ellerini gezdirdi biraz. Gözleri bayram etmeden edemiyordu, şu kadınların ağzında dolaşan *sırım gibi* lafi da şimdi Hamza’nın sırtını izlerken yeni yeni karşılık buluyordu. Pek ince bir adam değildi ama nedense aklına bu laf geliyordu.

“Senin yaptığın gibi yaparsam iki dakika sürmez, Hasret.”

“Ne yapıyorum ki ben?”

“Sabır çektiriyorsun, ne yapacaksın?”

Güldü Hasret, eğilip saçlarının arasından öptü Hamza’yı pek çok kez. Güzel bir akşamdı, çok şey atlatmışlardı ve mutluydu. Hamza yanındaydı, güvendelerdi. “Düğünümüz çok güzeldi. Pilavı da çok güzel yapmışlar.”

“Yedim ben de, Memo üç tabak yedi.”

“Sonlara doğru göremedim ama Memo’yu, sanki bir ara Adnan amcan da kalkıp gitti.”

Yattığı yerden yorgana doğru sıkkın bir soluk verdi Hamza. “Sonra geri geldiler. Ufak bir mesele olmuş, yarın anlatacakmış bana.”

Başını salladı Hasret. “Öyle dedilerse kesin büyük meseledir.”

“Ben de öyle dedim içimden ama konuşacağı yoktu.”

“Hayırlısı,” dedi Hasret, gözleri Hamza’yı yoklar gibi yüzünde dolaştı biraz. “Cemşit de yanındaydı hep,” dedi sakince. Hamza’nın ağzından laf almaya çalışıyordu ama onunla çok aşık atamazdı.

“Şerife’nin pek bir şeyden haberi yok.”

Nasıl olacaktı ki zaten, yanında top patlasa farkında olmayacaktı. “Cemşit’e çıtlatmış mı babası?”

“Sanmam. Şimdi *olmaz* dersek aramız bozulur diye dememişlerdir Cemşit’e.”

Sonrasında pek bir şey konuşamadılar. Oda loştu, her yer güzel kokuyordu, Hasret Hamza’yı fazlasıyla seviyordu, dışarısı değilse de içerisi epeyce sıcaktı.

“Cevdet! Sen nerede yatacaksın, ağabey? Haşim Ağa’ya mı gidiyorsun?”

Tüm sarhoşluğuna rağmen iki sağlam adım attı Cevdet, başını çevirip Akif’e baktı. “Yok, arabada yatarım ben. Milleti huzursuz etmeye gerek yok gece gece.”

Cevdet epeyce sarhoş olduğundan ısrar etmedi Akif. Yanında Mürüvvet’in babası duruyor, Cevdet’e tasvip etmez bir şekilde bakıyordu.

Hasret ne yaptıysa yapmış, onca misafir içinden Akif’i Mürüvvet’le aynı çatı altına sokmuştu. Yanlarında Mürüvvet’in babası da olacaktı tabii.

Yürüdü gitti Cevdet ama arabalar o tarafta değildi. Arkasından kaşlarını çatarak baksa da bir şey diyemedi Akif, kendi sınavı onunkinden daha büyüktü.

“Sen içiyor musun, evladım?” diye sordu kızın babası, ses tonu Akif’i bir yutkundurdu, gülümsemeye çalıştı. Bu köyün Hamza’sından ayrı çekiyordu, Hacı’sından ayrı çekiyordu. “Ben hiç kullanmıyorum, efendim. Aklımın sağlam çalışmasına sıklıkla ihtiyacım oluyor.”

“Tabii, ayyaş ayyaş dolaşacağına sağlam kafayla dolaş. İyi, iyi, aferin.”

Yutkundu, başını salladı Akif.

“Buyur, geç içeri. Yatak serdirdim salona.”

“Çok teşekkür ederim misafir ettiğiniz için. Diğer evler...”

“Eyvallah. Hacı Dayı de yeter, sizli bizli olmaya gerek yok, evladım. Geç haydi, üşütme.”

Ayakkabılarını çıkarıp içeri girdi Akif, sıcak bir evdi. Mürüvvet’in sıcakkanlı bir kız oluşu göz önüne alınırsa annesi de öyle olmalıydı. Sadece babası biraz suratsızdı ama o da ailesi dolayısıyla bu dünyada cenneti yaşıyor sayılırdı.

Çok güzel ağırlandı, Mürüvvet tek kız çocuktı, o yüzden fazlaca değer görüyordu. Yine bundan olmalıydı ki Akif’in yanına hiç gelmedi veya usul böyleydi de gelemedi. Bilmiyordu Akif.

Ama Mürüvvet’in annesi odaya her girdiğinde genç kızın geldiğini sanıp hevesleniyor, sonra hevesi sönüyordu. En son içinde olduğu durumu fark eden Akif’e yan yan bakıp değerlendiriyordu Hacı Dayı. Bir de içeri girdiği andan beri işini, maaşını, ailesini sorguluyordu. Bu köyden damat olmadan gidebilirse iyiydi. Ya da düşününce...

Mürüvvet’le evlenmek aslında pek çok şeyden daha iyiydi.

En son Akif’in gözü dalmış, duvardaki *Allah* yazılı tabloya barken kapı gıcırdayıp açılmıştı, Mürüvvet girdi içeri. Düğün için çokça süslenmişti, Akif’in gözü sürekli ona kaydığından Hasret’le Hamza’nın iki fotoğrafını çekmişse bir de Mürüvvet’in fotoğrafını çekmişti. Şimdi her şeyden arınmış, başındaki yemeniyle saçlarını saklamış, öylesine bir kıyafet giymiş, elinde bir yastıkla salona gelmişti.

Kızın babası tarafından ölçülüp tartıldığını biliyordu Akif ama gözlerini çekemiyordu kızıdan. Birkaç kez gözlerini kırptırdı, sonra gülümsedi zar zor, Mürüvvet’le sahiden evlenebilirdi.

Birden Edip denen adamın buna ne kadar yakın olduğunu fark etti. Kendisi misafirdi, Edip ise bu eve damat olma vasfıyla davet edilmiş ve gelmemişti. Fark etmeden çok iyi bir şey yapmıştı. Akif çok da dillendirmek istemiyordu ama Edip kesinlikle bir salaktı.

“Hoş geldiniz, Akif Bey,” dedi genç kız tatlı tatlı, sonra babasına baktı. “O yastık sert gelirmiş, annem bunu gönderdi,” deyip yastığı hazırlanan yatağın bir köşesine bıraktı, sessiz sedasız çıktı odadan.

Kapanan kapıya biraz bakıp kaldı Akif, bir öksürük sesiyle kendine geldi. Adam ayaklanmıştı çoktan. “Allah rahatlık versin,” diyerek çıktı gitti.

Neyin içine düştüğünü bilemeden ofladı Akif, odaya her şeyi koymuşlardı, dışarı çıkmak için tek bahanesi tuvaleti kullanmaktı. Ama tuvalete diye çıkıp kızın yanına gitmek de uygun olmazdı.

Kendisine verilen mavi misafir pijamasını giydi, takım elbisesini bir sandalyeye düzgünce astı. Odayı, pencereden dışarıyı, resim zannettiği Allah yazılı iğne işlemlerini inceledi, en son da yer yatağına uzandı. Mürüvvet’i görmek için nasıl bir bahane bulacaktı, bilmiyordu.

Cevdet hâlâ yürüyordu. Aklı oldukça bulanıktı. Memo’nun olanı biteni görmesi, üstelik bunu Adnan’ın fark etmesi her şeyi altüst etmişti. Görgülü Murat’ın ölmesinde, bir insanın buna şahitlik etmesinde hiçbir sakınca yoktu ona göre. Fakat şahitlik eden bir çocuktu ve o çocuk Memo’ydu. Belki hayatı boyunca unutamayacaktı, belki kendisinden korkacaktı, onu suçlayacaktı. Cevdet’in son birkaç haftalık baharlı düşünceleri hayal olacaktı.

Olabilir mi, diye düşünüyordu. *Züleyha’yla olabilir mi?* Memo çok güzel bir çocuktu, çok terbiyeli ve sevgi doluydu. Eğer yeterince çabalarsa bir aile kurabilir miydi?

Daha önce önünde çok fırsat olmamıştı. Kendi ailesi yoktu, aile kuracak vasıfta bir kadınla aynı ortamda hiç bulunmamıştı. Hoş, kendinde de o vasıf var mıydı, ondan da emin değildi. Ama Züleyha çok başkaydı, o adama rağmen çocuklarını çok güzel yetiştirmişti. Oğlu Mehmet, kızı Fatma... Yutkundu, kadının evi şimdi tam karşısında duruyordu. Gidip kapısını çalsa, gözlerine baksa, iki laf etse... Çok muydu?

Değildi. Cevdet epeyce sarhoş olduğundan ona hiçbir şey çok gelmiyordu.

Ön kapıdan gitse gören olabilirdi, bunu akıl etti o hâliyle ama kısa yoldan gitmeyi akıl edemedi. Köyü dolandı, sonunda evin bahçesindeki çitleri aşır mutfak kapısına doğru gitti.

“Ne diyeceğim lan ben şimdi?” dedi kendi kendine. Memo belki de gördüklerini bir bir anlatmıştı Züleyha’ya. *Bu adamlar katil*, demişti.

Alnını kaşıdı, bir elini kemerinin hemen üzerine koydu sıkınca, karanlığı izledi biraz. Sonra da kapattı gözlerini. “Ne olacaksa olsun lan, üç güne gideceğim zaten. Aynı havayı bile solumayacağız bir daha belki.”

Mutfak kapısını çocuklar uyanmasın diye birkaç küçük tıkırtıyla çaldı, kafası bu kadar dumanlıyken bunu düşünmesine de şaşırdı. Bekledi, bekledi ancak açan yoktu. Pencereleleri bir bir dolaştı, en son arka taraftan bir tıkırtı gelince hemen o tarafa yöneldi.

Züleyha’ydı çıkan. Daha doğrusu mutfak kapısından etrafı görmek için sadece başını çıkaran. Şimdi seslense korkardı, *ne işin var burada* derdi.

Öksürdü hafifçe. Kadın sıçrayarak korkuyla dönüp hemen kendisine baktı. Elinde bir gaz lambası vardı, onu havaya kaldırıp kendisini görmeye çalıştı.

“Benim.”

“Cevdet?”

Yutkundu Cevdet. Sarhoşluğundan mıydı, bilmiyordu ama kadının kokusu bir başını döndürdü. Pek koku bilmezdi; şu çiçektir, bu böcektir diye tarif edemiyordu o yüzden.

“Benim.”

“Ne işin var burada?”

İki adım atıp yaklaştı genç kadına. Dilini yutmuş, aklındaki tüm düşünceler silinmiş gibi söyleyecek tek bir sözü dahi yoktu.

“Ben biraz...” dedi ağırca, Züleyha’nın elinde duran ve ikisinin de yüzünü aydınlatan gaz lambasına baktı, sonra genç kadına döndü. Su yeşili gözleri sarı ışığın altında parlıyordu, uykudan uyandığından ifadesi biraz mahmur ama tedirgindi.

Onca sarhoşluğun, onca bulanıklığın arasında öyle berraktı ki Cevdet nasıl olur da ona el uzatırdı, bilemiyordu.

“Hiç haddim değil ama...” diye başladı, yine devamını getiremedi. Kadın sarhoş olduğunu üzerine sinen kokudan anlamış, bir adım geri çekilmişti.

“Siz... Sen pek iyi değilsin, efendi. Şimdi git, ne diyeceksen sonra de. Gece gece gelmişsin...”

Laflarının arasında içeri girmek için meyletse de kolundan tutulup çekildi, bağırmamak için zor tuttu kendini Züleyha.

Eski kocası da içerdi. İçer, kumar oynar, kumarda da içkide de para kaybedip sinirle eve gelirdi ve hayatı zindan ederdi. Hep böylelerine denk geliyordu ama bu kez olmayacaktı. Cevdet'i daha iyi, akıllı başında sanmıştı.

“Kolumu bırak.”

Cevdet daha da çekti kendine, yüzlerini yaklaştırdı. “Konuşmama müsaade et, yarın bu kadar cesaretim olmaz.”

“Korkak olanla ne diye işim olsun?”

“Yalnızca senden korkacaksa ne diye işin olmasın?”

Ağzını açıp kapattı Züleyha, şuncacık boyuyla adamı nasıl korkutacağını sorgulamadı, demek ki kendi bilmediği bir hüneri vardı. Fakat yine de ciddi bir meseleydi, böyle bir adama gecenin bir vakti kapısını çaldırarak kadar ne olmuş olabiliirdi? Üstelik sarhoştı.

Memo da akşamdan beri sessiz sedasız dolanıyordu, tek laf etmemişti. Onun bu hâline alışık olmadığından oğluna sarılıp yatmıştı Züleyha. Düşüncelere fazla dalamadan adamın sözlerini duydu.

“Ben gönlümü sana kaptırdım, Züleyha.”

Başını kaldırıp adamla göz göze geldi Züleyha, mutfağın kapısında bir elinde lambayla, üzerinde uzun geceliğiyle duruyordu. Allah'tan üzeri münasipti de şu durumda ayıp şeyler yaşanmıyordu. Ama bu adam da ne dediğini duyuyor muydu?

İki çocuğu vardı Züleyha'nın. Köyde adı dokuza çıkmış, sekizi görmez olmuştu. Memo, bu adamla kendisi yüzünden dost dedikleriyle kavgaya tutuşmuştu. Üstelik adam içmiş, Züleyha'ya eski

kocasını hatırlatır gibi kapısına dikilmişti. Hoş, Ali'yi de bu adam alıp götürmüştü. Belki hâlâ nikâhı vardı onunla, bilmiyordu.

“Olmaz. Daha öyle hataya düşmem ben. Hayırlı geceler.”

Yine gitmek istedi, yine kolundan tutulup çekildi. Bu kez aralarındaki mesafe daha azdı. “Nedeni ne? Daha tek kelime etmedim, anlatmadım hiçbir şeyi.”

Başını dikti Züleyha, o acıları tekrar yaşamak istemiyordu. Bu karşısındaki adam yakışıklıydı, gördüğü kadarıyla parası pulu vardı, kendisine karşı hissi de dediğine göre çoktu.

“Benim iki evladım var.”

“Benim yok,” dedi Cevdet, genç kadının kolunu bıraktı yavaşça. Elini kaldırıp onca zamandır dokunmak istediği yanağına parmak uçlarıyla dokundu. Kadının irkildiğini fark etse de bırakmak istemiyordu. “İki tane olsun, çok mu?”

“Senin niyetin evlilik mi?”

“Evet.”

“Ne kadar tanıyorsun beni?”

“Senin beni tanıdığın kadar.”

Duraksadı Züleyha, Cevdet gördüğü kadarıyla mert bir adamdı. O gün Memo'nun peşinden eve gelip Ali'ye kafa tutacak kadar düşünceliydi. Şu son dedikodular çıkana kadar da Memo'yla iyi anlaşıyordu. Fatma da adam biraz uzun olduğundan yanına çok yaklaşmıyordu.

“Benim evlenmek gibi bir niyetim yok,” dedi sakın durmaya çalışarak, bir yandan da reddederse adamın bir şey yapmasından korkuyordu.

“Hemen kestirip atma,” dedi Cevdet. Sesi biraz düşmüş, umudu kırılmış gibi devam etti: “Biraz düşün.”

Tekrar ağzını açıp birkaç kelam edecekti Züleyha ama ne durdurmuştu kendisini, bilmiyordu. Biraz baktı Cevdet'in yüzüne, Ali'nin hatıraları henüz aklından silinmemişti. Sarhoş bir adamın yüzündeki izleri aradı; çatık kaşları, öfkeli gözleri, tahammülsüz ifadeyi...

Ama Cevdet'te yoktu, ufak bir istekle parlıyordu gözleri, parmaklarının tersi yanağını yavaşça okşuyordu. Kendisinden epeyce uzundu

ama yukarıdan bakmak yerine bir basamak aşağıya inmiş, hizasında duruyordu.

“Sen bu dediklerini sabah hatırlamazsın,” dedi sakince. Ali sarhoşluğunun ilk zamanları kırıp döker, sabah hiçbir şey hatırlamadığından özür dilerdi. Sonradan o özürler de yok olmuştu.

“Hatırlarım. Sana dair pek bir şeyi unutamıyorum, Züleyha.”

Dudağının kıyısıyla güldü Züleyha, gözlerini öteye kaçırdı. Tekrar adama baktığında onun bakışlarının dudağına kaydığını görünce yutkundu, bu kez Cevdet utanıp başka bir tarafa baktı. Pek âdeti değildi hatta hiç âdeti değildi utanmak.

“Seni reddedersem ne olacak?”

Cevdet biraz düşünceli düşünceli durdu, bir ayağını Züleyha’nın ayağının yanına koydu. Yaklaşmasa da yaklaştı genç kıza. “Giderim.”

İrkildi Züleyha. “Temelli mi?”

“Nasıl gitmemi istersen.”

Biraz sessizlik oldu aralarında. “Ya kabul edersem?”

“Sizi alıp giderim.”

“Ya burada kalmak istersem, hem seni kabul edip hem burada kalamam mı?”

“Kalmak istemezsin, çok laf ederler, canını yakarlar, o adamı hatırlatırlar. Öyle olunca da... Ben onların canlarını yakarım.”

Sessizlik oldu aralarında, Cevdet genç kadının yüzünü ezberlemek ister gibi uzun uzun izledi.

“Ben...” Nasıl diyeceğini bilemeyerek durdu Züleyha, Cevdet’in neredeyse hayranlıkla bakan gözlerine dikti gözlerini, uzun zamandır kendisine böyle bakan bir adam olmamıştı. Başta kararlı olan ifadesi de bu yüzden zayıflıyordu, çok derinlere gömdüğü bir yanı açığa çıkmak istiyordu. Kendini toparladı, toparlarken fark etmeden adamın yüzüne azıcık yaklaştı. “Sarhoş koca istemem.”

Başını salladı Cevdet. “Bu yaştan sonra nasıl bırakılır, bilmem. Yine de denerim senin için. Ama...” Elini Züleyha’nın hemen yanındaki korkuluğa koydu, iyice işgal etti etrafını. “Korkun o şerefsiz gibi el kaldırmamsa onu aklından sil.”

“Sil deyince silinseydi...” diye fısıldadı Züleyha, başka bir şey demedi. Biraz düşündü, kıpırdandı, ellerini ovuşturdu. Cevdet’in bakışları altında terliyordu.

“Daha diyeceğin bir şey var mı? Çocuklar yokluğumu fark etmesinler.”

“Top patlasa uyanmaz o Memo. Biraz daha dur.”

Kendini durduramadan güldü Züleyha. “Öyle deme. Son günlerde hep tedirgin, anlamadım gitti. Sıçrayarak uyanıyor, beni ve bacısını yokluyor.”

Yutkundu Cevdet, öncekileri bilmezdi ama bugün gördüğü kâbusların nedeni Adnan ile kendisiydi. Gördükleri yeter de artardı, Adnan az korkutmak istemişti ama müsaade etmemişti Cevdet, Memo her ne kadar burnunun dikine gitse de el kadar çocuktı.

“Ona da zor,” demekle yetindi sadece. Züleyha da sessiz sedasız başını salladı. Kaç dakika durdular öyle, bilmiyordu Cevdet. Sadece genç kadının bekledikçe heyecanlandığını nefeslerinden anlıyordu.

“Başka bir şey diyecek misin bana?” diye sordu sonra Züleyha.

Diyeceği değil, yapacağı kalmıştı Cevdet’in ama biraz tereddütlüydü. “Yanıtını ne zaman alırım?”

“Hemen alamazsın.”

“Bekleyeceğim yani biraz.”

“Öyle.”

“Beklerim o zaman.”

Yine bir sessizlik sardı etrafı, bu kez kıpırdanıp durdu Züleyha. “Diyeceğin yoksa gidiyorum o zaman ben.”

Cevdet sessiz kalsa da gözlerini çekmedi Züleyha’dan. Böyle olunca Züleyha ne gidebildi ne de başka bir tarafa bakabildi. Birden ne olduysa adamın bir eli beline sarıldı, diğeri yanağından tutup yaklaştı, dudakları birleşti.

Bir an ne yaşadığını idrak edemedi Züleyha. Edemedi ama düşünmüştü böyle bir şey olacağını, ihtimalini kestirmişti. En azından adamın bakışlarından. Dudakları dudaklarındaydı adamın, tuhaf bir tutkuyla öpüyordu. Sonradan fark ettiğine göre Züleyha kendisi de

karşılık veriyordu. Elleri adamın göğsündeydi, biri kendinden habersizce boynuna doğru tırmanmış, ensesine sarılmıştı.

Güzel öpüyordu, daha doğrusu fazlaca sahiplenerek öpüyordu. Vücutları birleşikti. Başladığı gibi hızlıca ayrıldı dudakları, gözlerini hemen açtı Züleyha. Sık nefeslerini biraz yönetmeye çalıştı ama çok başarılı değildi, dudakları hayretle aralık kalmıştı.

Cevdet bunu bir davet olarak algılamış olmalıydı ki tekrar öptü, genç kadının yanaklarını okşadı. “Hayırlı geceler,” dedi duruma tamamen zıt bir şekilde. Son kez öpüp içeri gönderdi donmuş hâlde duran kadını.

Kapıyı da kapattı onun yerine. Şu kadar yıllık hayatında yaşadığı en iyi geceydi Cevdet’in.

Daha iyilerinin varlığını ümit ediyordu.

O günün sabahında yorgun bir şekilde uyandı Hamza, güneş daha yeni yeni kendini gösteriyordu ve bu saatte uyanmak son zamanlarda pek âdeti değildi. Hasret yanında olduğunda sıcacık yatağında saat sekizi görür, sonra kalkardı.

Eliyle yüzünü örttü, derin derin soludu. Üzerinde iki parça kıyafet vardı, dün geceki yorgunluktan sonra banyo yapıp ne buldularsa giymişler, sonra da yatmışlardı. Fakat bir eksiklik vardı, bu eksiklik Hamza’yı erken uyandırmıştı.

Göğsünün üzerinde bir baş yoktu, dağınık saçlar boynunu gıdıklatmıyordu, Hasret’in eli göğsünde dolaşmıyordu, soğuk ayaklarını ısıtmak için kendisine değdirmiyordu. Bunun farkındalığıyla irkilerek yatakta doğruldu Hamza, kaşlarını çattı bir yatağın boş tarafına bir de etrafa bakarken. Seslenmedi Hasret’e, evi dinledi sessizce. Bahçeden kedi seslerini duyuyordu, evden gelen çıt sesi dahi yoktu.

Yataktan kalktı, üstünde sadece pijama altı vardı. Banyoda, odalarda yoktu Hasret. Aşağıda, salonda, mutfakta da...

Sonra bir çıt sesi geldi bahçeden, o ara mutfak kapısının azıcık aralık olduğunu gördü Hamza, hızlı fakat sessiz adımlarla yaklaştı. Bir ses daha geldi, kırılma sesi gibiydi.

“Sessiz ol kızım ya!” diye bir konuşma duydu.

Hasret’in sesiydi, Hamza’nın tedirginlikle çatılan kaşları gevşedi, yüreğini sıkan his azaldı. Bu kez merak sardı her yanını, yavaş yavaş kapıya doğru gidip camından baktı. Hasret üzerinde bir sabahlık, ayağında terliklerle yere çömelmişti ve bahçedeki bir taşın üzerinde ceviz kırıyordu.

Yakın dostlarından biri de başında duruyor, o yakın dostunun iki yavrusu da Hasret’ten arakladıkları bir cevizi yuvarlayıp oradan oraya koşturuyordu.

“Şu çocuklara azıcık sahip çıksan ölürsün, değil mi? Şimdi uyanacak Hamza, sabah sabah soğuğa çıktım diye kızacak.”

Kırdığı bir cevizin içini çıkaramayınca oflayarak tekrar kırmaya çalıştı. Kırdığı yarım ezildi, sonra bir tane bütün cevizi alıp onu kırdı, hemen ayıklayıp ağzına attı.

“Ah be çekirdek, sabah sabah neler yediriyorsun insana. Daha erken değil mi canımın bir şey istemesine ya?” Ağzına bir ceviz daha attı Hasret, karşısında düzgünce oturup kendisini izleyen kediye baktı. “Sen ne zaman aşermeye başlamıştın, kız?”

Karşılık olarak miyavladı kedi, başını çevirip yavrularına baktıktan sonra tekrar döndü Hasret’e.

Hamza kenardan izledi genç kızı. Ne sevap işlemişti de başına Hasret gelmişti, bilmiyordu. Sabahın köründe kediyle sohbet ede ede ceviz yiyordu. Ama sahiden üşüyecekti, o yüzden gidip içeriden kalın bir şal aldı, kilerden iki avuç ceviz ve biraz fındık alıp geldi.

Mutfağın dışarı açılan kapısını açtı yavaşça, Hasret’in başını kaldırıp çömeldiği yerden suçlu suçlu bakmasıyla gülecek olsa da gülemedi. “Afiyet olsun.”

Yutkundu Hasret, çok da düşünmeden ağzına ilk gelenleri söyledi. “Az bir şey yiyordum, üşümedim.”

Bu kez sahiden güldü Hamza. “Üşümüştündür de fark etmezsin sen, Hasret.” İçeriden bir sandalye çekti hızlıca, getirip Hasret’i oturttu, şalı da omzuna sıkıca sardı. Terlikleri zaten ayağındaydı.

“Sen de sıcak havada çorap giyersin, soğuk havada giymeysin. Sadece terlik yeter mi, Hasret?”

“Ne yapayım, her işim ters.” Güldü tatlı tatlı. “Bir düz sen varsın.”

Hamza da güldü iki ceviz kırarken, kırdığını ayıklayıp Hasret’e uzattı. “Çekirdek?”

“Belli olmaz, o da ters gelebilir.”

Başını iki yana sallayarak güldü Hamza, bir de tövbe çekti. Oturup fındığı da cevizi de kırdıkça uzattı karısına, Hasret de âşık âşık bakarak yedi hepsini.

Çoğu şeyden sıyrılrsa da yirmiyi aşkın yılını annesiyle geçirmiş, onun yaşamına alışmıştı Hasret. Sanki bazı şeyleri hâlâ gizli saklı, kimseye göstermeden yemesi gerekirmiş gibi hissediyordu. Herhâlde bunu da aşardı yakın zamanda.

O saatten sonra çok uyuyamadılar, güzel bir çay demlediler, havalar sahiden de biraz soğuduğundan sobayı yaktılar. Düğünlü dernekli ilk sabahlarıydı, birbirlerine takıla takıla kahvaltıyı ettiler. Ama köy kazan gibi kaynıyordu, Nezihilerde düğün bayram varken Görgülülerde cenaze kalkıyordu.

Tam kuşluk saatlerinde Hamza’nın kapısını çaldı Cemşit, olanları söylemek için kendini hazırlıyordu. Kapı açıldığında Hamza önde, Hasret ardında duruyordu.

“Ağam,” dedi tereddütle.

“Söyle, Cemşit.”

“Görgülü Murat...” dedi, söyleyip kurtulmak istiyordu. “Ölmüş.”

Kapıyı geriye doğru savurur gibi itti Hamza, Cemşit’in üzerine iki adım kadar yürüdü. “Ne?”

“Dün tam düğün vaktinde Murat’ı babası bulmuş. Kapısında dikilen beş adamdan beşini de vurmuşlar, kaçırmışlar Murat’ı. Şehir dışına ya da yurt dışına gitmesi için.”

Kaşları çatık bir şekilde dinlemeye devam etti Hamza. “Ama Murat gitmemiş. Köye gelmiş, düğünü basmaya çalışmış.”

“Kaç kişi?”

“Sadece kendisi.”

“Devam et.”

“Adnan Bey’in adamları çevredeymiş, hemen tutmuşlar. O sırada da haber vermişler, indirmişler.”

“O mu öldürmüş?”

Başını salladı Cemşit. “Kafasına sıkmış. Cenazesi yarın büyük camide kılınacak.”

Derin bir sessizlik oldu, Hamza’nın bakışları Cemşit’in ardından düz yola kayd, Haşim’in kapısında duran iki siyah arabaya, arabaya binmekte olan Adnan’a.

Hamza’nın ardında duran Hasret derin bir nefes aldı, tek laf etmeyen Hamza’ya baktı. Murat’ı kendi öldürmek istiyordu Hamza, Hasret bunu biliyordu. Ama en iyisi böyle olmasıydı, o adamın ölmesini istese de Hamza’nın eli kana bulanacağından epey korkuyordu.

Şimdi bu iş Hamza’nın eli değmeden hallolduğu için mutluydu, hemen düğününün sabahında olduğu için de mutsuz.

“Kesin ölmüş mü?” diye teyit etmek istedi o yüzden Hasret.

“Kesin, yenge. Yarın öğlen cenaze namazı var.” Yutkundü Cemşit. “Bir de... Ağam, sen *Murat’ın oğlunu getirin*, dediydin ya ölmeden görsün diye.”

Hasret kaşlarını kaldırıp baktı Hamza’ya. Yüzü epeyce karanlık, kaşları çatıktı. “Ee?”

“Getirdik.”

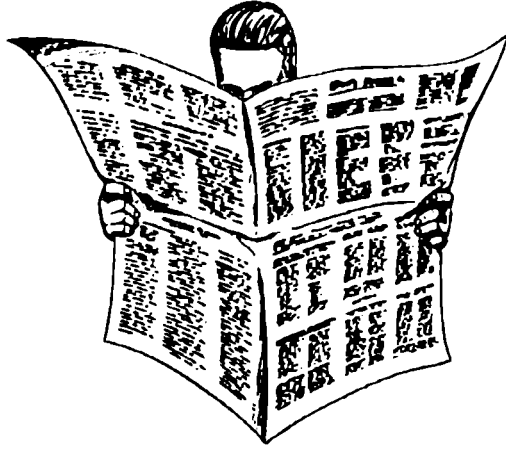
“Adı neydi oğlanın?”

“Fırat.”

“Getirin yanıma da tanışalım.”

Sinirle güldü Hasret, kenardan kenardan baktı kocasına. “Getirin, getirin, tanışalım.”

Sonra tamamen döndü Hamza’ya. “Sen de bir gel bakalım mutfağa, seninle de tanışalım.”

14. Bölüm

Hasret önde, Hamza arkada geçtiler mutfağa. Kendine göre epeyce kızacaktı Hasret hatta daha önce Hamza'yla ters düşmedikleri kadar ters düşeceklerdi belki de.

“Yahu, o çocuğun seninle işi ne, Hamza? Murat denen soysuz ölmüş gitmiş, daha ne diye çocuğunu çıkaracağız başımıza?”

Hamza sessiz sessiz durdu, mutfağa girdiği gibi bir sandalye çekip oturmuştu. Karşısında bir eli belinde duran Hasret'ini can kulağıyla dinliyordu.

“Murat'ın babasının adı neydi? Neyse ne, kaçırarak olmuş işte. Murat'ı göndermek istemiş. Demek ki dava bitsin istiyor. Murat desen düğünümüzde ya seni vuracaktı ya da beni. Allah korusun, belki bizimkini. Allah için gönder şu çocuğu.”

Biraz daha gergin gergin baktı Hasret, Hamza'nın hâinden hiçbir şey anlaşılmıyordu. Gözüne bir perde çekmişti, hiçbir hissini belli etmiyordu. Bu da esasında çok nadir olurdu. “Kendi başlattıkları davayı kendileri bitirdiler diye teşekkür mü edeyim, Hasret? Durgun suyu bulandırdılar, şimdi tekrar durgunlaştı diye minnet mi duyayım?”

Biraz sessizlik oldu, Hasret kendi nefesinin sesini dinliyordu. Hamza'nın aklında dönen kaç kurt vardı, Allah bilir. Zira onlara pek tilki denmezdi. Ama korkuyordu işte, tüm telaşı da bundandı.

Hamza'sız kalmak istemiyordu artık. Her şey bu kadar güzelken, bu kadar huzurluyken bir şeyler bozulsun istemiyordu.

“Murat her hâlükârda ölecekti,” dedi uzun bir bekleyişin ardından Hamza, sandalyede geriye yaslanıp Hasret’i çağırdı kendine doğru. “Düğünümüzden önce yapmak istemedim. Ama görüyorum hatamı.”

“Hatan değil, Hamza. Bu adam suçlu desen asker almaz, hapse atmaz çünkü zengin. Vur desen elin kana bulanacak, vebal alacaksın. Bu dünyanın öbür tarafı da var. İki öpüştün koklaştına benzemez bunun günahı, Allah’ın verdiği can sonuçta.”

Yaklaşıp oturdu Hamza’nın dizine, ellerini kucağında birleştirdi. “Sağ bıraksan ne yaptığı belli değil, kime elini uzatacağını bir Allah bilir. En iyisi oldu, Adnan denen adamın öldürmesi hepsinden de iyi oldu. Allah rahmet de eylemez inşallah.”

Başka zaman olsa onca ciddiyetin arasında Hasret’in son dediğine gülerdi Hamza, şimdi sıkkın bir nefes aldı. Adnan’a bir teşekkürü borç biliyordu artık, öncelerden söylediği o *yarına bırakmama* meselesini ise hepten iyi anlıyordu.

Düşmanın başında oturup da kendi beklemediği sürece hep kaçacağından, kaçırılacağından şüphesi olacaktı bundan sonra. Hoş, Görgülü’den başka ne düşmanı olabilirse.

“Onun oğlunu yanaştırma buralara.”

Dalgın gözlerini karısına dikti Hamza, Hasret aklında dönen bin fıkirden düzgün bir tanesini çıkarmak ister gibi düşünceliydi. “Tanış olmak için çağırmiyorum zaten, Hasret. Görgülüler hepten süreceğim buradan, onu koz olsun diye biraz yakınımda tutacağım.”

“Ne yapacaksın ki?”

“Sen orasını düşünme,” dedi Hamza sakince, köyün yarısı nasıl göçüp gittiyse Görgülüler de soyu soppu kurumaya yüz tutunca mecbur gidecekti buralardan. Ya bu şehrin bir ucuna ya da hepten dışına.

“Ya ne düşüneyim?” Daha da devam edecekti Hasret sitemle ama Hamza susturdu.

“Bizimkini düşün, düğün fotoğrafları yanmadan çıkmış mı diye düşün; Şerife’yi, Mürüvvet’i, en çok da beni düşün.”

“En çok seni düşünüyorum zaten, Hamza.” Kollarını kocasının boynuna sardı. “Ya o taraftan *Murat vuruldu, Hamza da vurulsun* derlerse?”

“*Hamza zaten vuruldu, derim.*”

Kocasının gözlerine uzun uzun baktı Hasret, Hamza’nın bir pis huyu varsa o da aklının doğrusuna gitmesiydi. İşin ciddi kısmını geçmeye çalıştı. “Hasret’e mi vurulmuş?”

“Hasret’e vurulmuş.”

Dudağının kıyısıyla güldü Hasret, bakışlarını azıcık kaçırdı kocasından. “Hasret de sana vurulmuş.”

Genç kızın beline biraz daha sarıldı Hamza. “İnanmam, baka-
cağım nasıl vurulmuş.”

Hamza cenaze vaktine kadar çıkmadı evden, kapılar sonuna kadar açıktı. Eline bir gazete alıp oturdu bahçeye fakat gördüğü yazıların hiçbirini okumuyordu. Aklında Murat ve Fırat vardı, bir de Görgülü-
lerin tamamını köyden sürecektir bir plan kuruyordu.

Hasret mutfağı toparlamış, sofraya bulgur pilavı hariç bir yemek düşünürken dalgın dalgın bakıyordu. Patates pişirse olmazdı, et yapsa kokuyordu, domatesle yapılacak yemek hatırlamıyordu. Zaten üç çeşit ancak biliyordu, bir de düğünün hemen ertesi olduğundan Memo’nun annesi de bugün gelmiyordu.

Sıkınca bahçeye doğru gitti, Hamza’yı gazete okurken görünce dudağını ısırarak yanına ilişti. Okumayı sökmüştü, yazmakta biraz sıkıntı çekiyordu.

“Hamza?”

“Hım?”

“Gazete mi o?”

“Evet.”

“Okuyor musun?”

Gazeteyi azıcık indirip Hasret’in hevesli yüzüne baktı Hamza, sonra açık duran sayfadaki büyüklü küçüklü haber yazılarına. “Okuyorum, gülüm. Sen de mi okuyacaksın?”

“Okuyayım mı? Küçük yazılar kafamı karıştırıyor ama.”

Güldü Hamza, gazeteyi açıp bir kolunu kaldırdı Hasret'in yanına gelmesi için, böylece ikisi de gazeteyi görebilecekti. Hasret ikiletmeden hemen yaklaştı, birden bir sürü yazıyla karşı karşıya kalınca azıcık bocaladı.

"Sen oku, ben de dinleyeyim. Bakalım sökmüş müsün?"

Hamza öyle deyince hafiften gerilse de belli etmedi Hasret, koca koca yazılar da vardı, oralarda bir yerde "a" harfi görmüştü, o harfi diğerlerinden daha çok seviyordu ve o olduğunda hızlıca okuyordu.

Yutkundu, "ş" ve "ç" harflerini bazen birbirine karıştırdığından önce içinden okudu ilk kelimeyi, tamamen toparlayınca da dışından okudu. Hamza sabırla bekliyordu.

"Çift-çi-le-re."

"Evet."

Tekrar içinden okuyup dışından söyledi. "Ban-ka-dan."

"Çok güzel. Devam et bakalım."

Sonraki kelimedede biraz zorlandı Hasret, pek de kullandığı bir laf değildi. Gözlerini kısarak baktı, sanki daha iyi görse anlayacaktı. Bir de bir harf vardı ki "i" dese değildi, "y" dese değildi. Suçlar gibi parmağını gazeteye doğru uzattı. "Bu harfi bilmiyorum ama ben, hiç görmedim."

"Hangisini?"

Parmağının ucuyla bahsettiği harfe bastırdı. "Bunu, yok ki böyle bir harf."

"J' bu Hasret. Jale'nin J'si."

Biraz durdu Hasret, bir yanı Jale kim diye konuyu dağıtmak istese de tuttu kendini. Ama hâlâ tanıımıyordu. Jale'nin J'si böyle yazılmıyordu. "Ama bunun biraz kuyruğu vardı, Memo'yla öyle yazıyorduk."

"Parmağınla bir çiz bakalım nasıl yazıyordun."

Çizdi Hasret, elbette hatırlıyordu bu harfi. Burada kesin yanlış yazmışlardı, koskoca gazete bile Hasret kadar bilmiyordu.

"Senin yazdığın da doğru."

“Evet, benimki zaten doğru, bak burada ‘A’yı da yanlış yazmışlar ama benziyor diye bir şey demedim. Ama o da yanlış sonuçta, bilmiyorlar mı bunlar şu şeyleri... Harfleri.”

Azıcık güldü Hamza, Hasret’in az önce havaya harfleri yazdığı parmağını öptü. “Senin öğrendiğin el yazısı Hasret, bu gazetedeekiler düz yazı.”

“Düz yazı mı?”

“Evet. Kuyruğu falan yok, dümdüz. O yüzden düz yazı demişler.”

Hasret bu yeni bilgiyle biraz daha baktı harflere, yazıyı niye iki çeşit yaptıklarına şaşırdı. “Hiçbir şeyden de anlamıyor bunlar. Aynı harfi ne diye başka başka çizersin!”

Başını salladı Hamza, dudağını bastırıyordu gülmemek için. “Çok doğrusun, Hasret. Seni maarif vekili yapmak lazım.”

Saçını azıcık geri attırdı Hasret, bir eli karnındaydı, Hamza’nın maarif dediği okul bakanı gibi bir şey olsa gerekti. “Aman, hiç uğraşamam o kadar çoluk çocukla, Hamza. Bir tane yeter bize şimdilik.”

Lafı bittikten sonra Hamza’nın omzundan azıcık başını kaldırıp zar zor üç satır daha okudu, sonra da nefeslendi. “Yetti valla bu kadar okumak.”

“Güzel okudun ama. Anladın mı peki okuduklarını?”

Biraz durdu Hasret, hızlıca okuduklarına baksa da aklında hiçbir şey kalmamıştı, şimdi hızlıca baştan da okuyamazdı. “Yok.”

“Hiç mi?”

“Hiç.” Dudaklarını birbirine bastırdı suçlu gibi, başını geriye atıp Hamza’ya bakmaya çalıştı. “Sana okuyorum diye heyecanlandım, anlamadım hiçbir şey.”

Bir de güldü tatlı tatlı, suçunu bastırmak için her zaman yaptığı şeydi. “Memo gibiyim aynı, şimdi bir daha mı okuyayım?”

Hamza güldü pek de tekin olmayan bir ifadeyle, sonradan dediği lafı çok da önemsemedi. “Bana okuyorsun diye mi heyecanlandın?”

“Hım... Sana okuyorum ya, güzel okuyayım dedim. Hem... Adını yazmayı da öğrendim.”

“Benim adı mı?”

Başını salladı hevesle Hasret. “Senin adını tabii. Yazayım mı?”

“Yaz tabii,” dedi Hamza, hızlıca kalkıp defter ve kalem alıp getirdi Hasret’e. Hasret’in harfleri öğrendiğini biliyordu ama bu kadar hızlı olmasını beklememişti. En son gördüğünde daha adının baş harfine ancak gelmişti.

“Yaz bakalım,” dedi önlerindeki gazeteyi katlayıp bir köşeye bırakarak, bakışlarında müthiş bir parıltı vardı. “Yanma da Hasret yaz.”

Dünyanın en mühim işini yapar gibi dikkatle yere oturdu Hasret, defteri de koltukta oturan Hamza’nın dizine koydu. “Masa çekmeyelim şimdi buraya,” dedi sakince.

Bozuk bir el yazısıyla, kalemi birazcık fazla bastırarak, bir de Hamza’ya adını yazmanın verdiği heyecanla yazdı Hasret.

Son harfin olmayan kuyruğunu azıcık uzatsa da güzel yazmıştı kendince, dudağında küçük bir gülüşle kendi adını da yazdı hemen yanına, aralarına da Memo’nun kız kardeşinden öğrendiği küçük kalp işaretinden koydu. Sonra defterden elini çekip Hamza’nın dizinde bıraktı. Hevesle yüzüne baktı kocasının, kalemi iki eliyle tutarak tepkisini bekliyordu.

Hamza sanki yıllardır rastlanmamış önemli bir meseleye şahit olur gibi izlemişti karısını. Kalemi tedirginlikle tutuşunu, heyecanını, elinin titrekliğini... Yutkundu, yüzünde bir gülümseme vardı. “O aramızdaki ne?”

“Kalp yaptım. Olmamış mı?”

“Olmuş gülüm, olmuş.” Defteri eline alıp daha yakından baktı Hamza, sakalını kaşıdı gülüşü çok da belli olmasın diye. “Çekirdek sandım.”

Hasret kaşlarını kaldırdı azıcık, yerden kalkıp Hamza’nın yanına oturdu ve kendisi de deftere baktı. “Çekirdeğe benzediyse kalbe benzememiş o zaman.”

“İkisine de benzemiş, benim aklım çekirdekte diye öyle sanmışımdır.”

Hamza hâlâ ismine, isminin yanındaki Hasret’e, hem kalbe hem de çekirdeğe bakıyordu. “O zaman artık benim bu. Sen başka da yazarsın.”

“Yazarım.” Dudağında bir tebessümle Hamza’yı izledi Hasret. “Senin olsun.”

Sayfayı dikkatlice kopardı Hamza, zaten küçük bir defterdi, kenarlarındaki fazla kısımlarını da yırttı. Hasret de hevesle izliyordu; o kâğıdın saklanacağını, bir yerlerde Hamza’nın himayesinde kalacağını biliyordu.

Biliyordu ama içinde böyle şeylere dair hep bir heves vardı. Yüreğindeki değer görmeye aç tarafı bir türlü bastıramıyordu, üstelik alışamıyordu da. O kâğıt Allah bilir nerede saklanacaktı, kaç yıl saklanacaktı? Hamza onu çıkarıp kaç kere âşık bir gülüşle bakıp yerine koyacaktı? Hasret’in yazdığı beceriksizce bir yazıydı nihayetinde. Nasıl böyle değerli olurdu, anlayamıyordu. Anlamayacaktı. Ama çok da seviyordu. Hasret ona çirkin bir yazı dese bile Hamza eşinin yazdığı ilk yazı olduğundan hatıra olarak saklayacaktı.

Belki odasında, belki cüzdanında, belki sevdiği bir kitabın arasında.

“Ağlıyorsun.”

“Yok, gözüm sulandı. Öyle kırpmayı unuttum da.”

Hamza beklemediği bu yanıtla güldü, kolunu tekrar karısına doladı. “Bir kere de *hoşuma gitti, duygulandım da ona ağladım* desen be Hasret.”

Omuz silkti Hasret, yüzünü Hamza’nın göğsüne gömmeye çalıştı. “Çok beklersin.”

“Çok da beklerim.”

“Ya... Dere kenarında demiştin böyle.”

“Yine diyemez miyim?”

“Dersin. Hoşuma gidiyor.” Hamza’nın boynuna sarıldı, yüzlerini yaklaştırdı. “Aynı ilk günkü gibi.”

Hasret bu yakınlığa karşı koyamayıp kocasını öptü. Oturduğu yerde biraz kayıp Hamza’nın kucağındaki birkaç gazeteyi yere attı, kendi oturdu dizlerinin üzerine.

Yine küçük kalıyordu Hamza’nın kucağında. Sarılıp sarmalandı, kendi öptüğünün mislince de öpüldü. Amacına ulaşmıştı.

“Her zaman, ilk günkü gibi, Hasret.”

“Sarı... Sana bir şey diyeceğim.”

Küçük çocuk etrafına bakındı tedirgin bir ifadeyle, Memo ne zaman böyle bir şey dese ya yangın çıkıyordu ya da dövüş. Ama merak da ediyordu. “Ne diyeceksin?”

“Kimseye demek yok. Ayşe’nin üzerine yemin et.”

Ağzını açıp kapattı Sarı, yine etrafına bakındı. “Ayşe’nin üzerine yemin etmem,” dedi kararsızca. “Anamın üstüne ederim.”

Memo biraz duraksadı. Bu nasıl hesaptı, anlayamadı. “İyi, ananın üzerine yemin et.”

Yutkundu çocuk, aklında annesiyle ilgili birkaç kötü senaryo dönse de yemininden dönmezdi zaten, yani bunların hiçbirisi olmazdı. Vicdanını rahatlattı kendi kendine. “Anamın üstüne yemin ederim. Kimseye demeyeceğim.”

Memo biraz durdu, çömeldiği yerde birkaç çomakla oynadı. “Ben dün gece ne gördüm, biliyor musun?”

“Cin mi gördün?”

“Yok. Cevdet ağabeyi gördüm.”

“Ha...” dedi Sarı uzunca, bir an bunun ne anlama geldiğini düşünmek zorunda kaldı. Züleyha teyzesi ile Cevdet denen adam hakkında bazı laflar dolaşıyordu ortalıkta. Memo da dün gece gördüyse...

“Nerede?”

“Bizim evin arkasında.”

“Ne arıyormuş ki orada?”

“Anamla konuşuyordu.”

Biraz daha çomakla oynadı Memo, bazı şeyleri artık daha net anlıyordu. Annesiyle babasını hiç samimi görmemişti, babası vurup kırmadığı zamanlarda bazen annesine elini uzatırdı ama annesi elinin

tersiyle vurup uzaklaştırırdı. Aklında kaldığına göre babası kirliydi, annesi o yüzden yanaşmıyordu.

Ama Hasret ve Hamza'yı gördü görelî asıl evli olanların nasıl olduğuna da şahit olmuştu Memo. Sürekli mutlu hâldelerdi, kavga etseler de birinin dahi elinin kalktığını görmemişti. Öpüyorlardı birbirlerini, seviyorlardı.

Hamza, Hasret'in saçını karıştırıyordu; eteğinden ayak bilekleri göründü diye evi başına yıkmıyordu. Hasret tek başına pazara da çarşıya da çıkıyordu, üstelik yemeği kötü yapsa da Hamza oturup yiyordu. Bazen onunla birlikte Memo da yemek zorunda kalıyordu. Dilinin ucuna kadar gelen *yemek kötü olmuş* lafını tutuyordu çünkü Hamza bitirince *ellerine sağlık* deyip güldürüyordu Hasret'i.

Demek ki bazı kötü şeyler ulu orta söylenmiyordu, her şeye bağırılmıyordu. Öğreniyordu bunları, öğrendiğini de önceki gece fark etmişti.

Annesinin babasına böyle baktığını hiç görmemişti. Hoş, babası pek rahat durmazdı zaten ama yine de sevmiyorlardı demek ki birbirlerini. Bağırıp çağıranı, elini kaldırıp vuranı, gözü dışarıda olup evden bıkan kim severdi ki zaten? Annesi sevmemişti, Memo da sevmemişti.

Cevdet'in dedikleri kulağında çınılıyordu, bir yanı kararsız kalsa da Cevdet, Züleyha'yı çalıp götürecekt diye diğer yanının ödü kopuyordu.

"Ne diyordu?"

"*Seviyorum seni*, diyordu."

Sarı sustu biraz, ikinci defa evlenen iki üç kadın anca görmüştü. Onların da bazıları çocuğunu annesine bırakıp tek başına gitmişti, bazıları da çocuğuyla birlikte adamın köyüne yerleşmişti. Memo'nun annesi onları bırakmazdı, öyle düşünüyordu.

"Evlenecekler mi?"

"Cevdet öyle istiyormuş."

"Züleyha teyze ne dedi?"

"Çok bir şey demedi. Ama..." Biraz sessiz kaldı Memo, nasıl anlatacağını bilemiyordu. İçten içe annesinin Cevdet'i sevmeyeceğini

düşünmüştü. Ama neye göre düşündüğünü de bilmiyordu. Dün gece onları dudak dudağa görmüştü.

Annesi istememiş gibiydi başta ama anlıyordu artık Memo. Hasret ve Hamza gibi olmuşlardı bir anda.

“Ama... Annem de seviyor galiba.”

“Belki hep birlikte gidersiniz, annen bırakmaz sizi.”

Gitmek istemiyordu oysa, annesinin Cevdet’le olmasını da istemiyordu. Ama bir yandan da iyi adamdı Cevdet. Ne düşüneceğini bilemiyordu. Toprağı eşeledi elindeki çubukla, tedirgin bir ruh hâliyle dolanıyordu sabahtan beri. Ağzından nasıl çıktığını bilemeden en büyük korkularından birini dile getirdi. “Ya bizi bırakacak olursa?”

Omuz silkti Sarı, bu işleri Memo öğretmişken böyle bir durumda çaresiz kalmasını kınıyordu. Güldü yarım ağız.

“Bırakacak olurlarsa Cevdet ağabeyin arabasının tekerlerini patlatırız. O zaman gidemezler.”

“Başka arabası vardır.”

“O zaman Züleyha teyzeyi eve kilitleriz.”

Biraz düşündü Memo. Yarı zehir, yarı çocuk aklı haklı buldu Sarı’yı. “O da olmazsa Cevdet ağabeyi samanlığa bağlarız.”

“Adnan’ı da kaçıırız.”

“Oha! Olmaz o kadar, oğlum.”

“Doğru, çok oldu.”

“Çok oldu tabii.”

“Duydunuz mu neler olmuş?”

“Duymayan mı kaldı bacım, kırk yıllık köyün kökünü kuruttular. Allah rahmet eylesin Murat’a, bir karı sevdasına boyladı vallahi kara toprağı.”

Tespîh çeken bir kadın kapalı gözlerini azıcık açtı, sesli sesli tövbe çekti. “Namus diye kaç adam gömerler, bildin mi bacım? Az bile

yapmışlar. Evli, üstüne de gebe karının ardından gidersen olacağı bu. Bir bakmışın, kocası sallandırırvermiş adamı.”

“Hamza vurmamış,” dedi bir ses. Başlar bir bir o kadına döndü, kendi de emin değildi ama kulağına çalınmıştı işte, bir de böyle gün gibi bir toplantıda söylememek olmazdı. “*Adnan vurmuş*, diyorlar.”

Bir sessizlik oldu, kadınların gözleri birbirlerinde dolaştı, Adnan’ın vurmasını sorgulamadılar. Yoldan geçeni vursa onu da sorgulamazlardı. *Bir çıkıntılık yapmıştır*, deyip geçerlerdi. “Niye Hamza vurmamış?”

“Hasret demiş herhâlde, çocuk olacak ya, kan dökülmesin diye.”

“He kız, Hasret’in de çocuğu olacakmış. Oğlan olursa bak sen şenliğe! Mediha kapılarında yatar valla.”

“Mediha daha da onların kapısında yatmaz, Hasret için *oğullarımı birbirine kırdırdı*, deyip duruyor. Hasret gidip el öpecekmiş de öyle affedecekmiş.”

Güldü kadınlar hep bir ağızdan, şuncacık zamanda dahi tanımışlardı Hasret’i. “O kız Mediha’nın kapısına tırnağının ucunu bile atmaz daha. Hamza vurulduğunda bile gitmedi kapısına, el öpmeye mi gidecekmiş?”

“Öyle valla, bir de şimdi eğri oturup doğru konuşmak lazım. Mediha’nın çocuklarının ikisi çürüğe çıktı, ikisi sağlam. Bir Ayhan var bir Hamza, öbürleri nanay yavrum, nanay.”

“Kız, ben ne duydum!”

“Ne duydun?”

“Şerife’yi Cemşit’e istemişler,” deyince konu hepten değişti, konuşulacak tek şey Hamza’nın soyu sopyuymuş gibi laf lafı açtı.

“Abo! O kız saf ya, Cemşit iyi bakamaz ki ona.”

“Şerife, Mustafa’yla kaçtı ya... Nasıl alacaklar onu gelin diye?” dedi kadınlardan biri.

“Sus anam, sus. Hamza bacısına laf ettirmez, sabaha bulursun kendini kapı önünde. Ağzını açanın başı yanıyor.”

“Yanıyor da iyi oluyor, kız daha sabi yahu. Ağzınızdan ne pis laflar çıkıyor! Ben acıyorum valla Şerife’ye, iyi bir kısmet çıksa da evlense.”

Birkaçı onayladı, birkaçı kararsızdı. O sırada evlerinin yanından bir araba geçti parlaya parlaya, kadınlar içindekileri görünce çenesini memnuniyetsizce kaldırdı.

“Ha şu arabadaki kadın var ya, bakanın kızıymış.”

Meseleyi bilmeyenler anlamaz gibi baktı arabanın ardından, sonra birbirlerine döndüler. “Ne olmuş ki?”

“Geçen gün Hasret’in düğününde Gülhanım da oradaydı, atıştılar. Gözü görmüyor ama kulağı sağlam vallahi.”

Gülhanım’ın etliye sütlüye çok karıştığı olmazdı, ninesinin durumu şu günlerde iyiye gidiyordu ama ecel dediğinin de eli kulağındaydı. Epeyce merak etti meseleyi bilmeyenler.

“Neymiş kız, çatlatma. Ne oldu, kimse bir şey demedi bana.”

“Bu kız Hasret’i öyle gelinliğiyle süzüm süzüm süzülürken izliyordu. Derler ki ayakkabısı, takısı tokası hep yurt dışından gelmiş Hasret’in. Zengin karılar konuşup durdu hep *dudak boyası şu kadarmış, ayakkabısı bu kadarmış* diye. Gelinliğinin dantelini elin ecnebisı yapmış.”

Kadınlar dudak büktü, biri konuştu kendini tutamadan: “Gelinliği, duvağı bir yana da ne güzel olmuştu Hasret. Hamza İstanbul’dan gelin getirse bu kadarını bulamazdı.”

Konu azıcık dağıldı Hasret’i övmeye gelince. Düğünün kalabalığını, yemekleri, oyunları, gelen zengin adamları bir kere daha konuştular.

“Neyse ne, bu kız demiş ki *burası köy yeri değil mi, bu gelin kız nasıl hamile kalmış düğünden önce?*”

“Anam, bizimkinin kulağına gitmesin!”

“Daha gitmemiştir ses gelmediğine göre. Bakanın kızı ama cahil herhâlde, *imam nikâhı kıydılar düğünden önce*, dediler. Kız yine ayıplar gibi baktı Hasret’e. Sanki namussuzluk etmiş de nikâhsız şey yapmış. Yedi kat öteden gelmiş, köyün kızına burun kıvırıyor. Kıskaç işte, nasıl gözü kaldı ama!”

“Bizim köyde olmaz öyle şey, ne biliyormuş da konuşuyormuş Allah’ın şehirlisi! Kendileri açık saçık gezerler, bizim köyün kızına laf ederler.”

Kadınlar celallendi. Bir anda Hasret kendilerinden, bakanın kızı elden oluverdi. Böyle olunca da Gülhanım'ın dediklerine destek çıktılar.

“Ne demiş Gülhanım? Ağzının payını vermiştir. Ben olaydım verirdim!”

“Demiş ki *arkasından böyle konuştuğun gelinin kulağına gitmesin. Burada Hasret'e köygöçüren derler.*”

“İyi demiş. Ama karı ne bilsin Hasret'i, köyün iki başından birini kestiğini.”

Daha kadınlar yanıt veremeden içlerinden yeni bir gelin konuştu: “Aha, geliyor Hasret! Çıtlatsak mı kulağına *bakanın kızı sana böyle böyle dedi* diye?”

Sahiden de geliyordu Hasret sağında Memo, solunda Mürüvvet ile. Kadınların bakışlarına bakılırsa cidden çıtlatacaklardı.

Etekleri salınan bir elbise giymişti Hasret, yüzü parıl parıldı. Ayağında ince bir halhal, dudağında gül rengi boya, başında öylesine atığı yemeniyle köyün tozlu yolunda tıkr tıkr yürüyordu. Bir kolunda üç bilezik, diğerinde Hamza'nın hediyesi olan bileklik vardı.

Kadınlar sessizleşip öyle dalıp gider gibi izlediler Hasret'i. Okuması yazması vardı, koskoca düğün yapıp Hamza'yı almıştı. Hamza'nın çocuğuna gebeydi, bir de üstüne tapulu tarlası vardı. Üstelik öğretmen gibi ökçeli ayakkabılar giyiyordu.

“Ne olurdu şöyle olsam?” diye fısıldadı genç kızlardan biri, yanındaki annesi Hasret'ten pek hazzetmese de kızını Hasret yerine koyunca şöyle bir umutlandı yüzü, kızının sırtını sıvazladı. “Olursun, kızım. Niye olmayasın?”

“Hasret olmak için Çakır gelinin kızı olmak lazım, öyle kolay olunmaz,” dedi hemen içlerinden biri. Başını çevirip baktı genç kıza, daha on dördündeydi. “Ama yanında durursan sana da bulaşır.”

“Aha, Hamza çıktı kahveden.”

Hasret bir uçtan, Hamza bir uçtan yürüdüler birbirlerine doğru. Kadınlar topladıkları yerde oyalanır gibi yapıp göz ucuyla izlediler genç çifti.

“Anam, nasıl yakışıyorlar...”

“Vallahi ya... Hasret ne güzel olmuş, değil mi? Vallahi altın gibi kız.”

Hülyalara dalmış gibi baktılar karşı karşıya gelen çiftte, Hamza elini kaldırıp Hasret’in yanağını okşadı, onca kadın sanki yanağı okşanan kendileriyymiş gibi Hasret yerine kızardı. Hepsi birden içli bir nefes aldı.

“Maşallah, değil mi abla?”

“Maşallah kız tabii, maşallah.”

15. Bölüm

Şöyle her şeye uzaktan bakmak gerekirse köyün içindeki yabancı otlar ayıklanmış, Hasret durulmuş, Hamza sessizliğe bürünmüş, böyle olunca da dedikoduların fırtınası dinmişti. Bir de Hamza kök salmaya başlamıştı artık köyde.

Görgülü Murat'tan kurtulduktan sonra ona duyulan güven artmış, kendi gidip ayarlayacağı işler ayağına gelir olmuştu. Rakip yoktu, Hamza'nın işlerini baltalayacak kimse kalmamıştı.

Şu güzel günlerde tek bir sorun vardı başını ağrıtan, o da bulup köye getirttiği Fırat denen çocuktuk. Gözünün önünde olması yapabileceği şeyleri engelleyebilme olanağı da verecekti kendince. Civardaki bir şehre yatılı okula gönderecek, masrafını da üstlenecekti.

Görgülü Murat'ın ölmesi kendine hayırlıysa Fırat denen çocuğa yetimlikti. Düşünmeliydi bunları Hamza, dünya bir kendine dönmüyordu.

Fakat çok da gerek olmamıştı buna. Görgülüler karşısına çıkıp çocuğu vermezse kan davası olacağını; kanı da kendisinden değil, çocuğundan akıtacaklarını söylemişlerdi.

Son hamleleri, hayatta kalmak için son çırpınışları gibi görmüştü Hamza bunu ama yok olacağını bilen insan kadar tehlikelisi olmazdı. Yaptıklarının, yapacaklarının bir sınırı yoktu. Hasret'i tehlikeye atacak yollara girişmezdi bundan sonra Hamza.

Bir gece üstüne düşünmüştü bu durumun, sabaha kadar uyumamıştı. Karısı da gecenin bir yarısı derdini anlarmış gibi kolunun altına girip kendisine sıkıca sarılmıştı. Gece boyu onu izlemişti Hamza.

Ödün veremeyeceği tek şeydi Hasret, kendisi için hayati bir meseleydi. Nefes kadar lazımdı.

O yüzden salmıştı Fırat'ı fakat şartı da vardı. Adamın karşısına dikilmiş, bir ay içinde köyden gitmeyen Görgülü sülalesinden kim olursa vuracağını kesin bir dille söylemişti. Dava dedilerse eğer, Hamza'nın davası buydu. Dökülecek kanın hesabını kimse soramazdı çünkü kendi kanının karşılığını henüz almamıştı. Adnan'ın Murat'ı vurmuş olması, diyetin ödendiği anlamına gelmiyordu.

En nihayetinde Fırat'ı da o insanları köyden göndermek için kullanacaktı, istediği şey daha hızlı olmuştu. Fakat biliyordu, o çocuk nefret ve öfkeyle yetişecekti. Gün gelip köye tekrar ayak bastığında Hamza tereddüt etmez, bu kez kimseye bırakmazdı. İnsaflı davranmaya çalıştıkça sabrını sınıyorlardı.

Bunu da söylemişti. Fırat kaç yaşında olursa olsun, bu köye yalnızca senede bir babasının mezarına ziyarete gelebilirdi, onun dışında bir gecesini dahi geçiremezdi. Adamın yüzünden geçen tedirginliği okumuş ama yine de güvenmemişti.

Derin bir nefes alıp bir eli belinde, bir elinde su hortumuyla çiçekleri sulayan Hasret'i izledi. Göz göze geldiklerinde Hasret gülüp gözlerini kaçırdı, Hamza'yı da güldürdü.

Artık evliliğe alışmışlardı fakat heyecanlarını bir türlü dizginleyemiyorlardı. Hasret için hava hoştu, hayat keyifli ve sakindi. Oldukça mutluydu.

Hamza evinin artık sık sık vakit geçirdiği bahçesinde çatık kaşlarıyla elindeki kâğıtları inceliyordu. Genç kız üzerine rahat bir elbise giymişti. Bir gözü Hamza'da, bir gözü ince bir hortumla suladığı çiçeklerdeydi.

Evini değiştirmiş, evlenip barklanmıştı ama ömrü hep bir şeyleri sulamakla geçiyordu, "Anamın biberleri bitti, bunlar başladı," diye söylendi Hamza'ya duyurmadan. İş yapmasına çokça karşıydı Hamza. Bir de söylendiğini duyarsa ekmeğine yağ sürülürdü, hemen elinden alırdı. Adamın başını kaldırıp muzip bir ifadeyle kendisine baktığını görünce gülmeye çalıştı, azıcık eğreti dursa da Hamza alayını geçmedi.

"Gülüm, bitmedi mi daha?"

“Yok, azıcık daha var. Şimdi kasım geliyor ya, bunlar çok güzel açarmış. Yalan değilse öyle dedi adam, sulayacakmışım.”

“Ben sulayınca açmıyor muymuş?”

“Yok, olmazmış öyle. İlle de ben yapacakmışım.”

“İyi bakalım, sula da açsınlar.” Geriye yaslanıp alıcı gözle Hasret’i uzun uzun süzdü Hamza. Hasret azıcık utandığından hortumu Hamza’ya tutup ıslatmak istese de önündeki evraklar mühim olabiliirdi. Şimdi onları yenilemek için ta şehre giderdi, Hasret de onu özlerdi. En iyisi ıslatmamaktı. Ama Hamza’nın gözleri de yerinde durmuyordu, genç kızın azıcık topladığı eteğinden görünen ayak bileklerinde uzun uzun dolandı bakışları. “Ayaklarına da su tutmayı unutma,” dedi birden.

Çiçeklere bir anlık geri döndüğünden Hamza’nın dediklerini tam anlayamadı Hasret. “Hı?” dedi önce safça, sonra dediğini algılayıp ayaklarına baktı. “Toprak mı olmuş?”

Hamza’dan cevap gelmeyince merakla başını kaldırıp baktı ama adam keyifli keyifli gülüyordu. “Hamza, ne dedin sen şimdi? Kötü bir şey mi dedin?”

“Yok yavrum, ne diyeceğim, kendini ihmal etme diyorum.”

O sırada Cemşit elinde birkaç kâğıtla bahçeye geldi, Hasret hâlâ Hamza’nın üstü kapalı imasını anlamaya çalışıyordu.

“Buldun mu adamı?” diye sordu Hamza, Cemşit onaylayıp Hasret’i o an ilgilendirmeyen ve bu yüzden dinlemediği birkaç laf etti. Sonra da ne konuşacaklarsa içeri girdiler.

“Bu çekirdek benim aklımdan azar azar alıyor galiba. Niye anlamadım ki?”

Suladığı çiçeğe baktı dalgın dalgın, *ayaklarına su tutmayı unutma*, demişti Hamza. Sanki dediğini yaparsa anlayacakmış gibi ayaklarına su tuttu Hasret, sonra tekrar çiçeklere geçti.

Çiçeklere bakıp *kendini ihmal etme*, demişti. “Kendimi mi sulayacağım?” derken birden aydınlandı, gözleri azıcık büyüdü.

“Aaa... Çiçek demiş bana, sulayayım kendimi.”

Ağız güler gibi yarı açık ve Şaşkın bir Şekilde Hamza'nın gittiğı yere baktı. "Ay, Allah iyiliğini versin Hamza ya," dedi uzata uzata. Gülmemek için dudaklarını birbirine bastırdı.

Serin su iyi geldiğinden ayaklarına azıcık daha su tuttu ama ne olduysa o zaman oldu. Yüzündeki gülüş soldu, elini başına attı hemen. Bazı kadınlardan duymuştu hamilelikte baş dönmesi olduğunu fakat ilk kez yaşıyordu.

Baş dönmesi değildi bu, bir baş o kadar da dönemezdi. Elindeki hortuma dahi tutunmaya çalıştı zira tutunacak bir Şey yoktu, elini atsa da boşluğa düşüyordu. Önü arkası alabildiğine çiçek, çiçeklerin kenarları da büyük taşlarla doluydu.

Düşecekti, ayakta duramıyordu. Seslenmeye çalıştı, sadece bir fısıltı olarak çıktı ağızından kocasının adı. Etrafı da tamamen kararmıŐtı, gözlerini sonuna kadar açmaya çalışsa da hiçbir Şey göremiyordu.

Çiçeklerin üzerine düşmesi lazımdı, taşların üzerine düşerse çekirdeğe bir Şey olabilirdi. O an telaşla attı yüreğı, tutunabilecek bir yer arayan elleri hiçbir Şey bulamayınca karnına sarıldı korumak ister gibi ama nereye düştüğünü fark edemedi. En son duyduğu Şey, Memo'nun adını neredeyse haykıran sesiydi.

"Ne zaman uyanır ki?"

Ebe kadın eşyalarını toplayıp çantasının fermuarını çekti. Hasret uzun uzadıya yatakta yatıyor, kocası ise hemen baş ucunda bekliyordu.

Diken üzerindeydi adam, genç kıza bir Şey oldu diye etrafta dönüp duruyordu. Hasret için iyiydi tabii. Bir eli yağda, bir eli balda gezerdi. Cefasını üç köy öteden kendisini bulmaya gelen adam ve apar topar gelen ebe çekiyordu. Hiç yoksa arabaya binmişti hayatında ilk kez, ona Őükrediyordu.

Bir de bücürük bir çocuk vardı, gören Hasret'in çocuğı sanırdı. O denli bağılıydı genç kıza, iki saat oturup ağlamıştı bir Şey oldu diye.

Bayılmasının nedeninin bebeği olduğunu söyleyince de öfkeli öfkeli bakmıştı Hasret'in karnına.

Bir de yere düşmemişti Hasret. Memo denen çocuğun anlattığına göre Hamza zaten yakındı, daha düşmeden tutmuştu genç kızı.

"En fazla yarım saate, azıcık dinlensin." Ters ters Hamza'ya baktı. "İşe vermiş herhâlde kendini de yorulmuş. Yüklü bu kız, uzak duracak her işten. Yaparsa arada yürüsün etsin de... İş yok bundan sonra."

Kendi attığı bakışın bin kat tersi bir bakış aldı Hamza'dan, azıcık ürkse de belli etmemeye çalıştı.

"Kendi isteğiyle yapıyor. Bahçeyi sulamak istedi, ben de müsaade ettim."

"Su mu taşıdı?"

Ağzından olumsuz bir ses çıkardı Hamza. "Hortum tutuyordu."

O kadardan bir şey olmazdı ama su taşıtan kocayı da görmüştü gözleri, kimseden emin olamıyordu. "Yemesi, içmesi nasıl?"

"İyi, iştahı açık bu aralar." Hasret'in yüzüne düşen bir tutam saç okşadı, yanağını sevdi sakince Hamza. "Sevdiği şeyleri sevmez oldu, *ağızıma koymam*, dediklerini yiyor."

"Öyle olur. Vakti doluyor ama haberiniz olsun."

"Hastaneye götürmek lazım mı?"

"Şimdilik gereği yok ama içimde şüphe var, bir baktırayım dersin götür tabii."

Başını salladı Hamza, Hasret'in bir eli avuçlarının içindeydi. Ebe kadının bir gözü Hasret'te, diğer gözü kapıdaydı. Gitmek istiyor da genç kız uyanmadan gitmeyi içine sindiremiyor gibiydi.

Duruma hızlıca el attı Hamza. "Cemşit," dedi sesini Hasret'i rahatsız etmeyecek kadar yükselterek, kapının dışında bekleyen adam başını yavaşça uzattı. "Ebeyi Hasret uyanana kadar misafir edelim, Züleyha'ya söyleyin."

"Tabii, ağam."

Ebe ve Cemşit çıktıklarında odanın köşesine sessiz sedasız sinmiş, tedirgin gözlerle Hasret'i inceleyen Şerife ve Memo kaldı.

Kimse tek laf etmiyordu, Hamza çok geçmeden onları da gönderdi, Memo gözlerini sile sile çıktı, ardından Şerife de takip etti onu. Kapıda Cemşit bekliyordu yine, bir sandalyeye oturmuş, dirseklerini dizlerine yaslamış, alnını ovuşturuyordu.

“Memo, bir şey olmaz Hasret’e. Ağlama o kadar.” Eğilip çocuğun gözlerini ovuşturduğu ellerini yüzünden çekmeye çalıştı Şerife. Hemen yanlarında duran Cemşit’in oturduğu yerde dikleştiğini, üstelik kendisini izlediğini fark etmiyordu.

“Gel de bir elini yüzünü yıkayalım.”

“İstemiyorum.”

“Olsun, yine de yıkayalım. Bak birazdan uyanır yengem, seni böyle domates gibi mi görsün?”

“Domates mi?”

“Hı, kızarmışsın hep.”

Burnunu çekti Memo, hemen yanlarındaki Cemşit’e bir anlığına baktıktan sonra yüzünü öteye çevirdi hızlıca. Cemşit yabancı sayılırdı, Şerife de yabancı sayılırdı kendisine göre, onların yanında çok da ağlamak istemiyordu ama Hasret yanı başında bayılmıştı!

Ona bir şey olacağı düşüncesi kalbini çok kırıyordu. Sanki Hasret olmadan dünyası başına yıkılmış, hayatının yarısı boşalmış gibi hissediyordu. Bir de o kadar zamandır uyanmamıştı, demek ki kötüydü de düşüp kalmıştı.

“Bir şey olmaz dimi?”

“Yok olmaz, hamile kadınların arada başı döner. Ağabeyim tutmuş ya hem, asıl tutamasaydı kötü olurdu.”

O zaman daha bahçeye çıkmaması lazımdı Hasret’in, merdivenden inmemesi lazımdı. Yatacağı sadece. Evet, sadece yatmalıydı.

Sessizce Şerife’nin yanından geçip yan taraftaki banyoya girdi, boyu azıcık kısa olduğundan çeşmeyi zar zor çevirip ellerini yıkadı, yüzüne de biraz su tuttu. Musluğa tam yetişemediğinden eline değen sular dirseklerinden aşağı sızıp kazağının kollarını ıslattı. Zar zor kapattı musluğu, Şerife’nin uzattığı dantelli havlunun yanlışıyla dantelli köşesine yüzünü silince yanağı azıcık çizildi. Yine de bozuntuya vermedi. Yüzünün yarısı ıslak, yarısı kuruydu. Kazağının bilekleri

ıslanmıştı, kolunu üşütüyordu. Saçının ucundan iki damla su aktı. Ağladığı için yanaklarında kızıl benekler çıkmıştı ve burnu tıkağından zar zor nefes alıyordu.

Banyodan çıktığında Cemşit'in yanındaki boş sandalyeye oturdu. Ayakları yere değmiyordu ama her zamankinin aksine sallamadı ayaklarını. Ortada mühim bir mesele vardı, Hasret hastaydı.

Şerife sıkıntılı bir nefes alıp verdi, Cemşit'in gözleri ona kaydı yine. Önceki akşam babasının kulağına çaldığı birkaç mesele vardı, öfkeliydi.

Koskoca adam gelmiş, *sana Şerife'yi istedik*, demişti. Kendisine fikrini hiç sormamıştı. Ya bir sevdiği, bir söz verdiği, bir beklediği olsaydı?

Kavga etmişlerdi, huyu olmasa da kapıyı çarpıp çıkmıştı Cemşit. Yeni yetme bir velet olsaydı belki başını eğip kabullenirdi ama değildi. Evini yaptırmıştı, parası pulu vardı, istese o evden ayrılıp kendine bir hayat da kurardı ama ailesi diye mühim görmüştü. Onlar ise kendisini o kadar da önemli görmüyordu demek ki.

"Cemşit ağabey?" Kulağına çalınan ince sesle başından vurulmuşa döndü bir an. "Hı?" diye kaba bir ses çıkardı.

"Sen buradasın, değil mi? Yengem uyanırsa söylersin."

Salak salak baktı Cemşit, dün gece düşündüklerinin arasında bu evlilik işinin Şerife'nin isteğiyle olabileceği de geçmişti. Ama duruma bakılırsa haberi dahi yoktu.

"Ben söylerim sana," dedi yalnızca, Şerife de başını salladı, yanına yaklaşıp Memo'nun saçlarını okşadı ve gitti. Cemşit arkasından bakarken yutkundu.

Bu kız küçüktü daha, üstelik Hamza'nın kız kardeşiydi. Bu durum, bu işin olmaması için ana etmenlerin başında geliyordu. Sıkınca soluklandı Cemşit, kolunu Memo'nun omzuna atıp kendine doğru yasladı.

"Dertli miyiz be Memo?"

Burnunu çekti Memo, gözlerini koridorun penceresine dikti. "Dertliyiz."

Onlar dışarıda, Hamza içeride bekliyordu. Hasret hafiften kımıldamaya başlayınca Hamza'nı yüzü güldü, belki de ömründe vermediği kadar rahat bir soluk verdi. Neydi, nasıl olmuştu, hiç anlamamıştı. Cemşit'i işlerden konuşmak için içeri almış ama kalemini unutmuştu Hamza. Sırf o kalem için geri dönmüş, dönünce de Hasret'in kendi kendine konuşarak güldüğüne şahit olmuştu.

Sonra her şey çok hızlı gelişmişti; genç kızın başının dönmesini, olduğu yerde dengede kalma çabasını, yüzündeki korkuyu anbean izlemişti. Düşeceğini anlayıp koşturmuş ve şükür ki yetişmişti. Yetişmese ne olurdu, hayal bile edemiyordu.

"Hasret," diye fısıldadı sakince, genç kızın yüzüne doğru yaklaşıp sıcak yanağından öptü birkaç kez. "Hasret."

Biraz daha kımıldanan Hasret'in üzerine ince bir örtü örtmüşlerdi, onu açıp yanına girdi yavaşça, kollarını genç kızın bedenine sardı.

"Hasret..." dedi yine, Hasret'in yüzü hafiften güler gibi oldu, sesin geldiği yöne başını çevirip, "Hım?" diye bir ses çıkardı, Hamza'yı da güldürdü. O telaştan sonra güzel ve sakin bir andı.

"Uyan artık."

Yattığı yerde sanki bayılmamış da uzun bir uyku çekmiş gibi gerindi Hasret, sıcaqlanmış olmalıydı ki Hamza'dan azıcık uzaklaştı. "Uyumadım ki. Ay, başım çok ağrıyor."

Gözlerini bir süre açamadı, elini alnına koydu. En son neredeydi, ne yapıyordu, kimleydi diye zihnini yokladı. Her şey tastamamdı. Durup dururken başı dönmüştü, yalnızca gözlerinde sıkıntı vardı, o an hiçbir şeyi görememiş ama duymuş ve hissetmişti. Yumuşak bir düşüştü, Hamza'nın onu tuttuğunu biliyordu. "Bu çekirdeğin cefasını niye hep ben çekiyorum? Sen doğduktan sonra sadece oturup seveceksin, değil mi?"

Hamza keyifli keyifli güldü. "Öyle deme, kız da olsa oğlan da olsa her hâlükârda bir buçuk Hasret'le baş etmek gerek. Benim işim de zor."

Gözlerini açmadan, huzurlu bir ifadeyle güldü Hasret. Biraz sessizlik oldu odada. Elini kaldırıp ince parmaklarıyla Hamza'nın burnuna dokundu.

“Tuttun beni.”

“Tuttum.”

“Her zaman tutacak mısın?”

“Her zaman tutacağım.”

Birkaç kez kırpıştırarak, aydınlığa alıştırarak açtı gözlerini. Huzurlu gülüşü azıcık değişmiş, içine biraz da muziplik eklenmişti. “Ama sen hep tutarsan alışırım. Kendimi çat diye bir yerlere atarım. Ya uzakta olursan? Yanımdan ayrılmayacak mısın?”

“Hayır, seni yanımdan ayırmayacağım, Hasret. Öyle olunca tüm mesele çözülür.”

“Yani peşinde mi koşturacağım?”

“Ben seni koşturur muyum yavrum, arabayla gideriz.”

Ciddi bir yanıt beklerken kendi ayarında bir alayla karşılaşınca ağzı açık kaldı Hasret’in, yanıt veremedi.

“Ebe mi geldi? Sesini kafamın içinde duyar gibi oldum. *Hiç iş yapma*, diye bağıırıyordu.”

Hamza kaşlarını azıcık kaldırdı, Hasret’i kolunun altına çekip saçlarını okşadı nazikçe. “Geldi.”

“Geldi denmez ona, getirttim denir. Çok da düşmedim aslında ama...” Parmağının ucuyla Hamza’nın kısa sakallarına dokundu. “Kocam telaş etmiş demek ki.”

“Kocan telaş eder. Bir tane Hasret’i var, etmesin mi?”

Nazlı nazlı güldü Hasret. “Etsin. Azıcık başım dönsün, o da herkesi başıma toplasın.”

“Toplarım. Memo da geldi, ağlıyor iki saattir.”

Kollarının arasında muzip muzip bakan Hasret’in duraksayışını, kollarını kendisinden çekip doğruluşunu izledi.

“Ağlıyor mu?”

Başını salladı Hamza. “Seni öyle görünce korkmuş.”

“Ee...” dedi Hasret telaşlanarak. “Nerede şimdi?”

“Kapıdadır, ayrılmaz oradan,” diye cevap verdi rahatça, sanki Memo’yu çağırmaya niyeti yokmuş gibi görünüyordu.

Hasret yatağa öylece yayılıp uzanan kocasına baktı, bir de kapalı duran kapıya. “Niye çağırmadın ki içeri?”

“Karı kocanın bir mahremi olur gülüm, elin veledi ne diye odada olsun?”

“Bacak kadar çocuk bu, Hamza. Sahi mi diyorsun?”

Ben bilmem der gibi dudağını aşağı büktü Hamza. “Onu çocuğa *seni çekirdeğe alacağım*, demeden önce düşünecektin, Hasret Hanım. Artık o kadar da yanaşamaz size.”

“Ay Hamza ya, ben de bir şey oldu sandım.” Yataktan kalkmak için toparlandı biraz. “Öylesine demişimdir ben onu, boşluğuma gelmiştir.”

“Sen kalkma, dur,” diyerek keyifle uzandığı yerden kalktı Hamza, kapıyı açıp başını uzattı, sandalyede ocağı yanmış gibi çökük omuzlarla oturan Memo’ya baktı, küçük çocuğun bakışları alacağı haberi sezmiş gibi parıldadı. “Ablam uyandı mı?”

“Uyandı ablan, seni soruyor.”

Kendisinin sorulduğunu duyunca daha çok sevindi, sandalyeden atladığı gibi odanın içine kayıp geçti, yatağın yanında bitti Memo. Elleri iki yanında pantolonuna gergince sürterken Hasret’in iyi olup olmadığını inceliyordu.

“Ay Memo, sen benim için korktun mu?”

Memo’nun gözleri yine sulandı, yumruk olan eliyle bastıra bastıra gözünü sildi, başını salladı yavaşça, çenesi titremeye başlamıştı. Hasret dayanamadan kollarının arasına çekti çocuğu. Koca koca insanlarda olmayan yürek, merhamet vardı şu küçücük çocukta. Saçlarını okşadı, yanaklarını öptü.

“Ama iyiyim, hem Hamza tutmuş beni yere düşmeden. Düşseydim vay hâlime!” diyerek gülmeye çalıştı. Baktı ki Memo’yu güldüremiyor, yanına çekip gıdıkladı da gıdıkladı. En sonunda ikisi de nefes nefese gülüyor, Hamza da onları izliyordu. Yüzünde hem keyifli bir gülüş vardı hem de düşünceli bir ifade.

Bir yanı *nasıl oldu da Hasret ve Memo bu kadar bağlandı*, diye düşünüyordu. İçinde çok tutamadan ağzından çıkıverdi, herhangi bir yergi yoktu sesinde. “Maşallah, siz bayağı iyi anlaşıyorsunuz.”

Hasret, morali azıcık düzelmiş olan Memo'yu kolunun altına çekti. Hamza'ya baktı hüzünlü bir gülüşle. "Biz ayrı kaldığımızda Memo hep yanımdaydı. Sürekli gelip hâlimi hatırlamı sorardı, yardım ederdi. Ben de ona kek yapardım. Kimse bana inanmasa da Memo inanırdı, sanki küçücük çocuk değil de aklı başında kocaman insan gibi. Hatta bir keresinde Görgülülerin samanlığı yanmış, tüm köy benden bilmişti. Memo yine benim bir şey yaptırmadığımı bilirdi hatta *millet böyle böyle diyor*, dedi ama *sen mi yaptırdın* diye sormadı bile."

Memo ani gelen bu sözlerin ardından gözlerini bir öteye bir beriye çevirip yutkundu, olmadık bir anda o eski muhabbetin açılmasını hiç mi hiç beklemiyordu. Onun bu hâli hemen karşısında oturan Hamza'nın gözünden kaçmamıştı ama konduramıyordu, imkânı dahi yoktu ona göre. Yine de yem atar gibi konuştu, gözleri Hasret'e çevrilmiş olsa da Memo'yu takip ediyordu. "O yangını çıkaranın alnından öpmek lazım."

Çocuk kaçırdığı gözlerini şaşkınlıkla Hamza'ya dikti, Hamza da bunu fark edip devam etti: "Görgülü'ye kafa tutmak köylünün harcı değil, bu köyden kimsenin eli gitmez o işe, cesaret edemezler. Ben bilmem mi malımı?"

Kıpırdandı Memo, tırnaklarının kenarında çıkan iki üç deri parçasıyla oynamaya başlayınca Hasret hemen eline vurdu hafifçe. "Koparma, Memo! Onlar nasıl acır, biliyor musun?"

"Ama bulamadık işte kimin yaptığını."

"Bulunsa jandarma bir şey yapar mı?"

"Jandarma gelseydi bana gelirdi, Muhterem'e gelirdi. Samanlığa ne jandarması gelsin, Hasret."

Memo küçücük rahatlayarak bir nefes verdi, yutkunup kendini hazırladı. Hamza hâlâ ondan gelecek bir söz bekliyordu, yapabileceği tüm teşviki ortaya sermişti.

"Onu biz yaptık," diye mırıl mırıl bir ses geldi Memo'dan.

Hasret anlamasa da Hamza başını salladı. Bir yandan da bu veletlerin kaç kişilik çete olduğunu düşünmeye başladı. Beklediği yanıtı

almış olmanın güveniyle Hasret'in şaşkınlıkla ağzının açıldığını görmezden gelmeye çabaladı.

"Ya bir kaza bela olsaydı, yakalansaydınız?"

"Gece yaptık."

"Ya orada mahsur kalsaydınız? Sizi kimse bulamazdı, Memo."

Hasret'e biraz daha yaklaştı Memo ama genç kız durumu daha idrak edemediğinden tepki veremiyordu. "Dışarıdan yaktık o yüzden, inekleri çıkarmak için içeri girdik sadece."

"Neyi biz yaptık, kim mahsur kalmış? Hamza? Memo?"

Hamza güldü dudağının kıyısıyla, o aralar köylünün ettiği dedikoduları da hatırladı. Sözde Hasret'in âşığı yakmıştı oraları. Hoş, bu da ondan aşağısı değildi ama gülünçtü yine de.

"Görgülü'nün büyük samanlığını Memo yakmış."

Hasret'in ağzı açık kaldı bir süre, çocuğa döndü aniden ama Memo toz olmuştu bile.

"Memo! Kaçma, buraya gel!"

"Kime yapıyorsun kahveyi?"

Duyduğu ani sesle az kalsın elindeki cezveyi düşürecekti Züleyha, birkaç gündür aklı başında değildi, etrafta neler olduğunu pek fark edemiyordu o yüzden.

Başını çevirip ayakta dikilen Cevdet'e baktı. Takım elbiselerinden birini giymiş, ceketinin içindeki beyaz gömleğinin iki düğmesini açık bırakmıştı. Fark ettiğine göre önceki günün gecesinden bu yana saç sakalı bir berber görmüştü.

"Kızgın mısın bana?"

Yine yanıt vermedi, cezvenin içindeki kahveyi hırsı varmış gibi karıştırmaya devam etti, çay kaşığı sonunda çekip cezvenin kenarına üç kez vurdu ve kaşığı lavaboya, kahveyi ocağa koydu. "Hasret fenalaştı bugün, ebe kadını çağırdılar. Ona yapıyorum."

“Sen niye yapıyorsun?”

“Burada çalışıyorum.

Cevdet’ten bir süre ses gelmedi. “Hiç gereği yok, Züleyha.”

“Var,” diyerek kestirip attı Züleyha. Adama dönmek, göz göze gelmek istemiyordu. İçindeki ses uyanıyor, sürekli kulağına duymak istemediği şeyler fısıldıyordu. Ali gideli daha ne kadar olmuştu da yeni biriyle görüşecekti? Üstelik geçen geceyi hiç hesaba katmıyordu, yaşanmamış sayıyordu kendince. İçten içe unutkanın mümkün olmadığını bile bile...

Birçok şey diyecek oldu Cevdet, Züleyha onun sessizliğinden anlıyordu demek istediklerini. Ama iki çocuğu vardı, cebinde önceden de çok parası olmazdı ama artık ailenin geçimini tek başına sağlıyordu. Üstelik şu an maaşı fazlasıyla iyiydi, evine de çok yakındı. Tarlalarda onun bunun lafına, sarkıntılığına maruz kalmadan işini yapabiliyordu.

“İyi o zaman,” diyerek bu konuya karışmadı Cevdet, hem böylece Züleyha’yı sık sık görebilirdi.

“Buraya çok gelme,” diyerek dillendirilmemiş düşüncesine de taş koydu Züleyha. Gözlerini kahveden bir an olsun ayırmıyordu, altını kıstı. “Memo üzülüyor kulağına bizim lafımız gidince. Dedikoduydu zaten, öyle kalsın.”

Genç kadına doğru iki adım attı Cevdet. Başında örtüsü yoktu; saçları biraz dağınık, birazı toplu ve örgülüydü. Sabun kokuyordu.

“Reddediyorsun yani beni,” dedi ağırca. Burnu az kalsın saçlarına değecekti, elleri beline sarılmamak için zor duruyordu. Ne zaman bu kadar vurulduğunu, nasıl bu kadar tutulduğunu anlamamıştı. Bıraksa kendini, *onsuz nefes alamıyorum* da derdi.

“Evet,” dedi Züleyha, sesini ciddi ve sert tutmak için kendini fazlasıyla kastığı belliydi.

“Yüzüme karşı söyle.”

“O kadar da ciddiye almıyorum seni.”

“Bunu da yüzüme karşı söyle, Züleyha. Hiç tereddütsüz.”

Kendini toparlayıp, cesaret dolu bir nefes alıp döndü Züleyha fakat adamın bu kadar yakınında olduğunu fark edememişti. Cesareti

balon gibi söndü, kendini dirayetli tutmaya çalıştı. “Beni neden bir şeyleri söylemeye mecbur bırakıyorsun? Dediklerim yetmiyor mu?”

“Eğer inanırsam beni sevmediğine, istemediğine, umut etmediğine... O zaman hiçbir şeye mecbur bırakmam. Öylece giderim.”

“Bir lafım yetmeyecek yani.”

“Eğer lafın hissini yansıtmıyorsa yetmeyecek.” Biraz daha yaklaştırdı yüzlerini, ellerini Züleyha’nın iki yanından tezgâha yaslayıp mesafelerini azalttı. “Şu hayatta mücadele etmeden kazandığım tek bir şey olmadı. Ne için savaşıılır diye sorsan benden daha iyi kimse yanıtlayamaz. Senin için seninle savaşıyorum.”

Yutkundu Züleyha, gözleri nedenini bilmediği bir şekilde dolmuştu. “Ama ben zarar görürüm.”

Cevdet’in yüzünde küçük, şefkatli bir gülüş peyda oldu, Züleyha mecburen kaçırdı gözlerini. “Saçının teline kıyamam.”

Genç kadının kaçırdığı gözlerine tekrar denk düşebilmek için başını hafifçe yana eğdi Cevdet, bir elini tezgâhtan çekip genç kadının yüzünü okşadı, göz altlarında gezindi parmak uçları.

“Seni tanımıyorum.”

“Beni tanıman için fırsat istiyorum.”

“Ama burası büyük şehirler gibi değil, Cevdet. Kocaman, kalabalık ama köy. Beni seninle şu mesafede görseler ne derler, biliyor musun? *Ali’yi sepetledi, yerine kırık buldu* derler. Hatta koyayım üstüne, *çulsuz Ali’yi sepetledi, zengin birine yamandı*. Benim adım bu olur bundan sonra. Hasret’e diyorlar ya *köygöçüren* diye, bana da bunu derler.”

“Onlar mı yaşıyor senin hayatını, Züleyha? Sen o adamın elinin altında onca şeye direnirken biri gelip de o şerefsizin sana kalkan elini tuttu mu?”

“Öyle değil.”

“Tuttu mu, tutmadı mı?”

Yutkundu Züleyha, gözlerini kaçırdı. “Ağam tuttu sadece.”

“O zaman *o ne der* diye aklının ucundan biraz düşünürsün. Kalanların bir kıymeti yok. Sikerim hepsinin belasını!”

Ani gelen küfürle gözlerini kocaman açarak adamı engellemeye çalıştı, öyle olunca elleriyle adamın ağzını örtmüş bulundu. Cevdet de böyle bir an için zaten fırsat kolluyordu. Dudaklarını kapatan avuç içlerine bir öpücük kondurdu, Züleyha çekmek isteyince de hızlıca tutup bir kez daha öptü.

“Cevdet, biri görecektir.”

“Görsünler. Benim seni almadan buradan gitmeye hiç niyetim yok, Züleyha.”

İyiden iyiye yaklaştı Cevdet, o ne kadar yaklaşırsa Züleyha tezgâha o kadar bastırıyordu kendini, dudakları arasında küçücük bir mesafe kaldığında, “Oğlum yukarıda ama...” dedi.

“Hasret’in yanındadır o.” Ardından birleşti dudakları; Züleyha’nın elleri göğsünde, gömleğinin üzerindeydi. Parmak uçlarını tenine bastırıyor, Cevdet’i pekâlâ gülümsetiyordu.

Bir taşma sesi geldiğinde gözlerini hiç açmadan, öpüşünü hiç bozmadan ocağın altını kapattı Cevdet. Züleyha ayrılmaya çalışsa da izin vermedi, uyduruk bir kahvenin bu anı bozmasına izin vermeyecekti.

Bir anlığına ayrıldılar, Züleyha kısık bir sesle adını söyleyebildi yalnızca. Genç kadının yüzünü bu mesafeden aydınlık bir anda izlemek istedi Cevdet ama gözlerine dalıp gitmekten yüzünü dahi zor görüyordu. Kilitlenmiş gibiydi.

Eğilip tekrar birleştirdi dudaklarını. Yanağında, göğsünde Züleyha’nın elleri; okşar gibi dokunuşu, öpüşü...

“Memo! Bana bak, gel bakayım buraya! Anlatacağın bana hepsini. Kaçma, gel!”

Duydukları seslerle kendisini itip taştan kahveye dönüşü...

Kendine gelememi Cevdet. Soluk soluğa kalmış, sıkı sıkı sarıldığı beden birden uzaklaşıncaya boşluğa düşmüş gibi hissetmişti.

Kendisine doğru gelen Memo’yu görünce zor bela toparlandı, çocuk da yüzüne bile bakmadan gelip hemen bacaklarına sarıldı.

“Ne oluyor?” dedi, bozuk çıktığını fark ettiği sesini öksürerek düzeltmeye çalıştı. Gözünün ucuyla gördüğü Züleyha kızarıklık yanaklarıyla ocağı temizlemeye çalışıyordu.

Hasret hızlı bir soluk aldı, elleri belindeydi, hemen arkasında da Hamza vardı. Hasret o hâliyle anlayamamıştı meseleyi belki ama Hamza bir ona bir Züleyha'ya bakmış, hafif bir alayla dudağını kıvrı-mıştı. Bu adam tuhaf bir şekilde fazla dikkatliydi.

Ortalığı çok dağıtmadan Hasret'in karnına hafifçe sarıldı Hamza. "Bir şey olduğu yok. Bir samanlık meselesi vardı, onun kim olduğunu öğrendik sadece. Mühim değil."

Cevdet bacağına sarılan çocuğun saçlarını okşadı korumacı bir edayla. "Ne samanlığıymış bu? Zarar mı var?" Eğilip Memo'ya baktı, *ne oldu* dercesine göz kırptı, Züleyha'nın kendisini pürdikkat izlediğini o an fark edememişti.

"Ben bir şey yapmadım," dedi Memo. Ama ifadesine bakılırsa yaptığı açıkça belliydi.

"Biri mi kızacak, anlamadım. Maddi bir şeyse gelsin, konuşup an-laşalım. Ödeyelim neyse. Pısm sen de bu kadar, oğlum. Ne yaptın?"

Hasret bir Züleyha'ya baktı bir Memo'ya. Ama küçük velet an-nesine bir an bile bakmıyordu, demek ki yaptığını öğrenmesinden korkmuyordu. "Görgülü'nn büyük ahırını Memo yakmış."

Az önce dediğinden hızlıca döndü Memo, ihale sadece kendisine kalacaktı yoksa. "Yanımda Sarı da vardı, bir de Cemo."

Hasret de değiştirdi dediğini. "Kusuruma bakma Memo, üç kişi toplaşıp yakmışsınız. Ben sadece sen yaptın sandım."

Cevdet ortamın gerginliğine rağmen çocuğa bakarak sakince güldü. "Aferin lan, iyi yapmışsın."

Memo da başını kaldırıp güldü aldığı onayla, gözünün kıyısıyla annesine bakıp Hasret'e döndü. "Ama Hasret abla, sen de *yakacağım o piçin evini, ocağını*, demiştin."

Hasret'in gözleri irileşti, Hamza'nın kaşları kalktı hafiften, bakış-ları sorar gibi Hasret'e döndü, Hasret'in havası mecburen azıcık sn-mşt. "yle dememişimdir," dedi kısık sesle.

"Bahçede dedin ya, abla!"

Gözlerini kısıtı Hasret. Memo'ya nasıl sinyal gönderirdi, bilmi-yordu, sesi bir ton daha kısıldı. "Çok sinirlendiysem... Belki kaçmıştır ağzımdan." Kaşlarını kaldırdı, sesi de yükseldi. "Ama sen daha bacak

kadar veletsin, ne işin olur senin o taraklarda? Çelik çomak oynasana arkadaşlarınla. Değil mi, Züleyha?”

Başını bile sallamadı Züleyha. Neyin içinden çıkmıştı da neye düşmüştü, anlamıyordu. Memo ne sıra vakit bulmuştu da samanlık yakıyordu? “Gece mi çıktınız?”

“Anne...”

“Gece mi çıktınız, Mehmet?”

Sustu Memo, Züleyha’nın bu *anne* tonlamasıyla herkes susmuştu. Çenesi azıcık titredi çocuğun, başını salladı. Şimdi kaç gün evden çıkmayacaktı, Allah bilirdi.

“Serap teyzenle Ayşe halanın haberleri var mı?”

Aynı yüz ifadesiyle bu kez başını sağa sola salladı. Hesap vereceği kişi annesi olunca Cevdet’in bacağından sıyrılmış, ellerini önünde birleştirmişti.

“Başka kimse biliyor mu?”

“Yok,” dedi sessizce, mutfaktaki herkes anne oğlu pürdikkat izliyordu. Ebe kadın da salondan gelmiş, ayak uçlarında yükselerek ne olduğuna bakmaya çalışıyordu.

“Azıcık saf olsanız, sağda solda anlatsanız jandarmayı dayayacaksınız yani kapıya!”

Memo’nun çenesi titredi yine, bugün kaç kere ağladığını saymamıştı. Duruma o an Cevdet el attı, çocuğu omzundan tutup kendine yasladı. “Hamza’nın vurulduğu zamanlar yapmışlar bir delilik işte. Kendini savunmak erkek adamın hakkıdır, Memo da öyle yapmış. Çok kızma, annesi.”

Çocuğun ensesine elini koydu, o hâliyle bile avuçlar gibi tutuyordu. “Ama Memo, öyle bir şey yapacaksan haberimiz olsun, bir el atarız.”

Memo suçlu suçlu baktı Cevdet’e ama adam muzip muzip gülererek kendisine sinirle bakan Züleyha’ya göz kırptıyordu. Sonra da çok dikkat çekmesin diye Hamza’ya döndü, Hamza da olayın üzerini kapatmak isteyerek sakince konuştu: “Murat’ın cenazesi dün kalkmadı, jandarma soruşturma açacakmış. Hekime inceletmişler, bugün gömülecek. Bir uğrayalım.”

Hasret kaşlarını çatı, Hamza neden o cenazeye gidecekti diye kırk fikir yürüttü ama bir mantık çerçevesine oturtamadı. Cevdet'le Hamza iki saniye kadar bakışp anlaştılar. "Gidelim," dedi Hamza. Hasret ise kocasına bakmaya devam ediyordu.

Çok geçmeden bir çocuk kapı eşiğine kadar geldi, Hasret'e pek de uğurlu olmayacak bir haber verdi. Nine fazlasıyla düşkünleşmişti, Hasret'in adını sayıklıyordu. Gülhanım da haber salmıştı Hasret'e, onu çağırıyordu.

Sonrası telaşlıydı, Hamza çokça kez uyarmasına rağmen hızlıca üzerine bir şeyler alıp herkesle birlikte evden çıktı Hasret. Hamza, Cevdet'le beraber cenazeye gidiyordu; Hasret, Memo'yla birlikte Gülhanım'ın evine.

Görgülü son zamanlarda çok sevilmemesine rağmen köy meydanı kalabalıktı, civar köylerden fazlasıyla gelen olmuştu. Ortada bir imam, kalabalığın köşesinde bir jandarma aracı duruyordu. Komutanın yanında da öğretmen bekliyordu.

Adnan gölgeli bir köşede, kalabalığa yakın olmasına rağmen uzakmış gibi bir havayla sandalyede bir bacağını diğerinin üzerine atmış hâlde oturuyordu. Üzerinde koyu gri bir takım elbise, gözünde güneş gözlükleri, ağzında sigarasıyla ortamı izliyordu. Gözlüklerden nereye baktığı belli olmasa da Hasret kendisine bakıldığını hissediyordu, hafifçe başını eğerek selam verdi Adnan. Hasret uzun zaman sonra onun selamını aldı aynı şekilde başını eğerek.

Geçmiş zamanda açılan bazı defterler bu şekilde kapanmıştı. Ama Hasret tamamen affetmezdi, illa o adamın keyfini kaçırarak bir şey yapacaktı.

Sonra gözüne siyahlara bürünmüş, sapsarı saçlı bir kadın çarptı Hasret'in. Önünde de iyi giyimli, efendi tipli bir çocuk duruyordu. Saçları sarı, gördüğü kadarıyla gözleri yeşildi. Hiç ağlamıyordu çocuk, boş boş önüne koyulan tabuta bakıyordu.

"Allah'ım..." dedi Hasret ağzının içinden, kim olduğunu anlamıştı o çocuğun. "Uğraşsa bu kadar benzetemez kendine."

Memo da döndü Hasret'in baktığı yere doğru, kendi yaşlarında bir çocuktü. Nasıl olduysa başını kaldırıp baktı o çocuk. Göz göze geldiler Memo'yla, üzerinden başından anlaşılıyordu iyi bir hayat

yaşadığı. Solgun bir teni, sarı saçları, boşluğa bakar gibi hissizce bakan yeşil gözleri vardı.

Adı Fırat'tı.

Makûs bir kaderin ilk bakışması böyle gerçekleşti. İlk çatışmaları ise yirmiye aşkın yıl sonra aynı meydanda, aynı sahneyle, farklı iki tabutla gerçekleşecekti. Mehmet mirasını güdecek, Fırat intikamını alacaktı.

Bakışmalarını Hasret'in nazik müdahalesi bozdu. "Sen onlardan yana çok bakma, Memo." Çocuğun başına elini koyup hafifçe kendinden tarafa çevirdi, bakışmalarını kesti. "Sana kızmamın nedeni onların çoluk çocuk, evli barklı dinlemeden ne yapacaksa yapması. Zarar görme diye kızıyorum."

Biliyordu Memo, Hasret ona zaten yaptığı bir şeyden dolayı kolay kolay kızmazdı çünkü onun da çok bir ucu bucağı yoktu. Her an her şeyi yapabilirdi, bu yüzden benziyorlardı.

Hamza meydana yaklaştı, küçük bir bakışıyla Hasret'in ardından Cemşit'i gönderdi. Bugünkü bayılma hadisesinden sonra onu tek başına bırakmayı hiç mi hiç düşünmüyordu. Kendisinin caminin yanına gelmesiyle komutan da köşesinden çekilip yaklaştı, elini uzattı Hamza'ya, tokalaştılar. Komutan sıkıntılıydı fakat sorması gerekiyordu. En azından aralarında bunca zamanın hukuku vardı.

"Böyle bir zamanda sormaya pek dilim varmıyor, Hamza ama soruşturma açılacak. Ölüm nedeni silahlı saldırı olarak kayda geçecek. Senin bir ilgin var mı?"

Derin bir nefes aldı Hamza, kalabalığa şöyle bir baktı, sonra caminin tarafa göz gezdirdi. "Zamanında pek çok sıkıntı yaşadığımız doğru. Yol, su, yemek, ekmek, işçi, aşçı... Ne kadar işim varsa hepsine çomak soktu. Ama ölümünü ne gördüm ne de o an duydum, komutan." Duraksayıp başıyla camiye gösterdi. "Şu camiye bak, cenazesi bile bizim yaptırdığımız camide kılınacak. Benim elimden olsaydı izin verir miydim?"

Hafif bir alayla güldü sonra. "O kadar da derin bir düşmanlığımız yoktu."

Komutan pek inanmasa da Hamza'nın yakınındaki kulak misafiri olan birkaç kişiye sordu. Hamza yapsa bir dert, yapmasa başka dertti. "Sizin?"

Herkes kimin kimi vurduğunu bilse de başlarını iki yana salladılar, aralarından en çenesi düşük olan konuştu: "Valla ben en son ağamın düğününde pilav yemişim, ondan sonra dediler ki *Görgülü öldü*. Başka da bir şey bilmem."

Tövbe çekti birkaç adam, tövbe çekenlerin ardında Murat'ın babası duruyordu. Hamza onu işaret etti, komutana hitaben konuşsa da gözleri Murat'ın babasından ayrılmıyordu. "Babası daha iyi bilir."

Öfkeli, kindar gözlerle bir süre bakıştı iki adam. "Görgülü!" diye seslendi Hamza. "Oğlunu kim vurdu?"

Tek bir yanıt geldi karşıdan:

"Benim oğlumu kendi belası vurdu. Kimseden şikâyetçi değiliz." Başını çevirip gölgelikte rahat rahat oturarak sigarasını tüttüren Adnan'a baktı kinle, ardından Hamza'ya döndü. "Haklar helal olsun."

Hamza başını salladı sakince. "Murat hariç, helal olsun."

16. Bölüm

Fırat ve Memo'nun ilk bakışmasının, Hamza ve Murat'ın babasının helalleşmesinin ardından iyice düşkünleşen ninesinin yanına nihayet vardı Hasret.

Memo içeri girip kadının elini öpmüş, ardından Sarı ve Cemo'nun dışarıda kendisini beklediğini söyleyerek fırlayıp gitmişti. Hasret onun dışarı çıkmasını istemese de yapabileceği bir şey yoktu. Fırat, annesi olacak o sarışın kadın ve Görgülü sülalesinin tamamı dışarıdayken her an her şey olabilir gibi geliyordu. Tüm bunların yanı sıra Nezihilerin yarım yamalak kalmış ailesi de aynı şekilde dışarıdaydı. İki aileyi de derin bir ateş vurmuş, herkesi bir yana dağıtmıştı.

Onlar dağılınca köyün düzeninin kaçmama olanağı yoktu. Önce-leri Hasret'i taşıyanlar sürülmüştü buradan. Gitmeyenler zorla gönderilmişti. Şimdi ise tek tük şehre yerleşenler vardı. Hamza'ya sorsan gidenlerin yarısı tutunamayıp geri gelecek, geldikten sonra da af diyecekti.

Kimsenin özrünü istemiyordu Hasret. Yalnızca ufacık dünyasının düzende kalmasını, bu düzende de sevdikleriyle yaşamayı diliyordu.

Bu düşünceleri aklından kovup kadının yanına oturdu, sessiz sedasız izledi onun yorgun suretini. Dümdüz uzanıyordu yataкта, elleri karnının üzerinde birleşikti ve usul usul nefes alıyordu. Yaşlılığın verdiği kırışıklıklar daha da derinleşmiş, solgun teni koyulaşmıştı. Duyduğu kadarıyla derisi koyulaşmanın ölümü yakın olurdu, ödü kopuyordu Hasret'in.

Ne kadar geç tanısa da içten içe çok destek olmuştu bu kadın ona. Belki sahiden sevmişti, bilmiyordu ama Hasret'in içinde olgun bir tarafı uyandırmış, pervasız düşüncelerini dindirmişti.

Kısa kirpikleri oynadı yaşlı kadının. Bulanık mı dese, buğulu mu dese, bilmediği koyu yeşil gözleri açıldı zar zor. Başını biraz çevirip baktı, Hasret'in elleri yaşlı kadının ellerini buldu hemen. "Nine? İyi misin?"

Gülebildiği kadar güldü kadın, bakışları yumuşaktı, konuşması ise oldukça zor ve sessiz. "İyiyim. Vaktin ne zaman geleceği belli olmaz diye çağırdım seni. İki kelam laf edelim, kulağına üç beş küpe takayım."

Dudağı hafifçe kıvrıldı Hasret'in, bir annenin verebileceği tüm nasihatlere açıktı. "Öyle deme, daha çekirdeğimi göreceksin. Kucağına vereceğim, seveceksin."

Kadın da güldü hâlsizliğinin izin verdiği kadar. "Nasip," dedi ama içten içe Hasret'in doğumunu, çocuklarını, nihayete erdirdiği mutlu ailesini göremeyeceğini hissediyordu. "Mürüvvetini gördüm ya Hasret, sağlam bir kapıya gelin oldun ya... O bile bana yeter, kızım."

Dolan gözlerini kadından gizlemeye çalışarak öteye beriye çevirdi Hasret, çenesinin titremesini tutamadığından eliyle ovuşturdu azıcık. "O yetmez ki... Çekirdeğimi de gör."

Zar zor da olsa yüzü güldü yaşlı kadının. "Nasip, kızım. Her şey nasip."

"İlk sana getireceğim," derken çenesi daha fazla titredi, alnı da üzüntüyle kırıştı. Yakın gördüğü üç insandan biriydi nine, o gittiğinde içinde nasıl bir boşluk açılacağını bilmemek Hasret'i fazlasıyla tedirgin ediyordu.

Biraz daha zaman lazımdı. Daha çok vakit geçirmeleri gerekiyordu. Daha yeni düzlüğe çıkmıştı Hasret, etrafındaki sisler yeni dinmiş, sağını solunu yeni görür olmuştu. Babaevinden geldiğinden beri derdi hiç bitmemişti, kendisini bağına basan bu yaşlı kadınla hiç diz dize oturup rahatça sohbet edememişti. On tel saçı varsa ikisi ancak okşanmıştı, gitmesini istemiyordu.

Biraz bakiştılar ıslak gözlerle, Hasret hıçkırı hıçkırı ağlayası gelse de kendini tutmaya çalıştı. Sesini tutsa gözyaşlarını tutamıyordu, yanağına bile değmeden gözlerinden düşüyordu kucağına pek çok damla.

“Söz mü?” diye sordu yaşlı kadın. “Doğunca ilk bana getireceksin.”

Hasret yutkunmaya çalıştı ama sanki unutmuştu nasıl yutkunacağını, öylece kaldı. “Söz.”

Son konuşmaları bu oldu, Hasret kadının koynuna doğru uzandı, yarım saat kadar birlikte yattılar. Bir ömür süren annesizliği yarım saat nasıl karşılardı, bilmiyordu. Sorsan o eksikliğin katiyen kapatılamayacağını düşünürdü.

Kadının fersiz, dermansız eli kalkıp da saçlarını buldu; okşadı uzun uzun. Sonra karnına dokundu, dudakları kımıldadı fersiz fersiz. Hangi duayı okuduğunu bilmiyordu, zaten annesinin zorla öğrettiği namazlık dualardan başkasını bilmezdi Hasret. Rahmetli İsmail ölünce annesi de öğretmeyi bırakmıştı. Çıkaramadı o yüzden hangi dua olduğunu.

Ama içi iyi hissediyordu, gözleri hüznü olsa da bu anı yaşadığı için kalbi ferahtı. Derin nefesler aldı, yaşlı kadının yanında huzurlu bir uykuya daldı. Hamilelik yormaya başlamıştı. Saçları da hâlâ okşanıyordu.

“Telkâri ustası,” dedi Hamza. “Eli çok iyi, yaptıkları çok iyi. Ama kapatacakmış dükkânı. Ne çırak var ne de müşteri. Öylece göçüp gidecek.”

Dudaklarının arasında sıkıştırdığı sigaradan bir nefes çekti Adnan, kısık gözleriyle etrafı inceledi, ileride iki veletle hararetle şekilde konuşan Memo dikkatini çekti. “Ne yapacaksın?”

“Anlaşacağım. O bana satacak mallarını, ben büyük şehirlerde dükkân açtırıp satacağım.” Ağır aheste iki adım attı Hamza, Hasret’in misafirliği biraz uzun sürdüğünden onu almaya gidiyordu. Adnan’ı da takmıştı peşine.

“Paraya para kazandıracaksın yani?”

“Öyle,” dedi sakince. “Buranın toprakları bana ömrümce yeter ama...”

Güldü Adnan bu *ama* tereddüdüne. “Ama sen hayatın bir kurşunluk olduğunu fark ettin.” Sigarasından bir nefes daha aldı, bu mereti de azaltması lazımdı. “Çok geç öğrendin, Hamza. İyilikten maraz doğar, müsaade etmeyeceksin.”

“Bana kalsa hiç öğrenmek istemezdim. İlk kurşunumu askerde yedim, o tatlıydı.”

“Bu acı mı?”

“Acı,” dedi tereddütsüzce. “Hasret’imi ardımda bırakınca ne acı hem de.”

Biraz daha yürüdüler. Hasret’in olduğu eve yaklaşıncı Hamza’nın adımlarının hızlanası geliyor, Adnan ise büyük tereddütle o evden uzak durmak istiyordu. Bu isteğin nedeni, o evin içindeki gözleri görmeyen genç kadının yarattığı hislerdi.

Adnan şimdiye kadar neyi çekici bulduysa ondan zarar görmüştü. Verdiği pek çok öğüdün altı dolu olsa da söz konusu ilgilendiği kadın olduğunda hatalarından bir türlü ders almıyordu.

Hoş, acıdan kaçan bir adam olmamıştı hiçbir zaman ama yine de böyle bir maceraya atılmak akıl işi değildi. Bir hafta içinde adamlarıyla birlikte İstanbul’a dönecekti. O zaman her şey bitmiş olurdu.

Kapıya kadar geldiklerinde pek çok şey için geçti, kendi uzak durmak istese de ayakları durmuyordu. Hamza kapıyı çaldı üç kez, sonra Adnan’a döndü. “Sen de gel amca, durumu kötüymüş kadının.”

Kaşları çatıldı Adnan’ın, ağzındaki sigarayı yere attı. “Hangi kadının? Nesi varmış?”

“Çok dayanmaz, diyorlar.”

Gözlerini Hamza’nın gözlerine dikti anlamaya çalışarak, attığı sigaranın üzerine basıp kapıya yaklaştı, Hamza’nın çaldığından daha sert çaldı kapıyı. “Nesi varmış oğlum, doğru düzgün desene. Hastaneye götürürüz. Daha dün ayaktaydı, çamaşır asıyordu.”

Hamza kaşlarını çattı bu kez, Adnan'ın kimden bahsettiğini anlamaya çalıştı. "Sen Gülhanım'ı mı diyorsun? Onun bir şeyi yok, ninesi hasta. Hasret de ona bakmaya geldi."

Adnan kapıya bir kez daha vuracakken eli havada kaldı, Hamza'ya döndü gerginlikle. Yüzündeki her bir kas ciddiyetle kasılmışken bir süre yüzüne baktı. "Senin edeceğin lafin evveliyatını..."

"Şşt!" diye bir uyarı geldi Hamza'dan, tam da o sırada kapı açıldı, Gülhanım'ın yüzü küçük bir aralıktan görüldü. "Hoş geldin Hamza, hoş geldiniz," dedi sakince. Hamza onun kendisini nasıl tanıdığını ve nasıl yanında biri olduğunu anladığını ufacık bir an sorguladı, yine de kısa sürdü bu sorgulama. Kapıda Adnan'la konuşmuşlardı. İçeri buyur ederek daha da açtı kapıyı Gülhanım. "Uyuyorlar, sessiz olun."

Hamza'nın yüzü güldü bunu duyunca, zaten Hasret başını nereye koysa uyuyordu. Başlarda bunun kısa süreceğini düşündüyse de oldukça yanılmıştı. Çekirdek doğana kadar Hasret için her yer yatak döşekti.

Ayakkabılarını çıkarıp sessiz sedasız girdi içeri, ev küçüktü, iki adım atınca yaşlı kadının yatağı görüldü. Hemen ardından Hasret. Odanın içindeki eski eşyalara tezat yeni ve güzel bir elbisesi vardı üzerinde, ayakkabılarını çıkarıp uzanmıştı kadının yanına.

Kadının üzerindeki örtünün bir kısmı Hasret'e de örtülmüştü. Belli ki nine, genç kız uyuduktan hemen sonra örtmeye çalışmıştı. Ayakları açıktaydı, beli ve karnı örtülü, omuzları yine battaniyeden nasibini alamamıştı. Derin bir uykunun kollarında gibi görünüyordu. Kendine mâni olamadan güldü Hamza, derin bir nefes alıp verdi. Hasret uyanmazdı ama yaşlı kadın her an uyanabilirdi, yaklaşp yüzüne dokunma düşüncesinden bu yüzden vazgeçti.

Odanın bir köşesine geçip mindere oturdu, Hasret'in uyanmasını beklemeye başladı. Kurulu saat gibi ezan okununca sıçrayarak uyanacağını biliyordu.

Adnan ise o sıralarda yaşlı kadının yanına gitmek yerine kapı ağzında Gülhanım'ın karşısında öylece durmuştu. Onun yerinden kıpırdamayacağını anlayan genç kadın ise beklemeye gerek görmemiş, mutfığa yönelmişti. Kapanan dış kapının sesini duysa da tepki vermemişti.

Adım sesleri kısa koridoru aşip mutfığa kadar geldi. Hamza ayak-kabılarını çıkarmış, Adnan çıkarmamıştı.

Yutkundu Gülhanım, Adnan onun yutkunuşunu anbean gördü. “Bu evi ben temizliyorum,” dedi kısık bir sesle. Ardından mutfığın kapısının gıcirtısını duydu, o kapı da kapanmıştı.

“İçeri sesimiz gitmesin. Uyanmasınlar,” dedi Adnan, genç kızın karşısında duracak kadar yaklaştı, dediği ilk lafı duymazlıktan gelmişti. “İyi misin?”

“İyiyim. Ben değil, ninem hasta.”

Burnundan küçük bir nefes vererek güldü Adnan. “Kulakların keskinmiş.”

“Tahmin edemeyeceğin kadar.”

Gözlerini genç kızın üzerinde dolaştırdı. Yüzünde, saçlarında, boynunda... “Her yerdesin,” dedi Adnan geldiğinden beri sesini ilk kez kısarak. İki lafının arasında geçen dakikalar ne Gülhanım’ı etkilemişti ne de kendisini, bıraktığı yerden sanki hiç beklememiş gibi devam etti: “Niye her yerde seni görüyorum? Nasıl bu kadar çok karşıma çıkıyorsun?”

“Burası küçük bir yer, Adnan Bey,” diye cevapladı Gülhanım. Onun dudaklarına bakmaktan kendini alamıyordu Adnan.

Güzelliğinden mi etkilenmişti? Çok da değildi. Ne kadınlar görmüştü Adnan, pek çok kişinin hayatında göremeyeceği kadar güzel kadınlar... Ama neydi Gülhanım’ı onlardan bir adım öne geçirip dikkatini çeken?

Genç kadının yüzünü daha net görmek isteyerek bir adım daha yaklaştı, gözlerini ondan ayırmadan cebinden sigara kutusunu çıkardı, dudaklarının arasına yerleştirip yaktı.

“Sevmem sigara kokusunu,” dedi kadın. Adnan ilk nefesini çekti, ona dumanı gelmesin diye sağ tarafına doğru üfledi. Hareketine zıt olarak söylediği daha tersti. “Alışırın.”

“Neden alışayım?”

Bir adım geriledi Adnan, küçücük bir oda gibiydi mutfak. “Karşıma sık sık çıkmak gibi bir isteğim var.”

Üç veya dört kez çekti sigarasını, yılların tiryakiliğinden olmalıydı ki hızlıca bitirip izmaritini lavabonun içinde söndürdü. İkisi de sessizdi o anlarda. Adnan içindeki bu yakınlık isteğine anlam veremiyordu.

Öpüşmek, sevişmek değildi bu arzu. Sadece konuşmak istiyordu. Belki de gizemli gelmişti bu kadın ona, merakı dindiğinde aklına bile gelmeyecekti. Ama şimdi değil. Şimdi sesini duymak, onu dinlemek istiyordu. Olabildiğince sessiz bir adımla yaklaştı, yukarıdan bakıyordu kızın güzel yüzüne. Adnan'ın bu odaklanmış hâlini bozarak konuştu Gülhanım:

“Nefesini duyabiliyorum.” Çenesini biraz kaldırdı, Adnan'ın habersizce attığı o adımın farkındaydı. “Yakınsın.”

“Beni görüyor musun?”

Düzgün, erkeksi bir sesi vardı. Bu tonu daha önce duymuştu, üzerinden yıllar geçmesine rağmen kulağında çınlıyordu. “Gereği yok. Duyuyorum.”

“Yeterli mi?”

“Uyarmam gerek. Kulaklarım, kimsenin duymadıklarını duydu. Belki inanmazsın ama gördü de.” Bu kez Gülhanım attı bir adım, göğüsleri neredeyse birbirine değecekti. Adnan yerine başkası olsa belki de tedirgin olurdu bu yakınlıktan. Ama o Adnan'dı, aradaki mesafeyi biraz da kendisi azalttı, göğüsleri değdi birbirine. Genç kadının belini sarmamak için tezgâha tutundu, yüzüne vuran tatlı nefesini hissetti. Belki hissettiği kıpırtıdan, belki de kadınla eşit olma isteğinden gözlerini kapattı.

“Diğerlerinin gözleri benimkilerden daha kördür, Adnan.”

Elini kaldırıp ütüsü bir milim dahi bozulmayan pahalı ceketin yakasına koydu Gülhanım. Mavi gözleri adamın çenesine odaklanmış, pürüzsüz bir donuklukla bakıyordu, güldü biraz. “Nefesinde heves var.”

Adnan kapattığı gözlerini hızla açtı, genç kadının dudağı öyle ince bir şekilde kıvrılmıştı ki kaşlarını çatmak için uğraştı ama başaramadı. Kadın devam etti fısıldar gibi: “Onca kadının, paranın, malın mülkün içinde bana mı heveslendin?”

Tereddüt etmedi Adnan, hiç etmemişti. “Güzel bir kadınsın.”

“Güzelliğime mi baktın?”

“Evet.”

Yalandı. Adnan’ın bile çözemediği şeyler vardı ve bu bilinmezlik onu çekiyordu.

Elini kaldırdı Gülhanım, adamın saçlarına dokundu. Dokunuşu da sesi kadar yumuşaktı, baştan çıkarır gibiydi. “Saçların ne renk?”

“Koyu kahverengi.”

Diğer elini de kaldırıp saçlarının daha uzun olduğu kısımdan ensesine doğru okşar gibi dokundu kadın. Adnan’ın saçlarına epeyce uzun zamandan beri sadece kesmek için dokunulmuştu. Yutkundu istemsizce, Gülhanım’ın yüzü yine yumuşadı, güler gibi oldu.

Fazlasıyla güzeldi.

“Gözlerin ne renk?”

“Kahverengi.”

Kadının elleri ensesinden ayrılıp gözlerinin üzerine geldi; kaşlarına, gözlerine dokundu usulca. Tuhaf, huzurlu ve heyecanlı bir anı Adnan için. Yüreğindeki kıpırtıya anlam veremiyordu. Kalbinin atışını hissetmeyeli uzun zaman olmuştu.

“Yalan,” dedi kadın birden, bu kez Adnan’ın dudağı kıvrıldı.

“Nereden anladın?”

“Bilmem. Hissettim. Daha açık gözlerin, açık kahverengi...” İşaret parmağı Adnan’ın kaşında dolandı. “Mavi değil, o kadar sert değil. Yeşile yakın belki.” Sessiz kaldı biraz, Adnan onu bekliyordu. “Ela mı?”

“Evet.” Genç kadının eli artık yanağında olduğu için kendini açık etmemek adına gülmedi Adnan. “Ela.”

Kendi elleri kadına dokunmamak için bunca çaba harcarken kadının yaptığı akıl işi değildi. Karşılık vermek istiyordu ama onun dokunuşuyla Adnan’ın dokunuşu hiçbir yerde denk düşemezdi.

“Kendi gözlerinin rengini biliyor musun?”

“Evet. Ninem anlattı uzun uzun.”

Genç kadının yüzüne biraz daha yaklaştı Adnan, çene hattını okşayan ellerinin hissinden aklını uzak tutmaya çabalıyordu. Engel olmadan genç kadının çenesine, dudağının altındaki çukura dokundu. O hafif dokunuşla aralandı genç kadının dudakları, bu manzaradan gözlerini alamadı Adnan.

“İstersen... Ben de anlatırım uzun uzun.”

Kısacık bir nefes aldı Gülhanım, gözlerini kırptı birkaç kez. “O kadar uzun vaktin var mı?”

“Yok. Hiçbir zaman vaktim yok.” Bir an eğilecek oldu kadının dudaklarına doğru, uzun zamandır bir kadını öpmemişti. Öpmek istememişti. Kendini tutup doğruldu. “Mesele sen değilsen hiç vaktim yok.”

Güldü Gülhanım. “İlgini istemiyorum ki.” Başını hafifçe yana eğdi, Adnan’ın yapacağı bir hamle her şeyi değiştirebilirdi. “Alışırım. Çok kolay alışırım ben.”

Boyu Adnan’ın göğsüne kadar geliyordu, eğer görebilseydi ona bakmak için sürekli başını kaldırması gerekecekti.

Elini tezgâhtan ayırdı, genç kadının beline sarıp onu kendine çekti Adnan. O başını eğerken Gülhanım da ona doğru kaldırdı, şimdi burunları birbirine değiyordu. “Alış o zaman. Çünkü benimki pek de geçip gidecekmiş gibi bir heves değil.”

Ellerini adamın ceketine yaslayıp yutkundü Gülhanım. Sigara kokusuyla karışmış nefesi karnını karıncalandırıyor, ne cevap vereceğini şaşıırıyordu. Kendini bildi bileli sevmezdi böyle kokuları, hele de ağır olanları. Fakat şimdi adamın boynuna burnunu yaslayıp hem onun teninin kokusunu hem de tenine karışmış sigara kokusunu solumak istiyordu.

Yanağını kaplayan eli hissetti, adamın başparmağı tenini okşadı. Eğildi Adnan, genç kadının aralanan dudaklarını görüyordu ama hedefi de isteği de bu değildi. Dudağının üst köşesinde yakıcı bir öpücük hissetti Gülhanım. Şaşkınlık ve karşılık verme isteğiyle dudaklarını aralasa da tam dudaklarında değildi bu öpücük. Tenindeydi, dudağının tam köşesinde.

Bir süre uzaklaşmadı Adnan, dudakları öylece kaldı. Gülhanım'a fırsat vermeden kendi istediğini alıp gitmişti. Zaten hep bencil bir adam olmuştu. Geri çekildiğinde ise çok uzaklaşamayarak genç kadının yanağını okşadı yine. Onları ayıran, Hasret'in küçük bir çocuk merakıyla kapıyı pat diye açıp başını mutfığa uzatması oldu.

"Ne yapıyorsunuz siz burada?"

Gülhanım'ın cevabı yoktu, Adnan her zamanki umursamazlığıyla bir sigara daha çıkardı. Bir ağabey edasıyla elini Hasret'in omzuna atıp önce mutfaktan, sonra evden çıkardı. Hamza kapıda bekliyordu. "Karına sahip çık Hamza, kapı dinliyor."

"Hih!" dedi Hasret. "Vallahi iftira. Baktım sadece."

İki adımla evin gölgeliğinden çıktılar, Hasret'in gözlerine güneş vurunca ofladı hemen. Adnan gözlüğünü ceketinin cebinden çıkarırken güldü, Hamza'ya baktı göz kırparak. Şimdiye dek gözlüğünü kimseye taktırmamıştı, hiç öyle huyu yoktu.

"Al bakalım, Hasret," dedi bir ilki yaşayarak. "Güneş değmesin."

Hamza aldı gözlüğü, Hasret'i güneşe arkasını döndürerek kendine çevirdi ve taktı genç kıza. Yüzü küçüktü, başına örtü almamıştı ve saçları kabarıktı. Gözlük çok yakışmıştı. Şöyle bir süzdü karısının yüzünü, çenesinden küçük bir makas aldı. "Ne güzel oldun. Bu gözlük Hasret'in artık."

Elini öylesine salladı Adnan. "Olsun."

Öyleyse iyiydi. Hasret gözlüğün kenarlarından tutup etrafa baktı. "Ay, her yer siyah. Ama ne iyiymiş bu. Düşmez gözümden, değil mi Hamza?" dedi. "Biz bunlardan tarlaya giderken taksak ya? Siyah ama görünüyor yine de her şey."

Adnan güldü genç kızın dediklerine. Onun ağzı yarı aralık bir hâlde etrafı seyretmesini, *ben kendimi görür müyüm bununla*, diyerek ellerini havaya kaldırıp kontrol etmesini izledi. Herhâlde görünmez olacağını sanıyordu. Ardından Hamza'ya çevirdi bakışlarını, duraksayarak yutkundu Adnan.

Hamza'nın Hasret'e bakışlarını izledi. Sevmek bu bakışlardaydı işte. Bu gülüşte, bu pervasızlıkta, bu hayranlıktaydı. Adnan bunu kaybetmişti, Hamza kaybetmesin diye elinden geleni yapıyordu.

“Başına güneş geçecek kızın,” diye uyardı, Hasret’in ağzı açık ayran delisi gibi etrafına baktığını görünce sıkkın bir soluk verdi. Küçük bir kız çocuğu gibiydi. “Hasret,” dedi tekrar. “Kızım, kime diyorum?”

Esasında hakikaten kızı yaşındaydı Hasret. Adnan, yaşasaydı onun yaşlarında olacak bir evladını el kadarken toprağa vermişti.

Hamza müdahale edip Hasret’in elini tuttu, diğer eliyle genç kızın başını korumak ister gibi saçlarının üzerine siper etti. “Biz eve gidelim,” dedi Adnan’a bakarak, Hasret’in hemen itiraz edeceğini bildiğinden devam etti: “Hasret acıkır zaten şimdi.”

Hasret daha çıkmayan sesini geri kısıtı, başını salladı hemen. Hamza söylemese aklına gelmeyecekti ama epeyce acıkmıştı. Allah bilir, Züleyha ne yemekler yapmıştı? Bu yapılanlardan birer kap da Gülhanım’la nineye göndermek lazımdı.

Vedalaşıp el ele ayrıldılar Adnan’ın yanından. Olma ihtimali olup da olmayan pek çok şey gözlerinin önünden geçti şimdilerde kendine *yaşlı* diyen Adnan’ın. Gencecik ve âşık bir çiftin arkasından dinginlikle baktı.

“Ben yaptım,” dedi sonra. “Ne yaptıysam kendime yaptım.”

Bu düşüncelerden sıyrılmak adına arabasına kadar yürüyüp torpidoda duran gözlüklerden birini aldı. Üzerinde krem rengi bir takım elbise vardı. Paçalarına sürülen tozları çırpıtı, arabanın kapısını sertçe kapattı.

“Ah ulan Cevdet!” dedi kendi kendine. “Akif genç, bir kızın peşine düşüp gezer. Bu bastona binecek, hâlâ karı kız derdinde!” dedi biraz abartarak. Karşıda iki arkadaşıyla dolaşan Memo’yu görünce durdu biraz Adnan. Oğlan çok uyanıktı, bunu kanıtlar gibi bir an durup başını çevirdi Adnan’a.

Uzaklardı. Adnan sesini yükseltip bağırmayı sevmezdi. Onun emirleri genellikle küçük hareketlerle verilir, anında yapılırdı. Elini kaldırıp küçük bir hareketle *gel* dedi Memo’ya da.

Bu hareketin ardından iki çocuk daha Adnan’a döndü, kendisine bakan bu üç çocuğa gülesi gelse de tuttu kendini. Memo önden yürüyüp gelmek isteyince sarı kafalı olan tuttu çocuğu, aralarında tartışıp konuştular. En son Memo tek başına yürümeye başladı.

“Sıpalara bak,” dedi Adnan. “Çete kurmuşlar, başına da bu veledi koymuşlar.”

Memo geldiğinde gözlerinden haylazlık akıyordu. Üzerindeki kıyafetler yeni gibi görünse de tozluymuştu, tam bir oğlan çocuğuydu.

“Geldim,” dedi sert durmaya çalışarak, Adnan çocuğun saçlarını karıştırdı. “Aferin.” Derin bir soluk alıp arabanın arka koltuğunun kapısını açtı, çantasını kendine doğru çekti. “Şimdi seninle biraz konuşacağız, Mehmet.”

Çantadan bir silah, bolca da mermi çıkardı. Memo’nun arkada irileşen gözlerini, başını hızla arkadaşlarına çevirdiğini görmemişti. Eliyle silah işareti yaparak anlatmaya çalıştı meseleyi ama ondaki akıl neredeydi, arkadaşlarındaki nerede; anlamamışlardı.

“Ne konuşacağız?” dedi sakın sakın. Adnan’dan korkuyordu ama bunu belli etmek istemiyordu. Cevdet gibi değildi Adnan, kendisini sevmiyordu. Cevdet başını sahiden sevdiğinden okşuyor, Adnan öylesine dokunuyordu.

“Hayatı konuşacağız, Mehmet.” Doğrulup kapattı kapıyı, arabanın etrafında dolanıp bagajı açtı. “Burada çok çabuk yangın çıkar. Cam şişeleri attırmadım o yüzden bizim çocuklara. Bak, bugün işe yarayacakmış. Gel bakalım.”

Dediğini yaptı Memo, beş dakika sonra eli kolu cam şişelerle dolu hâlde Adnan’ı takip ediyordu. Köyden biraz uzaklaşmışlardı.

“Tamam, burası iyi,” dedi Adnan. “Şu yerdeki kütükleri görüyor musun, Mehmet? Onun üzerine düzgünce diz şişeleri. Aralarında senin karışınla üç karış mesafe olsun.”

Adnan’ın yönlendirmeleriyle dediğini yapıp sıra sıra dizdi şişeleri, on tane vardı. Sonra yanına gidip durdu, Adnan nereden bulduysa büyük bir taşın üzerinde oturuyordu.

“Murat’ın öldüğünü gördün,” diye girdi konuya Adnan. “Korktun mu?”

Yutkundu Memo, bu soruya nasıl yanıt verileceğini otuz yaşındaki adam bile bilmezdi, kendi de bilmiyordu. “Biraz korktum.”

“Sana bir şey yapacağımdan mı yoksa Murat’tan mı?”

Bunu bilmiyordu. “İkisinden de.”

Güldü Adnan, elindeki silahı kontrol edip içindeki altı kurşunun beşini çıkardı, “Ölümden de Murat’tan korkma. Onun gibilerden de. Eğer yanlış bir şey yapmadıysan benden de korkma. Hiç eline silah aldın mı?”

Başını salladı Memo.

“Ne zaman?”

“Okula başlamadan önce.”

Kaşlarını çattı Adnan. “Kim verdi?”

Gülesi gelse de durdu Memo. “Babam vermişti. Sarhoştı.”

“Puşta bak!” dedi Adnan. “Salak mı lan bu adam? Sarhoş sarhoş silah mı verilir? Gel bakalım, öğreteyim sana önce.”

Hızlı bir hareketle mermilerin olduğu kısmı açıp silahın içindeki tek mermiyi çıkardı. “Bu mermi. İçinde barut ve kurşun var. Kurşun önde, barut arkada.” Mermiyi avucunun içine alıp merakla bakarak kendisine iyice yaklaşan Memo’ya işaret parmağını salladı. “Unutmayaacağın ilk ders bu Mehmet, baruta ateş değmeden kurşun hiçbir yere gitmez. Sinirine, öfkene hâkim olacaksın. Serseri kurşun olmak diye bir şey yok, kimse seni ateşleyemeyecek.”

Başını salladı hızla Memo, gözleri silahtaydı.

Mermiyi yerine koyan Adnan anlatmaya devam etti: “Burası tetik, içinde mermi yoksa çeksen de patlamaz. Mermi sırasında değilse patlamaz. Mermiyi hazneye sürmediysen yine patlamaz. Ama sen asla silahın içinde mermi varken namluyu...” Çocuğun namlunun ne olduğunu bilmediğini hatırlayarak silahın ucunu gösterdi. “Burası namlu. Namluyu yaşayan hiçbir canlıya çevirmeyeceksin. Düşmanın başka.”

Yine başını salladı Memo.

Adnan silahı uzattı Memo’ya. “Al bakalım. Otur hemen önüme. En ortadaki şişeyi nişan al. Birinci çentikle ikinci çentik şişeyle aynı hizada olacak. İster iki gözün açık olsun ister bir. Dene bakalım, Mehmet. Bir şişe için üç mermi hakkın var.”

Denedi Memo. İkinci sınıfa yeni geçmişti ve yaşlılarının hangisi böyle silah tutabiliyordu, bilmiyordu ama şimdiden çok sevmiştii.

İleride bu günleri acı bir tebessümle hatırlayacağını bilmeden ilk şeyi üçüncü atışında vurdu.

Kulakları silahın sesi yüzünden çınılıyordu. Kalbi hiç olmadığı kadar hızlı atıyordu, hem korkuyor hem de devam etmek istiyordu. Adnan'ın eli ilk kez başına gururla dokundu.

“Aferin. Sıra ikincisinde.”

Yutkundu Memo, heyecandan eli titremeye başlamıştı. Adnan'a ihtiyaç duymadan bir mermi daha alıp koydu silahın içine, nişan aldı. Kulaklarını duyacağı yüksek sese hazırlanmışken Adnan'ın büyük elleri kulaklarına kapandı. Şaşırdı Memo. Biraz da sevindi tekrar kulakları çınlamayacağı için, Adnan gibi bir adamın böyle bir şeyi düşünecek kadar birini önemsemesinin nasıl sonuçlar doğuracağını o zamanlar bilmiyordu.

Bu kez daha büyük bir öz güvenle tetiğe bastı, ilk kurşunda devirdi şeyeyi.

“Güzel. Çok hızlı kapıyorsun.”

Aldığı iltifatla güldü, gözlerinin içi yüzünden daha fazla gülüyordu.

“Sana niye Mehmet değil de Memo diyorlar?”

Omuz silkti Memo. “Annem öyle der eskiden beri. Öyle demeyi seviyor. Hasret ablam da öyle diyor.”

“Onlar desin tabii,” dedi Adnan, boş silahı çocuğun elinden alıp bu kez iki mermi yerleştirdi. “Ama herkes Memo diyemez sana. Bana nasıl yalnızca Adnan diyorlarsa sana da Mehmet diyecekler. Dostunu, düşmanını iyi ayırt edeceksin. Üstelik gördüğün her dikenli çiçek de Hasret değildir. Büyüyünce hepsini anlayacaksın. Anlatacağım.” Silahı çocuğun eline verdi Adnan. “Bu kez art arda atmayı dene.”

Denedi Memo, akli Adnan'ın dediğinde kaldığı için iki kurşunla da vuramadı şeyeyi.

Her dikenli çiçek Hasret değildi. Bunun ne demek olduğunu düşündü bir süre. Yalnızca Hasret dikenli bir çiçektir. Karıştırmamalıydı Memo. Memo belki karıştırabilirdi, o zaman Mehmet gördüğü her dikene yaklaşmamalıydı. Hasret'ten daha büyük bir diken varsa o da

Hasret'in yavrusuydu. Bunu bilmeden kendi kendine aklına yazdı söylenenleri. Nasılsa yaşayarak öğrenecekti.

"Ne olacaksın büyüyünce?" diye sordu Adnan, bu kez tek bir mermi yerleştirdi silaha. Ağzında da bir sigara vardı.

"Doktor olacağım."

"Doktor?"

Gözlerini açıp kapatarak, yetmeyince başını sallayarak onayladı Memo. Dudağının kenarında memnun bir gülüş vardı Adnan'ın. Uzun uzun baktı Memo'nun yüzüne, içine dünyalar sığmış gibi bakan mavi gözlerine. "İyi," dedi usulca. "Seni doktor yaparız."

"Sen bana eskisi kadar güzel laflar etmiyorsun."

Hamza'nın kaşları çatıldı; Hasret'in azıcık mahzun, biraz hevesli yüzünü izledi. Onun neden bu lafları ettiğini anlayınca yüzü hafif güldü. Bin kere sevdiğini söylese bir kere daha isteyecekti Hasret. Hamza da her seferinde söyleyecekti. Hasret'in gönlünü yapmayacaktı da kimin gönlünü yapacaktı, bir değerlisi o vardı.

"Lafın gereği var mı, Hasret?" dedi genç kızın elini tutarak, dere boyunca yürüyorlardı Hasret'in eski evine doğru. "Gönlüm senin, ben senin."

Parmaklarını yakın bir ağaç dalına uzatarak azıcık sürttü Hasret. "Ama hoşuma gidiyor sen öyle güzel şeyler deyince." Başını Hamza'ya çevirip muzip bir gülüş takındı. "Bütün laflarını bitirdin herhâlde beni kendine âşık etmeye çalışırken."

Güldü Hamza. "Öyle oldu herhâlde. Ama az daha sana baksam, az daha seni sevdiğimi düşünsem elime sazı alıp çıkarım dağa."

"Ozan mı olursun?"

"Ozan olurum, deli olurum. Ağzımdan Hasret'ten başka şey çıkmaz. Çiçek görürüm, sen derim; kuş görürüm, sen derim. Hasret görürüm... Ona da sevda derim."

Kendini Hamza'nın omzuna doğru bıraktı Hasret, koluna sarılıp öptü gömleğinin üzerinden. "Vallahi mi?"

"Valla."

Hamza baktı biraz genç kıza, sanki ne dese kendi aşkına inandıramayacakmış gibi geliyordu. Bir anlık inanıyordu, sonra bir an unutuyordu sanki Hamza'nın sevgisini.

"Evimin şenliğisin, Hasret. Daha nasıl anlatırım seni? Gencecik bir neşe var sende, kırkına da gelsen yaş almaz.

"Gülüyorum diye mi?"

"Hayır. Anlatacak çok kelimem yok. Neşenin kendisisin sen."

Gözleri hafifçe parlayarak, biraz da utanarak baktı kocasına. Nasıl bir neşe olduğunu bilmiyordu ama Hamza'nın hoşuna gidiyorsa sevmiştii. "Anladım biraz," dedi usulca. "Ama sen olmasan bu kadar olmazdım. Sen varsın diye böyle. Yoksa çekilmem hiç, nemrudumdur."

"Bilmem mi Hasret, seni alana kadar kök söktürdün."

"Aldıktan sonra?"

"Çiçek açtın."

Hasret'in dudaklarından gülüş eksik olmuyordu. Nedensizce aklına takılanı sordu: "O kadar üzüm bağın var, hiç öyle oturup üzüm yediğini görmedim."

Dudağı kıvrıldı Hamza'nın. "Sen yanımdayken başka üzüm yemem." Genç kızın elini bırakıp kolunu omzuna sardı, iyice kendine yasladı. "Bir de iki üç aydır canım öyle çekirdekli üzüm çekiyor ki sorma."

"Sanki tutan var," dedi Hasret yarı gülererek. "Ye istediğin gibi."

Başını karısına daha fazla eğdi Hamza. "Yiyeyim mi istediğim gibi?"

"Of Hamza ya! Senin de..."

"Benim de?"

Dudakları yolun ortasında az kalsın birleşecekken son anda ayrıldılar. Muhtemelen yakın bir vakte saklıyorlardı kendilerini. Hamza karısının yorulduğunu düşünerek bir yerden sonra kucağına aldı. Hasret yine aynı Hasret'ti, rahat durmazdı bir türlü.

Artık adamın boynu muydu yoksa göğsü müydü, ayırt etmiyordu. Çekirdek büyüyle iştahını da açmıştı. Hem dengesizliğine dengesizlik eklenmiş, hem de Hamza'ya dünyayı dar etmeye başlamıştı.

Hasret babaevine Hamza'nın kucağında döndü, buradan gidişi de yine bacağı yaralı hâlde Hamza'nın kucağında olmuştu. Onun bakışları eve yönelip de şen hâlimden eser kalmayınca Hamza karısını kucağından indirdi. Belinden destekleyerek şişkin karnına doğru uzattı elini.

Üzülmesini istemiyordu Hasret'in. Geçmişin hayaletleriyle boğuşmasını, tüm bunların üzüntüsünü yeniden çekmesini istemiyordu. Yine de bir şeylerle yüzleşmeliydi. Belki kendi kendine belki de buradaki anılarıyla konuşması gerekiyordu.

Karısının durgun yüzüne baktı, parmağının tersiyle yanağını okşadı. Genç kızın bakışları ancak öyle döndü kendine. Sanki çok derinlere dalmış da Hamza'yı unutmuş, bu ufacık dokunuşla yüzeye çıkmış gibiydi. İkinci güneşinin pencereden vurması, o sarı ışığın insana huzur vermesi, dantelli perdelerin beyaz sıvalı duvarlara her desenini açık ederek gölge düşürmesi gibiydi Hasret. İzleri açık ve netti. Zarif, güzel, biraz da sivri. Ama onca zamana, onca aşka, karnında taşıdığı yavrusuna rağmen bazen onun bambaşka bir dünyası olduğunu düşünürdü Hamza.

Gülerdi, ağlardı, sevinirdi, âşık olurdu, durmadan öperdi. Her daim gözlerine bakan gözleri şeffaftı, aşkını haykırırdı. Fakat farklı bir dili vardı, içten içe farklı seviyordu, Hamza'nın anlayamayacağı kadar derindi belki de. Üzüm tanesi Hasret, sevgisi anlaşılсын diye kılıktan kılığa giriyordu, Hamza'ya öyle gösteriyordu. Bu dünya onun sevgisinin dilini anlayamayacak kadar sıradandı.

Bazı anlar sevgiden ve belki minnetten taşıdığı olurdu, içi içine sığmazdı. Bunu gözlerinden anlardı Hamza. Bakışları hafif ıslanır, ağlama meselesini sevgisine layık görmediğinden tutardı gözyaşlarını. Ağzını açıp binbir türlü lafla anlatmak isterdi ama sesi çıkmazdı. En son hiçbir şey bulamayınca çenesi titrer *seni seviyorum*, derdi. Bin fersahlık aşkını, ömrü boyunca birilerini sevse biriktiremeyeceği sevgisini, boğazına düğüm olan bu samimiyeti öyle iki çift kelimeye sığdırmaya çalışırdı. Anlıyordu Hamza. Onu her hâliyle seviyordu.

Bazı anlarda ise hüznlenirdi, içinden çıkılmaz bir buhran hâli gibi kara bulutlar çökerdi genç kızın üzerine. Hamza bazen bu hâlin onu yiyip bitireceğini, yok edeceğini sanıp telaş ederdi. Başını kaldırmırdı Hasret, kendisine bakardı küçük bir kıvılcımla, elini karnında taşıdığı evladına yaslayıp o kuyudan öyle çıkardı. *Tek başına.*

Hasret başka bir Hasret'ti. Hamza'nın ulaşamadığı hatta kendisinin dahi göremediği yaraları vardı içinde. Tek tek iyileştireceklerdi hepsini. Geriye kalan tüm anları ya neşeliydi ya da neşeli olmayı öğrenmişti.

"Çok da bir şey değişmemiş." Yarısı kuru, yarısı yeşil otların arasında; onların usul usul ayağına dokunmasıyla yürüdü Hasret, yirmiye aşkın yılını geçirdiği evine baktı.

Eski evine.

Bahçe talan olmuş, her şey kurumuştı. Evin kapısı kapalıydı; kapının hemen yanında bir su kovası, bir de buradan gittiği gün Çakır gelinin kendisine attığı küçük soba küreği duruyordu. Bacağında artık o yara olmasa da izi hâlâ sızlıyordu.

Hayatında pek çok şey değil, her şey değişmişti. Eskisi gibi kendi kendine konuşmuyordu, her şeyden şikâyet etmiyordu. Onca şeye rağmen kendini artık sahiden de mühim görüyordu. Değerliydi.

Dere kenarına doğru bakındı, kavak yapraklarının hışırtısı kulağına ulaşıyordu. Kendisi değişmişti ama burası aynıydı, kible den esen ılık rüzgâr bile tanıdıktı. Şimdi gözlerini kapatıp biraz beklese, güneşin yakan hissini yanaklarında hissetse, biraz dinlenmek için otursa... Sanki annesi içeriden seslenecekti.

Hasret! Koş, biberleri sula!

Kulaklarında yankılanan sesi öylesine gerçek, öylesine güçlüydü ki gözlerini açamadı Hasret. Bu dünyadan göçmüştü ama Hasret'ten bir adım gitmemişti Çakır Gelin. O Hasret'i bıraksa da Hasret onu bırakamıyordu. Buna hüznlenmemesi gerekirdi, o kadının ölümüne ağlamaması gerekirdi ama gözleri doldu. Annesinin arkasından dökceği ilk gözyaşıydı, hak etmediğini bilse de yine de akıttı.

Son anlarını görse *neden* diye sormak isterdi. *Mutlu olmamı neden bu kadar istemedin? Neden iki gülüşü bana çok gördün?*

Derin bir nefes almaya çabaladı ama göğsünün ortasında bir ağırlık vardı, birkaç damla döktüğünden daha parlak görünen kah-verengi gözlerini etrafta çevirdi Hamza' ya göstermemek için. "Artık buralarda bağırış çağırış da olmaz. Kurt da kuş da rahat eder, bıkmışlardır bizden."

Zaten başka kimseler yoktu burada. Köyün yukarısında, dere kenarında annesiyle birlikte yaşayan o kız yoktu artık. Annesi de yoktu, o tüten baca sönmüştü. Ömrünün bir kısmının defterinin kapandığını hissediyordu Hasret, bambaşka bir hayatı vardı şimdi. Öncesi acıydı, evet ama bu acıyı da özleyecekti. Çünkü Hasret'i Hasret yapan, esasında bu kimsesiz evdi.

Kavgası burada başlamıştı, yalnızlığı burada tatmıştı, kendiyle yetinmeyi burada öğrenmişti, ilk heyecanlarını burada yaşamıştı. Penceresini Hamza'ya açmış, ilk burada âşık olmuş, Hamza'yla ilk kez bu dere kenarında öpüşmüştü. Hamza'ya gönlünü şu pencerenin dibinde düşürmüştü. Bir ipek mendil gibi o pencereden süzülümüştü, en büyük şansı yere düşmeden tutulmuş olmasıydı. *Hamza tarafından.*

Eve girip dolaştı. Yatağına oturdu, etrafı karıştırdı. En son eski püskü, kirli aynasından kendine baktı. Buradan giderken omzuna değmeyen saçları şimdi göğsüne yaklaşıyordu. Yüzü yorgun görünüyordu artık, burnunun ucundaki güneş yanıkları gitmişti, teni biraz daha aydınlıktı, gözleri hayat dolu bir ışıkla parlıyordu. Ufacık güldü Hasret ama hemen soldu bu gülüş. Ufak bir acı yakaladı kendi gözlerinde, tanıdık bir parıltıydı.

Pek çok şeyden korkuyordu, bunların başında hem çok değişmek vardı hem de hiç değişmemek. Uzun süredir çok değiştiğini düşünüyordu, bu korkusunu hafifleten tek şey çekirdeğin varlığıydı. Fakat şimdi dinmişti bu tedirginlik. Gözlerine baktı uzun uzun.

"Sen misin, Hasret?"

Oydu. Hasret'ti. Dışı değişse de içi aynıydı.

Bu herkesten uzak dere kenarındaki evinde ne çocuk olabilmışti ne de genç kız. Okula gidememiş, oyunlar oynayamamış, bir elmayı ikiye bölüp kimseyle paylaşamamıştı. Dönüp kendine baktığında utandığı pek çok şey vardı. İçinde iyiye dair pek de bir şey yoktu Hasret'in. Olanı da babasıyla geçirdiği üç beş yılda edinmişti. Eğer

babası da olmasaydı, küçük yaşında Hasret'in içine iki kıvılcım koyulmamış olsaydı şimdiye sönmüş ve bitkin, hâlâ annesiyle yaşayan, onun her dediğini yapıp o ölene kadar başını bekleyen biri olacaktı.

Hayatının kısa bir döneminde sevilmişti yalnızca, geri kalan zamanı tamamen bununla yetinmekle geçmişti. Fakat sabrının ödülünü alıyordu Hasret. İyileşiyordu.

Paylaşmayı öğreniyordu, dünya bir kendine dünya değildi. Yardım etmeyi öğreniyordu, eskiden olsa birine edeceği yardımın niyeti ya sadaka olurdu ya da başına gelecek kötü bir şeye mâni olması. Fakat şimdi görüyordu Hasret, bencilliğinden ve tek başınalığından sıyrılıyordu. Hamza'yla tanıştığında bir genç kız olmuştu. Toy, heyecanlı, meraklı, biraz asi ve sevgiye aç bir genç kız...

Şimdiyse anne oluyordu.

Korkuyordu Hasret. Aynaya baktığında gördüğü tek şey Hasret değildi, içeride bir yerlerde annesini taşıyordu. Pek çok şeye gücü yetmiş, kendini dahi değiştirmişti. Çakır gelini içinden atabilecek miydi, onu da zaman gösterecekti.

"Memo!" diye bağırdı Züleyha. Okulun ilk günüydü, çocuk ortalıkta yoktu!

"Memo!"

Elinde Fatma'nın alnından aldığı ıslak bezi sallaya sallaya kapıyı açıp çıktı dışarı. "Bir de doktor olacaktı!" dedi kızarak. "Okula gitmeyen adamdan ırgat bile olmaz."

Öfkeyle döndü dolaştı, zaten küçük kızı gecedan beri hastaydı. Babasını sayıklayarak ağlıyordu, Züleyha'nın içi gitse de bir şey yapamıyordu. Hekim yoktu, ne işi varsa şehre gitmişti. Züleyha'da şehre gidecek para da araba da yoktu.

Memo'yu bulamayınca ağladı ağlayacak bir sinirle içeri girip kızına baktı tekrar. İki kere ılık suyla yıkamıştı ateşi düşsün diye ama çare olmamıştı.

Dışarıdan geldiği sırada kapıyı açık unuttuğunu fark etmemişti, anca Cevdet'in sesini duyunca farkına varmıştı. Kızı kucağında ağlamasını susturmaya çalışıyordu, oysa daha kendi ağlamasını bile durduramıyordu.

"Züleyha?"

Başını çevirip ıslak gözlerle baktı Züleyha. Su yeşili gözleri daha bir parlak fakat olabildiğince üzüntü doluydu. Cevdet odanın tamamını kaplamak ister gibi kocaman duruyordu karşısında. "Niye ağlıyorsun?"

Yutkundu Züleyha, bir an Cevdet'ten yardım isteyebileceğini düşündü. Onun çatık kaşlarıyla kendisine bakışını izledi; sonra gözlerinin kucağındaki Fatma'ya dönüşünü, telaş edişini. Koskoca adamdı Cevdet, Züleyha onun gözlerinde ilk kez böyle bir telaş görüyordu.

"Neyi var kızın?"

"Hasta." Ağlayarak burnunu çekti Züleyha, kucağındaki kızına baktı çenesi titreyerek. "Ateşi var, düşmüyor gecedan beri. Yıkadım kaç kere ama fayda etmedi. Hekim de gitmiş şehre."

"Dün gecedan beri mi?" diye öfkeyle baktı Cevdet. "Dün gecedan beri hasta mı kızın?"

Başını salladı Züleyha, çenesi titriyordu. "Memo da yok. Hasret'e haber verecektim..."

Dayanamayıp sesini yükseltti Cevdet. "Ben neyim burada, Züleyha? Araba istesen kapıda, beni istesen kapıda. Niye çağırımıyorsun?"

Kızının başını göğsüne yasladı Züleyha; zaten telaşlıydı, zaten korkuyordu. Bu hâlini gören Cevdet sakinleşmeye çalıştı. Derin birkaç soluktan sonra uzandı Fatma'ya. "Ver bana. Sarılma, yükselir ateşi."

Kucağına aldı küçücük kızı, ateşten iyice baygınlaşan çocuğun başı Cevdet'in omzuna doğru yaslandı. Elini küçük burnunun ve ağzının önüne tutup nefeslerine baktı Cevdet. "Ateş üflüyor sanki. Hemen götürelim."

"Sen arabaya götür, ben..."

Onun gitmesine izin vermeden kolundan tuttu Cevdet. “Üzerin iyi. Ben yanındayken hiçbir şeye ihtiyacın yok, Züleyha. Doğru arabaya.”

Cevdet kucağındaki baygın kızla arabaya kadar koşar adım yürüdü. Züleyha yanına para alamamanın gerginliğiyle Cevdet’in kapısını açtığı ön koltuğa oturdu, Fatma’yı da kucağına aldı.

“Memo?” dedi dalgınlıkla, direksiyona geçen Cevdet hemen yanıtladı: “Hasret’in yanında. Bizim gelin ona yeni önlük almış, onu ütülüyorlardı.”

Omuzları rahatlamayla düştü Züleyha’nın, Cevdet arabayı çalıştırıp hızla yola koyulurken devam etti: “Hasret’in çocuğu kız olursa yandın, benden demesi. *Memo’yu benim kıza alacağım*, diyor.”

Hüzünle güldü Züleyha, kucağında ateşler içinde yanan kızının alnını öptü. Onun sessiz hâline dayanamıyordu Cevdet, araba son hızla toprak yolda ilerlerken elini uzatıp Züleyha’nın yanağını okşadı. “Korkma. Gittiğimiz gibi doktora göstereceğim Fatma’yı. İğne mi yaparlar, ilaç mı verirler... Artık ne yaparlarsa.”

Asıl derdi başkaydı Züleyha’nın, Cevdet öyle diyordu ama öyle olmuyordu. “Ya sıra varsa? Akşama kadar ateşler içinde hastanede ne yapacağım Cevdet, perişan olur çocuk. Nüfus kâğıdını da almadım...”

“Adnan Bey’in merkezde özel hastanesi var. Çok büyük değil, oraya gideceğiz. Hiçbir şey sormazlar.”

Özel dediği hastane paralı hastaneydi. Zaten parası yetmezdi ama Cevdet, Züleyha’nın yanına cüzdan almasına bile müsaade etmemişti. Tekrar bir dokunuş hissetti yanağında, Cevdet derdini anlamış gibi şefkatle okşuyordu tenini.

“Çekinme, Züleyha. Niyetimi sana en başından söyledim. Bana *evet* desen de *hayır* desen de hislerim değişmeyecek. Senin için yapabileceğim şeyler de öyle. Bu onların yanında bir hiç.”

Sessizlik oldu sonrasında. Hastaneye ulaştıkları gibi kocaman Cevdet’in kollarında küçücük kaldı Fatma. Hemen müdahale edildi. Züleyha elleri ağzında bekliyordu neler olacağını.

Cevdet doktorla konuşup gelmişti yanına. Omzunu sarıp kendine çekmiş, göğsüne yaslamıştı. Bir şey olmayacağını, kızının iyileşeceğini söylüyordu sürekli.

İki saatin ardından ateşi düşmüştü Fatma'nın, biraz daha beklenmesi ve takip etmeleri gerekiyordu. Bir reçete vermişlerdi, Cevdet çıkışta hemen ilaçları alacaklarını söylemişti. En sonunda doktorlar hemşireler çıktı tek kişilik odadan. Fatma mışıl mışıl uyuyordu.

Teninin kızarıklığı tatlı bir pembeliğe dönüşmüş, kıvrır kıvrır saçları hastane yatağına dağılmıştı. Daha sağlıklı görünüyordu.

Cevdet derin bir nefes alıp vererek oturdu Züleyha'nın yanına, koluyla dürttü genç kadını, güldü bir de hafifçe. "Gördün mü? İyileşir dedim ben sana."

Züleyha'nın minnettar ve çipil çipil bakan yeşil gözlerine dalmayı eğer, gülüşü de sözleri de devam edecekti. Ne kadar bakıştılar, ikisi de bilmiyordu. Lakin genç kadının şimdiye kadarki en derin bakıştıydı bu.

"Cevdet..." dedi tereddütle. "Sağ ol."

Gülmeye çalıştı Cevdet. "Sağ olacak bir şey yok, Züleyha."

"Var. Sen olmasan ben delirirdim bugün. Ağlar dururdum, bir çare de bulamazdım."

Buna ne yanıt vereceğini bilemedi Cevdet, Züleyha'nın olmadığı her an kendisi de deliriyordu ama bu durumla çok bir alakası yoktu.

Ne olduğunu anlayamadan Züleyha'nın yaklaştığını fark etti, dudaklarını yanağında hissetti. Put gibi kaldı yerinde. Genç kadının bir eli Cevdet'in koluna tutunmuştu, bir eli de bacağındaydı. Yutkundu Cevdet. Pek matematik bilmezdi ama Züleyha'nın dudakları yanağındayken rahatça söyleyebilirdi ki Züleyha'nın yanaktan bir öpüşü Cevdet'in dudaktan bin öpüşüne denk düşüyordu.

Züleyha'nın bu hareketi evliliklerine rızası olduğunu açıkça göstermişti. Hazır hastanedeyken Cevdet bir süreliğine bayılmıştı.

17. Bölüm

“Hamza, oraya değil! Şuraya dikeceksin, onun rengi farklı.” Ağzına bir tane daha ceviz attı Hasret. “Bak, yaprağı daha kalın onun. Yapracağı kalın olan mor açıyormuş.”

Kocasının gerginlikle duraksayarak elindeki çiçeğe bakışını, ardından kazdığı küçük çukura dönüşünü, en son da bıkkın bakışlarını kendisine çevirişini belli etmemeye çalıştığı bir keyifle izledi Hasret. Yüzündeki gülüşü tutabilse tutacaktı ama imkânı yoktu, Hamza’nın bakışlarının değişmediğini görünce biraz da olsa yumuşaması adına elini artık epey belli olan karnına koydu. Dikkatini oraya çekmek istiyordu esasında ve şu ana kadar bu konuda başarısız olduğu hiç olmamıştı.

Hamza’nın bakışları karnına yöneldi, kaşları biraz gevşedi, sakın bir soluk aldı, kısacık bir an Hasret’i süzüp tekrar kazdığı çukura baktı. “Hangisinden koyacağım o zaman?”

Hasret fazla da göze batmadan işaret parmağıyla arkada kalan iki fideyi gösterdi. “Şurada,” dedi. Başka zaman olsa bu kadar kibar davranmazdı tabii. Yalnızca şu sıralar kendi ne kadar zorlanıyorsa Hamza’yı da bir o kadar zorluyor, olur olmadık şeylere kızıp ağlıyordu. Sınandığının farkındaydı, Hamza’yı da sınıyordu.

Bir de üzerine bugün öğleden sonra önemli misafirler gelecekti muhtarlığa, Hamza da gidecekti ve Hasret sabah neden olduğunu anlamadığı bir şekilde ilgisiz kalmış gibi hissetmişti. Uyandıklarında yanaklarına öpücükler konmuş, karnı sevilmiş, giyinmesine yardım edilmiş, sofraya oturtulmuştu. Hamza’nın bakışları bir an üzerinden çekilmemiş, bunun memnuniyetiyle de kahvaltısını yapmıştı. Fakat

Hamza ne zaman eline gazeteyi alıp bahçeye geçmişti, işte o zaman yalnızlık sarmıştı her yanını.

Kendiyle savaşıyordu, Hamza'nın kendisini sevdiğinin ve ilgilen-
diğinin farkındaydı. Ama bunun hayatının her anında olamayaca-
ğını, her an onunla birlikte kalıp ilgilenemeyeceğini de biliyordu. Şu
zamana kadar yokluğunu çektiği bir şeyin varlığına nasıl bu kadar
hızlı alıştığını bilmiyordu ama kocasının sevgisine çok alışmıştı.

Hamza onunla ilgilenmiyormuş ve sanki gazeteler kendisinden
daha önemliymiş gibi hissetmişti o an. Bu düşüncenin akla mantığa
uymadığını da biliyordu. Hamza'nın yanına gidip yamacına otursa,
başını omzuna yaslasa hemen onun kendisine döneceğini, iki çift
güzel laf edeceğini, yumuşak yumuşak bakacağını biliyordu. Yine
de içindeki hisse engel olamayıp kızmıştı.

Neredeyse ilk tartışmalarıydı, çekirdek de içerilerde bir yerlerde
buna şahit olmuştu.

Hasret'in suçlamasıyla başlayan tartışma Hamza'nın *ne istiyorsun,*
yavrum, demesiyle bitmişti. Alelade bir tonla söylememişti Hamza
bunu, öyle söyleseydi Hasret için bu tartışma akşama kadar sürerdi.
Hasret'i memnun edecek bir arayışla, bir beklentiyle sormuştu. O
an ağlayası gelse de tutmuştu Hasret kendini. Kahvaltıdan, birlikte
uyuyup uyanmaktan ziyade vakit geçirmek istiyordu. "Birlikte bah-
çeyi düzeltelim," deyince anında kabul edilmişti isteği.

Kızarık gözleri, karnındaki eli ve dağınık saçlarıyla öylece dur-
muştu Hamza'nın karşısında, ağlamamak için zor durduğu bir andı.
İstediği her şeyin yapılacağını biliyor ama ne isteyeceğini bilmi-
yordu. Olan biten hiçbir şey yoktu, kocası yanındaydı, Mürüvvet
vardı, Memo vardı, Ninesi iyiydi, çekirdek sapasağlamdı. Ama bir
şeyin eksikliğini hissediyordu Hasret, yorgundu.

Hamza iki adımla yaklaşıp yüzünü şefkatli dokunuşuyla kal-
dırmış, gözlerinin içine bakmıştı uzun uzun. Anlayış ve kabulleniş
vardı gözlerinde. Sanki Hasret'i ne olursa olsun sevecek gibi, nasıl
birine dönüşürse dönüşün kabullenecek gibi... Bu sahiden ağlat-
mıştı genç kızı, Hamza'nın bu anlarda bu kadar sakin olması belki
de onları bir arada tutan yegâne şeydi.

Birlikte iekleri düzeltmek için dıŒarı ıkmıŒlardı, Hamza da evdeki herkesi gndermiŒti. Züleyha bugün izinliydi, kapılar kapanınca koca evde yalnızca ikisi kalmıŒtı. Hasret'in üzerinde en sevdiği sabahlıklardan biri vardı, yazdan kalma cılız bir sıcaklık bahçedeki çiçekleri kandırıyordu. BaŒta kendi de yardım etmek istemiŒti fakat bir sandalye ve bir minder getirerek karŒısına koymuŒtu Hamza. Hasret'i oraya oturtup dediklerini yapmaya baŒlamıŒtı.

"İlk sıra sarı, ikinci sıra mor." Yan bir Œekilde ayaklarını yere değdirmeden oturduğu sandalyede bir ayağını ileri geri salladı Hasret, kocasının bakıŒlarının oraya kaydığını fark etse de duraksamadı, yutkundu. "Bunlar hem kış girmeden hem de kış çıktıktan sonra aacakmıŒ. Bahara da bizim çekirdek doėmuŒ olur inŒallah. Akif'inki gibi bir kamera alırız, değil mi Hamza? Bizimkini de çiçeklerin arasına oturtur, fotoğrafını çekeriz. Olur mu yle? Büyüdükçe küçüklüğünü unuturum ben, fotoğrafları odamızın duvarlarına asarız. Merkezde iyi bir yer varmıŒ, yakmadan ıkarıyormuŒ fotoğrafları ama adam yaŒlıymıŒ."

Hamza'nın baŒını kaldırıp kendisine bakmasıyla glŒ daha da büyüdü Hasret'in, onun da bu fikri sevdiği yüzünden belli oluyordu. Bu yüzden epeyce umutlandı. Bu makinenin pahalı olduğunu duymuŒtu, Akif'in aslında epey paralı biri olduğunu da elindeki makinenin pahalı olduğunu öğrendikten sonra anlamıŒtı. "Alırız gülüm, anı defteri de yaparız bizimkine. Nasılsa yazıyorsun artık. Hatta o zamanı beklemeye gerek yok, Œimdiden alıp seni çekelim. Çiçekler kış girmeden aacaksa aralarında önce senin fotoğrafın olsun. Odamızda, bahçede, arka taraftaki asmaların önünde." Hasret'i süzdü yine ince bir bakıŒla. "Ben kolay kolay unutmam ama yine de olsun fotoğrafın."

Biraz dikleŒti Hasret oturduğu yerde, bir çiçeklere baktı bir kocasına. Hasret çekirdeğin fotoğrafını istiyordu, Hamza ise Hasret'in. Bir an gemiŒe gitti aklı. Çok değil, daha ilk tanıştıkları zamanlara. Ayağına sarılan o ipek mendili bir türlü unutamamıŒtı Hasret, ömrünün sonuna gelse yine unutmazdı.

İpek mendil demek o sıralar Hasret için önemsenmek, mühim görülmek demektir. Sık sık sevdiğini hissettirirdi Hamza, aŒkını

saklayıp gizlediği hiç olmamıştı fakat bazı zamanlar ne yaptığını bile bilmeden derinlere dokunuyordu.

Rahmetli İsmail kendisini nasıl seviyor, Çakır gelinden üstte görüyorsa Hamza'dan da çekirdeği daha üstte görmesini beklediğini bu lafa kadar fark etmemişti. Belki de içten içe hırçınlaşmasının sebebi yeni bulduğu bu sevgiyi kaybedebileceği düşüncesi idi.

Çocukları doğduktan sonra bir adım geride durmak gibi bir ihtimal doğuyordu içinde. Sanki Hamza çocuklarını daha çok sevecek, babasının ilgisi annesinden nasıl kesilmişse Hamza'nın ilgisi de kendisinden kesilecekmiş gibi hissediyordu.

Boğazına dizilir gibi oldu bir anda lafları. "Beni de mi çekeceksin?" deyiverdi birden.

Hasret'in dikkatli bir bakışla kendisini izlediğini görüyordu, yine de ne düşündüğünü fark ettirmeden eğilip elindeki çiçeği yerine yerleştirdi adam, dibine toprak koydu. "O makineler güzel şeyleri çekmek, anı bırakmak için Hasret. Benim hayatımdaki en güzel şey sensin." Başını kaldırdı tekrar, Hasret'i süzdü kısa denmeyecek kadar bir süre. "Bugün, yarın hatta otuz sene sonra bu böyle olacak. Neyin şüphesine düştüğünü anlamadım ama düşme."

Başını tekrar eğip diktiği çiçeğe baktı Hamza, yanındaki kovadan bir tas kadar su alıp döktü dibine. İş bitmiş, elleri toprak içinde kalmıştı. Yine de önemsemeden ayaklanıp iki adım ilerisindeki sandalyede yan bir şekilde oturmuş, karnı yuvarlacık çıkmış, kendisine mahzun mahzun bakan karısına yaklaşp hemen önünde diz çöktü.

Yorgundu Hasret. Bir süredir saçları dökülüyor, sabahları kusuyor, eskisi kadar iştahla yiyemiyordu. Onun için evi pekmezler, peynirler, ballarla doldurmuştu Hamza. Fakat ebe kadın *gebeliği böyle geçecek demek ki* diyordu. Yanakları biraz çökmüştü, bakışları fersizleşmişti, hareketleri ağırlaşmıştı. Her hâliyle güzel, her hâliyle sivriydi. Sabahki tartışmalarının nedenini de içten içe biliyordu Hamza. Fazla dışarı çıkmıyor, kendisi çıktığında da evde yalnız kalıyordu Hasret. Dışarıdaki insanlar da bir yere kadardı, Hasret'e okuma yazmak dışında bir uğraş lazımdı. Şimdiye kadar bir bastığı yere bir daha basmayan kızı evde tutamazdı.

Tutarsa da fersizleşecek, solmaya yüz tutacaktı Hasret. Yabani bir kuşu kafeste tutmak gibiydi, ona iyi baktığını zannederken aslında öldürürdü. Yine de gidecek bir yer, konuşacak bir ortam yoktu. Hasret desen zaten herkesle anlaşılamadığından her ortama girmiyordu. Ama böyle gitmezdi, hiç olmazsa köylülerle selamı sabahı, yanına uğrayanı, az da olsa laf atanı olmalıydı.

Saçlarında karısının elini hissetti, yavaşça okşuyordu Hasret. Parmakları usul usul dolanıyor, Hamza'ya huzur veriyordu. Karısının sabahlıktan sıyrılan ayak bileğine topraklı elini değdirdi usulca, ardından çıplak tenini tamamen sardı. Saçlarındaki elin duraksadığını, ardından biraz daha sert bir şekilde dolandığını hissedince gülümsedi. Bu anlarda ikisinden birinin niyeti bozması yetiyordu.

Eli ayak bileğinden bacağına doğru tenini okşayarak yükseldi. Hasret'i heyecanlandırıldığını nefeslerinden ve hareketlerinin dengeşizleşmesinden anlıyordu, az önce okşanan saç şimdi avuçlarının arasında neredeyse çekiliyordu. Eğilip diz kapağından öptü bir kez, iki kez... Diğer eli ise karısının tertemiz sabahlığına toprak lekeleri bırakarak karnına yaslanmıştı. Hamza'nın tüm dünyası işte tam burada, ellerinin altındaydı. Artık hayattan istediği bir şey yoktu, yapması gereken tek şey kendisine verilen bu aileyi koruyup onları güvende tutmaktı.

Sabahlığı biraz daha sıyrıp dizinin üzerinden öptü. Vücudu arzuyla sızlasa da aklı bir anlığına kaydı bu ortamdan. "Sen niye bu havada sadece sabahlık giyiyorsun, Hasret Hanım? Zaten rüzgâr esse devrileceksin, bir de hastalık mı çekeceksin?"

Elini Hamza'nın saçlarından kaydırarak ensesine kadar götürdü Hasret, buğulu bir bakışla izledi kocasının hesap soran bakışlarını. "Hı?"

"Niye kısa giydin diyorum bunun altına?" diye zar zor tekrar etti Hamza, Hasret'in aklından geçenleri tahmin edebiliyordu zira kendisi de başa çıkmaya çalıştığı isteklerini zor zapt ediyordu.

"Ne bileyim?" dedi Hasret. Eskiden bu kadar saf değildi, anlaşılan çekirdek aklından birkaç parça çalıyordu. "Sen Züleyha'yı falan gönderince... Şey sandım."

Yutkundu Hamza, neredeyse Hasret'le yüz yüze gelecekleri kadar doğruldu diz çöktüğü yerden. "Ne sandın?" Çekirdeğin üzerinde olan eli sabahlığın kuşağını çözdü, önünü hafifçe araladı, gördüğüyle de derince soludu.

"Bir şey sanmadım," dedi Hasret de. Sandalyede arkasına yaslanabildiği kadar yaslanmıştı. "Ne sanacağım ki?"

Sakınmadı Hamza, sabahlığın içindeki yakası açık geceliğe parmağını kanca gibi takıp esnetti biraz, başını da Hasret'e mümkünmüş gibi daha da yaklaştırdı. Islık çalacaktı, Hasret'e imalı bir bakış atacak ve göz de kırpacaktı ama yapamadı hiçbirini. Bakışları orada kaldı bir süre, yutkundu, karısıyla aynı soluğu paylaşıp en sonunda gözlerine baktı. Hafif tedirgin bir bakış vardı Hasret'te, bu Hamza'nın da kaşlarını azıcık çatmasına neden olmuştu. Esnettiği yakayı bıraktı yavaşça, parmağı bu kez karısının göğsüne dokundu okşar gibi. Hem rahatlayan hem de gergin bir soluk aldı Hasret, çekingen bakışlarını kocasının gözlerine dikti. "Canım yanıyor biraz," dedi sessizce. "Nedenini anlamadım, ebe söylememişti böyle olacağını. Kötü bir şey mi yoksa?"

Yutkundu Hamza, Hasret'le aynı tonla konuştu, sesi fısıltıyı aratmıyordu. "Nasıl canın yanıyor?"

Yutkundu Hasret, Hamza'nın elini göğsünde hissedince alını sıkıntıyla buruştu, kocasının elini teninden ayırdı ama avuçlarının arasından da bırakmadı. "Ne bileyim, üstümdekini giyerken bile değince ağrıdı."

Hamza'nın bakışlarını üzerinde hissetti bir süre, sanki neden olduğunu görünce anlayabilirmiş gibi inceliyordu göğsünü. Sonunda çaresini kendi de bulamamış olmalıydı ki karısının gözlerine baktı. "Ebeyi çağırayım mı?"

"Daha yeni gördü ama beni, üç gün olmadı."

"Olsun, yine görsün, belki kötü bir şey vardır."

Yutkundu Hasret, ellerinin arasında duran Hamza'nın elini sıkı biraz, başparmağıyla okşadı. "Ama bana, *çocuk doğacak ya, vücudun kendini hazırlamaya başlar*, demişti. Belki ondandır. Sürekli sürekli de yormayalım kadını."

“Parasını veriyoruz ya Hasret, o da gelip bakmak istiyordur.” Hasret’in tuttuğu elini çevirip genç kızın ince parmaklarını avucunda sakladı, dudaklarına doğru yaklaştıırıp avuç içinden öptü Hamza. “Sen orasını düşünme.”

Sırtını sandalyeye biraz daha yasladı Hasret, birkaç kez daha öpülen avuç içiyle yumuşamış hatta biraz da erir kıvama gelmişti. Yine de kadını buraya kadar yormak istemiyordu. “Bir iki gün daha bekleyeyim, olmazsa çağırırız. Bana kalsa geçip gidecek bir şey. Canımı yaktı diye biraz korkuttu beni, hem bir sorup soruşturayım, belki herkeste böyledir.”

Güldü Hamza. “Yalan yanlış bir şey derler de canın daha çok sıkılırsa ne olacak peki, gülüm? Orasını da düşündün mü?”

“Elin yabancısına sormam Hamza, tanıdığımıza sorarım.”

Soracağı tanıdığın kim olduğunu karıştırmadı Hamza. Hasret’i öylece geriye yaslanmış, sabahlığının önü açık hâlde, göbeği ortaya serilmişken izledi bir süre. Az önce açtığı sabahlığın eteklerini Hasret’in ürperen tenine sardı tekrar, bacaklarını örttü nazikçe, örttüğü yeri de kumaşın üzerinden öptü.

“Kabakların toplanma zamanı geliyor,” dedi konuyu kendi kendine değiştirerek, değiştirmese aklının olmadık yerlere kayacağını ve sonucunda da Hasret’in canını yakacağından korkuyordu. Mühim zamanlardı bunlar. Hasret’e sadece sevgisini göstermeli, arzusunun zehrinden uzak tutmalıydı.

“Toplansın,” dedi Hasret sakince. “Canım kabak çekmiyor,” diye de ekledi.

Güldü Hamza, diz çöktüğü yerde hayran bakışlarla Hasret’i izliyordu. “Ama kabak tarlan var. İmzasını bile attın, köyde lafını ettirdin. Tarlada mı bırakacaksın?”

Gözlerini birkaç kez kırptı Hasret, meseleyi tam olarak anlayamadığı belliydi. “Ben mi toplayacağım?”

Daha da güldü Hamza, avucunun içinde duran ve ufacık görünen eline dudaklarına bastırdı yine uzun uzun. “Sen niye toplayasın gülüm, kime toplatacaksın, o mesele.”

Yutkundu Hasret. “Ben mi toplataacağım?”

Dudağını *bilmem* dercesine aşağı büktü Hamza. “Senin tarlan, senin bileceğin iş,” dedi sakince. Hasret’i bu düşünceli, duygulu hâllerden ancak ilgileneceği bir iş çıkarırdı. Hamza işçiyi de parayı da ayarlamıştı çoktan ama tek kalemde silerdi. Amaç Hasret’in toprağını sahiplenmesi, bir de aklını biraz olsun dağıtmasıydı. Gidip köylülerden birilerine iş verirse onlarla arasını da yumuşatmış olurdu. Şimdilerde Mediha’nın kapısına uğrayan kim olursa olsun, oradan duyduğuyla Hasret’in kapısına yanaşmazdı. Bunu kırmanın yolu da onlara para kazandırmaktan geçiyordu. Zaten tehlike yaratacak kim varsa köyden göndermişlerdi, geri kalanına yalnızca Hasret’e ısınacak kadar fırsat verilmeliydi.

“Mevsimlik işçiler gelmez bu aylarda,” dedi sakince, Hasret’in şaşkın yüzünü süzdü. “Köylülerden yevmiyeci bulacaksın.”

Yutkundu Hasret, bu işle tamamen Hamza’nın ilgileneceğini düşünerek aklının ucuna bile getirmemişti. Şimdi çalışacak adamları nereden, nasıl bulacaktı? Bir de bunun derdine mi düşecekti? “Ama...” dedi önce, ardından aklına gelenle çevirdi lafı. “Tamam o zaman, Cemşit’e söylerim, bulsun birilerini.”

Kaşlarını itiraz eder gibi kaldırdı Hamza. “Cemşit benim adamım.”

“Kendim mi bulacağım adamı?” dedi öfkeyle Hasret. “Tarlaya gidip kendim toplasam daha kolayıma gelir Hamza, kimi bulayım ben?”

Daha da güldü Hamza, genç kızın yanağını okşadı usulca. “Senin halledemeyeceğin iş mi var, Hasret?”

Bir süre Hamza’nın yüzünü izledi Hasret, onun ne yapmaya çalıştığını çözmeye çabalıyor ama o anlık alıklığıyla hiçbir şey bulamıyordu. “Niye böyle yaptın şimdi?” dedi en sonunda sakince. “Biraz dinlenecektim.”

Gülen yüzü ciddi bir ifadeye büründü Hamza’nın, Hasret’i oturduğu sandalyeyle birlikte kendine çekti, yüzlerini yaklaştırdı. “Ben senin yorulmana izin verir miyim, Hasret?”

“Ama yorgunum.” Sabahları yataktan kalkası bile gelmiyordu, bir de o kadar insanı nasıl bulacak, onların çalışacağına nasıl güvenecekti? Belki öncekiler gibi arkasından konuşup laf edeceklerdi.

“Ne yapacağımı bilmiyorum ki hem. Kime ne kadar para vereceğim, ne kadara satacağım?”

Yutkundu Hamza, bir anlığına Hasret’in isteksiz hâlini izledi. Doğru mu yapıyordu yoksa yanlış mı, bilmiyordu ama Hasret üç beş kişi dışında insanlarla konuşmamayı âdet ediniyordu kendine. Biraz daha bastırarak, sahiden istemediğini sezerse bırakacaktı, kendi kendine bu kararı vererek konuştu: “Ustabaşı bul Hasret, mesele şu Mürüvvet olur.”

Bir anlığına kaşları havalandı, gözleri ışıldadı Hasret’in. “Ona çift yevmiye verirsin, sana iyi çalışan on adamı toplayıp getirir. Ben yokken bağları bozdurdun, neyin nasıl işlediğini zaten biliyorsun.”

Başını salladı Hasret. “*Günlük şu kadarı bitireceksiniz, yoksa yevmiye yok*, dedim. İlk gün çok yavaş çalışmışlardı, öyle deyince hızlandılar.”

Hamza’nın yüzünde onaylayan bir ifade belirdi, bu ifadeyi yakalayan Hasret de biraz süzüldü yerinde. İstediginde bu işi de yapabiliyordu, Hamza’nın dediği gibi elinden kaçabilen çok fazla şey yoktu. Yine de Hamza’nın bunları neden kendisine bıraktığını merak ediyordu.

“Toplandıktan sonra fabrikaya gider kabaklar. Yarıları hayvan yemi için, yarıları da çekirdek için.”

Kaşları kalktı Hasret’in, “Yazık, onların çekirdeklerini mi alacaklar?”

Hamza’nın boşluğuna gelmiş olmalıydı ki güldü bu lafa, eğilip karnından öptü karısını. “Alacaklar.”

“Hangi arabayla gidecek?”

“Ben ayarlarım onu,” dedi Hamza, Hasret’in kaşları kalktı hızla.

“Niye sen ayarlıyorsun? Kabak benim, tarla benim. Sen arabayı söyle, ben ayarlarım.”

Gözlerini kırptı birkaç kez Hamza. “Adam sürüyor arabayı, ben konuşup çağırırım, yavrum. Yüklemeye de adam lazım, onu da hallederim.”

Kaşlarını yine kaldırdı Hasret. Sessiz, ıssız bir keyif vardı ifadesinde ve Hamza'yı bu hâli bile mest ediyordu. "Niye, adamlarla konuşup anlaşıyor muyum ben? Paralarını veririm, çalışırlar."

"Dediğini yapmazlar."

"Yaptırırım ben, merak etme. Elimden gelmeyen iş mi olur?"

"Yavrum," dedi Hamza düzgünce. "O kadar muhatap olmana gerek yok."

Omuz silkti Hasret. "Sen kadınlarla muhatap olmuyor musun iş yaparken? Oluyorsun. O zaman..."

"Olmuyorum Hasret, fabrikanın müdürü erkek, onunla anlaşıp geliyorum."

"Kadın olsa?"

"Yanımda seni de götürürüm."

"Her seferinde mi?"

"Her seferinde."

"Ayıp olur ama kadına."

"Sana ayıp olmasın da kime olursa olsun." Derin bir soluk aldı Hamza. "Dışarıdan baksan çok da sevilecek adam değil bu dersin. Gönlümü düşürmüşüm sana, eğilip bükülmelerim hep ondan."

"Sevmesen bana da ayıp edecektin yani?"

"Seni görüp sevmemek mümkün olsaydı ederdim."

Ufacık güldü Hasret, Hamza'nın kendisi dışındaki insanlara pek de nazik olmadığını görüyordu. Başından beri bunun, zengin bir aileden gelmesinden kaynaklandığını düşünüyordu. İnsanların çoğu Hamza'ya bir çıkar için yaklaşıyor, o çıkarı sağladıktan sonra uzaklaşıyordu. Son zamanlarda bu durumun sıklığını fark ettikçe şaşırmış, şaşırdığı kadar da sinirlenmişti Hasret.

Kendisi bir konuda keyifle sohbet ettiğini düşünürken karşısındaki kişi istediği işi yaptırıp uzaklaşana kadar kendisini oyalıyordu. Bunu Hasret'e yapabiliyor olmak cesaret işiydi, başka zaman olsa anında fark edeceği bu durumları da çekirdek yüzünden hemen algılayamıyordu. Ama Hamza alışmıştı, kimin ne için yaklaştığının ve neyi elde ettikten sonra uzaklaşacağını farkındaydı. Bu alışkanlık

da onu ters bir tutuma itmiş, insanlara biraz daha sert davranır olmuştu. Yine de Hasret'in görüşüne göre merhametli ve şefkatli bir adamdı. Zaten kendisi yanındayken başkasına sesini bile yükseltmezdi Hamza; ortalık yerde kavgalara karıştığı, tartıştığı olmamıştı. Görgülü meselesi hariçti elbette. O adam başından beri kendi kaşınmıştı.

"Ben o zaman Mürüvvet'i çağırayım," dedi asıl meselesine dönerek. "Ona diyeyim ki bana on kadın bul, çalışkan olsunlar." Hamza'nın başını sallayarak onaylamasıyla devam etti: "Üç beş de güçlü kuvvetli adam bul..."

"Hasret!"

"Ne canım? Bu kadar kabağı da kızlara mı taşıtayım? Hem ben de gidip bir bakarım nereyi nasıl toplamışlar, ziyan etmişler mi diye. Kadınlar çalışır da adamlar çalışır mı, bilemem. Arada başlarında durup göreyim."

"Hasret!"

"Tarla benim, tapan benim sonuçta. Kabağın parasıyla da giderim şehre..."

"Ee?"

Duraksadı Hasret, o parayla ne yapacağını düşündü bir an. Şehirde yemek paralıydı, güzel şeyler yerd, kıyafet de alırdı ama Hamza dolaplarını istediği kıyafetlerle zaten doldurmuştu. Bir anlığına sanki çok parası varmış da harcayacak yer bulamıyormuş gibi hissetti Hasret, parası yokken *tarla alırım, ineği ikilerim*, demek kolaydı. "Gezip tozarım," dedi son çare. Hamza bunca yıldır zengindi, o parayı neye harcadığını merak etmişti.

"Sadece gezip tozacak mısın?"

"Başka ne yapayım ki? Kendime incik boncuk alırım, çekirdeğe de kıyafet alırım. Memo'ya defter, kalem alırım. Sana da... Sana ben yeterim zaten."

Güldü Hamza, Hasret'in ciddiyetle parasını ne yapacağını düşünmesini izledi yüzündeki gülüşü toparlamaya çalışarak. Nihayet derin bir soluk alıp dudağının kıyısında izi kalan ufak bir gülüş, bakışlarında bitmez tükenmez bir hayranlıkla izlemeye devam etti

karısını. Hasret'in parayı harcayacak bir yer düşünüp bulamamasıyla, bakışlarını kendisine çevirdiğinde hâlâ aklına bir şeylerin gelmemesiyle daha da büyüdü gülüşü. Dayanamadan genç kızı boyundan tutup kendine çekerek öptü, hızla da ayrıldı dudakları. "Ulan Hasret..."

Hasret de güldü Hamza'nın yaptığına. "Ulan deme bana. Niye gülüyorsun hem? Şimdi bulamadım ama bulurum illa harcayacak bir yer. Başka tarla da alırım, daha çok kabak dikerim."

"İşleri büyütürsün yani?"

"Büyütürüm, tek sen mi toprak ağası olacaksın?"

Daha da güldü Hamza, hâlâ avucunda duran narin eli tutup dudaklarını bastırdı yine, diğer eli az önce bacaklarına örttüğü örtünün altına sızdı. "Benim olan her şey senin, Hasret."

İnce bir gülüşle, bacağına doğru sızan elin hissiyle kıvrandı Hasret. "Ama kabak tarlam benim. Kızımız olursa ona vereceğim ileride, öyle her sene uğraşamam kabakla, kavunla," dedi usulca ama içten içe uğraşacağını ve bu uğraşın da çokça hoşuna gideceğini biliyordu.

Öğle vakti güneş döndükten sonra misafirlerin geliş vakti yaklaştı. Köyün kahvesine güzelce bir masa atılmış, bu masaya da pahalı bir örtü serilmişti. Yemek verilecekti misafire, misafir dedikleri adam da belediye başkanlığına aday çıkacaktı. Civar köylerde sevilip sayılan biriydi, bu köy de belediyeye geçen yıl bağlanmıştı, nüfusu kalabalık olduğundan da gözden çıkarılamamıştı.

Hamza giydi karısının ütülediği gömleğiyle yelegini. Hasret'in kendini yormasını istemese, kırk kere uyarmış olsa da evde iş yapmaya devam ediyordu genç kız. Hamza henüz hiç dillendirmemişti ama Hasret'in kıyafetlerine başkasını dokundurmasını içten içe seviyordu. Kıskançtı Hasret, istediği kadar inkâr edebilir veya üstünü kapatabilirdi ama kıskançtı.

Üzerini giyip tamamen hazır olunca peşinden kapıya kadar gelen karısına baktı Hamza, arkasını döndüğünde yüz yüze geldiler. Omuzlarını aşan saçlarına, sabaha göre biraz daha renk gelmiş yüzüne baktı. "İkindiye kadar giderler, başka da işim yok bugün."

Hasret'in başını sallayıp beklentiyle kendisine bakan yüzünü izledi. "Akşama ne alayım sana, canın ne çekiyor?"

Omuz silkti Hasret, gözlerindeki ufak parıltılarla kendisine bakıyordu. Hamza gülerek, "Bir şey almayayım mı? Olmaz ama öyle, eli boş gelinmez," dedi.

Yine omuz silkti karısı, Hamza onun bu hâline daha da gülüyordu şimdi. "Tatlı alayım mı sana?" Genç kızın kaşlarını kaldırıp ufak bir itirazda bulunmasıyla yaklaştı, yüzlerini eşitledi. Hasret'i bir heyecan sarmış, az önceki nazlı hâlleri bir toparlanmıştı. Eğilip dudaklarını tekrar birleştirdi Hamza, anında verilen karşılığı da kendisine yaslanan Hasret'i de bekliyordu tabii. Kapı kapalıydı, kendilerini gören kimse yoktu ve Hasret her zamanki gibi tamamen teslim olmuştu. Anın verdiği istekle ne kadar öpüştüklerini bilmiyorlardı fakat Hamza o an dışarı çıkamayacak durumda olduğunun farkındaydı. Nedeni, nasılı olmadan bazen böyle yoldan çıkarırdı Hasret. Hamza'yı zora sokmak hoşuna gidiyordu.

Kısa sayılmayacak bir sürede toparlanmanın ardından evin kapısından çıktı Hamza, sonbaharın yabancı rüzgârı üç beş yaprağı gücü yettiğince yollarda sürüklüyordu. Bakışları yolun sonunda kalan Nezihi konağına döndü, babasıyla uzunca vakittir görüşmüyordu. Şerife, Hanif'in yanında kalıyordu ve onlar da Mediha kadını eve yanaştırmıyordu. Onca şatafatına rağmen köyün en soluk eviydi beyaz taşlı konak. Duvarlarına sarılmış asmalar kurumuştı, dağılan yalnızca Görgülüler değildi.

Sıkıntılı bir soluk verip kahvenin yolunu tuttuğunda misafirlerin çoktan geldiğini, yemek faslının bitip çaya geçildiğini gördü Hamza. Haşim iyi ağırlardı böyle adamları ama Hamza bu tipten pek de hoşlanmamıştı. Geçip oturdu kendi sandalyesine. Bir yanında Adnan, bir yanında Cemşit vardı. Akif ve Cevdet denen adamlar da Adnan'ın ardında duruyor, dikkatle reisliğe aday olan bu adamın konuşmalarını dinliyorlardı.

Yoldan, sudan, muhtarlığa yapılacak fonlardan, yaşlılara yardım yapılacağından, sağlık ocağı kurulacağından, okulun büyütüleceğinden bahsetti adam. Herkesin tapusu kendi üzerine olacak, fabrikaya ürünleri daha pahalıya satacaklardı. Bir de afet olduğunda

o senenin zararını bu adam karşılayacaktı. Güldü Hamza. Adam köylerine dair bir şey öğrenmeden gelmişti, hiç yoksa kulağına bile bir şeyler çalınmamıştı.

Köylü bunu henüz fark edememişti, Hamza bu yüzden girdi lafa: “Sağlık ocağı da okul da köyümüzde var,” dedi ağırca. O konuşunca muhtar dahi sessizleşti, zaten şimdiye kadar konuşmamasının nedeni cebine atılan bir kibrit kutusuna sıkıştırılmış çeyrek altından başkası değildi. Hamza devam etti: “Bir hekim, bir de öğretmen var; ikisine de lojman yaptırdık. Hekim, köyün insanına yetiyor da artıyor. Ama nüfus kalabalıklaştı, okul büyük, iki öğretmen daha lazım olacak. Onu da devlet gönderiyor. Herkesin tapusu kendi üzerine, ortak toprağı olanımız yok. Hoş, olsa dahi devlet makamında sevenimiz çok. Haber salmamıza bakar, hallederiz.” Ortalık sessizleşti bir an, Hamza yanıt verecek olan adamın yerinde kıpırdanmasını izledi, o sıra birkaç bakış Hamza’nın arkasında kalan yola doğru kaydı, boğazlarını temizleyerek toparlandılar.

O bakışların ardından belediye reisliğine aday çıkacak adam da baktı dikkati dağılarak, gözleri bir yere kilitlenip uzunca kaldı orada. Hamza önemsemek istemedi başta, kahvenin yakınında insanlar dolanıyordu ama bu adam köyün delisini görmediyse bu kadar uzun bakmanın bir manası yoktu.

İki üç ev ileride, pek de kolay görünmeyen bir yerde kadınlar kışlık ekmek yapıyorlardı. Beş altı kişi açıyor, iki kişi pişiriyordu. Kızlar onlara sofra hazırlıyor, konuşma seslerinin yarısı Hamza’nın kulağına kadar geliyordu. Karşısındaki neredeyse kendiyile yaşıt adamın dalıp giden bakışları yerli yerindeyken ince bir kadın sesi geldi kulağına: “Aha, Hasret gelmiş! Gelin! Gel gel, taze çayımız var! Ay, maşallah.”

Adnan keyifle arkasına yaslandı, Akif elindeki deri kaplı defteri biraz daha sıkı tuttu, Cevdet çenesindeki yeni çıkmaya başlayan sakallarını kaşıdı, Cemşit kimin geldiğini anlamadığından oturduğu sandalyede tamamen arkasına dönüp baktı, Hasret’i gördüğü gibi de sesli bir küfür mırıldandı ağzının içinde. Adam Hasret’e bakıyor, Hamza tam karşısında gözlerini ona kilitlemiş bir hâlde duruyordu.

Ortamın sessizliğinde Hasret'in ufak gülüşünü, daveti kabul edişini dinledi Hamza. Kabak tarlasına işçi aramaya çıkmıştı kesin, Mürüvvet'e söyleyecekti ama böyle şeyleri başkasına hayatta bırakmazdı Hasret. Muhtemelen genç kız gözden kayboldu, adamın bakışları onu takip ederek en sonunda Hamza'nın dik bakışlarını buldu. İkisi göz göze geldiğinde yabancı adam zar zor gülümsedi. "Ne demiştiniz?"

Bir gerginlik sardı ortalığı; köylüler adamın Hasret'e baktığını görüp ayaklanmış, dik dik bakar olmuştu. Muhtar gelmiş, adamın kendisine ikram diye verdiği kibrit kutusunu ve o kutunun içindeki çeyrek altını hiç açığa çıkarmadan önüne atmıştı. Onu desteklemesi için ufak bir rüşvetti bu, fark edilmeden verilmiş ve hediye olduğu söylenmişti. Ama Hamza'nın karısına bakmak bu köyü zaten yakın bir zamanda ikiye bölmüştü, dahasına gerek yoktu.

"Demiştik ki..." dedi Hamza, sandalyesini geri itmek yerine ayağıyla masayı ileri itti, adamı olduğu yerde biraz daha sıkıştırıp ayaklanmadan önce sesini yükseltti. "Sen bu memlekette reisliği unut."

Yakasından tutup kaldırdı adamı, onun kendini korumak için kaldırdığı elinde gördüğü yüzüğe daha da sinirlendi Hamza. Hasret'in hamileliği bu kadar ayan beyan ortadayken öfkeleniyordu, evet ama bu şerefsizin kendisi de evliydi. Karşısındaki bil-mese bile kendini de mi bilmiyordu? Arkasını dönüp baktı kadınların bu tarafı görüp görmediğine. Görülmediğine emin olduğunda önüne dönüp Cevdet'in tuttuğu adama baktı, bırakması için ufak bir işaret verdi.

Tartışmazdı Hamza, Hasret'in olduğu yerde kavga da etmezdi. Yalnızca ufak sürtüşmeler olabiliyordu, bir de...

Kesinlikle Hasret kadar kıskanç değildi.

Hasret bir önündeki gözlemeye baktı bir de kendisini ağız açık ayran budalası gibi izleyerek ekmek yapan kadınlara. Süslenip püslenmiş, öyle çıkmıştı evden ama bu kadar da bakılacak bir şeyi yoktu. Bir de çekirdek sağ olsun, bu sıralar epey solgundu.

Yine de en sevdiği kısım yaşını başını almış iki kadının baş başa vererek kendisine bakarak, bir şeyler okuyup üfleyerek fısıltı sandıkları bir sesle sürekli *maşallah* demeleriydi.

Demek ki her şeye rağmen güzeldi.

Ellerini karnına koydu sakince, etrafında kendisine laf atan yalnızca bir kadın vardı ama öyle bir neşeyle çağırmışlardı ki kıramayıp gelmişti Hasret. Hem Mürüvvet'in halledebileceği bir şey değildi bu işçi bulma işi, Hasret ne kadar onu öne sürmüş olsa da kendisi bizzat ilgilenecekti. İş gelecek kadınları da anca böyle bir yerde bulabilirdi.

Konuşmalar arttı, kadınların ağızından dedikodu yine eksik olmuyordu. Ama köyden giden topluluğun bu ortamlara kattığı zehir biraz olsun tesirini yitirmişti. Âdet yine aynı âdetti, köy yine aynı köydü. Kahvedeki adamın kim olduğunu, nereden geldiğini, Hamza'yla iş mi yapacaklarını sorup durdu kadınlar. Keyiflerinden değil, Hasret'in ağızından laf almak için çağırmışlardı. Fakat Hasret ne adamı biliyordu ne de neden geldiğini, bilse de bilmiyordu. Hamza'nın işlerine fazla karışmadığını söyledi ufakça, ardından dertli dertli ekledi: "Zaten işim başımdan aşkın, ne yapacağımı bilemedim."

Kadınlar ellerinde oklavalarla duraksadılar, Hasret gözlemeden bir parça koparıp dalgın dalgın ağızına attı, o sırada genç bir kız önüne bir bardak çay koymuştu. Kadınların meraklı bakışlarının üzerinde dolaştığını biliyordu, aralarından en meraklısı söze daldı hemen: "Ne işin ola ki?"

"Ay, o da soru mu?" dedi yorgunca, dalgın dalgın baktı bir yerlere. "Koskoca kabak tarlası duruyor. Hamza'ya da dedim ki *tarla benim, kendim toplatacağım.*"

Kaşları kalktı kadınların bir bir, Hamza'ya bunu demek cesaret işiydi. Ama bu kız da karnında adamın yavrusunu taşıyordu.

Taşımasa bile bu kız Hasret'ti. Görgülü Murat'ı bile bıçaklamıştı, Hamza'ya neler neler derdi!

“O ne dedi?”

“Ne desin, sen toplat da toplayacak adamı gönderirim ben dedi.” Kadınlar biraz dikleşti yerlerinde, kulakları sivrileşti, birkaç kişi kendi arasında bakışıp sonra da sıkıntıyla etrafı izleyen yeni geline döndü.

“Bulmuş mu ya adamı? Halletmişler mi?”

“Yok canım, ben onu da kabul etmedim ki. Üzüm toplamaya hep yabancılar geldi de beğenmedim onların çalışmasını. Köyden kimseyle de daha konuşmadım, milletin işi başından aşkın. Belki civar köylere haber salarım.” Köyün kesilip atılmış zararlı kısmı olmadığından geri kalanına rahatça iş verebilirlerdi. Bir de bu kadınlar işi Hasret'ten alırlarsa eskiden yaşananların üzeri kolayca kapatılırdı. Buranın insanının cebine iki kuruş fazladan girince eskiyi unutuyordu hemen, onlar yerinde Hasret olsa o da unutturdu.

Kadınlardan biri elindeki oklavayı heyecanla bıraktı, oldu olası kızarık yanaklarıyla Hasret'e baktı. “Ee, biz ne güne duruyoruz, gelin?” dedi yüksek bir sesle, kısık konuşmayı bilmezdi. “Ver tarlayı elimize, on güne halledelim.”

Hasret kıpırdandı yerinde. “Ama olur mu öyle? Herkes domatese, salçaya girmiş. İşinizden etmeyeyim sizi.”

Kadınlar itiraz etti hep bir ağızdan, toplansan sahiden on kişi varlardı. Sahte bir neşe ekledi Hasret yüzüne, işi hallettiği için mutluydu tabii ama onlara gösterdiği kadar da değildi. Büyük bir dertten kurtulmuş gibi yüzü aydınlanmış, neşelenen kadınlara baskarken de mutluluğu artmıştı.

“Ama on birinci güne kalmayacak,” dedi kadınlara gülerek, kendi aralarında tekrar bir bakıştı kadınlar, aralarından biri Hasret'e döndü. “On gün dendiye on güne biter. Sen içini rahat tut.”

Anlaştılar. Günlük işi parasını Cemşit'ten biliyordu Hasret, iki fazlasını söyledi vaktinde bitirsinler diye. Bir gün daha uzarsa on kişilik daha para verecekti, bundan sıyrılmış olmayı umuyordu. Tam kalkmaya hazırlanırken kadınlardan en sessiz görüneni bir mesele

daha açtı. “Ne olacak bu çocukların hâli?” dedi sıkıntıyla, Hasret dikkat kesilip meseleyi dinlemeye başladı. “Benim kız büyüdü, ortaokulu bitirdi. Şehirde ortaokuldan sonrası da varmış, öğretmen hanım dedi.. Çok akıllıymış Sahre, okursa hekim de mühendis de olurmuş. Bana kalsa hekimlik iyi, öbür dediğini bilemedim. Buradaki hekimin yanına versek de öğrense dedim ama yok, öyle olmuyormuş, illa okul okuyacakmış. Ama şehir uzak, herif de *o kadar uzağa göndermem*, diyor. *Nerede duracak, ne edecek*, diyor. Oralarda eş yok, dost yok, kim göz kulak olacak? Kaldım vallahi öylece.”

Tüm bunları bir bir duydu Hasret’in, ortaokuldan sonrasının varlığını dahi bilmiyordu. Okul kaç yaşında biterdi, nereye kadar okunurdu, hiçbirinden haberdar değildi ama bildiği bir şey vardı. Kendi köylüye göre yaşı epey geçmişken evlenmişti; bu kızları on altısında nişanlarlar, on yedisinde kocaya verirlerdi. On sekizlerinde de kucaklarına bebeklerini alırlar, ondan sonra daha da gün yüzü göremezlerdi. Şansı olan iki üç kız çıkardı belki aralarından, geri kalanı bu kaderi yaşayacaktı. Hasret ne tarafına baksa bu kadınlardan görüyor, gördükçe de üzülüyordu.

İki veda sözünden sonra ayrıldı kadınların yanından, toprak yolda düşünceli düşünceli yürüdü evine. Bir yanı öğretmene meseleyi sormak istese de önce Hamza’yla konuşması daha iyi olurdu. Hem nasıl olsa o her şeyi biliyordu, illaki bir çıkar yol gösterirdi. Üstelik dayanamazdı da Hamza, kesin bir şeylere yardım edecek ve halledecekti meseleyi.

Hasret, o kızların okumasını istiyordu.

Derinlere gömmek istediği manzaralar zihnine üşüşüyordu yürüdükçe. Sobaya atılmış bir okul önlüğü alevlerin arasında parıldarken dantel yakalığı aşağı doğru sarkıyordu. Elinden alınmış pek çok şey vardı Hasret’in. Bunlar başkalarının da ellerinden alınsın, sonradan oradan buradan topladığı iki üç kırıntıyla okuma yazma öğrenip insanlara yetismeye çalışsınlar istemiyordu.

Vakti geçtikten sonra öğrenilen her şey eksikti. Mesela Hasret hâlâ Memo kadar hızlı okuyamıyordu.

Yürüyüp giden Hasret’in ardından ekmek yapan kadınların hemen yakınında oturan iki yaşlı kadın bakıyordu. Biri konuştu

ağızına bir lokma ekmek atarken. “Bu kız Çakır gelinin kızı. Ablam ebeydi, anlatırdı o kızı.”

Çayını ağızına götüren diğer kadın duraksadı lafını bitirene kadar. “Hasret kızı mı?”

“Yok, Çakır gelini.” Ağızına attığı ekmeği dişsiz damağıyla ez-meye çalıştı, ezemeyince o da çayına uzandı. “Ta düğününü gördük Çakır gelinin. Nasıl toydu, nasıl güzeldi... İsmail de gencecik oğ-landı, birbirlerinin gözünün içine bakarlardı. Hasret gibiydi aynı ama daha yumuşak huyluydu Çakır gelin. Ne olduysa gebe kalınca oldu.”

Kaşlarını çatıp dinlemeye devam etti diğer yaşlı kadın. “Çakır gelinden hayır mı gelir, anam? Nesi iyi huyluymuş? Sonradan cin mi kaçmış içine?”

“Yok,” dedi diğer kadın. “Ablam anlatırdı. İkize gebeydi Çakır gelin, *biri doğarken öldü*, dediler.”

“Vah!”

“Vah tabii.” Yutkunup devam etti: “Kimse bilmez ama bunları, bir rahmetli kocası bir de ablam. O da ebeydi de ondan bilirdi. Doğmuş bebelerin ikisi de. Biri Hasret, diğeri oğlan. Oğlana ne ad koymuşlar, bilmem. Ablam hiç lafını etmedi.”

“Ne olmuş ya oğlana? Ölmemiş mi?”

“Ölmüş,” dedi kadın, ekmek yapan kadınlara baktı duyuyorlar mı diye. “Sütü gelmemiş Çakır gelinin, ablam da köyden bir karıyı alıp getirmiş. Ama getirene kadar alkarısı almış çocuğu.”

Gözleri büyüdü dinleyen kadının, bir yanı inansa da bir yanı inanmadı. “Sahi mi?”

Tereddütle durdu anlatan kadın, dudağını büktü *bilmem* der-cesine. “Ablam, rahmetli İsmail’e öyle demiş. Ama bana hep *inanmadım*, derdi. *O kadın çocuğa bir şey yaptı da ben o yaptığını diye-medim*, derdi. Çocuk yeni doğunca anasıyla yalnız bırakılmazmış, bırakmışlar işte. Belki az daha geç gelse bu kızcağız da boğulup öle-cekti.”

Elini dizine vurdu hafifçe dinleyen kadın. “Vah! Yazık, çok yazık. Onun gözü göz değildi zaten, hep bir deli bakardı Çakır gelin.”

Başını salladı kadın. “Geldiği gibi durmadı ki. Geldiğinde fidan gibi, su gibi kızdı. *Maşallah* demeden geçmezlerdi yanından. Sonra böyle oldu işte.”

Başını salladı iki kadın da dertli dertli, bu meseleyi kapatmaları yarım saati buldu. İkisinin de kalan ömrü fazla değildi. Ağızlarından çıkan hiçbir laf Hasret’in kulağına gitmeyecek, genç kız bunlardan hiçbir zaman haberdar olmayacaktı. Yalnızca onun değil, o civarda yaşayan bir Allah’ın kulunun dahi bilmediği pek çok mevzu vardı.

Rahmetli İsmail’in ölümünün eceliyle gelmediğini de kimse bilmiyordu.

Çakır gelinin ona bir tartışma sonrasında terk edilme korkusuyla saldırdığından haberdar değillerdi. O kadının, ikizleri doğduktan sonra yetememe korkusuyla bir cinnet hâliyle yastığa sarılıp kendi evladına kıydığını da bilmiyorlardı. Sıra Hasret’e gelmeden ebe kadın yakalamıştı fakat en büyük hatasını yaparak bunu İsmail’e anlatmamıştı.

Bu meselelerin de üzeri böylece kapatılmış, şahit olan kimse olmadığından da unutulup gitmişti.

Hasret’in düşündüğünden çok farklıydı hayat. Hasret, tüm sırlar açığa çıkar ve herkes hak ettiği gibi yaşar ya da ölür sanıyordu. Böyle değildi. Babasının nasıl öldüğünü asla öğrenemeyecek, annesinin karnını paylaştığı bir erkek kardeşi olduğundan ve onu yitirdiğinden haberi olmayacaktı. Hasret için perdelenmiş gerçeklerdi bunlar, halı altına süpürülmüş ve bir daha dönüp bakılmamış bir geçmişti. Öğrenecek yeri yoktu fakat öğrense bile bir şeyleri değiştirmeye gücü yetmezdi. Annesi de babası da ölmüştü. Çakır gelin, bu gerçekleri miras bırakacak kadar bile benimseyememişti kızını.

Daha gürültülü bir ölüm beklemişti Hasret ondan. Hayatındaki herkesin ölümünün çok olaylı ve sarsıcı olmasını bekliyordu. Murat’ın ölümünün de bu kadar alelade ve ani olmasını beklememişti. Düşündüğü kadar büyümemişti mesele. Demek ki ölmek, yaşamak kadar mühim bir olay değildi.

Hasret ne çektiyse onların lafından ve yaptıklarından çekmişti. Şimdi ikisi de savurduğu bir avuç toprağın altında yatıyordu. Bu iyilerin kazanmasından değildi, Çakır gelini öldüren fesat kalbi,

Murat'ı öldüren ise Adnan'ın kötüleşmiş iyi yüreğiydi. Nihayetinde hiçbir iyi niyet kötülüğē eğilmeden kazanamıyordu. Hasret Şu güne kadar ayakta kaldıysa annesinden bir parça kin ve nefret aldığındandı. Hayatı boyunca zorda kaldığında bu parçayı kullanmaktan çekinmeyecekti.

Dünya, iyilerin dünyası değildi. Her Şey kötülüğü yerinde kullanmayı öğrenmekte bitiyordu. Hasret'in aldığı bir ders varsa o da buydu.

18. Bölüm

“Hasret!” diye seslendi Hamza, mutfığa başını uzatmış ama karısını orada görememişti. Kaşları çatıldı, Hasret’i ne zaman arasa hep mutfakta bulurdu. Bir şey yemese bile orada dinlenir, orada otururdu hatta o kadar ki karısı rahat etsin diye oraya genişçe minderli bir sandalye yaptırmıştı Hamza.

Hasret’in gebeliğinin altıncı ayıydı, Hamza dünyanın ne kadar güzel bir yer olduğunu ikinci kez keşfediyordu.

İlki Hasret’i ilk kez görüşüydü.

“Hasret!” diye seslendi tekrar ama bir yerlerde uyuyorsa diye çekiniyordu da. Salona baktı, bahçeye baktı, odaları dolaştı ama yoktu. Hasret’in bu saatte yatak odasına gidip yattığı da hiç olmamıştı, nerede yumuşak bir yer var oraya tüneyip uyurdu.

Son çare odalarına gitti Hamza, kapıyı yavaşça açıp araladı ve aradığını buldu. Hasret her zamanki sere serpe hâliyle örtülerin altına bile girmeden uyuyordu. Yutkundu Hamza, gözlerini karısının üzerinde gezdirdi bir süre. Sabahtan beri işlere bakmaktan yorulmuştu, eve gelmeden önce de Hasret’in tarlasına bir uğrayıp işlerin nasıl gittiğine bakmıştı. Şaşırtıcı derecede iyi çalışıyordu kadınlar, belki de on günü bulmayacaktı bitirmeleri. Hasret’in dedigine göre ceplerine fazla para girmesindendi bu çalışmaları. Hamza bir süre Hasret ve köylünün arasının bozuk kalacağını düşünse de her şeyi yoluna koymuştu üzüm tanesi. Zaten Hasret gönül alma işlerinde her zaman iyiydi.

Kapıyı kapatmadan banyoya geçip elini yüzünü yıkadı Hamza, daha sonra Hasret’in yanına uzandı. Onun gibi deliksiz bir uyku

çekme isteği duyuyordu. Fakat günün kiriyle pasıyla yanına gitmek istemedi, hızla banyoya geçip yıkandı, üzerine bir şeyler geçirdi ve odalarına geri döndü. Bu anı yavaş hareket ederek kaçırmak istemiyordu.

Odasına geçtiğinde kapıyı yavaş bir şekilde, gözleri Hasret'in üzerindeyken de usulca kapattı. Sessiz adımlarla yatağın dibine kadar yaklaştı, eğilip izledi karısının yüzünü. Ne zaman Hasret'e uzun uzun baksa yüreğinde ufak bir sızı hissediyordu, "Ah ulan Hasret..." dedi kendi kendine. Sabahtan beri burnunda tütüyordu. Hayatındaki en büyük zorluk sabahları Şu evden çıkmak, işle güçle uğraşırken akşam olmasını beklemektir.

Hasret'le konuşmak için, Hasret'le gülüşmek için, çekirdeği sevmek için...

Hasret'in duru yüzünü izledi bir süre; saçlarının dökölmesi durmuş, kilosu iyileşmiş ve kusmaları neredeyse sona ermişti. Şimdilerde en büyük sıkıntısı sürekli söylendiği tuvalete kalkmalarıydı. Gecenin köründe on kez uyanıyordu ve her seferinde bir gözü açık, bir gözü kapalıyken yatağın yolunu zor buluyordu. Hamza onun bir yerde uyuyup kalacağı korkusuyla her seferinde peşinden kalkıyordu.

Yavaşça uzandı genç kızın yanına, yüzleri arasında kısacık bir mesafe bırakıp sarıldı beline, üzerlerine de bir örtü örttü. Hasret'in tatlı nefesi yüzüne vururken küçük bir gülümseme yerleşti dudaklarının kıyısına, neredeyse hissedilmeyecek bir yumuşaklıkla öptü karısını yanağından, dudaklarının kıyısından, en son da dudaklarından.

Hasret'in küçük bir mırıldanmayla yaklaşmasıyla iyice sardı kollarını Hamza. Yüzünü karısının boynuna gömerek derince bir nefes aldı, Hasret de bunu bekliyormuş gibi uykusunun arasında sokuldu Hamza'ya. Aralarında yuvarlacık karnı tam olarak sarılmalarını engelliyor ve ufak, tatlı bir mesafe bırakıyordu.

Kısık, ağlamaklı bir ses çıktı Hasret'ten. "Hamza..." diye mırıldandı sessizce, Hamza'nın bu sese kulak kesilmesiyle devam etti: "Belim ağrıyor."

Yüzünü Hasret'in boynundan azıcık geri çekti Hamza, tenlerinin temasının hissettirdiği o samimiyeti kaybetmek istemeyerek genç kızın sıcak alnına ufak bir öpücük bıraktı. Elleri çoktan belini

bulmuş, ufak ufak ovmaya başlamıştı. Hasret'in kendisine biraz daha yaklaşıp daha çok sarılmasıyla öptü yine. Uyku mahmuru gözlerini yavaşça açtı Hasret, birkaç kez kırpıştırıp kısık bakışlarla Hamza'nın epeyce yakın olan yüzünü izledi. "Hamza?"

"Yavrum?"

Fersizce güldü Hasret, belinde dolanıp duran ellerin hissiyle azalan ağrısı, yüzündeki gergin ifadeyi silmişti ve yerini rahatlamış bir ifade almıştı. "Belim çok ağrıdı, biliyor musun?" dedi masumca. "Aşağıda uyuyacaktım ama rahat değildi, yukarı da zor çıktım. Hep o taşıdığım sulardan oldu, bilseydim taşımazdım."

Kaşları çatıldı Hamza'nın, Hasret başını kendisine doğru yaslayıp tekrar gözlerini kapatmıştı. "Neresi ağrıyor?" diye sordu sessizce, ellerini beline bastırdı tekrar. Okşamak ve ovmak arasındaydı hareketi. "Burası mı?"

"Orası."

"Peki ya burası?"

"Orası da ağrıyor." Hamza'nın ellerinin hafifçe aşağı doğru kaymasıyla güldü Hasret, onun da güldüğünü fark edince başını kaldırdı. Aynı anda birleşti dudakları. En sevdiği zamanlardan biriydi, Hamza istediği hiçbir şey ikiletmiyor, elinden gelen her şeyi yapıyordu. Bir süre ayrılmadı dudakları, sabahında da akşamında da aynı yataklarlardı ama Hasret'in sevmeye olan özlemi birkaç günlük mesele değildi.

Dudakları ayrıldığında aralarındaki mesafeyi hiç açmadan, "Sana haberim var," dedi Hamza, Hasret'in merakla genişleyen gözlerini izledi. Kocasından dedikodu duymayı epeyce seviyordu Hasret. "Neymiş, ne olmuş?"

Güldü Hamza. "Adnanlar gideli bir ay oluyor," dedi sakince. "Geri dönecekmiş bir iş için. Bana sorsan aklı burada, Gülhanım'da kaldı diyeceğim ama bilemedim."

Kaşlarını kaldırdı Hasret, bu haber beklediği bir şey değildi. Evet, Adnan gideli bir aya yakın oluyordu, gelişi nasıl olaylı olduysa gidişi de öyle olmuş fakat Hasret gidişine biraz da olsa üzülmişti.

Adnan'ın verdiği güneş gözlüğü masasının üzerinde duruyordu. Ondan bir anı kalmıştı. Ama sinirliydi de Hasret. Adnan neden olduysa Memo'ya göz dikmiş, onu yanında götürmek istemişti. Bahanesi de Memo'yu hekim yapmaktı. Bu uğurda Cevdet'i ve Züleyha'yı da olduklarından daha da öte yakınlaştırmaya çalışmıştı. Ama onlar zaten yakındı, en azından ikisinin aklı da birbirindeydi. Cevdet Züleyha'ya evlilik teklif etmişti. Züleyha bu teklifi son günün sabahında kabul etmiş, akşamına ise vazgeçmişti.

Neden olduğunu başta bilmiyordu Hasret, Züleyha bu meseleyi orada kapatmış ve bir daha açmamıştı. Cevdet gittikten sonra bir hafta kadar toparlayamamıştı kendini, onun dalgınlığı da kendilerine yansımıştı. Birkaç gün yemekleri tuzsuz yemişler, çayı da demli içmişlerdi. Sonra biraz biraz düzelmişti Züleyha, eskisi kadar gülmese de bir şeyleri yoluna koymuştu.

Sonradan duyduğuna göre Cevdet'i güzel giyimli bir kadınla yana görmüştü. Bir şey olduğundan, Cevdet'in bir şey yaptığından değildi. Züleyha doğdu doğalı köyde duran biriydi, şehirli kadınların giyimi de kuşamı da farklıydı, hele Cevdet'in etrafında olan kadınlar daha da afiliydi.

şüpheye düşmüştü Züleyha, iki çocuğunu da alıp Cevdet'in peşinden giderdi ama sonrası ne olacaktı? Cevdet'in içmeye devam ettiği, kendisini de bu kadınlarla kıyasladığı hatta aldattığı bir gelecekte hiçbir şey yapamazdı. Hayatını tamamen Cevdet'in dudaklarının arasına bırakmak istememişti.

Onu ne kadar istese de, her yaklaştığında aklı bulansa da, senelelerdir heyecan tatmayan göğşü kanatlanıp uçmaya heveslense de yapamazdı. Gidecek yeri kalmazdı, çalacak kapısı olmazdı. Burada hiç yoksa sığındığı bir çatısı, yardımını esirgemeyen Hasret'i vardı.

Fakat Cevdet'in alelade bir *hayır* lafıyla gitmeyeceğini de biliyordu. Anlatmıştı her hissini ve Cevdet hepsine bir çare bulmuş, evlenip gideceklerini düşünerek parlayan gözlerle bakıp durmuştu Züleyha'ya. Konuşmalarının arasında da genç kadının çaresiz yüzüne bakıp dayanamayarak yine öpmüştü. Epeyce uzun sürecek ayrılıklarından kendisine kalan son öpücük olduğunu bilmiyordu o an, bilseydi bu anı daha uzun tutardı Cevdet hatta hiç bitirmezdi.

Züleyha'nın çaresizce reddettiği teklifte ısrar etse de Züleyha'nın *zaten benim kız çocuğum var* lafıyla derin bir darbe almış ve bir adım geri çekilmişti Cevdet. Otuz yedisine kadar altı kez kurşun yemişti, hiçbirinin bu kadar acıttığını bilmiyordu.

Züleyha'nın kendisine karşı hisleri olduğunu ve buna karşı koya-madığını biliyordu. Fakat güvensizlik başka bir şeydi, Cevdet o kız çocuğunu ateşler içindeyken yüreğinde sanki öz kızı hastaymış gibi bir korkuyla hastaneye yetiştirmiş, başında beklemişti. Yine beklerdi. Fakat sevdiği kadın tarafından yüreğinin bu kadar kırılacağını, şerefsiz bir adamın yerine koyulacağını düşünmemişti.

Bu lafların Züleyha'dan çıkacağı, onun böyle düşüneceği aklının ucundan geçmemişti. Bu sözlerin, Züleyha'nın kulağına fısıldanan el âlem safsatası olduğunu bilmiyordu, zaten mühim değildi. Cevdet'in kulağına söylenenler de vardı ama Züleyha'nın kırılacağını bildiğinden hiçbirini yüzüne söylemiyordu, söylemezdi.

Bu mesele bu şekilde nihayete ermiş, güzel olmasa da bir son verilmişti.

Biri arabasına atlayıp köyü terk etmiş, diğeri evine geçip içi dışına çıkana kadar ağlamıştı. Hasret onu teselli etmek istese de nedense aynısını kendisinin yaşadığını hayal ederek oturup ağlamış, kadını teselli edeceğim derken kendi de ona katılmıştı.

Nihayetinde Züleyha için üzgün olsa da ortalıkta koşturup duran Memo'yu gördükçe mutlu oluyordu. Herkesten çok onun gidişine üzülmüdü Hasret. Hayatının neşesiydi Memo, Adnan'ın onu almasından ödü kopuyordu.

Tabii, insanın başına hep en çok korktuğu gelirdi. Hasret'in Memo diye sevip bağrına bastığı küçük çocuğun ileride *Mehmet Bey* olacağını bilmiyordu. Bilseydi eğer, köyden bir adım dışarı çıkarmazdı onu Hasret. Gücü yetene kadar yanında tutar, kendi okutur, hekim olacaksa da kendi yapardı.

Kadere gücü yetmiyordu. Hasret, olacakları Hamza gibi öngöremiyordu.

Adnan'ın Memo'yu gözüne kestirdiğini ilk anda fark etmişti Hamza. Onu işlemek, yetiştirmek istediği açıktı. Fakat işleri pisti Adnan'ın, silah ticareti ve yasal olmayan pek çok iş yapardı. Akif bu

kara paraların hesabını tutar, Cevdet haracını keserdi. Memo'yu oraya Hamza da göndermek istememiş, olmadık yerlerde Züleyha'nın duyacağı tonlarda Hasret'e konuşmuştu. Züleyha'nın kararı bir anlık değil, sık sık tekrar edilmiş bir düşüncenin filizlenmesi gibiydi daha çok.

Bir yanda da Akif meselesi vardı, Mürüvvet'in dediğine göre mektuplaşacaklardı. Fakat bir sevgili veya evlilik vaadiyle değildi. Akif sadece hâlini hatırlını soracaktı, Mürüvvet ona yanıt verecekti. Çünkü uzak şehirlerde birbirlerini merak ederlerdi. Mürüvvet biriyle görüşürse haber verecekti Akif'e çünkü arkadaşlıktı onlarınki, arkadaşlıklar böyle olurdu.

Bunu konuşurken bakışlarında arkadaşlıktan başka her şey olsa da kabullenememişlerdi o sıralar. Akif arkadaşların birbirini yanağından öpebileceğini söyleyip Mürüvvet'in yanağından bir öpücük çalmış, avucuna mektup için adres sıkıştırdıktan sonra arabasına binmişti. Mürüvvet bunu ciddiyetle anlattığında yarım saat aralıksız gülmüştü Hasret.

Birbirini bu kadar masum kandıranı da ilk kez görüyordu. Bunu Mürüvvet'e söylediğinde genç kız biraz gülmüş, ardından da durgunlaşıp ağlamaya başlamıştı. Edip'le olan meseleyi tamamen kapatalı çok oluyordu, sürekli ilgisini belli edip iltifatlar dizen Akif'e yönelmişti. Âşık olduğunu da adam gittikten sonra fark etmişti.

"Niye geliyorlarmış?" dedi merakla. "Cevdet'le Akif de geliyor muymuş?"

Güldü Hamza. "Cevdet gelmiyormuş."

Kaşlarını çattı Hasret, Züleyha'nın yerinde olsaydı Cevdet'i iyi bir paralırdı. "Hem suçlu hem güçlü!" dedi öfkeyle. "Kadına evlenme teklif edip bir de gelmiyor. İnsan biraz uğraşmaz mı yahu?" Meselenin aslını bilmediğindendi bu yorumu, bilseydi paralayacağı kişi Züleyha olabilirdi.

"Belki uğraşmıştır Hasret, nereden bileceksin? Hem İstanbul'da işler karışıkmuş, Cevdet bırakamaz orayı."

"Burayı bırakır ama!"

"Burası onu bıraktıysa o da burayı bırakır. Zor değil."

Yutkundu Hasret, gözlerini ağır ağır çevirdi Hamza'dan başka her yere. Hasret çokça kez lafıyla, sözüyle bırakmıştı Hamza'yı. Bir kere de değildi, onlarca kez söylemişti. Ama bir adım uzağına gitmemişti Hamza, Hasret'in pencere diplerinde gönlünü çalana kadar beklemişti.

"Sen beni bırakmadın hiç," dediğinde Hamza'nın gülüşünü gördü yine. Gözleri dolmak için zaten yer arıyordu.

"Ben seni nasıl bırakayım, Hasret? Baksana hâlime."

"Ne varmış hâlinde? Çekersin kapıyı, çıkarsın."

Kaşlarını çattı Hamza, Hasret'in böyle düşünmesine de az buçuk gerilmişti. "Çekilip çıkılacak kapı varsa herkes çıkar, benim yok. Kendini niye bunlarla kıyaslıyorsun hem?"

Omuz silkti. "Niye kıyaslamayayım, herkes bir şey yaşıyor sonuçta. Ben de hem onlara hem bize bakıyorum. Olmaz mı?"

"Olmaz." Kaşlarını kaldırdı Hamza. "Sen sadece bize bak, kendine bak. Yaşın, ömrünün en güzel yılları. Baharın en taze dalısın. Gitmek istesen gidecek onca yolun, kalmak istesen açılacak onca kapın var. Ama sen bana geldin. Sen beni sevdin. Karnında bizim çocuğumuzu taşıyorsun. Bunun hiçbir şeyle kıyası olmaz. Bunun çekilip çıkılacak kapısı da olmaz. Ben, siz olmadan ne yapayım?"

Gözlerini yine Hamza'nın gözlerine dikti Hasret. Dudaklarında yarı ağlamaklı, yarı cilveli bir gülüş vardı. "Öyle mi?"

"Öyle gülüm, öyle."

Çenesi titredi biraz, gözleri doldu, biraz daha sırnaştı kocasına, biraz daha sarıldılar. Akşamın geç vaktiydi, bunca güzel sözün üzerine de Hamza'yı birazcık özlemişti...

"Duydun mu, Hasret tarlasında çalışan kadınlara para vermeyecekmiş."

Gözleri açıldı bunu duyan kadının. "Hakikaten mi?"

"Hee." Biraz daha eğildi kadına. "Ne olmuş, biliyor musun?"

“Ne olmuş?”

“Bu karılardan yedisi kızını şehre gönderemiyormuş okumaya. Zehir gibi kızlarmış, hepsinin dersleri pekiymiş.”

“Vah!”

“Hasret de bunu duymuş mu! Demiş ki *tarlada güzün kabak toplayın, baharda da çapalayıp diki, ben şehre yurt yaptırıp kızları okutacağım.*”

Kadın geri çekilip dizine vurdu şaşkınlıkla. “Valla mı?”

“He ya, bu seneki üzümün parasını Hasret’e vermiş Hamza. Kabığı da satınca yurdu yapmaya başlayacaklarmış. Hamza’nın şehirde evleri varmış, boş olanlarda kalacakmış kızlar şimdilik. Analarıyla, babalarıyla konuşmuş Hamza. Her bir şeyi halletmişler. Bu sene kızlara yapacaklarmış, öbür seneye oğlanlara.”

“Oğlanlara da mı yapacaklarmış?”

“He ya... Oğlan yurdunu çok bekletmez, Memo’ya yetiştirir Hasret. Yanından ayırmıyor zaten.” Derin bir soluk aldı kadın. Bu haberi duydu duyalı iki sene evveline gidiyordu aklı. Kocasının zoruyla gelin ettiği tazecik kızı aklından çıkmıyordu. Hâlâ şaşkın şaşkın duran komşusuna baktı.

“İki sene evvel gelseydi Hasret...” dedi kederli, acı bir gülüşle. Çenesi titredi, alnındaki çizgiler derinleşti. “Ah, iki sene evvel gelseydi.”

Teselli dolu bir dokunuş hissetti dizinde, bazı şeylerin geri dönüşü olmuyordu. Kızını geçen yıl ramazanda görmüştü, bu sene de görebilmeyi umuyordu.

Kış, o sene öncekilere nazaran yumuşak geçti. Köyün üzerinde bir rehavet havası vardı, pek çok şeyin üzerine toprak atılmıştı, bu toprakta da yeni yılın ekinleri yeşermeye başlamıştı.

Şerife dedesinin yanında kalıyordu, Haşim oğluyla eskisi gibi konuşsa da Mediha onlardan tarafa bakmıyordu. Hasret’in doğumuna

çok az bir vakit kalmıştı. Hamza ebeyi eve yatılı çağırmıştı, Hasret'ten bir adım uzağa göndermiyordu.

Adnan ilk gidişinin ardından bir değil, beş kez geri gelmişti. Bu ziyaretlerin iş bahanesiyle Gülhanım'ı görme isteğinden kaynaklandığını biliyordu. Ninesini sık sık ziyaret etmeye çabalıyordu Hasret, tek isteği onun da çekirdeği görmesiydi. Kendi hissettiği o şefkatli dokunuşu çocuğunun da hissetmesini istiyordu. Fakat pek çok şey istediği gibi gitmedi.

Doğumundan üç gün önce haber geldi Hasret'e. Sabahın bir köründe kapısı çalınmış, Hamza'nın karşısına Esat denen çocuk çıkmıştı yine. Hasret kocaman karnıyla dikkatlice merdivenden iniyordu, üzerinde kalın bir gecelikle mart ayının soğuşuna direniyordu.

"Ağam!" diye seslenmişti çocuk, uykusundan yeni uyandığını belli edercesine gözleri şiş, vereceği haberin üzüntüsüyle sesi boğuktu. "Gülizar ninem ölmüş."

Çocuğun sesi sabah ıssızlığının esir aldığı avluda yankılanmış, Hasret için bir devir daha kapanmıştı bu haberle.

Bekliyordu, bu haberi alacağını zaten biliyordu ama doğumuna bu kadar az kalmışken, ninesi çekirdeği görmeden göçmüşken ayakta durabilmek çok zordu. Bu kısacık zamanda Hasret'in her hâlini görmüş, her derdine deva olmuştu bu kadın. Tüm hamileliği boyunca sorduğu her şeyi yanıtlamıştı. Çarşaplardan bebekler yapıp nasıl tutacağını, nasıl kundaklanacağını hatta nasıl emzireceğini göstermişti.

Onun cenazesinde ayakta zor durdu Hasret. Çakır gelinin mezarına dahi uğramamışken ninesinin mezarının başından bir türlü ayrılamadı.

O acısını yaşarken Adnan'ın gelip Gülhanım'ı yanına aldığından haberi olmadı. Hamza'nın evvelden bildiği bu meseleyi de çekirdeğin doğumuyla çok fazla kurcalamadı. Adnan ve yaşlı kadın arasında verilmiş bir sözün olduğunu, Hamza'nın ufak tefek söylemlerinden öğrenmişti.

O sıralar akıllı bir karış havada duran Şerife biraz daha dinginleşmiş, on sekizine basmıştı. Dedesinin geçen günlerde dediğine göre iyi bir talibi de vardı ama Şerife istemezse kimselere vermezlerdi. Bir görüşmeli, ardından karar vermeliydi.

Başka bir adamla yan yana görölürse kızılacağım düşünüyordu Œerife, hele de Mustafa mevzusundan sonra hiçbir erkeğe bakmıyordu. Fakat Hanif bunun da garantisini vermişti, onların izniyle görüşecekti. Görüşeceği adam da Cemşit'ten başkası değildi. Hem Hamza'dan hem de Hanif'ten onay alabilen tek kişiydi. Haşim, o konuda söz hakkını zamanında Mediha'ya laf etmeyerek kaybetmişti.

Cenazeden üç gün sonra artık sahiden Nezihi Konağı olan Hasret'in evini bir telaş, bir gürültü aldı. Hamza'yla Hasret'in ilk göz ağrılarının dünyaya o gün geleceği belli olmuştu.

Koşturmacadan köylüler de nasiplenip bir bir toplandılar evlere, alacakları güzel haber için börekler açıp tatlılar hazırladılar. Niha-yetinde Züleyha her şeye yetişemezdi, her yerden misafir gelecekti Hasret'in evine. O sırada Œerife henüz doğumun haberini almamış olsa da Hasret'in evine aheste aheste yürüyordu.

Yanında Cemşit vardı.

Parmaklarını birbirine dolaştırıp çözdü Œerife, normalde de sakar bir kızdı ama nedense adımları şimdi daha fazla aksıyordu. Tıpkı Mustafa yanındayken olduğu gibi bir heyecan sarmıştı her yanını ama bir manası var mıydı, bilmiyordu. "Kaç yaşındaydın ki sen?"

Adam gözünün kıyısıyla baktı, sonra önüne döndü sakince. "Yirmi yedi. Sen kaçsın?"

Kaşlarını kaldırdı Œerife, yirmi yedi dediği epey büyüktü. Adama çaktırmadan parmaklarıyla saydı aralarındaki yaş farkını. Dudaklarını bastırdı sonra birbirine, sahiden çoktu. Mustafa'yla aralarında anca üç yaş vardı. Ama unutmalıydı artık, onun için çok büyük acılar çekmişti.

"Ben de on sekizim. Daha yeni girdim."

Sıkıntıyla burnunu çekti adam, tekrar baktı gözünün kıyısıyla yü-züne, ardından önüne döndü. "Bari bir yirmi deseydin ya, içim rahat ederdi."

Yutkundu Œerife, kulağının arkasını kaşıdı suçlu suçlu. "Ama o kadar yokum ki. Anam beni geç doğurmuş, öyle diyor."

Adam hâline güldü. "İyi yapmış, ne diyelim?" Derin bir nefes aldı sonra. "Hayırlısı olsun."

Başını salladı Şerife. “Dedem *görüürsünüz bir süre*, dedi. Neyi görürseceğiz?”

Başını çevirip baktı Cemşit, bu sorunun ne amaçla geldiğini çözmeye çalıştı bir an. “Evliliğı görüşeceğız. Olacak mı, olmayacak mı diye.”

Gözlerini utangaç bir ifadeyle kaçırdı Şerife, Hasret’in dediğini yaparak çok soru sormadan durmaya çabalıyordu ama adam da hiç konuşmuyordu. Hasret’in evine de yaklaşmışlardı. Birazdan hiç konuşamayacaklardı, araya bir sürü vakit girecekti. Hem belki ağabeyi kızacaktı görüşmelerine ve bir daha yan yana gelemeyeceklerdi.

Evlilik kararını kimin vereceğini de merak ediyordu, kendisi *hayır* derse bu kabul edilecek miydi, ondan da emin değildi. Belki de *hayır* diyerek şansını denemeliydi.

Bir koşturmaca gördü konağın kapısında, kaşları çatıldı hızla. “Aha, yengem doğuruyor kesin!” dedi heyecanla, başka bir ihtimal yoktu. Cemşit’i bir anda boş verip koşturdu eve doğru, onun da arkasından koştuğunu görmedi o an. Şerife çıktı yukarı hızla, Cemşit onun ardından konağın kapısından içeri girdi. Hamza hemen karşıındaydı.

Bir sandalyeye oturmuş; dirseklerini dizlerine, başını da ellerine yaslamıştı. Tüm malını mülkünü kaybetse böyle çökmezdi omuzları, Cemşit de onu hiç böyle görmemişti.

“Hamza,” diye seslendiğinde Hamza başını kaldırdı hızla, kanlanmış gözleriyle baktı dostuna. Üst kattan kadınların birbirine seslenmeleri, bağırış çağırış sesleri geliyordu. Ebeler de hekim de yukarıdaydı, Hamza doğumun bugün olacağını tahmin ettiğinden şehirden de bir ebe getirtmişti. Ama içindeki korkuya çare yoktu. Yüreğinin atışı kulağını uğuldatıyordu.

“Dua et, Cemşit,” dedi gerginlikle. Başını eğdiği için yüzü kırmış, gözlerinde hiç olmadığı kadar tedirgin bir bakış peyda olmuştu. “Benimkiler sağ salim çıksın oradan, dua et.”

O esnada odada ayrı bir telaş, ayrı bir gerginlik vardı. Biri Hasret'in terleyen yüzünü siliyor, biri elini var gücüyle tutuyor, ebe kadın da *ıkm*. deyip duruyordu.

Hasret acıdan ölmek üzereydi, kolaysa gelip kendi ıkınabilirdi.

Sorsalar *ilk seferden korkuyorum*, derdi ama bunu tatmadan önceydi o korku. Artık doğumdan da korkuyordu Hasret, Hamza isterse kapısında yatsın, daha da çocuk yapmazdı. Suratında gezen nemli beze küfretmek istese de ebe kadına odaklanmaya çalışıp dediğini yaptı. Elini tutan kızın eline tırnaklarını sapladığının da o anda farkında değildi.

Çok yorulmuştu, kendini kasmaktan omuzları titriyordu ve tüm vücudunu salıp sadece ağlamak istiyordu.

“Bir daha, Hasret,” dedi ebe kadın, onu şimdiye kadar tanıyıp sevmemiş olsaydı doğumdan sonra kimse elinden alamazdı. “Bir daha ablam, haydi. Bitecek, merak etme.”

Yarım saat kadar sürdü doğumun bitmesi, ani bir sessizlik sardı odayı, sonra Hasret bir ağlama sesi duydu. İnce ve çelimsiz olsa da canhıraş bir çığlık gibiydi.

Başının altındaki yastığa kafasını bastırdı Hasret, yüzü kızarmış ve terlemişti, neredeyse boş gözlerle bakıyordu tavana. Başını kaldırıp çocuğunu görecektir, karnındaki boşluğa bakacak cesareti yoktu o an.

Ne olduğunu biliyordu ama anlamlandıramıyordu, sanki kendi değil de başkası doğum yapmış gibi uzak bir mesafeden izliyordu olanı biteni.

“Kızın oldu, Hasret,” dediler. “Senin gibi çok güzel bir kızın oldu.”

Bebeği var gücüyle ağlıyordu. Hasret başını çevirip ona bakamadı. Ebe fark etmişti bunu, çocuğun yıkanmasına dahi izin vermeden telaşla sardı havlulara. Hasret'in başına yaklaştı, genç kızı çenesinden tutup yüzünü kendine çevirdi hızlıca. Hasret onu da uzaktan izler gibiydi o an, gözünden sızıp saçlarına doğru akan yaşlarının farkında bile değildi. “Yoruldu mu, Hasret?” diye sordu şefkatle.

Başını sallayamadı Hasret, kaşları ağlamaklı bir ifadeyle çatıldı, gözlerini kırptı bir kez.

“Dinleneceksin, ablacığım,” dedi ebe kadın, terden ıslanan saçlarını okşadı Hasret’in. “Kızını kucağına bir al. Sensiz kaldı, o da korkuyor.” Gülümsedi Hasret’in ıslak gözlerine bakarak, ikna etmek için devam etti: “Yalnız kaldı.”

Zihninde bir düğmeye basılmış gibi gözlerini kırttı Hasret, herkes yalnız kalırdı da kızı kalamazdı. Ebe kadının kucağındaki kızını yeni görmüş gibi baktı. Beyaz bir havlunun içine gevşekçe sarılmış, henüz temizlenmemiş bebeği çığlık atarak ağlıyordu.

Kendinden habersiz kızına uzandı Hasret, hemen kollarına verildi bebeği. Arkadan bir kadının *temizleyip getirseydik*, dediği duyulsa da ebe kadının sert bir bakışıyla susturulmuştu.

Hasret koca bir şaşkınlıkla kucağındaki bebeğe bakıyordu, minik bebek de yerini bulmuştu. Ağlaması yavaş yavaş kesildi, sessizleşti. Gözlerini henüz açamıyordu. Ne kadar kaldılar orada, haberleri yoktu. Ebe kadın taze anneyle bebeğinin yeterince bağlandığını düşünmüş olmalıydı ki temizlenmesi için almak istedi fakat bu kez Hasret vermek istemiyordu. İki eliyle sarmıştı meleşini, kendinden uzaklaştırmak istemiyordu.

Sonunda ikna olunca yıkamaya götürdüler bebeği, o sırada Hamza’ya haber vermek için aşağı indi ebe kadın. Hâlâ avlunun ortasındaki sandalyede oturup gerginlikle bekleyen adama yaklaştı. Adım seslerini duyan Hamza önce başını kaldırdı, ardından gelen kişiyi görüp hepten ayaklandı.

Ebe kadın onun hâlini görünce içten içe bir şefkat duydu. Ailesini kaybetmekten korkan, karısını seven bir erkeğe nedense çok fazla rastlamıyordu. Adamın meraklı, kızarık gözlerine bakarak, “Kızınız oldu,” dedi aynı şefkatli gülümseyişle.

“Hasret?” dedi Hamza. “O nasıl?”

“Hasret iyi, temizlenince görürsünüz.”

Rahatlayarak derin bir soluk verdi Hamza, temizlenmesine gerek yoktu, gidecek ve karısının iyi olduğunu kendi gözleriyle görecekti. Kadına hiçbir şey demeden merdivene yönelip hızla yukarı çıktı. Odanın uygun olup olmaması da umurunda değildi ama usulen kapıyı çaldı iki kez, içeriden gelecek herhangi bir yanıtı beklemeden açtı. Açtığı gibi de öylece kaldı.

Hasret koskoca yatağın ortasında boynu bükük hâlde uzanıyordu, onun sessiz ağlayışını kapıdan girdiği anda fark etmişti Hamza. Elinde su ve birkaç parça havluyla duran iki kadını fark etmedi o an, Hasret'in başını kapıya doğru çevirip kendisini görüşünü ve o sessiz ağlayışın açığa çıkarak daha şiddetli bir hâle dönüşünü izledi.

Hızla yaklaştı yataklarına, Hasret'in eli çelimsizce kendisine uzanmıştı, çenesi titrerken ağlayışını bastırmaya çabalıyordu. "Hasret..." diye fısıldadı Hamza, elini kaldırıp genç kızın yanağına sızan yaşları sildi. Teri henüz kurumamış saçlarını okşadı, avuçlarına aldığı elini öptü. Hasret'in ona baktıkça daha çok ağladığını fark edince şefkatli bir gülüş sardı yüzünü. "İyisin, değil mi?"

Başını iki yana salladı Hasret, hiç iyi değildi. Canı yanıyordu, ne yapacağını bilmiyordu ve korkuyordu. Ama Hamza geldiğinde bu hislerin yarısı geçmişti, kendi bilmese de Hamza ne yapacağını bilirdi, korktuğu şeylerin ne olduğunu o an bilmiyordu ama Hamza onu da çözerdi. Sadece canının yandığını biliyordu.

Uyumak istiyordu. Ama çekirdeğini de daha yanma getirmemişlerdi. O gelmeden gözlerini kapatamazdı, bir kez daha görmek istiyordu. Çenesinin titremesini tutamadan baktı Hamza'ya. "Gördün mü çekirdeği, Hamza?" Kendini tutamadan güldü. "Sahiden üzüm gibi kapkara."

Hamza da güldü dolan gözlerini saklama ihtiyacı hissetmeden. "Daha görmedim Hasret, getirecekler şimdi."

Gülüştü solmadan yine ağlamaya başladı Hasret, Hamza'nın önce kendisine gelişini de unutmayacaktı hayatı boyunca. Elini tutacak bir annesi, bir ablası yoktu. Varsa yoksa Mürüvvet yanında durmaya çalışıyordu ama o da bir yere kadardı.

Asıl ihtiyacı olanı bilirmiş gibi hemen yanında bitmişti Hamza, ıslak gözlerini ona dikerek gülümsedi. Titreyen çenesiyle ne kadar gülümseyebildiğini de bilmiyordu ama yapmaya çalışmıştı.

Kapı açıldığında ebe kadın, Hasret'in daha gebeliğinin başında alıp dizdiği yumuşak örtülere sarılmış çekirdeği getirdi. Genç kadının henüz temizlenmediğini ve odadaki kızların da elleri dolu olduğundan öylece kaldığını görünce yüzü gerilse de Hasret'e yansıtmadı. Tazecik annesine kızını teslim etti.

Hasret'in hevesli bakışlarla kızına uzanıp kolları arasına alışını, başta tam tutamayıp ellerinin yerini değiştirerek daha sıkı sarışını, Hamza'nın bebeği gördüğü gibi kilitlenerek ona bakışını, taze anne ve babanın birbirine yaklaşıp aralarındaki bebeğin yüzüne parmak uçlarıyla dokunuşlarını izledi içten içe bir imrenmeyle. Allah bazı kullarına sevgiyi bulduğu yerde bir aile nasip ediyordu.

Vakit çok geçmeden Hasret kocasının bakışındaki hasreti fark ederek kucağındaki kızlarını ona uzattı. Hamza'nın başta tereddüt ederek ellerini zar zor uzatmasıyla cesaretlendirdi, koskoca kollarının arasında ufacık kalan çekirdeği şimdi Hamza tutuyordu.

Adam şaşkınlık ve hayretle izledi bir süre kucağında gözleri kapalı bir hâlde keyif yapan çekirdeği. Ufak bir gülüşle başını kaldırıp kendisi gibi kızlarını izleyen Hasret'e baktı. "Aynı sen," dedi fısıltıyla, Hasret'in yüzünde de aynı gülüş belirdi. "Rahat yeri bulunca uyur tabii." Fısıltıyla devam etti: "Uzun yoldan geldi."

Hamza ne kadar odadan çıkmak istemese de Hasret'in artık rahat edemediğini fark ederek karısının kucağına bıraktı çekirdeği, yarım saat sürmeden tekrar odalarına geldiğinde Hasret üzerini değiştirmiş, Hamza abdestini almıştı.

Huzurlu bir sessizliğin içinde tekrar kızını kucağına aldı Hamza; sağ kulağına ezanı, sol kulağına kameti okudu Hasret'in hemen yanı başında. Karısının kendisi izlediğini biliyordu, kameti bitirdikten sonra tekrar sağ kulağına yaklaştı minicik bebeğin. İsmi önceden konuşmuşlar, nihai bir karara da varmışlardı. Genç kadının onaylar gibi gözlerini açıp kapatmasıyla devam etti Hamza: "Allah evladımıza hayırlı, sağlıklı, sıhhatli bir ömür versin."

Gözleri Hasret'in gözlerindeyken tekrar kızının sağ kulağına fısıldadı: "Adın Firuze olsun."

Tazecik anne ve babaydı onlar. Evin büyük odasında üçü dururken aşağıda Memo kapıyı aşındırıyor fakat çıkmasına müsaade edilmiyordu. Haşim'in evinde tuhaf bir hava hâkimdi, Mediha kadın kayıplara karışan bir oğluna üzülmekten diğerine sevinemiyordu. Haşim içten içe bir sevinçle elindeki tespihi çekiyor, Hanif ise torununun oğlu değil de kızı oldu diye dudak büküyordu. O sırada büyükana

ahırdan  ko ıkarttırmış, yeni doğan torunu için kurban kesmeye niyetleniyordu.

Haber Adnan'a kısa sürede ulaştı, Hasret'in dünyaya kendine benzer bir kız daha getireceğini baştan beri tahmin etmenin gurusuyla güzel bir hediye hazırlatarak kısa sürede onlara ulaşmasını tembihlemişti. İşleri yoluna koyar koymaz ziyarete gidecekti.

Adnan'dan uzakta olsa da Gülhanım da köyü özlemiş olmalıydı. Onun sadece sağlığının iyi olduğunu biliyordu Adnan, bu ziyaret ikisinin konuşması için iyi bir fırsattı. Yoksa kadın onunla pek de yan yana gelmek istemiyordu.

FİNAL

Üç Sene Sonra

Ocağın üzerindeki tavayı karıştırdı Haşret. Bahçeden gelen eğlenceli çığlıklar kulağına doldukça yüzündeki gülüş daha da büyüyor, Memo'yla çekirdeğin yanına gitmemek için kendini zor tutuyordu. Bir yandan da Hamza'nın sabah muzip bir tavırla verdiği kâğıtları okuması lazımdı.

Patatesleri koydu kavrulan soğanların üzerine, azıcık da onları kavurup suyunu ekleyince kapattı ağzını. Bir zamanlar hiç öğrenemeyeceğini düşündüğü yemekleri şimdi ezbere yapıyordu. Çekirdek sağ olsun, on yemekten ancak birini yiyordu ve Haşret ona yemek yedirene kadar kimsenin bilmediği yemekleri bile keşfetmişti.

Derin bir soluk alıp şimdilerde beline yaklaşan uzun saçlarını saldı, yemeklere düşmesin diye toplamıştı. Masanın üzerine koyduğu evraklara uzandı sakince, çocukların yanında durmak istediğinden elinde kâğıtlarla bahçeye çıktı.

Firuze kıvrıkcık, koyu renkli saçlarıyla oradan oraya zıplıyor; defterine bir şeyler yazmakla meşgul olan Memo'yu epeyce bunaltıyordu. Üzerini daha yarım saat önce değiştirmiş olmasına rağmen elbisesinin etekleri çimlerde yuvarlanmaktan yeşermiş, sırtına doğru dökülen lüleleri bozulmuştu.

"Firuze," diye seslendi Haşret bıkkınlıkla, kendini belli etmeye başlayan karnına dikkat ederek bahçedeki sandalyeye oturup kâğıtları da önüne koydu. Küçük kızının kendisini görünce daha da büyük bir çığlık atarak yanına koşmasıyla yüzündeki anne ciddiyeti kırıldı,

bir elini uzatarak kendisine gelen kızına yerini gösterdi. Ayarsız koşu-
şuyla annesinin eline çarparak zar zor durdu Firuze.

Yuvarlak yüzü, ince süt dişleri ve bitmek bilmeyen neşesiyle Hasret'in ufak bir kopyasıydı. Dili pabuç kadar, boyu da bir karıştı. Üzerindeki sarı elbisenin etekleri yeşile dönmüştü, yakasındaki beyaz-
lıklara da nasıl yapabildiyse kek sürmüştü.

"Kızım, ne yapıyorsun kendine ya?" diye söylendi Hasret, derin bir soluk alıp verdi çekirdeğin hâline bakarak. Ama yerinde duramı-
yordu Firuze, annesinin birazdan kendisine kızacağını bile bile ol-
duğu yerde zıplamaya devam ediyordu. Her zamankine nazaran fazla hareketliydi.

"Anne," diye seslendi annesi hemen yanında olmasına rağmen. "Babam nerede? Yanıma gidelim." Zıplamaya devam etti kendi ken-
dine. "Çilek... Bana çilek alalım."

Kaşlarını kaldırdı Hasret, göz ucuyla sinirden kızarıp bozarmış Memo'ya baktı kısaca. Çekirdek onu bazen sahiden zorluyordu ama birbirleri olmadan da yapamıyorlardı. Onun yanında ders çalışma-
yacağını bile bile kitaplarını getirmişti ve şimdi de bedelini ödüyordu.

"Çilek falan yok sana!" diye öfkeyle seslendi Memo, sonra Hasret'e şikâyet etti: "Hepsini tavuklara verdi, hiç kendi yemedi. Bir de kita-
bıma sürdü! Öğretmen kızacak, çekirdek yaptı deyince de gülecekler bana!"

Kaşlarını kaldırıp çekirdeğe baktı Hasret, küçük kız yaptığı şeyle hiç ilgilenmez gibi parmağını ince dişlerinin arasına sokmuş, bahçe kapısına doğru bakınıyordu. Hasret onun ağzına soktuğu parmağını geri çekip yüzünü kendine çevirdi nazikçe. "Kızım, niye öyle yapı-
yorsun? Haydi, temizle Memo'nun kitabını."

Hemen itiraz etti Memo. "İstemem! Yırtacak, parçalayacak şimdi de. Olmaz!"

Firuze hiç umursamıyordu onları, bahçe kapısına doğru bakarak, "Babam geldi!" dedi bu kez. Ellerinden tutan annesinden kurtulup o tarafa koşmak istiyordu. Ama Hamza'nın gelmesine en az bir saat vardı daha, Hasret içeride kızının gürültüsüne odaklandığından araba sesini duymamıştı.

Ama Firuze babasının geldiğini hep araba sesinden anlardı, köyde başka araba olmadığı için de başka birinin gelme ihtimali yoktu. Züleyha elinde çamaşır sepetiyle bahçenin arkasından gelip oğlunun öfkeli ifadesine bakıp güldü. Elli kere uyarmıştı ders çalışacaksa buraya gelmesin diye ama çekirdeği görmeden de yapamıyordu. Hatta Fatma'yla bu yüzden sık sık kavga eder olmuşlardı.

İkisi de Firuze'yle oynamak istiyor, Firuze daha çok kendi kendine oynuyordu.

“Herhâlde ağam geldi, Hasret,” dedi Züleyha. “Araba sesi duydum.”

Kaşlarını çattı Hasret, küçük piresinin elini bıraktı, bıraktığı gibi de koştur koştur kapıya gitti Firuze. Hamza'nın bu saatte gelmesine imkân yoktu, köye kendilerinden başka gelecek araba da ancak jandarmanın olurdu.

Kapıya doğru gitti karnına dikkat ederek. Firuze açık kapıdan dışarıyı izliyordu. Kaşlarını çatıp demir kapıyı tamamen açarak baktı dışarı.

Yıllar önceki gibi bir manzaranın benzeriydi karşısındaki, üç araba ardı ardına durmuştu Hasret'in evinin önünde. Akif elinde deri kaplı defteri ve yanında karısı Mürüvvet'le arabadan iniyordu. İki sene oluyordu onlar evleneli, Hacı Dayı dedikleri adam kızını uzağa gelin göndermeyeceğine dair fazla büyük konuşmuş olmalıydı ki şimdilerde İstanbul'da yaşıyordu kızı.

Arkadaki arabadan önce şoför indi, arkaya geçip Adnan'ın kapısını açtı. Üzerinde yine takım elbisesi, omzuna attığı ceketle indi Adnan. Onun yaralı olduğunu ceket hiç böyle omzuna atmamasından anladı Hasret. Kaşlarını çattı hızla fakat ayakta olduğuna göre iyiydi.

Arkadaki arabaya gözleri değdi en son. Henüz çıkmamıştı ama arabanın içindeki Cevdet'ti.

Şaşkınlıkla döndü o tarafa. Çekirdeği bacağına sarılıp arkasına saklanmıştı, elini kızının saçlarına atmış, kendine yaslıyordu. Firuze bunların arasından yalnızca Adnan'ı tanıyordu. Mürüvvet'in babası iki yıldır hastaydı ve sürekli hastaneye gitmeleri gerektiğinden Akif onlar için merkezden bir ev satın almıştı. Mürüvvet'i bu yüzden uzun

zamandır görmüyordu Hasret, güzel bir gülüş sardı ikisinin de yüzünü.

Bir de Cevdet vardı, yabancı gibi en arkada duruyor, hâline bakılırsa arabadan inmek bile istemiyordu. Akif de Adnan da o ilk gidişlerinden sonra dönmüşler, buraları ziyaret etmişlerdi. Cevdet için ise gidiş o gidişti. Ne Züleyha onu görmüştü ne de o Züleyha'yı. Silinip gitmiş bir hikâye gibi öylece kalmışlardı.

Hasret hepsini güler yüzle karşıladı, tek tek sarıldı. O sırada kapıdaki curcunayı fark eden Memo bir kapağından tuttuğu kitabını sallaya sallaya kapıya kadar geldi. Gelenleri gördüğü gibi de öylece kaldı yerinde.

Adnan'ın her gelişinde yanında Cevdet de var mı diye bakardı ve her seferinde de hayal kırıklığına uğradı. Onun annesini götüreceği korkusu o zamanlar içini sarmışken kısa sürede kendisine gösterdiği sevgisine alıştığı Cevdet'i kaybedeceğini hiç düşünememişti Memo. Cevdet aniden yok olmuştu. Hiç var olmamış gibi.

Adnan'ın kendisine göz kırpıp Firuze'ye eğilişini, minik kızı yanaklarından öpüp saçlarını karıştırmışını izledi. Sıra kendisine geldiğinden babacan bir ifadeyle saçlarına elini koydu Adnan. "Büyümüşsün, Mehmet," dedi ve gülümseyerek çocuğun yüzüne baktı. "Sana misafir getirdim," diye de ekledi. O an anlamadı Memo, bundaki etken Firuze'nin, "Mehmet!" diyerek Adnan'ı tekrar etmesi de olabilirdi.

Neden öyle hissettiğini bilmiyordu Memo ama Firuze'nin kendisine tam adıyla hitap etmesi içini ürpertmişti. Bir karış boyuyla Memo'yu bazen fazlasıyla korkutuyordu.

Başını çevirip gelenleri izledi Memo, üçüncü arabanın kime ait olduğunu başta anlayamadı. Diğerleri bahçeye geçerken kapıda kalıp arabanın içinde biri var mı diye inceledi uzaktan. Tam içeri geçeceği anda karşıdan kendisine doğru gelen Cemo ve Sarı'ya baktı. Dostlukları bakiydi, aralarından hâlâ su sızılmıyordu ama onların anneleri birlikte dolaşmalarına daha çok izin veriyordu.

Hasret evin duvarlarına sarmaşıklı güller diktirmişti, bahar yeni geldiğinden güllerin yaprakları açsa da hepsi tomurcukluydu ve henüz çiçek açmamışlardı. Bu yeşil kalabalık Memo'nun kapıdan arabayı görmesini biraz engelliyordu. Artık gelenin olmayacağını düşündüğü

sırada yere dumanı tüten bir izmarit atıldı, parlak bir ayakkabı bu izmaritin üzerine basıp ateşini söndürdü. Bir adım, iki adım... Adamın yüzünü önce güllerin yapraklarından göremese de büyük adımlarla yaklaştıkça kim olduğu belli oldu.

Gözlerini bir iki kez kırptı Memo.

Karşısındaki Cevdet'ten başkası değildi.

Ne diyeceğini, ne yapacağını bilemeden kapıda adamla karşı karşıya kaldı öylece. Selam mı vermeliydi, sarılmalı mıydı, bilmiyordu. Uzun zaman olmuştu, Cevdet'i asla unutmazdı ama belki Cevdet onu unutmuştu. Cevdet'in kendisine yaklaşıp pek de mesafe barındırmadan elini omzuna koymasıyla dayanamadan sarıldı adama. Artık yabancı birisi miydi, değil miydi, emin değildi. Belki de hatırlamıştı ama onu özlediği kadar özlememişti Cevdet. Memo eğer o gitmeden daha iyi davransaydı, biraz daha yakın olsaydı yine de gider miydi, deli gibi merak ediyordu.

O zamanlar Cevdet'in ancak bacağına sarılabiliyordu, şimdi ise sarıldığında neredeyse göğsüne kadar geliyordu. Boyu yaşitlarına göre fazlaca uzamıştı.

Cevdet'in kolları da sırtına sarıldı hatta onun güldüğünü bile hissetti Memo. "Ulan Memo," dedi sevgiyle. "Ne kadar büyümüşsün..."

Başını kaldırıp alttan alttan baktı Memo. "Sen gideli çok oluyor, Cevdet ağabey. Erken gelseydin bu kadar büyümezdim."

Kafasına hafif bir darbe yedi Memo, sonra omzuna ağır bir kol atılıp yaslandı yanındaki adama. "Bir gram değişmemişsin ama."

Kendi değişmemişti ama Cevdet değişmişti. Sanki daha genç görünüyordu gittiği zamana göre. Belki de daha sağlıklıydı, bilmiyordu Memo. O zamanları hiç unutmamıştı, ne zaman Cevdet'in yanına gitse ondan mayhoş bir koku alırdı. Zamanında o kokuyu babasından aldığını da hatırlıyordu, belki de içip sarhoş olmayı bırakmıştı Cevdet. Eğer öyleyse Memo epey mutlu olurdu.

Yavaş adımlarla onlar da bahçeye gittiler. Hasret'in neşeli sesi, Firuze'nin Adnan'ın tepesine çıkışı ve diğerlerinin muhabbetleri ortamı şenlendirmişti. Cevdet'in gözleri istemese de Züleyha'yı aradı fakat o çoktan gelenleri karşılayıp mutfağa koşmuştu. Hasret onun

evin işini tek başına yapmasına müsaade etmeyerek birini daha almıştı yanına. Bir sene oluyordu.

“Ah be Akif,” dedi Hasret. “Vallahi Allah gönderdi sizi.” Masanın üzerine bıraktığı evrakı alıp uzattı adama. “Bak bakayım ne istiyorlar benden. Hamza getirdi sabah ama sormak aklıma gelmedi.”

Elbette gelmişti ama Hamza kendi kendine karar vermesi gerektiğini söylemişti. Bunda da bir mesele yoktu, Hamza bazen Hasret’i bilmediği şeylere doğru bir adım itip ne yapacağına bakardı. Çok batarsa hemen çıkarıyordu ama öğrenene kadar da çırpınmasına müsaade ediyordu. Bu gönderdikleri kâğıdı da okumuş, yarısını anlamıştı ama bilmediği çok fazla kelime vardı. *Mükellef* neydi, Hasret’in odasındaki sözlükte yazmıyordu.

Akif kâğıdı aldı, okurken kaşlarını çatı. Sonra o kaşları havaya kalktı, şaşkınlıkla Hasret’e baktı. “Sizin merkezde iki tane öğrenci yurdunuz vardı, değil mi?” diye sordu.

Başını salladı Hasret. “Ama onu büyüttük, izinleri de aldık.” Yüksekokul açılmıştı merkeze. Kocaman oğlanlar ve kızlar yurt için kapılarına geldiğinde Hasret’i muhtarlıktan aramışlar, durumu anlatmışlardı. O yurtların nöbetinde duranlar da hesap kitap bilen köylülerden tanıdıklarıydı. Yaşı büyük gençler de anne ve babalarıyla yurda geldiklerinde mecburen Hasret’i arayıp sormuşlardı.

O meseleden sonra da işler nasıl olduysa yoluna girmiş, Hasret’in yardım etmek için açtığı yurtlar para kazanır olmuştu. Hatta buradan kazandığı paradan devlete bile veriyordu Hasret. Başta bu yurtların Hamza’nın üzerine olduğunu düşünse de ne evrak gelirse gelsin, Hasret imza atmadan onaylanmayınca aslında tamamen kendisinin olduğunu anlamıştı.

“Size hem iş hem ortaklık teklifi gelmiş,” dedi Akif. “Aslında bir mobilya markası ama Kayseri’de yeni açılacak olan üniversitenin mevcut ekonomik durum neticesinde yeterli yurt yapamayacağı netleşmiş olup, kendi mobilya gruplarının uygun yapısı olmasına rağmen yeterli maddi gücü olmadığından bu işe başlayamadıklarını söylemişler. Ortak olup yemekhane, idari personel ve yurt için gerekli mobilyaların malzemeleri konusunda maddi destek sağlamada yardımcı olmanızı istiyorlar.”

Kaşlarını kaldırdı Hasret, Akif tam okuduklarını Hasret'in anlamadığını düşünerek açıklayacaktı ki genç kız konuştu: "Yani bana bina verecekler; ben onların yatağının, yorganının malzemesini alacağım ve onlar da yapacaklar? Yeme içme işlerini ayarlayacağım, birlikte yurt açacağız? Başka memlekete?"

O sırada Hamza gelmiş, Hasret'e görünmeden bahçeye girmişti.

Omzundaki yaraya rağmen üzerine tırmanan Firuze'ye gıkını çıkarmadan müsaade eden Adnan lafa girdi bu kez: "Başka memleket diye düşünme Hasret, senin köyün kızları gibi başka köyün kızları da okuyacak. Sadece köylü değil, şehirli çocuklar da gelecek. Üstelik adın sadece burada anılmıyor. Bazı anne, babalar *bu yurdu kadın açmış* diye kızını emanet ediyor. Senden sonra kaç nüfuzlu kadın köyündeki kızların önünü açtı, haberin var mı? Dünya buradan ibaret değil, biliyorsun."

Biliyordu Hasret, sabah Hamza'nın bu kâğıdı kendisine verirken gözlerinin parlaması şimdi anlam kazanıyordu. O sırada sinirlenmişti kendisine anlatmadığı için ama taşlar yerine oturmuştu.

Hem eski Hasret değildi hem de hiç değişmemişti. Büyümek veya olgunlaşmak mı denirdi, bilmiyordu. Yirmi altısına iki ayı kalmıştı. Köyde yalnızca kendi üzerine otuz dönüme yakın arazisi, şehirde iki öğrenci yurdu, bir de restoran dedikleri yemek yeme yeri vardı. Adnan güzel söylüyordu o lafı, Hamza'nın fikirlerinden biriydi. Oraya gelen evraklar da hep Hasret'in imzasıyla onaylanıyordu.

Şehre bu kadar bağlı kalınca araba kullanmayı da öğretmişti Hamza fakat şimdiye kadar Hamza yanında olduğundan kullanmaya ihtiyacı olmamıştı. İleride çok lazım olursa onu da aldırırdı. Eskiden de eline para geçince biriktirirdi Hasret, şimdi de aynıydı. Ama tahmin ettiğinden de zengindi, eski evinde tahtaların arasına sıkıştırdığı o bir avuç para neredeydi, şimdilerdeki zenginliği nerede!

Ama araba alırsa Hamza'nın gibi siyah almazdı, Hasret'in rengi parlak bir kırmızıydı.

"Cümleten hoş geldiniz," dedi Hamza, Hasret başını kaldırıp baktı kocasına. Herkes ayaklanıp selamlaşırken Firuze belden aşağı sarktığı sandalyeden babasının sesini duyduğu anda düşecek olmuştum ama Akif son anda kurtarınca ayaklarının üzerine basabilmişti.

Ama yanlış yapmıştı Akif. Küçücük kıza bu kadar yakın bir mesafeden gülüp mavi gözleriyle bakmamalı, bir de yanağından makas almamalıydı. Akif'e bakakalıp parmağını ağızına götürdü Firuze, babasına koşması gereken anda karşısındaki yakışıklı yüzü izledi. Adnan'ın keyifli gülüşü yankılandı bu kez ortalıkta. "Geçmiş olsun Hamza, gitti senin boncuk."

Hamza'nın ters bakışları Hasret dâhil herkesi güldürdü. Fakat Firuze nihayetinde Hamza'nın kıızıydı. Glşleri kesildiğinde, "Firuze," diye seslendi kızına. Küçük kız şaşkınlıkla elini ağızından çıkardı. Akif'i o anlığına unutarak meraklı bakışlarla babasını aradı, gördüğü gibi de müthiş bir gülüşle koşturdu ona doğru.

Diğerlerinin izlediği bu manzara geleceğin kısa bir gsterimiydi. Hislerin ne kadar güzel veya ne kadar ihtiyaşlı olduğu o kadar da önemli olmayacaktı Firuze için. Döneceği yer her zaman baba ocağıydı. En azından belli bir süre için.

"Bu kıızı alacak adama acırım," dedi Adnan, bir sigara yakmak istese de küçük kızın içeri gittiği zamana sakladı isteğini. Lafının Hamza'nın kulağına gittiğinin ve onun kucağında uslu uslu oturan Firuze'nin saçını okşarken aynı zamanda kendisine kilitlenerek baktığının farkındaydı. Eğleniyordu.

O eğlense de Cevdet pek eğlenmiyordu. Az önce yaramazlıktan etrafı kırıp geçiren Firuze'nin şimdiki uslu hâline baktı. Adnan'ın omzundaki dikişin atmasına neden olmuş bile olabilirdi; adamın ceketini saklasa da omzundaki sargıdan kan sızmaya başlamış, gömleğini lekelemişti. Fakat küçük hanım babasının kucağına yayılmış, sessiz sedasız dinleniyor; bazen tombul ayaklarını kaldırıp babasına kendisini sevmesi için hafif darbelerle vuruyordu. Hamza kimi dinlerse dinlesin, ilgisi Firuze'den çekilmiyordu. Kızının tombul ayağını tutup ara ara öpüyor, neşeli bir kıkırtıya sebep oluyordu.

Su alma bahanesiyle kalktı Cevdet, Hasret pencerenin önüne koydukları sürahiyi göstermedi ona. İçeri gitmesini ve Züleyha'yla karşılaşmasını istiyordu. Üstelik bir de merak ediyordu, şimdi dikkat çekmeyecek olsa arkasından gider ve Züleyha'yla ne konuşacaklarını dinlerdi.

Fakat hiç fırsat yoktu. Ev sahibi olduğundan mı yoksa sahiden de kendisini özlediklerinden mi, bilinmez; iki laftan biri kendisine geliyor ve herkes onunla sohbet etmek istiyordu.

Cevdet geçti içeri, Hasret'in kıpırdanmalarını fark etmişti Hamza, yandan bir bakış ve ufak bir gülüşle izledi onu. Hasret'te hiç değişmeyecek bir şey varsa o da merakıydı, Züleyha'ya Cevdet'in geldiğini söylemeye vakti olmamıştı belli ki ve bu karşılaşmanın neler doğuracağını deli gibi merak ediyordu.

Kolunu Hasret'in oturduğu sandalyenin arkasına attı, genç kızın neredeyse beline kadar uzanan saçlarının uçlarını parmağına doladı yavaşça. Çekirdek zaten kucağında uslu uslu oturuyordu.

İki genç kadın mutfakta misafirlere yemek yapma telaşıyla koşururken Züleyha söylendi kendi kendine: "Önceden haber etselerdi keşke, şimdi bir saate anca sofraya kurulur. Bari Cemşit'e diyelim de tatlı alıp gelsin, onu yetiştiremeyiz."

Yanındaki kadının adı Feride'ydi; ağzı dili olmayan, verilen her işi yapan mülayim bir tipti. Züleyha'nın dediğini hemen yaparak Cemşit'i bulmaya koştu ama eve gitmiş olmalıydı ki ortalıkta kimse yoktu. Şerife zaten Cemşit'i hep lazım olduğunda eve çağırırdı, şimdi de denk getirmişti. Memo'yu ve yanına gelen iki ortağını gördü o sırada. Bu işi onlar hallederdi. Hızla üç oğlanı çağırdı yanına.

Cevdet üzerinden üç seneden fazla geçmesine rağmen unutmadığı eve şöyle bir baktı. Memo buralardaysa Züleyha da yakınlarda olmalıydı. Bir yanı mutfığa girdiğinde onu göreceği hissine kapılsa da diğer yanı onun burada kalmadığını hatta belki bu süreçte başkasıyla, daha çok güveneceği bir adamla evlenip gittiğini kulağına fısıldıyordu. Adnan'ın buraya son gelişi beş ay önceydi ve Adnan her geldiğinde Memo'yu görüyor, Züleyha'nın nerede ne yaptığını döndüğünde anlatıyordu. Son gelişinde Cevdet'e birlikte gitmeyi teklif etmişti, onun aklının hâlâ Züleyha'da olduğunu, onu unutamadığını biliyordu. Ama dönemezdi Cevdet, kendisini duymayı hiç hak etmediği sözlerle reddeden bir kadının karşısına çıkamazdı.

Fakat Adnan döndüğünde her zamankine nazaran Cevdet'i gördüğünde durgunlaşmış, Züleyha hakkında kendisini sinir edecek şakalar yapmamış hatta takılmamıştı bile. Dönüşünün ardından bir hafta

geçtikten sonra da Adnan içki masasına oturmuş, Cevdet tamamen bıraktığı için ağzına bir yudum sürmemişti. Züleyha'nın parmağında bir yüzük gördüğünü, yakında Hasret'in yanından ayrılacağını o sofrada söylemişti.

Cevdet o zamandan beri nasıl yaşadığını bilmiyordu. Adnan'ın birlikte gelme teklifini sırf Züleyha'nın başkasıyla evlendiğini kendi gözleriyle görmek için bu kez kabul etmişti. Memo buradaydı, sanki her an bir köşeden Züleyha da çıkacaktı.

İki adımla mutfak kapısının önüne kadar geldi Cevdet, tanıdığı mutfaktan eser yoktu. Hasret demek ki buraları hep baştan yaptırmış, güzel desenlerle her yeri süslemişti. Fakat Cevdet'in aklında dönen tek şey o tezgâh ve zamanında Züleyha'nın taşırdığı kahveydi. Belki de şimdilerde başkasına yaptığı kahve...

Bir kadın girdi bahçe kapısından içeri; ufak tefek, otuzlarında biriydi. Züleyha'nın yerine onu almış olmalılardı. Yutkundu Cevdet, demek ki sahiden de evlenip gitmişti. Göğsüne bir ağırlık oturmuş gibi kaldı bir süre öylece, nereye gideceğini de ne yapacağını da bilemeden mutfak kapısında dikildi.

Nedense onun başkasıyla evlenmiş olmasına içten içe imkân vermiyordu, belki de vermek istemiyordu. Sanki kendisi için o temasları ne kadar mühim ve değerliyse Züleyha için de öyleydi. Sanki kendi nelerden vazgeçmiş, nasıl ona uygun bir ortam hazırlamak istemişse Züleyha da o kadar önem vermişti. Ama değildi. Bırakan, istemeyen, gerekçelere sığınan Züleyha'ydı. Başkasını sevmesi de olabilecek bir şeydi.

O hâlde Züleyha'nın hayatında olabilecek bir erkeğe karşı duyduğu bu amansız öfke nedendi?

Sağ tarafından bir kırılma sesi geldi, başını hızla o tarafa çevirdi Cevdet. Mutfaktaki kadın da o sırada kapıya bakıp Cevdet'i fark etti ama bir şey diyemedi. Adam kilitlenmiş gibi kilerin o tarafa bakıyordu, Feride'nin gördüğü kadarıyla bir elma yuvarlanıp adamın ayağının bir karış uzağında durmuştu.

Ne Züleyha baktı o elmaya ne de Cevdet, ikisinin de gözleri birbirinin üzerinde öylece kaldı. Yere saçılmış meyveler, Hasret'in en

sevdiği takımlardan birinin paramparça olmuş cam tepsisi ve iki kırık âşık vardı o an orada.

İlk kendine gelen Züleyha oldu, başını eğip baktı sebep olduğu manzaraya. Cevdet'i bir anda karşısında görünce ne yapacağını bilememişti hatta eli ayağı tutmamıştı. Uzun zamandır görmüyordu onu, Görünen oydu ki bu uzun zaman, Cevdet'e çok iyi davranmıştı. Saçında iki üç tel beyazı artmıştı belki, onun dışında onu ilk gördüğü zamana göre daha yakışıklıydı.

Eğilip elini kesmemeye çalışarak dağılan meyveleri toplamaya çalıştı. Bir yandan da buraya ilk geldiği hâli gibi takım elbisesiyle karşısında duran Cevdet'in ne yaptığını görmeye çalışıyordu. Meyveleri hızla topladı, sığmayanları da cam parçalarından uzak bir kenara koydu. Zar zor konuşarak ortamdaki sessizliği kırmaya çalıştı: "Ben... Süpüreyim yerleri. Çekirdeğin ayaklarına batar şimdi."

Cam kırığı olmayan yerlere basmaya niyetlenerek adım atacağı sırada Cevdet'in sesini duydu: "Dur, Züleyha!"

Onun sesini hem uzun zaman sonra ilk kez duyduğu için hem de ilk kez bu kadar soğuk ve donuk bir tonda konuştuğu için ürperdi Züleyha. Orada öylece kaldı adama şaşkınca bakarak. Cevdet mutfaktaki kadına döndü bu kez, hiçbir şey demeden başıyla Züleyha'nın olduğu yeri gösterdi.

Feride hiçbir şey sormadan süpürgeyle küreği kaptığı gibi gitti. İki dakika sürmeden de Züleyha mahkûmiyetinden kurtulmuş, Cevdet'in bakışları altında bir leğen alıp düşürdüğü tüm meyveleri yerden toplamıştı. Doğrulup mutfağa gireceği sırada tam kapı ağzında yan yana geldiler, başını kaldırıp baktı Züleyha.

Birbirlerini ilk görüşlerindeki bakış gibiydi bu. Züleyha'nın su yeşili gözleri aynı parlaklıktaydı, Cevdet düştüğü çukurun derinliğine bir kez daha şahit oluyordu.

"Hoş geldin," dedi genç kadın.

Cevdet yutkundu, o aşılmaz bir dağ gibi görüntüsünün ardında sarsılmış bir hâlde sessizce, "Hoş buldum," dedi.

Adamın yanından yavaşça geçip mutfağa girdi Züleyha, leğeni tutan ellerinin ikisinde de yüzük yoktu. Fakat yemek yaparken çıkarmış da olabilirdi, Cevdet iyi ihtimali düşünmek istemiyordu.

“Bir sargı bezi lazım,” dedi niye geldiğini hatırlayarak. “Ya da temiz bir bez.”

Züleyha’nın çatık kaşlarla kendisine döndüğünü, üzerini kabaca süzdüğünü fark edince içten içe mutlu olsa da bastırdı. Onun bir gülüşüyle öpüşüne ümit bağladığı çok olmuştu. Artık yapmayacaktı. Onun merakla kendisine baktığını görse de bir şey demedi. Yaralı mı, değil mi diye içi içini yiyebilirdi.

“Getireyim,” dedi Züleyha. “Sana mı getireyim?”

“Bana getir.”

İstediği yanıtı da yeterli bilgiyi de alamamış olmanın verdiği gerginlikle mutfaktan çıktı Züleyha. Firuze yürümeye başladığından beri evde bir ecza dolabı vardı. Çocuk yalnızca babasının kucağında rahat duruyordu, geri kalan zamanlarda bir bastığı yere bir daha basmayan ufak bir tay gibi zıplayıp duruyordu.

Cevdet’in yaralanmış olması ihtimaliyle yüreği sıkışarak gidip sargı bezi getirdi Züleyha, bunu düşünüyordu ama aradan geçen üç yılda çok değişmişti adam. Bakışlarındaki o sıcaklık, istek ve heves uçup gitmişti. Haklıydı da. Züleyha korkularının esiri olup onu olabilecek her şekilde reddetmişti.

Aldatılmaktan, koskoca İstanbul’da terk edilmekten, iki çocuğuyla ortada kalmaktan ve Cevdet’in içiyor olmasından çok korkmuştu. Aynı şeyleri ikinci kez yaşamak istememişti. Ama başını yastığa koyduğu her gece bu ihtimali hayal etmişti Züleyha. Cevdet’le kurabilecekleri aileyi, onunla geçireceği zamanları ve çocuklarının onu ne kadar seveceğini düşünmüştü sürekli.

Sahiplenici bir adamdı, iyi yürekliydi, Züleyha’yı sahiden sevmiştir. *Bir zamanlar...*

Onunlayken de hep aksi gibi kötü ihtimalleri düşünürdü. Hayat, cesaret edebilenlerin yaşadığı bir yerdi. Züleyha eğer tek başına olsaydı Cevdet’le olabilecek pek çok şey için taviz verebilirdi. Ama anneydi, kendi hislerinin götürdüğü yolda çocuklarını da sürükleyemezdi.

Züleyha mutfağına geçti, Cevdet bahçeye geri döndü. Kimi nasıl bıraktıysa öyle buldu, Adnan'ın kucağına sargı bezini bırakıp kendi yerine oturdu. Muhabbet edildi, yemekler yendi, çaylar içildi. Aradan geçen zamanı kapatamayan ya bir ya da iki kişi vardı.

Adnan'ın işi bir hafta kadar sürecekti. Cevdet ve Züleyha bu bir haftalık sürede gündüzleri aynı, geceleri ayrı çatılar altında kalacaktı. Konuşmamalarının imkânı yoktu Hasret'e göre fakat onu da zaman gösterecekti.

Fazla da beklmelerine gerek kalmadı, Cevdet'in soğuk duruşu Züleyha'nın merakının artmasına hatta hakkı olmasa da öfkelenmesine neden olmuştu. Memo da Fatma da adamın peşinden ayrılmıyordu. Firuze nasıl babasının kucağından inmiyorsa zamanında Cevdet'i görünce arkasına saklanan Fatma'da da bir Cevdet sevdası başlamış, adamın peşinde dolanıyordu.

Ayrı bir özeni yoktu Cevdet'in, eskisi gibi olmaya da çalışmıyordu. Hayatındaki her şey olağan akışıyla gidermiş gibi ona akıyordu sadece. Bir de... Züleyha onun içkiyi tamamen bıraktığını, sigarayı da epey azalttığını duymuştu Hasret'ten. Demek ki olduğundan daha genç görünmesinin nedeni buydu. Daha sağlıklıydı Cevdet.

Bir akşam saatiydi yine. Feride gitmiş, Hasret'le Züleyha kalanlara çay hazırlıyorlardı. O an fark etmese de Hasret'in gözünde iki üç parıltı oynaşmaya başlamıştı, yolu yordamı önemli değildi, Cevdet'le Züleyha'yı kesinlikle yan yana getirecekti.

"Ben şu tepsiyi götüreyim de geleyim," diyerek aldı bardakları Hasret. İkramlıklarla birlikte iki tepsi daha vardı, bir de çaydanlık gidecekti. Züleyha bir tabağa cevizi, diğerine öğle vakti yaptığı tatlıları koydu. Eksik gedik ne varsa tamamladığı sırada da dönmesini beklediği Hasret yerine kapı ağzında bekleyen Cevdet'i buldu.

"Tepsi gelecekmış," dedi adam sakince. Züleyha'ya çok da fazla bakmıyordu. "Ağırmış."

Kaşlarını kaldırdı Züleyha, bahçe tarafına sanki Hasret'i görebilirmiş gibi uzunca baktı. Ağır tepsisi yoktu, yardım edilecek bir şey de yoktu. Gönülsüzce gelen Cevdet'in yüzüne çevirdi yüzünü. Bitmiş gitmiş bir şeydi, içinde birkaç kıvılcık kül kaldıysa da Cevdet'te görünmüyordu. "Yok," dedi durgunca. "Ben getiririm, ağır değil."

Şekeri koydu tepsiye, tepsiyi de masaya. Bu kez bakmamaya çalışan kendisiydi.

“Taşıyamazsın hepsini,” dedi Cevdet.

Taşırdı, şimdiye kadar neler taşımıştı da tepsi mi taşıyamayacaktı? “Git içeri, Cevdet,” dedi aynı durgunlukla. “İki tepsi getireceğim, sanki ne taşıyorum?” Ağzının içinde homurdandı. “Yanlış anlayacaklar şimdi.”

“Ne dedin?”

“Ağır değil dedim.”

“Yanlış anlayacaklar dedin.”

Başını kaldırıp adamın yüzüne baktı Züleyha, baktıkça ağlayası geliyordu. “Ee?”

“Ne ee?” Sorgular gibi baktı kadının yüzüne. “Yanlış anlaşılacak ne var?”

“Önceden de böyle diyordun ama pek çok şey yanlış anlaşıldı. Bir daha olsun istemiyorum.” Yutkundu Züleyha. “Niye sürekli karşıma çıkıyorsun?”

Kaşlarını kaldırdı Cevdet. “Gidiyorum iki güne, rahat edersin.”

“Ederim.”

“Yanlış anlaşılacak kimse olmaz. Belki zaten niyetlendiğin biri vardır, ona yanlış anlaşılсын istemiyorsundur.”

Gözlerini kırptı Züleyha, konunun buraya nasıl geldiğini takip edememişti, dişlerini sıktı. “Benimki, seninkiler gibi şehirde değil ya! Sana hava hoştur tabii. Gören yok, duyan yok.”

Yutkundu Cevdet, Züleyha’nın öfkesine tezat bir ciddiyetle baktı gözlerine, ne zaman aralarındaki mesafe bu kadar azalmıştı, ikisi de bilmiyordu. “Var mı yani biri? Seviyor musun?”

Yutkundu Züleyha, Cevdet’i seviyordu. Aradan o kadar zaman geçmesine rağmen hiçbir anlarını unutmamıştı. Tam bu mutfakta belki de en uzun öpüşmelerini yaşamışlar, ardından olabilecek en kötü şekilde ayrılmışlardı. Dürüst olmalı mıydı, bilmiyordu. İçinde hâlâ bir korku vardı, Cevdet’in gözlerinde eskisi gibi ayan beyan belli olan duyguları göremiyor olmak tedirgin ediciydi.

“Hayır,” dedi sakince, “Sen?”

Züleyha’nın üzerine doğru bir adım attı Cevdet, tıpkı üç sene önceki hâlleri gibi bir kıvılcım çarptı aralarında, genç kadının gidecek yeri kalmayana kadar yaklaştı, yüzleri arasında az bir mesafe bırakarak durdu. Mutfakta sesi çıkan tek şey demliğin altında kaynayan suydı.

“Ben seviyorum,” dedi Cevdet, Züleyha’nın bir şey demek ister gibi aralanan dudaklarına baktı, tekrar gözlerine çıktı gözleri. “Hâlâ seviyorum.”

“Bitmedi mi?”

“Bitmedi.”

“Biter mi?”

“Bitmez.”

Başını eğerek gözlerini kaçırdı Züleyha, ne yapacağını bilememenin telaşı vardı yüreğinde. Sarılmak istiyordu, zamanında Cevdet onu nasıl sımsıkı sarmışsa şimdi yine aynısını yapsın ve bu kararsızlığı dindirsin istiyordu. Ama onu kırmıştı, bu kırığı tamir etmeden ondan bir şey bekleyemezdi, biliyordu.

“Sana...” dedi tereddütle. “Sana yanlış yapmış olsa da mı bitmez?”

Ufak bir şaşkınlık yakaladı Züleyha, Cevdet’in geldiğinden beri tekdüze olan yüzünde gördüğü tek yabancı his buydu, bu yüzden üzerine gitti. “Belki hata yapmıştır. Korkmuştur, çekinmiştir, insanların kulağına söylediği şeyleri kendi düşüncesi sanmıştır.”

“Yapma, Züleyha.”

“Sadece özür dileyeceğim,” dedi Züleyha. Dolan gözlerine, titreyen çenesine aldırmadan konuştu: “Ben de seni sevdim, Cevdet. Sahiden sevdim. Ama doğru zaman değildi, sen adım atıyordun ama sanki ben üzerime geliyormuşsun gibi hissettim. Kaçmak istedim ama sensiz olmak da istemedim. Hepsi benim suçum.”

“Ortada bir suç yok, Züleyha.” Çenesinden tutup yüzünü kaldırdı genç kızın. Islak su yeşili gözleri Cevdet’e ne ocaklar söndürtürdü, henüz bilmiyordu. “Senin suçun da yok. Olacağı varsa olurdu, vakti değilmiş. Belki nasip değilmiş.” Ufak bir tebessüm etti kederle, Züleyha’nın yüzünü süzdü eskisi gibi bir hayranlıkla, elini aniden

çektik çenesinden, kendi de bir adım uzaklaştı. Züleyha'nın biraz da olsa kırık bir hisle kendisine baktığını görünce duraksadı.

"Bu kadar mı?"

İçindeki heyecana engel olamasa da belli etmedi Cevdet. "Dahasını mı isterdin?"

"Hayır."

"O zaman bu kadar."

Tekrar yutkundu Züleyha. "Gideceksin o zaman iki güne..." Cevdet'in sessiz kalmasıyla devam etti: "Geri dönecek misin? Adnan Bey geldiğinde falan."

Başını iki yana salladı Cevdet, dürüst olası geldi nedense. Züleyha'nın yüzündeki ifadeyi görmek istiyordu. "Evleneceğini duydum," dedi sakince. "İnanmadım, görmek istedim." İsteddiği tepkiyi de aldı; önce kaşları kalktı genç kadının, şaşkınlığı yüzüne yayıldı, sonra sanki ne hissettiğini anlamak istermiş gibi yüzünü süzdü inceden. Cevdet devam etti: "Ben senden vazgeçememişken sen nasıl birini seversin diye de kızdım. Merak ettim. O yüzden geldim."

"Sahiden evlenseydim peki?"

Yutkundu Cevdet. "Yine gelirdim. İnsan kendini öldürecek şeyi merak eder, yine gelip bakardım." İzledi genç kadını usulca. "Mutluysan giderdim."

"Mutsuzsam?"

"O zaman evlenmene müsaade etmezdim, Züleyha. *Evlenip başkasıyla mutsuz olacağına benimle mutsuz ol, derdim.*"

Güldü Züleyha, Cevdet de ufak bir keyifle güldü ona bakarak. Seviyordu Züleyha, hâlâ seviyor ve hâlâ aynı şeylerden korkuyordu. Yine olmayacaktı, Cevdet bu korkular yüzünden reddedilmişti. "Kendine iyi bak, Züleyha. Belli olmaz, ben yarın sabahdan da giderim. Belki daha görüşemeyiz."

Gülüştü soldu Züleyha'nın. "İki gün daha..."

"İşim var, bu kadar dahi uzak durmamam gerek ama Memo'yu da Fatma'yı da çok özlemiştim. O yüzden..."

Onun gideceği korkusuyla kıpırdandı Züleyha, durdurmak için ne demesi gerektiğini bilmiyordu. Bunca zamandır çektiğini bir kendi bir Allah bilirdi, üstelik Cevdet'in duyduğu yarısı yalan olsa da temeli vardı. Züleyha iki çocuğu olsa da gençti, talipleri çıkıyordu. Ama dile kolay, üç sene... Aklına Cevdet'ten başkası düşmemiştir.

"O hâlde sarılalım," dedi aniden, ne yapacağını bilememenin telaşıyla ağzından ilk bu çıkmıştı. "Vedalaşırız."

Derin bir soluk aldı Cevdet, onun sarılmak istemediğini düşününce bir an gözleri dolacak olsa da iki saniye kadar sürdü bu. Cevdet kollarını açtı yavaşça, Züleyha aralarındaki bir adımlık mesafeyi kapattı, kollarını sırtına doğru sardı Cevdet'in. Yüzü boynuna geliyordu, onun kollarını belinde ve sırtında hissetti ama samimi bir sarılma değildi. Sahiden sarılmış olsalar ayrılmayacaklarını ikisi de biliyordu. Züleyha da esasında bunu istemiştir ama Cevdet belli ki aynı şeylerin tekrar etmesini istemiyordu.

Onu bir daha göremeyeceği düşüncesiyle biraz daha sarıldı Züleyha, yüzü boynuna gömülmüşken fark edilmeyeceğini düşünerek dudağını sanki öylesine değmiş gibi çok hafifçe bastırdı adamın boynuna. Düşüncesinin aksine her zerresiyle Züleyha'yı takip ediyordu Cevdet, sırtındaki el hızla ensesini tuttu, başını daha da yasladı boynuna. "Yapma, Züleyha," diye fısıldadı sertçe ama belindeki kolu genç kadını kendine çekmeseydi, ensesine bastıran eli saçlarına karışmasaydı Züleyha sabit durabilirdi. Bir kez daha öptü boynunu. Bu öncesine göre kendini epeyce belli eden, uzun bir öpücüktü.

Cevdet'in sert soluklarla kendini zapt etmeye çalışması o an önemli değildi. "Bana yine *hayır* diyeceksen..." diyerek ensesinden tutup geri çekti Züleyha'nın sarhoş gibi duran yüzünü, onun konuşmasına fırsat verdi. "Demeyeceğim."

"Züleyha..."

"Seni seviyorum, Cevdet. Bir daha gidersen nasıl bulacağım? Sen biliyorsun benim nerede olduğumu ama ben seni bilmiyorum."

Kaşlarını çattı Cevdet. "Sen beni aradın mı?"

Yutkundu Züleyha. "Aramadım," dedi mahzun bir sesle, duyulmasından korkar gibi daha sessiz bir tonla devam etti: "Ama aramak istedim."

Genç kadının yanağını okşadı Cevdet, dudaklarından bir süre gözlerini alamadı. “İçkiyi bıraktım,” dedi sessizce. “İyi bir semtten ev aldım, iki katlı. Okula da hastaneye de yakın.” Kendinden habersiz yüzlerini yaklaştırdı yine. “*Evet* dersen her şey hazır.”

Korkuyordu Züleyha, hâlâ çekiniyordu bir şeylerden. Yine de bu kez zulmetmeyecekti kendine de Cevdet’e de. Aralarında çok az mesafe kalan dudaklarını birleştirmeden hemen önce, “*Evet,*” diye fısıldadı.

Yanıtının üzerine bu kez Cevdet sahiden sarıldı, kolları arasında kalan genç kadını tezgâha yasayarak dudaklarını aralamasını sağladı, özlediği sıcaklık buydu. Züleyha şimdiye kadar hiçbir öpüşüne bu kadar cesaretle yanıt vermemiştir. Saçlarının arasına karıştı elleri, bedenlerini birbirine yasladı. İçeride çay bekleyen misafirlerin pek de önemi yoktu.

Hasret zaten minareyi çaldıysa kılıfını hazırlardı. Bahçede o sırada küçük bir kaos mevcuttu. Adnan ve Hamza’nın iki dakika arabaya kadar gitmesiyle çekirdek ortalığı karıştırmaya yer bulmuş, Hasret’le Mürüvvet’i canından bezdiriyordu.

“Kızım!” diye seslendi Hasret. “Yavrum, gelsene buraya! Koşamam peşinden, Firuze!”

İmdatına da Memo yetişti Hasret’in, küçük kızı koltuk altlarından tutup Hasret’in önüne kadar çekti, kendi de hemen yanına oturup kitabını okumaya devam etti.

O sırada Firuze istemeye istemeye getirildiği için küsmüştü. Çok fazla konuşan bir çocuk değildi, etrafında oynayacağı yaşıtı da çok yoktu. Tabiatı gereği biraz bencildi, eşyalarını da annesini de paylaşmayı sevmezdi. Oyuncuydu, sevdiği insana nazlanmadan durmazdı. Sakin kalabildiği tek yer babasının yanındı. Annesini çileden çıkarmaya bayılır, Hamza’nın kaşları hafiften çatılrsa gözleri dolardı.

Hasret onun her dediğini yapmasa dahi doğuştan bir şımarıklık vardı Firuze’de. Hasret’in kızı, onun aksine sevildiğini bilmenin güveniyle büyüyordu. Hasret onun ileride nasıl birine dönüşeceğini fazlaca merak ediyordu. Yanında duran Memo’nun saçlarını okşadı sevgiyle. “Canım Memo...” Bir de eğilip öptü başından.

Memo'yla geçireceği son günler olduğunu, onların iki güne Cevdet'le birlikte İstanbul'a döneceğini o an bilmiyordu Hasret. Cevdet'i içeri gönderirken de bunu tahmin etmemişti. Aşkı da âşığı da severdi, kimsenin içinde bir şey kalmasını istememişti.

Bunun Memo'yu Adnan'ın eline bırakmak olduğunu bilseydi değil Cevdet'i Züleyha'ya göndermek, onları eşikten bile geçirmezdi. Bu kadar bariz bir sonucu nasıl düşünmediğine yanıyordu.

Adnan kendi kopyası olarak görüyordu Memo'yu, bunu pek çok kez laflarıyla belli etmişti. Hekim olmak istiyordu Memo. Adnan da önünü açacağını, çocuğun istediği yere geleceğini söylüyordu. Bu yardım değildi, bu apaçık bir yatırımdı.

Züleyha yanma gelip Cevdet'le evleneceğini, İstanbul'a gideceklerini söylediğinde içinden bir parça kopmuş gibi hissetmişti Hasret. Çekirdek bu zamanları hatırlamayacak olsa da Memo'yla birlikte büyümüştü. Hasret, Memo olmadan vaktin nasıl geçeceğini; onu özlemeden nasıl duracağını şaşarak kalmıştı öylece.

Ama itiraz edebileceği bir durum değildi. Yalnızca ne olursa olsun burada olduğunu, geri dönmek isterse yardım edeceğini söyledi genç kadına. Züleyha'nın en büyük korkusuna güvence verdi. Bu ev yalnızca Hasret'in değil, onların da eviydi.

Memo'dan ayrılmak zordu, üstelik onları buraya bağlayan bir şey olmadığından geri dönmeleri de Cevdet'in onayına kalıyordu. Yıllarca görmeyebilirdi yani Memo'yu, kendi çocuğu gibi sevdiği o çocuktan çok uzun zaman ayrı kalabilirdi.

Cevdet'in siyah arabası geldiğinden daha yavaş ayrıldı köyden. Züleyha yeni bir hayatın tereddüdü ve içindeki ümitle, Memo ise arabanın arkasından yaşlı gözlerle el ele tutuşmuş Hasret ve çekirdeğe aynı yaşlı gözlerle bakarken öylece gidiyorlardı. Anne kız el sallıyordu giden Memo'ya.

Hayat insanların yollarını bir yerde ayırıyordu. Bazılarının yollarını düğümlüyor, bazıları anlık bir bakışla teğet geçiyordu. Hasret, annesinin evinden yeni kaçmışken köşeye sinip ağlayan bir çocuk olarak tanıdı Memo'yu. Belki o an yanına gitmeseydi hiç bilmeyecek, bir daha hiç görmeyecekti. Okuma yazmanın yarısını Memo öğretmişti

ona, Hasret için Görgülülerin ahırını yakmıştı. Ufacık çocuktu ama kendinden hüyük yüreği vardı.

Yıllar sonra belki bu köye tekrar ayak basacaktı. Adı *Mehmet Bey* olacak, *Adnan'ın bir numaralı adamı* diye anılacaktı. Hasret'in Nezihi Konağı yine kapılarını açacaktı ona. Yaşı kaç olursa olsun, eli ne kadar kana bulanırsa bulansın Hasret onu hep bağrına basacaktı.

Çocukluğu Hamza'nın yanında geçmişti, iyi bir adam olmayı Hamza'dan öğrenmişse kötülüğü de Adnan'dan öğrenecekti. Kaderdi bu. Ne Hamza'nın biricik kızı Firuze'yi ne Adnan'ın has adamı Mehmet'i ne de Görgülülerin gözünü intikam bürümüş Fırat'ını birbirine kırdırmadan durmazdı.

Fakat Hasret'in hikâyesi buraya kadardı; onun mücadelesi bitmiş, dokunacağı kadar insana dokunmuştu. Dere kenarındaki ufak bir kulübede başlamıştı hayatı. Hasret'i Hasret yapan o yer, ileride Firuze'nin sık sık gittiği bir çiftlik olacaktı. Ömür geçecek, Hasret dört evladının da gençliğine şahit olacaktı.

Yirmi yıllık bir mühürdü *köygöçüren*, belki başka bir zamanda tekrar kırılırdı.

“Duydun mu, Nezihiilerin küçük gelin Kayseri’ye de yurt yaptırmış!” Eline aldığı domatesi evirip çevirip poşete attı adam. “Ondan sonra da Eskişehir’e yaptıracakmış. Yüksekokullular kalacakmış yurtlarda, hekimlik okuyanlara yemek parasızmış.”

“Zengin miydi yahu bu kız? Kimmiş, neciymiş babası?”

“Vallahi babasını tanımam etmem de kendi köyünde, civar köylerde ne kadar çoluk çocuk varsa hepsini okutuyormuş. Ta Kayseri’ye yurt yaptırdığına göre epey de parası var demek. Bizim köye gelen dereden Muhtar Ahmet’in oraya kadar tarlaların hepsi bu gelininmiş. Geçen gün ana yoldan geçen kırmızı araba vardı ya...”

“Hee?”

“O araba da onunmuş.”

“Aboo! Ee, Hamza?”

“Arkasından giden siyah da Hamza’nın işte. Şehre gidip geliyorlarmış sürekli.”

Dudağını büktü yaşlı adam, başını salladı *vay be* der gibi. “Neymiş, neciymiş yahu bu kız?”

Omuz silkti adam. “Vallahi kızın adını bilmem.” Başını kaldırıp baktı karşısındaki adama.

“Ama *köygöçüren* derler.”

SON

